BIBLIAISKOLA MINDENKINEK

Írta: IMRE ERNŐ

TARTALOMJEGYZÉK

1. IZRAEL ORSZÁGA JÉZUS ÉLETÉBEN 7
A rómaiak. Heródes és utódai. A politikai helyzet. A Messiás. *Tanulságok.*

2. IZRAEL NÉPÉNEK LELKI ÁLLAPOTA 11
Törvénytudók, írástudók. *Tanulságok.* Iskolák. A zsinagóga. Szellemi irányzatok. A Szanhedrin. A nép. *Tanulságok.*

3. HONNAN ISMERJÜK JÉZUS ÉLETÉT? 16
Az evangéliumok írói. A szinoptikus evangéliumok és János. *Tanulságok.*

4. KERESZTELŐ JÁNOS SZÜLETÉSE 21
A hírüladás. A születés. *Tanulságok.*

5. JÉZUS SZÜLETÉSÉNEK HÍRÜL ADÁSA 25
Názáretben. Zakariás és Mária. Erzsébetnél. Mária visszatér Názáretbe. A házasság. *Tanulságok.*

6. AZ ÚR JÉZUS SZÜLETÉSE 28
Betlehem felé. *Tanulságok.* A pásztorok. *Tanulságok.*

7. A JERUZSÁLEMI TEMPLOMBAN 33
A körülmetélés. *Tanulságok.* Simeon. Anna. *Tanulságok.*

8. A KELETI BÖLCSEK 37
A csillag. *Tanulságok.* A menekülés. *Tanulságok.*

9. A TIZENKÉT ÉVES JÉZUS A TEMPLOMBAN 43
Jézus ifjúsága. Jeruzsálem felé. József és Mária. Hazafelé. *Tanulságok.*

10. KERESZTELŐ JÁNOS 47
János Prédikációja. *Tanulságok.* A keresztelés. A farizeusok. *Tanulságok.* Keresztelő János jelentősége.

11. AZ ÚR JÉZUS MEGKERESZTELÉSE 51
A megkeresztelés. *Tanulságok.* Jézus felkenetése. *Tanulságok.*

12. A PUSZTAI KÍSÉRTÉS 54
Az első kísértés. *Tanulságok.* A második kísértés. *Tanulságok.* A harmadik kísértés. *Tanulságok.*

13. A HÁROMÉVES IDŐSZAK ÁTTEKINTÉSE 58
A három év. A munka menete.

14. AZ ELSŐ TANÍTVÁNYOK 60
János és András. Egyik hívja a másikat. *Tanulságok.* Nátánael. *Tanulságok.*

15. A KÁNAI MENYEGZŐ 66
Keresztelő János és Jézus. A menyegzőn. *Tanulságok.*

---

16. A TEMPLOM MEGTISZTÍTÁSA 69
Jeruzsálem felé. *Tanulságok.* Folytatás. A jel. *Tanulságok.*

17. JÉZUS TARTÓZKODÁSA JÚDEÁBAN 74
Nikodémus. Tanulságok. Keresztelő János. *Tanulságok.*

18. UTAZÁS SAMÁRIÁN KERESZTÜL.....79
Az élő víz. Az asszony bűne. Az aratás. *Tanulságok.*

19. AZ ELSŐ PRÉDIKÁCIÓ GALILEÁBAN, KÁNA ÉS NÁZÁRET.....85
A királyi udvari ember. *Tanulságok.* Názáret felé. *Tanulságok.*

20. A CSODÁLATOS HALFOGÁS.....89
A hajóból elmondott prédikáció. Az elhívás. *Tanulságok.*

21. A CSODÁK IDŐSZAKA.....92
Egy szombatnap Kapernaumban. *Tanulságok.* Péter házában. *Tanulságok.* Egy bélpoklos megtisztul. *Tanulságok.*

22. ISMÉT KAPERNAUMBAN.....99
A gutaütött. *Tanulságok.* Máté elhívatása. *Tanulságok.* Beszélgetés a böjtről. *Tanulságok.*

23. A 38 ÉVE BETEG MEGGÓGYÍTÁSA.....106
A Betesda. *Tanulságok.* A szombatvita. *Tanulságok.* Jézus felelősségre vonása. *Tanulságok.*

24. VISSZA GALILEÁBA, A 12 TANÍTVÁNY ELHÍVÁSA.....113
A második szombatvita. A búzamezőkön át. *Tanulságok.* Gyógyítás a zsinagógában. *Tanulságok.* A 12 tanítvány elhívása. *Tanulságok.*

25. A HEGYI BESZÉD.....121
A hegyen. A mennyek országa. *Tanulságok.* Isten országának tagjai. *Tanulságok.* A törvényről. *Tanulságok.* Isten országa polgárainak 3 nagy kötelessége. *Tanulságok.* A földi kincsek. Az ítélkezésről. Az imádkozásról. Befejezés. *Tanulságok.*

26. A KAPERNAUMI SZÁZADOS HITE.....133
Vissza Kapernaumba. A kapernaumi százados hite. *Tanulságok.* A naini ifjú. *Tanulságok.*

27. KERESZTELŐ JÁNOS KÉTELKEDÉSE.....139
János fogságban. Kételkedés. A küldöttek. *Tanulságok.* Folytatás. Jézus védelmébe veszi Keresztelő Jánost. *Tanulságok.*

28. SIMON FARIZEUS HÁZÁBAN, A BŰNÖS ASSZONY.....144
A vacsora. A bűnös nő. *Tanulságok.*

29. BÁNTÁS, ELLENSÉGESKEDÉS.....148
A szolgáló asszonyok. A gyűlölet kitörése. A „ ház ura”. Jónás jele. A hét démon. Jézus anyja. *Tanulságok.*

30. PÉLDÁZATOKBAN TANÍTÁS.....155
Változás Jézus nyilvános szereplésében. A példázat. A példázatok három csoportja. A példázatok célja. A magvető. Hogyan nő a mag? *Tanulságok.* A konkoly. A mustármag. A kovász. A szántóföldben elrejtett kincs és a drágagyöngy példázata. A gyalom. *Tanulságok.*

31. A SÁTÁNNAL VÍVOTT KÜZDELEM.....164
Vihar a tengeren. *Tanulságok.* A megszállott. *Tanulságok.*

32. ÚJ CSODÁK KAPERNAUMBAN.....170
A vérfolyásos asszony. *Tanulságok.* Jairus leányának a feltámasztása. *Tanulságok.* További csodák. Názáret. *Tanulságok.*

33. AZ APOSTOLOK UTAZÁSA, JÁNOS HALÁLA 175
Tél. *Tanulságok.* Az apostolok kiküldetése. A visszatérés. *Tanulságok.* Keresztelő János halála. Jézus nyugalomra vágyik. *Tanulságok.*

34. A KENYEREK MEGSOKASÍTÁSA, AZ ÉLET KENYERE 182
Az 5000 ember megvendégelése. *Tanulságok.* A kritikus pillanat. Az imádság. *Tanulságok.* A vihar. *Tanulságok.* Kapernaum elutasítja Jézust. A 12 tanítvány hite. *Tanulságok.*

35. A MOSAKODÁSRÓL, A KÁNAÁNI ASSZONY, BOLYONGÁSBAN, BUJDOSÁSBAN.190
Vita a kézmosásról. *Tanulságok.* A kánaáni asszony. *Tanulságok.*

36. DEKAPOLISZBAN, ÉGI JEL, A KOVÁSZ 195
Dekapolisz felé. A süketnéma meggyógyítása. *Tanulságok.* A 4000 ember jóllakatása. *Tanulságok.* Mennyei jel. A kovász. Betsaida. *Tanulságok.*

37. CÉZÁREA FILIPPI, PÉTER BIZONYSÁGTÉTELE, JÉZUS A SZENVEDÉSEIRŐL BESZÉL 200
A tanítványok. Cézárea Filippi felé. Péter bizonyságtétele. *Tanulságok.* Jézus először beszél a ráváró szenvedésekről. Felvenni a keresztet. *Tanulságok.*

38. MEGDICSŐÜLÉS A HEGYEN 206
A hegyen. A megdicsőülés. *Tanulságok.* Leszállás a hegyről. A holdkóros ifjú. *Tanulságok.*

39. KAPERNAUMBAN, A TEMPLOMADÓ, KI A NAGYOBB? 211
Vissza Galileába. A harmadik szenvedésjelentés. A templomadó. Ki a legnagyobb? *Tanulságok.* Egy ördögűző. Kicsinyeket megbotránkoztatni. Testvéri együttélés. *Tanulságok.* Péter kérdése. Példázat az adós szolgáról. *Tanulságok.*

---

40. UTAZÁS JERUZSÁLEMBE, ESEMÉNYEK SAMÁRIÁBAN 219
A közelgő lombsátorünnep. A samaritánusok elutasítják Jézust. *Tanulságok.* A 70 kiküldése. Galilea városainak megátkozása. *Tanulságok.* A 70 visszatérése. A bölcsek és a gyermekek. A próféták és a tanítványok. *Tanulságok.*

41. A LOMBSÁTORÜNNEPEN, AZ ÉLŐ VÍZ 225
A lombsátor ünnepe. *Tanulságok.* Jézus az ünnepen. *Tanulságok.* Az élő víz. Üldözés. *Tanulságok.*

42. A HÁZASSÁGTÖRŐ ASSZONY, KRISZTUS A VILÁG VILÁGOSSÁGA 231
A házasságtörő asszony. *Tanulságok.* A világ világossága. *Tanulságok.*

43. A VAKON SZÜLETETT MEGGYÓGYÍTÁSA 235
A meggyógyítás. *Tanulságok.* A farizeusok előtt. Találkozás Jézussal. *Tanulságok.*

44. A FELEBARÁTI SZERETET LECKÉJE 239
Az elmélet. Az irgalmas samaritánus. *Tanulságok.* Gyakorlat. *Tanulságok.*

45. A PÁSZTOR ÉS A JUHOK 244
A juhok. *Tanulságok.* Az ajtó. A jó pásztor. A templomszentelés ünnepe. *Tanulságok.*

46. AZ ELSŐ TALÁLKOZÁSOK PEREÁBAN 247
Áttekintés. Taníts minket imádkozni. *Tanulságok.* Étkezés a farizeusoknál. Tanítványokhoz intézett beszéd. A bolond gazda. Az élet gondjai. *Tanulságok.* A galileabeliekkel kapcsolatos kérdés. A terméketlen fügefa példázata. *Tanulságok.*

47. A CSODÁK ÉS PÉLDÁZATOK.....253
Egy béna asszony gyógyítása. A szoros kapu. *Tanulságok.* Jézus üzen Heródesnek. Ebéd a farizeus házában. A megfontoltságról. *Tanulságok.*

48. AZ ELVESZETT JUH, AZ ELVESZETT DRAHMA, A TÉKOZLÓ FIÚ, FARIZEUSOK ÉS VÁMSZEDŐK.....257
Az elveszett juh. Az elveszett drahma. *Tanulságok.* A tékozló fiú. Az idősebb fiú. *Tanulságok.*

49. LÁZÁR FELTÁMASZTÁSA.....261
Az üzenet. Mária és Márta. *Tanulságok.* A sírhoz. *Tanulságok.*

50. KÉT PÉLDÁZAT A FÖLDI JAVAKRÓL.....264
A hamis sáfár. *Tanulságok.* A gazdag és a szegény Lázár. *Tanulságok.*

---

51. AZ UTOLSÓ TANÍTÁS, EFRAIM FÖLDJÉN.....267
Testvérszeretet. Isten országának az eljövetele. A hamis bíró. *Tanulságok.* A farizeus és a vámszedő. *Tanulságok.* A tíz leprás. *Tanulságok.*

52. ÚTON JERUZSÁLEM FELÉ… 272
A válólevélről. Jézus megáldja a gyermekeket. *Tanulságok.* A gazdag ifjú. *Tanulságok.* Példázat a szőlőmunkásokról. *Tanulságok.* Salomé kérése. *Tanulságok.*

53. JERIKÓ 279
A vakok. *Tanulságok.* Zákeus. Példázat a girákról. *Tanulságok.*

54. BETÁNIA FELÉ, BEVONULÁS JERUZSÁLEMBE.....283
Betánia felé. Bevonulás Jeruzsálembe. *Tanulságok.*

55. VITÁK, ELLENÁLLÁS.....286
A megszáradt fügefa. A templom megtisztítása. *Tanulságok.* A János keresztsége. A két fiú példázata. A gonosz szőlőmunkások példázata. *Tanulságok.* A királyi menyegző példázata. Az adó kérdése. *Tanulságok.* A feltámadás kérdése. A nagy parancsolat. *Tanulságok.* Dávid fia. A nagy leleplezés. *Tanulságok.*

56. TANÍTÁSOK ÉS JÖVENDÖLÉSEK.....295
A görögök. *Tanulságok.* A szegény özvegy két fillérje. A visszajövetelről szóló beszéd. *Tanulságok.*

57. HÁROM PÉLDÁZAT A VÉGRŐL.....299
A tíz szűz. *Tanulságok.* A talentumok. Az utolsó ítélet. *Tanulságok.*

58. EBÉDEN SIMON FARIZEUS HÁZÁBAN.....302
A szanhedrin határozata. Betániában. *Tanulságok.* Júdás árulása. *Tanulságok.*

59. AZ UTOLSÓ VACSORA.....305
Az előkészület. *Tanulságok.* A megnyitás. A lábmosás. A páskavacsora. *Tanulságok.* Az áruló leleplezése. Az úrvacsora szereztetése. *Tanulságok.* A búcsúbeszélgetés. A főpapi ima. Az utolsó vacsora vége. *Tanulságok.*

60. A GECSEMÁNÉ-KERTBEN, AZ ELFOGATÁS.....312
Úton a Gecsemáné kert felé. *Tanulságok.* Gyötrődés a Gecsemáné kertben. *Tanulságok.* Jézus elfogatása. *Tanulságok.*

61. KAJAFÁS HÁZÁBAN, ELÍTÉLÉS, MEGTAGADÁS 318
Előzetes vizsgálat. *Tanulságok.* A nagytanács előtt. *Tanulságok.* Péter megtagadja Jézust. A második ülés. *Tanulságok.*

62. PILÁTUS ÍTÉLŐSZÉKE ELŐTT 324
Jézust Pilátus elé vezetik. Jézus Heródes előtt. Júdás. *Tanulságok.* Jézus és Barabbás. *Tanulságok.* A megkorbácsolás. Az ítélet. *Tanulságok.*

---

63. A KERESZTRE FESZÍTÉS.....335
A Golgotára vivő út. *Tanulságok.* Megfeszítve. *Tanulságok.* A megtérő lator. *Tanulságok.* Íme a Te fiad. A sötétség. *Tanulságok.* Jézus halála. *Tanulságok.* A jelek. *Tanulságok.*

64. JÉZUS TEMETÉSE.....345
József kertjében. A főpapok félelme. *Tanulságok.*

65. A HÚSVÉT REGGELÉN.....346
Az asszonyok. *Tanulságok.* Péter és János. Mária Magdaléna. Péter. *Tanulságok.*

66. TOVÁBBI ESEMÉNYEK JERUZSÁLEMBEN ÉS MÁSUTT 350
A főpapok. Az emmausi tanítványok. *Tanulságok.* Az apostolok. Tamás. *Tanulságok.*

67. JÉZUS MEGJELENÉSE GALILEÁBAN.....356
A Tibériás tengerénél. *Tanulságok.* Péter visszahelyezése tisztségébe. *Tanulságok.* A király megjelenése. Jakab. *Tanulságok.*

68. A MENNYBEMENETEL.....361
Tanulságok.

69. JÉZUS A KRISZTUS 363
Életének áttekintése. Jézus a Krisztus. Az ember Jézus. Isten Fia. *Tanulságok.*

1. IZRAEL ORSZÁGA JÉZUS ÉLETÉBEN

Izrael római gyarmat

A RÓMAIAK

A római császárság Jézus földi életének idejében Európa, Afrika és Ázsia jelentős részeire, a Földközi-tenger partján körös-körül élő valamennyi népre kiterjedt. A római császárt, az ott elterülő országokban, istenként tisztelték. Hogy a rómaiaknak Izrael népe felett is ilyen hatalma volt, annak egyik oka a zsidók egyenetlensége volt. Amikor a Makkabeus-házból származó király Kr. e. 76-ban meghalt, Alexandra nevű felesége követte a trónon, s 7 éven át uralkodott. Két fia volt, Hyrcanus és Aristobulus. Az előbbi lévén az idősebbik, ő volt a trónörökös. Anyjuk halála után azonban az ifjabbik mindent elkövetett, hogy ő lehessen a király. Viszálykodásuk polgárháborúhoz vezetett. Mindkét trónkövetelőnek voltak hívei, így a nép megoszlott. Közben mindketten a római császár támogatását igyekeztek megszerezni maguknak. A császár Hyrcanus mellé állt, ahol Hyrcanust királlyá koronázták. Ennek az lett az ára, hogy az elnyert kegyet szolgai engedelmességgel kellett meghálálnia. Vele együtt az utódai is mind a római császár jóvoltából uralkodhattak.

HERÓDES

Hyrcanus idejében Edom földjén Antipater volt a helytartó: fia, Heródes egyidőn át Galilea kormányzója lehetett. Edomita volt. Miközben hűséges szolgának mutatta magát, egyetlen vágya az volt, hogy Hyrcanus helyén király lehessen. Erre jó alkalom nyílt számára akkor, amikor a pártusok megtámadták Jeruzsálemet. Heródes a rómaiak segítségét kérte, akik el is űzték a pártusokat, akik közben Hyranust már foglyul ejtették. Jeruzsálem felszabadult, Hyranus is megszabadult, csak éppen, mire hazatért a fővárosba, ott már Heródes ült a trónon, természetesen a császár kegyéből és támogatásával. Heródes mégsem nyugodott addig, míg Kr. e. 37-ben az akkor 80 éves Hyrcanust meg nem ölette.

Kegyetlen uralkodó vált belőle. Kegyetlenségére mi sem jellemzőbb, minthogy nemcsak a saját feleségét és többi rokonát, de három tulajdon fiát is eltétette láb alól. Így félemlítette meg minden lehetséges politikai ellenfelét. Közben azonban egy nyugodt napja sem volt. Érezte, hogy mindenki fél tőle, s hogy a nép gyűlöli éppen azért azt találta ki, hogy a jeruzsálemi templom felújításával és megszépítésével majd megkedvelteti magát. Hosszú éveken át szakemberek ezrei dolgoztak a templomon.

Hatalmas, fehér márványtömbökből építették újjá, az előudvar ajtajait arannyal és ezüsttel verték ki. Mielőtt azonban a mű elkészült volna, Kr. e. 4-ben (Nagy) Heródes meghalt.

Heródes halála után három fia harcolt a trónért. Mindhárman Rómába utaztak, hogy a császár támogatását a maguk számára megszerezzék. Távollétük idejében azonban az ország több helyén is lázongás tört ki, amelyet a Heródes-ház ellen táplált gyűlölet erősítette. A lázongók is menesztettek egy küldöttséget Rómába azzal a céllal, hogy lebeszéljék a császárt a Heródes-fiak bármelyikének a támogatásáról is. Erre a történetre Jézus is utalt, amikor a girákról szóló példázatban ezt mondta: „Egy nemes ember elment messze tartományba, hogy országot vegyen magának, azután vissza-térjen (Lk 19,12).

A császár úgy döntött, hogy három részre osztja az országot. Arkhelaosz kapta Júdeát, Edomot és Samáriát, egyúttal a kormányzói (etnarka) címet, de a nép, mint Heródes utódját egyszerűen királynak nevezte (Mt 2,22).

A köépső fiú, Heródes Antipás, Galilea és Perea negyedes fejedelme lett (Lk 3,1), a harmadik fiú, Fülóp pedig Itureát és Trachonitis tartományát kapta ugyancsak negyedes fejedelemként, ami valamivel rangot jelentett, mint Arkhelaosz kormányzói címe.

Arkhelaosz atyjához hasonlóan, kegyetlen, éppen ezért gyűlölt uralkodó volt. A császár Kr. u. 6-ban száműzte, a helyét betöltetlenül hagyta, uralkodói jogkörét a helytartókra ruházta, akik között a legismertebb számunkra Poncius Pilátus volt: ő 26-tól 36-ig képviselte a császárt az ország déli részében, Júdeában is. Népszerűtlen, keménykezű helytartó volt.

Heródes Antipás Arábia királyának a leányát vette feleségül, de hamar otthagyta és Heródes Fülöpnek a feleségével, Heródiással élt együtt. Heródes Fülöp nem azonos Heródes harmadik fiával: ő Heródes Antipásnak egy másik testvére, tulajdonképpen Heródesnek egy negyedik fia, aki viszont három testvérével ellentétben nem pályázott atyja trónjára. Heródiás gonosz nő volt: ő okozta Keresztelő János kivégzését, legalábbis eszmeileg. Heródes Antipás Heródiással Tibériásban élt, a Genezáreti tó délnyugati partján. A hatalmat gyakorló három fiú között Fülöp volt a legértelmesebb negyedes fejedelme. Heródiás leányát, Salomét vette feleségül, akinek a szép tánca lelkesítette fel Heródest meggondolatlan ajánlata megtételére (Mt 14,6-7). Fülöp Kr. u. 33-ban halt meg.

A POLITIKAI HELYZET

A zsidók nem nyugodtak bele megalázó helyzetükbe: annak érdekében, hogy a pogány megszállóktól megszabaduljanak, lázadásokkal kísérleteztek, főleg Galileában. Ezek a lázadások egyszerre irányultak a rómaiak és a Heródes-ház ellen. Az ország sok pontján kitört függetlenségi harcok eredménytelenek maradtak, mert egymást elszigetelten alakult gerillacsoportok vívtak helyi küzdelmeket, amelyeket a római helytartó csapatai könnyen levertek.

A nyugtalanság azonban az egész országot betöltötte. A szétvert szabadságharcosok elhúzódtak a sivatagba, ahol úgy tartották fenn magukat, ahogy tudták, nem ritkán fosztogatásból éltek, de kitartóan várták, hogy egyszer majdcsak felvirrad a szabadság nagy napja.

A nép persze a szabadságharcosokkal rokonszenvezett. Elképzehető, hogy Barabbás is közéjük tartozott.

Amikor Kr. u. 6-ban a császár Arkhelaoszt menesztette és Júdea meg Samária közvetlen római fennhatóság alá került, mindjárt komoly nehézségeket okozott az adózási rendszer bevezetése. A nép, a szabadságpártiak példája nyomán lelkiismereti kérdést csinált az adó megfizetéséből: úgy gondolkoztak, hogy aki a császárnak adót fizetni, az a császárt urának is elfogadja, holott Izraelnek egy ura van: Isten. Öntudatos zsidó nem ismerheti el a császárt Izrael népe urának.

A Júdeában működő szabadságpártiak zélótáknak nevezték, ami tö-rek-vő-ket, igyekvőket jelent. Hatásukat jórészt korlátozta az állandó tor-zsal-ko-dás, ami soraikat megosztotta: képtelenek voltak egységet teremteni maguk között. Ennek ellenére a rómaiaknak állandóan gondot okozott ez a földalatti mozgalom. A farizeusok is gyűlölték a rómaiakat, érthető tehát, hogy rokonszenveztek a zélótákkal, csak óvatosabban politizálták. Számoltak a római birodalom óriási hatalmával és belátták, hogy a fegyveres felkelés kilátástalan vállalkozás. Ők is akarták a szabadságot, de abban remény-ked-tek, hogy majd

eljön a Messiás, aki ellenállhatatlan erővel szerez győzelmet Iz-rael népe számára. Ilyen körülmények között nőtt a vágy, hogy el-jöjjön a nagy Király, akit Isten ígért az ő népének. A messiásváradalom talán Izrael egész történelme során nem volt még olyan erős, mint éppen Jézus élete idejében.

A MESSIÁS

Az elnyomásnak ezekben a nehéz, súlyos évtizedeiben Izraelnek az volt egyetlen reménysége, váradalma, hogy Isten végre elküldi a Messiást, hogy Izraelt megmentse. Állandóan a Messiásra gondoltak. Az is érthető, hogy a farizeusok és az írástudók gondosan tanulmányozták a Szentírást abból a szempontból, hogy mit találhatnak a Messiás eljövetelének az időpontjára nézve? Mikor kell a Messiásnak eljönnie és mi lesz a feladata? Jeruzsálem iskoláiban rendszeresen foglalkoztak az eljövendő Messiás programjaival.

Egyetértettek abban, hogy a Messiásnak, aki Dávid fia, vagyis Dávid leszármazottja lesz és az égből száll a földre, bűntelen embernek kell lennie. Isten hatalma lesz benne, azért győzni fog minden ellenség felett. Izrael népét újra egyesíti.

Úgy képzelték el, hogy a Messiás olyan lesz, mint annak idején Mózes volt Izrael történelmében. Egy második Mózes lesz tehát. Ennek az összehasonlításnak bibliai alapját abban az igében jelölték meg, amelyet az 5Móz 18,15 szerint maga Mózes mondott: „Prófétát támaszt neked az Úr, a te Istened, te közüled, a te atyádfia közül, olyat, mint én: azt hallgassátok.” Ahogy Isten Mózes elküldésével megszabadította Izraelt a rómaiak ha-tal-mából. Amit tehát annak idején Mózes tett, azt teszi most majd a Messiás.

Sok tanítómester azt tanította, hogy a Messiást egész földi élet olyan lesz, mint Mózes földi élete volt. Amikor Mózes született, senki se tudta, hogy az a kisgyermek lesz majd Izrael szabadítója. A Messiás is úgy születik majd meg, hogy senki sem tud róla. Ahogy Mózest a fáraó palotájában nevelték fel, a Messiást is hasonló körülmények között, a római császár palotájában nevelik majd, de gyors visszatér Izraelbe. Megjelenik a nép előtt. Senki se fogja majd tudni, hogy honnan jött? Gondoljunk itt a Ján 7,27-re: „De jó tudjuk, honnan való ez; mikor pedig eljön a Krisztus, senki sem tudja, honnan való.”

Úgy képzelték, hogy a Messiás sok csodát tesz majd, nagyobbakat, mint Mózes. Ő is ad majd égi jeleket, pl. kenyéresőt csinál az égből. „Mondanák azért neki: micsoda jelet mutatsz tehát te, hogy lássuk és higgyünk neked? Mit művelsz? A mi atyáink a mannát ették a pusztában, amint meg van írva: mennyei kenyeret adott vala enniök” (Jn 6,30-31). Az egész nép előtt kétségtelenül bizonyossá teszi, hogy ő az a Messiás, akit Isten küldött Királynak. Szavának kardjával elűzi az ellenséget Izrael földjéről, megtisztítja Jeruzsálemet és ítéletet tart a népek felett. Azután pedig elkövetkezik a Messiás uralma, amiről a próféták írtak.

Így gondolkozott, ábrándozott a nép a Messiásról. Valahányszor beleüt-köztek a római katonákba, vagy Heródes kegyetlensége keserítette őket, azzal vigasztalták magukat és egymást, hogy jön a Messiás, nem sok idő van már, amikor Isten jelet ad neki a cselekvésre. Akkor azután megmutatja magát a templomban az egész népnek és eljön isten országa erre a földre.

TANULSÁGOK:

1. Isten ígéretei akkor is érvényesek, ha a beteljesülésnek semmiféle jele nem látható. Minden ígérete beteljesítésének ideje van. Ez alól csak azok az ígéretek kivételek, amelyek állandó jellegűek, mint pl.: „Imé én tiveletek vagyok a világ végéig minden napon” (Mt 28,20b). Amikor Jákob ravaszul elvette Ézsautól az elsőszülöttségi jogot és

Ézsau keserves kiáltással kérte atyját, hogy áldja meg őt is, azt jövendölte felőle Izsák, hogy szolgálni fogja ugyan Jákobot, de „lesz, amikor ellene támadsz, letöröd igáját nyakadról” (1 Móz 27,40). Ez az ígéret évszázadokon át érvénytelennek látszott: Edom helyzete tényekkel bizonyította, hogy az ígéretből csak a szolgaság igaz. Heródes személyében edomita került Izrael királyi székébe s ezzel beteljesült Izsák jövendölése.

2. A Szentírást nem elég olvasni, hanem jól kell olvasni. A Jézus korabeli Izrael fiai mind az ószövetségi írásokat kutatták és azokat a jöven-dö-léseket vizsgálták, amelyek a Messiás eljövetelével álltak összefüggésben, mégpedig abban a vonatkozásban, hogy a Messiás Király, Szabadító lesz. Csak az érdekelte őket, ami a Messiás hatalmára, erejére, uralkodására utal. Azokat a bibliai helyeket, amelyek a Messiás alázatosságára, szerénységére, egyszerűségére, szeretetére, vagy éppen szenvedésére, halálára, majd az abból támadó megdicsőülésre vonatkoztak, teljesen figyelmen kívül hagyták. A Szentírás egyoldalú vizsgálata, önkényes használata érvénytelen Messiás-kép kialakuláshoz vezetett. Izrael lényegében nem a felvetett kérdésre talált választ Isten igéjében, hanem önmagát csapta be azzal, amit a Messiás, Izrael népe nem ismerte fel, sőt mint hamis Messiást keresztre feszítette. Gondosan ügyeljünk arra, hogy amikor Isten igéjét olvassuk, ne a magunk álmait, vágyait olvassuk „bele” az igébe, hanem elfogulatlanul fogadjuk el Isten eligazítását.

KÉRDÉSEK:

1. Ki volt az uralkodó az Úr Jézus születése idején Izraelben? Hol utal a Biblia erre a tényre?
2. E szerint az ismeret szerint miért nem pontos a Gergely-féle naptár, amelyet ma használunk?
3. Ki volt Heródes; mit kell tudnunk a származásáról?
4. Hogy lett az ország uralkodójává?
5. Milyen uralkodó volt? Valóban rászolgált-e a „nagy” nevezetre? Mit építtetett újjá?
6. Miért ölette meg a betlehemi kisdedeket? Fűződik-e még más „véres” tett a nevéhez?
7. Hogy viselték a zsidók a római uralmat? Miért lázongtak?
8. Mit jelentett az adófizetés elismerése a zsidóság szemében?
9. Mi volt a zélóta - mozgalom? Mit jelent az elnevezés?
10. Elérte – e a célját? Indokold meg a válaszodat!
11. Kik voltak Jézus tanítványai közt a zélóták?
12. Kitől várták a zsidóság akkori vezetői az ország felszabadítását?
13. Mit tanítottak az eljövendő Messiásról?
14. Mi volt az alapige, amelyre szüntelenül hivatkoztak?
15. Milyen csodákat fog cselekedni? Mikor jelenik meg és hogyan?
16. Elég-e csupán ez az egy ígéret az eljövendő Messiásról? Mit felejtettek el? Mi volt a tévedésük?
17. Elég-e a Szentírást egyoldalúan olvasni és értelmezni?
18. Hogy szól a Szentírás tanulsága (tanúsága inkább) önmaga felől?
19. Melyik az első ígéret a Bibliában a Messiásról, és hogy szól?
20. Ki jósolta meg először a Messiás eljövetelét? Mit mondott?
21. Vállalta-e kezdetben az Úr Jézus, hogy Dávid fiának tartsák?
    Mit mondott a dávidi származásról?
22. Csak a választott nép számára szóló ígéret-e a Messiás eljövetelének ígérete?

2. IZRAEL NÉPÉNEK LELKI ÁLLAPOTA

TÖRVÉNYTUDÓK, ÍRÁSTUDÓK

A babiloni fogságból való hazatérés az a veszély fenyegette a népet, hogy ismét visszaesik a bálványozás és a babonáskodás pogány bűneibe, amik miatt a hosszú fogságban kellett bűnhődnie. Abban az időben főleg Ezsdrás és Nehemiás állandóan figyelmeztette a népet Isten törvényére, amit Mózes által adott. Az volt e figyelmeztetés célja, hogy a nép el ne felejtse a törvényt. A későbbi évszázadok folyamán, a küzdelmek és nehézségek idejében Izrael kegyesei nagyon ügyeltek arra, hogy Isten parancsait felismerjék, és tiszteletben tartsák. Külön társadalmi rétegként jött létre lassanként a törvénytudók osztály: olyan emberek volt ők, akik Mózes törvényeit naponta rendszeresen tanulmányozták, és a népet arra megtanították.

A törvénytudókat a nép nagyon tisztelte, úgy néztek rájuk, mint Isten követeire, bölcsekre, akiket az angyalok is dicsérnek az égben. Júdeában és Galileában minden jelentős helyen volt ilyen törvénytudó. Ők ott adták a gyermekeket a vallás dolgaira és ők tanították a felnőtteket is arra, hogy egyik-másik dologban mi Isten akarata. Természetesen Jeruzsálemben él a legtöbb törvénytudó, vagy ahogy más néven nevezték őket: írástudó. Jeruzsálemben már magasabb fokon tanították a hit dolgait; az ott élő működő írástudók nagy hírnévre tettek szert. Izraelben az volt a szokás, hogy 7 éves kórtól 12 éves korig minden gyermek vallás oktatásban részesült akár falun, akár városban lakott. Ha pedig tovább akart tanulni valaki, annak már Jeruzsálembe kellet mennie, mert ott voltak a magasabb iskolák. Pál is úgy került Jeruzsálembe, hogy szülei oda küldték a magasabb iskolák elvégzése céljából. Jézus ellenében csak Názáreti iskolát járta ki, Jeruzsálembe már nem küldték a szülei. Ezért is nézték le őt később az írástudók, elvégre nem volt iskolázottnak tekinthető a vallási kérdésekben.

A törvénytudó Ezsdrás utódainak tekintették magukat, jóllehet óriási különbség volt Ezsdrás tanítása és későbbi törvénytudók magyarázatai között. Ezsdrás kifejezetten kegyes típus volt, a későbbi írástudók ellenben mind gőgösek, a leglényegesebb különbség azonban az volt, hogy ezek nem értették Isten igazi akaratát. Amikor a törvényt magyarázták a népnek, nem úgy tették ezt, mint annak idején Ezsdrás. Ők a Mózesi törvényeket fejtegették, rengeteg új szabályt fűztek hozzá és azt a meggyőződést terjesztették, hogy a külsőleges kegyesség Isten szemében tökéletesen elég. Ha pontosan megtartanak minden előírást, akkor már olyan tökéletesek, hogy mindenben megfelelnek Isten parancsainak.

Az írástudók tehát nem csak a Tórát tanították, hanem mindenféle új sza-bályt is. A függelékek létjogosultságát a hagyományokra építették. Elmondták pl., hogy egyik vagy másik nevezetes írástudó azt tartotta, hogy szombat napon ezt vagy azt nem szabad csinálni. Később azután az ilyen hivatkozások éppen olyan rangot kaptak, mint maguk a Mózesi törvények. Az ilyen szájhagyományokat összegyűjtötték és a következő nemzedéknek kötelező erővel adták át. Jézus idejébe a zsidók épp úgy hittek a hagyományok kötelező erejében, mint a törvényben. A hagyományokat két csoportra osztották: az egyiket Halakáh-nak nevezték, ami menetet jelent. Ebben ezrével gyűjtötték össze a különböző írástudók szabályait, pl. 39 fajta munkát neveztek meg, amit szombat napokon nem volt szabad elvégezni: nem volt szabad kalászt tépni, 880 méternél hosszabb utat megtenni; szabad volt betegeket megsegíteni, de csakis közvetlen életveszély esetében, nem volt szabad semmi féle tárgyat egyik házból a másikba átvinni, nem volt szabad gombot

felvarrni. Ilyen megkötések ezrével voltak a Halákáh-ban. Különösen a tisztulásig előírások terén volt sok megkötés. Étkezés előtt kezet kellet mosni, de étkezés közben is, valahányszor új evőeszközt vett valaki igénybe. Arra nézve is szigorú előírások voltak, hogy hogyan kell a kézmosásba végbe mennie, mennyi vizet kell használni.

A hagyományok másik csoportja a Haggádá (elbeszélés) volt. Ebbe mindenféle történetek voltak, amelyeket nagy emberek mondtak el vagy amelyek nagy emberekkel történtek. Nem csak olyan történetek voltak benne, amelyek már megtörténtek, hanem olyanok is, amelyek majd megtörténnek, pl. a Messiás eljövetelével, az ítélettel és más egyéb kérdésekkel kapcsolatban.

Jézus idejében ezek a hagyományok még nem voltak összegyűjtve, hanem szájról szájra szálltak. Ebből lett később a Talmud, amelyet még ma is úgy tekintenek a zsidók, mint a kötelességek gyűjteményét, mint egy második törvénykönyvet a Mózesi törvények mellet. Ők természetesen úgy hiszik, hogy a Talmud lényegében nem más, mint a Mózesi törvények helyes magyarázata. Valójában azon van a Talmud megerőtlenítette a Mózesi törvényeket mindazokkal a történetekkel és hozzáfűzött szabályokkal, amelyeket a hagyományok foglaltak össze. „Erőtlenné tettétek az Isten parancsolatját a ti rendeltetéseitek által” (Mt15,6).

TANULSÁGOK:

1. Más a törvény betűje és más a törvény lelke. Ugyan azzal a törvénnyel lehet ölni és eleveníteni. Jézus és a törvénytudók között nem az okozta a nagy feszültséget, hogy Jézus nem tisztelte eléggé a Mózesi törvényt. Elvégre napnál világosabban megmondta Jézus, hogy nem a törvény eltörlésére vagy megerőtlenítésére jött, hanem inkább a törvény betöltésére. Vallotta, hogy a törvény megmarad, nem avul el: előbb elmúlik az égé és a föld, semmint a törvényből egy pont vagy egy vessző elmúlnék. Aki megcselekszi a törvényt, az a mennyek országában nagy lesz. Jézus abban volt más, hogy a törvény tulajdonképpeni lényegét tanította: a törvény lelkét, jellegét domborította ki. Rámutatott arra, hogy nem elég a törvényt külsőképpen megtartani, mert a törvény lényege a szeretet. A törvény betöltése a szeretet gyakorlásában van.
2. Jézus elítélte a külsőleges előírásokat, amelyek csak gőgössé, magabízóvá tették azokat, akik megtartották.
3. Számunkra a törvény Krisztushoz vezető kalauz, Isten kegyelméhez kényszerítő erő. A törvényből látjuk, hogy bűnös emberek vagyunk, akik nem tudjuk úgy szeretni Isten és egymást, ahogy kellene. Isten nem könyörül rajtunk, akkor elvesztünk. De Isten irgalmas Isten.

KÉRDÉSEK:

1. Kik voltak az írástudók? Hol tanítottak?
2. Mit és kiket tanítottak?
3. Hol tanult meg írni-olvasni a gyermek Jézus?
4. Az írástudók csak a mózesi törvényeket értelmezték, vagy „megtoldották” emberi rendelésekkel is?
5. Melyek voltak a „póttörvények”, és különösen mit szabályoztak? Hogy hívták ezt a gyűjteményt?
6. Mi a Tóra és a Talmud? Mi a különbség köztük?
7. Mit vetett Jézus az írástudók szemére?
8. Képesek voltak-e a zsidók a sokféle törvényt és szabályt megtartani?
9. Hogy viszonyult az Úr Jézus a mózesi törvényekhez? Mit hangsúlyozott?

10. Mi a különbség az Úr Jézus és az írástudók törvény-értelmezése között?
11. Mi a törvény lényege? Hogy foglalta össze az Úr Jézus a törvényt?
12. Mi a törvény célja? Hova akar elvezetni és kihez?
13. Elég-e a törvény megtartása az üdvösséghez, vagy valami többre, illetve másra is szükség van?

ISKOLÁK

Jézus idejében két féle iskola volt Izraelben. Az egyik a Sammai-féle szigorú iskola. Sammai nagy ellensége volt az idegeneknek s ennek megfelelően az iskolája is kifejezetten nacionalista szellemű iskola volt. Tiltotta az idegenekkel való minden érintkezést. Még azt is elnézte, hogy prozelitákat, a pogányok közül Izraelhez csatlakozó megtérőket Izrael nemzeti kötelékébe befogadják. Tanításában szorosan alkalmazkodott a Törvény előírásaihoz.

A másik iskola típus a Hillel volt. Akiről elnevezték Hillel, Babiloni származású volt, fiatalságában, Babilonba, vagyis pogány országban élt. Amikor később Jeruzsálembe költözött, sokkal megértőbb volt a pogányok iránt, mint Sammai. Ő Sammaival ellentétbe, a pogányok között végzett misszió híve volt. Az volt a főcélja, hogy a pogányok mind megtérjenek és Izraelhez csatlakozzanak. Azt tanította, hogy a pogányok nem örökre kárhoznak el, hanem csak 12 hónapig kell szenvedniük a pokol tüzében. A házasság kérdésében is mást tanított, mint Sammai: ő a legkisebb okra való hivatkozással is megengedhetőnek tartotta az elválást. Pl. ha egy férfi kifogásolja, hogy a felesége rosszul főz, elbocsátható levelet adhat neki. Sammai sokkal szigorúbb volt a házassági elválás tekintetében. Hillel egyébként a Szentírásból ismert Gamáliel nagyapja volt. Gamáliel híres törvénytudó, Saul tanító mestere.

A ZSINAGÓGA

Az Újtestamentumban gyakran esik szó zsinagógáról. A zsinagógák olyan épületek voltak, amelyekben a hívő zsidók rendszeresen összejöttek, hogy ott a törvényről és a prófétákról szóló tanításokat hallgassanak. Egész Izraelben mindenütt voltak zsinagógák, sőt Izraelen kívül más idegen országokban is, olyan városokban, amelyekben sok zsidó élt.

Hogy hogyan jöttek létre ezek a zsinagógák, nem tudjuk. Amennyit tudnunk, hogy Jézus idejében már mindenütt meglehetett találni ezeket az épületeket. Mindegyik zsinagógában volt egy szekrény, és pedig az épületnek Jeruzsálem felé néző oldalán, amelyben a Törvény és a próféták szent tekercsét őrizték. E szekrények előtt ültek a vének. A férfiak pedig úgy helyezkedtek el, hogy arccal a szent szekrény felé néztek. Az asszonyok helyét külön választották: ők az épület hátsó részében vagy az erkélyen foglalhattak helyet. Minden zsinagógában volt egy ún. szolga, akinek nemcsak az volt a dolga, hogy az épületre vigyázzon és azt tisztán tartsa, hanem neki kellet három kürtjellel jeleznie a szombat kezdetét és végét; a vének közül az egyiket a zsinagóga fejének választották meg. Kisebb helyeken a zsinagóga feje jelentős tekintélyt élvezett és a lakosságra nagy befolyást gyakorolt. Ő jelölte ki többek között azt, hogy ki olvassa majd a szombati istentiszteleten a szent igét a Törvényből és a prófétákból és ő jelölte ki azt, aki majd a prédikációt tartja. Aki nagy bűnt követett el, azt a zsinagógából kiközösítették: az olyannal a többiek nem érintkezhettek.

SZELLEMI IRÁNYZATOK

Az Újtestamentum két szellemi irányzatról beszél: az egyik a farizeusoké, a másik a szadduceusoké volt. A farizeusok neve azt jelenti: elkülönültek, különváltaírástudók legnagyobb része a farizeusok közé tartozott, de nemcsak írástudókból állt a farizeusok társasága. Felfogásuk lényege az volt, hogy Izrael csak akkor maradhat meg, ha minden izraelita teljes erejével igyekszik megtartani a Törvényt és a hagyományokat. Ők maguk is mindent vállaltak, ami a Törvény és a hagyományok megtartásával járt, de nagy hibájuk volt, hogy gyakran beérték a külsőségekkel, a látszattal. Miután pedig egyre inkább általánossá vált a törvény előírásainak külsőleges megtartása, a farizeusok, akik nagyon pontosan és lelkiismeretesen megtartották a legapróbb előírásokat is, hamarosan gőgössé váltak. Magukat jobbnak, különbnek tartották a nép többi tagjánál, akik nem ismerték úgy a Törvény ezerféle előírását, szabályát, mint ők. Tudatosan keresték az emberek elismerését, dicséretét és mindennél többre tartották azt, ha elismerték róluk, hogy ők kegyesek és jók. Jézus legvadabb ellenségei a farizeusok soraiból kerültek ki.

Egészen más volt a szadduceusok irányzata. Nem egészen világos, hogy honnan vették a nevüket. Lehetséges, hogy Sádok főpapról, aki Salamon uralkodás idejében volt főpap. A szadduceusok főleg a jeruzsálemi papi családok tagjaiból kerültek ki. Egyfajta nemességet képviselte, akik nem sokat törődtek a néppel és nem sokra becsülték az írástudók szőrszálhasogatásait. Sokkal inkább fölötte érezték magukat az egyszerű népnek, semhogy túl sokat törődtek volna azzal, hogy azok mit csinálnak. Lenézték az egyszerű embereket. Az angyalok létezését tagadták és nem hittek a megholtak feltámadásában sem. A Szanhedrin, a nagytanács ennek a két irányzatnak a képviselőiből állt, tehát a farizeusokból és a szadduceusokból (ApCsel 23,6).

A harmadik szellemi irányzat a Heródes-párt volt, ez azonban nem törődött vallási dolgokkal, hanem kifejezetten politikai ügyekkel foglalkozó irányzat volt, Heródes támogatása érdekében.

A SZANHEDRIN

Izrael legfőbb irányító testülete Jézus idejében a Szanhedrin, a nagytanács volt. Először Heródes, azután a római helytartó gyakorolta felette a legfőbb felügyeletet. A Szentírás különböző képen nevezte a Szanhedrint: nagytanács (Mk 14,55), főtörvényszék (Mt 5,22), vének tanácsa (ApCsel 22,5). 71 tagja volt: 70 előkelőség és 1 elnök. Mindig a főpap volt az elnök. Legtöbben a nevezetes papi famíliákból kerültek ki, azért nevezték olykor őket főpa-poknak, néha azért, mert maguk is a főpap közeli rokonai voltak, néha pedig azért, mert igen nagy tekintélyű férfiak voltak. Ezek a tekintélyes papi családok szinte mind a szadduceusok irányzatához tartoztak. Rajtuk kívül természetesen voltak nem papi családból származó tagjai is a nagytanácsnak, pl. a leghíresebb írástudók. A Szanhedrin gyakorolta a legfőbb felügyeletet a templomi pénzügyek felett és döntött mindenféle vallási kérdésben. Végül a Szanhedrin intézte a törvénykezést is.

Csupán halálos ítélet meghozatala esetében kellet jóváhagyást szerezni a római helytartótól, egyébként minden döntése érvényes és joghatályos volt.

A NÉP

Az egyszerű népen mind az írástudók, mind a papok lenézték. Átkozottnak mondták a sokaságot, amely nem ismeri a Törvényt (Jn 7,49). Ennek ellenére a nép nagy része nagytisztelettel tekintett a farizeusokra és az írástudókra és szívesen vette azok tanítását. Leginkább azonban érezte a nép, hogy az az út, amelyikre azok tanítják a nép egyszerű fiait, túlságosan nehéz, semhogy meg tudnák tartani. Jézus az egyszerű nép fiai között igen sok követőre tett szert, akik mind szívesen fogadták az Isten Országáról szóló tanításait.

TANULSÁGOK:

1. A mi legfőbb tanítómesterünk Jézus. Ő megtanít minket mindenre, tudnunk kell ahhoz, hogy tisztán, Isten törvénye, a szeretet parancsa szerint boldogan éljünk. Ezen felül megtanít az örök élet titkára. Ő a teljes Életre tanít meg. Minden szava és egész élete tanítás. Csodálatosan tanít, mert amit a bölcsek nem képesek megérteni, azt a kisdedeknek is világossá teszi. Mindenkit kész tanítani: „Jöjjenek én hozzám mindnyája…tanuljatok tőlem…”
2. A zsinagógák utódai a mi keresztyén templomaink. Arra valók, hogy a gyülekezet együtt gyakorolja bennük az istentiszteletet: együtt hallgassa Isten igéjének a hirdetését, együtt énekeljen, együtt imádkozzék és adakozzék. Templomunk igazában az egész anyaszentegyház, amely a hívekből, mint élő kövekből épül Isten Lelkének munkája, az ige hirdetése nyomán.
3. Az izraeli szellemi irányzatoknak a különböző keresztyén felekezetek felelnek meg. Mi református keresztyének vagyunk: számunkra az a döntő, amit Isten igéje mond a teljes Szentírásban, tehát a Törvényben és az Evangéliumban. De a Törvényt számunkra az Evangélium magyarázza, az Evangélium pedig nem a féktelen szabadságra, hanem a Törvény megtartására tanít. Jézus a kettőt együtt tanítja nekik. Elítéljük a gőgösséget a kegyességben, de elítéljük a válogatást is Isten igéjében. Hitünknek lényeges része a feltámadás és az örök élet ígérete.
4. A nép egyszerű gyermekei Isten szemében éppen olyan becsesek, mint a tekintélyesek. Isten szemében nincs úr és szolga, gazdag és szegény, szolga és szabad. Ő nem csupán egyes embereket szeret, hanem az emberiséget. Mégsem személytelen a szeretete, azért nevezi magát atyának. Egy atya, ha sok gyermeke van is, egyenként szereti az összest. A megváltást az egész népnek készítette. A Szabadítót az egész megszabadítására küldte. A királyi menyegzőre mindenkit hívogat. Azt akarja, hogy minden ember üdvözöljön és az igazság ismeretére eljusson. Azért jelent meg az Isten üdvözítő kegyelme minden embernek (Mt 22,9; 1Tim 2,4; Tit 2,11).

KÉRDÉSEK:

1. Hogy hívták Jézus korában azt a két írástudó-iskolát, amelyik a mózesi törvényeket „magyarázta”?
2. Mi volt a különbség a kettő között?
3. Helyes-e, ha az egyiket ortodoxnak, a másikat reformistának mondjuk?
4. Megtalálható-e a mi református egyházunkban is ez a kétféle irányzat?
5. Kik voltak a farizeusok? Mit jelent a nevük?
6. Miért tartották magukat különbnek másoknál?
7. Kiktől különültek el?
8. Miért gyűlölték Jézust?

9. Kit nevezünk ma farizeusnak?
10. Mi volt a különbség Jézus tanítása és a farizeusoké között?
11. Mit jelent a „farizeusok kovásza”? Miért óvta ettől az Úr a tanítványait?
12. Miért mondott az Úr háromszor „jaj” - t a farizeusok fölött?
13. Mire kell különösen figyelnünk a Szentírás olvasásakor?
14. Mit jelent az egyetemes papság elve? Van-e különbség lelkész, illetőleg hívő (talán laikus) között?
15. Hol tartották a zsidók az istentiszteletet? Mikor és „hol” folyt le?
16. Melyik zsinagógában tanított Jézus legtöbbször?
17. Hogy fogadták honfitársai a názáreti zsinagógában tartott beszédet?
18. Elég-e, ha a hívő csak otthon olvassa a Bibliát és imádkozik?
    Szükség van-e a közösségre, a gyülekezetre is?

3. HONNAN ISMERJÜK JÉZUS ÉLETÉT?
AZ EVANGÉLIUMOK ÍRÓI

Jézus földi életét az evangéliumokból ismerjük. Négy férfiút választott ki és hívott el arra a feladatra, hogy megörökítse Jézus életét és munkáját. A négy evangélista azután ki-ki a maga sajátos helyzetéből, szempontjából nézve, de egyaránt Isten Lelkétől vezényelve, megírta Jézus élettörténetét.

Az első evangélista Máté volt

Korábban vámszedő volt Kapernaumban, de Jézus hívására otthagyta a vámszedő helyet és Jézus tanítványa lett (Mt 9,9-13). A többi evangéliumban Lévinek, Alfeus fiának nevezik (Mk 2,14, Lk 5,27). A továbbiakban az evangéliumok semmit sem mondanak róla.

Többet tudunk Márkról

Márk, vagy János Márk, a jól ismert jeruzsálemi hívő asszonynak, Máriának a fia volt (ApCsel 12,12). Mária házában voltak együtt a keresztyén testvérek akkor is, amikor Péter kiszabadulva a börtönből, éjszakának idején ott keresett menedéket. Jézus idejében Márk még kisfiú volt, úgyhogy nagyon fiatal volt még ahhoz, hogy tanítvány lehetett volna, de amikor felnőtt, minden vágya az volt, hogy Jézus szolgálatába álljon. Az antiokhiai gyülekezet vezetői, Barnabás és Pál apostol el is vitték magukkal első missziói útjukra. Barnabás egyébként Márknak nagybátyja volt. Márktól fel van jegyezve, hogy az első missziói körúton zavart keltett azzal, hogy csak Pamfiliáig ment az apostolokkal, ott elszakadt tőlük, ami miatt meghasonlás támadt Pál és Barnabás között. El is vált egymástól a két apostol, nyilván Márkon különböztek össze, mert Barnabás maga mellé vette Márkot, elhajózott Ciprus szigetére, Pál pedig Silást vette maga mellé kísérő társként és Szíriába indult. Később azért csak megbocsátott Pál Márknak, mert a 2Tim 4,11 szerint arra kérte Timóteust, hogy Márkot vegye maga mellé és vigye magával Pálhoz, mert neki alkalmas a szolgálatra. Márk tehát gyakran együtt munkálkodott Pál apostollal, de a legtöbb időt Péter környezetében töltötte. Péter ugyanis gyakori látogató volt Márk anyjának, Máriának a házánál abban az időben, amikor Márk még kicsiny gyermek volt. Egy alkalommal úgy is írt

Péter Márkról, mint fiáról (1Pét 5,13). Amit Márk az evangéliumában Jézussal kapcsolatban leírt, azt lényegében Péter szájából hallotta, legalábbis műve nagyobb részét.

Lukács orvos volt

Nem tudjuk hol született. Azt sem tudjuk, hogy zsidó, vagy pogány származású volt-e? Valószínűbb, hogy pogány eredetű volt. Először Trolásban jelenik meg, Kis-Ázsia nyugati részében. Ott csatlakozott Pálhoz (ApCsel 16,10). Lukács írta az Apostolok Cselekedeteiről szóló könyvet. Troástól kezdve együtt utazott Pállal. Filippiben ugyan lemaradt Páltól, de a harmadik missziói út során ismét csatlakozott hozzá Filippiben. Rómába is elkísérte, vele volt a fogságban is. (2Tim 4,11). Nem csoda, hogy Pál nagyon szerette Lukácsot (Kol 4,14).

János Zebedeus egyik fia volt, Jakab testvére. Ő volt az a tanítvány, akit Jézus nagyon szeretett (Jn 13,23). Ő is nagyon szerette Jézust és jóformán minden szívét a szavába zárta. Pünkösd után Jeruzsálemben maradt és Péterrel együtt vezette az egyre növekvő gyülekezetet. Később el kellett hagynia Jeruzsálemet és Efézus lelki vezetője lett. Onnan száműzték Patmosz szigetére. Patmosz szigetén élte át a mennyei látomásokat, amelyeket a Jelenések könyvében örökített meg. Egy idő után ismét visszatért Eufézusban, tovább folytatta áldásos munkáját egészen haláláig. Az evangéliumát késő öreg korban írta, efézusi működése alatt.

A szinoptikus evangéliumok és János

Milyennek rajzolja ez a négy evangélista Jézus alakját? Különbséget kell tennünk az első három és János evangéliuma között. Máté, Márk és Lukács szinte ugyanabból a szempontból nézte Jézus életét, írásaik sok tekintetben hasonlóak, azért is nevezik közös szóval szinoptikus evangéliumoknak. A szinoptikus szó görögül annyit jelent, mint „ugyanabból a szempontból nézett”. Mindhárom egyformán keveset beszél Jézus jeruzsálemi és judeai fellépéséről, annál többet mond el arról, amit Jézus Galileában tett. Mindhárom evangélium egyformán sok csodát ír le, nem egy esetben ugyanazt a csodát is. Szoros kapcsolat van tehát az első három evangélium között.

Egészen más a helyzet a negyedikkel, János evangéliumával. Sok új dolgot tartalmaz, rendkívül sokat mond el Jézus jeruzsálemi tanításaiból. Kevés csodát ad elő János evangélista, de amit elmond, annak mély és jelképes jelentőségét is kifejti. Hasonlat is kevés van János evangéliumában. A szinoptikusoknál Jézus tanításai rendkívül egyszerűek, könnyen érthetőek, tele vannak a keleti emberek által kedvelt képekkel és hasonlatokkal. Jánosnál sokkal nehezebb Jézus tanításait követni, tele vannak nehéz, homályos fogalmakkal, szavakkal.

Mi a magyarázata annak, hogy János evangéliuma annyira elüt az első háromtól? Az, hogy amikor János késő öreg korában megírta az evangéliumát, akkor az első három evangélium már megvolt, János tehát ismerte mindegyiket, feleslegesnek tarthatta ugyanazokat az eseményeket még egyszer leírni, amelyek azonban már olvashatóak voltak. Annál szükségesebbnek vélte azokat a dolgokat megírni, amelyek egyikben sem voltak találhatók. A szinoptikusok a galielai eseményekre, tanításokra tették a hangsúlyt, János pedig a júdeai események részletesebb leírásával igyekezett kiegészíteni az első három evangéliumot. Jézus Júdeában a nép tanult elemeivel, tudósaival, vezetőivel, legműveltebb rétegével találkozott; ezt magyarázza, hogy elmélyültebb és nehezebben követhető tanításokat mondott nekik. Ugyanaz a Jézus, akinek a tanításai Galielában olyan egyszerűek voltak, hogy a kisgyermekek is megérthették, mert egyszerű földművelő és halászemberekhez kellett szólnia, Júdeában a tanult emberek tanultságát is erősen próbára

tette igényes fejtegetéseivel. Nemritkán bámulatba ejtette az írástudókat is. Ezekből adott vissza János meglehetősen sokat.

MÁTÉ

Ha egyenként vesszük szemügyre a négy evangéliumot, könnyen kideríthetjük, hogy mi volt az evangélisták célja azzal, hogy leírták Jézus élete történetét.

Máté először arám nyelven írta le az evangéliumot, ez volt Izrael köznapi nyelve. A korabeli zsidók számára írta az evangéliumot. Fő célja az volt, hogy bebizonyítsa a zsidóknak, hogy Jézus a megígért Messiás. Benne az összes ószövetségi jövendölések beteljesedtek. Nem kevesebbszer, mint 47-szer idéz Máté ószövetségi textust annak bizonyítására, hogy azok mind Jézusra utaltak. Mintha azt akarta volna mondani a korabeli zsidóknak: testvérek, ha ti az ószövetségi írásokat jól olvassátok, akkor látnotok kell, hogy Jézus egész élete, annak minden mozzanata mindannak a beteljesülése, ami évszázadok óta megjövendöltetett. Máté nagyon is ismerte az ószövetségi írásokat, jóllehet sok ideig vámszedő ember volt.

Ez a fő gondolat töltötte be Máté lelkét, amikor evangéliumát írta. Az előadásmódja tömör, rövid, egyszerű. Csak a lényeget mondja el, a körül-mé-nyekkel nem sokat törődik. Márk és Lukács már inkább adott a körül-mények rögzítésére is. Ezzel szemben sokkal részletesebben írta le Jézus nagy beszédeit, mint a másik kettő (Hegyi Beszéd, az apostolok kiküldése, a megbocsátásról szóló tanítás, a farizeusok megítélése).

MÁRK EVANGÉLIUMA

Sok tekintetben hasonlít Mátééra, a fő gondolata azonban egészen más. Ez onnan van, hogy Márk nem zsidók meggyőzése érdekében írta az evangéliumát, hanem a rómaiak megnyerése céljából. A rómaiak nem ismerték az Ótestamentumot, tehát nem hivatkozhatott rá minduntalan. Nagyon valószínű, hogy Márk Rómában írta az evangéliumát, amikor Péterrel együtt ott járt. Jézus beszédeit sem írta le sok szóval, inkább Jézus csodáit ecsetelte részletesebben és különös, megragadó erővel. Kiemelte, hogy az embereket mennyire bámulatba ejtette csodatételeivel (Mk 1,22-27; 2,1-12 stb.). Hangsúlyozta, hogy a gonosz lelkek is meghódoltak Jézus előtt és engedelmeskedtek neki (3,11). Maguk a tanítványok is sokszor elcsodálkoztak azon, amit Jézus tett (6,51). Sokszor nem értették meg Mesterüket és nemegyszer féltek is tőle (9,6). Mindenképpen azt igyekezett érzékeltetni, hogy Jézust nagy csodálat vette körül, mindenki, aki kapcsolatba került vele érezte, hogy nagy hatalommal rendelkező királlyal van dolga, akinek minden más erő és hatalom alá van rendelve.

Márk a rómaiaknak írta az evangéliumot, akik mindenekfelett a tettek emberei voltak. Nem a szép szavak ragadták meg őket, hanem a nagyszerű tettek. Különös tisztelettel tekintettek az erős emberekre. Császáraikat istenként imádták. Azért hangsúlyozta Márk, hogy Jézus Király. Hatalma van a gonosz lelkek, a betegség és a halál erői felett. Bemutatta, hogy egy római tiszt is elismerte, hogy Jézus az Isten fia (Mk 15,39). Ezért Márk evangéliuma Jézus nagyságát ábrázolta ki.

LUKÁCS

Lukácsnak megint más célja volt az evangélium leírásával. Ő orvos volt, s mint orvos, sokféle betegséget és testi fájdalmat ismert. Nyomorult, beteg embereken akart segíteni, de legtöbbször tehetetlenül kellett megállnia egy-egy beteg ágya előtt. Amikor Jézust megismerte, az ragadta meg, hogy Jézus telve volt a betegek és a szegények iránti irgalommal: bármilyen nyomorúságban is szenvedett is egy ember, Jézus nem ment el mellette anélkül, hogy ne segített volna rajta. Jézus irgalmas! Jézus tud segíteni! Ez hatotta meg Lukácsot annyira, hogy az egész életét Jézus követésére szentelte.

Lukács hangsúlyozta, hogy Isten a pogányokat is elfogadja gyermekeiül, Jézus a pogányoknak is megváltójuk (Lk 1,79;2,32;7,9 stb.). A nők is egyenrangúak Jézus szemében, rajtuk is könyörült. Se szeri, se száma azoknak, akiknek Jézus könyörült: szegények, elnyomottak, vámszedők, bűnös nők, gyilkosok is kegyelmet találtak nála, ha valóságos bűnbánattal fordultak hozzá. Lukács evangéliuma az irgalmasság evangéliuma. Legszebb fejezete a 15., amelyben az elveszett juh, drahma és a tékozló fiú története van leírva, Azért Isten azt akarja, hogy mi emberek is irgalmasak legyünk egymás iránt. Lukács az egyetlen a négy evangélista között, aki az irgalmas samaritánus példázatát feljegyezte.

Van még egy valami, amiről Lukács szívesen írt: az imádkozás. Sokkal több esetben tette ezt, mint bármelyik evangélista. mindig rámutat arra, hogy Jézus minden nagyobb vállalkozása előtt elvonult és imádkozott: mielőtt a tanítványokat kiválasztotta (6,12), Cézárea Filippinél (9,18), a megdicsőülés hegyén (9,28). Tanítványai egyszer imába mélyedve találták (11,1). Lukács jegyezte fel az özvegyasszony imádságát, meg a farizeus és vámszedő imádságait is (18,1-14).

Lukács szépen tudott írni. Evangéliuma irodalmi szempontból is festőien szép írásmű. A dolgokat pontosan írja le és oly szemléletesen, mintha szemünk előtt játszódnának le a leírt események. Ha pedig a gondolatot akarnánk megfogalmazni, akkor nem írhatnánk mást, mint azt, hogy Lukács Jézusban az irgalmas Főpapot mutatja be, mindenki üdvözítőjét, akihez minden bűnből és nyomorúságból bátran menekülhetünk.

JÁNOS

János maga leírta, hogy mi evangéliumának fő célja. Ő Jézust az Igének nevezi, Isten szavának ebben a világban. Aki Őt hallgatja, Istent hallgatja (8,26). Cselekedetei Isten cselekedetei (5,19). Amit akar, az Isten akarata (12,44). Aki Őt látja, látta az Atyát (14,9). Jézus Isten tökéletes kijelentése ebben a világban. Ő Isten Fia, az Ige, aki testté lett. János evangéliumának a fő célja: meggyőzni arról, hogy ez így igaz (20,31), Jézus az Isten fia, higgyünk hát Benne. Próféta az, aki Istenről beszél nekünk. Jézus próféta volt, nagyobb, mint bármelyik, aki valaha is élt. Ő maga volt az igazság (14,6), Aki kijelentette nekünk Istent (1,18). Aki Istent akarja megismerni, az menjen Jézushoz.

TANULSÁGOK:

1. Minden bibliaolvasásban az első Pünkösd csodája ismétlődik meg: „halljuk a mi nyelvünkön az Isten nagyságos dolgait”. Az evangéliumokban elénk áll Jézus, látható módon. Az emberi szavak által kiábrázolva, mintha a mi szemeink előtt élt volna. Az evangéliumok visszavisznek minket 2000 év távolságába és szemtanúivá avatnak mindannak, amit Jézus tanított és cselekedett. Így lehetünk mi ma Jézus Krisztus tanítványai, apostolai, elhívott szolgái, tanúi.

2. Az evangéliumokban nem a különbözőség a lényeges, hanem az, amiben mind a négy megegyezik: Jézus kijelentése. Bármelyiket olvassuk, ugyanaz a Megváltó áll előttünk. A különböző szempontok, amelyek szerint a négy evangélium leíratott arra jók, hogy több oldalról is szemlélhessük a mi Megváltónkat.
3. Jézus Krisztus! Ő a megígért Messiás. Nem kell attól tartanunk, hogy valamiféle megcsalás áldozatai vagyunk, s egyszer esetleg kiderül, hogy nem jól hittünk. Az ószövetségi jövendölések mind tökéletesen beteljesedtek Jézusban.
4. Jézus a nagy Király: a leghatalmasabb égen és földön. Minden más erő és hatalom alá van vetve az ő erejének és hatalmának. Őt senki nem győzheti le. Csak az nem csodálja Jézust, aki még sosem találkozott vele.
5. Jézus irgalmas Főpap, akinek minden gondolata az, hogy mit tehetne értünk, amivel segítene rajtunk. Tele van irgalommal minden szánandó iránt, bárki legyen is az. Tőle irgalmasságot kell tanulnunk.
6. Jézus maga az Isten. Amilyen Ő, olyan az Isten. Isten olyan kegyelmes, jóságos, megváltó, a megtérőknek megbocsátó és a bűn feletti ítéletében olyan kérlelhetetlen, amilyennek Jézus elmondja.

KÉRDÉSEK:

1. Miért nem írnak az evangélisták Jézus gyermekkoráról? Miért csak egy tudósítás van a gyermek Jézusról?
2. Van-e más nevezetes esemény Jézus gyermekéveiben?
3. Miért botránkoznak meg rajta azok is (amikor elkezdi tanítását), akik közelről ismerték?
4. Mi volt a célja az evangéliumok szerzőinek az írásaikkal? Helyszíni riport, színes életrajz vagy valami egészen más?
5. Mit jelent ez a szó: „szinoptikus”?
6. Mi a különbség a szinoptikusok és János evangéliuma között?
7. Ellentmondás-e az, ha ugyanazt a történetet az evangélisták másképp beszélik el?
8. Milyen nyelven beszélt az Úr Jézus?
9. Milyen nyelven írták az evangéliumokat?
10. Ki volt Máté, és mi volt írásának a célja?
11. Mit bizonyít és igazol a korabeli zsidók előtt?
12. Hányszor idézi az Ótestamentumot?
13. Különösen mit emel ki Máté Jézus tanításából?
14. Ki volt Márk, mit tudunk róla? Ő is Jézus tanítványa volt?
15. Kitől hallotta azokat az eseményeket és tanításokat, amelyeket megörökít?
16. Mi jellemzi írását?
17. Ki volt Lukács, mi volt a foglalkozása?
18. Hol és kitől hallotta azokat az eseményeket, amelyeket evangéliumában rögzít? Ki lehetett a tanítómestere?
19. Milyen Jézus-arc bontakozik ki írásában?
20. Mit tudunk János apostolról? Rokona volt-e Jézusnak?
21. Miért nevezi Jézus őt és testvérét, Jakabot a „mennydörgés fiainak”?
22. Jézus feltámadása után „milyen”, illetve „melyik” Jánossal találkozott?
23. Milyen az a Jézus-arc, amelyet ábrázol evangéliumában?
24. Mi volt írásának a célja? Kinek ír és mit igazol?
25. Melyik evangéliumban bontakozik ki Jézus igaz emberi arca? És melyikben az Ő áldozó főpapi és királyi mivolta?

(JÉZUS ELŐKÉSZÍTI MUNKÁJÁT)

4. KERESZTELŐ JÁNOS SZÜLETÉSE

Lk 1,5-25; 57-80

A HÍRÜLADÁS

Lukács evangéliuma a templomban kezdődik. Az első, amit előad, egy papnak a története, aki a jeruzsálemi templomban végzi szolgálatát.

Zakariás, akinek a neve annyit jelent, „Isten gondolt rám”, idős pap volt, aki mindig hűségesen elvégezte, amit rábízott az Úr. Abban az időben a legtöbb pap vagy Jeruzsálemben lakott, vagy lent Jerikóban. Zakariás sem egyik, sem másik városban, hanem egy kis falucskában, Júdea déli hegységeiben élt feleségével, Erzsébettel.

A két idős ember életének egy nagy szomorúsága volt: nem volt gyermekük. Korábban gyakran imádkoztak gyermekáldásért az Úrhoz, de úgy látszott, hogy az Úr nem akarja meghallgatni ezt a kérésüket. Amikor pedig már túl voltak a rendes koron, eszükbe sem jutott, hogy életüknek erre a nagy szomorúságára valaha vigasztalást nyerhetnek.

Egy alkalommal újra Zakariás következett a heti szolgálat elvégzésé-ben. A 24 papi csoport egyike Abija rendje volt, Zakariás abba tartozott. Még Dávid osztotta a papokat 24 papi rendbe, papi csoportba. Mindegyik csoportra általában évente kétszer került sor egy-egy héten át tartó templomi szolgálat elvégzésére. A 24 papi rend között Abijáé a nyolcadik volt (1Krón 24,10). Zakariás már nagyon sokszor végezte azokat a templomi szolgálatokat, amelyek a papok feladatai voltak, a törvény előírásai szerint.

A Lukács evangéliuma által előadott alkalommal azonban olyan szolgálatot is bíztak rá sorsvetés által, amilyent még sohasem volt alkalma végezni. Ez az volt, hogy reggelenként, nagyon korán, be kellett mennie egy papnak a szentélybe, hogy ott az illatáldozatot bemutassa. Ezt a szertartást tekintették a legszentebbnek mindenpapi szolgálat között. Akit éppen kisorsoltak, arra úgy tekintettek, mint megkülönböztetett személyre, Istennek különösen megáldott, szent emberére. Az ilyen papnak később illett lemondania az újabb lehetőségről, hogy más is hozzájuthasson a rendkívül tisztséghez. Zakariásra késő vénségében került sor, jóllehet egész életében erre a szolgálatra áhítozott. Zakariás boldogan készülődött a nagy szolgálatra. A templom udvarán már bemutatták a bárányáldozatot, a szokásos reggeli véresáldozatot, a papok ott álltak az oltár körül. Mindjárt utána az egyik pap bement a szentélybe, hogy az előző napi áldozat hamuját kitakarítsa, egy másik új áldozathoz szükséges friss, eleven parazsat vitte be a szentély oltárára s amikor minden készen volt, akkor kerülhetett sor az ünnepélyes, kivételes szertartásra.

Kint a nép a templom udvarán álldogált, s miközben a reggeli imádságot mondták, Zakariás méltóságteljes léptekkel felment a szentély lépcsőin, belépett a tágas szentélybe, az ajtó nyílását elzáró vastag szőnyegfüggöny mögé. Bent csend és sötétség volt. Csak a balkeze felőli déli sarokban álló arany gyertyatartó gyenge fénye világított. Jobb keze felől állta a kis asztal a szent kenyerekkel. Előtte pedig, a szentély mélyén magasodott az illatáldozati oltár, amelyen már el volt készítve az izzó parázs. Azon kellett elvégezni Zakariásnak az előírásos illatáldozatit. Amikor az áldozatot ráhelyezte az izzó parázsra és elmondta a szokásos imádságot, vissza akart lépni az oltártól, amikor meglepődve látta, hogy az oltár mellett egy angyal áll. Alakjából fény sugárzott, úgyhogy Zakariás azonnal tisztában volt azzal, hogy Istennek egy angyalával van dolga. A mennyei jelenség láttán

Zakariás szívét nagy félelem töltötte be. Azután megszólalt Isten küldötte és meghirdette az újszövetség kezdetét, Isten ígéreteinek beteljesedését.

„Ne félj Zakariás, mert meghallgattatott a te könyörgésed…" Az, amit már nagyon régen és nagyon kitartóan mondtál el, az teljesedik most be Isten kegyelme folytán. Isten nem felejtette el Zakariás imádságát. Meghallgatta azt az imádságot is, amelyet Zakariás éppen most, az áldozat bemutatása alkalmával mondott el Izraelért: Isten kész könyörülni az ő népén. Mindkét imádságot meghallgatta az Úr.

Az angyal a továbbiakban részletesen elmondta, mi fog történni: Erzsébetnek fia születik, Jánosnak kell neveznie a gyermeket, ami azt jelenti, hogy „az Úr kegyelmes". Személy szerint neki és feleségének sok örömöt és vígasságot jelent majd ennek a gyermeknek a születése; de nemcsak Zakariás és Erzsébet személyes ügye ennek a gyermeknek az érkezése, hanem arról van szó, hogy Isten beteljesíti azt az ígéretét, amelyet a Messiással kapcsolatban tett Izrael népének. János majd nagy lesz, nem csupán az emberek szemében, hanem Isten szemében is. Akárcsak Sámson és Sámuel, ő is nazir lesz, bort, vagy erős italt soha nem szabad innia. Szentlélekkel lesz teljes születésétől fogva. Izrael fiai közül sokakat visszavisz az Úrhoz. Ő lesz a Messiás előfutára, éppen úgy, mint annak idején Illés, ő is bűnbánatra hívja majd az Izrael Istenétől elidegenedett népet, hogy megtérjen és ismét azon az úton járjon, amelyik úton atyáink jártak. S ha majd visszatértek, akkor nem kell szégyenkezniük az atyáknak a fiak miatt.

Zakariás rémülten és ámuldozva hallgatta az angyal szavait. Nem értett ő mindent abból, amit az angyal elmondott, azt az egyet azonban nagyon megjegyezte, hogy fia fog születni, s ez az egy egészen betöltötte a szívét. Mégis az első szó, ami elhagyta az ajkát, a kételkedés szava volt: „Miről tudhatom én ezt meg mert én vén vagyok és a feleségem is igen idős?" Hitetlenségében jelt kívánt, mert ő maga elképzelhetetlennek tartotta az egészet. Isten szava neki nem volt elég. Az angyal megbotránkozott Zakariás hitetlenségén. Erre bemutatkozott neki s elmondta, hogy ő Gábriel, fejedelem Isten angyalai között és a Magasságos Isten előtt áll, aki nem hazudhat, s amit mond, az mind úgy fog beteljesedni, ahogy ő előre megmondta. De ha Zakariás jelt kíván, hát megkapja a jelt, de ez a jel a hitetlenségének a büntetése is lesz: meg fog némulni addig a napig, amelyiken beteljesedik a gyermek születésére vonatkozó jövendölés. Abban a pillanatban, ahogy ezt kimondta az angyal, el is tűnt és a szentélyt ismét sötétség és csend töltötte be. Zakariás még várt egy darabig, aztán halk léptekkel kihátrált a szentélyből.

Zakariás sokkal hosszabban időzött a szentélyben, mint azok, akik előtte végezték a reggeli illatáldozat bemutatását és az imádság elmondását; a templom udvarán nagyon sokan várták, hogy végre előjöjjön és áldást adjon az ott váró sokaságra. Az előlépő Zakariáson még látható volt az átélt esemény hatása, mindenki érezte, hogy valami rendkívüli dolog történt a szentélyben. Hogy mi, azt természetesen senki sem tudta. Zakariás tudta, hogy a nép az áldásra vár, azt neki kell elmondania, de amikor kinyitotta a száját, hogy mondja az áldást, nem jött ki hang a torkán. Két karját kitárta, ahogy az áldásnál szokásos volt, de egyetlen szót sem tudott kimondani. Tehetetlenül állt, mintha méltatlannak találta volna Isten őt arra, hogy áldást adjon a népre.

Néhány nappal később letelt a szolgálata, visszatért falujába s megkezdődött a csoda: Erzsébet áldott állapotba került úgy, ahogy az angyal megmondta.

A SZÜLETÉS

Nyugodt hónapok következtek Zakariás és Erzsébet életében. Kerülték az embereket, csendben készültek Isten ajándékának fogadására. Zakariás némasága változatlanul tartott, így rákényszerült arra, hogy nyugodtan gondolkozzék Isten üzenetén. Gábriel szavai egymásután elevenedtek meg emlékezetében s egyre tisztábban látta, hogy milyen csodálatos az az ígéret, amelyet Isten Gábriellel hirdettetett meg éppen neki.

Mélységesen restellte magát a hitetlensége miatt.

A nagy magányosságot és csendet csupán egyetlen látogatás szakította meg: Erzsébet unokahúga, Mária, egy názáreti származású fiatal leány érkezett látogatóba. Végül is elérkezett a gyermek megszületésének a napja. Megszületett a megígért fiú és nyolcadnapon elvitték, hogy a törvényi előírásnak megfelelően körülmetéltessék. Általában olyankor nevezték először nevén a gyermeket. Előállt az apa és a gyülekezet előtt ünnepélyesen kijelentette, hogy annak a gyermeknek, akit Isten neki adott, s akit Isten nevel fel atyja és anyja számára, ez legyen a neve. És akkor meg kellett mondania, mi is legyen a gyermek neve.

János körülmetélése alkalmával minden másképpen történt. A meghívott vendégek mind ott voltak a templomban, minden elő volt készítve az ünnepélyes szertartáshoz, csak éppen az apa nem tudott beszélni. Nem is állhatott elő, meghúzódott hát szerényen hátul, a vendégek között. Közben a jelenlévők azt találgatták, hogy vajon mi lesz a gyermek neve? A legtöbben biztosra vették, hogy Zakariásnak nevezik majd, elvégre az első gyermek az apja nevét kell, hogy viselje. Erzsébet azonban nem értett egyet ezzel az elgondolással. Ő határozottan a János név mellett foglalt állást. Végül is a hátul elvonult apához fordultak, döntse el ő a kérdést, úgyis ő a legilletékesebb rá. Zakariás a táblácskára a János nevet írta.

Abban a pillanatban visszanyerte a beszélőképességét. A büntetés ideje lejárt, bebizonyította Isten parancsa iránti engedelmességét és az angyal által hirdetett üzenetbe való hitét, így hát a büntetésnek nem volt értelme tovább: némasága meggyógyult. Az első, amit Zakariás mondott, egy Istent dicsőítő ének volt, a Zakariás éneke (Lk 1,67-1,79). Az elején általánosságban dicsőítette Istent nagy tetteiért, azután dicsőítette azért, hogy ígéretét beteljesítette, ami felől megesküdött Ábrahámnak: beteljesedik az, hogy egy gyermekben, Ábrahám nemzetségének egyik leszármazottjában megáldanak a föld minden nemzetségei. A 76. verstől fogva már Zakariás a saját gyermekéhez fordult. Értette, hogy az ő gyermeke Isten Messiásának az előfutára lesz, neki kell előkészítenie a Messiás érkezését. Az ezreknek, akik még sötétségben és a halál árnyékában vannak, a béke ideje virrad fel és fény ragyog fel, úgyhogy mindenki megtalálhatja ebben a sötét világban azt az utat, amelyik az Isten üdvösségéhez vezet.

TANULSÁGOK:

1. Imádságaink nemcsak gyümölcsei hitünknek, de fokmérői is. Az imádságaink mutatják meg, mekkora a hitünk, van-e egyáltalán hitünk, erős vagy gyenge, félénk, vagy bátor, kicsi, vagy nagy? Ahogy általában a szavaink elárulnak bennünket, ugyanúgy imádságaink is elárulják a bennünk lévő hitet. Az, amit kérünk, vagy nem kérünk, amit biztosra veszünk, vagy eleve reménytelennek tekintünk, pontos képet fest hitünkről. Olyan az imádságunk, mint egy röntgenfelvétel a tüdőnkről. Csak a hitünket fényképezi le.
2. A hittel elmondott imádság mindig meghallgatásra talál. Zakariás és Erzsébet őszinte hittel könyörgött az Úrhoz és a hitből mondott imádságunkat meg is hallgatta az Úr. Csak éppen nem abban az időben, amikor ők gondolták. Hosszú időn át úgy látszott, hogy

nem volt értelme a korábban elmondott imádságaiknak. Azután eljött az ideje annak, hogy Isten teljesítse a kérésüket. Hogy minek van már itt és minek nincs még itt az ideje, azt bízzuk Istenre.

3. Isten ígéreteinek egyetlen biztosítéka az ő szava. Az, hogy Ő mondja. Igéje és Önmaga, aki maga az Igazság. Az embereknél rendszerint nem elegendő a kimondott szó. Írás kell és megfogható a garancia, biztosíték. Mert az emberek változékonyak, állhatatlanok. Istennél elég a kimondott szó: Ő ugyanis nem változik.
4. A jel kívánása mindig a hitetlenség bevallása. Akinek jel kell, az azt árulja el, hogy nincs hite. Jelre, bizonyítékra van szüksége, valami láthatóra, kézzelfoghatóra, hogy hinni tudjon. A jel és a hit között azonban nincs összefüggés, mert a hit nem a jelek látása nyomán támad, hanem az igéből, annak hallásából: „A hit hallásból van, a hallás pedig Isten igéjéből." Ha a hit a látás nyomán keletkeznék, akkor Jézus bizonyosan nem prédikált volna, hanem jeleket mutatott volna, mert egyetlen célja azt volt, hogy az emberek higgyenek benne. Egyébként sok jelt mutatott Jézus, mégis kevesen hittek azok láttán. A farizeusok is láttak sok jelt, sőt látták a Jónás próféta jelét is, Jézus megfeszítésének és feltámadásának a csodáját, mégsem hittek abban, hogy Jézus az Isten Fia. Tamás esetében nem a hitetlenségből hitre jutás történt, amikor meggyőződhetett Jézus sebeinek a valódiságáról, hanem a hívő ember kételkedése oldódott fel benne, nem pedig hit keletkezett. Tamás régi hite a látás nyomán megszabadult valamitől, ami ráfonódott, szorongatta, akadályozta, megterhelte.
5. Isten minden ítélete arra való, hogy áldássá váljék. Itt természetesen azokra az ítéletekre kell gondolnunk, amelyekkel földi életünk folyamán fegyelmez, fékez, serkent, nevel az Úr, amilyen ítél változékonyak, állhatatlanok. Istennél elég a kimondott szó: Ő ugyanis nem változik.
6. A jel kívánása mindig a hitetlenség bevallása. Akinek jel kell, az azt árulja el, hogy nincs hite. Jelre, bizonyítékra van szüksége, valami láthatóra, kézzelfoghatóra, hogy hinni tudjon. A jel és a hit között azonban nincs összefüggés, mert a hit nem a jelek látása nyomán támad, hanem az igéből, annak hallásából: „A hit hallásból van, a hallás pedig Isten igéjéből." Ha a hit a látás nyomán keletkeznék, akkor Jézus bizonyosan nem prédikált volna, hanem jeleket mutatott volna, mert egyetlen célja azt volt, hogy az emberek higgyenek benne. Egyébként sok jelt mutatott Jézus, mégis kevesen hittek azok láttán. A farizeusok is láttak sok jelt, sőt látták a Jónás próféta jelét is, Jézus megfeszítésének és feltámadásának a csodáját, mégsem hittek abban, hogy Jézus az Isten Fia. Tamás esetében nem a hitetlenségből hitre jutás történt, amikor meggyőződhetett Jézus sebeinek a valódiságáról, hanem a hívő ember kételkedése oldódott fel benne, nem pedig hit keletkezett. Tamás régi hite a látás nyomán megszabadult valamitől, ami ráfonódott, szorongatta, akadályozta, megterhelte.
7. Isten minden ítélete arra való, hogy áldássá váljék. Itt természetesen azokra az ítéletekre kell gondolnunk, amelyekkel földi életünk folyamán fegyelmez, fékez, serkent, nevel az Úr, amilyen ítélettel Zakariást is sújtotta. Az ítélet nyomán Zakariás elmélyült a hirdetett üzenet megértésében.

KÉRDÉSEK

1. Lévi törzsét választotta ki az Úr a papi szolgálatra, de olyan sokan voltak a törzs tagjai, hogy évente csak kétszer került sor egy-egy papra… Mivel foglalkozott a szolgálatai között?
2. A Bibliában számtalan mennyei jelenésről olvasunk. Mit jelentenek ezek a jelenések?

3. Ma is vannak mennyei jelenések?
4. Kik az angyalok? Mit tudunk róluk?
5. Milyen jeleket kapcsol az Úr az Ő ígéreteihez?
6. Miért nem mutatott az Úr Jézus jeleket a farizeusok követelőzéseire?
7. Milyen jelet látunk Zakariás életében?
8. Meghallgat-e Isten minden imádságot?
9. Megmásítja-e Isten a szavát?
10. Van-e a keresztneveknek jelentésük? Tudod-e, hogy a te neved mit jelent?

5. JÉZUS SZÜLETÉSÉNEK HÍRÜL ADÁSA
LK 1,26-56, MT 1,18-25

NÁZÁRETBEN

Názáret kicsiny városka Galilea déli részén. A Jezréel termékeny síkságát észak felől lezáró dombvidék szélén épült. A Jezréel síksága választotta el egymástól Galile dombjait és Samária hegyvidékét.

Názáret egyik kis lakóházában élt Mária. Dávid leszármazottja volt, így származására nézve előkelőnek lehetett volna mondani, de sorsában nyoma sem volt az előkelő ősök gazdagságának: rendkívül szegényen és egyszerűen élt. Anyai ágon rokonságban volt Erzsébettel, aki viszont a Lévi törzséből származott. Máriában tehát egyfelől királyi, másfelől papi nemzetség egyesült. Egy názáreti ács jegyese volt, aki szintén Dávid házából származott (Lk 1,27). József egyszerű, derék, becsületes ember volt, egész szívével félte az Urat. Ennyit mond el a Szentírás erről a két emberről. Nem említi, vajon éltek-e még Mária szülei és még sok egyéb kérdést is nyitva hagy. Csak annyit tudat velünk, amennyit az Úr Jézus születésének a könnyebb megértése érdekében tudnunk szükséges. Ebben a történetben ugyanis nem az emberek szerepe a fontos, hanem Isten munkája.

Körülbelül öt hónappal azután, hogy Zakariással beszélt az Úr angyala, Gábriel Názáretbe ment és meglátogatta Máriát. Olvassuk, hogy az angyal belépett hozzá (Lk 1,28), és közölte vele, hogy Isten nagy kegyelemre méltatja, minden asszony felett megáldja majd őt. Mária rémülten fogadta ezt a nagy hírt, jóformán fel sem tudta fogni, hogy mit akar vele az Isten.

Az angyal ezután részletesen elmondta neki, hogy Isten mire választotta ki őt: fia születik majd, akit Jézusnak kell elneveznie. Elmondta még, hogy az a fiú igen nagy ember lesz, a Magasságos Isten Fiának nevezik majd és az Isten neki adja majd Atyjának, Dávidnak a királyi székét: örök királya lesz Izraelnek, uralmának soha nem lesz vége.

Mária megilletődötten, alázatosan hallgatta végig az angyal szavait. Tudta jól, hogy Isten ígérete szerint a Dávid házából születik majd a Messiás, de, hogy ez őt elsősorban érintheti, arra sohasem gondolt. Az angyal szándékosan nem mondott el többet a születendő gyermek sorsáról: nem beszélt a Jézusra váró szenvedésekről, még kevésbé kínos kereszthaláláról, mert úgysem értette volna meg a felindult leány.

Csak annyi ellenvetést tett, hogy neki nincs férje, nem születhetik tehát még gyermeke. Akkor hangzott el a titokzatos jövendölés, amely szerint Isten különös teremtő munkájának lesz az eredménye, hogy neki fia születik: majd a Szentlélek árnyékolja be őt. Mária mindebből csak annyit értett, hogy Isten nagy csodát tesz vele s annak a csodának a révén,

amelyik őbenne megy végbe, az egész nép nyer majd szabadulást. S hogy meggyőzze Máriát, Erzsébetről mondta el neki, hogy az egyébként már túlkoros Erzsébet is áldott állapotban van és fiat fog szülni, ugyancsak az Isten csodálatos ajándékaképpen, semmiképpen sem a természet rendjének megfelelően. De az a csoda, amelyet Máriával tesz, még az Erzsébeténél is nagyobb lesz, mert Erzsébet gyermeke emberek gyermeke lesz, Máriáé pedig közvetlenül Istené és emberé.

Mária alázatosan elfogadta azt, amit az Úr akart vele (Lk 1,38).

ZAKARIÁS ÉS MÁRIA

Zakariás és Mária között nagy különbség volt (Lk 1). Zakariás a templomban hallotta meg az ég üzenetét, amikor a szentélyben állt, Máriát viszont saját házában kereste fel az Úr angyala. Zakariás pap volt, aki Isten szolgálatában hivatásszerűen állott. Mária egyszerű nő volt. Zakariás öreg volt, aki rendszeresen, egész életén át Isten dolgaival foglalkozott, Mária még fiatal volt. Zakariás hitetlenkedett és kételkedett, Mária alázatosan meghajolt Isten akarata előtt. Zakariás hitetlenségében jelt kért, ami azután egyúttal büntetése is lett. Mária nem kért jelt, mégis kapott, ami viszont nagy öröm forrásává vált a szívében.

ERZSÉBETNÉL

Amikor Mária a nagy meglepetésből magához tért, első dolga volt elsietni Júdeába, ahol Erzsébet és Zakariás lakott. Mindenképpen Erzsébettel akart találkozni. Nem csoda: Názáretben senkinek sem beszélhetett arról, ami vele történt: az emberek nem értették volna meg és nem is hittek volna neki. Erzsébet volt az egyetlen, akinek kiönthette szíve titkát. Azonkívül személyesen is meg akart győződni arról, hogy Erzsébettel mi van (Lk 1,39).

Amint megérkezett, megkezdődtek a csodák: Erzsébet a kapu felé halad-tában megérezte, hogy gyermeke megmozdult a szíve alatt s mintha örömtől repesne. Ámulatában így üdvözölte az érkező Máriát: „Áldott vagy te az asszonyok között és áldott a te méhednek gyümölcse”. Ha Máriának lett volna még valami kétsége afelől, amit az Úr angyala mondott neki, abban a pillanatban az is eloszlott volna. A szíve egyszerre megtelt örömmel, csodálkozással, félelemmel és istenimádattal. Nem tudott többé gondolkozni, kérdezni sem, kitört belőle az Isten dicsérő ének (Lk 1,46-51)

Mária éneke egyike a Bibliában fennmaradt legszebb énekeknek. Nincs benne semmi, ami Mária büszkeségére, önteltségére vallana: telve van alázatossággal, szerénységgel. Nem győz csodálkozni ebben az énekben afelett, hogy az Úr éppen őt választotta ki erre a kegyelemre.

Három hónapig ott maradt Mária Erzsébetnél s amikor már elközelgettek Erzsébet szülésének a napja, Mária visszatért Názáretbe.

MÁRIA VISSZATÉRT NÁZÁRETBE

Visszatérése során az a nagy kérdés merült fel Mária szívében, hogy mit tegyen jegyesével, Józseffel? Eddig még egy szót sem szólt neki arról, ami történt, illetve ami történni fog. Félt, hogy József esetleg nem hisz neki. Nagyon nehéz volt számára erről a dologról pont a jegyesével beszélni, azért hát halasztotta a dolgot, amíg megoldást nem talál: elhatározta, hogy rábízza Istenre, hogy helyette Ő intézze el ezt a dolgot. Az az Isten, aki vele olyan csodálatosan közölte a gyermek születését, Józsefnek is tudomására hozhatja. Mária nem

szégyenült meg ebben a hitében. Júdeából visszatérve már nem is nagyon titkolhatta József előtt az állapotát, mert előrehaladott áldott állapotban volt. József egyenesen kétségbeesett. Nem tudott szabadulni attól a gondolattól, hogy Mária hűtlen lett hozzá. A zsidó törvények feljogosították a jegyeseket arra, hogy ilyen esetben egyoldalúan felbontsák az előzőleg megkötött jegyességet. Ez azonban az elbocsátott jegyes megbélyegzésével, elítélésével járt (5Móz 22,23-24). Ha feljelenti, akkor biztos a kemény ítélet. József ezt semmiképpen sem akarta. Az volt a terve, hogy szépen csendben felbontja az eljegyzést. Becsületessége erősebb volt, mint a szerelme; bár nagyon szerette Máriát, de nem tudott volna megmaradni a hűtlen jegyese mellett.

Eddig jutott József a tépelődésében, amikor egy éjszaka megjelent neki álmában az Úr angyala és elmondta neki a valóságot: ami Máriával történt, az az Úrtól lett és nem földi férfiútól, azért ne bocsássa el Máriát, hanem nyugodtan vegye feleségül. Mária nem vétkezett sem az Úr ellen, sem József ellen, hanem Isten választotta ki őt arra, hogy világra hozza a megígért Megváltót, a Messiást, aki emberként viszi végbe a megváltás nagy művét. Embereket, sőt az egész népet bűnöktől szabadítja majd meg, azért méltán nevezik Jézusnak.

A HÁZASSÁG

Amikor felébredt, azonnal elhatározta, hogy engedelmeskedik Isten akaratának. Nem a szavak embere volt, hanem a tetteké. Egyetlen szavát sem jegyezték fel a szentírók.

Nyugodt, hívő ember, aki megtette, amit Isten parancsolt neki.

József és Mária számára nagy segítség volt az, hogy amit az Úr angyala külön-külön mondott nekik, az tökéletesen megegyezett, még a születendő gyermek neve is. Szép csendben házasságot kötöttek. Mária külön is hálás volt az Úrnak, amiért nem hagyta megszégyenülni József előtt. Minden rendbe jött, Mária reménységgel nézett a jövendő elé.

TANULSÁGOK:

1. Mária nem imádásra méltó asszony, csupán Isten egyik kiválasztott eszköze. Az a kivételes megbízatás, amelyet Istentől kapott, különbözött ugyan sok egyéb isteni elhívástól, de őt magát nem emelte más teremtmények fölé. Isten nem Máriát dicsőítette meg, hanem önmagát, amikor beváltotta régi ígéretét és Fiát adta a világ megváltásáért.
   Az angyal, aki Isten parancsára megjelent Mária házában, úgy beszélt Máriával, mint közönséges földi halandóval és nem úgy, mint aki imádásra méltó: nem hajolt meg előtte és nem imádta. Hogy Mária mennyire megmaradt valóságos embernek, azt a későbbi események is igazolták. Amikor bizony gyakran botladozott és tévedett a hitében: Jézust nem értette meg, küldetésével nem értett egyet, biztatás helyett inkább fékezni igyekezett, segítés helyett akadályozta, úgyhogy Jézus nem egy esetben kénytelen volt ellene cselekedni.
   Máriára úgy kell gondolnunk, mint általában azokra, akiket Isten nagy dolgokra hívott el és rendkívüli küldetést bízott rájuk és azt hittel engedelmesen vállalták. Mária nem kisebb, mint a Biblia egyéb nagy alakjai, de nem is nagyobb náluk. Isten nem adta neki azt a dicsőséget, amelyet magának tartott fenn.
2. Az angyalok szolgáló lelkek. Engedelmességük bár tökéletes, nem hitből, hanem természetből ered. Azt teszik, amit Isten parancsol nekik. Ők azok, akik Isten parancsait végbe viszik az emberek életében. Az angyalok nem imádni valók: egyedül Istené a

dicsőség. Az angyalok nem nagyobbak nálunk: az emberek felettük állnak, mert Isten fiai, szemben az angyalokkal, akik Isten szolgái.

3. Isten nagy ajándéka, ha van az életünkben valaki, aki előtt kitárhatjuk az szívünket. Nem mindenki előtt bölcs dolog titkokat tárni fel, mert nem mindenki kezeli jóakarattal és jóindulattal mások belső, titkos, bizalmas dolgait. Sok ember visszaél azzal, ha megtud valamit más életéből. Sok keserű tapasztalat tette az embereket bizalmatlanná egymás iránt. Mária rokonságában Erzsébet volt az, aki előtt bizalmasan feltárta a szívét és mindent el tudott mondani neki, amit az megértéssel és együttérzéssel hallgatott meg. Isten nagy ajándéka az olyan rokon, barát, aki minket szeret és megért.
4. Aki Istennek engedelmeskedik, annak a dolgait Isten maga el is rendezi. Mária nem tudta volna megmagyarázni a dolgokat, amik történtek úgy, hogy József megértse és elhiggye. De ezt Isten tökéletesen elrendezte.

KÉRDÉSEK

1. Máté evangéliuma leírja Jézus genealógiáját, egészen Józsefig. Miért nincs köztük Mária, holott az elődök között három asszony is szerepel, és mindenkinek van némi „foltja”?
2. Hányszor szólalt meg és mit mondott József?
3. Hogy fogadta József a hírt, hogy menyasszonya állapotos?
4. Az álomfejtők és a pszichológusok sokat vitatkoznak az álomról. Van-e az álmoknak jelentésük? Te mit gondolsz?
5. Hogy fogadta Mária az angyal jelenését? Könnyű volt-e elhinnie?
6. Miért megy nagynénjéhez, Erzsébethez a titkával?
7. Mi a különbség Zakariás és Mária közt az angyali jelenés után? Mi az egyezés, a hasonlóság?
8. Hogy fogadjuk mi, reformátusok a túlzott Mária-kultuszt? Mi miért nem imádjuk Máriát?

6. AZ ÚR JÉZUS SZÜLETÉSE
MT 1,25; LK 2,1-20

BETLEHEM FELÉ

Mária és József még nagyon fiatal házasok voltak, amikor életükben jelentős fordulat következett be. Lukács írja le az evangéliumában, hogy Augustus császár parancsot adott arra, hogy az egész földön népszámlálást tartsanak. Messze Palesztinától, egy pogány császár parancsa döntő hatást gyakorolt két egyszerű falusi ember életére.

Augustus abban az időben hatalma tetőpontján állt. Már 18 éves korában, mint Julius Caesar unokaöccse, nagybátyja halála után pályázott a császári trónra. Kr. e. 27-ben sikerült legyőznie vetélytársát és saját kezében egyesíteni a római birodalom feletti hatalmat. Addig Octavianus volt a neve, akkor a római nép az Augustus (dicsőséges) címet adta neki. Kr. u. 14-ig uralkodott.

Ez a nagy uralkodó adta ki azt a parancsot, hogy az egész világon összeírást kell tartani. Az egész világ kifejezés természetesen a nagy kiterjedésű római birodalmat jelentette. Ez a császári rendelet mintegy két évvel Kr. e. jelent meg, mivel azonban egy népszámlálás

előkészítése és végrehajtása rendkívül sok időbe került, nem lehet csodálkozni azon, hogy Palesztinában, Názáretben az összeírás csak Kr. e. közvetlenül került lebonyolításra.

Lukács megjegyzi, hogy ez akkor történt, amikor Szíriában Cyrenius volt a helytartó. A szíriai helytartó tekintélyesebb állami hivatalnok volt, mint Júdea helytartója: beleavatkozhatott a Júdeai ügyek intézésébe is. Valószínűleg abban az időben Júdeában nem volt helytartó és átmenetileg a szíriai helytartó intézte a júdeai ügyeket is.

A lebonyolításnak azt a módját, hogy mindenki menjen oda, ahol szü-le-tett, nem alkalmazták mindenütt a római birodalomban: ez palesztinai helyi intézkedés volt, amit Heródes erőltetett. Ennek célja az volt, hogy az adózási és örökösödési kérdéseket könnyebben szabályozhassák.

Megmozdult egész Palesztina. Ment mindenki a maga városába. Természetesen nem azt jelentette ez, hogy mindenki felkerekedett, mert akkor valóságos népvándorlás támadt volna. Csupán azoknak kellett elutazniuk a maguk városába, akiknek a származási táblázatából világosan kitűnt, hogy melyik városból, kinek a családjából származtak. József és Mária Júdeából származtak, a Dávid családjából, Dávid városából, Betlehemből, ezért oda kellett menniük.

Ezért hagytál el Názáretet, hogy Betlehembe menjenek. A nagy utazás Mária számára egyáltalán nem volt kellemes feladat s bizonyosan aggodalmasan tekintett a nagy út elé. Talán elég lett volna, ha József maga jelentkezik Betlehemben Mária helyett is, de nem akarta magára hagyni Máriát Názáretben, Mária sem akart egyedül maradni, amikor már közel voltak áldott állapotának utolsó hetei. Egyedül József tudta, hogy mindabban, ami velük történik, benne van Isten keze.

Elindultak Názáretből, méghozzá úgy, hogy nem szándékoztak egyhamar visszatérni oda. Valószínűleg hozzájárul ehhez a názáretiek viselkedése is. Elképzelhető, hogy Máriát gyanúsítások, rágalmak vették körül. Hogy nem kívánkoztak vissza Názáretbe, az abból is kitűnik, hogy Jézus születése után ott maradtak Betlehemben és az egyiptomi tartózkodás után is csak isteni tanácsra tértek vissza eredeti lakhelyükre (Mt 2,21-23).

Az út Názáretből Betlehemig hosszú és fárasztó volt. Először keleti irányban haladtak, átkeltek a Jordánon, a Tibériás-tótól délre és eljutottak Jerikótól keletre, Jerikó magasságáig. Ott ismét átkeltek a folyón, majd Jeruzsálem felé vették az irányt, onnan pedig még 8 kilométert kellett megtenniük Betlehemig.

Az útról, az utazással kapcsolatos élményeikről semmit nem mond el Lukács: nem tudjuk tehát, hogy hogyan mentek, gyalog vagy szamárháton, külön vagy másokkal együtt. Általában jó 3 napot vett igénybe egy ekkora út megtétele. József és Mária számára azonban lehetetlenség volt ennyi idő alatt megtenni ezt az utat, Mária állapota miatt.

Betlehembe megérkezve tapasztalniuk kellett, hogy a nehézségek egyáltalán nem értek véget. A vendégfogadóban, ahol a karavánok szoktak megszállni, most egyetlen hely sem volt. A népszámlálás miatt sokkal nagyobb volt a forgalom, mint általában. József és Mária másutt volt kénytelen éjszakai szállás után nézni. Végül is nem találtak egyebet, mint egy barlangot, amelyet istálló céljára hasznosítottak, ami egyébként Palesztinában általános szokás volt. A Biblia erre nézve nem mond közelebbit, csupán annyit, hogy olyan helyen húzták meg magukat, ahol jászol volt. Ez mindenképpen istállót jelent. Mindenesetre ez még nem zárja ki azt, hogy ez a helyiség rendes lakás céljára is szolgált, ugyanis Palesztina legszegényebb családjai gyakran egy helyiségben laktak az állataikkal. Nagyon sok ház egyetlen nagy helyiségből állt: felső részén készítettek fekvőhelyet a családnak, lent pedig a jószágok voltak.

József és Mária számára az volt a leglényegesebb, hogy fedél volt a fejük felett, és helyet találtak, ahol az utazás fáradalmait kipihenhetik. Erre különösen Máriának volt nagy szüksége. Nem voltak hozzászokva a különös kényelemhez, beérték hát azzal, ami éppen jutott nekik.

És amikor ott voltak, beteltek Mária születésének napjai, írja Lukács. Nem azt jelenti ez, hogy a legelső éjszakán, amit ott töltöttek, mindjárt megszületett Jézus. A Szentírás nem ezt mondja, csupán az ott-tartózkodásukra utal. Az biztos, hogy azon a helyen történt a szülés, amelyet letelepedésük alkalmával elfoglaltak. Mária fiút szült, elsőszülöttjét. Bepólyálta, palesztinai szokásnak megfelelően takaróba csavarta a kisdedet. Bölcső, vagy kosár híján a jászolban készítettek neki állandó fekvőhelyet.

A Karácsony-éjszakáról szóló bibliai beszámoló meglehetősen szűkszavú: amit olvashatunk, az tele van fáradtsággal, csalódással: egyetlen fény ebben a nagy sötétségben az a tény, hogy Isten irányította azokat az eseményeket. Egyébként minden úgy történt, ahogy más, közönséges esetekben. Jézuson semmi sem tanúskodott isteni származásáról, olyan volt, mint a többi kisded, nem szolgáltak körülötte angyalok, hogy gazdagsággá változtassák a szegénységet, nem töltötte be az istállóját mennyei világosság. Jézus olyan emberré lett, mint mi s az emberi lét legnagyobb mélységeiben lépett be az embervilágba. Megüresítette magát minden égi dicsőségétől, emberi formát vévén fel (Fil 2,5-8).

TANULSÁGOK:

1. Isten minden embert felhasznál terve megvalósításához. Nemcsak azokat használja eszközül, akik hisznek benne és öntudatosan hitből engedelmeskednek Neki. Így nemcsak a hívők szolgálnak neki, hanem mindenki a maga helyén, a maga módján, a saját természetének megfelelő módon. Így szolgált neki Augustus római császár is, amikor intézkedésével kimozdította Názáretből Józsefet és Máriát, hogy Betlehembe menjenek. Az Írásnak abban is be kellett teljesednie, hogy Jézus, a Messiás Betlehemben fog megszületni. Ahhoz azonban, hogy olyan nagy útra vállalkozzanak, olyan átfogó állami rendelkezésre vlt szükség, amellyel nem lehetett vitatkozni. Ez volt az egyik eszköz Isten kezében, amivel Józsefet és Máriát Betlehem felé irányította. A másik eszköz a názáretiek magatartása volt. Nem volt véletlen az, hogy a názáretiek olyan légkört teremtettek Mária körül, amelyben nem akart tovább maradni: így nemcsak kénytelenségből, de szívesen is vállalta a betlehemi utat. A názáretiek gúnyolódása sok szenvedést okozhatott neki. Nincs nagyobb szenvedés, mint amikor a tisztát tisztátalansággal vádolják. Máriának fontos volt, ez ahhoz, hogy ő maga személyesen jelenjék meg az összeíráson Betlehemben. Különben férjét is megbízhatta volna, hogy intézzen el helyette mindent, amit állapotára tekin-tettel joggal megtehetett volna. Sokszor nem tudjuk, mi az, ami nekünk szükséges és mi az, amire nincs szükségünk. Mária bizonyosan mindig arról ábrándozott, hogy egyszer nyugodt, zaklatástól mentes élete lesz. Pedig neki a zaklatásokra volt szüksége, hogy beteljesedjenek mindazok, amiket Isten akart vele,s általa. Amit Isten velünk akar, azt meg is teszi.
2. Isten bölcsen vezeti az életünket. A karácsonyi történetet mindig megilletődéssel, részvéttel hallgatjuk vagy olvassuk. Sajnáljuk Máriát, akinek a kényelmes vendégfogadó helyett istállóban kellett meghúzni magát. Pedig neki pontosan arra volt akkor szüksége, hogy csendes, magányos helyen lakhassék. A zsúfolt vendégfogadó semmiképpen sem lett volna alkalmas hely az ő számára. Egyedül Isten tudja, mi kell nekünk, mi jó nekünk, hol jó nekünk. Az a jó, ha mi tudjuk ezt és rábízzuk magunkat élő hittel és valóságos bizalommal.

3. Olykor egészen nagy dolgok történnek csak azért, hogy Isten terve egy-egy ember életében megvalósuljon. Az általános népszámlálást azért rendelte el a római császár, hogy Mária, áldott állapota vége felé elmenjen Betlehembe. A világtörténelem legjelentősebb eseménye, Jézus Krisztus golgotai kereszthalála azért történt, hogy sokak között mi is bűnbocsánatot és örök életet nyerjünk és eljussunk oda, ahol Isten helyet készített nekünk (Jn 14,2-3).
4. Mi egyszerű, szegény emberek vagyunk, mégis Isten királyi családjának vagyunk a tagjai. József és Mária nagyon szegények voltak, de Dávid házához tartoztak, tehát királyi család tagjai voltak. Nem látszott meg rajtuk, ahogy Betlehemig eljutottak és ahogy ott elhelyezkedtek, amilyen körülmények között Jézus megszületett, mégis a Dávid házanépéhez tartoztak. Lehetünk mi külső látszat szerint különleges emberek, a valóság az, hogy Isten családjához tartozunk, hit által Jézus Krisztus lelki testének tagjai vagyunk. Egyelőre, földi életükben nem volt semmi hasznuk Máriának és Józsefnek abból, hogy királyi családból származtak, inkább csak a terhe jutott ki, amiatt kellett Betlehembe menniük, mert a Dávid házanépe tagjaira külön is ügyeltek a rómaiak s ha másoknak nem is volt kötelező a szülővárosába menni, a Dávid leszármazottait külön is összeírták, mert ismeretesek voltak a Dávid háza helyreállítására vonatkozó jövendölések. Egyszer majd meglesz a haszna is annak, hogy Isten családjához tartozunk.

KÉRDÉSEK

1. Mi volt a népszámlálás valódi célja?
2. Hogy fogadták a zsidók a népszámlálást? /Vö. ApCsel 5,37/
3. Milyen gond jelentkezett a szülők útján Názárettől Betlehemig?
4. Miért vállalta mégis Mária „előrehaladott” állapotában ezt a kockázatos utat?
5. Bizonyára éltek még rokonok Betlehemben; miért nem fogadták be a szülés előtt álló asszonyt?
6. Milyen istállóról van szó? És milyen prófécia teljesedett be a betlehemi születéssel?

A PÁSZTOROK

Nem volt hát semmi fény a karácsonyi éjszakában? Mária és József körül nem, de kint a világban csodát tett Isten annak jeléül, hogy Isten emberré lett.

Betlehem mezőin pásztorok őrizték nyájaikat. A karám bejárata előtt meggyújtott tőznél beszélgettek. Betlehemben és azon a vidéken az átlagosnál is nagyobb mértékben folyt a juhtenyésztés: onnan biztosították a jeruzsálemi templom áldozataihoz szükséges juhokat megfelelő számban és az előírt minőségben. Amint a pásztorok virrasztottak, egyszerre nagy világosság törte meg az éjszaka megszokott sötétségét. Megriadva és csodálkozva néztek a hirtelen támadt fényforrás felé: angyalsereget pillantottak meg s azok körül az egyik, nyilván azoknak az angyaloknak a vezetője, hozzájuk lépett. Az ige szerint az Úr dicsősége vette körül a megriadt pásztorokat. Nappali fényben láttak mindent. Amikor az angyalok fejedelme elmondta a pásztoroknak, hogy mi történt: megszületett a Messiás, Dávid városában, ami az egész népnek nagy örömére szolgál. Az a Messiás született meg emberként, akinek az eljövetelére évszázadok óta várt Isten népe. S minden úgy történt, ahogy a próféták megjövendölték: a Dávid városában, Betlehemben született meg. Az angyalok a legapróbb részletekig elmondták, miről ismerhetik fel a megszületett megváltót: bepólyálva fekszik egy jászolban. Jó, hogy ezt is megmondták előre, mert egyébként a pásztorokat éppen ez a

furcsa körülmény tévesztette volna meg, elvégre is, ha Isten emberré lesz, akkor csaknem olyan rendkívül szegényes körülmények között lép be az embervilágba?! A pásztorok nem tudtak felelni az égi híradásra, de az angyal nem is várt tőlük választ. Alighogy elmondta, amit Isten rábízott, már el is tűnt seregével együtt. Látni már nem lehetett őket, de a hangjukat, éneküket jól hallgatták a pásztorok: „Dicsőség a magasságos mennyekben az Istennek és a földön békesség a jóakarat embereiben", vagyis azokban, akikre Isten kegyelmének a jóakarata kiárad.

Az angyalok először Istent dicsőítették, csak azután hirdették az evangéliumot a földi embereknek. Azért Isten az első, mert Belőle, Általa és Rá nézve van minden.

Az ének végén a fényesség is eltűnt. Újra sötétség borult a betlehemi tájra. Már csak a pásztortűz parazsa világított a pásztorok előtt és a csillagok felettük. De a pásztorok szívében újfajta tűz gyulladt: megteltek érdeklődéssel és vágyakozással, látni szerették volna a megszületett Megváltót, akiről az angyal beszélt nekik. Abban bizonyosak voltak, hogy nem puszta látomás volt, ami történt, hanem valóságot éltek át. Elindultak hát Betlehem felé és hamarosan rá is találtak arra a helyre, ahol Mária és József tartózkodott a megszületett gyermekkel. Úgy volt minden, ahogy az angyal mondta: a bepólyált kisded a jászolban feküdt. Ez az egyszerű jel elegendő bizonyíték volt a pásztorok számára, hogy elhiggyék, amit Isten a gyermek felől üzent nekik. Letérdeltek a gyermek előtt. Ők voltak az elsők, akik az Üdvözítő előtt hódoltak. Elképzelhető, mit jelentett ez a látvány Mária és József számára. Világos bizonyíték volt ez arra, hogy Isten kezében vannak s egyben hitük próbatételének a végét is jelentette.

Ezek az egyszerű betlehemi pásztorok voltak az Újszövetség legelső evangéliumhirdetői: mindent elmondtak a boldog szülőknek, amit nekik az angyal mondott s amit láttak. Amit hallottak, és láttak, azt hirdették.

Mária minden szavukat jól megjegyezte, a szívébe véste és egyre forgatta magában. A gyermek jövője még homályosan állt előtte, de megtanulta, hogy türelmesen kell várnia, amíg Isten maga fedi fel a titkokat.

TANULSÁGOK:

1. Akkor is történnek csodák, amikor mi nem tudunk róluk. Mária és József körül a karácsonyi éjszaka éppen olyan volt, mintha egy közönséges gyermek született volna. Semmi égi jel nem mutatott arra, hogy Isten nagy dolgot cselekedett. Ugyanakkor a mezőn csodát láttak a pásztorok.
   Isten nem annyi csodát tesz, amennyit mi is meglátunk. Nem annyi csodát tesz, amennyit észlelünk. Jézus azt mondta: „Az én Atyám szüntelenül munkálkodik, én is munkálkodok." A világ tele van Isten csodáival. Az a kérdés, hogy felismerjük-e a különböző csodákban Isten hatalmát, jelenlétét és munkáját?
2. Néha idő kell ahhoz, hogy felfedezzük életünk elmúlt eseményeiben Isten csodatételeit. Nem telt bele sok idő, amikor Mária már megtudta, hogy az ő életében milyen csoda történt, és hogy amikor körülötte csak a parányi mécs világított bele a karácsonyi éjszakába, kint az ég világossága, Isten dicsősége ragyogta tele a világot. Ne gondoljuk, hogy Isten tétlen akkor, amikor annak semmi jelét sem látjuk. Türelmesen kell várnunk, amíg felfedezzük, milyen csodát tett értünk az Úr.
3. Isten országa olyan ebben a világban, mint a szántóföldben elrejtett kincs.
   Nem nagy zajjal, pompával, fényességgel jön el a világba, hanem csendben szinte észrevétlenül. Csak a hit emberei ismerhették fel a meg-szü-le-tett gyermekben Isten országa Királyát. Jézus mennyei dicsőségének nyo-ma sem volt azon a kisdeden. Ha

egy országban trónörökös születik, ott az egész ország azzal foglalkozik. Jézus születésével Betlehemben csak néhány pásztor törődött. Isten országa azóta is el van rejtve ebben a világban. Csak azok találják meg, akik keresik és mindent odaadnak érte.

4. Az első mindig Isten dicsőítése, csak azután következik az evangéliumhirdetés. Az angyalok pontosan alkalmazták a helyes sorrendet, amikor énekeltek. Mi szívsebben vennénk, ha fordítva volna és mindig az volna a leg fontosabb, hogy mit kapunk mi Istentől, Istentől, Isten révén, azután, ha már mindent megkaptunk, vagy legalábbis megkaptuk azt, amire nagyon vágytunk, akkor dicsőítenénk is Őt.
   Az angyalok énekének az a tanulsága, hogy Isten dicsősége minden előtt való, nem függ semmitől, a hálánktól, megelégedettségünktől. Félő, hogy a legtöbbet azzal vétkezünk, ha adósok maradunk Isten dicsőítésével. Kevesebbet magasztaljuk Őt, mint ahogy érdemli.
5. A Pásztorok hitének kevés is elég volt Jézus felismeréséhez:
   Az angyalnak az a felvilágosítása, hogy a gyermek bepólyálva fekszik a jászolban. Sok embernek egy életen át hallgatott igehirdetés sem elég ahhoz, hogy felismerje a megfeszített és feltámadott Krisztusban Isten megváltó Fiát. A hit hallásból van, a hallás Isten igéjéből. Vagyis Isten üzenetének a meghallásából támad a hit. Különös kegyelme Istennek, ha kevés elég a hithez.
6. A keresztyén bizonyságtétel tartalma mindig az, amit Isten mond.
   A pásztorok azt mondták el Máriának és Józsefnek, amit nekik Isten üzent az Ő angyalaival. Mi is mindig azt mondjuk el másoknak, amit Isten igéjéből megértettünk.

KÉRDÉSEK

1. A pásztorok saját nyájukat őrizték, vagy csak alkalmazottak voltak?
2. Milyen volt a társadalom értékelése a pásztorokról ebben a korban? És milyen volt a hajdani?
3. Isten miért ezeknek az egyszerű embereknek, és miért nem a főpapoknak jelentette Fia születését?
4. Honnan tudták a pásztorok, hogy a Messiást hol keressék? Mi volt az úti jel?
5. Mi volt a biztos jel, hogy valóban azt a kisgyermeket találták meg, akiről az angyal szólt?

7. A JERUZSÁLEMI TEMPLOMBAN
(Lk 2,21–38)

A KÖRÜLMETÉLÉS

Nyolc nappal Jézus megszületése után sor került a körülmetélésre. Az Úr Jézusnak is át kellett esnie ezen, mert ő is törvény alatt álló emberré lett (Gal 4,4). Neki az egész ószövetségi törvényt be kellett töltenie és minden dologban alá kellett vetnie magát az emberekre érvényes isteni rendszabályoknak. Izraeli közfelfogás szerint a körülmetélkedés volt a szövetség külső jele, bizonyítéka. Ez az ószövetség volt, amelyet Isten Ábrahámmal és annak utódaival, vagyis az ő népe tagjaival kötött. Azt jelentette a körülmetélkedés, hogy az azzal ellátott gyermeket Isten szövetsége áldásaiban fogja részesíteni, más--felől azt a gyermeket a szövetség Istenének ismeretében, Isten tör-vé-nyé-nek a tiszteletére,

megtartására kell nevelni. Így került sor Jézus estében is a szö-vetség előírásának az érvényesítésére. A körülmetélkedés alkalmával rögzítették a gyermekek nevét is. József és Mária természetesen azt a nevet adta gyermeküknek, amelyet Isten megparancsolt nekik.

Ezután 33 nyugodt, csendes nap következett. József Betlehemben dolgozott, hogy megkeresse a család mindennapi kenyerét, Mária pedig a kis-gyer-mekkel foglalkozott. Azután elindultak, tehát mintegy 6 héttel Jézus szü-letése után, hogy eleget tegyenek a jeruzsálemi templomban rájuk váró kötele-zettségeiknek. Két szent kötelezettségnek kellett a szülőknek eleget tenniük.

Az egyik az újszülöttnek, mint elsőszülöttnek a megváltása. Törvény volt ugyanis Izraelben, hogy minden elsőszülött az Úré (2Móz 13,2). Az első-szü-lött fiút az Úrnak kellett adni (Móz 22,29). Később azután úgy rendelkezett Isten, hogy a Lévi törzsének férfi tagjait kiemelte Izrael népe közül, Izrael elsőszülöttei helyett, azokat az ő szolgálatára szentelték (4Móz 3,12). Ezután az elsőszülötteket nem kellett templomi szolgálatra adni, de bizonyos, meghatározott összeget kellett fizetniük a szülőknek , amivel mintegy visszaváltották az Úrtól őket. Ez az összeg 5 sekel volt. Ezt a szülőknek a templom fenntartására kellett felajánlaniuk.

Mária és József első kötelessége tehát az volt, hogy gyermeküket felajánlják az Úrnak, azután visszakérjék tőle, mivelhogy ők nem a Lévi törzséhez tartoztak. Az 5 sekelt is megfizették. A másik kötelezettség Mária tisztulási áldozatának a bemutatása. Mózes 3. könyvében részletes előírás kötelezte a szülő nőket, hogy miután a szülés után 6 hétig tisztátalanoknak tekintették őket, megjelenjenek a templomban és ott áldozatot mutassanak be a megtisztulásukért.

TANULSÁGOK:

1. Jézus váltsága azért tökéletes, mert nemcsak a törvény ellen lekövetett bűneinkért tett eleget a kereszten, hanem tökéletesen betöltötte helyettünk az Isten Törvényét. Születésétől kezdve élete végéig mindent a törvény előírásainak megfelelően tett.
2. Bármilyen foglalkozásban, hivatásban lehet valaki az Úrnak papja. Jézus nem volt hivatásos értelemben Isten szolgája, mert szülei megváltották a papi pályától. Nem volt tehát kötelessége a jeruzsálemi templomban szolgálni Istennek, mégis Isten Főpapja lett, aki saját testével mutatott be főpapi áldozatot.

KÉRDÉSEK

1. Minek a jele volt a körülmetélés? Milyen ígéretek kapcsolódtak hozzá? (Olv. 1Móz 17)
2. Miért kellett a Messiásnak ezt a külső jegyet magára vennie? Mi erről a véleményed?
3. Miért kellett az elsőszülöttért áldozatot bemutatni? Hogy szól erről a mózesi törvény? (Olv. 2Móz. 3,1)
4. Hogy módosult Jézus korára ez a törvény? (4Móz 3,12)
5. Mi volt az áldozati díj? Mit kellett az elsőszülöttért adni?
6. Ki vállalta helyettünk a törvény betöltését?

SIMEON

Amikor József és Mária még csak járkáltak a templom udvarán, odalépett hozzájuk egy öregember. Egész magatartásából, fellépéséből látszott, hogy különleges, szent célja van annak, amit akar. Amikor Mária mellé lépett, átvette anyjától a gyermeket, karjára vette Jézust és elkezdte dicsérni az Istent. Ő volt Simeon. Keveset tudunk erről a kegyes férfiúról.

Lukács annyit mond el róla, hogy igaz ember volt, ami azt jelenti, hogy a szövetséghez hű volt, továbbá annyit tudunk róla, hogy istenfélő ember volt. Nagy vágy élt benne meglátni Izrael vigasztalását. Sokat imádkozott azért, hogy a megalázott Izraelt Isten vigasztalja meg, segítse meg. Az eljövendő Messiásra mindig úgy gondolt, mint a nagy Vigasztalóra, aki népét, Izraelt nagy nyomorúságában megvigasztalja. Ez a reménysége arra a jövendölésre épült, amelyet Ézsaiás hirdetett (40,1). A Szentlélek megígérte Simeonnak, hogy addig nem fog meghalni, amíg saját szemével meg nem látja a Messiást. Valószínűleg már régen megkapta ezt az ígéretet, de sosem felejtette el. Sőt, ahogy teltek-múltak az esztendei és emberi számítás szerint egyre kevesebb ideje volt hátra e földi életben, annál fokozottabban égett benne a vágy, hogy reménysége egyszer beteljesedjék.

Azon a reggelen, amelyiken Jézust a templomba vitték, Simeon figyelmeztetést kapott a Szentlélektől, hogy elérkezett a várva várt nap. Simeon felkapaszkodott a hegyre, ahol a templom épült s felérve megpillantotta a gyermeket, karjára vette, majd Mária és József nagy csodálkozására, elkezdte hirdetni, hogy az a gyermek Isten nagy ajándéka, akit az egész nép örömére ajándékoz Isten. Ez a vigasztaló, aki majd Izraelt megvigasztalja. Szavaiból kiderült, hogy most már boldogan hal meg, mert meglátta azt, akit várt, a megígért Messiást. Dicsérte Istent, aki megtartja, amit ígér, Messiást küldött, aki nemcsak Izraelnek, hanem a pogányoknak is világosságul lesz; embereknek, akik még a tudatlanság, pogányság, babonák, bálványok imádásának sötétségében tévelyegnek, világosságot fognak látni.

Miközben Simeon ezeket beszélte, hirdette, semmit sem látott abból, ami körülötte volt. Egyfajta extázisban volt, lelki elragadtatásban a megtapasztalt üdvösség felett. Észre sem vette a szülőket, meg a körülállókat, de később, amikor lehiggadt, megáldotta a boldog szülőket a gyermekükkel együtt. Azután ismét beszélni kezdett, de most már Máriához: „Ímé ez vettetett sokaknak elestére és feltámadására Izraelben, és jegyül, akinek sokan ellene mondanak. Sőt a te lelkedet is áthatja majd az éles tőr, hogy sok szív gondolatai nyilvánvalókká legyenek.” Simeon szavaiból kiderül, hogy felmérte Jézus szüleinek a szegénységét, egyszerűségét s nyomban látta, hogy Izrael más Messiást vár, gazdag királyt, azért a galileabeli Mária fiában senki sem fog hinni. Sokan ellene mondanak majd, sokan megbántják majd, ellene támadnak, ami miatt azok elesnek. De akik Jézust hittel elfogadják, azok az egyszerű Messiásban feltámadást és örök életet találnak. Máriának ez sok küzdelmet, vívódást és fájdalmat okoz majd, de csak így lesz nyilvánvalóvá minden emberről, hogy Isten népéhez igazán hozzátartozik-e vagy csak külsőképpen izraelita. Ahogy az aranyat a tűz próbálja meg, minden ember, aki kapcsolatba kerül Krisztussal, megpróbáltatik, vajon igazán Isten gyermeke-e?

KÉRDÉSEK

1. Kik ismerték fel a pásztorokon kívül a kisgyermekben a megjövendölt Messiást?
2. Hol keresték, és hol találták meg? Hol találkozhatunk Jézussal a leginkább?
3. Ki volt Simeon, mit jelent a neve? Mit tudunk róla, mi volt a foglalkozása?
4. Milyen ígéret birtokosa volt?
5. Honnan tudta, hogy az a megígért Messiás, akit éppen egy szerény öltözetű asszony a karján tart? Mi volt a biztos jel?

ANNA

Még ugyanezen a reggelen kapott József és Mária újabb jelt. Volt Jeruzsálemben egy84 éves asszony, prófétanő, Aser törzséből. Régóta élt özvegységben, mert férjével mindössze 7 évig élhetett együtt. Azóta magányosan, életét böjtöléssel és könyörgéssel töltötte.

Valósággal ott lakott a templomban, ami azt jelenti, hogy minden nap hűségesen megjelent a templomban, hogy ott levégezze az előírásos szertartásokat és imádságaival szolgáljon Istennek és embertársainak. Gyakran kapott kijelentést Istentől, azért úgy tekintettek rá, mint Isten prófétájára. Amikor megpillantotta Jézust, egyszerre megértette, hogy az a gyermek a Messiás. Mindjárt hálát adott Istennek és elmondta az egész városban mindenkinek, hogy mi történt a templomban.

Nyilvánvalóan voltak emberek Jeruzsálemben, akikről Anna tudta, hogy naponként gondolnak a Messiás eljövetelére.

Így történt, hogy egyetlen napon két jelt is kapott József és Mária. Először a szent szertartás a templomban, az áldozatok bemutatása, azután a találkozások Isten embereivel, Simeonnal és Annával. Hat hét telt el Karácsony éjszakája óta s azóta nem történt semmi, ami a pásztorok elbeszélését igazolta volna, egyetlen angyal sem jelent meg náluk. Az élet éppen úgy folyt, olyan megszokottan, mint máskor. Sok mindent nem tudtak megérteni és csak nyugtalankodtak, tele voltak kétségekkel. De most jelt kaptak arra nézve, hogy Isten velük van, vele van a gyermekekkel és őrködik felette.

TANULSÁGOK:

1. Jézusban csak az látja meg a Messiást, aki hisz Benne. Simeon nem magától győződött meg arról, hogy azoknak az egyszerű galileai szülőknek a gyermeke a megígért Messiás, hanem annak a hitnek a révén győződött meg, amelyet Isten Szentlelke támasztott benne. Minden külső jel ellene mondott, mégis biztos volt abba, hogy szemei Izrael és az egész világ megváltóját látják.

   A világ nem ismerte meg Jézusban Isten Fiát. De akit az Atya vonzott, vagyis, aki a hit mennyei ajándékát megnyerte, az felismerte benne a Megváltót. A testi Izraelnek még ma is botránkozást okoz, ha Jézust Messiásnak vallják előttük. Mi azért látjuk benne a Megváltót, mert a Szentlélek hittel ajándékozott meg.
2. Isten nemcsak hitet ad, hanem azt meg is erősíti. József és Mária gyenge hite nagyon rászorult arra, hogy Isten megerősítse azokkal a jelekkel, amelyeket a jeruzsálemi templomban Simeon és Anna bizonyság-té-telében adott nekik. A mi hitünk is mindig rászorul az erősítésre: a mi hitünket nem jelekkel, hanem igével erősíti az Isten. A hit hallásból van, a hallás pedig Isten igéjéből.
3. Akik több időt töltenek Isten házában, azok több áldást nyernek. Nem hiábavaló az, ha valaki szorgalmasan felkeresi Isten templomát. Anna nem bánta meg, hogy állandóan ott tartózkodott. Így tanúja lehetett annak, amit sokan mások nem láthattak: elsők közt láthatta meg a Messiást. Aki ritkán megy el a templomba az kevesebb igét hall és kevesebb áldást nyer.

KÉRDÉSEK

1. Mit jövendöl Simeon (elragadtatásában) a gyermekről?
2. Hogy fogadta Mária ezt a jövendölést?
3. Kicsoda Anna? Mit jelent a neve?
4. Hogyan és hol várta Isten ígéretének a beteljesülését?
5. Megtartotta-e „magának” az örömhírt?
6. Hogy lehet a mai világban felismerni az Urat? Mi kell ehhez a látáshoz? Ki nyitja meg a szemünket?

8. A KELETI BÖLCSEK
(MT 2)

A CSILLAG

Amikor Isten Krisztust e világra elküldte, azt akarta, hogy a teremtés minden része tegyen bizonyságot róla. Krisztus ugyanis a világ Megváltójaként érkezett e világra, hogy megszabadítsa az átoktól (Kol 1,20: „… Ő általa békéltessen meg mindent magával … ami csak van, akár a földön, akár a mennyekben"). Ezért kellett az, hogy a világ minden területe, a maga módján hódoljon a Megváltó előtt. Az angyalok, az égi hírnökök voltak az elsők, akik hírül adták az örömteli újságot. Az emberek tőlük tudták meg a nagy eseményt, és azt adták tovább, amit az angyaloktól hallottak. De az élettelen természet is részt vett a Megváltó imádásában. Isten erre a célra egy csillagot választott ki.

A napkeleti bölcsek története azt mondja el nekünk, hogy hogyan jutottak el az emberek nagy messzeségekből is Jézushoz. Öt dologra volt szükségük ahhoz, hogy eljussanak a betlehemi jászolhoz.

Mi vezette el a bölcseket Jézushoz?

1. Az érdeklődés

Ezeket a bölcseket görögül mágusoknak nevezték. Olyan emberek voltak, akik titokzatos tudományokkal foglalkoztak. Minden valószínűség szerint a Tigris és Eufrátes vidékéről indultak el Jeruzsálembe. A történetből az derül ki, hogy csillagászok voltak.

Nemcsak Babilonban, de Egyiptomban és az egész Keleten élt már ősidők-től fogva az a meggyőződés, hogy a csillagok az ég akaratát közlik a halandó emberekkel. Babilon régi királyai mindig tartottak udvarukban olyan tudósokat, akik a csillagászatban különösen jártasak voltak, éppen ezért nagy tiszteletnek örvendtek. Azok a csillagászok látták el tanácsokkal az uralkodót a tekintetben, hogy egy-egy elhatározásuk mennyiben talál helyeslésre az égi hatalmaknál. Sosem kezdtek háborút, vagy nagyobb vállalkozást, amíg arra a csillagászok ki nem jelölték a kedvező időpontot. Dániel könyvéből tudjuk, hogy Nabukodonozor udvarában is sok csillagász élt.

A csillagászat abban az időben meglehetősen fejlett tudománynak számított. Ismerték a legjelentősebb csillagképeket, az állatövek különböző jeleit, ismerték a planéták járását, a napfogyatkozást és egyéb égi különlegességeket.

A nagy érdeklődésnek az a meggyőződés volt az alapja, hogy a világmindenség két része, az ég és a föld között szoros kapcsolat áll fenn. Az égitestek állása, helyzete, az égbolt egyes jelenségei nagy jelentőségűek a földre nézve. Úgy gondolták, hogy mielőtt a földön megtörténik valami, az először az égben játszódik le és a földön annak az égi eseménynek csak az árnyéka megy végig. Egy földi esemény bizonyos értelemben csak mása annak, ami korábban az égben megtörtént.

Ha tehát figyelemmel kísérjük mindazt, ami a földről az égen látható, sok mindent előre megtudhatunk abból, ami odafönt már történik, a földön pedig majd valamivel később fog megtörténni. Nem véletlen dolog tehát, ha valaki valamilyen állatkép állása idején születik meg: a mögött jelentős igazságok húzódnak meg. Az ember sorsa az égi erők hatalmában van, minden lépésünk azok befolyása alatt áll. A sorsunk útjait a csillagok állása előre elárulja. Állandóan vizsgálni kell tehát a csillagokat és akkor előre felkészülhet az ember arra, ami majd elkövetkezik rá.

Az ókori csillagászok ilyenformán nemcsak tudósok voltak, hanem csillagjósok is.

A napkeleti bölcsek is ilyen csillagjósok voltak. Ők is abban a meggyőző-dé-sben éltek, hogy a csillagok járása és az embervilág nagy eseményei között szo-ros összefüggés áll fenn. Amit az égen látnak, az később a földi ese-mé-nyekben is jelentkezni fog. Így könnyen megérthetjük, hogyan jutottak arra a meggyőződésre, hogy az addig sosem látott nagy fényerejű csillag váratlan megjelenése egy nagy király születését jelenti. A feltűnő mindebben az, hogy ők a csillag megpillantása után nyomban arra gondoltak, hogy ennek a csillagnak a megjelenése a zsidók királyának a születését jelenti. Nehéz volna bebizonyítani, milyen úton-módon jutottak ilyen gondolatra. Annyi bizonyos, hogy minden földi királynak megvolt az égboltozaton a maga kiválasztott csillaga, égi védelmezője. Talán éppen az a csillagkép, amelyikben az új csillag megjelent irányította figyelmüket Izrael országára, mivel Izrael népének is volt saját csillaga. Ez azonban csak feltevés.

Mi mindenesetre elcsodálkozunk azon, hogy az akkori emberek ilyen gondolatok jegyében tartották számon a csillagok állását, járását, de abban az időben ez természetes volt. Ne felejtsük el, hogy Bálám már az ősidőkben csillaghoz hasonlította a megszületı Krisztust, aki majd Jákóbból támad (4Móz 24,17: „Csillag származik Jákóbból és királyi pálca támad Izraelből”). Babilon tudósai Dánieltől tudhatták meg, hogy Izrael egy nagy király érkezését várja, aki minden más királynál nagyobb lesz és minden királyságot a maga hatalma alá helyez. Innen is gondolhatták a napkeleti bölcsek, hogy az a király érkezett meg a földre, aki Izrael népe oly régóta várt.

Mellesleg megjegyezhetjük, hogy Izraelben is élt az a meggyőződés, hogy Messiás érkezését csillag jelzi majd és azt is tudni vélték, hogy az a csillag tizenöt napon át lesz majd látható az égboltozaton és Keleten jelenik majd meg.

A keleti bölcsek pogányok voltak, de egy dolog kétségkívül élt bennük: az érdeklődés. Amikor meglátták a csillagot, egyszeriben meg voltak győződve róla, hogy Isten akar nekik valamit jelezni, üzenni, mondani azzal az égi jelenséggel. Sokszor csalódhattak már jóslataikban, mert hiszen az ég és a föld összefüggése egyáltalán nem úgy volt a valóságban, mint ahogy ők abban az időben gondolták, de a karácsonyi csillag megjelenése esetében nem tévedtek. Ez a csillag valóban király születését adta hírül a világnak. Ebben az esetben valóban olyasmiről adott jelt az ég, ami a földi emberek sorsára nézve rendkívül nagy jelentőségű volt. Ez a király azonban nem közönséges király volt, hanem a Mindenség Megváltója, akiben az ég és a föld összetartozik, mivelhogy mindkettőt egyformán meg akarta váltani.

2. Vágyakozás

A csillag még nem volt elég ahhoz, hogy a keleti bölcseket elvigye Betlehembe. Megtehették volna, hogy az égi jelenséget megállapítják, másokkal közlik, aztán folytatják a mesterségüket ott, ahol abbahagyták.

De ők nem ezt tették: meglátták a csillagot és útra keltek. Látni akarták a megszületett királyt és imádni akarták. Nem azért akartak megjelenni előtte, hogy kapjanak tőle valamit, ellenkezőleg, azért, hogy megajándékozzák. Buddha élettörténetében olvasható, hogy amikor csillagjósok jelentek meg Buddha atyjának a házánál és megjövendölték, hogy a fia milyen nagy ember lesz, milliók fogják imádni bölcsességéért, akkor Buddha atyja gazdagon megajándékozta őket. Jézus esetében fordítva történt: a keleti bölcsek vittek ajándékot, hogy a megszületett Királynak adják. Nem pénzt akartak, még csak dicsőséget sem: Isten küldöttjét akarták látni és vele akartak kapcsolatot teremteni. Ennek érdekében mindent vállaltak: az utazással járó törődést, áldozatot, nélkülözéseket. Tudták, hogy vannak

hatalmas királyok a világ különböző országaiban, bizonyosan tudtak a római császárról is, de őket az a király érdekelte, akit Isten küldött ebbe a világba. Olyan királyt kerestek, akinek a hatalma nem fegyverek erejére támaszkodik, hanem szeretetre és igazságra, aki dicsőségesebb minden más uralkodónál. Ez a vágyakozás hajtotta őket.

3. Az állhatatosság

Ez volt a harmadik, ami Betlehembe elvezette őket. Az érdeklődés és a vágyakozás magában még kevés ahhoz, hogy valaki megtalálja a Megváltót. Sok akadályt kellett legyőzniük még, amíg eljutottak a jászolbölcsőig. Maga az út rengeteg nehézséggel járt. Azután a megérkezésük Jeruzsálembe: azt hitték, hogy az egész főváros a csillag megjelenésével foglalkozik és csalódva látták, hogy senki sem tud róla, illetve senkit sem érdekel, a nép nem is tud arról, hogy király született volna.

Micsoda megpróbáltatás volt ez a hitük számára! Mégis megcsalta volna őket a csillag? A vágyakozásuk tévútra vitte volna őket? Jeruzsálemben azonban hamar szétment a híre annak, hogy keleti bölcsek a Messiás megszületését hirdetik. Az érdeklődés rövid idő alatt óriásira nőtt. Csak azt nem értették, hogyan lehetséges az, hogy király született, amikor Heródes öreg volt és közel a halálhoz, semmiképpen sem születhetett neki fia. Nem akarták komolyan venni, amit az egész város egyébként beszélt. Ez volt a bölcsek számára a második nagy nehézség: Jeruzsálem nem akar tudni róla, hogy király született.

A harmadik nehézség Heródes maga volt. Mindent megtudott, mert kémeivel tele volt a város. Minden érdekelte, amiről az emberek beszéltek. Ő, aki féltékenységében és bizalmatlanságában a saját fiát is eltétette láb alól, sok más polgárral együtt, mindennép jobban féltette trónját. Elképzelhető, milyen érdeklődéssel fordult a keleti bölcsek által terjesztett hír felé. Azonnal magához hívatta a főpapokat és az írástudókat, valószínűleg összehívatta az egész Szanhedrint, esetleg csak a legtekintélyesebb vezetőket; azzal ostromolta őket, mondják meg neki, hogy a Szentírás szerint hol fog a Messiás megszületni? A kérdezettek egyszeriben tisztában voltak, miért olyan nyugtalan Heródes. A válaszadás azonban nem volt nehéz: a Krisztusnak Betlehemben kell megszületnie, így jövendölte meg Mikeás próféta. A szívük mélyén közben meg voltak győződve róla, hogy a keleti bölcsek valamiféle tévedés áldozatai. Elvégre nem érkezhetett meg a Messiás, ha ők, a legkiválóbb férfiak Izraelben semmit sem tudnak róla. Ha egyszer Isten elküldi a Messiást, akkor nem a pogányoknak ad róla jelt, hanem Izraelnek, a választott népnek! Nem is vették komolyan a bölcsek érkezését és híresztelését.

Heródes azonban komolyan vette. Tele volt nyugtalansággal és félelemmel. Titokban magához hívatta hát a bölcseket. Vigyázott, nehogy valaki is megtudja Jeruzsálemben, hogy Heródes úgy fél, mint egy kisgyerek és keleti mágusok mendemondáit is komolyan veszi. Hízelegve kérte őket, hogyha rátaláltak a királyra, ne mulasszák el őt értesíteni. Legjobb lesz, ha visszafelé jövet elmondják neki hol van, hogy ő is elmehessen imádni az égi királyt.

Nehéz volt a bölcsek sorsa: Jeruzsálem népe kinevette őket, a tekintélyes írástudók egy pillanatig sem vették komolyan azt, amit mondtak neki a király felől, senki sem vállalkozott közülük, hogy akár csak elmenjen Betlehembe és a helyszínen állapítsa meg, történt-e ott valami különös. Hitetlenség, gúny és értetlenség akadályozta a bölcsek útját Jeruzsálemben. Hogy mégis továbbmentek, az az állhatatosság következménye volt. Meg akarták találni a királyt, még ha a világ végéig kell is menniük, és ha az egész világ kételkedik is benne.

4. Hit Isten szavában

Egyetlen dolgot kaptak a bölcsek Jeruzsálemben, ami kincset ért számukra, az a felvilágosítás, hogy Isten üzenete szerint Betlehemben kell megszületnie a Megváltónak. Halálosan komolyan vették Isten eligazítását és egyenesen Betlehem felé vették az irányt. A csillag már régóta nem látszott, most már nem az vezette őket, hanem Isten igéje. A sötét és hitetlen, kétkedő világban Mikeás néhány szava vezette őket. Ez az ige vezette el őket Jézushoz. Amikor már megérkeztek Betlehembe, ismét feltűnt a különös csillag az égen, mintha csak meg akarta volna erősíteni őket abban, hogy jó úton haladtak, amikor Isten igéje nyomán járták.

5. Az alázatosság

Betlehemben a csillag állása nyomán gyorsan rátaláltak arra az épületre, amelyikben Mária volt a gyermek Jézussal. Egyszerű, nagyon szegényes kis hajlék: s ez volt a hitük legnagyobb próbatétele: ilyen szegényes hajlékban elhinni, hogy az a gyermek, az a kisded ott a jászolbölcsőben az a király, akit Isten küldött. Nem szégyelltek belépni és hódolni a Király előtt. Másra számítottak, de elfogadták Isten küldöttjét úgy, ahogy találták, a maga alázatos egyszerűségében.

Máté szerint József ennél a találkozásnál nem volt jelen. Ezenkívül arról sem szól, hogy Mária és a bölcsek beszéltek-e egymással. Valószínűleg nem értették egymás nyelvét. Nagy pillanat volt ez: az első pogányok álltak a világ megváltója előtt. Szent esemény volt, amelyben felesleges volt minden szó, minden emberi beszéd. Szavak helyett a bölcsek letérdeltek, kirakták a Gyermek előtt mindazt, amit ajándékul hoztak neki: aranyat, a földi gazdagság és dicsőség jelképét; tömjént, a szív belső imádatának a jelképét; mirhát, Isten kegyelmének a szimbólumát. Isten áldásának szent jelei voltak ezek.

TANULSÁG:

1. Mindez: érdeklődés, vágyakozás, állhatatos keresés, nehézségek vállalása, Isten igéjében való hit, Isten beszédének elfogadása és az alázatosság együtt kell ahhoz, hogy ma is bárki megtalálhassa Jézus Krisztusban a maga Megváltóját és a világ Megváltóját.
2. A Szentírás nem tudományos könyv, mégis, ami benne van, az a tudomány mérlegén megmérve is megáll. Az igazán fejlett és komoly tudomány a Szentírás egyetlen sorát sem cáfolja, sőt inkább megerősíti. Így van ez a világ teremtésének 6 lépésénél, így van ez a betlehemi csillag esetében is: megállapította a csillagászati tudomány, hogy Jézus születésének az évében december hónapban különösen erős fényű csillag jelent meg az égboltozaton. Nem új csillag volt ez, hanem a Jupiter és a Saturnus találkozása a földről nézve úgy látszott, hogy egy sosem látott nagy fényerejű csillag jelent meg az égen, amely alakjára nézve is nagyobb volt az addig látottaknál. Ez volt az, amit a bölcsek is megláttak.
3. Számunkra nem a legendák fontosak, hanem az, amit a Szentírás mond. A bölcsek számáról a Szentírás nem beszél. A legenda szerint hárman voltak: Melchior, Menyhért a legidősebb; Gáspár, egy ifjú csillagász és Boldizsár, egy sötét bőrű idegen. Ez azonban ellenőrizhetetlen legenda. A római katolikus egyház egyébként január 6-án ünnepli a Három-királyok ünnepét.

KÉRDÉSEK:

1. Kik voltak a keleti bölcsek? Mi volt a foglalkozásuk? Mi volt a szerepük az ókorban?
2. Mi volt a véleménye az ókor népének a szokatlan égi jelenségekről?
3. Valóban befolyásolja-e a csillagok állása a sorsunkat? Mi erről a véleményed?
4. A csillagjósok és horoszkópkészítők helyett kire kell figyelnünk?
5. Mi lehetett az a különös égi jelenség, amely a bölcsek figyelmét felkelthette?
6. Ha a jeruzsálemi főpapok és csillagászok is láthatták ezeket a különös égi jeleket, miért nem tartották ezeket fontosaknak?
7. Milyen ótestamentumi jövendölésre kellett volna figyelniük, amelyre a keleti bölcsek felfigyeltek?
8. Ki mondta az ószövetségi jóslatot a Messiásról? Mi volt ennek a jóslatnak a lényege?
9. Kiktől kaptak Jeruzsálemben eligazítást a gyermekről? Melyik prófétai szót idézték?
10. Milyen ajándékot tettek a keleti bölcsek a gyermek bölcsőjére? Volt-e ennek abban a korban különös jelentősége és jelentése?
11. Ki hitt Jeruzsálemben egyedül a prófétai szónak?
12. Milyen aljas gaztettet vitt véghez Heródes Betlehemben?
13. Hogy figyelmeztette Isten a bölcseket, és mit tettek ők ezután?

A MENEKÜLÉS

A keleti bölcsek még egy éjszakát töltöttek Betlehemben s akkor álmukban Istentől figyelmeztetést kaptak, hogy ne azon az úton térjenek vissza hazájukba, amelyiken Betlehembe mentek, hanem kerüljék el Jeruzsálemet. Így hiúsította meg Heródes gonosz tervét, hogy majd megöleti azt a gyereket, aki az ő trónját igényli. A bölcsek nagy csendben tértek vissza keleti országukba és senki nem tudja mi lett később velük. Annyi biztos, hogy a szívük tele volt a Megváltóba vetett hittel és Isten iránti hálával.

József is kapott figyelmeztetést Istentől éspedig az akkori idők szokásának megfelelően álomban. Megparancsolta Józsefnek, hogy fogja a gyermeket és annak az anyját, meneküljön velük együtt Egyiptomba és maradjon ott addig, amíg Isten újra nem szól, hogy visszatérhet Kánaán földjére. József nyomban engedelmeskedett Isten szavának és még azon az éjszakán felkerekedett családjával, hogy végrehajtsa, amit Isten mondott. Most már nem voltak annyira szegények, mint amikor Názáretből mentek Betlehembe, mivel a keleti bölcsek ajándéka biztosította számukra az Egyiptomba való hosszú tartózkodás költségeit. Dél felé mentek Hebron irányába, majd Beérseba mellett elhaladva egyiptomi területre értek.

Heródes éktelen dühbe gurult, amikor rájött, hogy számításában csalódott és a keleti bölcsek más úton tértek vissza hazájukba, így nem sikerült megtudnia tőlük, ki a gyermek, aki Izrael királya akar majd lenni. Hogy elhárítsa a trónját fenyegető vélt veszedelmet, rettenetes elhatározásra szánta el magát: pa-rancsot adott, hogy Betlehemben minden újszülöttet öljenek meg, sőt hogy biz-tosabb lehessen a dolgában, minden két éven aluli gyermekre kiterjesztette ke-gyetlen parancsát. Ez volt az utolsó véres kegyetlensége, mert hamarosan meghalt.

József és Mária Egyiptomban maradt. Hogy hol lakta, Egyiptom melyik részén, melyik városban, azt nem tudjuk. Hogy milyen körülmények között éltek, mivel foglalkoztak, azt se tudjuk. Egyiptomban nagyon sok zsidó élt főleg Alexandriában. Lehetséges, sőt valószínű, hogy József is olyan környezetben telepedett meg, ahol sok honfitársa élt. Nem kellett túl sok időt tölteniük a kényszerű száműzetésben, mert alig egy esztendő múlva Heródes meghalt s még mielőtt a hír bejárta volna Egyiptomot, Isten már közölte Józseffel s egyúttal

megparancsolta Józsefnek, hogy családjával együtt térjen vissza Izrael országába, atyáinak földjére.

Nyomban útnak indultak hazafelé. Amikor Júdeába értek, nagy nyugtalanságot tapasztaltak mindenfelé. Heródes halála után ugyanis Heródes végrendelete folytán fia Arkhelaosz volt a trón várományosa. Júdea népének azonban már annyira elege volt Heródesből, hogy az új király ellen mindenütt tüntettek. Arkhelaosz komoly katonai erőkkel nyomta el a kisebb-nagyobb helyi felkeléseket, majd két testvérével, Heródes Antipással és Fileppel Rómába utazott, hogy a császár kinevezését elnyerjék.

Amikor József és Mária a gyermek Jézussal megjött Egyiptomból, az új uralkodó még Rómában volt s az egész országban tombolt a tiltakozás, folyt a polgárháború. József félt a gyermekkel Betlehemben megtelepedni, amely túlságosan közel volt Jeruzsálemhez: úgy vélte, hogy ott senkinek az élete nincs biztonságban. Ettől függetlenül parancsot kapott Istentől, hogy Galileába menjen és ott telepedjék le. Így történt, hogy mintegy három évi távollét után ismét Názáretben voltak. József újra megnyitotta a műhelyét és folytatta az ácsmesterséget. A hosszú és sok nyugtalanság, sok utazás után a nyugalom hosszú esztendei következtek. Erről az időszakról írja Lukács: „A gyermek pedig növekedett, erősödött, bölcsességgel telt meg és Isten kegyelme nyugodott rajta (Lk 2,40).

TANULSÁGOK

1. Isten terve mindig a legapróbb részletekig megvalósul. Amit megmondott, az mind nyilvánvalóan beteljesedett. Hóseás próféta aztjövendölte, hogy Egyiptomból hívja ki Isten az őFiát (Hós l1,1). Még annak is be kellett teljesednie, hogy Jézus Egyiptomba kerül és onnan tér vissza Palesztinába.
2. Isten meghiúsítja ellenségei tervét. Hiába gondolják ki éles elmével, Isten gondoskodik róla, hogy számításaik ne váljanak be. Heródes biztos volt a dolgában, hogy a keleti bölcsek majd a megszületett trónkövetelő nyomára vezetik, Isten azonban figyelmeztette a bölcseket, hogy más úton térjenek haza, kerüljék el Jeruzsálemet és Heródest.
3. Nem mindenki érti meg Isten tanácsait. Heródes nem értett abból, hogy a bölcsek nem teljesítették a kérését. Pedig megérthette volna, hogy Istennek nem kedves az, amit elgondolt és amihez szüksége lett volna a bölcsek segítségére. Ahelyett, hogy elgondolkozott volna, miért hiúsította meg Isten a tervét, még nagyobb kegyetlenségre ragadtatta magát. Az egy gyermek helyett ki tudja, hány ártatlan betlehemi kisdedet gyilkoltatott le?
4. Isten ítélőszéke előtt mindenki felel földi cselekedeteiért. Heródes egy év múlva meghalt és már ott állt Isten előtt, hogy feleljen iszonyú bűneiért. Ítélete csakis rettenetes lehetett.
5. Istennek gondja van arra, hogy az övéinek meglegyen a mindennapi kenyerük. A keleti bölcsek szívét azértindította fel az ajándékozásra, hogy abbólJózseffedezni tudja az egyiptomi tartózkodás költségeit. Istennek az életünk legapróbb részleteire is gondja van.
6. József egyike az Újszövetség legrokonszenvesebb alakjainak. Különös képet fest róla a Szentírás: egyetlen szavát sem jegyezték fel az evangélisták, de az meg van írva, hogy Isten szavának mindig azon nyomban engedelmeskedett és mindent megtett Jézusért. Istennek nem a szép szavaink kellenek, hanem az engedelmes hitünk.
7. A keleti bölcsek voltak az első, keleti pogányok, akik Jézushoz mentek és nála megújultak. Vajon mikor válik általánossá a keresztyénség a távoli Keleten? Jézus a pogányok világosságául jött el ebbe a világba. A misszió folyik: Indiában, Kínában, Indonéziában és a többi keleti országokban hirdettetik azEvangélium. Vajon imádkozik-e

az európai keresztyénség és eleget imádkozik-e az egész keresztyénség, hogy keletiek és nyugatiak Jézus Krisztusban mielőbb egymásra találjanak.

KÉRDÉSEK

1. Hova menekült József és Mária a gyermekkel? Miért éppen oda?
2. Miből élt József és Mária az egyiptomi tartózkodás alatt?
3. Milyen állapotokat találtak Izraelben, amikor hazaértek?
4. Mire tanít a keleti bölcsek példája? Elég-e a „puszta” érdeklődés Jézus iránt? Mi az a „több” és „más”, amire még szükségünk van?

9. A TIZENKÉT ÉVES JÉZUS A TEMPLOMBAN (Lk 2,41-52)

JÉZUS IFJÚSÁGA

Amikor József és Mária ismét letelepedett Názáretben, Galilea még tele volt nyugtalansággal, lázongással és háborúsággal. Názárettől félóra járásra észak-ra volt egy nagyobb falu, Szefórisz. Heródes halála után ott volt a felkelők fő fészke. Fegyverük volt elég, a falut pedig valóságos erőddé képezték ki. Varusz a szíriai helytartó nagy sereggel támadta meg a felkelőknek ezt a bázisát és miután azt elfoglalta, minden épületet felégetett és lerombolt, a lakosságot pedig rabszolgapiacra hurcolta. Ez a véres esemény akkor történt, amikor József és Mária Názáretbe költözött: vagy néhány héttel előtte, vagy közvetlenül utána. József számára, aki ácsmester volt, ez sok munkát biztosított, mert a lerombolt falut ismét fel kellett építeni. Galilea lakói félelem és rettegés között éltek, amikor Jézus gyermekkora telt.

Néhány évvel később azután megnyugodtak a kedélyek és lecsendesedtek a viharok. A szabadságharcosok és támogatóik felhagytak a nyílt lázongással és elrejtőzködtek. Senki sem mert többé nyílt fegyveres felkelést kezde-ményezni Izrael királyságának a helyreállítása érdekében. Heródes Antipás nyugodt esztendők során át uralkodott Galilea felett.

József mindennap dolgozott. A megnövekedett létszámú család eltartá-sáról csak szorgalmas munkával tudott gondoskodni. Néhány leányon kívül, akiknek nevét nem jegyezte fel egyik evangélista sem, Jézusnak még négy fiútestvére lett: Jakab, József, Júdás és Simon.

Jézus hatéves korában került iskolába. Palesztina minden városában, sőt még falujában is, a zsinagógák mellett volt az iskola, amelynek tanítója a zsinagóga vezetője volt. A tanítómester a földön ült, a gyerekek pedig koszo-rú-ként vették körül. Ott tanulták meg a héber ábc-t, az írás és az olvasás mes-terségét. Amikor már, tudtak olvasni, akkor kezdődött el Mózes tör-vényeinek a tanítása. Voltak részek, amelyeket kívülről kellett megtanulniuk a gyerekeknek. A Törvény ismerete után következett a próféták megisme-ré-se, majd a próféták könyvei után a tanító és költői művek: pl. Jób, Zsoltárok, Példabeszédek, Prédikátor, Énekek Éneke. Ezeket tanulta Jézus is.

Teltek-múltak az évek. Az élet egyhangúságát csak a szombatnapok és a különböző ünnepek tették változatossá. Olyankor megszűnt a mindennapos munka és mindenki a

zsinagógában hallgatta Isten igéjét. Decemberben, a hónap közepén volt a templomszentelés ünnepe: első nap minden házban egy szál gyertyát gyújtottak, azután 8 napon át mindennap eggyel többet annak emlékére, hogy Makkabeus Júdás megtisztította és megújította a templomot. Tavasszal következett a Purim-ünnep, annak emlékére, hogy Eszter, a szép királyné megmentette a babiloni fogságban élő zsidókat a teljes kiirtástól. Áprilisban volt a Húsvét. Olyankor József és Mária mindig elmentek a templomba, Jeruzsálembe. A Húsvét volt minden ünnep között a legnagyobb.

Húsvét után 50. napon következett a hetek ünnepe. Olyankor Galileában már nyár volt s az egész tartomány olyan volt, mint egyetlen nagy kert. Nyárutóján jött a szüret ünnepe; október elején a Kiengesztelési ünnep, 14 napra rá a Lombsátor-ünnep. Ezek az ünnepek tették érdekessé Jézus gyermekkorát is. Közben őt magát úgy emlegették, mint „az ács” (Mk 6,3).

A l2 éves gyermek élete új szakaszba lépett abban az időben: a nagyobb önállóság, az önálló gondolkodás szakaszába. A szülőknek való vak engedelmesség helyébe a tudatos, saját akaratból való egyetértés és az önálló cselekvés időszaka kezdődött el. Most már a gyermek nem azért csinált valamit, mert a szülei úgy parancsolták, hanem azért, mert ő maga is úgy akarta. A 12 éves gyermek már részt vehetett a templomi szertartásokon.

JERUZSÁLEM FELÉ

Amikor Jézus 12 éves lett, Húsvét ünnepére ő is elmehetett Jeruzsálembe atyjával és anyjával. Számára kimondhatatlan élmény volt a készülődés és a ki-vo-nulás: Názáretből szinte minden család útra készülődött és különböző módon útnak indult. Végeláthatatlan hosszú sorokban egyesültek a Jeruzsálembe igyekvő templomozók. Az úton lévők mind énekeltek: a 120–134. zsoltárokat énekelték. Mindegyik zsoltár a templom iránti szeretet ősi éneke volt.

Amikor az Olajfák hegyére értek, onnan már be lehetett látni a hatalmas várost. Olyankor a l22. zsoltárt énekelték.

Jeruzsálem tele volt idegenekkel a Húsvét alkalmával: olyankor több százezer idegen is megfordult a szent városban. Keletről-Nyugatról áramlottak a zsidók: a távoli Afrikából, Kis-Ázsiából, Arábiából és Görögországból, aki csak tehette Jeruzsálembe igyekezett, hogy bemutassa az áldozatát és az ünnep hetét a szent városban töltse.

A Húsvét 7 napig tartott, de csak az első háromnapi szertartások voltak kötelezőek. Két-három nap után a legtöbben már elutaztak. Valószínűleg József és Mária is csak az első napokat töltötte Jeruzsálemben.

A templom teljes díszben pompázott. Hatalmas udvara megtelt hívőkkel: egyszerre kb. 200 000 ember tartózkodhatott benne. Az évszázados falak, maga a hely, különös hatást gyakoroltak a jelenlévőkre. Jézusra is. Az Ő számára ez a templom több volt, mint bárki másnak: ez az ő Atyjának a hajléka volt. Hallotta az Atyahangját. A szertartások is Őt ábrázolták, Róla szóltak, Neki szóltak. Soha olyan közel nem volt még az ő Atyjához, mint akkor ott a templomban. El tudott feledkezni minden egyébről és megtelt az Atya dolgaival és az Atya akaratával. Húsvétkor szokás volt, hogy a leghíresebb rabbik, tanítómesterek leültek a templom árkádjai alatt és előadásokat tartottak a Törvényről, vagy a prófétákról. Akiket érdekelt az ilyen tanítás, leülhetett melléjük és hallgathatta őket. Jézus is leült egy híres rabbi mellé. Milyen más volt annak a magyarázata, mint a názáreti falusi tanítóé!

Aki akart, kérdéseket is intézhetett a rabbihoz. A rabbi pedig szívesen válaszolgatott a különböző odaillő kérdésekre. Jézus is tett fel kérdéseket és hozzá is szólt az elhangzott

tanításhoz. Amit ő mondott, az elütött a szokványos kérdésektől és megjegyzésektől. A híres rabbi zavarban volt és nem értette, hogy az az egyszerű falusi fiúcska hogyan lehet olyan jártas a Szentírásban és hogyan szánthatnak a gondolatai olyan mélyen. A rabbi válaszai nem elégítették ki Jézus lelki szomjúságát. Új es új kérdésekkel ostromolta az öreg tanítót. Már senki sem tett fel kérdéseket, mindenki csodálkozva figyelte a gyermek kérdéseit és fejtegetéseit. Lassanként híre ment annak, ami Jézus körül olyan nagy feltűnést keltett, úgyhogy a többi tanítómesterek otthagyták helyüket és odamentek, hogy ők is tanúi lehessenek a különös gyermek szereplésének. Ők is bekapcsolódtak a Jézus körül kialakult eszmecserébe és nem kellett sok idő és megfordult a rend: most már a bölcs mesterek kérdezték a gyermeket és annak a feleletét figyelték. Nem győzték csodálni, hogy a hit legbonyolultabb kérdései is mennyire egyszerűek és világosak neki. Jézus feleletei őszinték és nyugodtak voltak. Mindenki érezte, hogy rendkívüli élmény részese. Nem is vették észre, hogy az órák teltek, csak a harsonák megszólalása jelezte, hogy elérkezett a templom esti bezárásának az ideje. Ami este befejeződött, másnap folytatódott. Senki sem értette honnan van abban a 12 éves gyermekben annyi értelem és tudás?

JÓZSEF ÉS MÁRIA

Amint lehetett, József és Mária befejezte a jeruzsálemi tartózkodást, valószínűleg a szegénységük is arra késztette őket, hogy ne sokat költekezzenek Jeruzsálemben, hanem amint elvégezték azt, ami kötelességük volt, hazatérjenek. Jézust ugyan nem látták maguk körül, de biztosra vették, hogy ott van valamelyik názáreti család gyermekei között. Csak amikor megérkeztek az első pihenőhelyre, akkor vették észre, hogy Jézus nem ment velük. Az éjszakában nem tehettek semmit, de alighogy megvirradt, kétségbeesetten siettek vissza Jeruzsálembe, hogy megkeressék az elveszett gyermeket. Este volt, mire Jeruzsálembe értek és csak harmadnap reggel indulhattak el a keresésre. Végül is a templomban akadtak rá, ahol a szokásos érdeklődés középpontjában ott állt Jézus. Mária, a mindig nyugodt és megfontolt Mária odarohant hozzá és valóságos szóáradattal támadott a megriadt gyermekre. Anyai szorongása és félelme kitört belőle és nem bírt magával. Szavaiból a Szentírás csak ennyit jegyzett fel: ,,Fiam, miért tetted ezt velünk? Imé atyád és én nagy bánattal kerestünk téged." (Lk 2,48).

A gyermek csodálkozva nézett rájuk. Nem dicsekedett nekik azzal, hogy a bölcsek hogyan dédelgették napokon át. Nem kérkedett azzal, hogy mennyire megbecsülték a tudását. Nem büszkélkedett a sikereivel. Csupán annyit mondott József és Mária legnagyobb csodálkozására: „Mi dolog, hogy engem kerestetek? Nem tudjátok, hogy nekem az én Atyám dolgaival kell fog-lal-koz-nom?"

Mintha azt mondta volna: Ebben a hajlékban megértettem, hogy én azé vagyok, akié ez a hajlék, az ő hangját hallottam és az övé vagyok min-de-nes-től, hozzá tartozom. Ő az én igazi atyám. Nekem mindennél fontosabb, hogy őt hallgassam és róla beszélgessek. A körülálló és ülő rabbik nem értették Jé-zusnak ezeket a szavait. De a szülők megértették. Megértették, hogy Jézus a mennyei Atya gyermeke, Isten fia. Még nem értették ezt minden követ-kez-ményével együtt. A nagy titok még titok maradt, de valami felderengett a szívük mélyén Jézussal kapcsolatban. Érezték, hogy Jézus számára a templom többet jelentett, mint a hozzá hasonló korú gyermekek számára.

Elgondolkoztak ezen és arra is elkészültek, hogy Jézus esetleg még maradni akar. De nem ez történt.

HAZAFELÉ

Jézus engedelmesen velük ment Názáretbe. A szíve a templomhoz, Jeruzsá-lemhez húzta, mégis ment Názáretbe. Még nem jött el az ideje annak, hogy búcsút vegyen szülői háztól. Még folytatnia kellett a felkészülés idejét.

Engedelmes volt szüleihez. És gyarapodott bölcsességben, testének állapotában, az Isten és emberek előtt való kedvességben. Az emberek szerették a József mellett segédkező, majd dolgozó Jézust, mert más volt, mint a többi emberek. Szerették, de nem tudták, hogy ki ő és mire hívta el Isten?

TANULSÁGOK:

1. Lehet valaki egészen közel Jézushoz anélkül, hogy felismerné benne Isten Fiát. Jézus testvérei, legközvetlenebb hozzátartozói nap mint nap együtt voltak vele és nem tudták kicsoda? Pedig milyen kiváltság, kivételes helyzet volt az, hogy egy család tagjai lehettek Jézussal. Ez a kiváltság nekünk is megadatott, mert, akik hisznek és befogadják Jézust a szívükbe, azoknak hatalmat ad Isten arra, hogy Isten fiainak mondhassák magukat. Jézus maga is azt mondta, hogy akik cselekszik az ő mennyei Atyja akaratát, azok neki testvérei. Mi Jézus testvérei vagyunk. Az ő Atyja a mi Atyánk is. Nem a mi életünk tesz méltóvá erre a kapcsolatra, hanem az Atyától való származásunk.
2. Isten szemében a családi élet szent dolog. Az a természetes, hogy Jézus utánJózsef és Mária házasságából gyermekek születtek. Jézus testvérei József és Mária valóságos, természetes gyermekei voltak, azért is nevezi Lukács Jézust Mária elsőszülött fiának, szemben a többi testvérével, akik utána születtek. Ezért téves az a feltevés, hogy Mária Jézus megszületése után is szűz maradt és akiket Jézus testvérei gyanánt emleget a Szentírás, azok József korábbi házasságából valók voltak, tehát csak mostoha testvérei voltak. A tiszta házasság szent az Isten szemében.
3. A 12. életév jelképesen emlékeztet arra, hogy a megkeresztelt, vagyis Isten szövetségébe befogadott gyermek életében el kell következnie az önálló hitéletnek. Szükség újjászületnie és egyre növekvő önállóságban gyakorolnia a hitét. Nem a 12. életév szent szám, mintha akkor kellene a konfirmációt is tartani. Inkább az új időszak szükségességét fejezi ki.
4. A templomba menetel igazi érzése az az öröm, amivel Jézus készült oda. A megszokás olykor fárasztóvá teszi, néha terhes kötelességnek érzik a hívek, aminek a rossz időjárás és az elfoglaltság ellenére is eleget kell tenniük, vagy éppen azokra hivatkozva mentik fel magukat a kötelezett-ség alól. A templom Isten háza, az atyai hajlék, ahol Atyánk hangja hallatszik és az ő szavát érthetjük meg. Minden istentisztelet előképe a mennyei Jeruzsálemnek és az Istennel való együttlétnek.
5. A hit dolgainak a megértése nincs életkorhoz kötve. Egy gyermek lelkében is lehet teljes világosság. Ami a bölcsek elől el van rejtve, az a kisgyermekek számára lehet világos kijelentés. A mi dolgunk az, hogy a gyermek megvilágosodását elősegítsük.
6. Az Isten és emberek előtt való kedvesség egy ugyanazon dolog. Nem lehet a kettőt külön választani és egymás nélkül alkalmazni. Nem tetszhetik Istennek az, aki embertársaival szemben barátságtalan, szívtelen, kegyetlen. De nem elég azemberek kegyét és kedvét keresni, ha az ugyanakkor Istennek nem tetsző dolog. Isten szeretet és emberszeretet összetartozik, ugyanúgy az Isten és emberek előtt való kedvesség is. Ebben kellett Jézusnak növekednie és ebben kell nekünk is növekednünk napról napra.

KÉRDÉSEK

1. Mit tudunk a gyermek Jézusról? Milyen állapotok uralkodtak Galileában, amikor Egyiptomból hazaköltöztek?
2. Mit tudsz Jézus testvéreiről? Hányan voltak?
3. Milyen iskolába járt Jézus, és mit tanultak ott?
4. Minek az emlékére ünnepelték a zsidó húsvétot, a páskát?
5. Hány éves korában vált a zsidó fiú a közösség tagjává? Hogyan történt mindez?
6. Mi történt még a templomban - az előírt áldozatok bemutatásával együtt?
7. Min csodálkoztak ezek a nagyhírű írástudók, amikor Jézust kérdezgették?
8. Mit válaszolt Jézus, amikor szülei „felelősségre vonták”? Megértették-e Őt?
9. Milyen jelei vannak a hívő életének? Elégedettek lehetünk-e, ha az Atyával „rendben vannak a dolgok”, ugyanakkor az emberekkel nincs harmonikus kapcsolatunk, vagy fordítva?

10. KERESZTELŐ JÁNOS
(MT 3,1 - 12; MK 1,1 -8; LK 3,1 - 20; JN 1 ,15 – 28)

JÁNOS

Poncius Pilátus volt a jeruzsálemi helytartó; Galileában még mindig Heródes Antipás uralkodott, a két főpap pedig Annás és Kajafás volt, aminek az a magyarázata, hogy valójában egy főpap volt, Kajafás, de apósa Annás, aki közvetlen Kajafás előtt volt főpap, nagy tekintélynek örvendett s ugyanúgy főpapként tisztelték, mint vejét, Kajafást. Akkor történt, hogy Isten megszólította Zakariás pap fiát, Jánost, aki a pusztában tartózkodott (Lk 3,2). Szülei korán elhaltak, János pedig a pusztában nőtt fel, minden valószínűség szerint az esszénusok között. Jánost egész életre szóló elhívással állította Isten a maga szolgálatába.

János különös megjelenésű férfi volt: külsejében a prófétákra hasonlított. Teveszőrből készült felsőruhát viselt, amit szíjjal szorított a testéhez. Leginkább Illésre emlékeztetett (2Kir l,8). Tápláléka az volt, amit a sivatag adott neki. Sáskát evett sütve, ami akkoriban a szegények táplálékának számított s aminek a fogyasztását a törvény is megengedte (3Móz l1,22). Vadmézet pedig mindenütt lehetett találni a sziklák hasadékában.

Elhívása után a Jordán mellékén lépett fel János, Júdea pusztájában, a Holt-tengertől nyugatra elterülő nagy kiterjedésű köves, hegyes sivatagban. Az emberek nagy számban keresték fel, hogy hallgassák félelmetes prédikációit. Ő magát úgy tekintette, mint kiáltó szót a pusztában, akiről Ézsaiás próféta jövendölt (Ézs 40,3). Feladata a Messiás eljövetelét meghirdetni és útját elkészíteni.

PRÉDIKÁCIÓJA

Minden igehirdetésének egyszerű és könnyen érthető tartalma volt: Térjetek meg, mert elközelített a mennyeknek országa! A mennyek országa, vagy másképpen Isten országa a kegyes izraeliták legnagyobb vágyálma volt: ősidők óta hitték, hogy egyszer majd vége szakad Izrael szegénységének, megaláztatásának, amikor eljön Izrael Királya dicsőségben, hatalmasan és uralkodni fog az egész föld felett (Zak l4,9; Ézs 25,6-9). Azt is hitték, hogy

Isten országa örökké fog tartani (Dán 2,4-4). Jézus korában kimondhatatlan nagy vágya-kozással várták az izraeliták Isten országa eljövetelét. Természetesen ők a maguk szempontjából képzelték az egészet s úgy gondolták, hogy a Messiás had-vezér lesz, aki Izrael nemzeti dicsőségét teremti majd újjá s szent háborúban arat győzelmet Róma és az egész világ minden hatalmassága felett. Elfelejtették, hogy az ószövetségi jövendölések a szeretet és tisztaság országáról szóltak.

Elképzelhető, hogy János beszédei milyen óriási érdeklődést váltottak ki: eljöttek volna a nagy dicsőség napjai? Küszöbön áll a Messiás?

János azonban azzal kezdte beszédeit, hogy Izraelnek meg kell térnie. Nem maradhat meg úgy, ahogy van, bűnökben, mivel a Messiás úgy nem fogadhatja el őket. Az senkin nem segít, hogy Ábrahám leszármazottja, ha egyszer kőszíve van. Úgy jön el a Messiás, mint egy igazságos Bíró, aki bejárja Izrael országát, mint egy kertet és a terméketlen, rossz gyümölcsöt termő fákat kivágja fejszével és tűzre teszi. Szórólapát is lesz a kezében, amivel megtisztítja a búzát a polyvától. A tiszta búza megmarad, a polyvát pedig elégeti az ítélet tüzében. Aki azonban addig megtér, az megmenekül a rettenetes ítélettől.

A tömeg szívét félelem és rettegés töltötte el. Özönlöttek hozzá min-den-felől, hogy tanácsot kérjenek tőle mit tegyenek? János készséggel felelt. A kato-náknak azt mondta, elégedjenek meg a zsoldjukkal és ne erősza-koskodjanak a népen, senkitől semmit ne lopjanak el. A vámszedőknek azt ajánlotta, hogy ne fizettessenek több vámot, mint amennyit a törvény előír, egyszóval ne nyomorgassák az embereket.

TANULSÁGOK:

1. Isten bárhol megszólíthatja az embert. A vele való találkozásnak nincs kizárólagos helye. Ott szólít meg, ahol nem is gondolnánk. Zakariást a templomban, Lévit a vámszedőhelyen, Jánost a sivatagban szólította meg. Legyünk mindig készen arra, hogyha szól az Úr, azt meghalljuk. Valahányszor Igét hallunk, vagy olvasunk, mindig azt keressük benne, hogy mit mond nekünk, melyik szavával szólít meg minket?
2. Nekünk Jézusra kell hasonlítanunk. Őrá emlékeztessünk. Nem külső-képpen, öltözetünkben vagy hajviseletben, hanem belsőképpen kell olyannak lennünk, mint ő. Lelki módon. A Krisztusra hasonlítás szabályát így állította fel Jézus: Kövess engem!
3. Isten ítélőszéke elé senki sem állhat úgy, ahogy van. A megtérés pa-rancsa mindenbűnös ember számára kötelező. Amit János hirdetett, az nekünk is szól.

A KERESZTELÉS

Akik igazán megbánták bűneiket és készek voltak megtérni, azokat János megkeresztelte. Így nevezte a keresztséget: a bűnök bocsánatára való megtérés keresztsége. Maga a keresztelés szó bemerítést jelent. Azzal, hogy a megtérőket a Jordán vizében bemerítette, azt fejezte ki, hogy a megtérők meghalnak a bűnnek: nem élnek tovább a bűnökben (Róm 6,4). Az pedig, hogy a lemerítés után kiemelte őket a vízből, azt jelképezte, hogy újra élnek, de most már nem úgy, ahogy azelőtt, hanem másként: tisztán.

Akit vízben megmostak, az már tiszta. Isten úgy tisztít meg a bűneinkből, mi pedig készek vagyunk az új, tiszta, bűn nélküli életre.

János Istentől kapta a keresztelés parancsát. Azzal, hogy megtérő zsidókat is megkeresztelt, azt fejezte ki, hogy a zsidók semmivel sem jobbak a pogányoknál.

Azelőtt ugyanis csak azokat keresztelték meg, akik pogányságukból a zsidó hitre tértek.

Most aztán nyilvánvalóvá vált, hogy zsidóknak, pogányoknak egyaránt arra van szükségük, hogy megtérjenek bűneikből és új életre szülessenek újjá. Senki sem üdvözülhet csak azért, mert születésekor körülmetélték. Az üdvösség feltétele az igazi megtérés, a bűnök valóságos elhagyása és új élet kezdése.

A FARIZEUSOK

János igehirdetése nagy hatást váltott ki egész Izraelben. Júdeából és Galileá-ból áradt hozzá a sokaság. A próféta szavai annyira elevenen érintette őket, hogy némelyek egyenesen azt gondolták, hogy ő maga a megígért Messiás, aki a nép megtérítő, kegyes részét megmenti, a meg nem térőket pedig, mint igaz Bíró halállal sújtja.

János egy pillanatig sem hagyta meg az embereket ebben a tévedésükben: hangoztatta, hogy ő csak előfutár, hírnök, útkészítő, aki olyan kicsi a Messiáshoz képest, hogy még arra sem méltó, hogy annak a saruja szíját megoldja. A Messiás majd tűzzel és Szent Lélekkel fog keresztelni.

Farizeusok és szadduceusok is mentek Jánoshoz. Nem lehet pontosan tudni, miféle indulat volt bennük, de annyi bizonyos, hogy közülük nem kevesen hatása alá kerültek János szavainak.

Általában azonban elképzelhetetlennek tartották azt, hogy nekik, előkelő, kegyes, istenfélő embereknek éppen úgy meg kellene térniük, mint a közönséges bűnösöknek, nem is beszélve a pogányokról. Nem tagadhatták, hogy János prófétai lélekkel beszélt, de képtelenek voltak úgy megalázkodni, ahogy János követelte tőlük.

Ennek ellenére úgy gondolták biztos, ami biztos, ők is megkeresztelkednek. Hogy pontosan mi vitte rá őket, az kideríthetetlen. Lehet, hogy az a népszerűség, amivel az egész nép körülvette Keresztelő Jánost, az indította őket, nehogy szembekerüljenek a néppel.

Mindenesetre Keresztelő János érezte, hogy valami nincs rendjén a farizeusoknál és szadduceusoknál. Gyanította, hogy nem szívből, csak színből, külsőleg teszik azt, amit másokkal együtt ők is megtesznek, éppen azért kemény szavakkal ostorozni kezdte őket: Mérges kígyók fajzatai, kicsoda tanított titeket erre, ki tanácsolta nektek, hogy így meneküljetek meg az elkövetkező haragtól? Teremjetek megtéréshez illő gyümölcsöket!

János szavai tűzként terjedtek el egész Jeruzsálemben és hamarosan az egész Szanhedrin megtudta. Gyorsan megtárgyalták, mit csináljanak Jánossal? Attól féltek, hogy kiadja magát Messiásnak, háborút szervez és rettenetes nyomorúságba taszítja a népet. Végül is abban egyeztek meg, hogy küldött-séget menesztenek hozzá a Jordán mellé, hogy megtudakolják tőle mit is akar tulajdonképpen, azonkívül mit is hirdet tulajdonképpen? (Jn 1,19-24). Amikor ez a küldöttség felkereste Jánost, ő már megkeresztelte Jézust is. János tehát tudta, hogy az igazi Messiás már megkezdte földi munkáját. A küldöttség kérésére János világosan megmondta, hogy nem ő a Messiás. Akkor a felől faggatták, hogy vajon nem Illés-e ő, akiről meg van írva, hogy a Messiás eljövetelét megelőzően fog fellépni? János erre a kérdésre is tagadó választ adott. Akkor azt kérdezték tőle, vajon nem ő-e az a próféta, akiről az 5Móz 18,15-16-ban van jövendölés: „Prófétát támaszt az Úr te közüled, a te atyádfiai közül, olyat, mint én: azt hallgassátok!” János erre nézve is nemmel felelt. Türelmetlenül támadtak rá: Kivagy hát akkor? Mit mondasz magad felől? Akkor felelt János a híres szavakkal: Én a kiáltó hangja vagyok a pusztában Készítsétek az Úrnak útját.

A farizeusok látták, hogy nincs értelme a további faggatásnak, de azt még megkérdezték tőle, hogy milyen alapon kereszteli az embereket, holott a Szanhedrin rendelkezik azzal a joggal, hogy hivatalos szertartásokat végez-zen, illetve végeztessen? Akkor azt mondta: Én

ugyan vízzel keresztelek, de az, aki már eljött Izraelbe, aki már itt van, akit ti nem ismertek, az az Isten küldöttje. Utánam jött, de előttem lett és én nem vagyok méltó arra sem, hogy a saruja szíját megoldjam. A bizottság ezután visszatért Jeruzsálembe.

TANULSÁGOK:

1. A megtérés két dolgot jelent: egy láthatatlan, belső, lelki dolgot és egy külsőképpen is láthatót. A szív, a gondolatok és az életmód megváltozását. Az első a bűnök megbánása, a második a bűn elleni harc, a tisztaságban való élés.
2. Megtérés nélkül a keresztelés csak bevezetés, ami után a folytatás elma-radt. János idejében előbb volt a megtérés, azután következett a megke-resz-telkedés. Keresztyén családokban az újszülötteket is meg-keresztel-jük, miután Isten őket is eljegyzi magának, de hátra van még az, hogy megismerjék az Istent és megtérjenek Hozzá.
3. A megtérést a gyümölcsök teszik hitelessé. Nem elég az, hogy szívünk-ben hiszünk és szánkkal vallást teszünk a hitünkről: hitünkhöz és bizonyságtételünkhöz méltóan kell élni is. Hogy egy fa milyen, azt a gyümölcsei mutatják meg. A megtérést a bűn elleni harc és a tiszta, istenfélő, Krisztus követő élet cselekedetei igazolják.

KÉRDÉSEK

1. Ki volt Keresztelő János? Rokona volt-e Jézusnak? Mit tudsz erről?
2. János magányosan élt-e a pusztában, vagy valamilyen kolostorban?
3. Kik voltak az esszénusok? Mit tudunk róluk?
4. Mi keltette fel az érdeklődést János iránt? A ruházata? A beszéde?
5. Mi volt próféciájának központi mondanivalója?
6. Mit „ragadtak ki" belőle az emberek?
7. Mi tartotta az elnyomás alatt élő zsidóságban évszázadok óta a lelket?
8. Minek volt a jele János keresztsége? Mi lett az ő további sorsa?
9. Mi volt az alapvető oka a szanhedrin látogatásának? Mitől tartottak?
10. Minek nevezi őket Keresztelő János?
11. Milyen embernek látod Keresztelő Jánost?
12. Elég- e a megtérés az üdvösségre? Elég-e, ha elmondjuk a hitvallást: „Hiszek Jézus Krisztusban, Istennek egyszülött Fiában?" Vagy valami másra, többre van szükség?

KERESZTELŐ JÁNOS JELENTŐSÉGE

Istennek nagy embere volt: Isten erejével teli próféta. Nem félt senkitől, a Szanhedrintől sem. Kizárólag azt nézte, hogy mire küldte őt Isten ebbe a világba. Ahová Isten állította, ott bátran megállt, akár egy mozdíthatatlan kőszikla. Ugyanakkor alázatos volt: tisztában volt azzal, hogy milyen parányi a Messiáshoz képest, még arra sem méltó, hogy a sarujának szíját megoldja.

Nemcsak keménység volt benne, de szeretet is. Akárki ment is hozzá bűneit megvallva, ha őszinte bűnbánatot látott, megkönyörült a megtérőn, megmutatta számára a menekülés útját és megkeresztelte.

Ha kellett, bárkinek szemébe merte mondani az igazságot: amikor azt látta, hogy képmutatásból akar valaki megkeresztelkedni, képes volt a legkeményebb eszközökkel nyilvánosan megszégyeníteni a képmutatókat.

Keveset törődött önmagával, nem kereste a saját dicsőségét, nem kellett neki gazdagság, anyagi haszon : úgy élt, mint egy remete, magányosan és igénytelenül.

Udvarias finomságot nem lehetett találni benne. Az igazságot nem csoma-golta be szép szavakba. Kereken kimondta, amit akart. Mert egyre töre-ke-dett: amit Isten üzen a bűnösöknek, azt félreérthetetlenül tudtukra adja.

11. AZ ÚR JÉZUS MEGKERESZTELÉSE
(Mt 3,13- 17; Mk 1,9- 11; Lk 3,21- 22; Jn 1,30- 34)

A MEGKERESZTELÉS

Amikor Keresztelő János már jó ideje prédikált és keresztelt a Jordán mellett, maga Jézus is elment hozzá Galileából, hogy megkeresztelkedjék. Lukács evangé-lista szerint Jézus akkor 30 éves volt, elérte tehát azt az időt, amikor az akkori Izrael törvényei szerint tanító lehetett valaki. Aki a vallás dolgaiban akart tanítóként működni, annak legalább 30 évesnek kellett lennie. Ezt Jézusnak is meg kellett várnia.

Amikor Jézus elindult Názáretből a Jordán mellé, még élt az anyja. Jézus testvérei azonban mind életben voltak és szintén Názáretben laktak. Abból, hogy Márk evangélista Jézust ácsnak nevezte (6,3), kitűnik, hogy Jézus felnőtt korában atyja mesterségét folytatta. Hosszú út végén talált rá Keresztelő Jánosra Bétabarában, Jerikótól délre, a Holt tengerhez közel. Azon a helyen a Jordán egyáltalán nem volt mély, úgyhogy bátran belemehetett bárki, még ha gyermek volt is. A Bétabara név is egyébként magyarul azt jelenti: gázlóhely. Ott szokott János keresztelni.

Nem lehetett biztosan tudni, hogy Keresztelő János és Jézus találkozott-e egymással már a keresztelést megelőző időkben. Mária és Erzsébet, János anyja unokatestvérek voltak, könnyen lehet tehát, hogy kisgyermekkorukban többször is együtt voltak, de erről sehol sem találunk említést a Szentírásban. Annyi mindenesetre bizonyos, hogy János tudott Jézusról, tudta, hogy kicsoda.

Mégis, amikor ott látta maga előtt Jézust, elcsodálkozott azon, hogy Jézus meg akar keresztelkedni. „Nekem van szükségem arra, hogy megkeresztelj és te jössz énhozzám?” (Mt 3,14). Ebből az látszik, hogy Keresztelő János még nem volt megkeresztelve: saját magát nem keresztelte meg. Benne volt ebben a kérdésben annak az elismerése is, hogy Jézus nagyobb Jánosnál, azonfelül bűntelen is, nincs tehát szüksége megkeresztelkedésre, megtisztulásra: anélkül is tiszta. János evangélista leírása szerint Keresztelő János akkor még nem tudta, hogy Jézus a Messiás. Azt gondolhatta, hogy őhozzá hasonlóan Jézus Istennek egy küldötte, a Messiás előfutára, útkészítője (Jn 3,31-33).

Egy dolgot azonban biztosan tudott egész életében: azt, hogy Jézus nagyobb nála. Úgy vélte, hogy magasabb megbízást kapott Istentől, mint ő. Azért kérte, hogy keresztelje meg őt. Az Üdvözítő csak annyit felelt Jánosnak, hogy tegye meg, amire kérte, mert mindkettőjüknek el kell végezniük azt, amivel Isten megbízta őket. Istennek az az akarata, hogy Jézus keresztelkedjék meg, akkor hát történjék meg Isten akarata.

Mindketten engedelmeskedjenek Istennek.

TANULSÁGOK:

1. Keresztelő János sok tekintetben példa arra, hogy milyen legyen a keresztyén ember: engedelmes, bátor, kemény, mégis alázatos. Ne a maga hasznát nézze, hanem azt, hogy elvégezze, amivel Isten megbízta.
2. Isten embere is tévedhet. Még a legnagyobbak sem tökéletesek. Keresztelő János is tévedett abban, hogy a Messiás ítélőbíróként jön el és mindjárt az ítélet végrehajtásával kezdi el messiási munkáját. Magának Jézusnak személyét illetően is tévedésben volt : nem ismerte fel benne mindjárt a Messiást. Nincs olyan ember, a legkülönbek között sem, akinek ne volna szüksége megtérésre és megkeresztelkedésre.
3. A keresztelésben nem a víz mennyisége, hanem a jelképezett dolog a lényeges. János alámerítéssel keresztelt, a református egyház a gyermekek jelképes leöntésével keresztel. A baptisták ragaszkodnak ahhoz, hogy a keresztelés alámerítéssel történjék, mivel Jézust is úgy ke-resztelte Keresztelő János. A víznek a keresztelésben nem lényeges, csupán jelképes szerepe van: az a fontos, amit a víz jelent: Jézus Krisztusnak, Isten Fiának vére megtisztít minket minden bűntől. Ez a lényeges.
4. Jézus életét egyetlen cél szolgálata hatotta át: az, hogy Isten akaratát betöltse. Azért is keresztelkedett meg, mert Istennek az volt az akarata. Vajon a mi életünkben mi a legmagasabb rendű cél?
5. Jézus számára a keresztség két dolgot jelentett:

Először azt, hogy ő velünk emberekkel egyenlő. Neki ugyan nem volt bűne, nem volt szüksége arra, hogy a régi életét befejezze és egy új életet kezdjen el. Neki bűnbocsánatra sem volt szüksége. Jézus azért keresz-tel-kedett meg, mert magára vette a mi bűneinket, hozzánk hasonló emberré lett. A keresztséget ránk való tekintettel vállalta, mivel valóságosan a helyünkbe állt: úgy tett, mintha a mi bűneink az ő bűnei lettek volna.

Másodszor a keresztség Jézus számára a halált és a feltámadást jelentette. Amikor valaki úgy lemerül a vízbe, hogy az egészen elborítja, olyan, mintha meghalt volna. Amikor pedig feljön a vízből, olyan, mintha új élet-re támadott volna fel. A későbbiek folyamán Jézusnak meg kellett halnia, mert a bűneink büntetését el kellett szenvednie, azután pedig fel kellett támadnia dicsőségben. Számára tehát a megkeresztelés a jövendő sorsát jelképezte. Lélekben már akkor odaadta magát a meghalásnak és előre átélte a dicsőséges feltámadást.

Számunkra pedig a keresztség azt jelenti, hogy Jézussal egyek vagyunk, benne már átmentünk a halálon és biztos a dicsőséges feltámadásunk is, feltéve, hogy a személyes hitre jutás is követi a megkereszteltetést.

KÉRDÉSEK

1. Jellemezd Jézus tevékenységét 30 éves koráig!
2. Miért kellett fellépésével várni 30 éves koráig?
3. Tudjuk, hogy Jézus és János unokatestvérek voltak. Találkoztak-e már előbb is egymással?
4. Miért csodálkozott azon Keresztelő János, hogy Jézus is ott áll a meg-keresztelkedni kívánók soraiban?
5. Miért vállalta Jézus a keresztséget?
6. Felismerte-e Keresztelő János Jézusban a megígért Messiást?
7. Miért kételkedett benne - később? Mi az, amit félreértett?
8. Miért és „miben” lehet példa számunkra Keresztelő János?

JÉZUS FELKENETÉSE

Amikor Jézus feljött a vízből, első dolga az volt, hogy imádkozott (Lk 3,21).

Abban a pillanatban csodálatos dolog történt: Jézus még imádságba merülve állt, amikor Keresztelő János azt látta, hogy az egek megnyílnak, és Isten dicsősége sugárzik a megnyílt egekből egyenesen Jézusra, a nagy fénysugárban pedig mintha egy galamb szállt volna rá Jézusra és ottmaradt felette (Jn 1,32). János tisztában volt vele, hogy nem galamb az, hanem a Szentlélek látható jele, vagyis hogy maga Isten szállt le Jézusra.

Miből érthette ezt János? Hogy nem közönséges galambot lát, azt abból tudta, hogy előzőleg az ég megnyílt és onnan a magasságból szállt le az, amit látott, egyenesen Isten trónusáról.

Másodszor abból is tudhatta, hogy a Szentlélekkel van dolga, mert a galamb a Szentlélek ősi jelképe volt: a galamb csendessége, szelídsége, nyugodt lebegése a Szentlélek titkos, csendes, belső munkájának a kifejezője.

Harmadszor abból tudhatta, hogy korábban már közölte vele, aki elküldte őt, hogy prófétáljon: „Akire látod a Szentlelket leszállni és rajta megnyugodni, az az, aki Szentlélekkel keresztel majd” (Jn 1,33).

Isten látható jelt is adott, hogy János ne kételkedhessék. A régi időkben a királyokat, prófétákat, vagy főpapokat működésük hivatalos megkezdése előtt tiszta, illatos olajjal megkenték (1Sám 16,13,3Móz 8,12; 1Kir 19,16). Ennek az volt az értelme, hogy a Szentlélek bennük fog lakozni és őket képessé teszi a rájuk váró fontos feladatok elvégzésére.

Amikor Jézus 30 éves lett, eljött az ideje annak, hogy tantói, megváltói munkáját elkezdje: prófétának kellett lennie, hogy az embereknek elmondja, mit akar Isten, pappá kellett lennie, aki a népért önmagát adja áldozatul, királlyá kellett lennie ég és föld felett. Mielőtt azonban bármit is tett volna, meg kellett történnie a felkenetésnek, ami Jézus esetében egészen rendkívüli módon, nem a szokásnak megfelelően jelképesen ment végbe, hanem Őt maga Isten közvetlenül kente fel. Ez azt jelentette, hogy Isten közvetlenül vezeti, erősíti és teszi alkalmassá mindarra, ami reá vár.

János azonban nemcsak látott, hanem hallott is valamit: hangot is hallott. „Ez az én szeretett fiam, akiben én gyönyörködöm.” Megértette, hogy Isten vele akarja tudatni azt, hogy a názáreti Jézus Isten Fia, aki az örök világosságból leszállt a sötét világba. Íme, beteljesedett az Ézs 42,1. Ez volt lénygében az ötödik bizonyíték, ami Jánost bizonyossá tette abban, hogy amit lát, az Jézus csodálatos felkenetése.

TANULSÁGOK:

1. Néha öt bizonyíték is kevés arra, hogy valamit igazán elhiggyünk. Ke-resz-te-lő János öt bizonyítékot is kapott, mégsem volt képes teljesen megérteni azt, amit Isten közölt vele Jézus megkeresztelése alkalmával. János jellegzetesen ember volt, akárcsak mi, akiknek Isten nagyon sokszor elmond-ja ugyanazt, míg végül egy alkalommal, ki tudja hányadik alkalommal, megértjük. Az a csodálatos, hogy Isten türelme sohasem fogy el.
2. Jézus megkeresztelése abból a szempontból is nevezetes, hogy az egyetlen bibliai hely, ahol a Szentháromság Isten mindhárom személye együtt van jelen: Jézus, a Fiú ott a Jordán vizében, az Atya szózatát mondja a Fiú felett, a Szentlélek pedig felette lebeg. A mi Istenünk Lélek, aki atyai indulattal van hozzánk és Fiában testet öltött, hogy

megismerhessük őt úgy, ahogy van és elvégezzen értünk mindent, hogy teljes üdvösségre juthassunk.

KÉRDÉSEK

1. Milyen égi jel figyelmeztette Jánost, hogy az, akit keresztel, más, mint ő?
2. Minek a jelképe a galamb a világ szerint? És a Szentírás szerint?
3. Mit jelentett az ótestamentumi felkenetés, és hogy ment végbe? /vö. 2Móz 28,41 és 1Sám 9,16 és 10,1/
4. Hasonló volt-e az Úr Jézus felkenetése az ótestamentumihoz? Mi történt ott?
5. Hány bizonyítékot kapott Keresztelő János, hogy akit megkeresztelt, az a megígért Messiás? Sorold fel őket!
6. Miért jelentős ez a bibliai jelenet számunkra?

12. A PUSZTAI KÍSÉRTÉS
(Mt 4,1–11; Mk 1,12–13; Lk 4,1–13)

AZ ELSŐ KÍSÉRTÉS

Amikor megtörtént Jézus felkenetése, elkezdte prófétai, papi és királyi mun-ká-ját. Attól kezdve már nem a názáreti ács volt, hanem a Felkent, a Messiás. Elmúlt az előkészítés hosszú szakasza, megkezdődhetett a megváltás nagy mű-ve. Mielőtt azonban Jézus Izraelben nyilvánosan felléphetett volna, még egy dol-got meg kellett tennie: a Sátánnal kellett megharcolnia az első nagy csatáját.

A későbbiek folyamán mindig számolnia kellett azzal, hogy a Sátán minden esetben akadályozni igyekszik Jézus munkáját, azért már az indulásnál meg kellett mutatnia a Sátánnak, hogy Jézus erősebb nála.

A Szentlélek vezette el Jézust a sivatagba: Bétabara mellett kezdődött a hegyes, elhagyatott, lakatlan, megműveletlen sivatag. Oda vitte őt a Szentlélek, hogy teljes magányban végiggondolhassa és felmérhesse mindazt, aminek előtte állt és megerősödjék az Atyával való kapcsolatában. 40 napon át böjtölt. A 40-es szám gyakran visszatérő Izrael történetében, általában a Szentírásban: 40 nap és negyven éjjel esett az eső az özönvíz alkalmával; 40 évig vándorolt Izrael a pusztában; 40 évig uralkodott Dávid is, Salamon is. A 40 napi böjtöléssel kapcsolatban két prófétáról is tudunk, aki 40 napon át böjtölt: az egyik Mózes volt, aki 40 napon át tartózkodott a Hóreben, amikor a Tízparancsolatot kapta Istentől (2Móz 34,28), a másik pedig Illés volt, aki 40 nap és 40 éjjel ment a Hóreb hegyig. Jézus a két nagy próféta nyomdokában járt, amikor 40 napon át böjtölt.

A 40 napi böjtölés vége felé már nagyon legyengült, elerőtlenedett, s az éhség és szomjazás valósággal kínozta. Ezt az alkalmat használta ki a Sátán, hogy eltérítse Jézust eredeti szándékától és fellázítsa Isten terve, akarata ellen.

A Sátán színlelt jóindulattal közeledett Jézushoz. Látszólag elismerte, hogy Jézus az Isten Fia, sőt arra akarta ezzel az elismerésével rábírni, hogy Jézus bizonyítsa be, csináljon olyasmit, amire ha Isten Fia, feltétlenül képes: változtassa a köveket kenyerekké. Vagyis: hagyja abba a böjtölést. Szakítson azzal, az Istennel, aki őt böjtölésre, nélkülözésre kényszeríti. Lakjék jól! Úgy tett, mintha e csodatétel nélkül nem volna egészen hihető, hogy ő, Jézus az Isten Fia.

Azt nem lehet tudni, hogy a Sátán látható alakot öltött-e vagy láthatatlanul szólította meg Jézust, csak annyi bizonyos, hogy nem Jézus szívében szólalt meg, hanem rajta kívül. Jézus szívében nem kapott helyet, csakúgy, mint Ádám és Éva esetében, amikor még bűntelenek voltak: hozzájuk is kívülről szólt a Kísértő.

Amikor Jézus hallotta a Kísértő szavait, egy pillanatig sem ingadozott.

Tisztában volt azzal, hogy ez a Sátán első tüzes nyila, amivel őt akarja megsebezni. Jézus tudta, hogy bár eleget tudott volna tenni a Kísértő kérésének és a köveket kenyérré tudta volna változtatni, nem volt szabad azt megtennie, mivel messiási küldetésének egyik szabálya, feltétele az volt, hogy isteni hatalmát nem a maga javára, a maga érvényesülésére használja fel. Úgy kellett élnie, ahogy a közönséges emberek éltek: ha ő mindig segített volna magán, akkor a szenvedése sosem lehetett volna olyan szenvedés, mint az embereké.

Ez volt az oka annak is, hogy amikor a későbbiek folyamán az emberek jelt kértek tőle, vagy éppen azt kérték tőle, hogy szálljon le a keresztről, nem teljesítette kérésüket. Jézus azonnal készen volt a válasszal: „Nem csak kenyérrel él az ember, hanem minden igével, ami Isten szájából származik” (Mt 4,4). Rábízta magát Istenre, aki majd ad neki kenyeret, ha arra lesz igazán szüksége. Ahogy Isten annak idején kenyér nélkül is életben tartotta Izraelt, az ő népét, Jézust is meg tudja tartani kenyér nélkül is. (5Móz 8,3)

TANULSÁGOK:

1. A Sátán mindig ott van, ahol Jézus van. Igazában egyet akar: azt, hogy aki szereti, hiszi, szolgálja az Urat, az hagyja abba. Ahol valaki nem hisz Istenben, következésképpen nem is szereti és nem is szolgálja az Urat, ott a Sátánnak nincs semmi dolga. Ő csak Jézus munkáját akarja lerontani. A hívő embereknek állandó kísértésük az, hogy a Sátánt a hitetlenek között keressék, holott a Sátánnak kizárólag a hívők között van tennivalója. Minden hívőnek harcolnia kell ellene.
2. A nélkülöző ember könnyen kapható lázadásra, felkelésre. A jóllakott ember könnyen megelégszik mindennel, az éhezőnek viszont semmi sem jó. Nem ok nélkül próbálta a Sátán akkor megkísérteni Jézust, amikor a hosszú éhezés legyengítette őt.
3. Isten nem feltétlenül kenyérrel oldja meg a problémákat. Nem a kenyér az egyetlen megoldás az emberek életében. Vannak problémák, amelyeknek a megoldásához kevés a kenyér. Isten igéje olyan „kenyér”, amely mindenféle ínségre megoldást kínál.
4. A böjt arra való, hogy Istennel zavartalanul találkozhassunk. Ne legyen semmi, ami akadályoz, elfoglal, feltartóztat, leköt bennünket. Az evés-ivás lényegében minden időnket, erőnket igénybe veszi. A böjtölő ember ér csak rá igazán arra, hogy csak Isten dolgaival foglalkozzék és gondolatait kizárólag Isten akaratára összpontosítsa. Csak a böjtölő ember lehet tökéletesen szabad, tökéletesen ráérő ember.

KÉRDÉSEK

1. Miért kellett Jézusnak kimennie a pusztába - megkeresztelkedése után?
2. Mivel töltötte ott az idejét?
3. Hogy közeledik a Sátán Jézushoz? Hogy közeledik hozzánk, mivel kísért?
5. Mi a böjt értelme? Miként böjtöljön a református keresztyén?
6. Mire akarja a Sátán Jézust rábírni? És a mai éhezőket?
7. Csak a kenyérkérdés az emberiség legfőbb problémája?

A MÁSODIK KÍSÉRTÉS

A Sátán második támadása még élesebb volt, mint az első. Egy magas helyre vitte éspedig a jeruzsálemi templom legmagasabb pontjára és ott azt mondta neki, hogy ha Isten Fia, akkor nyugodtan ugorjék le a mélységbe, nem lesz semmi baja, elvégre meg van írva: „Az Ő angyalainak parancsol felőled és kézen hordoznak téged, hogy meg ne üsd lábadat a kőbe." Lám a Sátán az Isten igéjét is felhasználja a rontásra! A Zsolt 91,11 - 12 verseit idézte az Ószövetségből.

A megkísértésnek ezen a pontján joggal merül fel a bibliaolvasó emberben a kérdés, hogy vajon valóban megtörtént-e az, hogy a Sátán a templom tetejére vitte fel Jézust, vagy csak afféle képes beszéd volt és nem Jeruzsálemben, nem a templom tetején voltak? Sajnos a Szentírás nem mond semmit, ami ezt a kérdést egyszeriben eldöntené. Ma már azt sem tudjuk eldönteni, hogy a jeruzsálemi templom tetejére fel lehetett-e menni közönséges halandónak, egyáltalán szabad volt-e, lehetséges volt-e, egyet azonban bizonyosan tudhatunk: a megkísértés valóságos megkísértés volt. Tehát Jézus nem csupán érezte, vagy képzelte azt, amit Sátán vele cselekedett. Tisztán hallotta a Kísértő szavait, az idézett igét, látta maga alatt a tátongó mélységet, amelyben halálra zúzhatta volna a testét, és tisztában volt azzal, hogy mit szeretett volna a Kísértő elérni vele. Tisztán látta, hogy az Atya iránti bizalom nem jogosítja fel őt arra, hogy a nagy magasságból levesse magát a mélységbe, egy esetet kivéve: ha az Atya parancsolja azt neki. Abban az esetben az Atya dolga gondoskodni az engedelmes fiúról. Csakhogy az Atya távolról sem bízott Jézusra olyan feladatot, hogy a templom tetejéről ugorjék le. Tudta ezt jól Sátán, éppen azért akarta rávenni, hogy járjon a maga útján!

Jézus engedelmességén megtört a kísértés. Igével felelt az igével kísértő Sátánnak: „Viszont meg van írva: Ne kísértsd az Urat, a te Istenedet!" (5Móz 6,16). Tilos játszani az Úrral: megtenni valamit, azután kérni, hogy segítsen abban. Nem szabad Istent próbára tenni!

TANULSÁGOK:

1. Isten gyermekének lenni két dolgot jelent: először azt, hogy Isten útján járunk engedelmesen, mint ahogy a gyermek engedelmeskedik atyjának, másodszor azt, hogy bízunk benne, hogy az ő útján való járásban megsegít. Isten gyermeke tehát addig bízhat az Atyában, ameddig az Atya útjain jár, de ha saját útjára tér, már nem számíthat Isten atyai segítségére.
2. Bánjunk óvatosan a bibliai idézetekkel. A Sátán rosszul idézte a 91. zsoltár 11-12. versét, mert ott kifejezetten arról van szó, hogy aki Isten útaiban jár, azt megoltalmazza. De semmiképpen sem vonatkozik Istennek ez a biztatása egyéni vállalkozásainkra. Mindegyik bibliai ige csak a maga helyén, a teljes Szentírással egybehangzóan érvényes s nem lehet minden további nélkül magunkra alkalmazni. Jézusnak azt a biztatását, hogy kérjünk, mert aki kér, mind kap, nem veheti magára az, aki éppen lopni készül, mert az is benne van a Bibliában, hogy nem szabad lopni.
3. A Sátán tanácsa mindig ez: Járj a magad útján! Ne azt csináld, amit Isten mond, hanem csináld azt, amit jónak látsz, amit kívánsz. A Sátánt arról lehet felismerni, hogy Istennel mindig szembe akar állítani. Jaj annak, aki hisz neki és a maga útjára lép. Jaj lett volna Jézusnak, ha a nagy mélységbe aláveti magát. A Sátán a hazugság atyja: akit rászedhet, könyörtelenül elpusztítja. A gonoszok útja elvész, az igazak pedig élnek örökké.

KÉRDÉSEK

1. Mi volt a második kísértés?
2. Mi ebben a ravaszul megfogalmazott kísértésben a félrevezető?
3. Gondolkoztál-e azon, hogy a Sátán „milyen jó bibliaismerő”?
4. Félrevezethet-e minket egy-egy bibliai ige, ha nem a Lélek irányít?
5. Miért akarja a Sátán „produkáltatni” Jézust?
6. Szabad-e Istent kísérteni? Mivel?
7. Megteheti-e Isten, hogy halálos veszedelemben is megőriz?

A HARMADIK KÍSÉRTÉS

Harmadszorra egy magas hegyre vitte fel Sátán Jézust, ahonnan megmutatta neki a világ országait és azok dicsőségét, mindazt, amit azok adnak. Megmu-tatta a különböző tájak szépségét, városokat, termőföldeket, gyümölcsös-ker-teket, pálmákat, tengereket, márványpalotákat, mindenféle földi kin-cseket. A Sátán gondoskodott róla, hogy Jézus mindent meglásson, amit ez a világ adhat. Természetesen nem mutatta be a világ nyomorúságát, szegénységét, a rabszolgákat, azok viskóit és a börtönöket, a betegségeket és a kórházakat, csak ami szép és kívánatos ebben a világban.

Ezután lőtte ki a kísértés harmadik nyilát: mindezeket neked adom, ha leborulsz és imádsz engem. Azt súgja Jézus fülébe, hogy övé, a Sátáné minden, ami ebben a világban van, az egész világ az övé, de Jézusnak adja, elintézi, hogy soha ne kelljen szenvednie, nem kell meghalnia, csupán annyi az ára, hogy engedelmesen vesse alá magát a Sátán akaratának.

Jézus jól tudta, hogy Isten a világ Ura. Azt is tudta, hogy Isten a világ feletti uralmat, hatalmat nem a Sátánnak, hanem neki, Jézusnak ígérte. De ahhoz, hogy Isten országa az övé lehessen, ahhoz előbb sokat kell szenvednie, sőt halált kell vállalnia, mert a királyi trónhoz vezető út a Golgotán át visz. A Sátán is jól tudta ezt, azért akarta letéríteni Jézust azzal, hogy egy sokkal könnyebb utat mutatott neki.

A Sátán ügyes volt, csupán egyről feledkezett el: Jézus nem azért jött, hogy meghódítsa ezt a világot, hanem azért hogy megváltsa. Soha nem kellene neki olyan ország, amelyikben nem Isten világossága és szeretete van. Átlátott a Sátán cselfogásán, amellyel meg akarta őt téveszteni, mintha a világ csupa csillogás volna és így felelt neki: ,,Távozz tőlem Sátán, mert meg van írva: az Urat imádd, és csak neki szolgálj” (5Móz 6,13)

A Sátán ekkor elhallgatott. Ettől kezdve nem volt több szava a pusztában Jézushoz. Elhagyta Jézust, de ahogy Lukács megjegyzi: ,,egy időre” (Lk 4,13). Később újra eljött, de a pusztai kísértést a harmadik próbálkozás után abbahagyta. Megértette, hogy nincs értelme a további erőfeszítésnek. Jézus szíve megtelt békességgel és erővel. Az angyalok körülvették és szolgáltak neki. Különös képpel fejeződik be a pusztai kísértés története: körös-körül vadállatok jártak, a sivatag lakói, Jézus mellett pedig az ég angyalai álltak őrt és szolgáltak Jézusnak. Amikor a Paradicsomban az első emberpárt kísértette meg a Sátán, már az első kísérlet eredménnyel járt. Jézus három támadást hiúsított meg, mert ragaszkodott ahhoz, amit az Atya megmondott, le is íratott.

Jézus számára nagyon hasznos volt ez a küzdelem, mert valahányszor később nagy lehetőségek nyíltak meg előtte a hatalom megszerzésére vagy a saját erejének a bizonyítására, mindannyiszor könnyűszerrel felismerte azt, hogy azok a lehetőségek a Sátán

csapdái: a kenyerek megsokasítása után királlyá akarták koronázni, vagy amikor a Golgotán arra bíztatták, hogy szálljon le a keresztről (Jn 6,15; Mt 27,40).

TANULSÁGOK:

1. A Sátán akkor is megtéveszt, amikor az igazságot mutatja, mert annak csak egy részét tárja elénk. Amikor a világot kínálja cserébe a menny országáért, csak a fényt mutatja, az árnyékok nélkül. Holott nincs fény árnyék nélkül. Nincs öröm, boldogság szenvedés nélkül. Bizony ez a világ nemcsak fényt ad, hanem árnyékot, bajt, gondot, szenvedést, bűnt, bűnhődést és elbukást is. Jézus ellenben nem csalja meg a követőit: úgy mutatja be neki a világot, ahogy az a valóságban van és sorsukat úgy, ahogy az a valóságban alakul: ,,Aki én utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye fel az ő keresztjét…", ,,E világon nyomorúságotok lészen"
2. A Sátán mindig úgy mutatja be magát, mintha az övé volna ez a világ. Holott az Istené a föld és az ég s minden, ami azokban van. Jézus Krisztusé minden hatalom mennyen és földön. Jézus erősebb, mint a Sátán. Aki az Ő hatalmában bízik, nem csalódik.
3. A Sátán mindig a könnyebb utat ajánlja. A keskeny út és a szoros kapu helyett a széles utat és tágas kaput. A könnyebb megoldást, a pillanatnyilag kényelmesebbet, előnyösebbnek látszó megoldást. Csakhogy ez az út, amelyre ő akar rávinni, a veszedelemre visz.
4. Ha valaki kitart a kísértésben, győzelmet arat a Sátán felett. Úgy van, ahogy az apostol írja: ,,Álljatok ellene az ördögnek és elfut tőletek". (Jak 4,7). De két dologgal legyünk mindig tisztában: az egyik az, hogy nem egyszerre fut el. Jézustól a harmadik eredménytelen kísértés után futott el; a másik az, hogy nem örökre fut el. Még visszatér, mert amíg élünk, megpróbál megrendíteni hitünkben és engedelmességünkben.

KÉRDÉSEK

1. Mi volt a harmadik kísértés? Milyen veszedelmes csapdát rejt magában?
2. Valóban a Sátáné-e a világ? Könnyű volt-e az Úrnak legyőznie a Sátánt?
3. Megállhatunk-e kísértéseink között az Úr segítsége nélkül? Mit kell mondanunk, és kit kell kérnünk?

13. A HÁROMÉVES IDŐSZAK ÁTTEKINTÉSE

A MUNKA KEZDETE

A HÁROM ÉV

Mielőtt részletesen belemennénk Jézus munkájának a gondos tanulmányozásába, először meg kell próbálnunk áttekinteni az egészet. Ehhez pedig az kell, hogy a különböző evangéliumokat egymás mellé téve, abból, ami azokban olvasható, összefüggő egészet alakítsunk ki.

Jézus nyilvános szereplése három évnél valamivel tovább tartott, legalábbis négy Húsvét szerepel abban az időszakban. Az elsőről János tesz említést (2,13). Ez közvetlenül Jézus fellépése után volt. Jézus azt a Húsvétot Jeruzsálemben töltötte és utána is Jeruzsálemben,

illetve Jeruzsálem környékén maradt. Hogy mit csinált abban az első időszakban, arról nem sokat tudunk, mindössze János evangélista írt le néhány eseményt.

A többiek viszont semmit sem mondanak róla.

November táján lehetett, amikor Jézus elhagyta Júdeát és Galileába ment át, körülbelül négy hónappal aratás előtt. Az árpaaratás áprilisban szokott elkezdődni, négy hónappal előtte tehát november vége lehetett. Jézus Samárián ment át s akkor találkozott Jákób kútjánál a samáriai asszonnyal.

Galileában néhány hónapon át tartózkodott az Üdvözítő, novembertől, vagy decembertől áprilisig, mert a következő Húsvét ünnepét ismét Jeruzsálemben töltötte. János evangéliuma 5. részében olvashatjuk, hogy azon a húsvéti ünnepen egy bénát gyógyított meg, az ünnep után pedig visszatért Galileába. Ezután egy évig maradt Galileában: a galileai falvakban és városokban szertejárva hirdette Isten országa eljövetelét és sok csodát is cselekedett (Mt 4,23).

Egy évvel később Jézus Galilea északi vidékeire ment: azon a vidéken történt az 5000 ember megvendégelése (Jn 6,4). Ezt követően Jézus mindig más és más vidéken járt, tehát nemcsak Galileában, hanem egyszer Tirus és Sidon vidékén, máskor Cézárea Filippi tájékán.

Hat hónappal Húsvét után, október hónapban Júdeába ment, hogy a Lombsátor-ünnepen Jeruzsálemben lehessen. A Jeruzsálembe vezető úton sok esemény történt; azokat Lukács evangélista jegyezte fel, János pedig azokat írta le, amelyek Jeruzsálemben történtek azon az ünnepen (Jn 7-9). A Lombsátor-ünnep után is még Jeruzsálemben maradt decemberig, a templom megújításának az ünnepéig (Jn 10,22).

Akkor kezdődött el Jézus működésének az utolsó időszaka. Jézus nem akart már tovább Jeruzsálemben maradni, mivelhogy az ellenségeskedés egyre fenyegetőbb lett. Galileába nem akart visszatérni, mivelhogy ott már befejezte a munkáját. Elment a Jordán túlsó oldalán elterülő vidékre, ahol Keresztelő János annak idején megkeresztelte őt (Jn 10,40). Nem sokáig maradt ott, mert hírt kapott Betániából Lázár betegségéről. Két nap múlva Betániába indult tanítványaival együtt. Lázár feltámasztása nagymértékben elmérgesítette a farizeusok és Jézus viszonyát, egyre veszedelmesebben alakult Jézus helyzete Jeruzsálemben. A Szanhedrin határozatot hozott Jézus megölésére (Jn 11,47-53). Jézus akkor nem maradt Júdeában, hanem a puszta szélén épült Efraim városába ment (Jn 11,54). Onnan még egy rövid ideig tartó látogatást tett Galileában, majd felment Jeruzsálembe, a negyedik, utolsó húsvétra, amikor megfeszítették és feltámadott a halálból.

A MUNKA MENETE

Hat fejezetre lehet osztani:

Az első periódusban Jézus sokat prédikált és sok csodát tett. Akkor mondta el a Hegyi Beszédet is. Sok követőre tett szert.

A másodikban, a második Húsvét után elkezdődött Jeruzsálemben a Jézus elleni hangulatkeltés. Jézus Galileában járt és sokat prédikált példázatokban.

A harmadik szakaszban a tanítványokkal foglalkozott sokat és mindenfelé gyógyítva szertejárt.

A negyedikben magányosan töltött néhány hónapot és felkészült az utolsó Húsvétra.

Az ötödik periódus a szenvedések nagy hete.

A hatodik a feltámadás utáni időszak.

KÉRDÉSEK:

1. Hány évig tartott az Úr Jézus prófétai működése? Mit cselekedett ez alatt a három év alatt?
2. Hány évre oszthatjuk a földi szolgálatát?
3. Mi volt ennek a szolgálatnak a „súlypontja”?

14. AZ ELSŐ TANÍTVÁNYOK (Jn 1,29-52)

JÁNOS ÉS ANDRÁS

A pusztai megkísértés után Jézus oda ment vissza, ahol Keresztelő János megkeresztelte. A Jordán mentén egyébként éppen akkor nagyjelentőségű események mentek végbe. Egy nappal Jézus visszatérése előtt kereste fel Keresztelő Jánost a Szanhedrin küldöttsége, amiről már szó volt. Az a bizottság vizsgálta, hogy milyen jogon szolgáltatja ki János a keresztséget. János már akkor tisztában volt azzal, hogy az az eljárás csak kezdete volt az ő üldöztetésének, mert tisztán látta, hogy a Szanhedrin nem nyugszik addig, amíg őt el nem teszi láb alól. János azonban nem félt a haláltól és a legkeményebb üldözés sem riasztotta el küldetése teljesítésétől.

E látogatás után egy nappal érkezett oda Jézus a pusztából (Jn 1,29). A hosszú böjtölés testileg nagyon megviselte Jézust. Egyáltalán nem úgy festett, mint egy király, vagy mint egy tekintélyes bíró, aki az egész földet ítélőszéke elé állíthatná. Egész megjelenése arról tanúskodott, hogy sok szenvedés után van. János ezt látva jegyezte meg: ,, Imé az Istennek ama Báránya, aki elveszi a világ bűneit”.

Keresztelő János volt az első, aki meglátta Jézusban a Főpapot, aki majd önmagát mutatja be áldozatul Isten oltárán. Amikor még nem ismerte Jézust, mindig úgy emlegette próféciáiban, hogy fejsze lesz a Messiás kezében szórólapátra teszi az embereket, tehát ítélőbíró és ítéletvégrehajtó lesz egy személyben, most pedig az a felismerés világosodott meg a szívében, hogy a Messiás nemcsak Bíró, hanem, Főpap is lesz, Bárány, aki önmagát adja halálra másokért. Azért, hogy elvegye mások büntetését, az egész világét.

Évszázados szokás volt, hogy a jeruzsálemi templomban minden áldott nap egy-egy bárányt áldoztak a papok, a nép bűneinek megbocsátásáért. Azok a bárányok jelképezték az Isten igazi Bárányát, aki tényleg elveszi majd a bűnök büntetését az egész világ helyett.

Akik akkor Keresztelő János mellett állottak, hallották azt, amit Jézusról megállapított, sőt János még részletesen elmondta, hogy Jézus a megígért Mes-siás, aki ő utána jött, mégis előbb volt, mint ő, mivel Isten örökkévaló Fia. Elmondta, hogy ő tulajdonképpen ennek a Messiásnak a szolgálatában áll.

A következő reggelen János két tanítványával együtt a Jordán partján állt. Az a két tanítvány János és András volt. János evangéliumában ugyan csak András neve van megemlítve, János szerénységből hallgatta el a magáét. Egyszerre feltűnt a közeledő Jézus alakja és akkor Keresztelő János ismét megjegyezte: Íme a Bárány! A két tanítvány valószínűleg nem nagyon értette ezt, azt azonban megértették, hogy az a közeledő férfiú Istennek az a küldöttje, akiről mesterük annyiszor jövendölt. Elhatározták tehát, hogy

odamennek Jézushoz és beszélnek vele. Keresztelő János tisztában volt azzal, hogy azt a két tanítványt elveszíti, de belenyugodott, mivelhogy egész életét Jézusnak akarta szentelni.

András és János mögé állva követték őt. Nem mertek megszólalni, csak mentek utána. Jézus természetesen észrevette őket. Hamarosan visszatekintett rájuk és egy kérdéssel megszólította őket: Mit kerestek? A két tanítványt meglepte a kérdés és és hirtelen nem tudtak mást mondani, Mesternek szólítva megkérdezték, hol lakik?

Akkor Jézus magával vitte őket a szállásra, ahol elkezdett beszélni nekik a munkájáról, Isten akaratáról, Isten országáról. János, az evangélista soha életében nem felejtette el azt a beszélgetést és még nagyon idős korában is pontosan visszaemlékezett a részletekre.

EGYIK HÍVJA A MÁSIKAT

András és János volt tehát az első, aki követte Jézust. Késő este volt már, amikor elmentek Jézustól. A szívük úgy tele volt rajongással Jézus iránt, hogy képtelenek voltak hallgatni róla. András is, János is mindjárt felkereste a testvérét; András Pétert, János pedig Jakabot. András találta meg elsőnek a testvérét, Pétert, akit akkor Simonnak hívtak. Nem véletlenül akadt rá, hanem hosszas keresés után. Elmondott neki mindnet, amit csak elmondhatott a Jézussal való találkozásról, Jézusról magáról.

Képtelen lett volna másnapig várni. Még azon az éjszakán tudtára adta neki, hogy megtalálták a Messiást, János és ő.

Simon is nyilvánvalóan Keresztelő János tanítványa volt. Az ő szíve is tele volt a Messiás várásával, úgyhogy amikor meghallotta testvére bizonyságtételét, nyomban Jézushoz indult. Amikor Jézus megpillantotta Simont, mindjárt meglátta benne az eljövendő évek nagy emberét és azt mondta neki: Te Simon vagy, Jóna fia, de ezután Kéfásnak hívlak téged, ami azt jelenti, Kőszikla: rendíthetetlen, kemény, biztos ember. A Simon név azt jelentette: a hallgató, aki hallgat. Simonból később valóban kősziklaember lett, a nagy bizonyságtevő, akiben Jézus ereje nagy dolgokat végzett el. Az új név Simon számára Isten ígéretét jelentette. Azt az ígéretet, hogy ingadozó szíve erősen fog majd ragaszkodni Jézushoz.

Az új tanítványokra nagy hatást gyakorolt Jézus azzal, hogy belelátott a szívükbe és anélkül, hogy bármit mondtak volna magukról, Jézus mindent tudott róluk. A következő napon elmondta nekik Jézus, hogy Galileába akar menni. Azok gondolkodás nélkül kijelentették, hogy vele mennek. Elhagytak mindent, még korábbi tanítómesterüket, Keresztelő Jánost is, és követték Jézust. Még az indulás napján egyel megnőtt Jézus követőinek száma. Az új tanítvány Fülöp volt, Betsaidából való volt ő is, akárcsak András és Simon Péter. A Galileai tenger nyugati partján fekvő kis halászfalu nem messze volt Kapernaumtól. Fülöp feltehetően jó barátja, de legalábbis jó ismerőse volt a két testvérnek. Amikor Jézus hívta, hogy kövesse őt, szívesen engedelmes-kedett, mert ott volt már Jézus mellett a két falubelije. Ilyenformán már öt követője volt Jézusnak. Azt nem tudjuk, hogy Jakab mikor csatlakozott Jézushoz, mivel róla János nem számol be részletesen. Elindultak hát hatan északi irányban, Keresztelő János pedig ott maradt.

Vajon miért nem ment ő is velük? Azért, mert rá mást bízott Isten. Nem azt, hogy Jézussal járjon, hanem, hogy előkészítse az útját a Jordán mentén tevékenykedjék, mindaddig, amíg küldetését be nem fejezi. János megértette, hogy miután felkelt a nap, a hajnalcsillag fénye elhalványodott: legjobb követői Jézushoz csatlakoztak. Fénye, jelentősége kisebb lett, most már Jézus vonja magára Izrael érdeklődését.

TANULSÁGOK:

1. Isten embere nem félhet a haláltól. Aki egyszer tisztában van Isten mindenhatóságával, az tudja, hogy Isten hatalma nagyobb, mint a halálé. A Teremtő erősebb, mint az enyészet. Aki a semmiből is tudott mindent teremteni, meg tud tartani az életben akkor is, amikor ez a földi porsátorunk összeomlik. Keresztelő János erejének és bátorságának a titka ebben volt. Csak az fél a földi életben ellenségétől, veszedelemtől, haláltól, aki Isten hatalmában nem biztos. Keresztelő János nyugodtan ment tovább az útján, mert nem félt a haláltól. Neked sem kell félned: Jézust legyőzte a halált.
2. A bűnök bocsánatához szükséges áldozatot Jézus már bemutatta. Az az engesztelő áldozat az egész világ bűneinek a megbocsátásához is elégséges. Nem kell kiegészíteni, megismételni. A mi áldozatunk legfeljebb a hála áldozata lehet.
3. Jézus megszólítja azt, aki nyomába szegődik. Beszélő viszonyban akar lenni velük. Az Istennel való személyes kapcsolatuk abban válik valósággá, hogy Isten megszólít minket az igében, mi pedig válaszolunk neki az imádságban. Ahol ez a beszélgetés nincs meg, ott a személyes kapcsolat sincs meg. Legyen meg! Szegődjünk a nyomába!
4. Aki Jézust akarja követni, arra a kérdésre tudjon választ adni, hogy mit keres Jézusnál? Jézusnak ez az első kérdése: Mit keresel? Mi kell? Mit akarsz tőlem? Később aztán Jézus is elmondja, hogy Ő mit akar velünk. Te elmondtad-e már neki, tisztáztad-e egyáltalán magadban, hogy mit akarsz Jézustól?
5. Aki megtalálta a Megváltót, nem tud hallgatni róla. A nagy öröm sosem fér meg az ember szívében. Nagyobb öröm pedig senkit nem érhet annál, mint hogy megtalálta Jézusban a Megváltót, aki bűnbocsánatot és örök üdvösséget szerezett neki.
6. Az evangélium úgy terjed, hogy egyik hívő elmondja a másiknak. A hírt ki-ki továbbadja. Tőled ki tudta meg, hogy kicsoda Jézust? És hogy hol lehet megtalálni? Te kit vittél hozzá?
7. Jézus nemcsak ígér, hanem meg is változtat minket. Simont nemcsak ismerte, hanem más emberré is tette. Új nevet is adott neki, mintha akkor született volna újra. Jézus neked milyen új nevet adhatna?
8. Jézus mindent tud azokról, akik hozzá mennek. Nincs előtte titka senkinek.

KÉRDÉSEK:

1. Hová ment Jézus a pusztai magány, a hosszú böjtölés és meditáció után?
2. Mit mond Keresztelő János az Úrral való második találkozás után?
3. Ki volt az a két tanítvány, aki hallotta ezt a kijelentést?
4. „Mit” váltott ki bennük?
5. Minek a jelképe volt a bárány a zsidóknál?
6. Mit kérdez Jézus tőlük, amikor kíváncsian utánamennek?
7. Zavarukban mit válaszolnak?
8. Magukba rejtették-e az örömhírt, hogy megtalálták a Messiást? Kinek szólnak?
9. Mire példa az első tanítványok magatartása?

NÁTÁNAEL

Mielőtt az Üdvözítő tanítványaival a galileai Kánában ért volna, valami különös dolog történt. Újabb tanítvánnyal bővült a tanítványok köre.

Ezúttal Fülöp volt Isten eszköze. Ő találkozott Nátánaellel, akit Bertalannak is említ a Szentírás (Mk 3,18). Kánai származású volt (Jn 21,2). A Nátánael név azt jelenti: Isten

ajándéka, a Bartolomeus, Bertalan pedig Tolomeus fiát jelenti. Hogy hol történt ez a találkozás, nem lehet tudni: hogy Nátánael is a Jordán mellett tartózkodott Keresztelő János környezetében, vagy Kána határában találkozott Fülöppel, egyformán lehetséges.

Amikor megpillantotta Nátánaelt, nyomban elkezdett Jézusról beszélni: ,,Aki felől írt Mózes a törvényben és a próféták, megtaláltuk a názáreti Jézust, József fiát" (Jn 1,46). Nagy lelkesedéssel mondott el mindent, amit csak tudott Jézusról. Fülöp egyszerű ember volt. Nem is sejtette, hogy az olyan szentírásszakértő ember számára, mint amilyen Nátánael volt, mekkora problémát okozott a bizonyságtétele. Hogy Jézus Názáretből való? Mikeás próféta mást mondott: azt, hogy a Messiás Betlehemből jön majd. És József fia a Messiás? Hát nem Isten közvetlen küldötte a Messiást? És még sok hasonló kétség merült fel Nátánaelben, éppen abból kifolyólag, hogy jól ismerte az írásokat. Nem is akarta mindjárt hinni, amiket Fülöp mondott neki. Kételkedve kérdezte: Názáretből támadhat-e valami jó? Nem talált a Szentírásban egyetlen olyan próféciát sem, amely szerint Názáretből származik a Messiás.

Fülöp elcsüggedt: nem tudta folytatni a küzdelmet Nátánael megnye-réséért. Hogy tudott volna vitatkozni egyszerű ember létére egy olyan tanult, művelt, teológiailag képzett emberrel, mint Nátánael volt? További érvelés helyett csak annyit mondott: Jer és lásd meg ! Úgy gondolta magában, hogyha Nátánael megismeri Jézust, elmúlnak majd a kételyei és úgy fog hinni benne, ahogy ő és tanítványtársai.

Mindketten Jézushoz mentek. Tele volt azzal a vággyal, hogy barátja is kapcsolatba kerüljön a Megváltóval. Nátánael kissé kényszeredetten és hitetlenkedve követte, de ment vele azzal a gondolattal, hogy majd minden kiderül a személyes találkozásnál.

Jézus meglátta őket. Nátánaelre mutatott és azt mondta a tanítványoknak: Íme egy igaz izraelita, akiben nincs hamisság. Azt fejezte ki ezzel, hogy Nátánaelt nemcsak testi módon, hanem lelki módon is igazi, hívő izraelitának tartja. Jézus ezt a megállapítást nem Nátánaelnek tette, hanem a tanítványoknak szánta, de Nátánael már olyan közel volt, hogy meghallotta és mindjárt el is csodálkozott. Meg is kérdezte nyomban: Honnan ismersz engem? Jézus válasza készen volt: Mielőtt Fülöp hívott téged, láttalak a fügefa alatt.

Nátánaelre nagy hatással voltak Jézus szavai. Ő valóban egy fügefa alatt imádkozott, mielőtt Fülöp rátalált. Izraelben gyakori szokás volt, hogy ahol a lakás egyetlen helyiségből állt és az imádkozás órájában nem különülhetett el valaki a család több tagjától, kiment a kertbe és valamelyik fügefa alatt merült el az imádságban. A fügefák nagy árnyéka igen kellemes, alkalmas hely volt az imádkozásra, elmélkedésre. Palesztinában kb. 7 méter magasra nőtt a fügefa, levelei nagyon voltak és emberkézre hasonlítottak. Ágai lefelé nőnek és sátorszerűen hajolnak össze. El is lehetett rejtőzni a lombsátor alatt.

Amikor Nátánael azon a reggelen a fügefa alatt elrejtőzködött, úgy érezte, hogy senki más nem látja, csak maga Isten. Szíve teljes őszinteségében, semmit sem takargatva feltárult Isten előtt. És most íme ott áll előtte egy idegen, aki nem is az ő városából való, akivel soha azelőtt nem találkozott és ez az idegen mindent tud róla, mindent látott, ami a fügefa alatt történt. Honnan tudja? Hogy tudhat ez az idegen olyasmit, amit csak Isten tudhat? Mindent tud, amit Isten tud? Akkor nagyobb, mint bár ezen a földön! Akkor ő Istennek a Küldöttje, a Messiás!

Végtelen tiszteletadással letérdelt Jézus előtt és azt mondta: „Mester, te vagy az Isten Fia, Izrael Királya!"

Amikor Nátánaelnek ezeket a szavait hallgatjuk, ne gondoljunk bele többet, mint amennyi bennünk volt: Az Isten Fia kifejezés Nátánael haszná-latában nem a Szentháromság második személyét jelentette, csak abban az értelemben használta, ahogy Salamont is Isten

fiának írja az Ószövetség (2Sám 7,14) továbbá természetesen Izrael Királyának. Második Salamont látott Jézusban, igazi királyt, akár csak Salamon volt, Isten felkentje. Úgy érezte Nátánael, hogy Jézusban második Salamonban beteljesednek azok az ígéretek, amelyek az első Salamon életében nem teljesedtek be, csak árnyék-szerűen ábrázolódtak ki.

Nátánael kicserélődött. Nyoma sem volt már benne a kételkedésnek, tele volt boldog meggyőződéssel.

Jézus örömmel hallgatta Nátánael szavait. Mindig örült, valahányszor egy ember megértette Isten megváltó akaratát. De nem mélyedt el tanítványai bizonyságtételeinek az elemzésében. Nem tette szóvá azt, ami azokban igazítani való volt, megelégedett azzal, hogy tiszta szívből, őszintén mondták a meggyőződésüket. Jézus tudta, hogy sok mindent nem értenek még a tanítványai. Ki is derült később, a hároméves oktatás, folytonos együttlét után, de Jézus nem tette mindjárt szóvá.

Inkább előre mutatott a jövőbe: „Hogy azt mondtam neked, láttalak a fügefa alatt, hiszel? Nagyobbakat látsz majd ezeknél. Bizony, bizony mondom nektek, mostantól fogva meglátjátok a megnyílt eget és az Isten angyalait, amint felszállnak és leszállnak az ember Fiára.” Ekkor nevezte magát Jézus első ízben ember Fiának. Mintha Nátánel megszólításával, az Isten Fia megszólítással akart volna erős hangsúlyt tenni arra, hogy ő igazi, valóságos ember is. Mintha azt mondta volna ezzel Nátánaelnek, hogy készüljön fel arra, hogy nem csak Isteni dolgokat fog látni Jézustól, hanem nagyon emberi dolgokat is, amikor látja majd a többi ember. Jézus óvta Nátánaelt, hogy rosszul képzelje el magának Jézus földi küldetését.

A másik, ami Jézus jövendölésében különös, az, hogy nem valami királyjövendölést idézett az Ószövetségből, hanem azt, ami Bételben történt Jákóbbal, amikor nehéz helyzetében, éjszakai álmában látta az eget és földet összekötő létrát, amelyen az angyalok közlekedtek le s fel. A reménytelen, kilátástalan helyzetben lévő Jákób Izraelt példázta, amilyen helyzetben Jézus idejében volt. Izrael éppoly súlyosan vétkezett, mint annak idején Jákób. Most Isten Izaelnek is megmutatja, amit annak idején Jákóbnak: Isten irgalmassága, végtelen kegyelme Jézusban készít kapcsolatot a föld és az ég, a bűnös ember és Isten között. Ő nyitja meg a mennyet és őbenne teljeseik be Jákób álma. Mindez azért lehetséges, mert Jézus kiengeszteli Isten haragját a maga áldozatával.

Mintha azt mondta volna Jézus Nátánaelnek, hogy túl korán van még Izrael esetében királyságról és dicsőségről beszélni. Izrael még csak Bételig jutott el. Ha most Izrael megragadja a Jákób létráját, akkor az a királyság is eljön, amelyik után annyira vágyik.

Nátánael természetesen nem értette meg Jézus szavainak mély értelmét. Mi azonban már tudjuk, hogy a kereszt volt Jákób létrája Izrael számára: az nyitotta meg az eget, az hasította végig a kárpitot. Izrael nem ismerte fel a neki készített alkalmat. Elment Bétel mellett és nem áldást kapott, hanem átkot.

A királyságra vonatkozó próféciákról is tudjuk, hogy mind beteljesedtek, csak másképpen, mint ahogy Nátánael gondolta. Jézus a lelki Izrael királya lett, amelyet a pogányokból, minden népből hív egybe Jézus.

TANULSÁGOK:

1. A misszió sikere sokban függ attól, hogy mennyien lelkesednek érte azok, akik végzik. Fülöp tele volt lelkesedéssel. Nem tétovázott, nem halogatta, hanem az első alkalmat felhasználta Nátánael megnyerésére. A kedvtelen, fásult, fáradt keresztény missziója nem sok eredménnyel jár. A halogatás pedig egyenesen bűn lehet, Aki tudna jót cselekedni és nem cselekszi, bűne az annak.

2. Az értelem könnyen útjában áll a hitnek. A kettő nem ellentéte egymásnak, mert a hit nem az értelem következménye, még kevésbé az értelem ellentéte, hanem Isten ajándéka. De az értelmes ember könnyen okosodik, azt is érteni szeretné, ami nem az értelem tárgya, amihez túlságosan kicsi az emberi értelem. A hit alapja, elősegítője a bizalom. Ha egy kisdedben van meg az Isten iránti bizalom, akkor abban a kisdedben is támadhat hit, az értelmesek értelme pedig akadályozhatja a hitet. A hívő embernek elég, ha Isten mondd valamit: Péter félrevetette a szakértelmét és Jézus szavára bevetette a hálót. Az eredmény csodálatos halfogás lett. Ha csak az értelmére hallgat, akkor örökre elmarad az a csoda.
3. Jézushoz nem küldeni, hanem vinni kell az embereket. Fülöp nem küldte, hanem vitte Nátánaelt. Jer és lásd meg! Igyekezzünk magunkkal vinni az embereket. A többi Jézus dolga.
4. Jézus tudja, kiben mi lakik. Azt is ami Nátánael szívében volt, azt is, ami a mienkben van. Nem szorul arra, hogy megnyissuk előtte a szívünket, vagy a kapunkat. Látja az életünk elrejtett dolgait is. Mindent tud. Akkor is lát, amikor elfelejtkezünk róla.
5. Van-e fügefánk? Van-e olyan helyünk, ahol csendben, nyugodtan, elmélyülten, zavartalanul imádkozhatunk? Belső kamránk, amelynek ajtaját magunkra zárva Istennel vagyunk együtt? „Ültetni” kell ilyen fát. Legyen ilyen hely! Kell az ilyen fügefa árnyéka, lelket enyhítő magánya, hűvöse, csendje.
6. A türelmesség gyakorlása az egyik legfontosabb és legvonzóbb keresztény erény. Ne az igazság szeretete jellemezzen és ne az igazságért való harccal legyünk készen, hanem abban gyakoroljuk magunkat, hogy tudjunk várni az igazsággal, mások kijavításával. Adjunk időt másoknak, ne csapjunk le rájuk. Ne tanítsuk folyton az embereket. Inkább szolgáljunk nekik és hordozzuk el őket úgy, ahogy vannak. Ahogy Jézus Nátánael tévedéseit szó nélkül hagyta és úgy, fogadta el tanítványának, ahogy volt. Hibáinkkal együtt kell szeretnünk egymást.

KÉRDÉSEK:

1. Mit jelent a neve?
2. Milyen embernek ismerjük meg?
3. Ki vezette őt Jézushoz?
4. Mi állt Natanael hitének útjában?
5. Hogy „győzködik” vele Jézus?
6. Milyen lelkes szavakban fejeződik ki Natanael „hitvallása”?
7. Mi Jézus válasza erre a lelkendezésre?
8. Mit tanulhatunk Fülöp példájából?
9. Ha kételyeink vannak, kihez fordulhatunk tanácsért?
10. Érdemes-e „győzködni” azokat, akik kételkednek?

15. A KÁNAI MENYEGZŐ
(JN 2,1-11)

KERESZTELŐ JÁNOS ÉS JÉZUS

Az első alkalom, amikor Jézus magával vitte a tanítványokat, a kánai menyeg-ző volt. A tanítványok számára meglehetősen különös volt és attól, amit Keresztelő János a Messiásról prófétált, nagyon elütött. Az új tanító-mester egészen más volt, mint ahogyan elképzelték, még inkább más volt, mint a régi, Keresztelő János.

János magányban élt, elfordult a világtól és a sivatag csendjébe zárta be életét. Nem vett rész az emberek életében, összejöveteleken, lakodalmakon. Igazi aszkéta volt. Állandó böjtölésben, önmegtagadásban élt. Nem kedvezett a testének finom ételekkel: erdei mézzel és sáskákkal élt, ami a sivataglakók elfogadott étele még ma is.

Nem ment az emberek közé, azok mentek hozzá. Nem kereste fel őket, azok keresték fel őt. „Nem a kút jön hozzánk, hogy vizet adjon” (jávai közmondás).

Keresztelő János mindenben megfelelt azoknak az elképzeléseknek, amelyeket abban az időben és még ma is táplálnak az igazi tanítómesterekről: az igazi tanítómester éljen állandó elvonultságban, önmegtartóztatásban és nem ő járjon az emberek után, hanem azok keressék fel őt.

Jézus más volt. Nem fordult el a világtól, sőt inkább bement a világba. Ünnepben való részvétellel kezdte a működését és megfeszítése előtt is ünnepet ült, a Húsvét ünnepét. Nem kerülte el a világot, sőt inkább a világ életének a középpontjában igyekezett elhelyezkedni.

A menyegzőket, az örömünnepeket sem kerülte el. Nem vetette meg a földi életet. Az embereket kereste. Ő volt a kút, mégis ő ment, hogy vizet adjon az embereknek.

Miért viselkedett Jézus egészen másképpen, mint Keresztelő János?

Azért, mert Jézus mindenekelőtt azt akarta megértetni az emberekkel, hogy a bűn nem az evésben-ivásban, házasodásban és szerelemben, hanem szívünkben van. Ha a szívünk gonosz, akkor a magányosság nem visz közelebb Istenhez és a böjtölés sem segít rajtunk. Sőt inkább a fordítottja helyes: ha megalázzuk magunkat Isten előtt és Nála megújulunk, akkor nyugodtan mehetünk az emberek közé és nyugodtan élhetünk a világban: szabad örülni és ünnepeken részt venni, attól még közel maradunk Istenhez.

Még valamit akart megláttatni Jézus: nem azt kell várni, hogy az emberek jöjjenek hozzánk, nekünk kell az emberekhez mennünk. Az emberek nem keresik Istent: Isten keresi az embereket. Isten szállt le a földre és jött hozzánk emberekhez, hogy üdvözítsen bennünket. Ez volt a magyarázata annak, hogy Jézus nem elvonult, hanem belevegyült az emberek életébe. Ő látogatta sorra a városokat és falvakat, hogy az emberek meghallják Isten hangját, szavát és megtalálják az üdvösséget.

Egyáltalán nem találta rangján alulinak a kánai menyegzőre szóló meghívás elfogadását. Magával vitte tanítványit, hadd lássák, hogyan forgolódik az emberek között.

KÉRDÉSEK:

1. Mi volt a különbség Jézus és Keresztelő János magatartása között?
2. Miért viselkedett Keresztelő János másképpen, mint Jézus?
3. Ellensége-e Jézus az emberi örömöknek?

A MENYEGZŐN

Kána kicsiny galileai városka volt Názárettől északkeletre, néhány órányi járásra. Az a bizonyos menyegző szegény ember házánál lehetett, abból gondolva, hogy a bor elfogyott, amikor a menyegző még javában tartott. Galilea egész lakossága szegény volt.

Júdeában a lakodalmakat fényes külsőségek keretében tartották. Az volt a szokás, hogy a vőlegény barátai a menyasszonyt ünnepélyesen elvitték a vőlegény házához. Galileában másképp folyt le egy lakodalom. Sokkal egyszerűbben, szegényesebben. Megkínálták ugyan a vendégeket, de közel sem olyan bőséggel, mint Júdeában.

A kánai menyegzőn Mária is részt vett. Ő már Jézus érkezése előtt Káná-ban tartózkodott. Minden valószínűség szerint segített a lakodalmi elő-ké-születek során. Amikor Jézus és tanítványi megérkeztek, a lakodalom már állt.

Muzsikáltak, énekeltek, ettek, ittak. Palesztinában a bor közönséges, meg-szokott ital volt, ami különös alkalmakkor nem hiányozhatott a szegények asztaláról sem. Egyszer csak kiderült, hogy a bor elfogyott. A házigazda túl kevés bort készített, vagy több vendég jelent meg, mint ahányra számított. A vőlegény barátja szólt a vőlegénynek, hogy elfogyott a bor. Az természetesen szégyellte a dolgot. El sem tudták képzelni az első pillanatban, hogy mit tehetnének? Abba kellene hagyniuk az együttlétet? De mit szólnak a vendégek? Ki akadályozná meg a gúnyolódást, ami az egész házat érné!

Mária látva a nehéz helyzetet, Jézus fülébe súgta a nyugtalanság okát: „Nincs borunk”.

Azelőtt Jézus még nem tett csodát és Mária nem látott Jézustól csodatettet. Azt azonban tudta Jézusról, hogy a nehéz helyzetekben mindig feltalálja magát és megtalálja a segítés módját. Nagy bizalommal fordult a fiához ebben a kínos helyzetben, hátha kitalál valami megoldást?

Jézus közben elhárította magától Mária javaslatát, ami a közlésben ki-mondhatatlanul is benne volt: „Asszony, mit akarsz tőlem? Még nem jött el az órám!”

Talán különösnek tűnik, hogy Jézus asszonynak szólította az anyját. Ebben azonban nincs semmi kivetnivaló, mert Palesztinában ez általános szokás volt, nem volt benne lekicsinylés.

Egyetlen dolog volt, amit Jézus anyja tudtára akart adni az, hogy ő mostantól kezdve az ő mennyei Atyjának a szolgálatában áll. Sok évvel azelőtt, amikor 12 éves korában elvitték a jeruzsálemi templomba, már utalt arra, hogy neki a mennyei Atya dolgaival kell foglalkoznia: akkor még engedelmesen visszatért szüleivel Názáretbe, azonban megkeresztelkedésével eljegyezte magát a mennyei Atya állandó szolgálatára: nem tehet mást, mint amit az Atya parancsol neki.

Mária már nem rendelkezhetik vele azon a címen, hogy anyja; mostantól fogva csak a mennyei Atya akaratát követheti. Máriának tehát az a dolga, hogy elhúzodjék az Atya dolgainak az útjából.

Mária megértette Jézus vonakodását és nem is erőltette tovább a dolgot. Kiment és a szolgálóknak csak annyit mondott, hogyha Jézus mondd valamit, tegyék meg.

Később Jézus azt kérte a konyhában segédkező asszonyoktól, hogy töltsék meg vízzel azokat a kőedényeket, amelyek a belső szobában a fal mellett álltak. Egy-egy olyan edény 50-60 literes volt. Arra célra szolgáltak, hogy a bennük tartott vízzel tisztítsák meg azokat az edényeket, amelyeket a vendégek elé tesznek, és hogy kezet moshassanak étkezés előtt.

Egy-egy menyegzőn sok víz kellett. Megtöltötték a kővedreket, bár még nem tudták, milyen céllal rendelkezett úgy Jézus. Amikor minden készen volt, Jézus csak annyit mondott: merítsetek és vigyetek a násznagynak.

A szolgálók nem értették, de megtették. Merítettek egy kancsóval és megkínálták a násznagyot.

Az nem tudta honnan, volt az újonnan hozott bor, csak azt állapította meg, hogy sokkal finomabb az előzőnél, holott általában az a szokás, hogy minden házigazda előbb a jobb bort kínálja, a végén már minden bor jó, ami van.

A násznagy nem tudta, hogy a kővedrekben a víz borrá változott. A vőlegény sem vette észre.

Csak a szolgálók tudták, hogy csoda történt. A menyegző folytatódott tovább, a folytatás még szebb volt, mint a kezdet. Mária elcsodálkozott azon, amit Jézus tett. Az több volt, mint amit el tudott képzelni.

Ez volt az első csoda, amit Jézus Galileában tett. Tanítványai látták és hittek benne.

TANULSÁGOK:

1. Jézus nem remeteéletre tanít. Nem az ókori, vagy középkori kegyesség formáját ajánlja, hanem mást: az emberek között kell élni, nekik kell szolgálni, az ő üdvösségüket, javukat kell elősegíteni. A remeteség önző dolog, csak a saját magunk lelki javát szolgálja. Nekünk viszont a felebarát érdekeit kell szolgálnunk.
2. Az egyház küldetésének színtere a világ, Jézus az emberek közé jött. Szolgálatát, amelyet az egyházra hagyott, a világban kell elvégezni. Aki kimegy a világból, az alkalmatlan Isten szolgálatára.
3. A megkeresztelkedés Isten szolgálatába beiktatást jelent. Attól kezdve, hogy Isten megjelölt, eljegyzett, életünk lefoglalt élet, amit engedel-mes-ségben, az Ő akarata szerint kell élnünk. Ez a keresztség gyakorlati értelme, haszna, kötelezettsége. Közülünk senki sem élhet önmagának: éle-tünkben-halálunkban nem a magunké, hanem Isten tulajdonai va-gyunk.
4. Az igaz hit mindig engedelmességben valósul meg. A hit nem csak hivésből, hanem engedelmességből is áll. Amit Isten mond, azt meg kell tenni, el kell fogadni, komolyan kell venni. Ez a hit. Az engedelmességnek jó példái a kánai menyegző szolgálói, akik nem tudták, mire kellenek a vízzel megtöltött edények, de megtöltötték. Akkor is engedelmeskedni kell Istennek, amikor nem értjük a parancs célját. Arra kell gondolnunk, hogy aki parancsolt, az tudja, mi jót akar, s majd eljön az ideje, amikor mi is megértünk mindent.
5. Mária Jézus anyja volt, de éppen olyan közönséges, egyszerű asszony, mint a többi. Isten Fiának anyja volt, de ő maga nem volt isteni lény. Ami benne isteni volt, az nem tőle, hanem a Szentlélektől lett. Ő maga nem rendelkezik isteni képességekkel. Nagyon is emberi, gyarló, hétköznapi szereplő az újszövetségi eseményekben. Nem vallásos tisztelet jár neki, legfeljebb kegyes emlékezés
6. Jézus csodáinak mindig egyetlen célja Isten dicsőségének a bemutatása volt. Az, hogy az emberek elhiggyék, hogy nem egyszerű földi ember, hanem Isten Fia, Isten küldötte, a Messiás. Az embereknek egy esetben használtak a csodái: ha hitre jutottak a csodák nyomán. Meggyógyulni, a halálból visszatérni a földi életbe, jóllakni, vagy a kánai menyegzőt elegendő ital birtokában továbbfolytatni, az kevés. Jézus hitet akar ébreszteni bennünk, mert annak a hitnek több haszna van, mint néhány testi nyereség: a hit haszna a teljes üdvösség, bűnbocsánat és örökélet.
7. Jézus mindig segíteni akar rajtunk. Akármilyen bajban is. A kánai menyeg-ző vőlegénye nem életszükségletben szenvedett hiányt. Egy-sze-rűen kényelmetlen, kellemetlen, kínos helyzetbe került s ki volt téve az em-berek gúnyolódásának. Jézus megértette,

hogy segítségre szorul. Nem azt mondta, hogy nem rá tartozik, hanem megsegítette. Jézus sosem mondja azt, hogy a te ügyed nem érdekli őt, fordulj máshoz, vagy segíts magadon, még kevésbé tesz szemrehányást, hogy nem gondoskodtál magadról megfelelően. Ott, akkor, ahol a baj elért segíteni akar rajtad.

8. Jézus rendszerint észrevétlen marad a csodákban. Nem kelt nagy feltű-nést, nem veri nagydobra, nem kürtöltet. Nekünk is mindig szeré-nyen, csendesen mutatja meg a szeretetét.
9. Jézus a hétköznapokat is ünneppé tudja tenni. A víz közönséges megszokott, hétköznapi ital, a bor ünnepi. Jézus a hétköznapit ünnepivé változtatta. Azt teszi mindig. A szeretet ünnepivé, széppé tesz. A vizet borrá változtatja.

KÉRDÉSEK:

1. Mit jelentett a násznép és a vőlegény számára, ha elfogyott a bor?
2. Mit válaszol Jézus - anyja sürgető kérésére? Mit jelent ez?
3. Mire szolgáltak a kőedények a zsidóknál?
4. Ha Mária valóban isteni lény, akkor miért nem ő segít a bajba jutott vőlegényen?
5. A kétféle bornak van egy szimbolikus jelentése is. Mi az?

16. A TEMPLOM MEGTISZTÍTÁSA
(Jn 2,12-25)

JERUZSÁLEM FELÉ

A kánai menyegző után Kapernaumba ment Jézus. A hozzá csatlakozott tanítványok természetszerűen vele mentek. Kapernaum Galilea tenger partján épült városka volt: ezt a helységet választotta ki magának Jézus, mint központot galileai működése idejére.

Az első kapernaumi tartózkodás csak átmeneti jellegű volt. Néhány napot anyja, Mária és testvérei is ott töltöttek Jézussal (Jn 2,12). Hogy ez pontosan mit jelentett, hogy Mária átköltözött volna Kapernaumba, vagy olyan szándéka lett volna, hogy odaköltözik és csak házat akart nézni, amit megvehetne, vagy csak Jézus leendő tartózkodási helyét ment megtekinteni, nem lehet biztosan tudni. Az utóbbi feltételezés látszik legvalószínűbbnek, viszont van egy bibliai hely, amely arra mutat, hogy Mária és a fiai elköltöztek Názáretből, Kapernaumba: „Nem ő az ács, Mária fia, Jakab, József, Júdás és Simon testvére és a nőtestvérei nem itt laknak-e ?” Ebből arra lehet következtetni, hogy Jézus nőtest-vérei férjhez mentek és családjukkal együtt maradtak akkor is, amikor anyjuk és fivéreik elköltöztek Názáretből (Mk 6,3). A Mt 4,13-ban olvasunk arról, hogy amikor Jézus meghallotta, hogy Keresztelő Jánost börtöne vetették „odahagyta Názáretet és Kapernaumban lakott”. Ezt az erősíti meg, hogy az első kapernaumi tartózkodása még ideig-lenes jellegű volt, csak később került sor a végleges odaköltözésre.

Nemsokára Húsvét ünnepe következett. Hírnökök mentek városról városra, faluról falura, és emlékeztették a lakosságot arra, hogy az ünnep ideje elközelgett. Minden házban megkezdték a szükséges előkészületeket a szokásos útra, Jeruzsálembe. Hamarosan végeláthatatlan sorokban özönlött a nép az utakon Jeruzsálem irányába. A nagy sokadalomban valahol, észre-vét-lenül ott ment a Megváltó is, tanítványai keretében.

Jeruzsálembe érkezvén Jézus egyenesen a templomba ment. Az egyik kapun át a pogányok udvarába lépett, ahová bárki beléphetett, s ahol a nagy messzeségekből érkezett jövevények gyülekeztek. Ott bizony nyoma sem volt a templomban megszokott és megkívánt csendnek, áhítatnak: a nagy nyüzsgés, jövés-menés, lárma, hangos beszéd kiábrándító volt annak, aki ott templomi hangulatot keresett. A nagy tömegben kereskedők különböző nyelve-ken kínálták portékájukat, pénzváltók működtek, ugyanis a templomban csak szent pénzzel volt fizetni. Minden izraelita kötelessége volt évente fél sékelt fizetni templomadóként. Régi törvény volt ez, amit Jézus idejében is szigorúan megtartottak. Csupán Nehémiás idejében, amikor a fogságból haza-tért nép nagyon szegény volt, akkor változtattak annyit, hogy a templom-adót fél sékelről egyharmad sékelre csökkentették (Neh 10,32). Az volt a szokás, hogy a templomadót mindenki Húsvétkor fizette meg. Ha valaki valami oknál fogva nem mehetett el Jeruzsálembe, ahhoz elmentek az adószedők. (Mt 17,24-27).

Ez a templomadó olyan alacsony összeg volt, hogy azt a legszegényebbek is megfizethették. Nem is az értéke volt magas, hanem annak a szent pénznek a megszerzése, amivel azt ki lehetett fizetni. Abban az időben sokféle pénz forgott közkézen: római, görög, perzsa és egyéb pénzek. Ezeken a pogány pénzeken természetesen azoknak az uralkodóknak a képe olt látható, akiknek az országában verték azokat a pénzérméket. Vagy ha nem az uralkodó képe állt az érmén, akkor, mint pl. a görög pénzeken, valamelyik pogány isten ábrája volt látható. Az ilyen pénzeket nem volt szabad betenni a templomi perselybe, mert tisztátalanok voltak. Az egyetlen, erre a célra felhasználható pénz az eredeti izraeli sékel volt. Ebből a fajtából azonban már nagyon kevés volt forgalomban, beszerezni pedig csupán a pénzvál-tóknál lehetett. Ők voltak azoknak az időknek a bankárjai. Ők minden idegen pénz becseréltek, természetesen úgy, hogy nem a beváltást kérők jártak jól. Az ünnepek napjaiban hatalmas asztal állítottak fel a templom nagy udvarán és a pénzváltók hangos kiáltozással igyekeztek leküzdeni a konkurenciát és magukhoz édesgetni az érkező zarándokokat.

Nemcsak pénzváltók voltak a templomban, hanem állatárusok is: ökrö-ket, juhokat és galambokat árultak. Aki messziről jött, az ország távoli részéből, vagy éppen más országból, kénytelen volt Jeruzsálemben megvásá-rolni az áldozatra szánt állatot. Természetesen bárki hozhatott magával saját tenyésztésű jószágot is, csakhogy az azzal a veszéllyel járt, hogy nem fogadták el áldozati célra alkalmasnak. Azt ugyanis a papok mondták meg, hogy egy-egy áldozatra szánt állat megfelel-e az előírásoknak? S ha meggondoljuk, hogy nem kevesebb, mint 600 feltételnek kellett megfelelni, alig képzelhető el, hogy valakié megfelelt volna. Lassanként kialakult az a szokás, hogy ki-ki helyben vásárolta meg az áldozatra szánt állatát, ezzel megkímélte magát a felhajtás, odaszállítás gondjaitól és elvetette az egésznek a gondját. Csupán többe került, mint egyébként került volna. A templomudvaron árult állatot ugyanis drága áron lehetett megvásárolni. Ilyen módon mind a pénzváltók, mind az állatárusok óriási haszonra tettek szert.

Még valamit el kell mondani erről a dologról. Mind a pénzváltók, mind az állatárusok a főpapokkal összeszövetkezve bonyolították le a nagyszerű üzletet. Főleg Annás, az akkori főpap apósa volt érdekelve ezekben a vállalkozásokban.

A kereskedők és árusok pedig szívesen adtak tekintélyes részesedést az egyébként is rendkívül nagy haszonból. Hozhattak ők bármilyen hitvány állatot, azt a papok a főpap utasítására eleve elfogadták áldozati célra. Kérhettek a pénzváltók is bármilyen magas árat a szent pénzért, a papság nem emelt kifogást ellene. Ez az üzletelés rendkívül népszerűtlen volt a nép szemében, mert fájt nekik a templom meggyalázása, ingerelte a nyilvánvaló

csalás, a rászoruló zarándokok felháborító kihasználása, de senki sem tehetett ellene, mivel a hatalom birtokosai, a főpapok álltak az ügy mögött, és aki szót emelt volna a botrányos helyzet ellen, az a főpapokkal találta volna magát szemben.

A főpapok örültek a nagy haszonnak, nem gondoltak arra, hogy mennyi bűn, szenny, gyalázat gyűlik így össze éppen Isten hajlékában, a Mindenható Isten szentélyének a kárpitja előtt.

TANULSÁGOK:

1. Isten közöttünk lakozik. „Sátra" az emberek között van. Jézus mennybemenetele óta nincs tőlünk távol: Szentlelkével bennünk lakozik. Nincs többé helyhez kötve, Názárethez, vagy Kapernaumhoz. Aki meg akarja találni, nem kell országot bejárnia, mint a kánaánita asszonynak: ott van ő mindenütt, ahol valaki keresi őt.
2. Ami egyszerűbb és könnyebb, az nem feltétlenül jobb is. Mit jelentett annak idején Jeruzsálembe menni évente egyszer, hogy a szent templomban lehessen valaki és milyen egyszerű ma eljutni Isten hajlékába' Mindenütt vannak templomok, istentiszteleti helyek, alkalmak. Mennyi testi törődést, időt takarít meg a mai ember azzal, hogy Isten mindenkihez helybe viszi az evangéliumot. Megbecsüljük-e a könnyítést? Jobban, többször élünk-e az alkalommal?
3. Jézus észrevétlenül van benne az életünkben. Ahogy annak idején a zarándokok végeláthatatlan menetében. Nem is gondolták ki megy ott velük? Közönséges embernek nézték, talán számba se vették, mert egynek látszott a sok ezer között. Jézus elrejtőzik, akár a pásztor, a jó atya. Nem kelleti magát, nem hangoskodik, nem csinál feltűnést. Csak van. Ahol kell. Ahol mi vagyunk, ő ott megy velünk. Lélekben.
4. A templomért, Isten egyházáért áldozni kötelesség. Annyit, amennyit mindenki meg tud fizetni, kötelesség megfizetni. Természetesen csak az izraelitákra nézve volt ez kötelesség. Az idegeneknek, kívülállók, pogányok nem fizették a fél sékelt. Ez a helyzet ma is. Te fizetsz? Mennyit? És mennyit fizethetnél!
5. Az Isten ügyére szánt pénz bármilyen pénz lehet, mert nem a pénz szentségét kívánja Isten, hanem a lelkület szentségét, tisztaságát. Azt, hogy aki ad Istennek, az hitből, szívesen adjon.

FOLYTATÁS

Jézus mérhetetlenül megbotránkozott azon, amit a templomudvaron látott és hallott. Ez volna az a hely, ahol Izrael az Istenével való találkozást keresi? Ez egészen más volt. uzsorások, rablók, tolvajok, csalók, mohó üzletemberek tanyája! Kötéldarabokat fogott össze és odament a pénzváltókhoz, asztalaikat feldöntötte, pénzüket szétszórta, úgyhogy azok a földön csúszva-mászva igyekeztek összeszedni, menteni, amit lehetett, majd az állatárusok felé indult és ostorával hajtani kezdte a bőgő, bégető állatok riadt tömegét kifelé a temp-lom udvaráról, a megriadt kufároknak pedig odakiáltotta: „Ne tegyétek az én atyám házát kalmárság házává!" A templomot megtisztította mindentől, ami nem oda való volt.

Amit tett, az annak az ígéretnek a beteljesítése volt, amit Malakiás mondott: „Eljön az Úr az ő templomába és megtisztítja Lévi fiait" (Mal 3,1-3). Egyszeriben óriási tolongás támadt a hatalmas udvarban. Az ünnepre oda-gyűlt sokaságnak nagyon tetszett az, ami történt: végre megkapták a magukét a mohó kalmárok, elbúcsúzhatnak a nagy haszontól, amihez a zarándokok kihasználásával, csalással jutottak évről évre! S miközben kárörömmel nevették

a menekülő, dühöngő kalmárokat, aközben egyre nagyobb csodálattal néztek Jézusra, aki egymagában állt a megtisztított templomudvaron, szent haragtól kipirult arccal és villámokat lövellő szemmel, olyan tekintélyt parancsoló jelenségként, hogy senkinek sem jutott eszébe szembeszállni vele. Ellenfelei egytől egyig elmenekültek a templomból.

Végre valaki, aki meg merte tenni, azt, amit a zarándokok közül senki, sem mert volna.

A papok sem mertek nyíltan a kereskedők mellé állni és megvédelmezni, mert nyilvánvalóan érezték, hogy az igazság Jézus oldalán volt. Nem tudtak volna mit felhozni Jézus fellépésének az elítélésére. Tehetetlenek voltak a Jézusból áradó igazsággal és szentséggel szemben.

Ez a tehetetlenség azonban nem sokáig tartott. A megvert ellenség lassanként újjárendezte sorait és megkezdődött az ellentámadás: Ki vagy te, hogy ilyet mersz tenni? Ha nem közönséges ember vagy, akkor bizonyítsd be valamivel! Mutass valami csodát és akkor elhisszük, hogy van jogod ilyen dolgokat csinálni!

Ott álltak egymással szemben, Jézus és Izrael vezetői, a főpapok és farizeusok. Ez volt az első eset, amikor nyíltan szemben álltak egymással. De nem az utolsó eset volt. Jelt kértek Jézustól, abban a biztos reményben, hogy zavarba hozzák ezzel a kívánsággal és Jézus szégyent vall, mert nem tud semmi olyat mutatni, amivel a nagy tömegre hatna.

Jel kell nekik? Hát nem látták azt, amit Jézus a szemük láttára mutatott, amikor kiűzte a templomból a kufárokat? Nem bizonyította az napnál világosabban, hogy ő Isten küldötte? Nekik nem. Nekik nem volt elég, mert semmit sem tudtak arról, hogy mi a szentség. Nekik inkább olyasmi kellett volna, ami bámu latot ébreszt, annyira valószínűtlen, hihetetlen. Jézus azonban nem volt hajlandó a kíváncsiságukat kielégíteni. Majd mutat jeleket, de azok nem mutatványok lesznek, hanem a szeretet, irgalmasság, segítés, megváltás jelei.

A JEL

Jézus ott állt a tőle jelt kérő zsidók előtt és elnézte őket: látta már előre, hogyan üldözik majd őt és végül hogyan feszítik keresztre. Látta bennük mindazt, amiről még a zsidóknak maguknak sem volt fogalma.

Majd hirtelen, váratlanul megszólalt és azt mondta nekik: „Rontsátok le a templomot és három nap alatt megépítem azt.” Arra gondolt, hogy őt nem sok idő múlva keresztre feszítik s az ő testének templomát a halálnak adják át, de ő nem marad a halálban, hanem a harmadik napon feltámad. Az lesz majd az a jel, amelyikből minden hitetlenkedő meggyőződhet róla, hogy ő Isten Fia, a Megváltó.

A zsidók természetesen nem értették, mert nem tudtak egyébre gondolni, mint a hatalmas jeruzsálemi templomra, „a” templomra, amit 46 éven át építettek mérnökök és munkások százai. Hogy tudná azt egy ember három nap alatt felépíteni? Olyasmit éreztek Jézus szavában, hogy becsmérli a templom hatalmas méreteit, művészi értékeit. Annyira sértette őket a templom lebecsülése, hogy még három évvel később is szemére vetették, mint megbocsáthatatlan bűnt.

Az igazsághoz hozzátartozik, hogy a tanítványok sem értették, amit Jézus mondott. Azt értették, hogy Jézusnak nagyon drága az Isten háza és féltő sze-retet van a szívében a templom iránt, de azon a napon nem értettek többet.

Így zajlott le az első találkozás Jézus és a jeruzsálemi vezetők között. Nyugodtan, emelt fővel állt előttük. Azok között pedig nem akadt egyetlen egy sem, aki kezet mert volna emelni Jézusra, vagy okolni merte volna azért, amit tett.

Jézus számára annak a napnak nagy jelentősége volt: megérezte azt a finom, belső összefüggést, ami aközött volt, amit a zsidók a kőtemplommal tettek és aközött, amit a zsidók majd az ő templomával, az ő szent testével fognak tenni. A kőtemplomot megszentségtelenítették, meggyalázták, latrok barlangjává tették, mintegy megölték, kiűzték belőle mindazt, ami szent volt benne. Aki a kőtemplomot nem tisztelte, hanem képes volt azt lealjasítani, az nem fogja kímélni az Isten Szentjét sem.

Ezen a Húsvéton sokan hittek Jézusban. Sok jót is tett, sok beteget meggyógyított s az emberek, akik látták a csodáit, magasztalták értük. De azt is tudta, hogy ezek az emberek később megbotránkoznak benne s akik ma magasztalják, majd a megfeszítését is képesek lesznek követelni. Azért nem bízott Jézus az emberekben és nem emberekre épített. Nyugodtan állt a százezrek között akkor is, amikor a magasztalásukat hallgatta, és akkor is, amikor később a gyűlöletük sugárzott feléje.

TANULSÁGOK:

1. Jézus haragudni is tud. Mi túlságosan egyoldalúan képzeljük őt magunk elé és csak a szelídségére, jóságára, kedvességére, alázatosságára szoktunk gondolni, holott tud ő haragudni is. Természetesen nem olyasmiért, ami minket ingerel haragra: mi rendszerint egyéni sérelem, a személyünket ért hántás miatt gerjedünk haragra. Jézust az haragította meg, amit az emberek Isten ellen tettek. O a bűnre haragszik. Arra, ami ebben a világban démoni. Jézus haragja Isten haragja.
2. Jézus mindig megtisztítja a templomot, amikor azt valami megrontja. 2000 évvel ezelőtt az emberi kapzsiság, a középkorban a hatalomvágy, rontotta meg a templomokat, száműzve onnan Isten igéjét. De Jézus minden korban tisztogatja a templomot: az elmúlt időkben az üres megszokást, egyfajta időtöltést, lélektelen templomozást, üres, igéden, hit nélküli kegyességet ítélte meg, egyfajta kényszert, amivel a templomba nem kívánkozókat bekényszerítették. Később, négy évtizeden át az üresen hagyását ítélte meg. A te helyed nem volt üres? És ma kell-e s ha kell, mire kell neked a kőtemplom? Ma vajon mit ítélhet meg a kőből készült templomainkban?
3. Az igazi templom Isten szemében a testünk. Abban kell valójában szentül élnünk úgy, hogy az Istent dicsőítse. A testünk attól templom, hogy Isten Szentlelke lakik bennünk. Azért kell tisztán megőriznünk a testünket, ünnepnap és hétköznap egyformán tiszta életet élnünk, mert a testünk templom. Amíg pedig Isten Szentlelke nem lakik bennünk, addig a testünk az ördög lakóhelye. Ahogy egy igazi templom külseje és belseje egyaránt meg kell, hogy feleljen szent rendeltetésének, úgy kell a mi teljes életünket, külső és belső életünket Isten szolgálatában élni. A jeruzsálemi templom kívülről úgy látszott, hogy rendeltetésének nagyon megfelel, de belül tele volt gyalázatos bűnökkel. Jézus meg akar tisztítani bennünket minden bűntől. Téged mitől? Melyektől?
4. Jézus nem mutatványos, hanem Megváltó. Nem azért jött e világra, hogy csodáltassa magát, hanem azért, hogy megmentsen bűneink büntetésé-től és megtanítson az igazi, tiszta emberi életre, az Istennek tetsző, felebaráti szeretetre épülő szent életre.
5. Isten jeleit észre kell venni. Ad Isten elég jelt, csak nem vesszük észre. Vagy azt, hogy ő cselekedett valamit, vagy egyáltalán azt sem vesszük észre, hogy történt valami az életünkben. A zsidók nem vették észre, hogy a templom megtisztítása hatalmas csoda volt: olyasmi, amire soha egyetlen ember nem mert volna vállalkozni. Elvégre nem abban az évben fordult elő először, hogy a templomban pénzváltók és állatárusok tevékenykedtek. Jézus fellépése emberileg megmagyarázhatatlan cselekedet, tehát csoda volt, nemkülönben az is, hogy fellépésének meglepő hatása volt: senki sem mert

tiltakozni vagy fellépni ellene, jóllehet egyedül tette azt, amit tett és sokan voltak, akik ellen korbácsot ragadott. Mi vajon észrevesszük Isten kezét, tetteit, jeleit? Két jelt mindenképpen fel kell ismernünk: az egyik a Kereszt, Isten szeretetének, bűnbocsátó irgalmának a legnagyobb jele, a másik a húsvéti nyitott sír: az örökélet, a halál feletti győzelem jele. Ugye mindkettőt láttad és megértetted?

6. A tanítványok sem mindig értik azt, amit Isten cselekszik. Ott álltak Jézus tanítványai, mindent láttak és mégsem értették. Évek múlva értették meg, mit jelent az, hogy Jézus a lerontott templomot három nap alatt megépíti. Ne csodáld, ha olykor te sem érted, amit Isten mond, vagy tesz. Ne Istent okold. Mások az Úr útjai és gondolatai, mint a tieid. Lehetsz te Istennek kedves embere, kiválasztottja, de ne felejtsd el naponként megalázni magad előtte és úgy keresni nála világosságot, bölcsességet. Nem vagyunk mi magunkban bölcsek: Jézus Krisztus lett számunkra világosságunk, bölcsességünk, igazságunk és váltságunk (I Kor 1,30).
7. Amikor Jézus isteni hatalmát akarja megmutatni, akkor senki sem állhat ellene. Senkit se tévesszen meg az, hogy nem büntető hatalmát mutogatja, hanem irgalmasságát, megváltó szeretetét gyakorolja. A bűnösök-höz türelmes. Mindenkit hív megtérésre, megjobbulásra. Majd eljön a nap, amikor hatalommal és dicsőséggel jelenik meg e világban s akkor megint az lesz a helyzet, ami a jeruzsálemi templomban, vagy Húsvét hajnalán volt: menekül előle minden ellensége, mert senki sem mer a szemébe nézni.

KÉRDÉSEK:

1. Melyik város az Úr működésének a központja? Miért az, és miért nem Názáret vagy Jeruzsálem?
2. A hithű zsidóknak kötelező volt templomba járni… Mikor?
3. Miért csoportokban történt az ünnepekre való zarándoklás?
4. Mi az „igazi” templom – a Biblia szerint?
5. Kellett-e Jézus korában „egyházadót” fizetni?
6. Kötelező-e ma az egyháztagság?
7. Milyen látvány fogadta Jézust, amikor belépett a templomba?
8. Kiknek jelentett busás hasznot a templomi üzletelés?
9. Hogy fogadták a zarándokok a templom megtisztítását?
10. És a főpapok? Mit kértek számon Jézuson?
11. Mi volt a „csattanós” válasz?

17. JÉZUS TARTÓZKODÁSA JÚDEÁBAN
(Jn 3,1-36)

NIKODÉMUS

Húsvét már elmúlt, de Jézus még mindig Jeruzsálemben volt. A zarándokok már útra keltek, ment ki-ki a maga városába. A Megváltó azonban ott maradt a szent városban, hogy ott kezdje el nyilvános tanítói működését.

Az egyik éjszakán valaki kopogtatott Jézus szállásán. A nép vezetőinek egyike volt, a Szanhedrin tagja, a neve Nikodémus. Törvénytudó, írástudó farizeus volt. Nyugodt, óvatos

ember. Nem lehet csodálkozni azon, hogy éjszaka látogatta meg Jézust: nappal kényelmetlen lett volna számára nyilvánosan megvallani, hogy Jézus beszédei megragadták a lelkét és, hogy ő hisz Jézusban. Szégyellte volna ezt nagyszámú ismerősei és barátai előtt. Még voltak azonban kételyei, azért is nem merte nyilvánosan felvenni a kapcsolatot Jézussal.

Egyedül kereste Jézust. Látta, hogy bent még világosság van. Felment hát a ház külső részén épített lépcsőn a lapos tetőre, ahol a vendégszoba épült. Egy ilyen vendégszobában tartózkodott Jézus, szobájában égett a lámpás, az ajtó nyitva volt. Nikodémus óvatosan közeledett Jézushoz. Az üdvözítő leültette, majd hamarosan rátértek olyan témákra, amelyek Nikodémust mindennél jobban érdekelték. Kint sötét éjszaka volt, Jeruzsálem utcái csendesek, elhagyatottak voltak.

Nikodémus előkelő, jó modorú ember volt, úgy is kezdte a beszélgetést, ahogy illett, vagyis nem rohant ajtóstól a házba, nem szegezett rögtön kérdé-seket Jézusnak, hanem előbb kifejezte Jézus iránti őszinte nagyrabecsü-lését. Szelíden és barátságosan mondta el, hogy milyen nagyra értékeli Jézus beszédeit és magatartását. Közben azonban a gondolatai egyre a köré a kér-dés köré tértek vissza, hogy vajon Jézus-e a megígért Messiás? Nemcsak egy a sok tanító között, akiket Isten küldött? Vagy ő lenne az a Király, akiről a pró-féták szóltak? De akkor miért nem mutatja meg az országát? Miért viselkedik olyan szerényen és egyszerűen? Miért nem áraszt királyi fenséget maga körül? Király? Nem Király? És ha az, hol van az országa? Miközben ezek a kérdések kergették egymást a fejében, Nikodémus hallgatott. Akkor Jézus váratlanul átvette a szót. Tudta, mi megy végbe az éjszakai látogató bensejében, ismerte kételyeit és azt, hogy nem érti Isten országa dolgát. Azért így szólt hozzá: „Nikodémus, bizony azt mondom neked, hogy senki sem látja meg Isten országát, mindaddig, amíg újjá nem születik."

Nikodémus semmit sem értett ennek az értelméből. Elvégre hogyan születhet újjá valaki? Különösen az, aki olyan idős, mint ő?

Jézus elkezdte neki magyarázni, hogy az újjászületés azt jelenti, hogy az ember új ember, más ember lesz. Nem úgy, hogy még egyszer megszüli az anyja, mert az képtelenség, hanem víztől és Szentlélektől lesz mássá. A víztől újjászületést a megkeresztelés jelenti: a régi énjét halálba adja az ember és a vízből egy új ember jön ki, aki Istennek mindenben engedelmes életet él. Termé-szetesen nem a víz teszi ezt, mert maga a víz senkit sem képes megújítani, más emberré tenni. A víz a keresztségben csupán szimbólum: annak a szimbóluma, aki képes minket új emberré tenni, újjászülni, újjáteremteni: a Szentlélek jelképe. Nikodémusnak is arra lenne szüksége, hogy a Szentlélek ezt az újjáteremtő munkáját elvégezze benne, máskülönben soha nem fogja meglátni Isten országát.

A Szentlélek ezt a munkát csendben, titokzatosan végzi. Láthatatlanul, akárcsak a szél, amikor fúj: a zúgását hallani lehet, de látni semmit. így működik a Szentlélek is. Láthatatlan, de behatol az ember szívébe és kicseréli az embert, így változtak meg sokan azok között, akik Keresztelő Jánoshoz kimentek a pusztába és megkeresztelkedtek nála. Észrevették, hogy más emberré váltak és új életet kezdtek.

Nikodémus értette, hogy Jézus lelki dolgokról beszél. Azt is megértette, hogy vele kapcsolatban mondja mindezeket. De mindez nagyon különösen csengett a fülében. Neki kellene megváltoznia? Neki kellene megtérnie? Hát olyan volna ő is, mint azok, akik százával, ezrével mentek Keresztelő János-hoz, katonák, vámszedők és egyéb bűnösök? Elvégre ő kegyes ember volt világéletében és egész életét Istennek szentelte! Az sem volna elég? Még újjá is kellene születnie? Végül is megkérdezte: Hogyan lehetséges ez?

Jézus nagyon különös választ adott Nikodémus kérdésére: Ezeket sem érted? Pedig amiket eddig mondtam, azok földi, a földön történő dolgok. Titokzatosak, de itt mennek végbe a földön, az emberek szívében, Vannak dolgok, amelyek sokkal nehezebben érthetők, a mennyei dolgok, Isten dolgai.

Akkor elkezdett Jézus beszélni Nikodémusnak Isten munkájáról, amit a világban akar elvégezni. Isten szereti az embert. Szereti a világot, a világon mindenütt elszórtan élőket. Nem akarja, hogy kárhozatra jussanak, inkább meg akarja őket menteni. Azért küldte Fiát, őt, Jézust ebbe a világba. Emlékeztette arra a jól ismert ótestamentumi történetre, amelyben Mózes felemelte az érckígyót, hogy aki ránéz, megmenekülhessen a kígyómarás által okozott haláltól: egy érckígyót szegezett egy magas rúdra, hogy mindenki láthassa, aki rá akar nézni. Úgy szegezik majd őt is Keresztfára, mint azt az érckígyót. Ott fog majd függeni a Kereszten, hogy azok a sok milliók, akiket megmart a bűn kígyója üdvösséget, váltságot találjanak maguknak az ő halála árán. Mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz őbenne el ne vesszen, hanem örökélete legyen (Jn 3,16). Ez az Isten országa nem erőszak nyomán jön létre, nem háború gyümölcse lesz. Jézus nem indít háborút a rómaiak ellen, úgy, ahogy sokan remélték, bizonyosan Nikodémus is. A Messiás országa a szeretet, a megváltás országa lesz. Aki ezt az országot meg akarja látni, annak előbb Isten szeretetét és megváltását kell elfogadnia. Vagyis új emberré kell válnia. Akik nem fogadják el Isten sze--retetét, azok elkárhoznak, de akinek a szívében világosság van, az Jézushoz megy és hisz őbenne.

Nikodémus nem szólt egy szót sem. Ült és hallgatott. Többet értett meg Jézus dolgaiból, de még mindig nem értett mindent. Hajnalba nyúlt az éjszakai látogatás, felállt, elbúcsúzott. Lebotorkált a lépcsőn és hazaosont. A szívében még nem kelt fel a nap. Nem támadt benne világosság. Még nem látta Isten országát. Nem volt képes elbúcsúzni a régi életétől és új életet kezdeni úgy, hogy hitben átadja magát a Megváltónak és olyan életet éljen, amely-nek vége az örök üdvösség.

TANULSÁGOK:

1. Az újjászületés Isten Szentlelkének a műve. Titkon végzi el, de nem ma-rad titokban: a megtérésben nyilvánvalóvá válik. A megtérés az a fordulópont, ami után új élet, más élet kezdődik, elhagyva a régi bűnöket, elkezdve Jézus követésében, tiszta életben és igaz hitben járást. Abban a hitben, hogy Jézus a megváltó és a megváltásnak valóban a bűnök bocsánata és az örökélet, teljes üdvösség az eredménye.
2. Az újjászületést ugyan a Szentlélek végzi el, de az ember maga is elősegítheti azzal, ha imádkozik érte. Kell is, hogy az ember maga akarja, vágyakozzék utána. Aki Szentlelket kér, az kap is. Újjászületés és megtérés nélkül nincs üdvösség. E nélkül mindenki kárhozatra jut. Nem kevés múlik tehát rajta!
3. Jézus nem ok nélkül nevezte magát olykor az ember fiának. Ezzel a Dániel próféta könyvében olvasható képre utal (7,13), arra a látomásra, amelyben különböző állatok jönnek ki a tengerből: mind egy-egy birodalmat jelképeznek, végül jön „az embernek fia”, de ő már nem a tengerből, hanem felülről, a mennyből száll alá. És övé a királyság. Azzal, hogy Jézus ember fiának nevezte magát, lényegében három dolgot szögezett le:
   a) Ő az égből szállt alá, nem evilágból való (Jn 3,13);
   b) Jézus egyedül „igaz ember”, minden más emberben embertelen lélek van: kegyetlen, önző, irigy, földi, érzéki lélek. Egyedül Jézus igazi ember, aki minket is újra igazi emberré akar tenni;
   c) Jézusé Isten országa. Ö annak a királya.

4. Az újjászületés és megtérés időpontja előre nem kiszámítható. Nikodémus életében később ért meg annak az éjszakai beszélgetésnek és beszélgetéseknek vagy igehirdetésnek a gyümölcse. A későbbiek folyamán bátor, nyílt követőjévé vált Jézusnak.

KÉRDÉSEK:
1. Ki volt Nikodémus?
2. Miért éjszaka kereste fel Jézust?
3. Mi volt életének alapvető kérdése? Csak az ő kérdése volt-e ez csupán?
4. Jézus azonban megelőzi, és a lényegre tér. Mit mond Nikodémusnak?
5. Mi a feltétele annak, hogy valaki Isten országának a tagja lehessen?
6. Mi gátolta Nikodémust, hogy teljesen megértse Jézus szavait? Műveltsége, alapos bibliaismerete?
7. Mi az alapvető igazság, melyet Jézus a beszélgetés summázásaként megfogalmaz?
8. Melyik az az ige, amelyet a Biblia „szívének" nevezünk?
9. Milyen mély nyomokat hagyott ez a beszélgetés Nikodémusban?
   Hol utal a Biblia erre később is?

KERESZTELŐ JÁNOS

Jézus néhány hónapot Jeruzsálemben töltött. A jeruzsálemi tartózkodás után Júdea földjén járt-kelt, prédikált a városokban és falvakban. Hirdette, hogy eljött Isten országa. Meg is keresztelte azokat, akik megtértek. A keresz-teléseket nem ő maga végezte, hanem a vele lévő tanítványok (Jn 2,4).

Abban az időben sokan mentek hozzá. Az ország minden részéből özönlött hozzá a nép. Akkoriban Keresztelő János Énonban, Salim mellett tevékenykedett, a Jordán nyugati partján. Egyre kevesebben keresték fel a prófétát. A többség érdeklődése Jézusra irányult. Az emberek érezték, hogy Jézusban nagyobb próféta támadt, mint Keresztelő János.

Egy alkalommal vita támadt Keresztelő János tanítványai és a zsidók között a megtisztulással kapcsolatban. A vita középpontjában valószínűleg a keresztség ereje, hatékonysága volt. Arról vitatkozhattak, vajon az a keresztség, amelyet Kérésztelő János kiszolgáltat, meg tudja-e tisztítani a bűnösöket a bűneiktől, vagy nem? Azon felül: vajon az a keresztség, amelyet Jézus szolgáltat ki, nem hatékonyabb, biztosabb-e, mint Keresztelő János keresztelése? A vita végén János tanítványai bánatosan tértek vissza mesterükhöz és elpanaszolták neki, hogy Jézus, aki nemrégiben Keresztelő Jánosnál volt és megkeresztelkedett, most a Jordán túlsó oldalán tanít és kereszttel és mindenki hozzá megy. Haragudtak Jézusra. Nem tetszett nekik, hogy Jézus elvonja a tömegeket az ő mesterüktől. Attól tartottak, hogy hovatovább nem lesz senki, aki Keresztelő Jánost keresné; mindenki Jézushoz igyekszik.

Keresztelő János mindent tudott. Kezdte belátni, hogy az ő ideje lassan lejár. Azért volt képes úgy szólni a tanítványaihoz, hogy megnyugtassa őket. Elmondta nekik, hogy nincs abban semmi rossz, hogy az emberek Jézushoz mennek, nem pedig őhozzá. Elvégre Jézus a vőlegény, Izrael pedig az Úr menyasszonya. Ő, Keresztelő János pedig nem több mint, a vőlegény barátja, aki elkísérte a vőlegényt a menyasszonyos házhoz. Ő a feladatát most már elvégezte. Ő csupán útkészítő, előfutár, előkészítő volt. Most, hogy itt van már a király, a futár háttérbe vonul. Ha felkél a nap, a hajnalcsillag fénye elhomályosodik. Jézus nagyobb, mint János. Jézus az égből jött, és amit mond az igaz, helyes. Keresztelő János elmondta, hogy ő egyszerű földi ember, gyarló, fogyatékos halandó, akit Isten felhasznált a céljaira, de

feladata véget ért. „Aki hisz a Fiúban, annak örökélete van, de aki nem engedelmeskedik a Fiúnak, az nem lát életet, hanem Isten haragja marad rajta.” (Jn 3,36).

Így tagadta meg magát Keresztelő János, így dicsőítette meg Jézust, azon az áron is, hogy szembefordult tanítványaival.

TANULSÁGOK:

1. Jézus népszerűségének két oka is volt. Az egyik, hogy mindenkinek adott: hasznos, szükséges dolgokat, méghozzá olyasmit, amit rajta kívül senki más nem tudott adni. Gyógyíthatatlan betegeknek gyógyulást, reménytelen helyzetben lévőknek szabadulást, halottaknak feltámadást, vakoknak látást, leprásoknak megtisztulást, halálra ítélteknek kegyelmet, elrontott életű bűnösöknek az újra kezdés, egy új, tiszta élet lehetőségét. A másik ok az volt, hogy amit adott, azt mindenkinek ingyen adta. Nem volt személyválogató: nemcsak zsidókon segített, hanem kánaánitákon, rómaiakon, görögökön, gazdagon, szegényen. Az egyház növekedésének mindenkor ez a titka: amikor anyagi előnyökkel, nyilvánvaló testi, e világi haszonnal jár az Istenhez tartozás, mindannyiszor nagy tömegek keresik Jézust. Lelki javak már csak azoknak kellenek, akiket az Atya von Jézushoz. Lelki, örökkévaló áldások csak a kiválasztottaknak kellenek. Róluk pedig az van megírva, hogy kevesen vannak.
2. Mindenféle lelki szolgálatnak Istentől kimért ideje van. Bizonyos szolgálatok felett „eljár az idő”. A kegyes élet formái, a lelki szolgálatok módjai, külső eszközei is változnak. Ma már nem úgy vagyunk gyülekezeti tagok, ahogy 300 évvel ezelőtt. Bármennyire is ugyanaz a kegyesség forrása, a Szentírás, a hitvallások, más a lelki szolgálat és a kegyesség módja. Az a kérdés, felismeri-e az egyház, valahányszor Isten egy-egy szolgálati mód, forma, esetleg feladat végét, vagy kezdetét jelzi. Valamikor minden iskolát, kórházat, szociális intézményt az egyházra bízott az Isten. Azután eljött az idő, amikor ezt a feladatot elvette az egyháztól és a nagykorúsodó világra bízta. Keresztelő János megértette, hogy az ő szolgálatának lejárt az ideje és helyébe más lép, aki különb nála és különbül csinálja a dolgát. A két világháború között a belmissziói élet egyesületekben, a második világháború után közösségekben folyt. Abban az időben ezek áldásosak voltak. Isten a mai időkben a kegyes-ségnek tágabb, szélesebb, általánosabb formáját bízta a hívőkre. Az elvonulás, befelé fordulás helyett a kifelé, a mindenki felé fordulás feladatát adja azzal az evangéliumi paranccsal, hogy mint egyház só és világosság legyünk, mint gyülekezeti tagok. Keresztelő János abban bizonyult nagynak, hogy elismerte, hogy ami ő utána következik, az jobb, mint amit ő csinált. Ebben alapve-tően különbözött mindenki mástól. Mert általában mindenki féltékeny arra, aki utána következik, és csak azt tartja jónak, amit saját maga csinált, s ahogy ő maga csinálta. Tanuljuk meg Keresztelő Jánostól felismerni Isten akaratát és mindig a jobbat akarni egyházunk missziójában is. A 40-es évek végén és az 50-es évek elején hatalmas tömegek áradtak az evangélizációkra, akárcsak Keresztelő János idejében a Jordán mellékére. Tömegek tértek meg. Isten most jobbat hozott, többet, szélesebbet: kinyitotta az egyház bezártságát és a befelé forduló, önmagába zárkózó, égbe néző egyház tagjainak azt mondja: Ti vagytok a földnek savai. . . a világ világossága. . . nosza, menjetek ki, vegyüljetek és sózzatok, világítsatok, éljetek, hassatok. Legyetek emberek úgy, ahogy embernek kell lenni, legyetek keresztyének, Krisztus követői úgy, ahogy annak kell lenni, legyetek egyház úgy, ahogy Krisztus ma egyház akar lenni. A kegyességnek szélesebb, tágabb területét, nagyobb feladatait jelöli meg az Isten. A szolgáló és nem önmagát szolgáltató egyház korszakát hozta el az Isten. Most nemcsak

azt hirdeti az Isten, hogy a hitetleneknek meg kell térniük, hanem azt is hirdeti, hogy az egyháznak is meg kell térnie. Ma a szeretet evangéliumát kell hirdetni az élet bizonyságtételeiben, s aki megkérdi, mitől, miért van ez, honnan az erő és a kedv ehhez, akkor elmondhatjuk, kicsoda az a Krisztus, aki úgy szerette a világot, hogy az életét is odaadta értünk. Általában mindenki féltékeny arra, aki utána jön. Mindenki leszólja azt, amit utána másként csinálnak. Tanuljuk meg Keresztelő Jánossal együtt felismerni Isten akaratát, amelyben nincsenek évszázadokra érvényes sémák, sablonok, hanem amit naponként kell kutatni és megérteni.

KÉRDÉSEK:

1. Miért haragudtak meg Keresztelő János tanítványai Jézusra? Mit panaszolnak Jánosnak?
2. Hogy fogadta János ezeket a híreket?
3. Mit válaszol zúgolódó tanítványainak?
4. Mire tanít minket Keresztelő János magatartása?
5. Mi volt az a „többlet”, amit csak Jézustól kaphattak meg az őt felkereső emberek?
6. Van-e szolgálatunknak bizonyos „határa”?

18. UTAZÁS SAMÁRIÁN KERESZTÜL
(Jn 4,1-42)

AZ ELŐ VÍZ

Jézus körülbelül nyolc hónapon át tartózkodott Jeruzsálemben és Júdeában. Ezalatt a fővárosban és Júdea kis falucskáiban hirdette az Isten országáról szóló evangéliumot. Csak amikor már a tél közeledett és a napok egyre rövidebbek és hűvösebbek lettek, akkor határozta el, hogy Galileába megy. Erre az elhatározásra nemcsak az időjárással kapcsolatos meggondolások késztették, hanem egyéb is: tudomására jutott, hogy a farizeusokat ellene hangolta az a tény, hogy egyre több követője van és tanítványa is több, mint Keresztelő Jánosé. Belátta, hogyha továbbra is Júdeában marad, akkor az üldözés időnap előtt megkezdődik, neki pedig még nem jött el az ideje arra, hogy Isten Bárányaként feláldozza magát. Kitért tehát a várható üldözés elől és Galileába utazott.

Az útirányt Samárián keresztül választotta meg, holott a zsidók, akik nagyon komolyan vették a vallásosságot, lehetőleg elkerülték Samáriát: nem tartottak közösséget a samaritánusokkal és úgy néztek rájuk, mint tisztátalan bűnösökre. Inkább kerültek, de nem mentek át Samárián. Jézus másként cselekedett. Tudta ő, hogy a samaritánusok sok tekintetben külön utakon jártak Isten akaratának az értelmezésében és ahogy ők imádták Istent, az ellenkezett azzal, amit Isten Mózesnek, illetve Mózes révén Izraelnek parancsolt. Tudta Jézus, hogy a sama-ritánusok vallásában sok pogány babona és szertartás keve-redett a tiszta tanításokkal, de azt is tudta, hogy Isten egyetlen népet sem vetett el: a samaritánusok közül is sokakat elhívott magának az örök üdvösségre. Kész volt tehát az evangéliumot nekik is hirdetni.

A samáriai út hegyvidéken vezetett. Bételt érintette, ahol Jákob az eget és földet összekötő létrát látta álmában. Tovább északnak a két nagy samáriai hegy tűnt elő, Garizim

és Ébál. Rövidesen négyfelé ágazott szét az út, a két nagy hegy lábánál, ahol Jákob ősi kútja még mindig megvolt. Amikor Jézus a Jákob kútjához ért, már este 6 óra tájban járt az idő, miután János evan-gélista görög időszámítás szerint jelölte meg az időt. Jézus fáradt volt az egész napi járástól, leült hát a kút mellett, tanítványai pedig továbbmentek a közeli faluba, hogy ott élelmet vegyenek. Jézus pihent a kútnál.

Ott történt a találkozás a samáriai asszonnyal, aki vízért ment a kúthoz. Volt az asszony megjelenésében valami sajátságos és titokzatos: miért a Jákob kútjára ment vízért, holott a faluban lakott és a faluban is volt kút? Miért ment a távoli, elhagyott kúthoz? Miért nem odament ahová a többi asszo-nyok, akikkel olyan jóízűen el lehetett beszélgetni vízmerítés és a korsók megtöltése közben? Miért akarta elkerülni a velük való találkozást? Volt valami az életében, ami miatt a többiek lenézhették, esetleg kigúnyolhatták, vagy gyalázhatták? Vagy talán úgy gondolta ez az asszony, hogy a Jákob kútjának jobb a vize, mint a többi kutaké? Nem tudni, mindenesetre volt valami ennek az asszonynak az életében, ami miatt ő más utakon járt, mint a többiek.

Jézus nyomban észrevette ezt. Megvilágosodott benne, hogy ennek az asszony-nak az életében van valami, amiben segítségre szorul. Készen állt, hogy segítséget nyújtson neki.

Távolról sem volt azonban egyszerű dolog, hogy egy zsidó férfi samaritánus asszonnyal beszédbe elegyedjék. Azért előre megvárta, míg az asszony felhúzta a vizet beleöntötte a korsójába. Amíg a mély kútból felhúzta és elrendezte, időbe telt. Amikor már éppen indulni készült, megszólalt Jézus: Adj innom. Az asszony nem értette, hogyan kérhet egy zsidó férfi tőle vizet?

Látva az asszony elcsodálkozását különös dolgokat kezdett mondani neki a vízről, amit még ma is Isten ajándékának neveznek azon a vidéken, méghozzá az összes kincsek között is a legbecsesebbnek. Azt mondta az asszony-nak, hogyha tudná ki kér tőle vizet, ő kérne attól és az adna neki élő vizet. Mintha azt mondta volna ezzel, hogy a víz valójában Isten ajándéka, nagy kincs, de Isten igazi ajándéka nem a víz, hanem valami, ami még a víznél is sokkal értékesebb és ő azt a mindennél tudná adni neki.

Az asszony nagyon elcsodálkozott. Kicsoda ez, aki ilyeneket beszél? Azt nem tudta, hogy mi lehet az a mindennél becsesebb kincs, de azt már sejtette, hogy Jézus felette áll minden más embernek s olyasmivel rendelkezik, amivel senki más közönséges ember. Egyszerre urának szólította, de kiderült, hogy nem képes a víznél nagyobb kincset elképzelni: Uram, neked nincs is vödröd és a kút nagyon mély. Hogy juthatsz te ahhoz a élő vízhez? Nagyobb volnál te a mi atyánknál Jákobnál, aki nekünk hagyta ezt a kutat?

Az asszony arra gondolt, hogy Jézus egy másik forrást tud, egy másik kutat, amelyik még régebbi, mint a Jákob kútja, vagy ő maga ásott valahol a közelben egy új kutat, amelyikben még jobb víz van? Akkor ez az ember nagyobb Jákobnál is! És a vizében, amit ad, varázserő lehet!

Jézus kezdte eloszlatni az asszony félreértését: Aki ebből a kútból iszik, újra megszomjazik. De aki abból a vízből iszik, amit én adok, soha többé meg nem szomjazik, sőt benne lesz egy forrás, amelyből az örök élet vize buzog fel.

Most értette meg az asszony, hogy nem vízről, hanem lelki dologról van szó. Elvégre is olyan víz, amiből soha többe nem kellene inni, nincs ezen a világon. Amiről ez az idegen beszél, az a szívben lehet.

Hogy is mondta az idegen? „Aki ebből a vízből iszik, újra megszomjazik”. Újra megszomjazni! Hányszor ivott már ő olyan vizekből, amelyektől újra megszomjazott!

Akkor azt mondta Jézusnak: Uram add nekem azt a vizet, hogy soha többé ne legyek szomjas és ne kelljen idejönnöm ehhez a kúthoz, hogy merítsek! Úgy beszélt, mint aki

közönséges vízre gondol, mintha semmit sem értett volna abból, amiről Jézus beszélt neki. Rosszul tette, mert szíve mélyén megértette, hogy lelkiekről van szó.

AZ ASSZONY BŰNE

Jézus belátta, hogy nem beszélhet tovább jelképes módon, hanem nyíltan rá kell mutatnia az asszony bűnére. Addig csak óvatosan célzott a szomjúságra, élete nagy szegénységére, a bűnökből való megtisztulásra, amire nagy szüksége lenne ennek az asszonynak. Mivel azonban az asszony úgy tett, mintha semmit sem értett volna meg a célzásokból, a Megváltó kényszerült nagyon nyíltan kimondani, amiről szó van.
„Menj hívd ide a férjedet és jöjj ide."

Az asszony remegve és habozva válaszolt: „nekem nincs férjem". Mire Jézus nagyon komoly arccal így szólt hozzá: „Jól mondtad, hogy nincs férjed. Mert öt férjed volt és akid most van, az nem férjed." Fejére olvasta Jézus, hogy mindig azt csinálta, amire éppen rászomjazott: az egyiket otthagyta és összeállt egy másikkal. Ha új szomjúság fogta el, megint ivott egy másik pohárból, de ez a szomjúságot sohasem szüntette meg. Olyan vízből ivott, amitől újra megszomjazott. És akárhányszor fog ezután inni abból a fajta vízből, újra csak megszomjazik.

Az asszonyra nagy hatással voltak Jézus szavai. Megdöbbentette, hogy az idegen tökéletesen ismeri az ő egész életét.

Egyszeriben azt is érezte, hogy elveszett: egész életében bűnről bűnre járt, kútról kútra, itta azt, amiről azt hitte csillapítja, eloltja szomjúságát. Bánta, hogy mindig a bűn vizéből ivott. Ad-e Isten erre bocsánatot? Van-e erre megoldás? Hol van az az Isten, aki megadná neki? Hol keresse? Hol imádja? Hol kell imádni? Megszólalt: „Uram látom, hogy te próféta vagy. A mi atyáink ezen a hegyen imádkoztak, te pedig azt mondod, hogy Jeruzsálemben van az a hely, ahol Istent imádni kell". A Garizim hegyére mutatott, amit a samaritánusok Isten szent hegyének tartottak. Azon a hegyen kötött Józsué szövetséget Istennel (Józs 24). A samaritánusok néhány száz évvel Jézus születése előtt templomot is építettek azon a hegyen. De csak 200 évig állhatott a templom, mert a Makkabeusok elpusztították. A templom romjai azonban jól láthatók voltak utána is. A samaritánusok meg voltak győződve róla, hogy Istent ott kell keresni és ott kell igazán imádni.

Az asszonyban feltámadt a vágy, hogy megtalálja Istent. Azt, akitől olyan messzire került. Imádni szerette volna Isten, aki ellen annyiszor vétkezett. Kegyelmet akart kérni a maga számára. De hova menjen: a Garizim hegyére vagy Jeruzsálembe? A bűnéről nem beszélt tovább. Túlságosan fájdalmas téma volt és nem akart jobban belemenni abba, ami volt. Inkább elvi, teológiai síkra terelte a beszélgetést, arra a kérdésre, amiről zsidók és samaritánusok évszázados vitákat folytattak. Jézus így válaszolt erre: „Asszony, higgy nekem, jön az óra, amikor sem nem ezen a hegyen, sem nem Jeruzsálemben fogják imádni az Atyát. Ti azt imádjátok, amit nem ismertek, mi azt imádjuk, amit tudunk: mert az üdvösség a zsidók közül támad." Majd így folytatta: „Eljön az óra, és már el is jött, amikor az Atyát lélekben és igazságban fogják imádni azok, akik igazán imádják. Mert az atya ilyeneket keres imádókul. Isten lélek és akik őt imádják, lélekben és igazságban kell, hogy imádják." Mire az asszony ennyit mondott: „Tudom, hogy Messiás jő…; mikor eljő, megjelent nekünk mindent."

A samaritánusok hittek a Messiás eljövetelében és bár a próféták írásaiban nem hittek, Mózes öt könyvét tiszteletben tartották. A Mózes 5. könyve 18,15-18 helyén pedig világosan meg van írva, hogy egyszer egy nagy Próféta jön majd, aki megtéríti az embereket Istenhez.

Jézus ekkor felfedte magát: „Én vagyok az, aki veled beszélek.” Abban a pillanatban megvilágosodott az asszonyban minden. Megtelt örömmel, de olyannal, amilyennel még soha.

Közben a tanítványok is visszaérkeztek. Az asszony visszament a falujába és mindenkinek elújságolta, mi történt. Akkora lelkesedés töltötte el, hogy a vízhordó edényeit is a kútnál hagyta. Nem volt fontosabb számára, mint az, hogy mindenkit Jézushoz hívjon, győződjenek meg mások is erről, hogy itt a Messiás. Az emberek csodálkoztak rajta, hogy éppen ez az asszony bíztat másokat a Messiás felkeresésére, de a kíváncsiságtól hajtva vele mentek a Jákob kútjához, hogy meglássák Jézust.

AZ ARATÁS

A faluból visszatérő tanítványok elcsodálkoztak azon, hogy Jézust az asszonnyal beszélgetésben találták. Szótlanul készítették el az ételt, amit az imént szereztek be a faluban. Odatették Jézus elé, de Jézus nem vett belőle. Gondolataiba mélyedve ült. A tanítványok gyengéden unszolták: „Mester, egyél!” Amire Jézus ezt válaszolta: „Van nekem eledelem, amit egyem, amit ti nem tudtok.” A tanítványok nem értették. Talán már evett valamit? De mit? Honnan vette? Jézus látta a bennük felrajzó kérdéseket, azért hozzá-fűzte: „Az én eledelem az, hogy annak akaratát cselekedjem, aki elküldött engem és az ő dolgát elvégezzem.”

Abban a pillanatban feltűnt a falu felől közeledő sokaság; azok az emberek közeledtek, akikben az asszony bizonyságtétele nyomán feltámadt a kíváncsi-ság. Jézus szíve Isten iránti hálával telt meg és így szólt: „Ti nem azt mondjátok-e, hogy még négy hónap és eljön az aratás. Íme mondom nektek, emeljétek fel szemeiteket és lássátok meg tájékokat, hogy már fehérek az aratásra, Aki arat, jutalmat nyer és az örökéletre gyümölcsöt gyűjt; hogy mind a vető, mind az arató együtt örvendezzen… Én annak az aratásra küldtelek titeket, amit nem ti munkáltatok: mások munkáltak és ti a mások álltatok.”

Jézus úgy beszélt magáról, mint aki magot vetett, Mózessel és a prófé-tákkal együtt, a tanítványok dolga pedig az lesz, hogy learassák annak a termését. Az ő dolguk lesz felfedezni, összegyűjteni azokat, akik majd hisznek Jézusban és az ő beszédében.

Jézus az ige magvát vetette el a samaritánus asszony szívében s annak a magvetésnek máris megvan a gyümölcse. A tanítványok feladata az, hogy a közeledő samaritánusokat elvezessék az Isten országába.

Közben a falubeliek odaértek. Lassan és tiszteletteljesen közeledtek Jézushoz s amint elhelyezkedtek körülötte, Jézus beszélni kezdett hozzájuk. Nemsokára besötétedett, a Garizim hegye sötétbe burkolózott, az égen kifényesedtek a csillagok, miközben az egyszerű samáriai szívekben is kezdett kigyúlni a lélek fénye. Sokan hitre jutottak és azt mondták az asszonynak: Most már nem a te beszédedért hiszünk, hanem mert magunk hallottuk és tudjuk, hogy bizonyosan ez a világ megváltója, a Krisztus!

Két nap múlva távozott el onnét Jézus és egy örvendező falut hagyott maga mögött. De örül a tanítványok kis serege is, az aratók csapata, mert részt vehettek az első aratásban.

TANULSÁGOK:

1. A szenvedéseket sohasem kell keresni. A hithez, a keresztyén élethez nem szükségképpen tartozik hozzá, hogy szenvedjünk. Ha ki lehet térni a szenvedések elől anélkül, hogy vétkeznénk, akkor ki kell térnünk. Ha elejét lehet venni annak, hogy

üldözzenek a hitünkért, akkor elejét kell vennünk. A szenvedések erőltetése és a mindenáron való mártíromság nem Istentől való. Jézus példája félreérthetetlen: amikor látta, hogy Júdeában elkezdődnék az üldözése, elment onnan Galileába. Nem csinálta tovább azt, amivel az ellenségeit ingerelte volna. Nem elfutott, nem gyáva lett,nem hűtlenséget követett el, nem tagadta meg küldetését, nem vált árulójává az ügynek, amit Isten rábízott, csupán elejét vette annak, hogy ellenségei összefogjanak ellene. Nem sietette azt, ami egyszer úgyis bekövetkezik. A szenvedéseket nem kell keresni. Azokat, ha Istentől valók nem vállalja, hanem egyszerűen mint elkerülhetetlent átéli az ember, és csak utána méri fel, hogy mi is történt valójában.

2. Isten szemében minden nép egyforma. Egyformán bűnös és meg-vál-tás-ra szoruló. A megtérő bűnös pedig egyformán kedves előtte akár zsidó, akár görög. Az emberek között csak addig lehet különbség, elválasztó tényező, amíg Krisztusban nem találkoznak. Jézus Krisztusban már nincs ilyen-olyan, csak megváltásra szoruló, vagy már megváltott ember. A keresztyén emberszemében senki sem gyűlöletes csak azért, mert másik nemzethez, fajhoz tartozik. A másik ember, akárki legyen is, ugyanabból az egy vérből teremtett és egyetlen áldozattal megváltott ember, akit személyválogatás nélkül kell szeretnünk. Azt mondja az apostol, hogy ő mindenkinek köteles hirdetni az evangéliumot és szolgálnia azzal, amit Istentől kapott. Jézus minden néphez küld-te a tanítványait s egyetlent sem jelölt meg, amelyet el kellene kerülniük.
3. Jézus lelki dolgokról akar beszélni velünk. Mi jóformán csak tes-tiekről akarunk beszélni vele. Holott a testiek szinte ráadásként adatnak azoknak, akik Isten országát keresik. A lelkieket viszont kérni kell és csak Jézustól lehet megkapni. A lélek szomjúságát csak azok a lelki ajándékok elégítik ki, amelyeket Jézus ad. A lélek nyugalmát, csen-dességét csak Jézus élő vize, igéje, vigasztalása, tisztasága és szentsége biztosítja. A víznél is szükségesebb, fontosabb az, amit Jézus kínál.
4. Jézus nemcsak ad élő vizet, hanem minket magunkat is forrássá tesz. A kegyesség nemcsak abból áll, hogy iszunk, hanem inni is adunk. Kapunk és adunk.Vesszük és továbbadjuk. Arról van szó, amire a Hegyi Beszédben tanított, amikor követőit a föld sójának, a világ világosságának nevezte; sónak, világosságnak, forrásnak kell lennünk, hogy az emberek meríthessenek belőlünk nyugalmat, vigasztalást, reménységet, hitet, jóságot, békeséget és minden lelki szomjúságot kielégítő erőt.
5. Isten előtt az egész életünk ismeretes. Mi általában nem szeretjük, ha az emberek minden dolgunkat tudják. Gondoskodunk is róla, hogy ne tudjanak mindent velünk kapcsolatban. Becsukjuk az ajtónkat, elfüggö-nyöz-zük az ablakunkat, elpalástoljuk igazi érzéseinket, véleményünket, mást mutatunk, mást mondunk. Csak annyit lássanak, tudjanak amennyit mi magunk mutatunk, mondunk. Az embereket meg is lehet téveszteni, Isten azonban tudjaa dolgainkat.
6. A múltat nem hánytorgatni kell, hanem lezárni. Lényeges, hogy tisztán áll-jon előttünk mindaz, amit abban elrontottunk, vétettünk, de leglényegesebb az, hogy végérvényesen lezárjuk és nemet mondjunk rá. Az az iga-zán jó, ha valaki meg tud különböztetni az életben egy olyan időszakot, amelyikben úgy élt, mint lelkileg „halott” és úgy is tud beszélni róla, mint a halál állapotáról és meg tud különböztetni olyan időszakot, amelyik már a Krisztusban való megelevenedés ideje (Ef 2, 1 és köv.).
7. Istent lélekben és igazságban kell imádni. Isten azért imádandó, mert Lélek, aki Lelkében mindenütt jelen van és velünk is marad. Nincs helyhez kötve, a Garizim hegyéhez, vagy Jeruzsálemhez. Továbbá Isten azért imádandó, mert igaz, pontosabban: hűséges ahhoz az ígérethez is, hogy Messiást küld s lám, el is küldte. Ráadásul ez a

Messiás is lélekben mindenütt ott lesz, ahol valaki Istent imádni akarja. Valóban ebben a Lélek-Messiásban kell imádni az Istent a hűségéért.

8. Az igazi öröm az Úrban való öröm. Sokféle öröm van, mindegyik ad valamit, de egyik sem hasonlítható ahhoz, amit Isten megtalálása, életünk nagy szabadítása, a bűnök bocsánata és az öröklét elnyerése okoz. Nem nevetgélés, nem vidámság ez, amint az az öröm sem nevetgélős vidámság, amit a halálos ágyából először felkelő, felépült beteg érez, aki meggyőződik róla, hogy visszajött a halálból az életre, vagy az, amit az érez, aki halálos ítélet után kegyelmet és szabadulást kapott.
9. Aki megtalálta a megváltót, másokat is odavezet Hozzá. Aki olyan tele szívvel hívogat, mint a samáriai asszony, annak a munkája nm marad hiábavaló. Lám egy félóra is elég ahhoz, hogy egy egész emberélet kicserélődjék és nagy mélységeket nagy magasságok váltsanak fel.
10. Sohasem lehet előre tudni, kiből lesz Isten áldott eszköze. A bűnösök, akik megtérnek, megelőzik a meg nem térő „igazakat" a mennyek országában (Saul-Pál).
11. Akit hivatásérzet tölt be, az hivatásánakgyakorlása közben nem érez éhséget. Jézust igazában egy dolog érdekelte: Isten akaratának a megcselekvése. Miközben a samáriai asszonnyal foglalkozott, sikár lakóira gondolt, akikben elvetheti az igét és azok hitre juthatnak. Kétféleképpen lehet munkálkodni: hivatásszerűen és elhivatás nélkül. A kettő között az a különbség, hogy aki hivatásérzetből dolgozik, az alig várja, hogy elkezdhesse a munkáját, aki viszont csak a mindennapi kenyeréért dolgozik, alig várja, hogy abbahagyhassa. Isten minket arra hívott el, hogy az Ő akaratát cselekedjük és az Ő magvetésének aratói legyünk. Különös lenne, ha minket ebből csak a megélhetés érdekelne.
12. Jézussal az igében lehet találkozni. A sikárbeliek számára nagy élményt jelentett az, hogy Jézussal találkozhattak. Nekünk is megadatik ez a lehetőség: nem testileg, mint azoknak a Jákób kútjánál, hanem lelki módon. A sikárbeliek, is lényegében az igében, Jézus szavaiban találtak rá a Megváltóra. Mi is az igében találhatjuk meg Jézust. De meg kell találnunk, mert más az, hogy hallunk róla másoktól és más az, ha mi magunk halljuk Őt.
13. Minden keresztyén embernek az a feladata, hogy útmutató, útjelző tábla legyen a Jézushoz vezető úton. Olyan feladat ez, mire mindenki képes.
14. Jézus a világ megváltója. A samaritánusok megértették, hogy Jézus nemcsak a zsidóknak, hanem nekik is adatott Megváltóul, sőt nemcsak egyik-másik népnek, hanem minden népnek. Jézus megváltó igénye valóban nem korlátozódott Izraelre. Tanítványait az egész világra szét-küldte, a föld végső határáig, hogy mindenkinek hirdessék az evangéliumot. Jézus nemcsak az egyházé, hanem az egész világé: a teljes mindenség teremtője és újjáteremtője, aki mindeneket újjá tesz.
15. Izrael és Samária ellentéte Jézusban megoldódott. Samária eredetileg a tíz törzsből álló ország része volt. Amikor Izrael népét arról a területről is Asszíriába deportálták, pogány telepekkel népesítették be, akik különböző pogány városokból kerültek Samáriába. Ezek a pogány telepesek később megismerkedtek a zsidó vallással és őszintén törekedtek Mózes törvényeinek a megtartására, de egyéb tekintetben vallásuk a zsidó és pogány vallások keveréke volt. Egyszerre szolgáltak Jehovának és a bálványoknak (2Kir 17,23-33) Később, amikor Júda népe visszatérhetett a fogságból és hozzáláttak Jeruzsálem újjáépítéséhez, a samaritánusok kérték Zorobábelt, hogy engedje őket is részt venni az újjáépítésen. Zorobábel azonban elutasította a kérésüket. A samaritánusok sértett önérzetükben szembefordultak a zsidókkal és ahol csak tudták, akadályozták az

újjáépítést. Csillapíthatatlan haraggal, gyűlölettel néztek a zsidókra, akik Jeruzsálemben laktak. Még erőszak alkalmazásától sem riadtak vissza, csakhogy hátráltassák a templom építését (Ezsd 4,1-5). Később maguk építettek egy templomot a Garizim hegyén és ezt tartották, hogy az az igazi templom, nem a jeruzsálemi. Jézusban az évszázados gyűlölettől áthatott ellenségek is egymásra találhattak. Vannak ellentétek, amelyek egyedül Jézusban oldódhatnak meg.

KÉRDÉSEK:

1. Miért hagyta ott az Úr Júdeát, holott egyre többen csatlakoztak Hozzá?
2. Milyen vallás volt a samaritánusoké?
3. Milyen volt a zsidóság és a samaritánusok kapcsolata?
4. Mi volt a vitára okot adó „pont” a zsidóság és a samaritánusok között?
5. Hol van ma is Isten imádásának főhelye? Máshol nem lehet imádkozni?
6. Miért ment az asszony olyan szokatlan időben vízért? Mi lehetett az oka?
7. Mi volt furcsa abban, ha egy férfi megszólított egy asszonyt?
8. Mi volt az az élő víz, amelyet az Úr kínált a nőnek?
9. Mit értett meg az asszony Jézus szavaiból?
10. Milyen más égő szomjúság hajtotta még az asszonyt?
11. Mit tesz az asszony a jó hír hallatán?
12. Mi lett a híradásának az eredménye?
13. Kit állított be az Úr később az Ő magvetésének aratásába? /Vö. ApCsel 8/

19. AZ ELSŐ PRÉDIKÁCIÓ GALILEÁBAN, KÁNA ÉS NÁZÁRET (Jn 4,43 – 54; Lk 4,14 – 31)

A KIRÁLYI UDVARI EMBER

Két napi maradt Jézus Sikárban, azután elindult Galilea felé. Eleinte a samáriai hegyvidéken haladt tanítványaival, majd elérte Jezréel széles síkságát.

Minden valószínűség szerint az történt, hogy az őt kísérő tanítványok Galileában elváltak Jézustól és hazatértek családjukhoz, Jézus pedig egyedül ment Kánába. Kánában lakott Nátánael, úgyhogy az ő házában mindjárt szállásra talált. Ott lakott az a fiatal házaspár is, amelyiknek az esküvőjén Jézus is részt vett és csodát tett. Kána lakói közül sokan emlegették az emlékezetes csodát, amikor a vizet borrá változtatta. Az Üdvözítő előtt sok munkával és sok áldással teljes időszak nyílt meg Galileában. Jézus híre bejárta az egész tartományt, még a környező, szomszédos területeken is róla beszéltek az emberek (Lk 4,14). Szívesen hallgatták Jézudt, mindenfelől tódult hozzá a nép. Galileia szegényei nagy várakozással néztek Jézus működése elé.

Kánai tartózkodása idején történt valami, ami általános csodálatot váltott ki az emberekből. Az egyik nap délutánján kis lovascsapat érkezett Kánába Kapernaum irányából. Élükön Heródes Antipás negyedes fejedelem egyik főembere lovagolt. A többiek a szolgái voltak. Jézust keresték. Először Kapernaumban járt, onnan indult egyenesen Kánába. 35 kilométeres út állt mö-götte, ennyi volt a távolság a két város között, ami egymagában nem

sok, de tekintve, hogy nem sima, jó úton kellett megtenni ekkora távolságot, hanem hegyi utakon, bizony fárasztó, kimerítő, nagy teljesítménynek számított.

Alighogy beért Kánába, a főember nyomban Jézus felől kérdezősködött. Hol van annak a tanítómesternek a szállása, akit Jézusnak neveznek? Nem sok-kal később már meg is találta. Elmondta a Megváltónak, hogy a gyermeke sú-lyos beteg, félő, hogy rövidesen meghal. Arra kérte, menjen vele és gyógyítsa meg.

Jézus nem válaszolt azonnal. Először tudni akarta, mi az Atya akarata ebben az esetben. Azon kívül tudni akarta, hogy hisz-e ez a főember őbenne? Minek tartja őt? Talán csodadoktort lát benne, aki varázsszavakkal és babonás eszközökkel gyógyít? Mit gondol felőle a főember? Jézus azt mondta: „Ha jeleket és csodákat nem láttok, nem hisztek". Vagyis: ha most elmegy és csodát tesz, akkor hisznek majd benne. Előbb tehát látni akarnak valamit, majd utána hisznek. A főember azonban nem volt képes belemenni egy ilyen beszélgetésbe. Egész szívét betöltötte a nyugtalanság, hogy amíg ők itt beszélgetnek, addig meghal a gyermeke. Éppen ezért türelmetlenül közbevágott: „Uram jöjj, mielőtt a gyermekem meghal".

Akkor Jézus mélyen a főember szemébe nézett és azt mondta neki: „Menj el, a te fiad él." Ez a kijelentés volt lényegében a legnagyobb próbatétel a főember hite számára. Amit erre tesz, abból minden kiderül: ha csak kuruzslót lát benne, akkor ragaszkodni fog, hogy feltétlenül menjen vele, vegye kezelésbe a beteg gyermeket, hasson rá közvetlenül varázserejével és varázsos eszközeivel. A jelenléte feltétlenül szükséges. Ha viszont hiszi róla, hogy ő Isten Fia, Isten Küldöttje, aki Isten nevével cselekszik, akkor van hatalma mindenre, nem szükséges tehát személyesen megjelennie a beteg mellett, elég a szava.

A főember hite kiállta a próbát. Nem unszolta tovább Jézust, hogy menjen vele. Nyeregbe ült és azt est sötétjében nekivágott a hosszú útnak Kapernaum felé. Még be sem ért a városba, amikor jöttek elébe a szolgái és ujjongva újságolták neki, hogy a gyermeke olyan egészséges, mintha semmi baja sem lett volna. Ámulva kérdezte tőlük a boldog apa: Hány órakor lett jobban? Megtudta, hogy este 7 órakor hagyta el a láz. Vagyis pontosan abban az órában, amikor Jézus azt mondta: „ A te gyermeked él."

Amikor hazaérkezve elmondott a családnak mindent, mi, hogyan történt, mindannyian hittek abban, hogy Jézus az Isten Fia. Hogy mi volt a neve ennek a főembernek, nem tudjuk. Lehet, hogy ő volt Kúza, Heródus pénzügyminisztere, akinek a feleségéről fel van jegyezve, hogy követte Jézust és a vagyonával támogatta Jézus működését (Lk 8,3).

TANULSÁGOK:

1. Vannak helyzetek, amelyekben mindenki kész imádkozni. Gyermeke betegágyánál minden szülő ajka imára nyílik, különösen akkor, amikor nincs orvosi segítség, vagy a gyógyuláshoz emberi remény. Isten irgal-mára jellemző, hogy neki még az ilyen kényszerhelyzetekben elmondott imádság is kedves. Nemcsak a közelállók, a hűségesek könyö-rög-hetnek, hanem az idegeken, pogányok is.
2. A gyógyítás erői nem emberekben vannak, hanem egyedül Istenben. Mindig akadnak emberek, akikről azt gondolják, hogy tudnak gyógyítani. Olyan erők, képességek, eszközök birtokában vannak, amelyekkel más emberek nem rendelkeznek. A gyógyításhoz szükséges erő azonban egyedül Istenben van meg. Jézusnak azért nem kellett személyesen megjelennie a betegek mellett és ott kézzel érinteni, kezelnie őket, mert a gyógyító erő Istenben volt, aki előtt nincs távolság és akinek nincs szüksége emberi közreműködésre. Ha akar, minden helyzetben a puszta akaratával megvalósíthat

mindent. Ezt tudta Jézus és ezt használta fel Jézus. Mivel ő Istennel egy volt, képes volt úgy is gyógyítani, hogy ő Kánában volt, a beteg pedig Kapernaumban.

3. Isten eszközei mások, mint a mi eszközeink. Más utakon jár, másként gondolkozik és másként is cselekszik, mint mi emberek. A megoldásnak is egészen más módjait választja, mint amelyekre mi gondolunk. Mi, ha felismerünk egy-egy megoldási lehetőséget, ahhoz, mint egyetlen lehetségeshez ragaszkodunk s Isten is csak arra kell, hogy azt megvalósítsa. Ne írjuk soha elő Istennek, hogy mikor, mit kell cselekednie a mi javunkra. Imádságunk arra való, hogy feltárjuk előtte helyzetünket és szívünk bizalmát kifejezzük neki.
4. Az igazi gyógyuláshoz két dolog kell: Isten igéje és a mi hitünk. Teljesen megfelel ennek az emberi vetülete is: az orvos biztos diagnózisa, uta-sítása és a beteg hite, bizalma a gyógyulás elengedhetetlen feltétele. Testi és lelki gyógyulásoknak éppen így elengedhetetlen feltétele az, hogy megértsük Isten szavát és abban feltétlenül higgyünk.

KÉRDÉSEK:

1. Az Úr isteni mivoltának hányadik jele volt a királyi emberrel való találkozása? Mi volt az első?
2. Mi az Úr válasza a főember kérdésére? Mit akar előbb megtudni erről az előkelő emberről? Mit válaszol az újabb sürgetésre az Úr?
3. Kellett-e ez a próba a királyi embernek? És nekünk?
4. Mik vagyunk mi: csodavárók vagy hívők?

NÁZÁRET FELÉ

Kánai tartózkodása idejében Jézus Názáretbe is elment. Anyja és férfitestvérei már nem laktak ot, mivel előzőleg Kapernaumba költöztek át. Amikor Jézus Názáretbe ért, éppen szombatnap volt. Mindenki készült a zsinagógába. Jézus is velük tartott.

Természetesen mindenki felismerte; illő tisztelettel köszöntötték, mert Názáretbe is eljutott már Jézus csodatetteinek a híre. A zsinagóga vezetője fel is ajánlotta Jézusnak, hogy prédikáljon a híveknek.

Az istentisztelet mindig áldásmondással kezdődött. Azután olyasmi következett, amit mi bizonyságtételnek, hitvallásnak neveznénk: bibliai igéket olvastak fel. Először az 5Móz 6,4–9 verseket, azután a 11,13–21 verseket, majd a 4Móz 15,37–41 verseket. Ezt követte egy imádság, amelyre az egész gyülekezet együtt mondott „ámen”.

Azon a szombat reggelen, amikor Jézus tartotta az istentiszteletet, természetesen ő mondta az áldást és ő olvasta fel a bibliai helyeket is. Utána lement a szószékről és leült elöl az egyik helyre.

Ezután elővették a Tórát a szekrényből és a gyülekezet különböző előkelő tagjai olvastak a Mózes öt könyvéből. Utána azon a szombat reggelen Ézsaiás próféta könyvéből is kellett olvasni. Annak a felolvasására Jézust kérték fel. Mivel a felolvasás pontos sorrendben történt, mindenki tudta, hogy a 61. fejezet következik. A 61,1 és 2. vers között a 42,7. verset is felolvasta, majd letéve a tekercset, elkezdte a prédikációját.

Mindenki feszült figyelemmel hallgatta. Amit Jézus mondott, az nem a szokásos prédikálás volt. Nem kezdte versről versre magyarázni az igét, hanem mindjárt az alkalmazással kezdte: „Ma teljesedett be az Írás a ti fületek hallatára." Amit Ézsaiás prófétával ígért Isten, az most jézusban beteljesedett. Őt, jézust kente fel Isten arra a

feladatra, hogy a szegényeknek örömhírt mondjon, a foglyoknak, megkötözötteknek szabadulást, vakoknak látást adjon. Hirdette, hogy ő hozta el a megváltást az emberiségnek.

A zsinagógában érthetően nagy csend uralkodott. Amikor befejezte, csodálat és helyeslés morajlott végig a gyülekezeten. Az emberek egymásra néztek és azt kérdezték: hallottál te már ilyet? Gondoltál te már arra, hogy ez a jézus még egyszer így prédikál nekünk? De jó volt hallgatni! De hát ő csak az ács fia, a nőtestvérei itt laknak. Mégis, hogy lehet az, hogy így tud beszélni, ilyen csodálatos dolgokat tud hirdetni? (Mk 6,3). A názáretiek büszkék voltak arra, hogy valaki az ő városukból, ilyen sokra vitte: így tud prédikálni, híres tanító lett belőle.

Jézus azonban tisztában volt azzal, hogy azok az emberek csak csodálják őt. Egy sem ment oda hozzá a betegségével, nyomorúságával, bűneivel, megkötözöttségével, egyik sem kérte, hogy gyógyítsa meg, szabadítsa meg. Egyik hallgatója sem kérte, hogy váltsa meg. Csak szavakat hallottak, csak a beszéd áradását figyelték, de eszükbe sem jutott, hogy komolyan megtegyék, amit Jézus prédikált, vagy, hogy magukra vegyék, amit mondott. Ők csak dicsérték, magasztalták az ügyességét, a képességeit.

Jézus látva a teljes értetlenséget, szokatlan lépésre szánta el magát. Újra beszélni kezdett és azt mondta nekik: Ti bizonyára azt mondjátok nekem: orvos, gyógyítsd meg magadat. Amiket Kapernaumban megcselekedtél, cselekedd meg miközöttünk és akkor majd elhisszük, hogy az vagy, akinek mondod magad. Illésre emlékeztette őket, aki nem a saját hazájában, hanem Sareptában vitte végbe a csodát az olajjal és a liszttel, továbbá Elizeusra, aki pogányt gyógyított meg a leprájából.

Keserűen mondta ki az örök igazságot: Egy próféta sem kedves az ő hazájában.

A názáretieket ne az érdekelje, hogy hol történtek és történnek csodák, hanem az érdekelje őket, hogy legyen hitük. Ahol van hit, ott van csoda is. Nem csodálni, dicsérni kell jézust, hanem hinni benne és csodákat, megváltást, gyógyítást kérni tőle.

A tekintetek elsötétültek az arcok elkomorodtak a názáreti zsinagógában. Az imént még tele voltak rajongással, boldog büszkeséggel, most azonban sértve érezték magukat és haraggal teltek meg: mit gondol jézus tulajdonképpen? Odarohantak a szószékhez, lerángatták róla jézust és kivezették a zsinagógából. Még hogy Isten a pogányok közt tesz csodát, de a názáretiek között nem! Hát a pogányok különbek, mint a kiválasztott szent nép, Izrael? Jézus sértetlenül távozott a dühös emberek közül.

TANULSÁGOK:

1. Az igehirdetés Isten ügye. Ha ember végzi is. Az igehirdető Isten eszköze, akinek az a dolga, hogy Isten gondolatait, akaratát, üzenetét a gyülekezettel megértesse. Mivel az igehirdető lehet engedelmes és engedetlen is, alkalmas és alkalmatlan is, a gyülekezet dolga, hogy mindig imádkozzék az igehirdetőért. Az igehirdetés megbecsülésének az alapja az a tanulság, hogy Isten ügye, a Szentlélekben jelenlevő Jézus Krisztus szolgálata közöttünk.
2. Az igehirdetés nem varázsszer, ami önmagától hat. Lám jézus prédikációja sem érte el a kívánt eredményt. A názáretiek hallgatták, de nem értették. Az igehirdetés eredményességének csak egyik feltétele az igehirdető engedelmessége, alkalmassága. A másik feltétel az igehallgatók alkalmassága, vagyis hite. E nélkül nem Isten üzenetét értik meg, hanem emberi teljesítmény tanúi, amit tetszéssel, vagy nemtetszéssel fogadnak. Mivel a gyülekezet lehet alkalmas és alkalmatlan is az ige hallgatására, az igehirdető elsőrendű kötelessége imádkozni Szentlélekért, hitért a gyülekezet számára

is. Természetesen a gyülekezet tagjai is imádkozással készüljenek, és imádkozás után foglaljanak helyet az igehirdetés színhelyén.

3. A csodához hit is kell. Amennyi a hit, annyi a csoda. Ha valakinek az életében kevés a csoda, vagy Isten nem tesz csodát, akkor nem Istenről kell azt gondolni, hogy nincs benne elég szeretet vagy elegendő erő, hanem arra, hogy abban az emberben nincs elegendő hit. A technika világában elegendő példa van e kettő együttes szükségére. Nem elegendő csak Isten ereje, kell az ember hite is. Nem elegendő az erőmű, ami villanyáramot termel: kell a villanykörte is, hogy egy-egy házban kigyulladjon a fény. Nem elég egy rádióállomás, ami sugározza az adást, kell a megfelelően beállított vevőkészülék is, különben semmi sem szólal meg és semmi sem érkezik el a sugárzott hangokból és képekből.
4. Jézus nem ok nélkül kérdezte meg a tőle segítséget kérőktől, hogy van-e hitük? A hit nem önámító eszköz, nem a tudás megtagadása, félre tétele, hanem az a titokzatos készülék, képesség bennünk, amellyel meghalljuk azt is, amit a hit nélküli ember nem hall meg. Megértünk olyasmit is, amit a hit nélküli, bármilyen okos ember legyen is, nem ért meg.

KÉRDÉSEK:

1. Hogy folyt le Jézus korában egy zsinagógai istentisztelet?
2. Milyen bibliai igéket olvastak fel rendszeresen az istentiszteletek elején? /5Móz 6-ból és 4Móz 15-ből keresd ki!/
3. Ki vezette a zsinagógai istentiszteleteket?
4. Mire kérte az Urat a zsinagógafő?
5. Hogy hallgatják eleinte az Urat?
6. Mi borzolja fel a kedélyeket? Csak az, hogy az Úr kijelenti: „Ma teljesedett be az Írás…”, vagy volt még „valami”?
7. Az ézsaiási igékből valamit elhagyott az Úr… Mi az?
8. Mit várt mindenki abban az időben Jézustól is?
9. „Mibe” torkollik végül az elégedetlenség?

20. A CSODÁLATOS HALFOGÁS
(Lk 5,1 -11; Mk 1,16-20; Mt 4,17-22)

A HAJÓBÓL ELMONDOTT PRÉDIKÁCIÓ

A názáreti zsinagógában elmondott igehirdetés után Jézus a Galileai tenger partvidékére ment. A Kána mellett húzódó hegyi úton északnyugati irányban haladt Kapernaum felé. Útjának utolsó szakaszát a tengerparton tette meg. Áthaladt Magdalán és Betsaidán, míg végül talált egy megfelelő helyet, ahol egy időre letelepedett. Ez a hely Kapernaum közelében a tenger partján volt.

A parton két halászhajót látott. Az egyik hajó két testvéré volt, Simonnak és Andrásnak hívták őket. A másik, amelyik kissé feljebb, Kapernaum irányában ringott a vízen a parthoz erősítve, Zebedeusé volt. Zebedeusnak volt a fia János és Jakab. A két fiú néhány szolgával együtt a hajón tartózkodott. Amikor Jézus odaért az első hajóhoz Simon és András éppen a

húzóhálót mosta. Nem volt kis munka, mert a háló 3 és fél méter széles volt, a két végét két hajóhoz erő-sítették és a vízbe eresztették; úgy használták, mint egy hálófalat, ami a ráakasztott súlyoknál fogva függőlegesen állt a vízben, majd a két hajó egy kör alakú út megtétele után összetalálkozott s akkor a hálót partra vonták. Egy ilyen hatalmas hálónak a kitisztogatása nem volt könnyű, miután a tengerfenéken beleakadt mindenféle tárgy, vízinövény, ami megrongálta és összegubancolta.

Jézust ott is megelőzte a híre. Hamarosan nagy tömeg gyűlt össze a parton. Mindenki Jézust akarta hallani. Magdalából és Betsaidából útra keltek az emberek. Mire odaértek, ahol a két hajó volt, már annyian voltak, hogy Jézust valósággal leszorították a partról, kénytelen volt megkérni Simont, engedje meg, hogy a hajóján helyezkedjék el. Simon készségesen megengedte, majd Jézus leült a hajó végében. Hogy pontosan miről beszélt a sokaságnak, azt nem jegyezték fel az evangélisták, csupán Máté utal arra, hogy Isten országa eljövetelét hirdette nekik és a megtérést sürgette, amit nem szabad halogatni. Amikor Jézus befejezte a prédikációját, az emberek kisebb csoportokban elszéledtek és megtárgyalták maguk között, amit hallottak. Jézus pedig odaszólt Simonnak, az idősebb halásztestvérnek: Evezz a mélyre és „vesd be a hálódat fogásra” (Lk 5,4). Simon nagyon elcsodálkozott ezen, több okból is. Először azért, mert nappal nem szoktak halászni. Vagy éjszaka, vagy nagyon korán reggel, esetleg estefelé szokták kivetni a hálót. Másodszor azért csodálkozott jézus parancsán, mert' minden halász tudta, hogy a halak inkább a sekély vízben szeretnek tartózkodni, tehát a parthoz közel. Ezenkívül az időjárás is olyan volt, hogy nem kedvezett a halászatnak. Meg is mondta Simon Péter, hogy bár egész éjjel fáradoztak a szabályos módon, az előírt helyeken és időben, mégsem fogtak semmit, mégis megteszi, amit jézus mond, de csakis azért, mert jézus tanácsolja. Simon Péter ismerte jézust, tudta, hogy csodatevő hatalmának nincs határa. Lassanként eltávolodott a parttól hajójával, és amikor elérték a mély vizet, akkor testvérével vízbe engedték a hatalmas hálót. Amikor a manőverezés végén elkezdték húzni a hálót a vízben a part felé, a hajó alig tudott előbbre jutni, olyan nagy volt a hálóba került és összefogott halak mennyisége és súlya. Simon és András kénytelen volt segítségül hívni Jakabot és Jánost is. Csak az ő hajójuk vonóerejével voltak képesek partra húzni a hálót, ahol a hajókra felhúzva a hálót és a hajóba szórva a halakat, hatalmas zsákmány tárult a szemük elé. A két hajó csaknem elsüllyedt a nagy megterhelés alatt. Ez volt az a pillanat, amikor Simon Péter magához tért a nagy erőfeszítés után és megértette, hogy tulajdonképpen mi történt.

Eddig csak arra gondolt, hogy nagy szerencse érte, milyen gazdag fogásra tett szert. Most azonban rájött, hogy különös, szent dolog történt. Jézus királyi módon megfizette ezt az egy órai hajóhasználatot, amíg a sokaságnak a hajóból prédikált. De túl azon, hogy ez meghatotta, el is restellte magát amiatt, hogy mennyire nem értett egyet Jézussal és milyen vonakodva engedelmeskedett neki. Megvilágosodott előtte, mennyire emberi módon és milyen hitetlenül gondolkozott ő ott, ahol Isten fia vette át az irányítást. Jézus pedig úgy tett, mintha észre sem vette volna Simon Péter hitet-len-ke-dését, vonakodását. Simon megsemmisülve látta; milyen különbség van Jézus és ő közötte! Térdre vetette magát Jézus előtt és így kiáltott fel: „Uram, hagyj engem, mert én bűnös ember vagyok!” Nem vagyok én hozzád való, ne akarj ilyen embert tanítványodul.

KÉRDÉSEK:

1. Miért éppen Kapernaumban telepedett meg Jézus – Názáret után?
2. Ki volt Zebedeus? Rokona volt-e Jézusnak?
3. Miért kellett az Úrnak csónakba szállnia, és onnan hirdetnie az igét?

4. Tudjuk-e, hogy miről beszélt az Úr a sokaságnak?
5. Mire kérte Simont? Miért „ódzkodik” Simon? Nekünk milyen kifogásaink vannak, ha az Úr az igén keresztül üzen?
6. Mi kényszeríti Simont térdre hullásra? És mit vall az Úr előtt?

AZ ELHÍVÁS

Jézus ahelyett, hogy lemondott volna Simon Péterről, így szólt hozzá: „Mostantól fogva emberek halászává teszlek!” (Mt 4,19; Mk 1,17; Lk 5,10)

Simon és András megindult Jézussal s amikor odaértek Jakab és János hálójához, Jézus őket is magával hívta. Így ötödmagával indult Jézus Kapernaum felé.

A tanítványok számára új élet kezdődött. Eddig is Jézus tanítványai voltak, de megmaradtak régi foglalkozásuk mellett, halásztak. Most azonban minden megváltozott: végleg Jézushoz csatlakoztak, elhagyták mindenüket. Rábízták magukat Jézusra azzal, hogy gondoskodni fog róluk.

TANULSÁGOK:

1. Minden országra hatalmas építkezések jellemzők: Isten országára is az jellemző, hogy épül. Kövekből, élő kövekből: benne hívő, szent életű, engedelmes, szolgáló hitű emberekből épül. Ez a leghatalmasabb, az egész világra kiterjedő építkezés. Lelki jellege ellenére is látható az Egyház életében, a gyülekezet szolgálatában, egy-egy hívő magatartásában. A négy tanítvány csatlakozása Isten országa épülését jelentette.
2. Amit Isten mond, az akkor is jó, ha mi nem értünk egyet vele. Minket kötnek a tapasztalataink, tudásunk, szokásaink, a közfelfogás, neveltetésünk, környezetünk. Isten igéje pedig olykor ellene mond ezeknek. Péter biztos volt benne, hogy jézus nem ért a halászathoz, mert a mély vízben, méghozzá nappal, nem lehet halat fogni. Mégis jézusnak volt igaza. Jézus gyakran visz minket szokatlan utakra, szokatlan szabályt állít elénk, de mindig az a jó, amit ő tanácsol. Meg kell tanulnunk mindig igazat adni neki.
3. Isten a kevésért is sokkal fizet. Milyen kevés volt az, amit Simon Péter adott jézusnak: egy órára beengedte a hajójába, hogy onnét tanítsa a sokaságot. És milyen sokkal fizette meg Simon segítőkészségét. Jézusnál nem a kölcsönös előny elve érvényesül az adás-vevésben, mint az emberek között, akik elsősorban a saját érdeküket nézik, másodsorban, kénytelenségből helyezkednek a kölcsönös érdek álláspontjára.
4. Isten mindig egyetlen szempont szerint cselekszik velünk: ez a szeretet. Ezért van az, hogy ő a kevés ért is sokat ad. Aki a kevésen hű hozzá, azt sokra bízza. Aki felajánlja neki rövid, fáradságokban bővelkedő földi életét, annak odaadja a maga dicsőséges örökéletét.
5. A türelem isteni tulajdonság. jézus nyugodtan kivárta, míg Péter igazat adott neki. Nem dorgálta meg a hitetlenségéért, vonakodásáért. Istent leggyakrabban a türelmessége miatt nem értjük meg, különösképpen, amikor mások iránt gyakorol türelmet. Onnan van ez, hogy bennünk nem jézus indulata van, amelyik türelmes és kegyelmes, irgalmas, hanem a tanítványok emberi indulata, amelyik türelmetlen és irgalmatlan. Megfizet kinek-kinek. jézus nem. Ő tud várni, mert nem akarja, hogy valaki idő hiányában, a megtérés alkalmának a hiánya miatt jusson kárhozatra.
6. Jézus tanítványának csak az való, aki nem érzi magát arra méltónak. A legnagyobb megkülönböztetés, kitüntetés, ha valaki jézus tanítványa, Isten gyermeke lehet. De csak az igazán Isten gyermeke, jézus tanítványa, aki csodálkozni tud azon, hogy az lehet.

7. Aki magát felmagasztalja, az megaláztatik. Aki magát megalázza, az felmagasztaltatik. Péter azért lehetett apostol, mert lelkileg alkalmatlannak érezte és mondta rá magát.
8. Istenhez akkor vagyunk a legközelebb, amikor úgy érezzük, hogy nagyon messze vagyunk tőle. A tékozló fiú sosem volt olyan közel az atyjához, mint a messzeségben, amikor rájött, hogy kicsoda az ő atyja és hová jutott ő. A többi már csak idő és tér kérdése volt. Amikor magunkat nagyon erősnek érezzük, nagyon igaznak, jónak, kifogástalannak véljük, akkor nagyon messze vagyunk Istentől. Amikor pedig gyengének érezzük magunkat, elesettnek, bűnösnek, akkor vagyunk alkalmasak arra, hogy az erős Isten eszközeiként erősnek bizonyulhassunk.

KÉRDÉSEK:
1. Mi a csoda végeredménye?
2. Ki méltó arra, hogy Jézus tanítványa lehessen?

21. A CSODÁK IDŐSZAKA
(Mk 1,21 -39; LK 4,31-44; Mt 8,14-17)

EGY SZOMBATNAP KAPERNAUMBAN

A csodálatos halfogás után jézus bement tanítványaival Kapernaumba. A Genezáret tó partján fekvő városka abban az időben virágzó, pezsgő életű, forgalmas helység volt.

Lakosságának túlnyomó része halászatból élt. Már akkor voltak jó né-há-nyan Kapernaumban, akik hittek jézusban: elsősorban András és Péter, akik-nek ott volt házuk, azután János és Jakab. Abban az időben valószínűleg már Mária is ott lakott.

Odavaló volt minden jel szerint a királyi udvari ember is, akinek a gyermekét jézus Kánában meggyógyította. Volt tehát nem is egy olyan ház Kapernaumban, ahol szívesen fogadták az evangéliumot. Röviddel Jézus oda--érkezése után eljött a szombat. Valószínűleg egy héttel a názáreti szombatnap után, amikor az ott lakók elutasították Jézus evangéliumát.

Kapernaumoan egész más hatása lett annak az igehirdetésnek, amelyet jézus tartott: mindenki örömmel hallgatta. Az emberek szívét hit töltötte el. Jézus sok csodát tett Kapernaumban.

Elérkezvén a szombatnap, jézus elment a zsinagógába. Sohasem mulasztotta el a gyülekezeti istentiszteleten való részvételt. Kapernaumban sem, ahol rendkívül szép és nagy zsinagógaépület állt. A romjai ma is láthatók. Ennek a zsinagógának az volt a nevezetessége, hogy egy római százados építtette, aki a kapernaumi római helyőrség parancsnoka volt (Lk 7,5).

Azon az istentiszteleten is megkérték, hogy hirdessen igét, tanítsa a gyülekezetet. Az evangéliumokban nincs feljegyezve, hogy melyik ige alapján szólt a néphez, de az igen, hogy elálmélkodtak a tanításán, mert nem úgy tanított, nem úgy beszélt, mint az Írástudók, hanem, mint akinek hatalma van (Mk 1,22). Úgy érezték, hogy erő árad belőle.

Az írástudók általában arról beszéltek, hogy mit mondott az egyik, mit a másik rabbi arról, hogy szombaton mit szabad megtenni és mit nem szabad megtenni. Nekik szokatlan élmény volt jézust hallgatni.

Istentisztelet közben váratlan esemény történt. Még nem ért véget jézus tanítása, amikor a hallgatóság soraiban valaki rettenetes hangon kiáltozni kezdett.

A kapernaumiak jól ismerték azt, aki kiáltozott, ismerték a betegségét is: úgy mondták időnként gonosz lélek gyötri. Olyan betegség volt ez, ami csak időnként fogta el a beteget, mint például az epilepszia. Eltorzult az arca, kimeredt a szeme és érthetetlen hangokat hallatott, sőt néha rettenetes istenkáromlásba kezdett.

Az emberek tudták, hogy az ilyen szerencsétlenek nem maguktól káromolják Istent, hanem a bennük levő gonosz erő kényszeríti rá őket. Akkoriban gyakori betegség volt ez Keleten: rendszerint kegyetlen módon kezelték: bezárták őket valahová és verték, hogy kiűzzék belőlük az ördögöt. Az efféle kegyetlenség természetesen nem segített.

Ez a kapernaumi beteg nyugodtan ült a helyén, mígnem egyszer annyira erőt vett rajta az a bizonyos másfajta lélek, hogy nem volt képes ellenállni neki, felugrott a helyéről és teljes erejéből kiáltozni kezdett: Mi közöm hozzád názáreti jézus? Azért jöttél, hogy elpusztíts? Tudom ki vagy te: Isten Szentje!

Mindenki borzadállyal, iszonyodva nézett a szerencsétlen kiáltozó felé, aki helyén állva, kimeredt szemekkel, eltorzult arccal nézett jézusra. Mindenki tudta, hogy nem az ő indulata ez, hanem a beleköltözött, rajta úrrá lett gonosz léleké.

Egyedül jézus állt nyugodtan a helyén. Ő pontosan tudta, miről van szó. Felismerte az emberből szóló gonosz lelket. Nyugodtan csengett a hangja, amikor megszólalt: Némulj meg és menj ki belőle! Az ember abban a pillanatban elcsendesedett, összerogyott, görcsösen rángatózott, majd teljesen megnyugodott. A gonosz lélek eltávozott belőle. Utána felkelt a földről és nagy megnyugvással a tekintetében visszaült a helyére, mintha nem is ő lett volna az az ember, aki olyan dermesztő kiáltozásokkal támadt Jézus tanítása ellen. Ez az ember örökre megszabadult a gonosz lélek hatalmából.

Arról már nem lehetett szó, hogy jézus továbbfolytassa az istentiszteletet a megszokott módon. Az emberek sokkal izgatottabbak voltak, semhogy erre lehetőség lett volna. Izgatottan kérdezgették egymást: Mi ez? Micsoda új tudomány? Hatalommal tud parancsolni a tisztátalan lelkeknek is! És azok engedelmeskednek neki!

Nem akartak hinni a szemüknek.

A kapernaumiak még nem értették a csodát, de egyet megértettek: azt, hogy jézus a démonoknál is erősebb.

TANULSÁGOK:

1. Az Isten minden szomorúságot örömre tud fordítani. Akit ő vezet akkor se csüggedjen el, ha életútja megnehezül, fájdalmak, csalódások érik és keresztek nehezednek rá.
   Jézus nem csüggedt el a názáreti vereség után. Isten a názáreti kudarcra a kapernaumi győzelmet hozta el. Aki a mélységben van ma, azt holnap magasságba viszi.
   Keresztyén ember sohasem csüggedhet el és nem eshet kétségbe. Aki ma nagyon beteg, azt holnap meggyógyítja. Aki ma sír, azt megvigasztalja. A holtat is feltámasztja.
   A gyülekezeti istentiszteleten való részvételt nem szabad elmulasztani. jézus arra adott példát, hogy minden alkalmat fel kell használni rá. Minden ünnep között legnagyobb a hét első napja, a hétnek az a napja, amelyet Isten arra rendelt, hogy megszenteljük.
   Isten igéje Isten ereje. Aki Isten igéjét igazán hirdeti, abból Isten ereje árad. Az ige hallgatója pedig nem okosabb lesz, hanem erősebb, egészségesebb, tisztább, nyugodtabb. A Jézusból áradó Szentlélek ereje belőlünk is áradhat.
4. A Sátán egyik célja megzavarni az istentiszteletet, ahol Jézus hangja szólal meg. A legkülönbözőbb módon igyekszik elvonni a figyelmet az igéről.

5. A megszállottság ma is gyakori állapot. Anélkül, hogy valaki beteg volna, egyik pillanatról a másikra olyan állapotba kerülhet, amelyben teljesen tehetetlen azzal az erővel szemben, ami úrrá lesz felette: úgy viselkedik, ahogy nem akar, olyanokat beszél, amiket nem szokása és általában olyan magatartást tanúsít, amit szégyell. Képtelen uralkodni magán, elveszti a fejét, jóformán nem is tudja, mit csinál.
   Ez az állapot mindig rosszá teszi az embert, gonoszságra, mások bántására, fájdalom okozására ingerli. Ez minden esetben a Sátántól van. Egyetlen gyógyítója: jézus.
6. Jézus minden más erőnél erősebb. Övé minden hatalom mennyen és földön. Akik őt kizárják az életükből, a legnagyobb erőt, a mindenre elégséges erőt zárják ki s ezzel maguk okozzák azt, hogy gyengék és a gonosz lélek úrrá lesz felettük. Jézus már a pusztában bebizonyította, hogy erősebb a Sátán minden kísértésénél. Ereje győzött a Sátán minden mesterkedése felett. Kapernaumban is ez a győzelem lett nyilvánvalóvá. S ez mindannyiszor kiderül, valahányszor szabadításért könyörgünk.

KÉRDÉSEK:
1. Ki építette a kapernaumi zsinagógát?
2. Hogyan tanított az Úr a zsinagógában?
3. Milyen váratlan esemény történt az istentisztelet közben?
4. Milyen betegség kínozta a kiáltozó embert; mit kiabált?
5. Mit tett Jézus? Rendre utasította-e a kiáltozót?
6. Mit jelent a démoni lélektől való megszállottság? Előfordul-e ma is?
7. Elég-e a pszichiáter munkája a gyógyításhoz?
8. Kinek van hatalma egyedül a démoni erők fölött? Elég-e a szava?

PÉTER HÁZÁBAN

A megszállott meggyógyítása olyan tűzbe hozta az embereket, hogy képtelenek voltak tovább figyelni Jézus tanítására, úgyhogy Jézus befejezte a tanítását és kiment a zsinagóga épületéből. Simon és András kíséretében elment Simon házához. Jakab és János is odament. Simon házában újabb feladat vártjézusra: Simon anyósa lázasan feküdt és olyan beteg volt, hogy nem tudott felkelni a vendégek fogadására. A Jézussal együtt érkezett tanítványok, akik látták a zsinagógában végbement csodát, arra kérték Jézust, hogy ezt a beteget is gyógyítsa meg. Azt a csodatevő hatalmat, amellyel az imént egy idegent meggyógyított, mutassa meg Péter anyósa esetében is.

Az idős asszony betegsége meglehetősen általános betegség volt a Genezáreti tó környékén: valószínűleg malária, mert égő láznak nevezték abban az időben. Különböző varázseszközökkel, babonás ráolvasásokkal próbál ták gyógyítani. A zsidók a Bibliából, a Mózes 2. könyvéből olvastak fel részleteket, azt várva, hogy az igé nyomán gyógyulás támad.

Jézus odament a beteg ágyához, a beteg fülé hajolt, megfogta a kezét és az evangélium szerint „megbüntette” a lázat. Ugyanaz a szó áll ennek kifejezésére, mint arra, hogy a tisztátalan lelket megbüntette, kiűzte (Lk 4,39; Mk 1,25). Ebben a betegségben is benne volt a Sátán keze. Nem magában a betegségben, hanem abban, hogy ez a betegség éppen akkor támadt, amikor Jézus Simon házához ment. Különös, hogy a Sátán mindenütt Jézus ellen dolgozott abban az időben: amikor a zsinagógában tanítani kezdett, akkor a megszállottra jött rá a roham. Éppen akkor. Simon házában akkor volt beteg az idős asszony, amikor Jézus odament. Ebben az volt a Sátán reménysége, hogy az emberek

belátják: Jézus mindenhová bajt visz, ahová belép, ott betegség támad, és ezt Jézus okozza. Legjobb tehát távol maradni tőle!

Jézus azonban felvette a harcot a Sátán ellen, és amit az okozott, ő gyógyította meg. Az asszony pillanatok alatt rendbe jött, felkelt és szolgált Jézusnak.

A szombat délután csendben, esemény nélkül telt el. Amikor azonban elhangzott a kürtszó, ami napszálltakor a szombat végét jelezte és elmúlt minden a szombatra érvényes tilalom, megbolydult a városka: amelyik házban beteg volt, megfogták a beteget és vitték Jézushoz. Kapernaum tele volt a délelőtti csodálatos gyógyítás hírével és azzal, hogy Jézusban hatalmas, gyógyító erő lakik. Türelmetlenül várták, hogy véget érjen a szombat és vihessék betegeiket hozzá. Szombatnapon ugyanis tilos volt betegeket szállítani.

Péter háza meg telt betegekkel, az egészségesek pedig az udvaron és az utcán szorongtak (Mk 1,33; Lk 4,40). A legkülönbözőbb betegségben szen-vedők feküdtek Jézus előtt. Az emberek, kicsik és nagyok türelmetlenül lesték, mit fog tenni? Ő pedig nem szólt egy szót sem, csak sorra a betegekhez lépett, megérintette őket és akik mellett elment, meggyógyítva a puszta érintésétől, hangosan kiáltoztak: Te vagy a Krisztus, Isten Fia!Jézus késő estig gyógyított. Oldozgatta a megkötözöttek köteleit, megszabadította régi betegségek foglyait, Sátán új mesterkedésének az áldozatait. Különös erő áradt belőle: a szabadítás és a nyomában támadó békesség öröme töltötte el azokat, akik kapcsolatba kerültek vele. A betegek mind saját lábukon mentek haza. Kapernaum tele volt a meggyógyultak énekszavával és hangos imádságaival.

Ez a szombatnap hatalmas győzelem volt a Gonosz felett. Jézus előtt meghódoltak a gonosz lelkek. Jézus Királynak, Úrnak bizonyult.

Még sötét volt, amikor Jézus halkan kilépett Simon házának kapuján. Egyedül volt. Gyorsan lépkedve igyekezett kifelé a városból, a tenger partján egy csendes, nyugalmas helyet keresve. Szüksége volt rá, hogy nyugodt imádságba merülve beszélgethessen a mennyei Atyával. Simon háza túlságosan tele volt ahhoz, hogy ott erre alkalma lehetett volna (Mk 1,35). Neki viszont sok erőt kellett kérnie a Mennyei Atyától.

Nem sok idő telt el, amikor a távolban feltűntek a Jézust kereső tanít-vá-nyok. Az ébredező emberek mind azt kérdezték hol van Jézus. Látni és hallgatni akarták őt. Mire a tanítványok kiértek a városkából, tekintélyes tömeg verődött össze és csatlakozott hozzájuk, megtudván, hogy Jézushoz mennek.

Jézus belelátott a szívükbe, ahol már kezdtek kibontakozni a Messiáshoz fűzött váradalmak: Jézus nemcsak gyógyítani jött, hanem megszabadítani Izraelt a rómaiaktól, az elnyomó ellenségtől, itt van hát az ideje, hogy ezt megkezdje! Jézus viszont távolról sem azért jött, hogy mint Izrael Királya felszabadító háborút szervezzen a császár ellen. Azért késztette gondolkozásra a túl nagy lelkesedés, ami hatalmába kerítette Kapernaumot. Eldöntötte, hogy nem marad tovább közöttük, hanem elmegy más városokba, falvakba. Így azután, amikor a sokaság odaért hozzá, ezt mondta nekik: „Nekem egyéb városokban is hirdetnem kell Istennek országát; mert azért küldettem.” (Lk 4,13). És elment Galilea különböző helyeire: ahol zsinagóga volt, mindenütt tanította és gyógyította az embereket.

Márk szerint néhány napig tartózkodott egy-egy helyen: mindenütt ugyanolyan fogadtatásban részesült, mint Kapernaumban.

TANULSÁGOK:

1. Titokzatos erők „gondoskodnak” arról, hogy keresztyén embereknek több jusson ki a rosszból, bajból, betegségből, mint egyebeknek. A Sátán rajta van, hogy a keresztyén embereknek ne legyen jobb sorsuk, mint a nem hívőknek. Így majd mindenki belátja,

hogy a hit nem használ semmit, a vallásosság, istenfélelem nem segít, nem érdemes Istenben hinni. Az ember sorsa nem lesz tőle jobb. Ha ellenkezőképpen volna: ha a hitre jutván minden betegség elmúlnék, minden szegény meggazdagodnék, mindenki helyzete kedvezőbbre fordulna, mindenki Jézust keresné, akárcsak Kapernaumban. A Sátán gondoskodik róla, hogy ne így legyen. Jó, ha a hitben járó keresztyén ember tisztában van ezzel és nem arra gondol, hogy Isten elhagyta őt. Jézus előre felkészítette a követőit: E világon nyomorúságtok lészen... Nem emberektől, hanem az Isten országa ellen munkálkodó gonosz erőkről. De a hit legyőzi a gonosz erőket. A kísértéssel és próbatétellel együtt Jézus is megjelenik az életünkben és megadja a kimenekedését, szabadulását és a győzelmet.

2. A csendes óra a lelki megerősödés alkalma. Jézus mindenütt megtartotta. El nem mulasztotta volna, hogy imádságban elcsendesedjék, lelkét kitárja mennyei Atyja előtt és új erőkkel töltekezzék meg. A fáradt léleknek meg kell újulnia, meg kell telnie új erőkkel. Aki ezt elmulasztja, az mindig fáradt, terhét roskadozva hordja, és nem tudja mi a baja.
3. Az erőt nem egyszersmindenkorra kapjuk. Nem úgy van, hogy hitre jutva a hit erőivel is egy életre felszerel Isten. Erőről-erőre jutva jutunk el utunk végére. Ahogy a kenyeret naponként, az erőt is naponként kell elkérnünk, mert így nem feledkezünk meg arról, hogy kegyelemből élünk, hit által, mert mindenünk Istentől van. Autókhoz vagyunk hasonlóak, amelyeknek időnként rendszeresen oda kell állniuk a benzinkút elé és magukba szívni azt, amitől lesz újra erejük továbbhaladni, ha kell száguldani, sok utas terhét felvenni. Ha ezt elmulasztanánk, hiába lenne egy gépkocsi a legjobb gyártmány, külsőre legtetszetősebb, nem lenne képes semmire. Mi pontosan így vagyunk. Nem elvesztegetett idő az, amíg egy gépkocsi a benzinkútnál áll. Nem elvesztegetett idő, amit egy-egy istentiszteletben, bibliaórán, csendes órán otthon a Szentírás mellett, imádságban elmélyedve töltünk. Majd utána gyorsabban haladunk. Hány ember él körülöttünk, akinek mindene megvan, mindent megadhat magának, mégis mindig fáradt, csak vonszolja magát. Sohasem töltekeznek ott ahol erőt lehet kapni: felülről való erőt, mindenre elégséges erőt, a Krisztusban.

KÉRDÉSEK:

1. Hová ment Jézus Péter házából?
2. Mi volt Simon napának a baja?
3. Milyen emóciót váltott ki a napa meggyógyítása a kapernaumiakban?
4. Mi a „többlet” Jézus gyógyításaiban?
5. Jézusnak is szüksége volt egyedüllétre…Hogyan töltötte el az időt „ebben” az állapotában?
6. A betegség természetes velejárója-e az emberi életnek? Mi erről a véleményed?

EGY BÉLPOKLOS MEGTISZTUL

Jézus körútjának mindössze egy eseményét örökítették meg részletesen az evangélisták. Amikor Jézus Galilea egyik városkájában tartózkodott, odament hozzá egy leprás. Lukács, aki orvos volt, meg is jegyzi: poklossággal teljes volt (Lk 5,12). Azt jelenti ez, hogy a betegség nem kezdeti stádiumban volt rajta, hanem már az egész testén elterjedt az iszonyú halálos kór.

A zsidók gyógyíthatatlannak tartották a poklosságot. Nem ismertek gyógyszert, amivel segíthettek volna egy lepráson. Aki egyszer megkapta a leprát, az lassú haldoklásra volt

ítélve. Ráadásul azt tartották a zsidók, hogy a lepra Isten büntetése bizonyos bűnösökön. Tizenegy bűnt tartottak nyilván, amelynek a büntetése: bélpoklosság. A leprás tehát Istentől elátkozott embernek számított, éppen ezért nem is tanúsítottak iránta szánalmat, inkább lenézték és megvetették. Természetesen messze elkerülték, illetőleg kötelezték, hogy költözzék ki a lakott településekről, messze, lakatlan helyre, ne merészkedjék az egészséges emberek közelébe; legfeljebb két méterre közelíthetett meg valakit, de a városba vagy faluba nem mehetett be. Ha leprások a városon kívül találkoztak arra menő egészségesekkel, akkor egy kendővel el kellett takarniuk a szájukat, nehogy a leheletük megfertőzzön valakit. Nemcsak a betegség fertőzésétől tartottak, hanem attól is, hogy tisztátalanná teszik azt, akire rálehelnek. Ezenfelül, ha a leprások embert láttak közeledni magukhoz, akkor már messziről kötelesek voltak kiáltozni: Tisztátalan, tisztátalan! Helyenként arra is kötelezték őket, hogy csengőt hordjanak a nyakukban, a lakott településekhez közel állandóan csengessenek, kolompoljanak, hogy ki-ki idejében észrevehesse a közeledésüket.

Mindezt tudni kell ahhoz, hogy a Szentírásban írottakat a legapróbb rész-le-tekig megérthessük. Néha jelentéktelennek látszó szavak mögött mér-he-tet-len mélység húzódik meg. Ez az ember, akihez senki nem ment közel s ő is távol kellett magát tartsa mindenkitől, „odajött hozzá” (Mk 1,40), ti. Jé-zus-hoz. Térdre borult előtte és azt mondta neki: „Uram, ha akarod, meg-tisz-títhatsz engem”. Bizonyosan sokat hallott már Jézusról, csodáiról, ha ilyen vallomással fejezte ki a hitét. Nem félt attól, hogy előzi magától, mint mások.

Jézust megindította ennek az embernek a bizalma. Kinyújtotta kezét és megérintette. Ilyet sem tett senki a zsidók között, nehogy tisztátalanná váljék. Jézust nem zavarta a zsidók vallási szabálya. Éppen azért érintette meg azt az embert, hogy bebizonyítsa, ő erősebb, mint a betegség, sőt erősebb, mint a tisztátalanság ereje. Amikor megérintette a tisztátalan embert, nem az történt, hogy Jézus tisztátalanná vált, hanem az, hogy a tisztátalan ember megtisztult.

Jézus azonban nem érte be csupán azzal, hogy megérintette az embert. Ügyelt arra, nehogy azt gondolják, hogy az ő teste tele van természetfeletti erőkkel és úgy gyógyít. A gyógyulás akkor következett be, amikor szólt az emberhez: „Akarom tisztulj meg!” A leprás abban a pillanatban megtisztult. Ha később visszagondolt a gyógyulásra, akkor nem az jutott eszébe, hogy Jézus megérintette, hanem az, hogy amit mondott az gyógyította, az tisztította meg. Az ige. Jézus igéje, Jézus szava. Isten beszéde adja a tisztulást. Jézus tehát nem varázsló, hanem Isten fia, aki hatalmát gyakorolja más erő felett, a betegségek erői felett, a természet erői felett is. Amint megtisztult az ember, a jóságos gyógyító egyszerre szigorú tanítóvá változott: Megparancsolta, hogy senkinek se mondja el, hanem menjen, mutassa be magát a papoknak és mutasson be illő áldozatot a tisztulásért. Látta rajta, hogy legszívesebben futna és mindenkinek elmondaná, mit történt vele és ezzel mindenki érdeklődésének a középpontjába kerülhetne, mindenki őt cso-dál-ná, őt, akit azelőtt mindenki megvetett, lám most nagyobb lett mindenkinél, különb, értékesebb, híresebb, mint bárki más.

Még egy oka volt Jézusnak erre a szigorú parancsra, nem akarta, hogy megrohanja az egész nép és követelje tőle, hogy ezzel a hatalmával szabadítsa meg az országot a császár uralma alól. Ezért nem akarta, hogy a csodáiról sokat beszéljenek az emberek.

A meggyógyult leprásnak azért kellett elmennie és bemutatnia magát a papok előtt, mert a mózesi törvényben ez kötelezően elő volt írva (3Móz 14), azonkívül két élő madarat, két bárányt és egy juhot kellett áldozatul bemutatnia. Így akarta Jézus bizonyítani azt, hogy tiszteli a mózesi törvényeket. Egyébként abban az időben a papok voltak a nép orvosai is, mint arra is kiképzett személyek. Ők adtak hivatalos igazolványt arról, hogy a kiközösített

visszatérhet a társadalomba, miután tisztátalanságából kitisztult, betegségből meggyógyult. A boldog ember képtelen volt Jézus parancsát megtartani. Úton-útfélen újságolta mi történt vele, úgyhogy Jézus nem ment be többé abba a városba, hanem elment egy csendes helyre, hogy ott imádkozzék. Az emberek azonban ott is rátaláltak, mert mindenfelől keresték őt.

Ezzel ez az ember nagyon rossz szolgálatot tett Jézusnak: egyszerűen nem mehetett többé nyugodtan sehova, sem egy városba, sem egy faluba, mert az emberek egyszerre megrohanták és kéréseikkel elhalmozták. Semmiképpen nem akart Jézus ellenkezésbe kerülni a római hatóságokkal, akik nagyon megnehezítették volna tulajdonképpeni munkáját, korlátozhatták volna szabad mozgását. Egész Galilea amúgy is tele volt nyugtalansággal. Jézus viszont nem akarta a nép nyugtalanságát tovább szítani. Az ő célja az volt, hogy tanítsa a népet, hogy amikor mint Isten Báránya majd életét adja, megértsék áldozatának, halálának és feltámadásának az értelmét.

TANULSÁGOK:

1. Jézushoz mindenki odamehet. Nem vet meg senkit. Nem fél senkitől. Ellenkezőleg: ő hív magához mindenkit. Minden bűnöst. Nem fél attól, hogy ő maga bűnössé válik, a tisztátalantól tisztátalanná lesz, inkább nála tisztul meg minden bűnös. Aki Jézushoz megy, megtisztul. Olyan lehet, mint Jézus. Ez a Jézussal való közösség nagy titka és áldása. Ehhez képest mily kevés volt az, hogy sokan kenyeret kértek tőle. Ma is sokan legfeljebb kenyeret kérnek Jézustól, holott elnyerhetnék azt is, hogy olyanná válnak, mint Jézus! A bűnösök barátjának nevezték, mert bátran ment a bűnösök közé, együtt evett velük, megengedte, hogy odamenjenek hozzá: a leprások, a bűnös nők, vámszedők mind megtisztultak Nála. Ma téged kérdez: Akarsz-e megtisztulni?
2. Van valami, ami Isten szívét megindítja: a bizalom. Ha a szívünket bizalom tölti meg Iránta, az megindítja a szívét. Jólesik Neki, de a kételkedés, a hitetlenkedés, a bizalmatlanság sérti Istent. Ő tökéletes Atya, miért ne bíznánk Benne?
3. A gyógyító erő nem Jézus érintésében van, hanem Jézus szavában, Isten igéjében. Nem arra van szükségünk, hogy Isten valami rendkívüli csoda folytán fizikailag érintsen minket, hanem arra, hogy a szavát halljuk. Olyan szó az, amiben nem tudomány van, hanem hatalom, erő. Isten igéje ma is gyógyít: szomorúságot, félelmet, kételkedést, aggodalmaskodást, gyű-lö-letet, haragot, bosszúvágyat, gyászt, kevélységet, hitetlenséget, közönyt, irigységet, tisztátalan ajkat, parázna szívet, lelki vakságot, bizonytalanságot és minden olyan betegséget, amelynek lelki eredete van. De túl ezen a hirtelen felsoroláson, Isten mindenek felett áll, mindenre elégséges.
4. Isten nem azért cselekszik velünk hatalmasan, hogy utána magunkat csodáltassuk, hanem hogy Őt dicsőítsük. Nagy kísértés, hogy Isten Lelke újjászül, megtisztít, akkor magunkat mutogassuk, a tisztaságunkkal magunkat állítsuk az emberek elé. Aki büszke arra, amit Isten neki adott, az megrontja magában az Isten munkáját. A dicsőséget Isten magának tartja fenn. Ne dicsekedjünk azzal, amink van; ha hitünk, világosságunk, bölcsességünk, tudományunk van, ne dicsekedjünk, hanem szolgáljunk azzal mások javára, üdvösségére, Istennek dicsőségére. Ez kedves az Isten előtt és ez illik az Isten megváltottaihoz, akiken kegyelemből könyörült.

KÉRDÉSEK:

1. Mi a „poklosság”? Vannak-e ma is poklosok?
2. Milyen sors várt a poklosokra?
3. Isten büntetése-e a poklosság és általában a betegség, vagy inkább próbatétele?

4. Milyen veszélynek tette ki magát Jézus azzal, hogy megérintette a beteget?
5. Miért kellett a megtisztult betegnek jelentkeznie a papnál? (Vö. 3Móz 14.)
6. Vajon miért kéri az Úr a poklostól, hogy hallgasson?
7. Milyen túlzott „forradalmat” idézett volna elő az emberekben, ha köztudomásúvá lesz a poklos megtisztulása?
8. Elég-e betegségünk idején az orvos segítsége? Mi az a „többlet”, amelyre szükségünk van?

22. ISMÉT KAPERNAUMBAN
(Mt 9,1-8; Mk 2,1-12; Lk 5,17-26)

A GUTAÜTÖTT

Jézus körútja Márk evangélista megjegyzése szerint néhány napig tartott, ez a „néhány nap” kifejezés azonban az akkori nyelvben meglehetősen hosszú időt jelentett. Hetek teltek el, míg Jézus ismét Kapernaumba ért. Ott már türelmetlenül várták. Nem felejtették el a csodáit, sőt a régiek mellé szüntelenül érkeztek az újabb csodák hírei.

Egy napon elterjedt a városban a hír, hogy Jézus ismét „itthon” van. Nem lehet biztosan tudni, melyik ház jelentette az ő kapernaumi otthonát, legvalószínűbb, hogy anyjának, Máriának házában lakott.

Egyszerre áradt hozzá az emberek sokasága. Bementek az utcai kapun, meg-töl-tötték az udvart. Az előkelőbb tekintélyesebb kapernaumiak pedig az udvar-ra nyíló szobában foglaltak helyet, ahol általában a vendégeket szokták fogadni.

A ház eredeti zsidó ház volt, a zsidó szokásoknak megfelelően épült. Kí-vül-ről csak a csupasz, fehér falakat lehetett látni, keskeny, rácsos abla-kok-kal, a kapun belül füves udvar, a ház teteje lapos; köröskörül kőfal védte. A ház külső falához épített lépcső vitt fel abba a szobába, amelyben a szálló-vendégeket helyezték el; ha pedig nem volt vendég, akkor azt használták imádkozás céljára („Menj be a te belső szobádba.”).

Az udvar, sőt belül az egész ház annyira megtelt emberekkel, hogy egy tűt sem lehetett volna leejteni. Sok farizeus is volt közöttük, akik Galilea legkülönbözőbb helyeiről gyűltek egybe, hogy közelről láthassák Jézust. Bizonyosan régebben megérkeztek már Kapernaumba és megvárták, míg körútjáról visszaérkezik. Érthető tehát, hogy amikor meghallották, hogy haza-érkezett, nyomban odasiettek, ahol lakott. Érdeklődéssel szemlélték, mennyien szorongtak abban a reményben, hogy Jézust látják és hallják.

Amikor mindenki elhelyezkedett, Jézus beszélni kezdett. Lélegzetvisszafojtva hallgatták. Így volt ez máskor is, mert erő és fenség áradt a szavaiból.

Már javában beszélt, amikor az elnéptelenedett utcán feltűnt négy ember: egy beteget vittek, hogy Jézusnak bemutassák. Barátjuk, vagy testvérük lehetett a magával tehetetlen, gutaütött ember. Odaérve a házhoz látták, hogy bejutni lehetetlen. Másnapra nem merték halasztani a dolgot, mert nem tudták ott lesz-e még Jézus, vagy elmegy valahova? Felvittek hát a beteget a tetőre, ott a földszinti folyosó felett a tetőrészt megbontották, nagy lapos köveket emeltek ki a helyükből és amikor már elég széles nyílást csináltak, ügyesen leengedték azon a béna beteget Jézus elé. Kötél segítségével könnyen megoldották a beteg lebocsátását. Mindenki nézte mit csinálnak? Jézus is megállt a beszédben. Ránézett a lába

előtt fekvő gutaütöttre majd a tető nyílása szélén álló négy emberre tekintett fel, a szíve pedig megtelt részvéttel. Másokat megszégyenítő hit kellett ahhoz, ami azok megtettek. Nemcsak igaz szeretetről tettek tanúbizonyságot a barátjuk, vagy testvérük iránt, de mérhetetlen nagy hitről is.

A földön fekvő béna ember tekintete tele volt szorongással és félelemmel. Bizonyosan nem ő vette rá a barátait vagy testvéreit arra, hogy ilyen módon vigyék Jézus elé. Egyszerűen nem tudott megszólalni. Jézus azonnal látta, hogy ez a beteg ember Isten előtt nagyon bűnösnek érzi magát és nyomorult állapotában is Isten verését látja, amit nyilván megérdemelt. Azért is nem panaszkodott, egy szóval sem sajnáltatta magát. De szíve mélyén százszor megbánta minden vétkét és megalázkodott Isten sújtó keze alatt.

Különösen csendült Jézus hangja: Fiam megbocsáttattak a te bűneid! Hangja tele volt gyengédséggel és szeretettel. Ez a megszólítás: fiam, érzékeltette a remegő beteggel, hogy Isten nem haragszik rá, mint gyermekére.

Az ember úgy itta Jézus szavait, mint az élet vizét. Kínzó gondjaitól, kétségbeeséstől érezhetően megszabadulva megtelt a szíve azzal az örömmel, hogy Isten kegyelmes hozzá. A gyógyulásra nem is gondolt. Neki a bűnök bocsánata is tökéletesen elegendő volt: a betegség sem olyan rettenetes, maga a bénaság sem elviselhetetlen, ha tudja, hogy Isten megbocsátott neki mindent és soha nem változtatja meg ezt a kegyelmét. Szívében teljesen megbékélt Istennel, haza akart hát menni: a betegségét majd megnyugvással elszenvedi. A fő, hogy Istennel rendben van a dolga.

Jézus körülnézett, mert észrevette, hogy a farizeusok és az írástudók összedugták a fejüket és maguk közt sugdolóztak. Azt is tudta, mit sugdostak egymás fülébe: azt, hogy Jézus istenkáromlást követett el azzal, hogy bűnöket bocsátott meg, ami kizárólag Isten joga.

Odafordult hát hozzájuk: „Miért gondoltok ti gonoszt a szívetekben? Mi könnyebb, azt mondani, megbocsáttattak a te bűneid, vagy azt mondani, kelj föl és járj?” Mindenki tudta, hogy bűnöket megbocsátani nagyobb, dicsőségesebb dolog, mint egy betegséget meggyógyítani. Gyógyítani emberek, orvosok is tudnak, de bűnöket csak Isten képes megbocsátani. Csakhogy egy gyógyítást mindenki láthat, a bűnök megbocsátása azonban nem látható. És nehogy kételkedjenek abban, vajon van-e Jézusnak hatalma bűnöket megbocsátani, odafordult a földön fekvő beteghez és így szólt hozzá: „Azt mondom neked, kelj fel, vedd a hordágyadat és menj haza!” Az ember abban a pillanatban felállt és megtette, amit Jézus mondott neki. Az emberek megdermedve nézték a csodát. Csak a meggyógyított ember ujjongó éneke hangzott az utcán. Mindenki hatása alá került a látottaknak. Látták Istent cselekedni és hallották Isten bűnbocsátó igéjét. Az élmény erejével telve tértek meg hajlékaiba, hogy otthon feloldódva a látottak hatása alól megtárgyalják mindazt, ami történt. Kapernaum minden lakosának ez volt a szívében: Hihetetlen dolgot láttunk ma!

Sok beteg fordult meg Jézusnál, mind azért ment, hogy újra egészséges legyen, vitték hát hozzá a fájdalmukat és betegségüket. Ez volt az első beteg, aki bűneit vitte Jézushoz.

TANULSÁGOK:

1. Isten sohasem tart szünnapot. Szünet, szabadidő, pihenés az ő mun-ká-jában soha nincsen. Nem alszik, nem szunnyad az Izrael őrizője. Egy pillanatra sem feledkezik el rólunk. Mindig ráér, mindig készséges. Sőt nemcsak, hogy nincs terhére, ha keressük, még maga is hívogat: Jöjjetek énhozzám mindnyájan... Pedig Jézus is volt fáradt. Jákób kútjánál is fáradt volt, mégis volt ideje a samáriai asszony számára. Kapernaumba is

fáradtan tért vissza, mégsem küldte el a házánál egybegyűlt sokaságot. A hitetlenség és a rosszakarat is fárasztotta. Fáradtságát megtartja magának, nekünk pedig áldásait adja.

2. Két dolog hatotta meg Jézust: az erős hit és az erős szeretet. Ma is az akadályokat legyőző hit és az áldozatokat vállaló szeretet indítja meg a szívét.
3. A gyógyulásnál is nagyobb áldás a bűnök bocsánata. Nemcsak bajainkat, de a bűneinket is oda kell vinnünk Jézushoz. Aki beteg, mindig azt gondolja, ha meggyógyul, az változást hoz az életébe, az majd minden kérdést megold. Soha. Az egyik betegséget, az egyik bajt mindig nyomon követi a másik. Aki ma meggyógyult a tegnapi bajából, az holnap újra beteg lehet és életkérdései sosem oldódnak meg attól, hogy bajaiból kilábal. De akinek a szíve egyszer megtelt az örömmel, hogy őt Isten sze-reti, bűneit megbocsátotta, erős lesz jóban-rosszban és az öröme megmarad. Nem a gyógyulás, hanem a megtérés oldja meg az élet minden kérdését. Ezen lehet vitatkozni, csak változtatni nem. Nem az óember foltozgatása, javítgatása, hanem az új ember megszületése és meg-erő-södése, a hitben való erősödése, az evangéliumban való örvendezés ad teljes megoldást.

KÉRDÉSEK:

1. Hol lakott Jézus Kapernaumban?
2. Milyen volt egy zsidó ház berendezése?
3. Miért kellett a gutaütöttet vivő barátoknak a ház födelét megbontaniuk?
4. Mire utal ez a szokatlan magatartás? A gutaütött hitére vagy a barátokéra? Neked mi a véleményed?
5. Hogy fogadja az Úr a „tetőrongálást”?
6. Milyen különös módon gyógyít Jézus?
7. Kiket vesz észre Jézus a hallgatóság soraiban? Kik ezek, miért jöttek?
8. Mi könnyebb: Gyógyítani egy betegséget, vagy megbocsátani valakinek a bűneit?

MÁTÉ ELHIVATÁSA

Ugyanazokban a napokban másik eset is megörvendeztette Jézust. Egy alkalommal, a tenger partján végzett tanítás befejezése után, a vámszedő háza előtt ment hazafelé. A vámszedőt Lévinek hívták. (Mt 9,9-13; Mk 2,14-17; Lk 5,27-32)

Abban az időben a vámszedők lenézett, megvetett emberek voltak. Általában kétféle vámszedőt ismertek: a közönséges adószedőt és a vám-sze-dőt. Az adószedők a római helytartó által kivetett adót szedték be: a ga---bonatermés egytizedét kellett beszolgáltatni ingyen a helytartóságnak. Ezeknél az adószedőknél is jobban gyűlölték a zsidók a vámszedőket, akik a kivitel és behozatal alkalmával szedtek vámot. Ezek minden hajót átvizsgáltak, amelyik Kapernaum kikötőjébe befutott és a rakomány után mindig tekin-télyes összegű vámot róttak ki, amit meg kellett fizetni.

Ha pedig szárazföldön érkezett egy karaván, akkor a vámszedő annak a rakományát vámolta meg.

A vámszedőhelyeket a római hatóságok adták bérbe a legtöbbet fizető zsidónak, természetesen magas összegért. Nem csoda hát, hogy mindegyik vámszedő igyekezett, hogy ne csak a bérleti összeget nyerje vissza, hanem jelentős hasznot is biztosítson magának. Ennek érdekében nem riadtak vissza az embertelen keménységtől, gorombaságtól sem. Ha pedig valahol ellenállásba ütköztek, azonnal a római katonák segítségét vették igénybe. A gyűlöletet velük szemben csak fokozta, hogy a törvényes

előírásokat semmibe véve, képtelenül magas összegeket követeltek és hajtottak be az utasoktól, a kereskedőktől.

A gyűlöletnek általában 3 oka volt:

1. maga az adó sértette az izraeliták önérzetét;
2. a megszálló rómaiakkal való együttműködés;
3. a becstelen, hamis mód, ahogy működésüket kifejtették, gyűlöletessé tette őket.

A vámszedők osztályához tartozott Lévi is. Az ő vámszedő helye a tengernél volt, ahonnan az egész kikötőt ellenőrzése alatt tarthatta. Már korán reggel ott ült a vámszedőhelyen.

Jól ismert minden járókelőt. Őt is ismerte mindenki.

Lévi mindent tudott, mindent hallott, ami Kapernaumban Jézus körül történt. Számtalan esetet ismert hallomásból, azon kívül látta, hogy sokan keresik, követik Jézust. Magát Jézust is nemegyszer látta és elkapta egy-egy szavát. Mindez nem maradt benne nyomtalanul, sőt egy idő múlva olthatatlan vágy ébredt benne, hogy egyszer Jézussal együtt lehessen és kiönthesse előtte a szívét. Szívesen abbahagyta volna a gyűlöletes vámszedőéletet és elkezdett volna egy merőben más, tiszta, új életet, de ahhoz nem volt bátorsága, hogy odamenjen és megszólítsa Jézust. Félt a visszautasítástól. Mindenki megvetette, miért kapott volna egyebet Jézustól? Így azután meg--maradt a helyén, a vágy is a szíve mélyén s úgy gondolta, hogy senki sem tud arról, ami benne egyre fokozottabb mértékben élt.

Jézus azonban mindent tudott. Régen észrevette már ezt a vámszedőt. Az új élet vágyát is észrevette a tekintetében. Amikor a fentebb említett alkalommal, a tanítás végén hazafelé tartott és elment a vámszedőhely előtt, megállt egy pillanatra, ránézett Lévire és csak ennyit mondott neki: Kövess engem! Ő pedig egy pillanatnyi habozás nélkül becsukta a hivatalát, vagy rábízta másra. Hogy hogyan is állt a bevételekkel? Beszedte már a szükséges pénzt, vagy a vámszedés abbahagyása óriási kárt okozott neki? Ez utóbbi a valószínűbb. De Lévi nem félt a következményektől, mindennél nagyobb volt az öröme afelett, hogy Jézus maga szólítottam meg és felkínálta neki az új élet lehetőségét.

Vagy ezen, vagy a következő napon Lévi nagy vendégséget rendezett Jézus tiszteletére; meghívta minden régi vámszedőtársát, barátját, hogy bejelentse, végleg búcsút mond a régi életének.

A nagy vendégszobában minden készen várta a vendégeket. Lévi nagyon gazdag volt. Amikor Jézus belépett, neki kínálta fel Lévi a főhelyet. A többiek annyian voltak, hogy megtelt a helyiség. A megvetettek gyülekezetében ott ült Jézus. Bűnösök voltak, akiktől mindenki irtózott. Páriák voltak, kitaszítottak, társadalmon kívüliek. Ilyen társaságba fogadott el Jézus meghívást! Nem mondta le: nem a bűnösök bűnét nézte, hanem az értük vállalt szolgálatot. Az udvar tele volt a kíváncsiakkal, közöttük nem kevés farizeus is ott szorongott. Kaján örömmel látták, hogy Jézus ott van a bűnösök között és azokkal együtt eszik! Micsoda társaság! Madarat tolláról, embert barátjáról lehet megismerni! Mondd meg, ki a barátod, megmondom ki vagy!

Ezek után, úgy gondolták a farizeusok, senkinek sem lehet kétsége afelől, vajon milyen ember ez a Jézus!

Ott ültek a vendégek közt a tanítványok is. A farizeusok gúnyos megjegyzéseit hallották ugyan, de nem tudtak mit válaszolni rá. Jézus azonban megfelelt helyettük: „Nem az egészségeseknek van szükségük orvosra, hanem a betegeknek”. Lám, Jézus szemében a vámszedők nem gyűlölni valók, hanem meggyógyítani valók. Azután tovább mondta Jézus:

„Menjetek és tanuljátok meg, mit jelent az, hogy irgalmasságot akar Isten és nem áldozatot” (Hós 6,6).

A vámszedők boldogan hallgatták a szavait, miközben Jézus tovább beszélt: „Nem azért jöttem, hogy az igazakat hívogassam, hanem a bű-nö-söket megtérésre.” Vagyis nem azokat hívogatja Jézus, akik azt gondolják, hogy ők hibátlanok; azok úgysem értik meg őt, nincs is szükségük őreá, nem is tud segíteni rajtuk. Ellenben azok, akik érzik a saját bűneiket és szívük mélyén félnek Isten büntetésétől, mégis vágynak az Istennel való békességre, azok szabadulást találhatnak Nála.

Isten irgalmasságával telt meg a levegő. A bűnbánó bűnösök közelebb voltak Jézushoz, mint a kevélyek, akik csak a más bűnét ismerték.

TANULSÁGOK:

1. Isten a ki nem mondott szavakat is érti. Lévi sohasem beszélt Jézussal, Jézus mégis mindent értett, ami Lévi szívében végbement. A mi szívünk titkait is ismeri.
2. Jézus csak azt hívja a követésére, akiben kész a szív. Mindenkit hív megtérésre, de a követésére csak a kiválasztottakat, akik alkalmasak is rá.
3. Minden úrvacsorázás alkalom arra, hogy életünk megújuljon. Alkalom arra, hogy életünk egy-egy megbánt szakaszát lezárjuk és elrendezve újrakezdjük. Aki nem ezért úrvacsorázik, az mi egyébért úrvacsorázik?

KÉRDÉSEK:

1. Kik voltak a vámszedők?
2. Miért gyűlölték a hithű zsidók a vámszedőket?
3. Ismerte-e Lévi az Urat?
4. Elég-e Jézusnak egy rövid mondata ahhoz, hogy Lévi otthagyjon mindent? Könnyű volt-e felállnia a vámszedő asztaltól, és otthagynia a jól „kereső” állást?
5. Hogy fogadja örömében az Urat?
6. Kik vesznek részt az örömlakomán?
7. Mit válaszol Jézus a fölháborodott zsidóknak?
8. Az Úrnak milyen új arcát láthatjuk a történetben?

BESZÉLGETÉS A BÖJTŐL

(Mt 9,14-17; Mk 2,18-22; Lk 5,33-39)

A Lévi házában rendezett vacsora minden bizonnyal böjtnapra eset. A fari-zeusok szokás szerint hetenként két napon böjtöltek: hétfőn csütörtökön. Azt tartották, hogy Mózes egy hétfői napon mászta meg a Sínai hegyet, amikor második alkalommal ment fel az Úrhoz az új kőtáblákkal és csütörtökön szállt le a nagy magasságból a kész Törvénnyel. Azzal, hogy Jézus és tanítványai részt vettek a Lévi vacsoráján, nyilvánvalóvá tette, hogy ők nem tartják magukra kötelezőnek a farizeusok szokását.

Ez feltűnt Keresztelő János néhány tanítványának. Mesterük akkor már a börtön foglya volt, úgyhogy nem kérdezhették meg. Úgy látták, hogy Jézus sokkal enyhébben ítéli meg az efféle dolgokat, mint Keresztelő János, aki előfordult a világ dolgaitól és böjtölésben, magányban élte életét. Úgy gondolták hát János tanítványai, hogy Jézus nem cselekszik helyesen, amikor nem tartja meg a böjt napjai és nem mond le a világ által nyújtott örömökről. Jó tanítómester így Jézus? Először egymás között, majd a farizeusokkal

beszélgettek erről. Ebben a kérdésben teljesen egy véleményen voltak velük, éppen ezért együtt fordultak Jézushoz.

Jézus nem sokra becsülte a farizeusok böjtjét. Beléjük látott és tudta, hogy a böjtölés, amit csinálnak merő külsőség. Arra való, hogy érdemeket sze-rez-zenek vele Istennél, az emberekkel pedig csodáltassák magukat. Jézus csodálkozott rajta, hogy Keresztelő János tanítványai maguktól nem jöttek rá erre és hagyták, hogy a farizeusok őket is felhasználják az ellene való támadásukhoz.

A közösen feltett kérdés így hangzott: Miért böjtölnek János tanítványai és a farizeusok tanítványai, a te tanítványaid pedig miért nem böjtölnek, amíg a vőlegény köztük van. Amikor vőlegény már nem lesz közöttük, akkor böjtölhetnek.

Finoman emlékeztette őket Keresztelő János szavaira, amelyeket közvet-lenül bebörtönzése előtt mondott a tanítványainak (Jn 3,29). Mintha azt mondta volna nekik: a ti mesteretek már megmondta nektek, hogy én vagyok a Vőlegény és Izrael népének a hívő része a menyasszony. Hogyan lehetne hát akkor most böjtölni, amikor a vőlegény és menyasszony találkozása folyik? Ha majd a vőlegény nem itt, ha már megölték és felment a mennybe, akkor a menyasszony joggal szomorkodhat és böjtölhet, de az a böjtölés más lesz, nem olyan, mint a farizeusok böjtölése. Zsidó szokás sze-r-int egyébként is egy-egy menyegző idejében a menyegző résztvevői fel voltak oldva a böjtölés előírásai alól, még a legnagyobb böjtnapon is (3Móz 23,32). Az a példa, amit Jézus felhozott, nagyon találó volt kifejezte azt, hogy Jézus tanítványai addig nem böjtölnek, amíg ő velük van.

De volt Jézusnak más célja is azzal, amit mondott. Keresztelő János tanítványaival érzékeltetni akarta, hogy a keresztény istentisztelet, ke-gyesség nem a szomorkodásból, önsanyargatásból áll, hanem menyegző. A hívők nem agyonkínzott lelkek, hanem menyegzőbe meghívott vendégek.

Végül még egy hasonlatot mondott Jézus: „Senki sem toldja az új posztófoltot az ó posztóhoz: mert különben az újat is megszakasztja és az ó posztóhoz nem illik az újból való folt. És senki sem tölti az új bort régi tömlőkbe, mert különben az új bor szétszakítja a tömlőket, a bor kiömlik és a tömlők is elpusztulnak. Hanem az új bort új tömlőkbe kell tölteni és mindkettő megmarad.”

Ezekkel azt akarta érzékeltetni János tanítványaiban, hogy rosszul teszik, amikor a farizeusok régi, elavult szokásaihoz alkalmazzák János tanításait. Minden dolognak megvan a maga formája, ruhája. A tartalom és a külső forma meg kell, hogy egyezzék: a gyémántot aranyba kell foglalni, nem alumíniumba. Amit János és Jézus tanított, az merőben különbözött a farizeusok régi szabályaitól, szemléletétől.

Aki Jézust követi, annak gyökeresen szakítania kell bizonyos régi, elavult szokásokkal.

TANULSÁGOK:

1. A böjtnek nem kiszabott időben, hanem akkor kell történnie, amikor arra lelki szükség kényszerít. Istennek nem önmagában a böjt kedves, hanem az az ember, aki elfordul minden földi jótól, csak azért, hogy a lelkiekkel teljék meg: bűnbánattal, alázattal, imádsággal. A böjtölés nem önmagában valami; önmagában csak következménye, velejárója valami egyébnek: a lélek állapotának. Ha a léleknek ez a különös állapota nincs meg, akkor a böjtölés értelmetlen önsanyargatás, vagy éppen öncsalás. Csak azért, mert hétfő, csütörtök, vagy péntek van, nincs értelme böjtölni. De ha lélekben olyan elmélyülést kívánunk, hogy nem kell egy falat étel sem, akkor böjtöljünk, tekintet nélkül arra, hogy milyen naptári nap van.

2. A keresztény élet menyegzőben részvételhez hasonló. Állandó kísértés az, hogy aki hisz, az legyen komor, látszódjék meg az arcán a bűntudat, a bűnbánat, az alázatosság, önvád, az azon való belső szomorkodás, hogy bűnös ember. A hívő emberhez nem illik a vidámság, nevetés, szóra-ko-zás, inkább valami szent révület, befele figyelés, a világ megvetése, a mennyei haza utáni nosztalgia, a mennyei honvágy kínzása legyen látható rajta? Milyen félreérthetetlen az, amire Jézus tanít: az Ő állandó jelenléte vidámságot, nyugalmat, örömet hoz az életünkbe, félre kell hát tehát tenni minden szomorúságot és meg kell telni Jézus erejével szeretetével.
3. A kegyesség formái változhatnak, nem kell ahhoz a végtelenségig ragaszkodni. A kegyesség tartalmához kell ragaszkodnunk, a kijelentett igéhez, Isten üzenetéhez, Krisztus evangéliumához. Ahogy mi a kegyességünket, hitünket kifejezzük, az lehet változó is. Az istentisztelet módja, amit Istennek bemutatunk, változhat, az imádkozás módja, ahogy Isten előtt megállunk, változhat. A jócselekedetek módja is különböző korokban, helyzetekben, a gyülekezeti élet szervezete, szervezettsége, keresztmetszete változhat, de nem változhat az, amit Isten adott, tett és tesz, amit a Szentírásban közölt velünk. A Biblia nem változhat: abból sem kihagyni, elvenni, sem hozzátenni nem szabad. Jézus Krisztus váltságán változtatni, az megcsonkítva hinni vagy azt kiegészíteni valamivel, nem szabad. De ahogy mi Isten iránti hálánkat kimutatjuk, Istent dicsőítjük, ahogy engedelmeskedünk és szolgálunk Neki, az koronként módosulhat. A farizeusok hibát követtek el, amikor külső formákra ügyeltek, azokat erőltették és közben szem elől tévesztették a tartalmat: üres tömlőt szorongattak, őrizgettek, amiből már régen kifolyt a bor.
4. A reformáció hősei bátran szakítottak évezredes külsőségekkel: templomi berendezési tárgyakkal, eszközökkel, füstöléssel, gyertyákkal, papi ruhákkal, csengőkkel, térdepléssel, papi nőtlenséggel, papi hierarchiával, pápai uralommal és arra tették a hangsúlyt, ami a belső lényeg: az evangéliumra, Jézus Krisztus váltságára. A ma érvényes külső formák is megváltozhatnak, csak a tiszta Ige nem változtatható soha.

Mi tiszteljük és szeretjük azokat a keresztény testvéreinket, akik a régi külsőségekhez hitbéli meggyőződésből ragaszkodnak, de az új bort új tömlőbe töltjük.

KÉRDÉSEK:

1. Hányszor böjtöl a hithű zsidó egy héten?
2. Hogy ítélte meg az Úr a farizeusi böjtöt?
3. Kik botránkoztak meg még a farizeusokon kívül azon, amit Jézus a böjt kérdésében vallott?
4. Mit kérnek számon Jézustól és tanítványaitól?
5. Mi az Úr válasza? „Érdemszerző-e” a böjt önmagában?

23. A 38 ÉVE BETEG MEGGÓGYÍTÁSA
(Jn 5,1-18)

A BETESDA

Ennek a történetnek leírása azzal kezdődik, hogy a zsidóknak ünnepük volt, amire Jézus is elment Jeruzsálembe. Hogy miféle ünnep, nem derül ki. Nagyon valószínű, hogy a Páska ünnepe volt.

Akkor már egy esztendei nyilvános tanítói és gyógyítói munka állt Jézus mögött. Az első évből mintegy nyolc hónapot töltött Jeruzsálemben és Júdea legkülönbözőbb részein, mindenütt számtalan hitre jutott és megkeresztelt em-ber áldotta a nevét. Samáriában is sokan voltak, akik benne a Messiást imádták. A Galileában eltöltött utolsó négy hónap pedig valósággal moz-gás-ba hozta az egyszerű, szegény galileai lakosságot. Ezrek és ezrek tekintettek re-ménységgel Jézusra. Beszédei, tanításai, megállapításai, csodatettei mindennapos beszélgetések témája volt. El lehet mondani, hogy egyetlen eszten-dei működése nyomán egész Palesztinára szemmel látható hatást gyakorolt.

Nem tudjuk, hogy erre a jeruzsálemi útjára elkísérték-e Jézust tanítványai? János a betesdai csoda leírása során egyetlen szóval sem tesz említést a tanítványok jelenlétéről. Minden valószínűség szerint Galieában maradtak. Jézus különben sem keresete a túlságos feltűnést, amúgy is éppen elég ferde vélemény forgott közszájon messiási mivolta körül; politikai váradalmakat tápláltak sokan, főleg Jeruzsálemben, Jézus pedig nem akarta táplálni azokat.

Jeruzsálem egyik kapuja a templomhoz közel a Juh-kapu nevet viselte. Mégy a Salamon-templom idejéből való volt. Mikeás próféta is említette (4,8): „Te nyájnak tornya…”. A babiloni fogság után ezt a kaput is újjáépítették (Neh 3,1). Nevét onnan kapta, hogy azon a kapun át hajtották be a városba naponta azt a hatalmas juhnyájat, amelyik templomi célokra szolgált.

A Juh-kapuhoz közel volt Jeruzsálemben egy kis tó, amelyet sok beteg keresett fel gyógyulás céljából úgyannyira, hogy körös-körül széles oszlopsor épült. A gyógyulásra váró betegek annak az árnyékában kerestek menedéket a tűző napsütés elől. Ezt az építményt nevezték az irgalmasság házának, Betesdának. János evangélista részletesen leírta, miért ment annyi beteg a Betesda tavához? Azért mert a tóban időnként különös természeti jelenség volt megfigyelhető: az egyébként nyugodt víz sima tükre váratlanul megmozdult, bugyborékolni, pezsegni kezdett s az a beteg, aki olyankor gyorsan bejutott a habzó, mozgó vízbe, meggyógyult. Senki sem tudta megmagyarázni ezt a természeti jelenséget, elterjedt tehát a hiedelem, hogy időnként angyal száll a vízre és felkavarja a vizet. Az angyalt ugyan nem látta senki, de a víz megmozdulását úgy tekintették, mint az agyal jelenlétének a bizonyítékát.

Jeruzsálemi tartózkodása idejében, egy nyugodt szombat reggel Jézus elsétált a Betesda felé. A város túlontúl zsúfolt volt ahhoz, hogy csendet és nyugalmat lehetett volna találni: ahogy az ilyen ünnepeken szokott volt, a város tele volthangos jókedvvel, ujjongással, lármás örömmel. A Betesda olyankor is csendes volt: az a hely nem tűrte az örvendezést és az ujjongást. Az odatelepült szenvedés csendet parancsolt. Jézus végighaladva az oszlopsoron, megtelt részvéttel, amint látta a nyomorékok, bénák mozdulatlan sorát, amint kidülledt szemekkel lesték a víz tükrét, mikor jelennek meg rajta a gyógyító erők feltörésének első jelei, az apró rezdülések, hogy idejében bevitessék magukat és elnyerjék, amire ki tudja, mióta epedve várakoztak.

Megfigyelték, hogy a víz megmozdulásakor mindig meggyógyult valaki, még pedig az, aki legkorábban jutott bele a kavargó, buzgó, fortyogó vízbe. Mindenki gondoskodott tehát arról, hogy legyenek, akik felemelik és beviszik a többiek előtt. Jézusnak feltűnt egy beteg. Egyedül magára hagyottan, reménytelenül feküdt. Tekintete nem a vizet leste, hanem maga elé meredt. Pillantásában nem volt már meg a reménység fénye. Egykedvűen, roskadtan hevert: a szíve melyén bizonyosan feladta már a reményt, hogy meggyógyulhat. Számtalanszor meggyőződhetett róla, hogy sohasem sikerülhet elsőnek bejutnia a vízbe. Esztendők teltek egymás után, egyre gyorsabban, de számára Betesda nem bizonyult annak, amit a neve hirdetett: neki nem nyújtott irgalmasságot.

Jézus elnézte és kérdés nélkül is mindent tudott. Egyet azonban mégis megkérdezett tőle: „Akarsz-e meggyógyulni?" Harmincnyolc év után várhat-e még valaki változást, jobbulást? Reménykedhet-e valaki még, akár egy csodában is, ha 38 esztendő alatt egyszer sem történt csoda? Volt idő, maikor az Ő szíve is tele volt reménységgel, friss várakozással, de az évek, az évtizedek kioltották a reménység tüzét. Ebben a reménytelenül kiszikkadt szívbe vittek új reménységet Jézus szavai: Akarsz-e meggyógyulni? Akarni, igen, hogyne, de hasztalan akarok, mert nincs emberem, hogy amikor a víz felzavarodik, bevigyen a tóba… Milyen árva volt ez az ember! Szegény is volt, beteg is volt, nem csoda, hogy mindenki elhagyta. A többiek mind csak magukra gondoltak és a saját bajukra. Isten áldásai alászállnak a világra, de mindenki csak azt nézi, mennyit kaphat meg azokból magának? He kell, akár el is tapossák egymást, csakhogy elsőnek, azaz mások előtt részesüljenek a többől, a jobból. A világ élete úgy folyik, ahogy Betesdánál folyt: az erős, a tehetős eltaposssa a gyengét, aki csak teheti, elébe vág a többinek s magának szerzi meg, amit csak lehet, azután elmegy elégedetten. Hogy s többi marad? Az a többi dolga, a többi baja. Nem volt a világnak még egy helye, ahol az emberi könyörtelenség, önzés és az isteni könyörületesség élesebb ellentétben találkozhatott volna, mint Betesda.

Jézus szíve nem csordultig voltirgalmassággal. Azt sem kérdezte meg a betegtől, vajon hisz-e őbenne? Talán nem is hallott még felőle. Egyszerűen ráparancsolt: Kelj fel, vedd fel nyoszolyád és járj! A test végigrándult, mert egy titkos erő áradt szét benne és megmozdította az évtizedek óta mozdulatlan végtagokat. Érezte, hogy izmai engednek az akaratának… azután rájött, hogy fel is tudna állni… azután lépni is próbált… az egyik oszlopnál még némán, hitetlenkedve megállt, mintegy időt hagyva magának annak elhivésére, hogy valóság és nem álom az, ami történik. Csak amikor már mindenki álmélkodva és ujjongva körülvette, amikor mindenki őt csodálta, akkor mert lehajolni a hordágyért és elhitte, hogy az élet ismét kaput nyitott előtte. Az égi irgalom nyitotta ki előtte a kapu zárát s ő újra ember lehet! Hálásan és ujjongó szívvel elindult a szent város felé…

TANULSÁGOK:

1. Jézus jelenléte nem marad nyomtalan. HA valahol huzamos időn át jelen van, annak a jelei egyfelől az öntudatos hitéletben mérhetők le, másfelől az emberek öntudatlan megváltozásában, a gondolkodás, ítéletalkotás, ízlés, erkölcs alakulásában figyelhetők meg. Jézus hatása nem csak kifejezetten vallási, hanem általános emberi, erkölcsi mértékkel is mérhető. Az igazi humánum alapja az, amit az emberiség tudva, vagy nem tudva Jézustól tanult. Ahol Jézus hosszabb időt töltött, ott nagyobb mértékben kellett megjelennie a hatásnak. Ha ez elmaradt, ott az ítélet is súlyosabb lett: „Jaj néked Korazin, Betesda, Kapernaum…

   A te életedben hány éve van jelen Jézus? Milyen nyomai vannak az ige és Szentlélek munkájának benned?

2. A természeti jelenségekben is Isten ereje nyilvánul meg. A természeti világ nem értelmezhető önmagában. A jelenségek nem magyarázhatók a Teremtő és Gondviselő Isten értelme és szeretete nélkül. Az egyes természeti tüneményeket az emberi tudás értelmezheti, ez azonban nem változtat azon, hogy a jelenségek Istentől vannak. Egy-egy gyógyfürdő is Isten ajándéka, csakúgy, mint minden fűszál, amelyben gyógyító erő rej-lik. Miközben élünk azokkal, el ne felejtkezzünk az Istennek járó hálaadásról.
   Isten számára nincs reménytelen eset. A 38 éve megoldatlan ügyet is megoldhatja. Aki feladja a reményt, az Isten hatalmát és szeretetét tagadja meg.
3. Minden keresztyén gyülekezet egy-egy Betesda a világ számára. A gyülekezet tagjai Irgalmasságát megtapasztalt emberek, akiket a megváltó Jézus irgalma gyógyított meg. A hívő emberek tehát meggyógyult emberek, akiket Isten arra rendelt, hogy mások emberei legyenek, olyanoké, akik még gyógyulásra, Isten irgalmára várnak, vagy ha tudatosan nem is remélik, de arra rászorulnak. Nem lehet senki másként keresztyén, mint a szeretet irgalmas gyakorlásával, a gyülekezet pedig nem lehet másként Krisztus testének része, mint a világ meggyógyításának a vágyával szolgálatba állva.
4. A gyógyítás eszköze az ige és a Lélek. A beteg azt vélhette, hogy Jézus fizikai módon lesz neki „embere”. Azután elhangzott az ige és azt engedelmes hit váltotta életre.

KÉRDÉSEK:

1. Milyen eredménye volt az Úr egyévi szolgálatának?
2. Mi volt a Betesda? Mit jelent a neve? Miért nevezték így?
3. Milyen különös természeti jelenség fűződött hozzá? Miféle hiedelem kapcsolódott ehhez?
4. Kik feküdtek a tó körül épült oszlopcsarnokokban?
5. Milyen versengés folyt a betegek között?
6. Kitől, mitől várta az ember a gyógyulását?
7. Miért éppen „ezt” a beteget szólítja meg az Úr? Mi lehetett az oka?
8. Miért tesz fel Jézus – a gyógyítás előtt – „ilyen” szokatlan kérdést a betegnek?
9. Miért vált ki újra felháborodást a farizeusokból ez a gyógyítás?
10. Hogyan lehet egy gyülekezet ma is Betesda a világ számára?

A SZOMBAT-VITA

A meggyógyított boldog ember alig hagyta el Betesda tavát, már működésbe léptek a farizeusok és az írástudók. A törvény tudós ismerői mind meg-egyeztek abban, hogy szombatnapon tilos terhet cipelni. Pontosan idézték Jeremiás könyvéből a 17. fejezet 21. versét: „Vigyázzatok a ti lelketekre én ne hordjatok terhet szombatnapon, se Jeruzsálem kapuin be ne vigyetek”. Idézték Nehémiás könyvének 13. fejezetéből a 15. verset is: „Azon a napokban láttam Júdeában, hogy sajtót taposnak szombatnapon és gabonát hoznak be, szamarakra rakva, sőt bort, szőlőt és olajat is és mindenféle terhet behoznak Jeruzsálembe szombatnapon.” És a 17. verset: „Annakokáért meg-fed-dém Júdea elöljáróit és mondám nekik: Micsoda gonosz dolog ez, amit ti cselekesztek, hogy megfertőzitek a szombat napját?

Amint meglátták, hogy a meggyógyított beteg belép Jeruzsálem kapuján, a templom felé igyekezve boldogan emeli a hordágyát, nyomban rákiáltottak: szombatnap van, tilos ágyat cipelned! Eszükbe sem jutott, hogy Nehémiás egyáltalán nem az ilyen csodálatos esetek tilalmát hangsúlyozta, hanem az afféle szemérmetlen, istentelen haszonlesést, ami a

szombatnapra sem volt tekintettel. A mohó kereskedőket ostorozta és a városban lakó pogányokat, közöttük a tirusiakat, akik nem vették figyelembe Jeruzsálem szent város jellegét, hanem úgy éltek benne, mint akármelyik más városban.

A farizeusok figyelmen kívül hagyták, hogy ez a meggyógyított ember nem eladni viszi az ágyát, sőt inkább örömében, mint a csoda bizonyítékát emeli feje fölé.

Az ember megrémült. Eszébe sem jutott az, hogy megszegje a szombatnapi törvényt és ellentétbe kerüljön a hatalmasokkal. Remegve felelte: „Aki meggyógyított engem, azt mondta nekem: Vedd fel a nyoszolyád és járj!" A farizeusok különös kérdést tettek fel akkor neki: „Ki az az ember, aki azt mondta neked, vedd fel nyoszolyád és járj?" Nem azt kérdezték, ki gyógyította meg és hogyan, az ellenben már érdekelte őket, hogy valaki merészel parancsot adni a szombatnap megsértésére. A gyógyítás szerintük jelentéktelen ügy volt, az ágy hordozására adott parancs, vagyis a szombatnap megsértése ellenben félelmetes istentelenség.

A meggyógyított ember nem ismerte Jézust. Számára Jézus a nagy ismeretlen volt. Jézus pedig nem állt oda eléje, hogy hálálkodjék neki, inkább elvonult a tömeg ünneplése és csodálata elől. A farizeusok annál inkább sejtették, hogy ki volt az.

Egy idővel később azonban, talán még azon a napon találkozott Jézus azzal az emberrel a templomban. Hogy megörült és hogy megtelt akkor a szíve hálálkodással! Jézus odafordult hozzá és azt mondta neki: „Ímé meggyógyultál, többé ne vetkezzél, hogy rosszabbul ne legyen dolgod!" A betegség, amelyből 38 évi nyomorúság után meggyógyult, ilyenformán olyan bűnnek a következménye lehetett, amelyet ifjúkorában követett e. A betegség tehát a bűn büntetése volt. Jézus arra figyelmeztette a meggyógyult embert, ha újból vétkezik a következményei sokkal súlyosabbak lesznek: el fog kárhozni!

A csodák Isten irgalmasságának bizonyítékai. Akin Isten irgalma kö-nyörül, annak oda kell fordulnia Istenhez. Meg kell térnie, igyekeznie kell megszabadulni minden bűntől, amelynek hasonló következményei lehetnek, mint amiből éppen meggyógyította az irgalom.

A testi gyógyulást a lelki gyógyulásnak kell követnie. Hitnek és megtérésnek, új életnek. Az ember mindenkinek elmondta, ami vele történt. A Jézussal ellenséges zsidók közt híresztelte, hogy név szerint Jézus az, aki őt meggyógyította. Úgy gondolta, hogyha a tekintélyes tanítómesterre hivatkozik, akkor senki sem zaklatja őt a szombatnap megsértése miatt.

A zsidók azonban egész másként gondolkoztak. Elkezdődött Jézus üldözése. Összejöttek a vezetők és elhatározták, hogy megölik.

TANULSÁGOK:

1. Isten törvényét nem betű szerint, hanem lélek szerint kell megtartani. A farizeusok nem voltak tekintettel az élet érdekére, még az sem érdekelte őket, hogy egy 38 éve beteg emberrel milyen jót tett Jézus: őket csak az foglalkoztatta, hogy a szombatnapi rendelkezések egyikét sérelem érte. A törvény betöltésére Jézus új parancsot adott, a szeretet parancsát. Istennek nem kell az irgalmatlan igazság és a kegyetlen szentség, Neki mindenekelőtt a szeretet kell és mindaz, ami az élet érdekében áll. Megszabadít minket a merev szabályoktól és a szeretet új parancsával kötelez el istentiszteletre és az emberek szolgálatára.
2. Isten azokat is részesíti áldásaiban, akik nem ismerik Őt. Kegyelmének sok-sok áldását árasztja a föld minden lakosára: kenyeret, napfényt, esőt, erőket, értelmet, műveltséget, fejlődést, gyógyulást ad jónak és gonosznak egyaránt. De üdvösséget, az örök mennyei boldogságot nem adja mindenkinek, csupán azoknak, akik Jézus Krisztusban hisznek.

Üdvözítő áldásaiban csak hit által lehet részesedni. Ilyen vonatkozásban hit nélkül lehetetlen Istennek tetszeni.

3. Jézussal a templomban mindig lehet találkozni. Ott, ahol ketten vagy hárman az ő nevében egybegyűlnek, mindig jelen van. Követőinek, egyházának adta az ígéretet, hogy velük lesz a világ végezetéig minden napon.
4. A bűn sohasem marad következmény nélkül. Mivel a bűn egyetlen büntetése az örök kárhozat, Isten meg akarván azt előzni, figyelmezteti a bűnöst arra, hogy tette nem marad büntetés nélkül. Az ilyen figyel-meztetés néha egy-egy betegség, vagy valamiféle nyomorúság, váratlan kudarc, szégyen. Az ilyesmire mondjuk helytelenül, hogy Isten verése, holott bármily keserűen essék is, mindig irgalmas figyelmeztetés és mindenképpen javunkat szolgálja. Isten az ilyen figyelmeztetésekkel azt akarja, hogy a bűnnel szakítsunk, attól szabaduljunk meg, nehogy a vége rettenetes kárhozat legyen.
5. A jó jutalma bizonyosan csak Istennél lesz meg. E földi életben nemcsak, hogy gyakran elmarad, de olykor ráfizetéssel jár. Ki ne szerzett volna már keserű tapasztalatokat arról, hogy „nem érdemes jót tenni”? Jézus rövid földi élete tele volt ilyen tapasztalatokkal. Ő azonban nem azt a következtetést vonta le az őt ért bántásokból, üldözésekből, hogy nem érdemes jót tenni, hanem továbbfolytatta áldásos tevékenységét, nem számítva földi jutalomra, az emberek hálájára. Sőt az ő követőinek, tanítványainak, nekünk is azt parancsolja, hogy amiképpen ő cselekedett, mi is úgy cselekedjünk. S amiképpen az ő mennyei jutalma nem marad el, sőt beült az ő dicsőségének királyi székébe, nem marad el, a mi mennyei jutalmunk sem.

KÉRDÉSEK:

1. Milyen törvény írja elő a szombat megünneplését?
2. Milyen szabályokkal terhelték meg az írástudók és a farizeusok ezt a napot?
3. Mivel mentegetőzik a meggyógyult - a hithű zsidók felháborodására?
4. Mi volt a fontosabb az írástudók és a farizeusok előtt: a törvény vagy az ember?
5. Mire figyelmezteti az Úr a meggyógyultat? Van-e összefüggés a bűn és a betegség között?
6. Minden „el van intézve” a gyógyulással? Mi az, ami sok gyógyult életéből hiányzik? Nem ennek a hiánynak tulajdonítható-e az esetleges visszaesés? Mi a véleményed?
7. „Minek” kell követnie a vasárnapi istentiszteletet?

JÉZUS FELELŐSSÉGRE VONÁSA

Elkezdődött a hajsza Jézus ellen. A zsidók azzal vádolták, hogy embereket gyógyít szombatnapon és 38 éve betegnek azt az „istentelen” parancsot adta, hogy vigye az ágyát. Ebből ők azt a következtetést vonták le, hogy Jézus nem tiszteli a törvényt, tehát Istennel szemben áll, és a gyógyításhoz szükséges csodatevő erőt sem Istentől kapja, hanem a Sátántól. Ha Isten erejével gyógyítana, akkor nem szombatnapon gyógyítana, hanem más napokon, hogy a szombat napját megszentelje.

Jézus nem tért ki a válaszadás elől. Nyugodtan fejtette ki álláspontját. Be-szé-de tele volt mély gondolatokkal. Másképpen beszélt most, mint amikor Galieában az egyszerű emberek között, halászok, pásztorok, földművesek egyszerű nyelvén tanított. Itt most tanult emberekkel volt dolga, olyanokkal, akik koruk legtudósabb, legképzettebb vezetői voltak. Beszédét három részre osztotta.

Először azt fejtegette, hogy Ő a mennyei Atyával egy Isten (Jn 5,19-23) Pontosan azt csinálja ebben a világban, amit a mennyi Atya akar. A Betesda tavában a mennyei Atya adja a gyógyító erőt, amikor angyalaival felkavartatja a vizét, mert az Atya életet akar adni, életeket akar megtartani ebben a világban. Jézus pontosan azt tette, amikor egy szerencsétlen beteg nyomorúságának véget vetett. A gyógyítás tehát tökéletesen megfelelt Isten akaratának. Ha Jézus nem látná ebben a világban az Atya életeket mentő, segítő munkáját, ő sem tenne csodákat emberek gyógyítása érdekében. Az Atya mindaddig így munkálkodott. A hetedik nap valóban a nyugalom napja, de nem azt jelneti, hogy az Atya azon a napon nem csinál semmit. Ellenkezőleg: az Atya szüntelen azon munkálkodik, hogy amit teremtett, azt megőrizze, fenntartsa, megáldja. A fű nő szombatnapon is, az eső esik szombatnapon is, a nap süt szombatnapon is, mert az Atya bennünk szombatnapon is munkálkodik. Ha az Atya csak egy szempillantásra is magára hagyná a mindenséget, abból világkatasztrófa lenne. Jézus ezután arra hivatkozott, hogy mivel az Atya szünetlenül végzi azt, amit az Atya benne, vele akar elvégezni, elvégeztetni. Ezért Őt nem vádolni kell, hanem éppen úgy megbecsülni, mint az Atyát. (Jn 5,24-30)

Beszéde második részében a csoda mélyebb értelmére mutatott rá Jézus. Amikor Ő a 38 éve beteg embert meggyógyította, lehetne mondani, valósággal a halálból keltette új életre. Ez azt mutatja, hogy Jézusnak van hatalma arra, hogy életet adjon, valódi életet, azaz: örök életet. „Aki hallja az én szómat és hisz Abban, Aki engem küldött, annak örök élete van.” A betesdai csoda csak kiábrázolása volt az igazi csodának: ami abból áll, hogy egy ember béna, halott lelke megelevenedik és élő hitben tevékenykedni kezd. Jézusnak ilyen csodája nélkül lelkünk örökre béna marad: lábunk nem képes Isten útjain járni, kezünk nem képes Isten munkáját végezni, fülünk nem hallja Isten szavát, szemünk nem látja Isten dicsőségét, ízlésünk nem tesz különbséget jó és rossz között. Csak ha Jézus belép egy ilyen béna lélek életben és végbe viszi a betesdaihoz hasonló csodát, „akkor a halottak halják Isten Fiának a szavát, hallgatnak arra és élnek”. „Halottak” ebben az összefüggésben olyan élő emberek, akik bűnben élnek, Istentől eltávolodtak és Isten számára nem élnek: ezek mintegy feltámadnak a halálból, amikor Jézus életet adó szava megszólal. Az ilyen embereknek a testük is az élet feltámadására támad majd fel.

A harmadik részben 4 tanúra hivatkozott Jézus, akik bizonyítják, hogy ő a Megváltó, a megértő Üdvözítő, Messiás.

Az első tanú Keresztelő János (Jn 5,31-35). János fénylő égő gyertya volt, de csak gyér fényt adott, mert sok mindent nem értett meg. Azt azonban megérette és hirdette is , hogy Jézus a megígért Messiás.

A csodák, amelyeket Jézus tett, tesznek tanúbizonyságot Jézus mellett, amellett, hogy Őt az Atya küldte.

Harmadik tanúja maga Isten (Jn 5,37-38). Keresztelése alkalmával Ő maga tett bizonyságot arról, hogy Jézus a Fia, akiben gyönyörködik.

Negyedik tanúja a Szentírás. Az egész Ótestamentum világosan leírja azokat a csodákat, amelyeket Ő cselekedett. Ha értelmesen olvasnák azokat az Írásokat azok, akik most Őt vádolják, megértenék, hogy mindaz, mai ott az eljövendő Messiásról szól, Őbenne beteljesedik. A zsidók azonban mást tesznek: Mózes és a próféták világos szavait összekeverik a saját gonosz gondolataikkal, Isten igéjét, a saját véleményükkel, tanításaikkal, aminek az az eredménye, hogy a Szentírás igazi értelmét nem értik meg, Jézust nem ismerik fel. Ennek az lesz a következménye, hogy az ítélet napján előáll Mózes és vádolni fogja Izrael népét. Mert, ha Izrael Mózesre hallgatna, akkor Jézust hittel

elfogadná, miután Mózes Őfelőle írt. Ezzel fejezte be Jézus az írástudókhoz intézett beszédét (Jn 5,39-47).

TANULSÁGOK:

1. Minden hely, ahol gyógyítás folyik és gyógyulás történik, Isten állandó munkáját hirdeti, bizonyítja. Minden kórház, gyógyfürdő, orvosi rendelő, gyógyszertár, gyógyszergyár arra emlékeztet, hogy Isten szüntelenül munkálkodik az emberek életének a megtartásáért. Árasztja a testi gyógyítás erőit beteg emberek felé. Minden gyógynövény, amelyből gyógy-szer készül, vagy amelyik közvetlenül használható gyógyításra, Isten munkája folytán növekedik. Minden ilyen fűszál Isten irgalmasságának a jele ebben a világban. Miközben a bűn a szenvedést sokasítja, Isten az irgalmasság gyógyító hatásairól gondoskodik. Szüntelenül. Vasárnapokon, ünnepnapokon is.
2. Istennek az az akarata, hogy az ember élete megmaradjon. Amit ad, azt így nevezi: megtartás. Kettős értelme van ennek és együtt érvényes: földi és örökkévaló értelemben akar megtartani. Egyszer szüntelenül adja azt, amire a földi, testi életünknek van szüksége, azonkívül arról is gondos-kodik, hogy a lélek megkapja kenyerét és vizét.
3. Aki Istent kérdezi, annak Isten felel is. Kérdéseire választ ad az igében.
4. A Szentírás helyes értelmét Jézus Krisztusban lehet megtalálni. Az Ő kihagyásával nem érthető az ótestamentumi kijelentés, de nem érthető az újtestamentúrni sem. Aki viszont megismeri Jézusban a Megváltót, az a kijelentés lényegét értheti meg.
5. A mennyei Atya szüntelenül munkálkodik értünk s az ő teremtett világáért. Nem tart szünetet. Jézus hasonlóképpen cselekedett s az ő példája számunkra is kötelező. A vasárnap megszentelése olyan feladat, amit messzemenően teljesítenünk kell, de sohasem a szeretet rovására. A zsidók abban követtek el hibát, hogy a törvényt betű szerint tartották meg: „semmi dolgot ne tégy azon.. .” s valóban nem csináltak szombatnapon semmit, még az irgalmas szeretet gyakorlását is felfüg¬gesztették. Nekünk vasárnap nem szabad olyan jellegű munkát végeznünk, ami-lyent hétköznapokon végzünk: szabaddá kell tennünk magunkat Isten igéjének a hallgatására, a gyülekezeti életre. De vasárnap is segítenünk kell a betegeinken, szenvedő, segítségünkre szoruló embertársainkon. Azzal sohasem vétünk Isten törvénye' ellen, sőt inkább az Atya szüntelen tartó munkájában veszünk részt. A zsidók nem ismerték a szeretetet, irgalmasságot, azért volt a kegyességük hideg és halott. íme, lehet a „kegyesség” is bűn.

KÉRDÉSEK:

1. Mit válaszol az Úr az Őt felelősségre vonó írástudóknak és farizeusoknak?
2. Mivel indokolja a szombatnapi gyógyítást? Kinek az akaratából cselekszik?
3. „Elfelejthetjük-e” a gyógyulással a bűn kérdését?
4. Hogyan árasztja az Úr ma is gyógyító erőit?
5. Milyen jelek kísérik messiási munkásságát?

24. VISSZA GALILEÁBA,
A 12 TANÍTVÁNY ELHÍVÁSA
A MÁSODIK SZOMBAT VITA: A BÚZAMEZŐKÖN ÁT

(Mt 12,1 -8; Mk 2,23-28; Lk 6,1 -5)

Jeruzsálemben már halálra keresték Jézust, ezért haladéktalanul elhagyta a várost, mivel még nem jött el szenvedése ideje. Galileába érve már az első szombatnapon tapasztalhatta, hogy a farizeusoktól már sehol sem lesz nyugta. A Húsvét szombatját követő második szombatnapon történt, hogy tanítványai kíséretében a búzaföldeken át haladt, valahol Galilea közepén. Menetközben megéheztek és kalászt téptek, az apró magokat tenyerükben kidörzsölték ésették. A zsidó törvények szerint ez megengedett volt: „Ha bemégy a te felebarátod vetésébe, kezeddel szaggass kalászokat, de sarlóval ne vágj bele a te felebarátod vetésébe." (5Móz 23,25). A tanítványok tehát úgy gondolták, hogy a kalásztépéssel semmi jogtalan dolgot nem követnek el.

Nem is volt addig semmi probléma, amíg össze nem találkoztak néhány farizeussal. Azok állandóan Jézus nyomában voltak és figyelték, mikor, mit csi-nál? Mindenképpen vád alá akarták helyezni és adatokat gyűjtöttek ellene.

Nyomban bele is kötöttek a kalásztépésbe. Kijelentették, hogy amit Jézus és tanítványai csinálnak, az bűn, mert vétenek a szombatnap ellen. A farizeusok ugyanis összeállítottak egy bűnlistát 39 olyan cselekedetből, amelyet szombatnapon tilos végezni. A 39 között szerepelt az őrlés is. Rátámadtak hát Jézusra, aki maga egyébként nem tépett a kalászokból: „íme, a te tanítványaid azt cselekszik, ami nincs megengedve szombatnapon." Benne volt ebben a megállapításban az a vád is, hogy a tanítványok vétkéért a Mester felelős.

Jézus nyomban tanítványai védelmére kelt. De nem úgy, ahogy mások tették volna. Más bizonyosan bebizonyította volna a farizeusoknak, hogy mekkora különbség van a fárasztó őrlés, a nehéz kövek mozgatásával járó mindennapi munka és a kalászoknak kézzel történő kidörzsölése között, és ha valaki a kézzel való kidörzsölést őrlésnek minősíti, az a rágást is annak mondhatja, elvégre a fogak is őrlő munkát végeznek a szájban. Szombatnapon tehát ne is rágja meg az ételt, aki nem akar az őrlés bűnébe, a szombat megrontásának bűnébe esni.

Jézus nem ilyen módon érvelt. Úgy sem lett volna foganatja. Ehelyett az ótestamentumból idézett; amikor Dávid a bujkálása idején éhezett, bement a szentsátorba és az ott naponként elhelyezett szent kenyerekből evett (1Sám 21,1-6), Isten ezt a cselekedetét nem ítélte bűnnek és később sem büntette meg miatta. Jézus idejében is általános volt az a vélemény, hogy Dávid nem követett el bűnt, amikor a szent kenyerekből evett. Lám vannak dolgok, amelyek önmagukban tilosak, olykor mégis megengedettek: szent célok érdekében, amilyen az emberélet, különösen Isten szent emberének az életben maradása, a szigorú szertartási előírásoktól is el lehet tekinteni.

Jézus másik példát is felhozott, ugyancsak az Ótestamentumból: a papok is dolgoznak szombatnapon, levágják az áldozati állatokat, felteszik az oltárra a hatalmas húsdarabokat, az áldozattal kapcsolatos különböző nehéz fizikai munkákat végeznek, mégsem vétkeznek a szombat törvénye ellen, jóllehet munkát végeznek szombatnapon, méghozzá a templomban! „Szombatnapon pedig áldozz két ép bárányt, esztendősöket és kéttized efa lisztlángot olajjal elegyített ételáldozatul, annak italáldozatával egybe. Ez a szombati egészen égőáldozat szombatonként a szüntelen való egészen égőáldozaton és annak italáldozatán kívül" (4Móz

28,9–10). Lám előfordul, hogy maga Isten pa-ran-csolja meg, hogy szombatnapon magában a szent templomban vé-gez-ze-nek nehéz munkát, sőt rendszeresen, minden szombaton! Természetesen ez a munka nem bűn, mert maga Isten parancsolja, Isten pedig nem vétkezhet. Sőt, ez a munka szent tevékenység, mert Isten parancsára megy végbe.

Jézus úgy tekintett a tanítványaira, mint Isten papjaira, magára pedig úgy, mint aki több, mint a jeruzsálemi templom (Mt 12,6; Jn 2,21): „A templomnál nagyobb van itt.” Ha az ő tanítványai eltérnek a templomi szertartások előírásaitól, az éppen úgy nem bűn, mint ahogy nem volt bűn, ha a templomi papok munkát végeztek szombatnapon.

Azután megint egy idézetet citál a Szentírásból: „Irgalmasságot akarok és nem áldozatot” s ezzel fejükre olvassa a farizeusoknak, hogy Istennel ellentétben milyen irgalmatlanok, amikor a törvény rideg szabályaira vigyáznak, miközben éhes emberek állnak előttük. A törvény lényege az irgalmasság, a szeretet: a bajban levő ember érdekében mindent meg kell tenni.

A farizeusok azonban nem az emberekre néztek, hanem a törvény betűjére. Tőlük éhen halhatott volna bárki, szombatnapon nem tettek volna érte semmit. Azt hitték, hogy ők Isten leghűségesebb emberei, közben pedig fogalmuk sem volt Isten valódi akaratáról.

A szótlanul álló farizeusoknak végezetül még csak annyit mondott, hogy ő a szombatnak is ura. „Az embernek fia a szombatnak is Ura.” Ő a Messiás, joga van tehát szombatnapon is azt tenni, amit akar, mert amit ő tesz, az szent dolog s ha tanítványai kalászt tépnek szombatnapon, jól teszik, mert Isten nem éhező embereket akar, hanem élő, szent embereket.

TANULSÁGOK:

1. Jézus azonosítja magát azokkal, akik őt követik. Jézus maga nem tépett a kalászokból, mégis úgy szólt, mintha ő maga is tépett volna. Nem azt mondta, hogy védjék meg magukat a tanítványai, hanem ő maga védte meg őket. Ezt teszi azóta is. Azért nincs semmi félnivalója Krisztus követőjének, mert Jézus személyes oltalma alatt áll. Akár emberekkel szemben szorulnak védelemre Jézus tanítványai, akár Isten előtt, Jézus a Közbenjáró, a Szószóló, a nagy Védőügyvéd, a nagy Főpap, aki áthatolt az egeken és könyörög értünk az Atyánál. Jézus nemcsak akkor véd meg, ha igazságtalan támadás ér bennünket, hanem a bűneinket is vállalja: a saját érdemeivel takarja el azokat. Még azon az áron is megoltalmaz, hogy a saját életét adja értünk.
2. Isten irgalmasságot akar és nem a törvény betű szerinti megtartását. Miközben a 8. parancsolat érvényéhez semmi kétség nem férhetett és Isten megtiltott minden lopást, megjelölt egy cselekedetet, ami nem számított lopásnak, annak ellenére, hogy aki elkövette, az engedély nélkül nyúlt a máséhoz: az éhező embernek szabad volt kézzel kalászt tépnie más búzatábláján abból a célból, hogy éhségét ott helyben, a kidörzsölt búzaszemekkel csillapítsa. Nem arra szabadította fel az éhezőt, hogy bárhol, bárkitől elvehessen ennivalót, csupán arra, hogy a búzatáblán annyit szedhessen kézzel, amennyit ott helyben elfogyaszt. A 8. parancsolat senkit sem jogosít fel mások éheztetésére, vagy éhségének elnézésére. Isten akarata az, hogy senki ne éhezzék. Akinek jó a 8. parancsolat, az gondoskodjék arról is, hogy ne legyen éhező ember. Isten törvényének oltalmára csak az számítson, aki az irgalmasságot is gyakorolja.
3. Isten szemében az emberi élet fontosabb a szertartások előírásainál. Az élet több, mint az eledel, több, mint bármi egyéb. Minden mást alá kell rendelni az életnek. Ha emberélet megmentéséről van szó, akkor semmi más nem fontos, minden más érdeket

félre kell tenni: mindent az élet megmentésének a szolgálatába kell állítani. Ez Isten akarata, ez a törvény szelleme. Dávid élete fontosabb, mint az, hogy a szent kenyerekre vonatkozó törvény tiszteltessék.

4. Jézus követői Isten felszentelt papjai. A tanítványok nem voltak a jeruzsálemi templom hivatalos alkalmazottai, nem végezték el a papi tiszt betöltéséhez szükséges iskolákat, nem viseltek sajátos papi öltözetet, nem volt előre meghatározott papi szolgálatuk. Megmaradtak abban, amiben addig éltek, úgy öltözködtek, ahogy addig, azzal foglalkoztak, amivel korábban, csak egyben változtak meg: a dolgokról úgy gondolkoztak, ahogy Jézus. Őt követték hétköznapi életükben. Mindent úgy cselekedtek, ahogy arra Jézus példát adott nekik. Miközben életüket Jézus példája szerint élték, Isten papjai voltak. Mi is, akik hiszünk Benne, követjük Őt, Isten papjai vagyunk: fő hivatásunk Isten szolgálata, a sze-retet gyakorlása, a mennyei világosság árasztása az élet egész területén, a mindennapi élet minden helyzetében. Templomunk maga Jézus: benne élünk, mozgunk és vagyunk, ó pedig bennünk éli a maga életét, végzi munkáját.

KÉRDÉSEK:

1. Miért távozott el Jézus Jeruzsálemből?
2. Megszabadult-e ezzel a cselekedetével a farizeusok háborgatásaitól?
3. Mit vetnek újra a szemére?
4. Hányféle farizeusi szabály „bástyázta körül” a szombatot?
5. Melyik ótestamentumi történetet idézi Jézus a farizeusok okvetetlenkedésére?
6. Mi volt a másik példa?
7. Mi az alapvető és döntő indok a szombat-kérdésben?
8. Melyik fontosabb Isten szemében: az irgalmasság vagy a törvény szigora?

A 2. SZOMBAT VITA: GYÓGYÍTÁS A ZSINAGÓGÁBAN

(Mt 12,9–21; Mk 3,1–6; Lk 6,5–11)

Hamarosan újabb vita támadt a szombat miatt. Jézus ismét a zsinagógában tartózkodott, Galilea valamelyik helységében egy bizonyos szombatnapon.

A farizeusok és az írástudók azon a napon is lesben álltak, hogy amint kifogásolhatót tesz Jézus, azonnal résen legyenek. Volt ott a zsinagógában egy megszáradt kezű ember: egyik karja végig béna volt. Régi, gyógyíthatatlan nyomorúság, nem járt életveszéllyel, éppen ezért a farizeusi előírások értelmében szombatnapon tilos volt a gyógykezelése. A farizeusok gondoskodtak róla, hogy az az ember Jézus közelében helyezkedjék el a zsúfolt zsinagógában, hogy Jézus feltétlenül észrevegye.

Jézus határozottan csalódást keltett a farizeusoknak azzal, hogy nem gyógyította meg a beteg embert, holott biztosra vették, hogy Jézus nyomban mindent megtesz a meggyógyítása érdekében, úgy, ahogy más esetekben mindig megtette. Mivel most elmaradt a biztosra vett gyógyítás, vitát provokáltak. Megkérdezték Jézust mi a véleménye, szabad-e szombatnapon gyógyítani? (Mt 12,10). Ha már magától nem tesz semmit, legalább mondjon valami olyat, ami miatt bevádolhatják (Lk 6,7). Jézus tisztában volt azzal, hogy miféle indulatból kérdezik.

Nem válaszolt a hozzá intézett kérdésre, hanem odament az emberhez és azt mondta neki, hogy álljon a középre. A béna karú férfi reszketve, zavartan odaállt. A farizeusok azonnal kört formáltak az ember és Jézus körül, hogy egyetlen szót vagy mozdulatot se hagyjanak észrevétlenül.

Akkor Jézus a feszülten figyelő ellenségeihez fordult és megkérdezte őket, hogy, ha egy embernek a juha szombatnapon beleesik egy kútba, vajon nem azt teszi-e, hogy kihúzza belőle? Mennyivel többet ér egy ember élete, mint egy juhé! Szabad tehát szombatnapon is jót tenni. Jézus ezzel nem a Bibliából érvelt, hanem a mindennapi életből vett példát. Nincs olyan zsidó, aki szombatnapon benthagyná a juhát egy kútban, ha az abba beleesnék. Ha pedig az irgalmasság egy állat érdekében kötelező, mennyivel inkább kötelező egy ember érdekében!

A farizeusok nem tudtak mit mondani. Hallgattak. Akkor Jézus kérdezte a farizeusokat: Szabad-e szombatnapon jót vagy rosszat tenni, életet megtartani vagy elveszíteni? Ebben a kérdésben benne volt az a vád, hogy a farizeusok csak azért mentek a zsinagógába, hogy Jézus után kémkedjenek, hogy azután vádolhassák és a halálos ítéletét kieszközölhessék. Vajon szabad szombatnapon mindent elkövetni azért, hogy egy ember elvesszen? Egy beteg emberen tehát nem szabad segítenem, de nektek, farizeusok szabad engem elveszítenetek szombatnapon? Meggyógyítani valakit szombatnapon az bűn, de megölni valakit szombatnapon, az nem bűn? Kémkedni, tőrt vetni, vermet ásni, hogy abba beleessék és benne vesszen szombatnapon, az nem bűn, de Isten szeretetével egy embert megáldani, hogy az hálás legyen Istennek, az elítélni való tiltott dolog?

Nem volt vitás ki lépi át a törvény parancsát. A farizeusok álltak mun-ká-ban szombatnapon az állandó leskelődéssel és Jézus halálának az elő-készítésével.

Körülnézett, végignézett rajtuk és figyelte, vajon látszik-e az arcukon, vagy legalább némelyikük arcán valami megbánás, vagy szégyenkezés? Jézus szemében szent harag tüze izzott. De ugyanakkor tele volt a tekintete mérhetetlen szomorúsággal is, amiatt, hogy a nép vezetői mennyire vakok és nem látják a saját bűneiket; azt gondolják, hogy Istent szolgálják, holott menthetetlenül rohannak a kárhozatba. Bárcsak megtérnének, milyen szívesen beszélne nekik Isten megváltó szeretetéről!

A farizeusok és írástudók hallgattak.

Akkor szólt Jézus a bénának, hogy nyújtsa ki a kezét. Az abban a pillanatban meggyógyult.

Jézus ellenségei elmentek és a Heródes-pártiakkal együtt megtanács-kozták, hogyan juttathatnák Jézust mégis keresztfára. Jézus elment onnan, nagy tömeg kísérte és ő mindenkit meggyógyított, aki csak hozzáment. Olyanokat is, akikben a hit lángja éppen csak kezdett égni. Ekkor teljesedett be Máté evangélista szerint Ézsaiás prófétának az a jövendölése, hogy a Messiás a megrepedezett nádszálat nem töri el és a pislogó gyertyabelet nem oltja ki, sőt inkább mindent elkövet, hogy a nádszál megerősödjék, a kicsi lángocska jobban égjen, a hit nagyobb legyen.

TANULSÁGOK:

1. Isten nem mindig azt teszi, amit az ember vár Tőle. Olykor nem mindjárt teszi meg, olykor egyáltalán nem teszi meg. Isten ugyanis nemcsak azt nézi, hogy ki mit kér, hanem miért kéri? S amit az ember vár tőle, miért várja? A farizeusok biztosra vették, hogy Jézus mindjárt meggyógyítja a megszáradt kezű embert a zsinagógában. Jézus nem tette meg.
2. Az irgalmasság mindig kötelező. Nemcsak hétköznapon, de ünnepnapon is. A segítéssel járó munka sohasem szentségteleníti meg a vasárnapot. Még az istentiszteleti rendnek sem árt, ha valaki rosszul lesz és többen segítségére sietnek. Nincs taszítóbb, mint az Isten nevében elkövetett irgalmatlanság. (Egy asszony a gyülekezetünkből más városba költözött. Ott nem volt lakása, egy ún. kisegyházhoz tartozó család lakást is ígért neki,

de elvárták, hogy csatlakozzék az ő gyülekezetükhöz. Szorultságában megtette. Odautazott, de az úton meghűlt. Vitt magával kamillateát és teát akart belőle főzni, hogy azzal gyógyítsa magát, mint máskor is szokta. A család megtiltotta neki, hogy tüzet gyújtson szombatnapon. Nem is főzhette meg a teáját. Tudták róla, hogy hitében nem úgy hívő, mint ők, mégis vasárnap végeztették vele a család nagymosását és kényszerítették, hogy a következő szombaton, jóllehet meghűlése még nem múlt el, menjen velük és merítkezzék alá. Erre a mi asszonyunk visszajött Szentesre, ahol egy hívő református család befogadta és lelki megnyugvásban él közöttünk.)

3. Isten haragja a szeretete ellenére is érvényes. Egyik a másikat nem zárja ki. A szerető Isten haragudni is tud. Az ítéletkor is úgy néz majd a balkeze felől állókra, hogy azok nem bírják ki a tekintetét, menekülnek előle és könyörögnek a hegyeknek, hogy inkább essenek rájuk, csak ne kelljen a Bárány szemébe nézniük.
4. A megváltó szeretetről nem szabad, bármikor, bárkinek beszélni. Jézus nem beszélt Isten megváltó szeretetéről a farizeusoknak. Hiába tette volna. Disznók elé szórta volna a gyöngyöket. De ha csak egynek az arcán is látta volna a megbánás, megtérés parányi jelét, bizonyosan hirdette volna neki Isten megbocsátó evangéliumát, megváltó szeretetét.
5. A hallgatás lehet helyrehozhatatlan bűn is. Általában a hallgatást erénynek mondják: hallgatni arany. Néha elismerésre méltó, ha valaki hallgat. Csodálatos volt Jézus hallgatása Pilátus előtt. Nem védekezett, pedig védekezhetett volna. Vállalta a vádakat, mert vállalta a világ bűneit. Megindító volt a bűnös asszony hallgatása is: az elhallgatás beismerés volt, összeroppanás, önmaga megadása. Nem tagadott semmit. De a farizeusok hallgatása a tehetetlen ellenség konok némasága volt: szólniuk kellett volna, megbánó, megtérő, bocsánatkérő szavakat. Nem tették. így vált a hallgatásuk kárhozatos bűnné.

KÉRDÉSEK:

1. Mi volt az a vitás kérdés, amely a helyzetet végleg elmérgesítette?
2. Milyen ravasz módon akarják Jézust „beugratni” egy újabb szombat-törésbe?
3. Kit állítanak a zsinagógában a „középre”? Életfontosságú volt-e ez a gyógyítás?
4. Milyen hétköznapi történettel szorítja sarokba Jézus – bibliai idézetek helyett – az okvetetlenkedő farizeusokat?
5. Milyen féktelen indulatot vált ki ellenségeiből „ez” a szombatnapi gyógyítás?

A 12 TANÍTVÁNY ELHÍVÁSA

(Mt 10,1-4; Mk 3,13-19; Lk 6,12-16)

Galileába való visszatérése után Jézus tizenkettőre emelte tanítványainak számát. Láthattuk milyen lassan nőtt addig a tanítványok köre. Először András és János, azután Péter és Jakab csatlakozott Jézushoz, majd a betsaidai Fülöp lépett be a tanítványi körbe. Azután Nátánael, végül Máté lett Jézus követője. Erről a hét tanítványról tudjuk, hogyan lettek Jézus tanítványaivá: úgy, hogy gyakran vele voltak, elkísérték egy-egy útjára, de közben haza-ha-za-mentek, rendes foglalkozásukat továbbfolytatták, egyszóval nem hagyták el otthonukat, megszokott életüket nem cserélték fel Jézus merőben más életmódjára.

Közeledett azonban az az idő, amikor mindent elhagyva kellett követniük Jézust. Jézus munkája, munkaköre kialakult: körülötte új gyülekezet kezdett kialakulni, amelyik már

elszakadt a zsinagógáktól és sajátosan új módon lett Isten egyháza. Ez a gyülekezet abból a 12 emberből állt, akit Jézus tanítványul hívott el.

A 12 a Szentírásban jelentéssel bíró szám. Nemcsak a tizenkettes, hanem más számok is, sajátos értelemmel megtöltött számok. A 40-es szám pl. egy önmagában teljes időszakot jelent. Valami elkezdődött és addig tartott, ameddig kellett, anélkül, hogy félbemaradt, megszakadt volna: azt az ókori, keleti ember negyvennek mondta. A 3: általában Istent jelentette és az isteni dolgokat. Isten maga is három, Szentháromság. Isten házának is három része volt, az udvar, a szentély és a szentek szentje; Ábrahámhoz is három angyal látogatott el, Izraelben három tisztség volt: a királyi, papi és prófétai tisztség stb. A 4 a Földet és a földi dolgokat jelenti: négy folyó vette körül a Paradicsom-kertet, 4 állatot látott János a Jelenések során (Jel 4,6).

A 12: egy teljes létszámú csoportot, népet, gyülekezetét jelent: egy olyan közösséget, amelyben annyian vannak, amennyien kell, hogy legyenek. Izrael 12 törzsből állt, Kánaán kikémlelésére 12 kémet küldtek ki.

Még a 7-et említem meg, mint jelentéssel bíró számot: szintén a teljességre utal, de nemcsak idői értelemben, bár ilyen jelentése is van, hanem a belső tökéletesség, az erkölcsi teljesség értelmében. Egy hét egy teljes időszak, a szent dolgokat a hetedik napon kell elvégezni. A Jelenések könyvében gyakran előfordul a hetes szám a teljesség, a tökéletesség kifejezésére: a hét gyülekezet a teljes egyház jelképe, a hét angyal az angyalok összességét, a hét pecsét hasonlóképpen a teljességet jelenti. Az, hogy Jézus éppen 12 tanítványt hívott el, azt fejezi ki, hogy Jézus Krisztus gyülekezete teljes egyház, tökéletesen Isten népe, éppen úgy, ahogy a testi Izrael Isten népe volt. A 12-es szám a 12 törzs, a 12 törzsfő, pátriárka újszövetségi megfelelője.

A 12 tanítvány pontosan azt a szerepet tölti be Jézus Krisztus lelki Izraelében, mint amit a 12 izraeli pátriárka annak idején.

Mielőtt a 12 tanítvány kiválasztására sor került volna, Jézus az egész éjszakát imádkozással töltötte. Egyedül félrevonult és megtanácskozta a mennyei Atyával, kiket hívjon el tanítványul. Lukács evangélista szokott rendszeresen rámutatni arra, hogy Jézus mennyit imádkozott, különösen, ha fontos döntések meghozatala előtt állott.

A 12 tanítványt Jézus sok követője közül választotta ki annak megfele-lően, ahogy az Atya arra eligazítást adott neki (Jn 17,6–12). „Megjelentettem a te nevedet az embereknek, akiket e világból nekem adtál: tieid voltak és nekem adtad őket; akiket nekem adtál, megőriztem”.

Reggel felhívta követőit egy hegyre: odamentek sokan azok közül, akik hittek Benne és a hitüket meg is vallották.

Jézus úgy ült közöttük, mint egy király az alattvalói között. A sokaságból akkor kiválasztott tizenkettőt. Arra választotta ki őket, hogy Isten országa hirdetésében munkatársai legyenek.

Ekkor használta Jézus első ízben az apostol szót. Ez a tizenkét követője ettől kezdve már nem egyszerűen tanítványa volt, hanem apostola, magyarul küldötte, megbízottja, követe, akikkel rendelkezhetett, azok engedelmesen odamentek, ahová Jézus küldte őket és azt cselekedték, amivel megbízta őket. Mostantól kezdve mindig mellette kellett lenniük, hogy Jézus rendelkezésére álljanak. így írja Márk: „És választott tizenkettőt, hogy vele legyenek és hogy kiküldje őket prédikálni” (3,14). Két küldetés között pedig az volt a dolguk, hogy Jézust figyeljék, hallgassák, tanuljanak tőle mit, hogyan csináljanak

A kiválasztottak sorát PÉTER nyitotta meg: eredetileg Simon volt a neve, Jézus adta neki a Péter nevet, lényegében jelzőül, melléknév gyanánt. Hogy miért, azt később magyarázta meg neki (Mt 16,18). A Péter név kősziklát jelent. Időrendben nem Péter volt az első

tanítvány, hanem András, de a későbbiek folyamán mindig Simon szerepelt, mint első. Jézust nagyon sze-rette, rajongott érte.

Bátor volt, a megfelelő szavakat leghamarabb ő találta meg, szépen ki tudta fejezni mit akart, és a fellépése is tekintélyt parancsoló volt. Mintha mindig tűz égett volna benne. Erőteljes, hatalmas testében meleg és gyengéd szív dobogott. Tudott hirtelen haragudni, hirtelen szólni, de ha vétkezett, tudott nyomban bűnbánatot is tartani. Kétségtelenül őt tartották a többiek a legtekintélyesebbnek maguk között.

Ő utána ANDRÁS következett. Fiatalabb volt, mint Simon. Betsaidából származott és Simon házánál lakott Kapernaumban. Az evangéliumok nem sokat írnak róla. Inkább a háttérben húzódott meg. Nem tartozott azok közé, akiket Jézus a legtöbbször vett igénybe szolgálatra. Buzgó, barátságos, segítőkész tanítvány volt (Mk 13,3;Jn 1,41–42; 6,8.).

Kettejüket egy testvérpár követte: Zebedeus két fia, valószínűleg Jézusnak unokatestvérei: JAKAB és JÁNOS. Kapernaumi halászcsalád tagjai voltak. Volt nekik melléknevük is, Jézustól kapták: mennydörgés fiai.

JAKAB egyike volt annak a három tanítványnak, akiket a apostolok között is megkülönböztetett Jézus. Az is fel van jegyezve róla, hogy test-vérével Jánossal együtt ő kérte Jézust, hogy bocsásson pusztító tüzet Samária lakosaira, akik nem voltak hajlandók szállást adni a Mesternek (Lk 9,54). Ugyancsak ők ketten kérték Jézustól, hogy a mennyek országában ők lehessenek a legnagyobbak (Mk 10,35–45). ApCsel 12,2-ben olvassuk, hogy Heródes fegyverrel megölette.

JÁNOSRÓL sokat tudunk: Jézus őt szerette legjobban. Nem volt lelkese-dő, mint Péter, inkább nyugodt és megfontolt volt, csendes, higgadt termé-szetű. Finom, érzékeny lelkület volt benne. Megértette Jézus mély gon-do--latait és megkapó szépséggel adta vissza az evangéliumában. Értelmi fogékonyságban felülmúlta a többieket.

FÜLÖP volt az ötödik. Nagyon szerette Jézust. A Jn 1,46-ban olvassuk, hogy ő vitte Jézushoz Nátánaelt. Az 5000 ember megvendégelése történe-tében egyedül az ő neve van külön említve (Jn 6,5–7). Ugyancsak egyedül az ő neve szerepel a Jézust kereső görögök esetében (Jn 12,20–22) és Jézus utolsó beszédeiben (Jn 14,8–9).

NÁTÁNAEL nevét másképpen emlegetik a felsorolások: Bertalan, eredeti formájában: Bar-Tholomeus, vagyis Tholomeus fia. Róla csak annyit tudunk, hogy Fülöp közvetítésével jutott el Jézushoz.

A hetedik helyen MÁTÉ neve szerepel: korábban Lévinek hívták. Ő volt az a bizonyos vámszedő, akit Jézus megszólított és nyomban követőjévé lett. A továbbiakban nincs róla szó, de a Máté evangéliumát ő írta.

A nyolcadik apostol TAMÁS. A Tamás név eredetileg nem név volt, hanem jelző: azt jelenti iker, kettős (Jn 11,16). Hogy hogyan hívták nem tudjuk, csupán annyi biztos, hogy egy ikerpár egyik tagja volt. A Kettős elnevezés tehát nem a későbbi kételkedésével függ össze. János gyakran említette az evangéliumában (11,16; 14,5; 20,24–29). Fontoskodó, gyanakvó, kétkedő, aggodalmaskodó em-ber volt s ez a természete különösen sok nehézséget okozott neki a Jézus halálát követő napokban. Közismert a feltámadott Jézussal való találkozása.

Egy másik JAKAB, az Alfeus fia és egy másik SIMON a kilencedik és tizedik. Alfeus kilétét azért nem lehet megállapítani, mert abban az időben rendkívül gyakori név volt. Simonról annyit tudunk, hogy lelkesen támogatta Jézus törekvéseit, amelyek a meglévő helyzet megváltoztatására irányultak. Minden valószínűség szerint a Zélóták pártjához tartozott, akik szélsőséges lelkesedéssel táplálták a rómaiak elleni gyűlöletet és az izraeliták hazaszeretetét.

A tizenegyedik és tizenkettedik egyformán JÚDÁS nevet viselt: az egyik Jakabnak a fia, vagy testvére. Ebben az esetben Alfeus fia lehetett ő is. Két mellékneve volt: Lebbeus és Taddeus. Az első szívet, az utóbbi Isten dicsérőt jelent. A későbbi áruló JÚDÁS zárja a sort: az ő megkülönböztetésére az Iskárió- tes név szolgált, ami kerijjótbeli férfit jelent. Kerijjót, vagy Kariót júdeai városka volt. A többiek mind Galileából valók voltak, egyedül Júdás származott Júdeá- ból. Ez a tizenkét férfi lett tehát Jézus 12 apostola. Életükre minden tekintetben sorsdöntő hatással volt ez a kiválasztás. El kellett hagyniuk addigi életmódjukat, családjukat, foglalkozásukat, hogy minden erejükkel, egész életükkel Jézust szolgálják.

Eleinte még könnyűnek tűnhetett, mert az Üdvözítő útja egyre feljebb emelkedett, népszerűsége nőttön-nőtt. A szenvedések, üldöztetések idején azonban nehéz sors várt rájuk, annál is inkább, mert nagyon keveset értettek meg Jézus korábban elmondott jövendöléseiből.

A 12 tanítvány, apostol körében volt egy szűkebb kör, amelybe három apostol tartozott: Péter, Jakab és János.

Velük valósággal baráti kapcsolatot tartott Jézus. Ok voltak tanúi Jairus lánya feltámasztásának, a hegyen történt megdicsőülésnek s ők voltak vele a Getsemáné kertben is.

A 12 apostol még nagyon keveset értett meg a kiválasztásukból. Azt azonban tisztán látták, hogy Jézus őket tette meg Egyháza fundamentumának (Mt 16,18; Ef 2,20). Csak később, lassanként, fokozatosan nyílt meg szemük előtt elhívatásuk teljes távlata.

TANULSÁGOK:

1. A szentírás nyelvét meg kell tanulnia annak, aki Isten igéjét érteni akarja. Nem elég az, hogy a szavaknak bizonyos értelmét értjük: nem bizonyos, hogy a Szentírásban ugyanazt jelenti egy ma ismert szó, vagy szám: lám a tizenkettes is többet jelent, mint kétszer hatot, vagy egy tucatot. Más számoknak is gazdag, régi jelentése van, amit a Szentírás emberei mind jól értettek, de nekünk már tanulnunk kell, ha érteni akarjuk azt, amit Isten gondolt, amikor mondott, leíratott valamit. Nem ok nélkül mondta Isten: Mások az én gondolataim, mint a ti gondolataitok. Nem elég egy szót ismerni, azt is tudni kell, mit gondol magában az, aki azt a szót kimondja vagy leírja.
2. Jézus Krisztus mai egyháza lelki módon Isten népe, Isten Izraele. Izrael testi módon alkotott német Jákób leszármazottaiból, illetve még korábban Ábrahám magvából. Az tartozott hozzá, aki beleszületett. A keresztény egyházba elhívás során lehet bekerülni. A régi Izraelben megüresedett a lélek, merev formalizmusba süllyedt, olyanná vált, mint a kiszáradt régi borostömlő, amelybe nem lehet újbort tölteni.
3. Jézus megújította Isten népét, új szövetség részévé tette.
4. A léleknek mindig szüksége van imádkozásra, de különösen nagy elhatározások előtt. Jézusnak nem üres szokása volt az imádkozás, hanem erőnyerés, a mennyei bölcsesség belátásának az eszköze. Imádkozásában eggyé vált az Atyával, megértette az Atya gondolatait, akaratát és erőt kapott a tökéletes engedelmeskedéshez. Az imádkozás tehát nemcsak arra való alkalom, hogy szívünket feltárjuk Isten előtt és kéréseinket vagy mondanivalónkat előadjuk. Az imádkozásban kapni lehet: Szentlelket, magát Jézus Krisztust. Aki nem imádkozik az nagyon szegény.
5. Aki imádkozik, minden mennyei kincs birtokába juthat. Istennek egy-egy tette csak teljes összefüggésben érthető meg. Egy-egy cselekedetét, tanácsát önmagában nem lehetne

megérteni. Pl. azt, hogy miért választotta Júdást is 12 apostol közé? Csak, ha a teljes váltság felől nézzük ezt a dolgot, akkor értjük meg, miért volt szükség Júdásra?

6. A tanítványságból az apostolság következik, de az apostol örökre tanítvány marad. Az apostol az a tanítvány, aki már nemcsak figyel, tanul, gyarapszik, hanem szolgál is. Mint felnőtt ember, aki nemcsak készül az életre, hanem beáll a munkába, hogy amit tanult, azt mások hasznára fordítsa. Apostolnak lenni annyit jelent, mint mindig Krisztusnál lenni, ráfigyelni, tőle parancsokat átvenni s az ő nevéről szolgáló engedelmességben vallást tenni.
7. Az apostolokat nem azért nevezte néven és hagyta ránk a neveiket, hogy különös tiszteletben részesítsük őket, hanem azért, hogy lássuk: Isten név szerint ismeri és tartja számon azokat, akik neki szolgálnak. Számunkra ők nem példák, nem emberfeletti személyek, hanem valóságos emberek, jó és rossz tulajdonságokkal tele, buzgó, hívő emberek. Számunkra Jézus Krisztus a Példa, a Minta, akit követünk.
8. Vannak, akikre Isten többet bíz, vannak, akikre kevesebbet. Nem minden apostol tudott és látott annyit, mint némelyik, pl. az a három, akinek Jézus külön is mutatott csodákat. Ez azonban nekik nem nagyobb dicsőséget, elsőséget, hanem több szolgálatot, több elkötelezést jelentett. Akinek több adatott, attól többet is kíván meg az Úr. Igyekezzünk, hogy a ránkbízottakkal jó sáfárkodjunk.

Kérdések:

1. Hány tanítványa volt kezdetben Jézusnak?
2. Mindig elkísérték-e ők az útjain? Más helyzet állt-e elő most?
3. Milyen jelentése van a Bibliában az egyes számoknak? Mi a véleményed a számmisztikáról?
4. Mit cselekszik az Úr a tizenkettő kiválasztása előtt?
5. Mi a tanítvány feladata? Mire adott Jézus utasítást?
6. Mi a különbség a tanítványság és az apostolság között?

25. A HEGYI BESZÉD

A HEGYEN

(Mt 5,1-2; Lk 6,17-20)

Amikor Jézus befejezte a 12 apostol kiválasztását és lement velük a hegyről, lent a völgyben hatalmas tömeg várta. Sokan nagyon messziről érkeztek oda, némelyek Júdeából és Jeruzsálemből, mások a Földközi-tenger partvidékéről, Tirus és Sidon vidékéről. Ez is bizonyította, hogy Jézus működésének a híre bejárta már egész Palesztinát, sőt még messzebb eljutott. Jézust beláthatatlan tömeg vette körül. Lukács feljegyzi, hogy akkor erő ment ki, erő áradt ki belőle. Olyasmi volt ez, mintha fény sugárzott volna belőle. Mindenesetre az emberek észrevették, mert mindenki azon igyekezett, hogy közel kerülhessen Jézushoz és megérinthesse, mert aki megérintette meggyógyult betegségéből. Senki sem tudta megszámolni, hányan gyógyultak meg azon a reggelen.

Jézus elérkezettnek látta az időt, hogy túl azon, hogy meggyógyította a betegeket, többet is tegyen: megtanítsa az embereket Isten országának az ismeretére. Mivel azonban a völgy

nem látszott alkalmasnak a tanításra, felment a hegyre, leültette maga körül a 12 apostolt, majd körös-körül elhelyezkedett a sokaság is. Ott mondta el Jézus a jól ismert tanítását, a Hegyi Beszédet.

A MENNYEK ORSZÁGA

J. H. Bavinck holland református hittudós a Hegyi Beszédet Isten országa alkotmányának nevezi. Jézus nem úgy ült ott, mint egy tanítómester, hanem, mint egy Király, aki alattvalóinak törvényt hirdet ki. Az egész Hegyi Beszéd lényegében annak a kifejtése, hogy mit jelent Isten országa, vagy a mennyek országa? Kié az az ország, hogy lehet bejutni abba, hogy viselje magát az az ember, aki Isten országának polgára?

A mennyek országa kifejezést a zsidók nagyon jól ismerték. Magukat tartották Isten országa népének. Úgy gondolták, hogy majd eljön a Messiás és kifejezetten földi értelemben vett országot létesít. Ennek a gondolkodásnak volt némi alapja, mert a régi időkben tényleg Isten volt Izrael országának a Királya s Izrael népe Isten népe volt, csakhogy ez nem azt jelentette, hogy aki külsőképpen Izrael népéhez tartozott, az feltétel nélkül Isten népének is a tagja volt. Erre utal a Róm 9,6 is: ,,Nem mindnyájan Izraeliták azok, akik Izraeltől valók." Azok pl. akik nem engedelmeskedtek Istennek, mint Királynak, hanem bűneikben, engedetlenségbe éltek. Csakhogy a régebbi időkben nem volt határvonal és nem hívő izraeliták között: együtt alkottak egy népet, együtt mentek a templomba s mindenki vitte a maga áldozatát. Mindnyájan egyek voltak. De csak külsőképpen.

Jézus eljövetelével minden megváltozott. Jézus különválasztotta Isten országát Izrael országától, Isten népét Izrael népétől. Isten országa Jézus szerint nem földi értelemben vett ország. Alattvalói nem egy földi ország népéből, hanem a világ minden országából és népéből valók. Nem ideig való ország, hanem örökkévaló.

TANULSÁGOK

1. Jézusban nem csak tanítómestert kell látni, vagy orvost, akitől tanulni és gyógyulni lehet, hanem Királyt, akinek engedelmességgel tartozunk. Jézus a Hegyi Beszéd elmondása óta úgy szól igéjében, mint Király. Szava nem egyszerűen okos beszéd, hasznos eligazítás, megvilágítás, hanem törvény, amit meg kell cselekedni, különben a Király hatalmával találjuk szemben magunkat.
2. Isten országába az tartozik bele, aki Istent Királyának fogadja el és engedelmeskedik Neki. Isten puszta létezésének a hite, vagy külsőségek megtartása kevés. Isten országának határa Isten szentsége, ami minden bűnt, vétket kizár, megtilt.
3. Aki bűnben él, az nincs benne Isten országában. Isten országának egyetlen kapuja, bejárata van: az újjászületés. Ez az a bizonyos szoros kapu (Jn3,5; Mt 7,14). Isten országába mindenkinek magának kell bemennie. Az jut be, aki igyekszik bejutni (Lk 13,24). Természetesen nem minden további nélkül mehet be, aki igyekszik bemenni: a bűnösnek meg kell tisztulnia s új emberként kell igyekeznie bejutni.
4. Isten országa lelki ország. Azért nem látható (Lk 17,20). Nem húzhatjuk meg a határait és nem mondhatjuk meg teljes bizonyossággal, hogy kik tartoznak bele és kik nem. Egyedül Isten ismeri a határait.
5. Isten országában szüntelen harc folyik a bűn ellen. Aki az újjászületés szoros kapuján át bejutott Isten országába, még nem mentes a bűntől: harcolnia kell tehát a benne lévő bűn ellen. Ez a harc nem emberek, népek ellen folyik, hanem önmagunk megjobbításáért.

KÉRDÉSEK:

1. Mennyire valóságos számunkra Isten országa? Hol gondolhatjuk el azt?
2. Mi a különbség az „Isten országa” és a „mennyek országa” kifejezés között? (Máté és Lukács evangélista más kifejezést használ, de lé-nye-gében ugyanaz)
3. Ki és hogyan juthat be „oda”?
4. Gondoltunk-e már arra, hogy Jézus ki is zárhat minket ebből az országból? Hogy láttuk ezt a kérdést? Féltünk tőle, megpróbáltunk nem foglalkozni vele, vagy keresni kezdtük az utat?
   Mindenki biztos a jelenlévők között abban, hogy „oda” fog jutni?
5. Ha valamely földi uralkodóra gondolunk, mindig megadjuk neki a tiszteletet. Vajon Jézus Krisztus mennyire szerepel királyként imádságainkban, a hétköznapjainkban?
6. Mennyit növekedtünk az engedelmességben az elmúlt esztendőben?
7. Jézus szava nem ajánlat csupán, hanem parancs, követelés, jónak és rossznak világos szétválasztása. Vállaljuk-e, hogy ugyanezzel az egy-értel-műséggel válassza szét bennünk is: mi illik „bele” az országába, illetve mi az, ami nem méltó az Ő országához?

ISTEN ORSZÁGÁNAK TAGJAI

(Mt 5,3–16, Lk 6,20–26)

Jézus a Hegyi Beszédben mindenekelőtt azt fejtette ki, hogy kik tartoznak bele Isten országába. A boldogmondások köntösébe öltöztette beszédének ezt a szakaszát. Minden mondatát ezzel a szóval kezdte: Boldogok… S ezt a ,,boldog” szót nem a szó megszokott, hétköznapi értelmében használta, amelyben örvendező, jókedvű, megelégedett, szerencsés embert jelent, hanem mélyebb értelemben, nem is csak evilági, hanem örökkévaló értelemben, amelyben azt az embert jelenti, aki Isten világosságában él.

A boldogmondások különös megállapításokat tartalmaznak. Szinte minden esetben ellenkeznek a hétköznapi a hétköznapi élet tapasztalataival. Ezzel is azt hangsúlyozta Jézus, mennyire más Isten országa, mint a földi országok. Gondoljunk csak az ilyen boldogmondásokra: Boldogok a lelki szegények, azok akik sírnak, akik éheznek. Mi ezeket boldogtalanoknak, sze-ren-csétleneknek mondjuk. Jézus érzékelteti azt, hogy mennyire más a mérték Isten országában, mint ebben a világban. Jézus szerint nemhogy boldogtalanok, hanem kifejezetten boldogok azok, akik úgy érzik nincs semmijük, mindenben Istenre szorulnak, mindent Istentől kérnek, magukat kicsinek, tehetetlennek tartják s Isten kegyelme nélkül semmire sem képesek. Ezek mennek be az Isten országába. Róluk mondja el a többi boldogmondást is, amelyek hűen szemléltetik, milyenek ezek a lelki szegények belül, lelki világokban és mindennapi életükben. Bensejükben bánkódók, szomorkodók, mert fáj nekik, hogy mennyire nem tudnak megfelelni Isten akaratának. Kifelé szelídek, nem erőszakosak. Isten azonban mellettük van és biztosítja számukra az örökséget.

Éheznek és szomjaznak az igazságra, ami az Istennel helyes kapcsolat, helyes viszony. Magukat méltatlannak tarják Isten társaságára: tisztában vannak azzal a nagy különbséggel, ami Isten országának Királya és a bűnös emberek között van, ennek ellenére is vágyakoznak Isten társasága után. Az emberek között irgalmasak: észreveszik mások bajait és megszánják őket. Szívükben tiszták, egyenesek, őszinték: nem képmutatók, a kegyességük igazi, nemcsak mutatják, hanem szolgálnak is Istennek.

Az emberek között a békesség hívei, a civakodókat kibékítik, a haragvókat lecsendesítik. Ellene vannak minden háborúskodásnak, ami megrontja az emberek életét.

Ilyenek a lelki szegények, akiké a mennyeknek országa. Ebben a világban valójába idegenek, mégis szívesen élnek e földön és jó hatással vannak az emberekre. Három példával illusztrálja ezt Jézus: Olyanok, mint a só: a só el van rejtve az ételben, átjárja a táplálékot, egész-séges ízt ad neki és megóvja a gyors elromlástól. Csendesen és láthatatlanul végzi el áldásos munkáját.

Olyanok, mint a világosság: a gyertyát gyertyatartóba kell helyezni, mert az a rendeltetése, hogy fényt árasszon. Azért nem szabad eltakarni, mert ha nem adhat fényt, haszontalan és értelmetlen.

Jézus magát így nevezte: a világ Világossága (Jn 8,12). Mi az ő fényét hordozzuk, árasztjuk ebben a világban.

Olyanok, mint a hegyen épített város. Názáret mellett van egy hegyen épített város. Az a város nem csinál semmit, nem tesz erőfeszítéseket, hogy magára terelje a figyelmet. Egyszerűen ott van a hegy tetején, nyugodtan, csendesen és mégis mindenki észreveszi, mert a zöld mezők és fák között feltűnik a fehér színe.

Ilyennek kell lenniük Isten országa tagjainak: csendesnek, nyugodtnak, észrevétlennek, mint a só, néha nyilvánvalónak kell lenniük, mint a fény, a gyülekezetnek pedig olyannak kell lennie, mint a sok fehér, tiszta házból álló, hegyen épített város.

TANULSÁGOK:

1. Jézus nem a szegényeket, hanem a lelki szegényeket mondja boldognak. Azt ugyan mondta, hogy ne gyűjtsünk kincseket a földön és a gazdag ifjúnak is azt tanácsolta, hogy adja el minden vagyonát és úgy kövesse őt, de ezzel nem a szegénység életformáját ajánlotta, hanem azt, hogy ki-ki éljen meg a maga munkájának gyümölcséből és ne a mások javaiból felhalmozott vagyonból, a gazdag ifjú pedig szabaduljon meg a kapzsiságtól. A lelki szegénység nem valamiféle együgyűség, nemtörődömség, hanem a lelki gazdagság ellentéte. Lelki szegény volt az alázatos kapernaumi százados, az ebeknek jutó morzsával is beérő kanáneus asszony, vagy a magát az apostolságra méltatlannak nevező Pál apostol. Lelki szegény az, aki magát nem tartja másnál különbnek, sőt magát megalázza, s mindent alázatosan kér Istentől. Ilyeneké az Istennek országa.
2. Isten országa polgáraira olyan szükség van ebben a világban, mint a sóra, világosságra és a fényre. A keresztyének nem feleslegesek: az emberi együttélés nem képzelhető el a keresztyén erkölcsi értékek jó hatásai, a szere-tet, irgalmasság, megbocsátás, szelídség, béketűrés és legfőkép-pen az örök élet hite nélkül. Ahol ez a világ nem tud mást tenni, mint virágot a koporsóra, ott a hívő keresztyének reménységet és vigasztaló erőket árasztanak az összetört szívekbe. Isten ajándéka az egyházi temetés is.
3. A keresztyénekre addig van szükség, amíg olyanok, mint a só: ha elveszítik az ízüket, semmire sem kellenek. Akkor ízetlenülnek meg, ha elveszik belőlük Jézus Krisztus személyes varázsa, ereje, lelkülete. Ha a keresztyének hite nem több mint filozófia, világnézet, akkor senki sem kér belőle. De, ha életet kínál, életet ízesítő, szépítő, gyógyító erőket, Jézus személyes hatásait, akkor igényli a világ is.
4. Jézus Krisztus úgy kell ennek a világnak, mint a fény. Fény nélkül nem lehetne itt élet. Jézus egyebet sem tesz, mint kínálja azt, ami az örök élethez kell. Az egész világba árasztotta mennyei világosságát. Ahová személyesen nem jutott el földi élete során, oda elküldte a tanítványait: ,,Elmenvén széle e világon, tegyetek tanítványokká minden népet…!”
5. Minket úgy helyezett el Isten ebben a világban, mint világítótornyokat, azzal a különbséggel, hogy nem hatalmas tornyokhoz hasonlít, hanem kicsiny gyertyákhoz. Nem

sok kilométerre, de legalább néhány méterre ragyogjon el a fényünk. legyünk Jézus Krisztus világosságának a jelei, az örök élet hírnökei.

6. Az egyház a nagy gyertyatartó: Jézus Krisztusnak az egész világon mindenfelé vannak apró lángocskái, gyertyái. Sok százmillió apró gyertyát fog össze és helyez el egyenként a nagy gyertyatartóban és táplálja a maga világosságával. Ügyeljünk rá, hogy benne legyünk a gyertyatartóban, Ne magunkat féltsük, mi lesz velünk, hanem azzal törődjünk, világítunk-e másoknak, szolgál-e, használ-e a hitünk másoknak?

KÉRDÉSEK:

1. Mikor éreztük magunkat utoljára boldognak az elmúlt időben? Mi okozta ezt az érzést?
2. Melyik „boldogmondás” illik eddigi keresztyén életünkre? Voltunk-e már igazán alázatosak, kisemmizettek Isten előtt? Mikor sírtunk utoljára?
3. Győzött-e már rajtunk a szelídség, „engedtük-e” már indulatainkat „szélnek” Jézus nevében, szeretetből, irgalomból? Visszakaptuk-e már azt az irgalmat, amelyet mi előlegeztünk meg?
4. Legyünk őszinték: láttuk-e már Istent? Vagy még nem annyira tiszta a szívünk?
5. A magunk igazságát szomjúhozzuk, vagy Isten igazságát áhítozzuk mindenki számára?
6. Próbáltunk-e már két haragost megbékíteni? Vagy egy közösséget lecsendesíteni? Mi kell ehhez a leginkább?
7. Gyökössy Endre szerint a „boldogmondások” egy folyamatnak (növe-ke-désnek) részei. Elkezdődik ez a „lelki szegénységgel” (teljes ráutaltság Istenre), s ebből „nő ki” a tiszta szív, az irgalom, a békességszerzés s a többi. Így nemcsak egyszeri állapotról van szó, hanem egy életútról, mely egyre boldogabbá tesz minket, akár az üldöztetést is elfogadva. Gondoltunk-e már arra, hogy miért nem vagyunk mi igazán boldog emberek?
8. Elhisszük-e, hogy nem attól leszünk boldogok, ha vágyainkat elérjük, hanem ha végigjárjuk Jézus útját?
9. A só, a világosság és a hegyen épített város közös jellemzője, hogy elrejthetetlen. Ha jelen van, mindenki számára egyértelmű. Vajon mennyire „elrejthetetlen” a mi keresztyénségünk a többi ember előtt?
10. „Egy derűs keresztyén a legjobb ajánlólevél a keresztyén hithez” – mondja C. H. Spurgeon. Olyan, mint a só, mely ízesít, tartósít, tisztít, őriz. Olyan, mint a világosság, mely életet és reménységet ad. Olyan, mint a hegyen épített város, messziről látszik, biztonságot, menedéket jelent minden úton járó embernek.

A TÖRVÉNYEKRŐL

(Mt 5,17-48; Lk 6,27-36)

A zsidók számára mindennél fontosabb volt az a kérdés, hogy ki, hogyan áll a törvénnyel, mi a véleménye Isten törvényéről? Jézus világosan megmondta, hogy Isten országának a polgárai Isten törvényét egész szívük szeretetével megtartják. Csak éppen másképpen, mint ahogy azt a farizeusok teszik: Isten gyermekei lelki módon és nem engedelmes rabszolgák módjára külsőképpen, látszólagosan, hanem úgy, mint gyermekek, akiknek örömük telik abban, ha mennyei atyjuk kedvében járhatnak. Jézus 5 példával illusztrálja ezt.

A 6. parancsolat. Nemcsak ölni tilos, hanem haragudni ok nélkül, gyűlölködni és bosszút állni is (Mt 5,21-26).

A 7. parancsolat. Nemcsak a házasságtörés bűn, hanem a tisztátalan gondolat is. Érdemes akár a szemünk világát is elveszítenünk, mint tisztátalansággal Istent megszomorítani, magunkat pedig beszennyezni (27-32).

A 3. parancsolat. Az esküről is másképpen gondolkoznak Isten országa tagjai. A zsidók készek voltak naponta akárhányszor, ok nélkül is esküdözni. Isten gyermekeinek felesleges állításaikat minduntalan esküvel megerősí-teniük, beszédük az igazságnak úgyis megfelel. Ha igent mondanak, az eskü nélkül is igen, ha nemet mondanak, az eskü nélkül is nem. Mások biztosra vehetik. (32-37).

A megfizetés joga. A zsidók az ősi szabályokhoz alkalmazkodtak: ,,Szemet szemért, fogat fogért." Ez volt a mérték a bíró számára is, ha ítélnie kellett s ezt alkalmazták az emberek az egymás közötti vitás ügyek elbírálásánál is. Ilyenformán, ha vétkezett valaki, annak megfelelően fizetett is. Megbocsá-tásra és szeretetre nem maradt hely. Jézus egészen mást tanított: ha más vétkezik Isten gyermekei ellen, ők ne legyenek készek a megfizetésre, ellenkezőleg, a gonoszért fizessenek szeretettel. Ha valaki egy mérföldre kényszerít, el kell vele menni kettőre. A második mérföld bebizonyítja neki, hogy nem gyávaságból, nem ellenkezünk vele, hanem azért, mert megtanultuk az erőszakot szeretettel viszonozni (38-42).

A felebaráti szeretet kötelessége világosan benne volt az Ótestamentumban (3Móz 19,18), de a farizeusok egészen kicsavarták az értelmét. Azt tanították, hogy a felebarát iránti szeretet törvényéből az ellenség gyűlölete következik. Jézus ezzel szemben Isten országáról azt mondja, hogy aki egyszer annak tagja lett, az nem ismer többé ellenséget. Imádkozik azért, aki őt átkozza és áldást kér arra, aki őt üldözi.

Úgy cselekszik, ahogy a mennyei Atya. A mennyei Atya nem méri meg, hogy mennyi napfény és mennyi eső jut az ő ellenségeinek, hanem felhozza a napját, esőt ad minden embernek egyformán, tekintet nélkül arra, hogy azok engedelmes vagy engedetlen gyermekei, hívei vagy ellenségei (Mt 5,43-47).

Ennek a fejezetnek a tanulságát a 48. versben fogalmazza meg Jézus: ,,Legyetek tökéletesek, miként a ti mennyei Atyátok tökéletes."

TANULSÁGOK:

1. Az embereknek szükségük van törvényre. Nem élhetnénk együtt a többi emberrel, ha nem fogadnánk el egyetemlegesen, hogy mit szabad és mit nem? Hozzátehetjük: az embernek úgy kell a törvény, ahogy Isten a Tízparancsolatban adta. Évezredek alatt nem szorult változtatásra, nem avult el, mert az ember maga, belső lényegét tekintve nem változott meg. Mi éppen úgy vagyunk emberek, ahogy Mózes és az előtte, meg utána élt emberek voltak. Hasonlóan bűnös és megváltásra szoruló emberek.
2. Jézus nem azért jött, hogy eltörölje a törvényt, hanem azért, hogy megtanítsa helyesen betölteni azt. Ő maga helyettünk tökéletesen be is töltötte. Ami ahhoz volt szükséges, hogy a bűnök miatt el ne kárhozzunk, azt elvégezte. Nekünk nem félelemből kell megtartanunk, hanem a szeretet és hála megmutatásáért. Isten iránti szeretetünket és hálánkat azzal mutathatjuk meg, hogy a kedvébe járunk: megtartjuk a törvényét, nem kényszerből, hanem azért, hogy a kedvébe járjunk.
3. Nemcsak az ölés bűn, hanem a harag, sőt a másik ember iránti közömbösség és a rosszakarat is. Lehet szavakkal is ölni. A bosszúvágy és a megfizetés gondolata Isten szemében annyi, mintha már el is követtük volna.

4. Isten a test tisztaságát megparancsolta, de igazában annál több kell neki: a lélek, a szív tisztasága. Tiltja a házasságtörést, de azokat a gondolatokat is, amelyek ahhoz vezetnének.
5. Az eskü nem önmagában tiltott dolog. Isten is esküdött a Szentírás sze-rint. Ha tehát megfelelő hivatalos alkalommal eskütételre kerül sor, a keresztyén ember nyugodt lelkiismerettel esküdhet. A tilalom a szükségtelen, felesleges esküdözésre vonatkozik. Arra, hogy az emberek csak úgy, igazmondásuk bizonyítására esküdözzenek. A megoldás az, hogy Isten országa polgárai mindig igazat beszéljenek. Egyáltalán ne esküdjenek maguktól.
6. A gonoszért jóval kell fizetni. Ördögi ravaszság van a látszólag nagyon is igazságos szabályban: szemet szemért, fogat fogért, mert az embereket állandó harcra ingerli. Elkezdődik valahol egymás bántása és sohasem fejeződik be, mert aki utoljára kapott, keresi az alkalmat, hogy visszafizethesse. A bűn körforgását egyedül a szeretet állíthatja meg. A szeretet ellen nincs fegyver.
7. Bánjunk mindenkivel úgy, mint testvérünkkel. Tekintet nélkül arra, hogy ők hogyan bánnak velünk. Tegyük azt amit a mennyei Atya tesz: ő egyformán részesíti áldásaiban az embereket. Ád napfényt és esőt mindenki földjére.
8. Legyünk tökéletesek: nem abszolút értelemben, hanem úgy, hogy ne félig-meddig szeressük egymást, hanem olyan egész szívvel, mint a mennyei Atya szeret minket.

KÉRDÉSEK:

1. Mennyire veszi komolyan a világ ma a Tízparancsolatot? És mi?
2. Jézus elmélyítette a parancsolatok értelmét. Nem leegyszerűsítette, aho-gyan mi szoktuk, hanem kibővítette azokat. Lehetséges-e egyáltalán ezeket ma betartani?
3. Ha a harag is bűn, a gonosz szavak is, akkor ki nem vétkezett még? Mit akart Jézus megtanítani ezzel a parancsolat-értelmezéssel?
4. Konfirmációra készülve mindenki megtanulja, hogy nemcsak a konkrét cselekedet a bűn, hanem a gondolat s a szó is. Vajon hányan veszik ezt komolyan, ha a paráznaságról van szó? Hányan beszélnek kétértelműen, sikamlósan a gyülekezetekben? Hányan nézik meg a fiatal lányokat vagy asszo-nyokat kívánsággal szívükben?
5. Nem az eskü a vétek, hanem a feleslegesen, hiábavalóan kimondott, a semmivé tett eskü. Nem azért „betegek és erőtlenek közülünk sokan”, mert nem veszik komolyan, például az úrvacsorai fogadalmunkat? (1Kor 11,29–30). Érdemes lenne mindhárom úrvacsorai kérdésről (ahol a négyet használják, ott azokról) külön-külön is beszélgetni!
6. Mindenki könnyen számon tartja, hogy ellene kik s miben vétettek. De vajon azt is számon tartjuk-e, hogy mi milyen jóval viszonoztuk a rosszat? Jézus mértéke ez!
7. Nem tartjuk-e néha igazságtalannak, hogy az ellenünk támadó emberek sikeresebbek, mint mi? Mintha Isten mellékük állna! Beszélgessünk ezekről a versekről: „Felhozza napját jókra és gonoszokra”. Mennyiben tesz Isten igazságot közöttünk földi életünk során, s miben lesz csak a végítéletnél az igazságtétel?
8. Mindenki mondogatja a gyülekezetekben, hogy „senki sem lehet tökéletes” – gondoltunk-e már arra, hogy ez a mondás nem biblikus? Nekünk ugyanis nemcsak lehetségessé teszi Jézus Krisztus ezt a célt, hanem megparancsolja! Mit jelent hát tökéletesnek lenni? S hogyan lehet „ebben” növekedni?

ISTEN ORSZÁGA POLGÁRAINAK 3 NAGY KÖTELESSÉGE

(Mt 6,1-18)

Jézus lényegében egyikkel sem mondott újat, mert a zsidók mindhármat ismerték és elsőrendű kötelességüknek tartották.

Az alamizsnálkodás. Minden zsidó köteles volt a szegényeknek adakoznia. Csakhogy a legtöbben úgy adtak, hogy mások lássák, sőt azért adtak, hogy mások látván, megdicsérjék őket. Aki így adakozik, az emberek dicséretéért, az már megkapta a maga jutalmát.

Az imádkozás. Nemcsak a templomban, hanem otthon is kell imádkozni: a nagy nyilvánosság elől visszavonulva, az otthon csendjében. A farizeusok rendszeresen úgy intézték a dolgukat, hogy az imádkozás előírt órája, a délutáni 6 óra az utcán érje őket, s ha a hivatalos jeladás az imádkozás órájának megkezdésére elhangzott, ott a nyílt utcán, vagy éppen utcasarkon, egyszóval minél nagyobb nyilvánosság előtt mondták el imádságukat.

Jézus nemcsak ezért pellengérezte ki őket, hanem azért is, mert imádkozásukban megfigyelhetőek voltak azoknak a pogányoknak a szokásai, akik nem ismerték a mennyei Atyát; hosszan imádkoztak abban a meggyő-ződésben, hogy a hosszú imát többre értékeli Isten. Így imádkoztak a Baál-papok a Karmel hegyén reggeltől estig ismételve varázsimáikat (1Kir 18,26). Ázsia keleti részeiben a legutóbbi időkben is szokásos a varázsigék végnélküli ismételgetése abban a reménységben, hogy az ismétlések nagy száma a meghallgatás valószínűségét elősegíti, sőt biztosítja.

Hogy hogyan kell imádkozni, arra Jézus a Miatyánkot adta mintának: egyszerű, rövid, gyermeki ez az imádság. Kifejeződik benne az a hit, hogy Isten teremtő és gondviselő Atyánk, aki oltalmaz, szeret, bíznunk kell tehát benne, engedelmeskednünk kell neki. Egymásban pedig testvért kell látnunk, ha egyszer egy Atyának a gyermekei vagyunk.

Az első kérésben az fejeződik ki, hogy Istennek van neve, az a név Ő maga: megmondja nekünk a nevét, azaz kapcsolatban akar lenni velünk; Istennek a neve szent, azaz imádni való. Ennek a névnek szentnek kell lennie előttünk és minden ember előtt, azaz halálosan komolyan kell vennünk azt, hogy a mi Atyánk szent Isten, s hogy ez a világ még idejében felismerheti Istenben az Atyát, aki a világ megtartását akarja.

Imádkozni kell Isten országa eljöveteléért, ami nem azonos az egyház uralmával, egyáltalán: nem földi ország, nem evés-ivás, hanem új lelkiség, Isten uralma nyomán igazság, békesség és öröm a szívekben. Nem a bűn uralkodik többé a földön, hanem Isten törvénye parancsol: a szeretet. Eljövetele, megvalósulása érdekében imádkozhatunk és életünkkel jó példát mutathatunk. Imádkozni kell Isten akaratának a megvalósulásáért annak ellenére, hogy Isten Mindenható.

A kérő imának mégis van értelme, mert Isten Atya, nem zsarnok, aki ráerőszakolja a világra maga akaratát. Akarata jellegzetesen atyai akarat, ami a teremtésben a bűneset után, és a törvényadásban egyaránt megnyilvánult s azóta is abban áll, hogy mi szentté legyünk. Isten akaratával szemben a mi akaratunk jellegzetesen gyermeki akarat: erőszakos, önző, csak a pillanatra néző, függetlenségre vágyó.

Legyen Istené a menny, a föld pedig legyen a mienk. Isten nem a mi akaratunkat, hanem a mi érdekünket nézi.

Imádkozni kell a mindennapi kenyérért: a kenyér az Övé akkor is ha mi ter-meljük vagy szerezzük. Kérés nélkül is adja, de mi a kérésünkkel bizo-nyítjuk, hogy gyermekei vagyunk. A kenyér mindig több annál, amit eszünk.

Imádkozni kell Isten akarata szerint a bűnbocsánatáért, mert bűnös emberek vagyunk, a bűnös emberre Isten ítélete vár. Egyedüli megoldás: Jézus Krisztus érdemére hivatkozással

kérni Isten bocsánatát. Mivel Isten minden bűnünket megbocsátja, mi is tartozunk azzal, hogy az ellenünk vétkezők sokkal kevesebb vétkét megbocsássuk.

Imádkozni kell a kísértések elkerüléséért és a gonosztól való megszabadításért. Nem a kísértések az okai annak, ha bűnbe esünk. Maga a próba nem teszi az aranyat rézzé, csak a rézről derül ki, hogy nem arany, aminek látszik. A kísértés arra való, hogy megismerjük magunkat. Az Atya egyébként nem beleküld, hanem belevisz a próbatételbe, tehát velünk van, a tenyerén tart. Szabad arra kérnünk, hogy lehetőleg ne tegyen próbára, mert félünk attól, hogy elbukunk: ez az alázatosság megvallása. Szabad arra kérnünk, hogy adjon győzelmet, valahányszor a Sátán bűnre kísért bennünket.

Az imádságnak mindig része a dicsőítés: Istené minden, végtelenül gazdag, tehát mindent megadhat, amit kérünk tőle, azért is kérhetünk olyan sok mindent. Nem beszélve arról, hogy nagyon szegények vagyunk, rászorulunk arra, hogy kérésekkel forduljunk Hozzá. Gyermekei is vagyunk, szabad tehát hozzáfordulnunk kérésekkel. Még nem örököltünk a mennyei Atyától, egyelőre csak Ő gazdag. Övé a hatalom, minden hatalom, azért egyedül Övé a dicsőség. Mi gyengék, gyarlók, vagyunk, köztünk a legkülönbek is.

Ámen. Ez a befejező szócska azért kell minden imádság végére, mert ez azt fejezi ki, hogy hiszünk imádságunk meghallgatásában. Nem kételkedve mondjuk, hanem gyermeki bizalommal bízunk benne, hogy minden úgy lesz, ahogy elmondtuk, illetve, ahogy a mennyei Atyánkvvégtelenül jó szívével és hatalmas erejével akarja.

A Miatyánk után még a

c) böjtölésről beszélt Jézus. Annak nem szabad külsőségesnek, látszatböjtölésnek lennie, hanem a szív mélyén kell igaznak bizonyulnia. Derüljön ki belőle az Isten előtti megszomorodás a bűn miatt és a szív legyen tele imádsággal.

TANULSÁGOK:

1. Az alamizsnálkodás örök feladat. A szegény soha nem fogy ki a földről. Mindig lesz mások szeretetére, segítésére rászoruló ember. Az emberek képességei, adottságai, lehetőségei nem egyformák, ezért mindig lesznek másoknál szegényebbek. A segítségre szorulókkal mindig törődni kell.
2. Az alamizsnálkodásnak két szabálya legyen: titkon tegyük. Legyen elég, hogy Isten látja. Ő mindig látja. Még ha egy-egy esetben elkerülhetetlen, hogy lássák az emberek, ne az ő kedvükért, az ő dicséretükért tegyük, hanem azért, mert a szeretet gyakorlása Istennek kedves, a felebarátnak pedig tartozunk vele. A másik szabály: ne tudja a balkéz, mint cselekszik a jobb kéz. Ne számításból, reklámból, rejtett kölcsönként, jó befektetésként adjunk.
3. Az imádkozás beszélő viszonyban létel Istennel. Miféle kapcsolat az, ahol nincs beszélőviszony? Ott valami nincs rendben. Isten mindig szól hozzánk az igében. Nekünk válaszolnunk kell rá, vagy ha van kívánságunk, tervünk, el kell mondanunk Neki.
4. Az imádkozásnak nincs előírt helye. Mindenütt lehet imádkozni, mert Isten mindenütt jelen van és hallja, amit mondunk. De bárhol imádkozunk is, csak arra gondoljunk, hogy Isten hallja és csak azért imádkozzunk, mert Ő hallja.
5. Az imádságnak nincs előírt hosszúsága. Ne felejtsük el, hogy Isten a szavaink nélkül is tudja, mit akarunk neki mondani. Nem is Őérette kell szavakba foglalnunk az imát, hanem magunkért és egymásért, akikkel esetleg együtt imádkozunk. Isten nem a szánkat, hanem a szívünket nézi.

6. A böjt mindig az imádkozás érdekében tartott tartózkodás minden ételtől és italtól. Lényege a lelki összpontosítás. Nem maga a nem evés kedves Istennek, hanem a vele járó lelki állapot.

KÉRDÉSEK:

1. Az adakozás. Istentiszteleten s azon kívül is. Egyházfenntartói járulékban s a tizedfizetésben. Hol van ennek a határa? Mennyit és hogyan kell adakoznia egy református embernek? Nem a gondolkodásunkat kellene megváltoztatni? Mindenem Istené, s nem az a kérdés, hogy mennyit adok belőle Neki, hanem hogy mennyit tarthatok meg magamnak!
2. Az imádság. Áldásai kimeríthetetlenek. Mit jelent „szüntelen imádkozni”?
3. Milyen imádság-fajtákat szoktunk gyakorolni? Nemcsak kérő imádság van, hanem hálaadó, bűnvalló, közbenjáró ima is! Hányszor megyünk Isten elé kérésekkel, s hányszor látva s bánva vétkeinket? Hányszor vesszük észre mások szükségeit, s hányszor csak a magunkét?
4. Hogy tekintünk a hálaadásra és a dicsőítésre? Elvárjuk-e, hogy nekünk mások hálásak legyenek, de vajon mi megköszönjük-e Istennek mindazt, amit kaptunk? Szoktuk-e Isten dicsőíteni? Miért vagyunk olyan erőtlenek az imádságainkban?
5. A karácsonyi angyalének ezt a sorrendet szabta: Istennek dicsőség, s az embereknek békesség. Vajon nem azért nincs békesség, mert nem adjuk meg Istennek a dicsőséget? Egyáltalán hogyan tiszteljük, imádjuk, féljük a mi Urunkat?
6. Az imádság rövidsége vagy hosszúsága elsősorban őszinteség kérdése. Ha belső szobánkban órákig szeretnénk leborulni Isten előtt, tehetjük bátran – hiszen maga Jézus is egész éjszakákon át imádkozott! Milyen legyen hát az imádságunk?
7. A böjtölés nem divat a reformátusoknál, pedig érdemes lenne ennek áldásaira is gondolnunk hitéletünkben. Sok ígérete van Urunknak ezzel kapcsolatosan, s az igazi böjtöt már Ézsaiás próféta is leírta (Ézs 58). Keressük együtt a böjt értelmét s alkalmait! Lehet-e a szerepe a mi gyakor-latunkban?

A FÖLDI KINCSEK

(Mt 6,19-34)

Jézus ezután a pénzről és általában a földi javakról beszélt. A zsidókat nagyon érdekelte és érintette ez kérdés, mert nagyrészt kereskedelemmel foglalkoztak és a földi javaknak rendkívül nagy értéket tulajdonítottak. Azért is tartotta Jézus szükségesnek, hogy a Hegyi Beszédben részletesen kitérjen az anyagiakra. De nemcsak zsidóknak, minden népnek, minden embernek nagy szüksége van arra, hogy tisztán lásson ezen a területen.

Jézus két életszabályt adott:

a) Isten országa polgárai ne gyűjtsenek földi javakat. Ne legyen elsőrendű céljuk a pénz birtoklása és megszerzése. Dolgozzanak, keressenek pénzt, legyen pénzük, használják fel okosan, gondosan a pénzüket, de soha ne tekintsék kincsnek. A szívük ne kapcsolódjék hozzá, ne legyen szívügyük. Ha az embernek kincse van, a szíve is ott van, ahol az a kincs. Nem lehet Istennek is meg a Mammonnak is szolgálni.

Mammon valójában nem bálványisten volt, csupán egy arám szó, ami gazdagságot jelent. De sokan bálványistent csinálnak a pénzből, az anyagi javakból és egész életüket Mammon szolgálatának rendelik alá.

b) Isten országa polgárai ne aggodalmaskodjanak. Úgyse használ, nem segít. Az égi madarak és a mezők liliomai sem aggodalmaskodnak, mégis megvan mindenük, pedig hol vannak érték tekintetében Isten országa polgáraitól? Ők nem is tudják, hogy van valaki, aki gondoskodik róluk. A hívő emberek tudhatják, hogy van gondviselő mennyei Atyjuk, aki számon tartja, mire van szükségük és megad nekik mindent. Isten országa polgárai törődjenek csak Isten országa dolgaival, a többit bízzák az Atyára.

AZ ÍTÉLKEZÉSRŐL

(Mt 7,1-6)

Jézus nem azt tanította, hogy ne vegyük észre másban a hibát, hunyjuk be a szemünket, amikor más vesztébe rohan, még őszinte szóval se állítsuk meg vesztébe vezető útján. Nem a káini közönyösséget akarta hallgatói szívébe plántálni.

Más alkalommal félreérthetetlenül tanította tanítványainak, hogyha valaki vétkezik, négyszemközt bizony meg kell dorgálni és nem kell nyugodni addig, amíg meg nem tér bűneiből. Jézus a szeretetlen ítélkezéstől óvta Isten országa polgárait. Attól, hogy eltúlozzák, felnagyítsák egymás hibáit, becsméreljék, cse-püljék, megszólják egymást s közben magukat különbnek tartsák másoknál.

AZ IMÁDKOZÁSRÓL

(Mt 7,7-11)

Isten országa polgárai fel vannak hatalmazva arra, hogy imádságaikban kérjenek, keressenek, zörgessenek Istennél.

BEFEJEZÉS

(Mt 7,13-27 ; Lk 6,43-49)

A befejezésben Jézus arra biztatta hallgatóit, hogy menjenek be a szoros kapun. Megismerték Isten országát, annak sokféle vonását, most már menjenek be abba.

De csak a szoros kapun át: a kegyelmet, gazdagságot és áldást, egyszóval mindent, amire szükségük van és lesz.

De, ha be akarnak junta, óvakodjanak a hamis tanítóktól, akik kívülről olyanok, mint Isten igazi emberei, belül azonban hamisak, olyanok, mint a báránybőrbe bújt ragadozó farkasok. Figyeljenek életük cselekedeteire, a gyümölcsökre, azokról megismerhető, vajon olyanok-e, amilyennek mutatják magukat?

Minden olyan igehirdető, akiben alázatosság, bűnbánat, istenfélelem van, és a szeretetet gyakorolja, az jó fa, mert jó gyümölcsöt terem.

Végül arra hívta fel hallgatóit, hogy nem elég mondani, hanem cselekedni is kell Isten akaratát.

Nem szép szavakat kell mondani, hanem rá kell építeni egész életünket Krisztusra, mint egy házat a kőszikla fundamentumra. A valóságos, engedelmes, cselekedetekben élő hit tart meg.

TANULSÁGOK:

1. Mindenkinek vannak hibái. A Szentírás legkiemelkedőbb embereinek is voltak. Annak az embereknek is vannak, akiét nem ismerjük. Lakva mindenkit meg lehet ismerni. Szálka, vagy gerenda tehát mindenki sze-mében van.
2. Neked is vannak hibáid. Csak te nem veszed észre. A te hibáid mások veszik észre. Észreveszik akkor is, amikor nem mondják. Ezen nem változtat az, hogy mi minden hibánkat megmagyarázzuk, kimentjük.
3. Ha mi megítélünk egy embert, minket Isten ítél meg. Úgy veszi vé-del-mé-be velünk szemben az általunk megítélt embert, ahogy egy szülő, ha gyer-mekét bántják. Nemcsak mi vagyunk Isten gyermekei, mások is azok.
4. Előbb a saját hibánkból kell megjobbulnunk, azután gondolhatunk arra, hogy másokat is megjavítsunk. A beteg orvoshoz senki sem megy szívesen ugyanolyan betegséggel, mint amilyenben az szenved, mert saját magát sem tudja meggyógyítani.
5. A szeretet nem felfedezi a bűnt, hanem elfedezi.
6. Nekünk szabad Istentől kérnünk. Az emberektől kérni kényelmetlen, megalázó. Az emberek nem szeretik, ha kérnek tőlük. Mindenki kapni szeret, pedig jobb adni. A társadalom is elítéli a kérést: ,,dolgozzék mindenki, ossza be, amije van".
7. Van, amit annak is ad, aki nem kéri. Napfényt, esőt, kenyeret, ruhát még az égi madaraknak, a mező virágainak is ad mennyivel inkább az embereknek. Isten gyermekei azonban ne vegyék el kérés nélkül a gondviselés rendszeres ajándékait sem. Jelezzék kérésükkel, hogy bíznak az Atyában.
8. Vannak Istennek olyan áldásai, amelyeket kérésre sem ad. Ha egy gyermek rosszat kér, a szülő nem ad neki. Jézus nem teljesítette a farizeusok kérését, amikor jelt kértek; a tanítványokét sem, hogy ne menjen Jeruzsálembe stb.
9. Vannak Istennek olyan áldásai, amelyeket csak kérésre ad. Ezek az üdvösséggel összefüggő áldásai, a bűnök bocsánata, az örök üdvösség, a Szentlélek ajándéka.

KÉRDÉSEK:

1. Sokan a gazdagságot Isten áldásának tekintik. Vajon az-e?
2. Földi javaink miatti aggodalmaskodásunk megrövidíti életünket. Miért aggódunk vajon annyit? Mitől félünk? Attól, hogy lemaradunk a többiektől, vagy csak a kényelmünket féltjük? Beszélgessünk erről őszintén!
3. Az ítélkezés minden formája tilos. Miért gondoljuk, hogy az előítélet, a pletyka vagy a mások „lejáratása" nem tartozik ebbe a kategóriába? Honnan „vesszük" a jogot arra, hogy másokról ítélettel beszéljünk?
4. Jézus megmutatja az utat a jóakaratú figyelmeztetésekre, a testvéri intések módjaira. Ha már feltétlenül szólnunk kell, csak annak van joga szólni, aki már önmagát megítélte ugyanabban a kérdésben, s elhagyta azt az elítélendő bűnt. De csak mindezek után! Kössünk egyezséget közösségünkön belül, hogy mindannyian komolyan vesszük a krisztusi mértéket! Megítélted-e már önmagadat? Bűnösnek találtad-e már önmagadat?
5. „Kérj, keress, zörgess!" – van-e bátorságunk valakiért, valamiért ezzel a kitartással könyörögni? Isten felhatalmazása ránk is érvényes! Mindenkinek a legnagyobbat kérjük, amit kérhetünk: Jézus Krisztus személyes megismerését, befogadását. Hiszen ettől minden megváltozik az illető életében!
6. „Amit tehát szeretnétek..." Nekünk nem kell a másikra várni, sőt kiváltság, hogy mi kezdhetjük a békülést, az áldásmondást, a másfajta „hozzáállást". Az „aranyszabály" él, működik; kipróbálta-e már mindenki?

7. Sokszor tűnik úgy, hogy a keresztyén emberek csak a kiváltságokat sze-retik: Istennel való kapcsolat, áldások, gazdagság, elvehetetlen öröm stb., s nem veszik komolyan, hogy ezeknek vannak feltételei: a szoros kapun való bemenetel, a keskeny úton való járás, gyümölcstermő élet, egyértelmű elhatárolódás minden hamisságtól, mások terhének vállalása. Azaz úgy élni, ahogyan maga a Mester élt. Beszélgessünk a mérleg mindkét oldaláról!
8. Honnan tudhatjuk, hogy valaki igazi vagy hamis próféta?
9. Az okos ember nem a viharok idején kezd aggódni háza épségéért, hanem jóval előbb, már az építéskor gondol mindenre. Segítheti-e ez a példázat gyermekeink, unokáink nevelését?

26. A KAPERNAUMI SZÁZADOS HITE
(Mt 8,5-13; Lk 7,1-10)

VISSZA KAPERNAUMBA

A Hegyi Beszéd elmondása után Jézus tanítványaival együtt Kapernaumba ment, hogy ott folytassa korábban már megkezdett munkáját. Ez már a negyedik eset volt, hogy Jézus Kapernaumba igyekezett, érthető tehát, hogy ott barátok, rajongók, ismerősök sokasága fogadta. Ott lakott már anyja, Mária, azonkívül Jakab és János atyja, Zebedeus, valamint Péter is. Kapernaum volt a lakóhelye a királyi udvarmesternek, akinek a gyermekét Jézus csodálatosan meggyógyította és még sokan mások, akiknek bűneit megbocsátotta, betegségeit meggyógyította. Jóformán senki nem volt Kapernaumban, akivel valamiképpen jót ne tett volna. Közismert, nagy tiszteletben álló, közszeretetnek örvendő lakos volt tehát Kapernaumban.

A KAPERNAUMI SZÁZADOS HITE

Kapernaumban szolgált egy római százados, egy centurio. A megszálló római hadsereg Kapernaumban állomásozó százfőnyi alakulatának volt a parancsnoka.

A százados nemcsak katonai feljebbvalóinak, hanem Heródes negyedesfejedelemnek is engedelmességgel tartozott. Heródes rezidenciája Tibériásban, tehát a közelben volt.

A százados maga nem mindennapi ember volt. Bár pogány volt, mégis igen jó viszonyt tudott kialakítani a zsidó lakossággal. Tisztán látta azt a falat, amit a zsidó vezetők és az egész lakosság bizalmatlansága és ellenszenve épített a rómaiak, így a százados köré is, neki mégis sikerült rést vágni azon: végtelen türelemmel és jóindulattal lassanként rokonszenvre hangolta az ellenséges szíveket. Ez a rokonszenv hallatlanul megnőtt, amikor nyilvánvaló lett, a százados szíve mélyén elfogadja Izrael Istenét és őszinte félelemmel tiszteli. Bár még nem

lépett be a zsidó gyülekezet közösségébe, s mint minden nem zsidó, tisztátalannak számított, mégis mindenki nagy tisztelettel és elismeréssel beszélt a jócselekedeteiről és

istenfélelméről. A szívekben igazán akkor nőtt nagyra az iránta táplált megbecsülés és szeretet, amikor egy zsinagóga megépítését ajánlotta fel ajándék képpen Kapernaum gyülekezetének, és azt úgy építtette meg, hogy messze földön emlegették, milyen szép és milyen nagy az új kapernaumi zsinagóga.

Ennek a zsinagógának a romjai egyébként még ma is láthatók Kapernaumban. A romok között találtak egy homlokzati darabot, amelyen római sas képe volt kifaragva. Hogy azt a zsinagóga falán elhelyezhették, az a kapernaumi lakosságrendkívüli hálájának a bizonyítéka.

Ez a rokonszenves tiszt kereste fel Jézust beteg szolgája meggyógyításának érdekében. Máté és Lukács leírása között nem kis különbség fedezhető fel: Máté szerint személyesen ment Jézushoz, Lukács szerint viszont a gyülekezet vezetőit kérte közvetítésre. A különbség abból adódik, hogy Máté mindent rövidebben ír le, csak a lényegre szorítkozik, a részleteket elhagyja. Egysze-rűen megállapítja, hogy létrejött egy találkozás Jézus és a százados között. Lukács ezzel szemben kitér a részletekre is, amelyeknek az ismeretében már érthetőbb, hogyan jött létre a találkozás. A történet további leírásában semmi különbség nincs a két evangélista között.

A százados szolgája beteg volt. A szolga természetesen rabszolga volt, nem tisztilegény, mint az az újabbkori hadseregekben szokásos. Nem egy beteg katonáról volt szó, hanem egy beteg rabszolgáról. S ez abban az időben éppen akkora különbség volt, mint manapság egy beteg alkalmazott és egy beteg háziállat között. Egymagában óriási feltűnést keltett, hogy egy római úr emberszámba vette a rabszolgáját. Egyébként, ha egy rabszolga megbetegedett, az vagy meggyógyult magától, vagy elpusztult nyomorultan. A százados kétségtelenül nemes lelkű, emberséges ember volt.

A százados egy pillanatig sem kételkedett abban, hogy Jézus meg tudja gyógyítani a szolgáját. Rendíthetetlen hittel hitt benne. Csak egyet nem tudott biztosan: azt, hogy Jézus elmegy-e az ő házához, ahol a szolga feküdt?

Vállalja-e, hogy egy bűnös pogány küszöbét átlépi? Vajon méltónak találja-e őt arra, hogy ezt megtegye? A Lukács evangélista által leírt közvetítés nagyon érthető lépés volt: a százados úgy gondolta, ha a gyülekezet vezetői ajánlják Jézusnak, egyszóval nem emelnek kifogást ellene, akkor Jézus hamarabb rááll a kérés teljesítésére, miután nem kell félnie a gyülekezet megvetésétől. A vének készségesen eleget tettek a százados kérésének és igen melegen ajánlották

Jézusnak, hogy teljesítse a kérését: ,,Méltó, hogy megtedd neki, mert sze-reti a mi nemzetünket és a zsinagógát is ő építtette nekünk” (Lk 7,4-5). Jézus erre készségesen nyilatkozott: Elmegyek és meggyógyítom őt (Mt 8,79. Nagy jelentőségű volt ennek a meghívásnak az elfogadásában az, hogy Jézus nem tekintette tisztátalannak a körülmetéletlen pogányt.

Lassan megindult Jézus a százados háza felé. Hatalmas tömeg kísérte.

Eközben valaki előrefutott és értesítette a századost arról, hogy Jézus már közeledik. Nemsokára mások is megelőzve Jézust hírül adták Jézus jövetelét. Ezek a százados ,,barátai” voltak. Ekkor váratlan fordulat állt be: a százados, Lukács evangélista szerint, megkérte barátait, hogy menjenek Jézus elébe és mondják el neki az ő nevében azt, hogy nem tartja magát méltónak Jézus látogatására. Máté evangélista úgy írja le ezt a megnyilatkozást, hogy a százados maga mondta el Jézusnak.

A lényegen ez mit sem változtat: a százados magát nem tartotta méltónak arra, hogy Jézus megtisztelje a házát. Belátta, hogy ilyet pogány, tisztátalan létére nem kívánhat egy szent embertől, különösen akkor nem, amikor a zsidó barátaitól, közönséges földi halandótól sem várja el.

Ez az alázatosság volt az első váratlan esemény. A másik a nagy hite, ami a következő szavakból derült ki: ,,Csak szóval mondd és meggyógyul az én szolgám!" Mert én is hatalom alá vetett ember vagyok és vitézek vannak alattam: és ha az egyiknek azt mondom eredj el, elmegy; vagy a másiknak, jövel, eljön; és ha szolgámnak szólok: Tedd ezt, azt teszi" (Mt 8,9). Jézus felette áll mindenkinek, minden erőnek, elég tehát, hogy akarjon, parancsoljon valamit és az meglesz, függetlenül attól, hogy hol tartózkodik Jézus és hol kell az erőknek engedelmeskedniük.

Nem kell neki személyesen elmennie a beteghez, kezelésbe vennie, elég, ha parancsol a betegség erőinek, hogy távozzanak el a beteg testéből-lelkéből. Elég, ha parancsol angyalainak, akik készen állnak megtenni mindent, amit Jézus parancsol nekik.

Ez a százados minden hatalmasság fővezérét, főparancsnokát látta Jézusban, aki szabadon rendelkezik mindazokkal az erőkkel, amelyek a betegségeket hozzák és viszik, okozzák és megszüntetik.

A puszta szava eldönt mindent.

Jézus elcsodálkozott a százados szavain. A sokasághoz fordult és azt mondta, hogy sok pogány bejut a mennyek országába éppen úgy, mint Ábrahám, Izsák és Jákób, ugyanakkor olynok, akiknek elsősorban kínálta fel Isten a bejutás lehetőségét, kívül maradnak rajta.

Jézus végül is megtette, amire a százados kérte. A százados szolgája abbam a pillanatban meggyógyult.

TANULSÁGOK:

1. Emberek megnyerésének, megváltoztatásának egyetlen emberi módja a szeretet gyakorlása. Senkire sem marad hatástalan, megragadja még az ellenséget is. Sőt talán az ellenség veszi észre leghamarabb, ha szere-tetet tapasztal ott, ahol gyűlöletet, vagy ellenszenvet várhat. Az ember, akit nem szeretnek, két dolgot tehet: a szemet-szemért elv alapján ugyanolyan kellemetlenül viselkedik, mint mások vele szemben, vagy nem fizet gonosszal a gonoszért, sőt áldást mond.
2. A pogányok megtérítése Isten Szentlelkének a munkája. Sokszor törjük a fejünket, hogyan kellene, lehetne missziót végezni ma a körülöttünk élő nem keresztyén, vallásilag közömbös, vagy éppen ellenséges emberek között? Pontos feleletet ki tudna adni? Isten mindenesetre azt mondja: Szeresd felebarátodat, mint magadat. A többi a Szentlélek dolga. De a szeretet gyakorlása a mi dolgunk.
3. A Szentírásban vannak eltérő leírások, különbözőségek, de ellentmondások nincsenek. az egyes bibliai írók műveltsége, egyénisége, kifejező-kész--sége lehetett különböző, de a lényeg, amiről írtak, mindig vál-tozat-lanul ugyanannak az egy igaz Istennek a kijelentése.
4. Hogy ki milyen ember, azt abból lehet megtudni, hogyan bánik a nála gyengébbel, a neki alávetett felebaráttal. Ha úr, a szolgájával, ha férj, feleségével, ha nagyobb, a kisebbel? A kapernaumi százados abban bizonyult nagyszerű embernek, ahogy a rabszolgájával bánt.
5. Az egyházközségnek van határa, névjegyzéke, egyháztagsági nyilvántartása, de Isten egyházának csak a mennyben van. Az egyházi rend előírja, kit lehet egyháztagnak tekinteni, ki rendelkezik választójoggal, ki nem, de hogy ki tagja Isten egyházának, más szóval ki választott, ki nem választott, azt csak Isten tudja. Annyi bizonyos, hogy Istennek ott is vannak emberei, ahol mi csak pogányságot és pogány egyenruhát látunk. Bármilyen külső, rang, megbízatás, pozíció, egyenruha, egyszóval látszat takarhat hívő

szívet, vagy olyan szívet, amelyik idővel hittel lesz tele. Senkiről sem szabad eleve lemondani azért, mert ott van, ahol van, olyan, amilyen, vagy amilyen volt.

6. Más nyomorúsága mellett nem szabad tétlenül elmenni. Minden szenvedő, beteg, segítségre szoruló emberben önmagunkat kell látnunk és a szeretetet olyan mértékben kell gyakorolnunk, amilyen mértékben magunk számára igényeljük hasonló helyzetben. A kapernaumi százados örök példa a szenvedőkön segítő önzetlen szeretetre.
7. A kegyesség alapállása az alázatosság. Ez minden kegyesség alapja. Enélkül van vallásosság, de igazi istenfélelemről szó sem lehet. Az alázatosság kétirányú, de mindig oszthatatlanul egy: Isten iránt és az emberek iránt nyilvánul meg, de ugyanaz az alázatosság. A kegyesség az Isten iránt megnyilvánuló alázatosság nélkül azért nem képzelhető el, mert a szent, tökéletes Isten előtt az ember önmagát csak bűnösnek, gyarlónak, fogyatékosnak láthatja, aki megismeri vétkeit és elismeri, hogy azokért méltán büntetést érdemelne. Ennek tudatában Isten előtt megalázkodik. Az emberek iránt is alázatosnak kell lennie annak, aki igazán kegyes: be kell látnia, hogy mennyivel különb ember is lehetne, ha nem is másoknál, a többieknél, hanem önmagánál. Aki még nem tudja, hogy mi mindenben nem olyan, amilyen embernek lennie kellene, az még nem nézett bele igazán az igé tükörébe és nem látta meg a maga természetszerinti, valóságos ábrázatát, legfeljebb mások életét figyelte meg és megtalálta mások hibáit, mások szemében a szálkát.
8. Isten szava mindenre elegendő. A kapernaumi százados hite ennek a felismerésében bizonyult nagy hitnek. Istennek nincs szüksége olyan eszközökre, amilyenekre nekünk embereknek szükségünk van ahhoz, hogy segíteni tudjunk, pl. az orvosnak, hogy gyógyíthasson, a sebésznek, hogy operálhasson. Isten közvetlenül uralkodik a természet minden ereje felett. Az ő akarata a döntő tényező a világ és az egyes ember életében, sorsában.
9. A mennyek országa minden ember előtt nyitva áll. Az, hogy valaki zsidó vagy pogány, nem dönti el egyszer s mindenkorra a bejutást, vagy elvettetést. Lesznek pogányok, akik bejutnak, lesznek zsidók, akik kívül maradnak. Nem a származás, a népi hovatartozás, hanem kizárólag a Jézus Krisztusba vetett hit dönti el a bejutást, vagy kívül maradást azokra nézve, akik Jézust ismerték, ismerik, vagy ismerni fogják.

KÉRDÉSEK:

1. Hogyan viszonyulunk ahhoz az emberhez, aki életének jelentős szakaszában az ellenkezőjét állította, mint most? Vagy aki – velünk szemben is – ellenséges hatalmat szolgál? Jézus „hozzáállása” határtalan szere-te-téről szól. De hogy lehet ezt naivitás nélkül, teljes felelősséggel vállalni?
2. Hogyan kell a missziót gyakorolni? Hogyan közelíthetünk hitetlen emberekhez?
3. „Hogy ki milyen ember, abból lehet megtudni, hogyan bánik a nála gyengébbekkel.” Vajon mi hogyan bánunk beosztottjainkkal, a társadalmi rangban alattunk állókkal?
4. Isten „iskolájában” vannak olyan „osztályok”, amelyeket mindenkinek „végig kell járnia”. Ilyen például az „alázatosság osztálya” is. Vajon mi hányszor buktunk meg benne? Lehet, hogy mostani helyzetünk is azért áll így, mert nem tanultuk meg, amit eddig is lehetett volna?
5. Jézus Krisztus csodálkozik a százados hitén. Vajon mi mertünk volna-e hasonló módon csodálkozni egy másik ember hitén? Érdemes figyelni arra, hogy a kételkedés mögött sokszor irigység lapul.
6. Isten már a teremtéskor is „szavával” cselekedett. Hiszünk-e mi a szó hatalmában?

7. Kevesen ismerik az engedelmességnek ezt az egyértelműségét. Még a katonaságnál meg lehetett valamikor tanulni, ma már a nevelésben sem követelik meg. Milyen hatással lehet „ez” hitéletünkre? Van-e összefüggés a mai világ hitetlensége s a nevelés engedékenysége között?

A NAINI IFJÚ

(Lk 7,11-17)

Röviddel a kapernaumi százados szolgájának a meggyógyítása után Jézus ismét útra kelt.

Már másnap elindult Galilea déli vidékei felé; először a tó partján haladt, azután délnyugati irányban a Jezréel síksága felé vezető nagy karavánúton ment, majd a Hermon hegység felé vette útját, közvetlenül a Tábor heggyel szemben. Annak az 515 méter magas Hermonnak az oldalán volt Nain. Magyarul így lehetne lefordítani a városka nevét: szép, vidám hely.

Jézus nem egyedül tette meg az utat. Vele mentek az apostolok és még több tanítvány, sőt nem kevés kíváncsi ember is kísérte. Amikor ez a tekintélyes csoport odaért Nain kapujához, akkor ért oda a város belseje felől egy másik csoport is. Az a másik csoport egészen más hangulatban volt, mint Jézusé. A városka nevével is ellentétben volt, mert nem vidám, boldog emberekből állt, hanem síró, szomorú gyászolókból. Gyászmenet haladt a városból kifelé, a temető irányában. Egy szegény özvegy egyetlen fiának a holttestét vitték a sír felé. A holttest előtt a síratók asszonyok haladtak, hango-san siratva a megholtat. Az ő feladatuk volt tudatni, hogy kit siratnak és mi indokolja a nagy gyászt.

A holttestet egyszerű faeszközön a halott barátai vitték.

Maga a tetem, a zsidók szokásának megfelelően gyolcsba volt csavarva, csupán az arcot hagyták fedetlenül. Mögötte következtek a hozzátartozók, ismerősök, érdeklődők.

A két menet összetalálkozott. Az egyik a városból kifelé, benne egy halott.

A másik a városba befelé igyekezett, benne az Élet Fejedelme! A keskeny úton szembetalálkozva meg kellett álniuk. Természetesen az volt a szokás, hogy a gyászmenetnek kellett először továbbhaladni, az élőknek félre kellett állniuk a halott elől, úgy kellett oldalt állva megvárniuk, amíg a halottas menet elhaladt.

Így történt volna ez most is, ha nem az Élet Fejedelme áll a halottas menet előtt. Jézus szíve csordultig volt irgalmassággal, amikor az összetört özvegy édes-anyára tekintett. Az asszony kisírt szemei mindent elmondtak: a kiállt szenvedéseket, az összetört reménységet, a jóvátehetetlen veszteséget, a tehetetlen szomorúságot.

Jézus nyugodtan hozzálépett és így szólt: Ne sírj! Bizonyosan mások is mondták már neki ezt, próbálva vigasztalni. Amikor Jézus ajkán hangzottak el ezek a szavak, egyszerre megteltek erővel, bizalommal, reménységgel. Az asszony felfigyelt az idegenre és a szíve megtelt valami csodát remélő várakozással. Érezte, hogy itt valami történni fog. Jézus nem várt választ, tudta, hogy olyan állapotban senki sem tud társalogni, odalépett a halottvivőkhöz. Mindenki tudta, hogy valami történni fog. Mindenki meglepetésére Jézus nem nyúlt a halotthoz, csupán hangosan megszólította: Ifjú, én mondom neked, kelj fel! Egy szempillantásra mindenki mozdulatlanná meredt. Olyan csend támadt, hogy egy légyzümmögést meg lehetett volna hallani. Egyszerre csak megmozdult a halott ifjú, lassan felült és beszélni kezdett. Hogy mit mondott, azt nem jegyezte fel az evangélista. Ne is törjük rajta a fejünket, bár könnyen elképzelhető, hogy mennyire elcsodálkozott az egész helyzeten a feltámadott ifjú. Azt se próbáljuk meg kifejezni, hogy mit érezhetett az anya, tudott-e hinni a

fülének és a szemének, elálltak-e a könnyei, vagy a fájdalom könnyeit az örömujjongás könnyei váltották-e fel.

A tömeg ellenben nem bírt magával. Az emberekből kitört az öröm: Próféta van közöttünk! Isten meglátogatta az ő népét! A halál és az élet menete egybeolvadt, a két csoport tagjai összevegyültek, mindenki Jézusról beszélt.

Akik még nem ismerték, mindent tudni akartak róla, akik ismerték, azok mindent el akartak mondani róla. Együtt mentek be a városba, az özvegy háza felé. Jézus nyugodtan lépdelt közöttük. Szíve tele volt hálával Isten iránt, aki megajándékozta őt a csodatevés erejével. Ez volt eddig a legna-gyobb csoda, amit Jézus végbevitt. Ő, aki lelki halottakat hívott életre, most testileg halottnak adott életet.

TANULSÁGOK

1. Isten mindig irgalmasan tekint a szenvedő emberre. Milyen jólesik a baj-ban lévő embernek, ha észreveszi, hogy mások részvéttel fordulnak felé. Alapjában véve kevés részvét van az emberekben. Igazában mindenki csak magát tudja sajnálni, mert ki-ki a maga terhét hordozza. Kevesen tudják más fájdalmát, szorongását félelmét megérteni. Ha jól meggondoljuk, az emberi részvét nem sokat ad: legtöbbször tehetetlenül állnak azok, akik részvéttel telt szívvel fordulnak a szenvedő ember felé. Isten részvéte, irgalmassága azonban nem tehetetlen részvét. Isten irgalmasságából csodák születnek. A naini ifjú végbevitt csoda is Isten irgalmasságából született.
2. Ha ketten mondják ugyanazt, nem ugyanazt mondják. Ugyanazok a szavak különböző emberek ajkán mást jelentenek. Megint mást jelentenek, ha Jézus ajkán hangzanak el. Temetés alkalmával nem sokat jelent, amikor azt mondjuk a gyászoló özvegynek: Ne sírjon! De ha Jézus mondja ugyanezt, abban benne van a feltámadásnak, az élet továbbfolytatásának az ígérete, reménysége. Jézus szavai nyomán a gyászoló szív is megtelik reménységgel, az örök élet hitével.
3. Nem az emberi szavak a fontosak, hanem amit Isten mond. A feltámadt ifjú szavait nem ismerjük. Nem is lényegesek. Nem sok hasznunk lenne belőle, ha tudnánk. A meglepett anya szavai sem ismeretesek. Az sem jelentene nekünk semmit, ha ismernénk azokat. Ami nekünk fontos az fennmaradt: Jézus szava, Isten beszéde, amivel parancsol a halál erőinek és fel tud támasztani még a halálból is.

KÉRDÉSEK:

1. A találkozások sohasem véletlenek. Vannak vissza nem térő alkalmak is, vannak – kegyelemből – ismétlődő lehetőségek. Vajon hány találkozás után maradt bennünk hiányérzet, hogy nem tettünk meg valamit?
2. Honnan lehet tudni, hogy egy-egy helyzetben mit mondjunk, vagy tegyünk?
3. Jézust megrendíti a halott fiát sirató asszony. Azonnal cselekszik is. Vajon mit kezdünk mi - hasonló helyzetekben? Félrefordulunk, vagy keressük a szavakat? Honnan vehetjük az erőt az igazi vigasztaláshoz?
4. Jézus erre az életre támasztja fel a fiatalembert. Miért? Nem lett volna egyszerűbb hagyni az örökkévalóságba menni? Vagy ez a haláleset is csak azért történt, hogy Isten nagy tett-sorozata s általa Jézus hatalma is nyilvánvalóvá lehessen az emberi szemek előtt?
5. Mi történik a halál után? Honnan hívta vissza Jézus az ifjút?

6. Vannak, akik már ismerik Jézus hatalmát, vannak, akik még nem. Együtt élünk ebben a világban. De vajon hallják-e a mi bizonyságtételünket a többiek, ahogy a tömeg akkor felkiáltott?

27. KERESZTELŐ JÁNOS KÉTELKEDÉSE

JÁNOS FOGSÁGBAN

(Mt 13,3-5; Mk 6,17-20; Lk 3,19-20)

Abban az időben, amikor Jézus városról városra járt és mindenütt hirdette Isten országa evangéliumát, Keresztelő János börtönben volt.

Hogy került Keresztelő János a börtönbe?

A szinoptikus evangéliumok Szerint Heródiás miatt. Heródes a testvére feleségének, Heródiásnak a kedvéért vetette börtönbe. Az asszony gyűlölte Jánost, mert bátran és nyíltan elítélte azt, hogy Heródes vele, a sógornőjével élt együtt. Heródiás rávette az Uralkodót, hogy némítsa el, vesse a börtön mélyére a kellemetlen prófétát. Heródes katonái el is fogták és fogságra vetették Jánost

Lényeges szerepet játszhatott még Keresztelő János letartóztatásában az is, hogy a farizeusok és az írástudók erősen lázították ellene. Hogy a farizeusoknak jelentős szerepük volt a börtönbe juttatásban, arra közvetlen bizonyíték ugyan nincs, de három tény kétségtelenül utal rá:

a) küldöttséget menesztettek Keresztelő Jánoshoz, hogy kivizsgálják a tevékenységét és felfogását. Ezt nem ok nélkül tették (Jn 1,19-28);

b) az igyekezet, amellyel bizonygatták, hogy Keresztelő János hatása nagyon megcsappant (Jn 451–2). El lehet tehát bánni vele, azután majd Jézussal!

c) Jézus egy alkalommal Heródes kémeinek nevezte a farizeusokat (Lk13,31–32).

Akárhogy történt is, tény, hogy Heródes bebörtönözte a prófétát. Josep-hus Flavius megírta, hogy a Machaerus erődítménybe zárták, amely a Holt-tengertől keletre feküdt egy hegy tetején. Nemcsak az ország határ-vidékét biztosító erődvolt, hanem egyúttal Heródes egyik kedvenc pihenőkastélya is, ahol szívesen töltötte pihenőidejét. Tiberiásban jobban szem előtt volt, itt azonban azt tehette, amit éppen megkívánt. Hogy viszonylag milyen kevés időt töltött Heródes Tiberiásban, arra jellemző az, hogy Jézusról első ízben csak Keresztelő János kivégzése után hallott. Pedig jézus már két éve járta az országot. Ez alatt az idő alatt bizonyosan megszakítás nélkül Machaerusban tartózkodott a király (Mt14,1-2). Minden szempontból biztonságosabbnak vélte Jánost ebbe a mindenforgalomtól távol eső várbörtönbe zárni semmint Tiberiás fogságban tartani, ahol a nép széles rétegei előtt Keresztelő Jánosnak, mint szent prófétának igen nagy tekintélye volt. Ott talán még kisza-badítását is megkísérelték volna.

Márk evangélista feljegyezte, hogy János fogságának egyhangúságát néha-néha maga Heródes szakította meg azzal, hogy maga elé hívatta. A trónon reszketve ült a király, előtte vasra verve, állig felfegyverzett katonák között állt a próféta. Ezeken a találkozásokon kiderült, hogy Heródes alapjában véve tisztelte Jánost, szent és igaz embernek tartotta s bizonyára semmit sem tett volna ellene, ha ,,okosan" viselkedik és nem bírálta volna nyilvánosan Heródes magán-életét. Heródes szívesen hallgatta János beszédeit (Mk 620). A

gonoszság nem annyira Heródes szívében volt, mint inkább abban az asszony-ban, akinek a hatalmába került. Heródes nem annyira gonosz, mint gyenge volt. Saját meggyőződése ellenére is az asszonynak engedelmeskedett. Volt azonban idő, amikor az asszony hatására úgy gyűlölte Jánost, mint az asszony, csak a néptől való félelem tartotta vissza attól, hogy kivégeztesse.

KÉTELKEDÉS

Machaerus sötét várbörtönében János sokat töprengett a sorsán. A magány emésztette a lelki erejét. Ákháb és Jezabel is üldözte Illést, de sohasem vetették fogságba, Isten nem engedte meg, Öt mindenki a második Illésnek tartotta, mégis elfogták, börtönben tartják és bizonyos, hogy Heródiás gondoskodik róla, hogy sohase engedjék ki a börtönből. János nem értette Isten akaratát. így kell neki a Messiás előfutárának lennie? Hát jézus? Csak jár-kel Palesztina földjén már évek óta, 5 azt hallani róla, hogy leül a farizeusokkal egy asztalhoz, vámszedőkkel, parázna nőkkel áll szóba, közben talán eszébe sem jut, hogy Keresztelő János fogságban szenved. Miért nem sza-badítja meg őt? Ha Ö Istennek ama Messiása, akié minden hatalom mennyen és földön, miért nem jön érte? Igazán Jézus a Messiás? Ö az, vagy más lesz a Messiás?

A KÜLDÖTTEK

(Mt 11:2–6; Lk 7,18–23)

Heródes különleges kegye lehetővé tette, hogy János időnként látogatókat fogadhasson. Tanítványai olykor felkeresték. Az ő révükön szerzett híreket Jézusról, de ezek a hírek zavarosak és ellenőrizhetetlenek voltak. János tanítványai nem is tudták helyesen értékelni jézus munkáját, működését. Nem értették pl., hogy Jézus miért nem tartja meg a böjtnapokat. E tekintetben János tanítványai közelebb álltak a farizeusokhoz, mint Jézushoz (Mt 9,14). A tanítványok beszámolói csak fokozták Keresztelő János nyugtalanságát és bizonytalanságát. Valóban, ha Jézus a Messiás, miért nem veszi már elő a fejszét és a szórólapátot? Miért nem kezdi meg az ítéletet? Hogy végetvessen bizonytalankodásnak, megbízta két tanítványát, hogy keressék fel Jézust és tőle magától kérdezzék meg: Ő-e a Messiás, vagy mást várjanak? János a szíve mélyén tudta a helyes választ. Ki tudhatta volna jobban, mint ő, amikor ő volt a fültanú, amikor Isten maga nyilatkoztatta ki, hogy jézus Az ő szeretett ha, őt kell hallgatni (Mt 3,l7,]n 1,33–34). Machaerus sötét börtönpincéjében azonban elhomályosult sok minden) ami kint az életben, a napfényben nagyon világos volt.

TANULSÁGOK:

1. Isten legnagyobb emberei is emberek. KERESZTELŐ JÁNOS éppoly közönséges földi halandó volt, mint mi. Éppúgy elfoghatták, kivégezhették, mint mást. Éppúgy megrendült a hite, mint másnak hasonló helyzetben. Ez azt jelenti, hogy nem az emberekben kell keresni a nagyságot, ami naggyá tette Isten legnagyobb embereit, hanem abban, aki őket kiválasztotta és eszközül használta. Nem övék volt a dicsőség, hanem egyedül Istenér
2. Attól, hogy kegyes, Istenfélő ember valaki még nem bizonyos, hogy érti Jézus Krisztust. Keresztelő János tanítványai sok mindent tudtak Jézusról, mindent hittek és magukévá

tettek, amit Keresztelő János tanított nekik, de mégsem tudtak jézus követőivé válni. Voltak kérdések, amelyeknek a megítélésében inkább a farizeusokkal értettek egyet.

3. Bizonyos körülmények között a legerősebb hit is megrendülhet. Keresz-telő János hite elbizonytalanodott a börtön szenvedései között. A hitért mindig imádkozni kell, különösen a nehéz szenvedések között.
4. A hit bizonytalanságát egyedül Isten beszéde oldhatjafel. Keresztelő János még a kételkedésében is tudta, hová kell fordulnia bizonyosságért. Nem emberekhez fordult, hanem magához jézushoz, az élő Istenhez. Minket minden bizonytalanságban az ige igazít el.

KÉRDÉSEK:

1. Mi a különbség a kételkedés és a hitetlenség között?
2. Mi a különbség a kételkedés és a hit között?
3. Mi a különbség a kételkedés és a botránkozás között? (vö.: zsidóknak botránkozás, 1Kor 1,23)
4. Kísértő volt-e Keresztelő János kérdése? (Vesd össze az ördögnek Jézushoz intézett szavaival!)
5. Mi a meggyőzőbb számodra: a hallás vagy a látás?
6. Mi volt Jézus célja a csodákkal? Csak a segítés?
7. Milyen jelei (csodái) vannak ma Jézusnak?
8. Kik voltak a történelemben azok, akik „más” Messiásként léptek fel?
9. Megoszthatják-e Krisztus egyházát a tanításbeli és magatartásbeli különbségek?

FOLYTATÁS

Jánostól nagyon szép dolog volt, hogy tanítványait Jézushoz küldte: ez volt az egyetlen biztos út, amelyen megszabadulhatott kínzó kételyeitől. Az, hogy gyötri magát és elképzeléseivel vergődik éjjel-nappal, semmit sem segít. Csak az segíthet, ha egyenesen Jézushoz fordul: mondja meg ő maga, hogy [dogma A tanítványok felkerestékjézust és átadták Keresztelő János üzenetét. Jézusfigyelmesen végighallgatta őket, de nem felelt nekik mindjárt. Kérte őket, hogy maradjanak nála egy kis ideig. S amíg Keresztelő János tanítványai ott időztek, 31613” sokakat meggyógyított betegségekből, csapásokból, tisztátalan lelkektől és vakoknak adta meg szemük világát. Amikor pedig már befejezte a betegekkel, :segítségre szorulókkal való foglalkozást, akkor így szólt a várakozó tanítványokhoz: Magunk, mondjátok meg Jánosnak amiket láttatok és hallottatok: hogy ,,a vakok látnak, a sánták járnak, a poklosok megtisztulnak, a szegényeknek az evangélium hirdettetik. És boldog, aki énbennem nem botránkozik meg.”

Két dolgot tisztázott ezzel Jézus

a) Keresztelő János eleinte túlságosan egyoldalúan szemlélte a Messiást: úgy jön el, mint ítélőbíró, akinek fejsze van a kezében, meg szórólapát. Ezzel az elképzeléssel bizony nem nagyon egyezett meg az, amit Jézusnál tapasztalt. Jézus ugyanis egyelőre nem azért jött, hogy ítéletet tartson, hanem azért, hogy mindenkivel jót tegyen, mint a világjótevője. De, hogy ez ne álljon ellentétben a Messiás felől elhangzott régi próféciákkal, Jézus szándékosan idézte az Ézs 29,18; 35,5–6; 42,7; 61,1. versekben található jövendöléseket, amelyekben arról van szó, hogy a Messiás majd meggyógyítja, süketeket és a vakokat, lábra állítja a sántákat és sokféle egyéb gyógyítást végez. Keresztelő Jánosnak ezekre a régi jövendölésekre kell gondolnia, hogy elcsendesedjenek a kételyei. Olvassa el újra a próféták írásait és meg fog győződni róla, hogy Jézus a Messiás. Majd eljön egyszer úgy is, ahogy

Keresztelő János hirdette, lesz ítéletnap, amelyen ő lesz az ítélőbíró, de előbb még sok egyebet kell elvégeznie.

b) Jézus éreztette vele, hogy sokan megbotránkoznak őbenne, akik másfajta Messiásról álmodnak. De ezek egyáltalán nem boldogok. Csak azok találhatnak maguknak békességet és nyugalmat, akik nem engedik magukat félrevezettetni a sajátelképzeléseiktől, váradalmaiktól és nem azt várják, hogy a Messiás az ő elképzeléseikhez igazodjék, hanem készek a saját ábrándjaikat és gondolataikat a valóságos Messiáshoz igazítani. Keresztelő Jánosnak is ezt kell tennie, hogy boldog lehessen abban a helyzetben is, amelyben éppen van.

JÉZUS VÉDELMÉBE VESZI KERESZTELŐ JÁNOST

(Mt 11,719, Lk7,24–35)

Amikor János követei elmentek, jézus szükségesnek látta védelmébe venni Keresztelő Jánost, nehogy bárki is hitetlenséggel vádolja, és a hitelét rontsa.

a) Aki pillanatnyilag kételkedik, azt nem szabad hitetlennek tartani. János óriás volt a próféták között, nem nádszál, amit a szél ide-oda hajlítgat. János a Messiás előfutára (Mal 3,l). Az emberek közt ő kétségtelenül a legnagyobb, mégis az, aki már a mennyek országában van, ha ott a legkisebb, akkor is nagyobb Keresztelő Jánosnál. Ezzel arra célzott jézus, hogy János úgy gondolt Isten országára, a mennyek országára, hogy közel van. Ó a közeledő Király előfutára volt, de ő maga még nem volt polgára annak az országnak. János még az ótestamentumi talajon állt és hirdette ugyan, hogy jön az új, de annak még nem vált cselekvő tagjává, öntudatos munkásává. jézus legkisebb tanítványai is többet értettek

Isten országa dolgaiból, mint Keresztelő János.

b) Ezután Jézus magáról Isten országáról beszélt. Isten országa már Jánosidejében közel volt, de még sok akadály volt az útjában. „Az egész nép és a vámszedők igazat adtak Istennek és megkeresztelkedtek a János keresztségével.

De a farizeusok és írástudók ö magukra nézvemegvetették isten tanácsát és nem keresztelkedtek meg János által” (Lk7,29-30)Agy lettek a farizeusok és írástudók akadály azok számára, akik be akartak jutni Isten országába. Pedig oda egyébként sem könnyű bejutni: csak az okoskodók jutnak be (Mt11,12). Ez az erőszakoskodás azt jelenti, hogy vállalni kell a farizeusokkal való harcot, szakítást és úgy lehet bejutni. nem pedig besétálni, Számolni kell a farizeusok gúnyolódásaival és támadásaival.

c) Végül azt fejtette kijézus, hogy miben más ő és KeresztelőJanos és miben egyeznek meg. Abban különböznek egymástól, hogy Keresztelő János úgy jelent meg a világban, mintegy aszkéta, aki böjtölt, nem evett, nem ivott úgy, mint más emberek, Jézus ugyanakkor ugyanúgy élt, mint a többi közönséges ember. Ezt egy hasonlattal is megvilágította jézus: Keresztelő János úgy jött az emberek közé, mint az a fiú, aki azt mondja a játszótársainak, hogy játsszanak temetést, ő majd énekel temetési siralmas énekeket, a pajtásai pedig sírjanak. Jézus ezzel szemben önmagát az olyan gyermekhez hasonlította, aki azt javasolja társainak, hogy játsszanak lakodalmasait, ő majd sípol, azok pedig táncoljanak és énekeljenek. János komor ember volt, elhúzódott a többiektől, a világ hiábavalóságaitól, megvetett minden jókedvet, játékot, örömöt. jézus derűs volt és szerette az életet, meg is tett mindent az emberek életének, sorsának a megszépítéséért, megjobbításáért. S megegyeztek valamiben: abban, hogy mindketten ellenkezésre találtak. AmikorJános azt javasolta, hogy játsszanak vele, a társai nem akarták, s ugyanúgy járt Jézus is. Jánosnak is,

Jézusnak is akadtak követői, de a tömegek nem mozdultak sem János, sem jézus követésére. Sem az nem kellett, amit János kínált, sem az, amire Jézus hívta az embereket.

Jézus nem azt mondta Jánosnak, hogy nem jól csinálta azt, amit Isten rábízott, de azt sem mondta, hogy neki kellene mást, esetleg ugyanazt tennie, amit Jánosra bízott az Isten. Jézusnak az a véleménye, hogy mindketten megérdemelnék, hogy az emberek meghallgassák és kövessék őket.

TANULSÁGOK:

1. Minden lelki gyötrődés megoldása a szentírásban van. Jézushoz kell menni a kételyekkel, a kérdésekkel, Öt kell megkérdezni. Ez a megkérdezés azonban éppenúgy nem titokzatos, misztikus, ellenőrizhetetlen és bizonytalan vállalkozás, aminthogy nem az az a mód, ahogy Jézus felel, és a megoldást közli. Aki Jézust kérdezi, az imádságos lélekkel vegye kezébe a Szentírást és szorgalmasan olvassa, de nem úgy, mint olvasmányt, hanem úgy, hogy abban van számára Jézus felelete. Keresni kell benne Isten válaszát, a megoldást: aki keres, talál, a zörgetőknek megnyittatik. Nem szabad elfelejteni, hogy igét csak imádkozva szabad olvasni és hallgatni, különben nem találjuk meg benne azt, amit keresünk, sőt az a veszély áll elő, hogy olyasmit találunk benne, amit magunk gondolunk bele.
2. Vannak az életben olyan helyzetek, amikor nem szabad azonnal szólni. Nagy hiba, ha azonnal válaszolunk minden hozzánk intézett kérdésre, számonkérésre. A hal-lásra mindenki legyen gyors, de a szólásra legyen késedelmes. A hirtelen kimondott szavak gyakran kerülnek a késő bánat mélyére. Akiben indulat van, az ne szóljon. Az is valami, ha legalább 10-ig lassan elszámol az ember, még jobb, ha 100-ig, vagy várni másnapig.
3. A testi nyomorúságokon való segítést nem szabad elhalasztani lelki problémák oldozgatása címén. Amikor a küldöttek előadták Jézusnak Keresztelő János lelki vívódását és azzal kapcsolatban kérték a nyilatkozatát, tanítását, hogy megnyugodjék a próféta, Jézus nem a lelki vívódás elintézését tette első helyre, hanem a betegek, vakok, süketek, sánták, leprások, megszállott emberek megszabadításának az ügyét. Az egyház nem hunyhat szemet e világ nyomorúságai, szegénysége, éhsége, szomorúsága, szenvedése, igazságtalansága felett s nem mondhatja, hogy semmi köze a társadalmi kérdésekhez, az emberi sorsok, népek sorsának alakulásához, mert lelki küldetést tölt be. Az egyház csak úgy szolgálhat, mint az irgalmas samaritánus, aki ott segít, ahol arra alkalom nyílik, s nem kerül el senkit.
4. A kételkedés nem hitetlenség. Az nem baj, ha valakinek kételkedő kérdései vannak. Az a baj, ha valakinek egyáltalán nincsenek kérdései, közben azt állítja, hogy van hite. Az is baj, ha valakinek kérdései, kételyei vannak, de azokkal nem Jézushoz, nem a Szentíráshoz fordul, hanem máshoz, esetleg senkihez.
5. Új leckét ad fel Jézus: keljünk egymás védelmére. Milyen könnyű lett volna elmondania, hogy Jánosnak nincs igaza, vele szemben igazságtalan, mi mindent kellene nagyon jól tudnia, közben nem tudja. Egyszóval könnyűszerrel eláztathatta volna Jánost. Igaza is lett volna. Mégsem azt tette, hanem inkább védelmébe vette. Milyen könnyen észrevesszük más tévedését, hibáját, gyengeségét s milyen élesen rá tudunk azokra világítani. Könnyen megy megleckéztetni azt, kellene, akinek tudnia e valamit, mégsem tudja. De nehezebb, szebb, emberibb feladat: védelmére kelni a másik embernek, nem a hibákat kell eltussolni, nem a szerecsent kell fehérre mosni, hanem megérteni a másik embert s még tévedésében is számon tartani a benne levő értékeket. Ezt kell jól meg tanulnunk és cselekednünk. Keljünk egymás védelmére, ahogy egy anya mindig

védelmére kel a gyermekének. Miért? Mert szereti. 6. A keresztyén eszménykép nem Keresztelő János, hanem Jézus. A mi irányunk nem a világtól elfelé vezet, hanem az emberek felé, az emberek közé: ott kell nekünk Jézus Krisztus indulatával árasztanunk a szeretetet, irgalmasságot, szívességet, a Szentlélek minden gyümölcsét teremnünk, hogy megszépüljön mások élete. A végzett szolgálat nyomán megszépül a mienk is.

KÉRDÉSEK:

1. Mi a megbotránkoztató, és mi nem az Isten mai szolgáinak életében?
2. K. János egyszerű életmódja már akkor feltűnő volt. Mit jelent ma a puritán életmód (purus = tiszta)?
3. Hasonlítsd össze K. Jánost Illés prófétával!
4. K. János alázatos volt (Jn 3,30). Mi a különbség az alázat és az alázatoskodás között?
5. Mit jelent az igehirdetés prófétai vonása? Mit kellene jelentenie?
6. Van-e ma a lelkipásztoroknak bátorságuk, hogy a „nagyok” (pl. a politikusok) bűneit a szemükbe mondják?
7. Heródes, negyedes fejedelem gyenge jellemű ember volt. Miben mutatkozott ez meg?
8. Kik voltak az elmúlt száz évnek a mártírjai?

28. SIMON FARIZEUS HÁZÁBAN, A BŰNÖS ASSZONY (Lk 7,36-50)

A VACSORA

Abban az időben történt, hogy egy farizeus meghívta Jézust vacsorára. Az előkelő zsidók között meg szokott dolog volt egymást vacsorára hívni. Ilyen meghívást azonban csak előkelő, nevezetes személyek kaphattak. Az a tény, hogy Jézus ilyen meghívást kapott, mutatja Jézus társadalmi helyzetét. Nevezetes embernek számított. Származásra nézve ugyan egyszerű ember volt, lévén a názáreti ácsmester fia, de szereplése olyan visszhangot váltott ki országszerte, hogy mindenki kíváncsi volt rá. Jézus tisztában volt azzal, hogy miképpen vélekedtek róla a farizeusok, s hogy a meghívás mögött nem a barátkozás vágya húzódik meg, vagy a nagy tisztelet, mégis elfogadta azt, s valahányszor meghívást kapott, sohasem utasította vissza. Ebben is az Atya akaratának vetette alá magát s nem azt tette, ami neki tetszett. A házigazda, Simon farizeus, érdekes ember volt. Nagyon kedves volt Jézushoz s Mesternek szólította, jóllehet ő maga a jeruzsálemi iskolát is elvégezte, amivel végeredményben azt fejezte ki, hogy bár Jézus nem iskolázott olyan értelemben, mint ő és a többi farizeus, mégis magukkal egyenlőnek tekinti. Ugyan-akkor Simon mégis éreztette Jézussal, hogy nem tartja igazi előkelőségnek: ügyelt arra, hogy ne tanúsítson iránta túlságosan sok figyelmességet. Három dologban is kifejezésre juttatta azt, hogy ő maga felette állt Jézusnak:

a) Amikor Izraelben igazán előkelő ' end ég érkezett egy házhoz, akkor a házigazda elébe sietett és csókkal köszöntötte; ha Jézust valóban rabbinak, mesternek tartotta volna, akkor ezt kellett volna tennie vele, de nem tette.

b) A házba belépés alkalmával a házigazda levette a vendég saruját és gondoskodott számára langyos vízről, amivel valamelyik háziszolga megmosta a vendég lábát. Ezt a figyelmességet is elmulasztotta.

c) Végül az előkelő vendéget beszórták illatós olajjal, vagy rózsa-, vagy narancsillatúval. Simon Jézus esetében ezt sem tartotta fontosnak. Egyszóval egyfelől barátságos és alázatos volt Jézus iránt, másfelől lekezelte. Jézus mind-ezt egy szempillantás alatt felmérte, de úgy tett, mintha semmit sem vett volna észre. Nem éreztette, hogy sértve érzi magát. Jézus sohasem sértődött meg; felette állt az emberi rosszindulatnak és érzékenységnek. Azt azonban megjegyezte magának, hogy a farizeusnak kőszíve van s az igazi szeretetről nem sok fogalma van. Egyelőre azonban még semmit sem tett szóvá, nehogy személyes sérelmet sejthessenek a szavai mögött. A vendégek eközben asztalhoz telepedtek. Az asztal U-alakú volt: hajlatában középen ült a házigazda, mellette a legelőkelőbb vendégek, a többiek pedig az U hosszú szárai mentén. Az asztalhoz telepedést a szó legszorosabb értelmében kell venni, ugyanis nem ültek, hanem hevertek: díványokon, vagy alacsony padokon. Hogy Jézusnak hol jutott hely, nem tudni. Már javában folyt a vacsora, amikor váratlanul belépett egy nő. Akkoriban nagyon szokatlan volt, hogy asszony mutatkozzék a vendégek között vacsora alatt. Ez az asszony azonban nem tartozott a háznéphez, hanem idegen volt, úgy kellett tehát valósággal belopóznia a házba. Az pedig, hogy a vendégek közé belépett, egyenesen felháborító dolognak számított. Ráadásul nem kevesen ráismertek: utcanő volt, foglalkozásszerűen bűnös nő.

A BŰNÖS NŐ

Az evangélium nem mondja meg, hogy mi volt a neve. Valószínűleg egyike volt azoknak, akik később Jézus követői lettek. Azt azonban tudjuk, hogy ezt az asszonyt előzőleg megragadták Jézus beszédei és feltámadt benne a vágy egy új, tiszta élet után. Meggyűlölte saját életét. Szakítani akart a múltjával és az igaz megbánás szoros kapuján át kívánt belépni az isteni kegyelem világába. Hálás volt Jézusnak azért, amit szavain át tőle kapott és a háláját mindenképpen meg akarta mutatni neki. Amikor megtudta, hogy Jézus Simon farizeus házában vacsorázik, nem tudta türtőztetni magát s addig ügyeskedett, amíg bejutott a vacsorázó helyiségbe. Megjelenése általános elképedést váltott ki. Csak fokozódott ez, amikor látták, hogy az asszony elővesz egy alabástrom szelencét, amelyben drága, illatos olajat szoktak tartani s megy Jézus felé. Mielőtt Jézushoz ért volna, zokogni kezdett, a zokogástól nem is tudott értelmes szavakat kimondani: csak ráborult Jézus lábára és a könnyeivel öntözte, kibontott hosszú hajával szárazra törölte, majd megcsókolta Jézus lábát és rákente a szelence tartalmát. Közben állandóan sírt a hálától és a bűnei miatt. A vendégek hang nélkül nézték a megrázó jelenetet. Jézus maga is némán tűrte, hogy a bűnös nő mindezt megtegye. Az asszony úgysem volt olyan lelki állapotban, hogy bármit is megérthetett volna abból, amit Jézus mond neki. Rápillantva Simon farizeusra, látta annak megbotránkozását. és bosszúságát a botrányos ese-mény miatt. Jézus szinte olvasott Simon szívében: ha ez igazán próféta volna, akkor tudná, miféle nő ez. Simon nem értette, miért tűri el Jézus az asszony viselkedését s miért nem utasítja el magától.

A kérdések még rajzottak a farizeus szívében, amikor Jézus odafordult hozzá és így szólt: Simon, szeretnék mondani valamit neked. Simon meglepetten válaszolt: Mester, mondjad! Jézus pedig egy kis történetet adott elő: volt egy hitelező, s annak két adósa. Az egyik 500 pénzzel tartozott neki, a másik ötvennel. Egyik sem tudott fizetni, a hitelező pedig nagylelkűen törölte mindkettőjük tartozását. „E kettő közül mit gondolsz, melyik szereti őt

jobban?” Simon egyszeriben megértette a történet lényegét. Gyakorlatból ismert ilyen eseteket, miután minden farizeus pénzügyi szakember, valamennyire bankár is volt, csak éppen azt tartotta különösnek, hogy egy hitelező az egész tartozást csak úgy elengedje, így tehát azt sem értette meg, hogy mit akart Jézus kihozni ebből az esetből? Nem jött rá, hogy Jézus Simon életéről beszélt a hirtelen előadott történetben. Nem sokat gondolkozott, hanem így felelt: azt gondolom, hogy az, akinek többet engedett el. Jézus megdicsérte a választ, ami Simonnak nagyon jólesett, de a folytatás már annál inkább meglepte, Jézus ugyanis félreérthetetlenül Simon magatartására kezdte alkalmazni a kis történetet. A szeretet egy ember szívében akkora, amekkora a bűnbocsánat, amit valakitől kapott. Akinek sok bocsáttatott meg, az hálásabb érte. Akinek sok adósságot engedtek el, az jobban örül, mint az, akinek kevés töröltetett el. A szeretet tehát a megbocsátással egyenes arányban nagy vagy kicsi. Akkor az asszony felé fordulva így folytatta: „Látod ezt az asszonyt? Amikor én bejöttem a te házadba, te az én lábamnak nem adtál vizet, ez pedig könnyeivel öntözte meg az én lábamat és fejének hajával törölte meg. Te az én arcomat sem csókoltad meg, ez pedig a lábaimat csókolgatja, amióta csak bejött. Te olajjal sem kented meg az én fejemet, ez pedig drága kenettel kente meg a lábamat.” Lám mekkora különbség van a szeretetben, amivel az az asszony, s amivel a házigazda szereti Jézust! Mit gondolsz, Simon honnan van ez a különbség? Miért szeret engem jobban ez az asszony, mint te? Jézus roppant finoman és találóan leckéztette meg a farizeust, ugyanakkor rendkívül tapintatosan is, mert úgy fejezte ki magát, mintha tulajdonképpen maga a házigazda mondta volna ki ezt már akkor, amikor azt mondta, hogy az az adós szereti jobban a hitelezőt, akinek több adósságot engedett el. Simon nem vitatkozhat tehát, mert a szentenciát ő már előbb kimondta, nem kerülhet összeütközésbe magával, azt mondván, hogy ő is szereti annyira Jézust, mint az az asszony, elvégre neki egyetlen bűnt sem kellett megbocsátania Istennek. Ő nem szorult rá Jézus segítségére úgy, ahogy az a bűnös életű asszony nyilvánvalóan rászorult. Jézus szívében egy cseppnyi harag sem volt a miatt, ahogy a házigazda őt fogadta. De azt kifejezésre juttatta, hogy miért nem fogadta őt olyan reverenciával Simon, mint kellett volna: mert Simon még nem ismerte Isten bűnbocsátó szeretetét. Ha ő magát bűnös embernek tartotta volna, akkor két kézzel kapott volna Jézuson, úgy, ahogy az asszony tette s akkor nem ítélte volna el annyira a megtérő asszonyt, aki annyi mindent, szinte az egész új életét köszönhette Jézusnak. Aki sok kegyelmet kapott, az nagyon hálás érte.

Jézus nem sokáig foglalkozott ezzel a kérdéssel. A magot elvetette Simon szívében, hagyta, hogy az ott tovább növekedjék. Odafordult az asszonyhoz és, hogy megerősítse hitében, így szólt hozzá: Megbocsáttattak a te bűneid. Eredj el békességgel. A nagy szeretet és hála a bűnbocsánat elnyerését bizonyította. Aki sok bűnére kapott bocsánatot, annak sok szeretet van a szívében, aki pedig kevés bűnére kapott bocsánatot, annak kevés hála és szeretet van a szívében.

Az asszony úgy mehetett el onnan, mint akinek minden adósságát, tartozását eltörölte az Isten.

TANULSÁGOK:

1. A farizeus kettős magatartása csaknem mindenkire jellemző. Tisztelte is Jézust, meg nem is; megbecsülte, de figyelmetlen is volt vele szemben; meghívta, de nem vette elég komolyan; felnézett rá, de nem volt igazán tisztában azzal, hogy kivel is van dolga. Mi is gyakran így vagyunk Jézussal: velünk van, hívjuk, imádjuk, aztán elfelejtkezünk a jelenlétéről, az imádkozásról, a szaváról, az akaratáról. Meghívjuk, de sok egyebet fontosabbnak tartunk nála.

2. Aki Jézushoz megy, azt ő semmiképpen nem veti el. Az emberek közt elképzelhetetlen, ami a farizeus házában megtörtént, még akkor is, ha a bűnös nő már régen elhagyta bűnös életét és jó útra tért. Az emberek nem felejtenek és nem nyitnak ajtót azok előtt, akiknek „múltjuk" van. Jézusnál nyitva van a kegyelem ajtaja minden igazán megtérő bűnös számára. Az embereknél nincs újrakezdés, Jézusnál van: Benne meg lehet halni a bűnnek és fel lehet támadni új életre.
3. Jézus nem sértődik meg és nem fizet meg a rajta esett sérelemért. A kereszten is imádkozott azokért, akik ott sértegették. Mi emberek másképpen cselekszünk: sajnos a leggyakoribb az, hogyha bántanak, mi is bántjuk azt, aki minket bánt. Vannak, akik felemelik a fejüket és azt mondják, hogy őket nem lehet megsérteni, túlságosan alattuk áll az, aki a sértést elkövette. Sem egyik, sem a másik, magatartás nem helyes. Az a helyes, ha megsajnáljuk azt, aki minket bántott és megpróbálunk segíteni rajta. Ez a szeretet útja s Jézus ezen járt.
4. Nemcsak a bűnös asszonynak volt szüksége arra, hogy új életet kezdjen, hanem Simon farizeusnak is. Nincs ember, akinek ne volna nagy tartozása Istennél: abba kell hagyni a bűnben való életet, amivel csak növeljük a tartozást, s el kell kezdeni egy olyan életet, amelyet bűneink bocsánatáért hálából, szeretetből élünk Isten kedve, akarata szerint.
5. A kegyes, új élet forrása a bűnök bocsánata. Az új életet onnan lehet számítani, ahol elhisszük, hogy a bűneink megbocsáttattak. Amíg erre a hitre el nem jutott valaki, addig tudhat sok mindent Istenről, Krisztusról, vallásról, erkölcsről, lehet sok tekintetben tiszteletre méltó ember, de a szívében nem lehet nagy szeretet és hála Isten iránt, mert addig nincs miért legyen. Csak aki rájött, hogy Krisztus a kárhozattól mentette meg őt, aki belenézett az iszonyú mélységbe, amitől Krisztus mentette, kímélte meg, az tud hálás lenni a megváltásért. Amíg ott tart valaki, ahol Simon farizeus, hogy csak másokban ismeri fel a bűnt, magát pedig hibátlannak, kiváló, kegyes embernek tartja, addig ugyan miért legyen hálás Krisztusnak és miért szeresse?
6. A bűnök bocsánata nem a reménység tárgya, hanem a hálaadásé. Nem kieszközölni, hanem megköszönni való. Olyasmi, amit Krisztus már megszerzett, kieszközölt: nekünk csak el kell fogadnunk, el kell hinnünk, hogy Istennek ama Báránya elvette a világ bűneit, a mienket is.

KÉRDÉSEK:

1. A farizeus viselkedésének kettőssége jellemzi-e a mi keresztyénségünket is? Hogyan fogadjuk mi Jézust naponta?
2. Hogyan viselkedünk, ha váratlanul csenget be valaki, segítséget kérve? És ha ráadásul még vendégsereg is van nálunk? Mit teszünk, ha valaki az istentiszteletet zavarja meg illetlen bejövetelével? Mielőtt hirtelen válaszolnánk, gondoljuk át a két esetet!
3. Mindenkinek új életet kell kezdenie Krisztusban, az emberek előtt tiszteletreméltónak és a „megvetetteknek" is! Csodálatos, hogy Jézus egyszerre két ilyen különböző embert szólít meg. Hogyan szólíthatjuk meg a magukat igaznak, jónak tartókat? És hogyan az elembertelenedett lelkeket? Van-e üzenetünk nekik? S ha nincs, miért nincs?
4. Amikor megítéltük, hogy a másik indulatos óembere megmaradt stb., volt-e legalább egy második gondolatunk arról, hogy „és én?" Vajon mi, akik ezt mondjuk, megvizsgáljuk-e magunkat?
5. Amikor Jézus a bűnökről beszél, nem „beletaposni" akar nyomorúságunkba, hanem a szabadulást ajánlja! Mikor adtunk hálát megbocsátott bűneinkért utoljára? S hisszük-e, hogy az általunk nem szeretett embereknek is megbocsátott?

6. Sokszor maradunk felületesek bibliaolvasásunkban, s ezért jó néhány történetet csak átlapozunk. Nem értjük a lényegét, s nem is küzdünk meg érte. Próbáljuk meg a történet szereplőinek helyébe - például Simon farizeus vagy a bűnös asszony helyébe – magunkat állítani, s így olvassuk, a történetet!

29. BÁNTÁS, ELLENSÉGESKEDÉS

A SZOLGÁLÓ ASSZONYOK

(Lk 8,1-3)

Nem tudjuk, hogy Simon farizeus tulajdonképpen melyik városban lakott, így nem lehet nyomon követni Jézus útját, csupán annyit tudunk, hogy Jézus városról városra ment és mindenütt Isten országának az örömhírét terjesztette. A tizenkét apostol mindenüvé követte s rajtuk kívül mások is vele voltak, közöttük sok asszony is. Háromnak a nevét fel is jegyezte az evangélista Lukács:

1. Mária Magdaléna. A tulajdonképpeni neve Mária volt; Magdalénának azért nevezték, mert Magdala városából származott. Ez a Mária volt az az asszony, akiből Jézus hét ördögöt űzött ki s ezáltal olyan gonosz démoni erők hatalmából szabadította ki, amelyek őt gyalázatos, bűnös életre kényszerítették. Hogy hol és hogyan történt ez a szabadítás, nincs leírva a Bibliában.

2. Johanna, Kuzának, Heródes gazdasági miniszterének a felesége. Korábban ez az asszony is gonosz erők hatalmában állt, de Jézus őt is megsza-ba-dította s a szabadítás feletti hála indította arra, hogy Jézust kövesse és anyagilag is támogassa.

3. Zsuzsánna (liliom), róla semmi közelebbit nem tudunk. Ez a három asszony anyagi javaival is támogatta Isten országa ügyét. Jézus hosszú útjain gondoskodtak róla, hogy a legszükségesebbek meglegyenek Jézusnak és az apostoloknak, ne szenvedjenek hiányt. Valószínű, hogy az a pénz, amit Júdás kezelt, többek között e három asszony adománya volt.

KÉRDÉS:

1. Aki úgy érzi, sokat kapott Istentől, sokat adakozik is. Miért gondoljuk, hogy minden jót azért kapunk, mert megérdemeltük? Érdemlünk egyáltalán valamit Istentől?

A GYŰLÖLET KITÖRÉSE

(Mt 12,22-37; Mk 3,20-30; Lk 11,14-26)

A most következő esemény minden bizonnyal Kapernaumban ment végbe. Erre abból a tényből lehet következtetni, hogy Jézus rokonai is jelen voltak, vagyis anyja és testvérei. Alapjában véve nem egyszerű dolog megérteni, mi is történt akkor Kapernaumban, de a 3 evangélista leírásából összerakva, egységes képet lehet teremteni.

Jézus egy házban tartózkodott (Mk 3,20) és a házban beszélt a jelenlévő sok emberhez. Tanítás közben vittek hozzá egy ördögtől megszállott férfit, aki a démonikus erők következtében megvakult és megnémult. Ügy kellett odavezetni Jézushoz, természetesen

nem látott senkit és arra sem volt képes, hogy maga mondja el a könyörgését. Jézus, amint megpillantotta azt az embert, azonnal megtelt a szíve könyörületességgel, nyomban meg is gyógyította, úgyhogy az ember visszanyerte látását és beszélőképességét.

A csoda óriási hatást váltott ki a jelenlévőkből. Valósággal extázisban törtek ki és kiáltoztak: Hát nem ez a Dávid fia, a Messiás? Az emberek minden másról elfeledkezve, rajongással csüngtek Jézuson.

Jézus maga is tele volt feszültséggel: az ördög felett aratott győzelem az ő szívében is hatalmas erőt szabadított fel. Azokban a percekben nem a szelíd tanítómester volt Jézus, aki csendes szavakkal tanítja az embereket, hanem sugárzott róla az emberfeletti hatalom, aminek még az ördögök is engedni kényszerülnek. A hír gyorsan szertejárt a városban. Nem került sok időbe s már ott voltak a hozzátartozói is. Amikor Jézust meglátták, megijedtek, mert nem olyan volt, mint egyébként: látszott rajta az Isten Lelkének teljessége, az, hogy a Szentlélek teljesen hatalmába kerítette és betöltötte, s olyan erők hullámzanak, áradnak benne, amelyek egyébként nem voltak benne ilyen mértékben. A rokonok egyszerűen annyit láttak, hogy Jézus „magán kívül van". Szó szerint ezt mondták: „extázisba esett". Az extázis pontos jelentése: önkívületi állapot, amelyben az ember elveszíti az önuralmát, nem ura saját magának, nem azt teszi, amit akar, hanem egy benne lévő másik erőnek enged. Olyasféle állapot volt ez, mint az apostoloké Pünkösdkor, amikor azt mondták róluk, hogy édes bortól részegedtek meg (ApCsel 2,13).

Ez az esemény nem mindennapi volt. Jézus általában mindig nyugodt, csendes, szelíd volt, ekkor azonban a Szentlélek annyira hatalmába kerítette, hogy többé nem a megszokott módon beszélt és cselekedett, hanem úgy, mint egy megszállott.

A szemtanúk között írástudók is voltak, akik abból a célból utaztak oda Jeruzsálemből, hogy Jézus tevékenységét megvizsgálják. Valószínűleg a naini ifjú feltámasztásának a csodája egész Júdeát lázba hozta s az késztette őket arra, hogy közelebbről foglalkozzanak Jézus működésével s megnézzék, lehetne-e valami szabálytalanságot, törvénytelenséget, istentelenséget, egyszóval olyasmit felfedezni a működésében, ami miatt el lehetne némítani.

Amikor ezek a jeruzsálemi kiküldöttek meghallották, hogy Jézus rokonai Jézust megszállottnak mondták, azonnal megállapították: Jézus megszállott, azért tud ördögöket űzni, mert ő maga is az ördögök hatalmában van s az a démon, aki Jézusban van, bizonyosan maga az ördögök fejedelme, Belzebub, vagyis maga Sátán. Ez tehát Jézus erejének, csodatevő hatalmának a titka! A benne lakó ördög erősebb, mint a többi ördög, nyilvánvaló tehát, hogy enge¬delmeskednek neki! Az ördögök fejedelme által űzi ki az ördögöket!

Így hajtották Jézus rokonai a vizet a farizeusok malmára és szolgáltattak maguk alapot a Jézus elleni vádaskodáshoz azzal, hogy nem tudtak különbséget tenni Isten Lelke és a gonosz lélektől való megszállottság között. Nem is gondoltak arra, hogy mennyire más a gonosz lélek működése és mennyire más az, amikor Isten Szentlelke munkálkodik: a gonosz, ördögi lélek mindig ront, pusztít, nyomorúságba dönt, Isten Szentlelke pedig gyógyít, tisztít, megújít, megszabadít. Az ördög nem vakot és némát gyógyít, inkább azzá tesz. Jézus pedig szabadítást végzett tehát nyilvánvalóan Isten Szentlelke erejével cselekedett. Bár Jézus nem hallotta, amit az írástudók megállapítottak és terjesztettek róla, tisztában volt a szívük minden titkos és kinyilvánított gondolatával.

Nyomban magához hívatta őket (Mk 3,23) és tanítani kezdte arra, hogy milyen az ördögök munkája, hatalma és milyen az Isten Szendéikének a hatalma.

Jézus, aki az imént még valóban extázisbán volt, már ismét a régi, megszokott nyugalommal fejtegette a kétféle hatalom, a kétféle lélek közötti világos különbséget.

KÉRDÉSEK:

1. Érdekes lehet arról beszélgetni, hogy kinek mit jelent a neve. Ez is lehet egyfajta örökség. Van azonban egy közös nevünk is: keresztyének / keresztények. Vajon miért írjuk, halljuk kétféleképpen?
2. Vegyük sorra, milyen neveket kapott Jézus, s miket mondott magáról! (például az „Én vagyok" mondások) Mi ezeknek a jelentőségük?
3. Jézus Krisztus látja gondolatainkat is. Volt-e már olyan istentisztelet, ahol azt gondoltuk, hogy minket „prédikálnak ki"? Ha igen, jusson eszünk-be: lehet, hogy csak a Szentlélek akart végre tükröt tartani elénk. Néha olyan kérdésekre is válaszol, melyeket fel sem merünk tenni.
4. Jézus Krisztus ügyének egyetlen ellenség sem árthat annyit, mint a benne hívők hiteltelensége. Hány embert botránkoztat meg életvitelünk, s komolyan vesszük-e ezt a tényt?

A „HÁZ URA"

A Belzebub vagy Belzebul elnevezés pontos jelentését nem lehet tudni, de valószí-nűleg ezt jelenti: a ház ura. (Baál-Beél: úr, zebul: ház, lakás). Jézus maga ilyen értelemben beszélt Belzebubról a farizeusoknak.

Először arról beszélt, hogy egy olyan ország, amelyben az egyik szolga a másik ellen harcol, nem sokáig marad fenn. Ha Belzebub a többi ördög ellen harcolna ezen a földön, akkor az ördögök országa, hatalma nem maradhatna fent, egyik ördög kiűzné, előzné a másikat. Egyik holló a másiknak nem vájja ki a szemét, tartja a magyar közmondás. Az ördögök nem egymás ellen harcolnak és nem Jézusnak szolgálnak, hanem mind Jézus ellen vannak. Azután azt mondta, ha egy házban egy erős ember lakik, akkor abba a házba csak az mehet be erőszakkal, aki még erősebb, mint az, aki benne lakik. Aki erőszakkal behatol, annak meg kell kötöznie a bentlakót, csak azután rabolhat-ja ki azt a házat. Ha egy emberben az ördög a ház ura, és uralmat gyakorol annak az embernek a gondolkozásmódja, szíve, akarata felett, azt az embert csak az szabadíthatja meg, aki erősebb annál az ördögnél.

Az erősebb képes legyőzni az ördögöt, megkötözni és birtokba venni azt a „házat".

Jézus egy harmadik példát is mondott.

Voltak ugyanis abban az időben Izraelben olyan emberek, akik gonosz ördögi lelkeket tudtak kiűzni az emberekből varázsigékkel és egyéb olyan eszközökkel, amelyeknek ördögűző varázserőt tulajdonítottak. Az ilyen esetekben, amelyek természetesen csak ritkán jártak valóságos eredménnyel, azt mondták a zsidók, hogy Isten kegyelme, irgalma mutatkozott meg az ördögűző emberben. De vajon hogy mondhatták a farizeusok, hogy Jézus Belzebub által űzi ki az ördögöket? Jézus nem az ördög erejével volt képes kiűzni az ördögöket, hanem a Szentléleknek az erejével, isteni erő birtokában cselekedett. Ő erősebb, mint Belzebub, erősebb az emberekben uralkodó, bentlakó ördögöknél.

Miközben Jézus ezeket elmondta, a szíve megtelt haraggal. Látta, hogy a farizeusok nagyon is tisztában voltak azzal, hogy Jézus a Szentlélekkel telt meg és valóságos isteni erő

működik benne, csak nem akarták azt elismerni, mert attól tartottak, hogy akkor Jézus egészen fölébük kerekedik, ők pedig elveszítik egész hatalmukat és tekintélyüket.

Ezért szándékosan, belső meggyőződésük ellenére állították azt, hogy Jézus az ördög erejével űzi ki az ördögöket, mert az ördög szállta meg őt. Más szavakkal kifejezve a farizeusok a Szentlélek munkájára azt mondták, hogy az az ördög munkája, jóllehet a szívük mélyén tudták, hogy amikor ezt állítják, akkor hazudnak.

Ez volt az oka annak, hogy Jézus soha nem látott szigorúsággal, sőt haraggal támadt ellenük. Látta szemükben a ravaszságot, a számítást, látta, hogyan hazudnak és káromolják Isten Szendéikét. Szörnyű ítéletet mondott ki akkor Jézus: „Aki nincs velem, az ellenem van, aki velem nem gyűjt, az tékozol.” Aki tehát nem dönt nyilvánvalóan Jézus mellett vagy ellen, az Jézus ellen dolgozik. Mindenkinek állást kell foglalnia, senki sem maradhat semleges: Isten Lelke van-e Jézusban, vagy a Sátán lelke?

Majd így folytatta Jézus: „Minden bűn és káromlás megbocsáttatik az embereknek, de, aki a Szendéiket káromolja, annak nem bocsáttatik meg. Még, aki a Krisztus ellen beszél, az is nyer bocsánatot, de aki a Szentlélek ellen szól, annak az nem bocsáttatik meg sem ezen a világon, sem a másvilágon.”

Hogy lehet, hogy miközben Jézus és a Szentlélek egyenlő módon Isten, a Jézus elleni beszédre van bocsánat, de a Szentlélek ellenire nincs? Úgy, hogy az meglehet, hogy valaki Jézusban nem ismeri fel a Krisztust, Isten Fiát, kételkedik benne, nem hisz benne. De a Szentlélek megismerésére eljutott ember nagyon is tudja ki Jézus és ki a Szentlélek, az tehát Isten megisme-ré-sé-nek a legmagasabb fokára is eljutott: ha tehát egy ilyen ember azt állítja, hogy a Szentlélek munkája ördögi munka, az minden korábbi megvilágosodása ellenére olyan mélyre süllyedt, ahonnan nincs többé menekülés, szabadulás. Annak az embernek a szívéből úgy kiment a Szentlélek, hogy nem tér oda vissza soha többé, sőt a korábban kiűzött ördög hetedmagával tér oda vissza úgy, hogy annak az embernek az állapota gonoszabb lesz az előzőnél. Nem marad meg benne az isteni életnek egy szikrája sem.

Nem támad benne többé megbánás, bűnbocsánat és megtérés utáni vágy. Ezért ez szörnyűbb minden más bűnnél.

KÉRDÉSEK:

1. Mit lehet kezdeni a haraggal? Az is baj, ha kitör belőlünk, mert ártunk másoknak. Az is baj, ha nem engedjük kitörni, mert megbetegít minket. Mi a helyes eljárás tehát? Vajon van-e „jogos” harag?
2. A Bibliát Isten Szentlelke ihlette, így csak az értheti, aki a Lélek által olvassa. Értjük-e Isten szavát, s ha nem, tudjuk-e, mit tehetünk ezért?
3. Sokakat félelemmel tölt el, ha a Szentlélek elleni vétekre gondolnak. Vajon mit is jelent ez? (Vegyük hozzá még: 1Thessz 5,19-et)
4. A farizeusok „valódi” kegyes emberek, s mégis „igazi” ellenségei Jézusnak. Vajon miben? Hogyan válhat valakiből farizeus?
5. Az „ördögűzés” abban az időben is gyakorlat volt, s a kegyesek között is voltak, akik erre „felhatalmazást kaptak”. Jézus csak rájuk hivatkozik, hogy lehetetlenné tegye a farizeusok érvelését: a Sátánt önmagával nem lehet kiűzni! Mi mit gondolunk az ördögűzésről?
6. Mit akar mondani Jézus az „erős ember” példájával? (Mt 12,29-30)

JÓNÁS JELE

(Mt 12,38-42; Lk 11,29-32)

A farizeusok nem nyugodtak bele abba, hogy alulmaradtak, nem akarták, hogy Jézus ítélete, amit felettük kimondott, érvényes legyen, azt követelték Jézustól, hogy bizonyítsa be, hogy igazat beszél: bizonyítsa be, hogy benne Isten Szentlelke van, adjon tehát jelt, bizonyítékot. Ezzel azt fejezték ki, hogy látják ugyan a csodákat, amelyeket Jézus cselekszik, de az ő véleményük változatlanul az, hogy az ördög erejével cselekszi a csodáit. Bizonyítsa hát be, hogy Isten erejével teszi azokat.

Jézus tisztában volt azzal, hogy ezekkel az emberekkel kár egy percig is vitázni, azért így felelt nekik: „Ez egy gonosz nemzedék: jelt kér, de nem adatik más jel neki, mint Jónás próféta jele; mert amint Jónás jel volt a ninivebelieknek, éppen úgy Jézus is jel ennek a nemzedéknek. És amint Jónás három napig volt a hal gyomrában, úgy lesz Jézus is három napon át a föld mélyében."

Jézus tehát együtt említ két dolgot. Jónás jel volt a niniveiek számára, Isten által küldött bizonyságtevő és a niniveiek hittek benne, a zsidó vezetők azonban nem hisznek Jézusban. Ez az egyik dolog. A másik az, hogy Jónás a hal gyomrá¬ban volt. Ez volt a megaláztatása: Jézus is elszenvedi a meg-aláztatást, a halált, még súlyosabban aláztatik meg tehát, mint annak idején Jónás. De éppen a megaláztatása lesz a bizonyíték arra, hogy valóban Isten küldte a földre. Mert Isten fel is fogja támasztani a halálból, amint Jónást is kihozta a hal gyomrából, a halál jelképes állapotából. A farizeusok nem értették meg Jézus szavainak az értelmét.

KÉRDÉSEK:

1. Jézus nem vitázik ellenfeleivel, „csak" prófétál saját haláláról (Jónás jele).
2. Mire tanít ez az eset? Hogyan kell válaszolnunk a velünk vitázóknak?

A HÉT DÉMON

(Mt 12,43-45; Lk 11,24-26)

Izrael akkori állapotának a jellemzésére még egy hasonlatot, példát mondott. Egy embert egy ördög tartott megszállva. Az ördög hogy, hogy nem, kiment abból az emberből. Ekkor az ember kitakarította, megtisztogatta a házát, tiszta, kegyes életet kezdett élni. Egyet azonban elmulasztott: elmulasztotta kérni Istent, hogy Szendéikével lakjék az ő üres házában, a szívében, tegye szent templommá a szívét, testét. Ehelyett teljes önállóságra rendezkedett be. Nem adta magát Isten uralma alá. Úgy gondolta, hogy nem szolgál az ördögnek, de nem szolgál Istennek sem. Pontosan ilyen volt Izrael háza is Jézus idejében: megszabadult a bálványimádás régi, gyalázatos bűnéből, de Isten nem lakott az emberek szívében. Isten törvényét nagyon külsőségesen, látszat és betű szerint tartották csak meg. Nem keresték Isten kegyelmét, nem hiányzott nekik Isten ereje, hatalma, uralma. A farizeusok is rendes emberek voltak, vallásosak, tisztességesek, rendszeresen tisztálkodtak, lelki értelemben is, de Istenhez nem volt igazán közük. Az ilyen embernek az a vége, hogy a tisztátalan ördögi lélek visszatér beléje, de hetedmagával s gonoszabb, kegyetlenebb lesz hozzá, mint volt. Izrael is így járt: megszabadult ugyan a bálványimádás, a Baál-tisztelet démonjától, de visszatért belé az álszentség, képmutatás, kevélység, szeretetlenség és sok démon.

Jézus voltaképpen ez ellen az állapot ellen adott komoly figyelmeztetést.

KÉRDÉSEK:

1. A hét démon története igen ijesztő lehet. Tisztázzuk a kezdő állapotot: megszállottság. Majd a szabadulás utáni lehetőséget: békés élet. Hogy lehet elérni azt az állapotot, hogy a gonosz lélek ne tudjon visszatérni? Mert ha visszatér, az utóbbi állapota rosszabb lesz az előzőnél!
2. Hogyan tölthet be minket Isten Szentlelke?

JÉZUS ANYJA

(Mt 12,46-50; Mk 3,31-35; Lk 8,19-21)

Mialatt Jézus a farizeusokat és az írástudókat leckéztette, néhányan, valószínűleg Jézus rokonai értesítették Máriát, hogy Jézussal valami komoly baj van, úgy látszik, mintha eszét vesztette volna (nem értették azt az állapotot, amelyben Jézus egészen megtelt Szentlélekkel, az extázist elmeháboro-dásnak nézték). Hamarosan megérkezett Mária és vele együtt néhány fia is. Nem tudtak bejutni, így kint álltak meg, Mária azonban nem nyugodott bele abba, hogy nem tud Jézushoz odajutni, beüzent tehát neki, hogy ő van itt kint és kéri, hogy jöjjön ki, beszélni akar vele.

A hír el is jutott Jézushoz. Jézus egy szempillantás alatt tisztán látta, hogy mi valójában Mária szándéka: az, hogy hagyja abba azt, amit csinál. Máskor is beleavatkozott már Mária Isten országa dolgaiba: a kánai menyegző alkalmával. Pedig Jézus már akkor világosan megmondta anyjának, hogy neki, Jézusnak az a feladata, hogy a mennyei Atya dolgaival foglalkozzék. S lám, most ismét beleavatkozik Isten dolgaiba, csak azért, mert anyai szíve tele van féltéssel és nyugtalansággal. Mária valóban attól félt, hogy fia túlhajtja magát, azonkívül nagyon féltette a hatalmasok ellen folytatott kérlelhetetlen harca, töretlen bátorsága, megalkuvást nem ismerő igazságszeretete miatt: biztosra vette, hogy annak nem lesz jó vége. Jézus azonban nem korlátozhatta tevé-kenységét családja kívánságai, emberi gondolatai miatt. így azután rámutatott a körülötte ülőkre és ezt mondta: „Nézzétek, ezek az én anyám és testvéreim, mert mindenki, aki cselekszi az én mennyei Atyám akaratát, az nekem férfitestvérem, nőtestvérem és anyám.”

TANULSÁGOK:

1. Az adakozás Jézus követőinek természetes áldozata. Nem ok nélkül, hanem nagyon is tudatosan, hálából adakoztak azok, akiken Jézus segített. Ahogy a megsegített emberben természetesen fakad a hála és az a természetellenes, ha a hála helyett hálátlanság támad, ugyanúgy természetesnek tartották azok az asszonyok is, akiken Jézus segített, hogy a hálájukat megmutassák. Voltak közöttük nagyon jómódúak, akik könnyen adhattak, de voltak olyanok is, akiktől nagy áldozat volt, amit adtak. Jézus egyiktől sem kért soha semmit, de amit szere tétből, hálából adtak neki, azt elfogadta tőlük.
2. Az adakozás mértéke egyenes arányban nő vagy csökken az Isten iránti hála mértékével. Aki sokat kapott, aki sokra értékeli azt, amit Istentől a Jézus Krisztusban kapott, az szívesen ad sokat is. Aki úgy érzi, hogy keveset vagy semmit nem kapott Istentől az az adakozás alkalmával arra gondol, hogy ő ugyan miért adjon? Aki kifogásolja azt, hogy az egyházban adakozni is kell, perselyeznek, áldozatos hetet tartanak, az nem a szegénysége miatt rosszallja azt, hanem azért, mert a szívében nincs hála, úgy érzi, hogy semmit sem kapott Istentől.

3. A névnek jelentése van: a bibliai nevek mind lefordíthatók. A mai nevek üresek, csaknem teljesen mindegy, hogy ki milyen nevet kap a keresztségben. Van azonban egyetlen egy név, amelynek ma is komoly jelentése és jelentősége van: Jézus neve és azzal együtt a keresztyén név. Jézus neve azt jelenti: Szabadító, a keresztyén név pedig azt jelenti: krisztus-követő ember. Ezt a két nevet viseljük szívünkben, kívül pedig látszódjék meg rajtunk, hogy erről a két névről neveztetünk.
4. Jézusnak csak azok árthatnak, akik hozzá tartoznak. Ellenségei mind tehetetlenek vele szemben mindaddig, amíg Jézus követői nem sietnek a se-gít-ségükre, ahogy Jézus rokonai akaratlanul is segítségükre siettek az írástu-dók-nak. Jézusnak csak a keresztyének bűnei ártanak, a ke-resztyének hitet-lensége, gyávasága, megalkuvása, árulása, hűtlen-sége, önzése, templomkerülése. Ez a legerősebb fegyver Isten ügye ellen: a keresztyének bűnös élete. Vigyázzunk, nehogy Isten ellenségeinek az esz-közeivé váljunk!
5. A harag önmagában még nem bűn. Isten is haragszik, Jézus is többször szent haragra gerjedt. Amit Isten tesz, az semmiképpen sem lehet bűn. A harag azonban veszedelmes, mert az embert bűnre viszi, rossz tanácsokat ad az embernek. Azért nem szabad megtűrni, mert a megtűrt, melengetett harag táptalaja sok bűnnek. A haragot el kell magunktól vetni.
   Nem szabad eltenni másnapra. Ne menjen le a nap a ti haragotokon. Ám haragudjatok, de ne vétkezzetek! Vessetek el magatoktól minden haragot és felgerjedést!
6. A bűnök bocsánata összefügg a bűnös megtérésével. Isten irgalmas és kész megbocsátani mindenkinek minden bűnt, de csak annak bocsát meg, aki megbánja és elhagyja a bűnét. Aki megmarad a bűnében, az nem kaphat bocsánatot. Krisztus mindenkiért meghalt, de ez nem azt jelenti, hogy mindenki üdvözül, még az is, aki élete végéig mindig bűnben marad és tudatosan elutasítja magától Isten megbocsátó kegyelmét, hanem azt jelenti, hogy aki Jézushoz megy és kegyelmet kér, az kap. A Szentlélek elleni bűnre azért nincs bocsánat, mert aki elköveti, az soha többé nem tér meg, nem támad fel benne a megbánás, megalázkodás, nem támad fel benne éhség és szomjúság Isten bocsánata után. Nem Isten irgalmasságának van tehát határa, hanem a bűnös nem képes megtenni a Keresztig vezető utat.
7. Szentlélek nélkül Isten legegyszerűbb, legvilágosabb üzenetét sem le-het megérteni. A farizeusoknak hiába mondta Jézus a legvilágosabb tanítást, a legragyogóbb példákkal, nem értették meg. Akiben nincs Isten Szentlelke, az nem érti Isten igéjét, beszédét. Aki viszont érti, amit hall, az sohasem magától érti, nem a természetes értelme révén érti, hanem azért, mert a Szentlélek megérttette vele. Ez a Szentlélek megvilágosító munkája.
8. A hitbeli egység magasabb rendű, mint a rokoni kapcsolat. Aki szereti és szolgálja a mennyei Atyát, engedelmeskedik az akaratának, mert hisz a mennyei Atya erejében és szeretetében, az Jézushoz közelebb áll, mint az az asszony, aki test szerint anyja volt. Érthető, mert aki hisz, az Jézus testének tagja, része, tehát Jézussal lelki módon valóságosan egy. A Jézussal való hitbeli egység felette áll a családi köteléknek.

KÉRDÉSEK:

1. Jézus rokonainak magatartása „megállító”. Kik és miért mondták Jézust megszállottnak?
2. Rokonai haza akarják vinni, azaz nem értik, ami történik. Nem férhetnek hozzá, hát üzennek neki. Jézus válasza kétféle értelemben is fontos lehet:
   a/ Nem tagadja meg rokonait - azok furcsa magatartása ellenére sem;

b/ Viszont mindenkit családjába fogad, aki Isten akaratát érti és cselekszi. Mi hogyan érthetjük ezt?

3. Jézus minden esetben családi kapcsolatai elé helyezte szolgálatát, s erre biztatta tanítványait is. Ezt nem szeretetlenségből tette, hanem megmentésük érdekében. Hogyan gondolkodhatunk erről reálisan, a család és a szolgálat összefüggésében? Beszélgessünk tapasztalatainkról, keressük együtt Isten akaratát ezekben a döntésekben!
4. Mária mint féltő anya lép színre. Nem lehetett könnyű elviselnie fia magatartását, és a templomi bemutatásánál előre megjósoltatik az anyai sors is (Lk 2,35). Érdemes gondolkodni azon, hogy miképpen lehetséges Mária közbenjárásában hinni, amikor maga Jézus többször is „helyre-iga-zítja" őt (pl. Jn 2,4), s halálakor Jánosra bízza (Jn 19,25-27). Azaz még önmaga terhét sem hordozhatta el, nemhogy másokét. Az újszövetségi iratokban semmiféle alapja nincs a Mária közbenjáró szerepéről való tanításnak, sőt minden épp az ellenkezőjéről szól: az Atya színe előtt egyedüli közbenjárónk Jézus Krisztus!

30. PÉLDÁZATOKBAN TANÍTÁS

VÁLTOZÁS JÉZUS NYILVÁNOS SZEREPLÉSÉBEN

A gyűlölet megnyilvánulása, amiről az előzőekben már szó volt, világosan megmutatta, hogy a farizeusok és írástudók visszavonhatatlanul elhatározták Jézus elpusztítását. A csodáit nem lehetett többé letagadni, azért voltak kénytelenek azt állítani, hogy Belzebub ördögi segítségével képes azokat véghezvinni, ezáltal pedig annak a képtelenségnek az állítására kényszerültek, hogy Jézusban az ördög gonosz lelke testesül meg. Mivel még nem érkezett el Jézus áldozatának az ideje, Jézus nyomban elhatározta, hogy változtatni fog a nyilvánosság előtti szereplése eddigi módján. Számolnia kellett a farizeusok és írástudók megnövekedett gyűlöletével, akik csak a megfelelő alkalomra vártak, hogy elfogathassák. Elhatározta, hogy ezentúl inkább a követőivel foglalkozik. Őket kell erősíteni, nevelni a hitben. Galilea és Júdea amúgy is meghallotta már az evangéliumot: nem volt e két tartományban egyetlen olyan város vagy falu, amelyikben Jézus meg ne fordult volna, vagy amelyikben ne tudták volna, amiket tanított és cselekedett. Most már arra volt szükség, hogy azokkal törődjék többet, akik az evangéliumra felfigyeltek, Jézusban hitre jutottak és Isten országa dolgai iránt mélyen érdeklődtek.

Miután most már azoknak beszélt, akik hittek benne és követték őt, példáza-tokban kezdte tanítani őket.

A PÉLDÁZAT

Minden nép nyelvében, de különösen a keleti népek nyelvében lehet képeket és hasonlatokat találni: a lelki, szellemi, lényegében láthatatlan, nem érzékel-hető, nem tapintható, nem kézzelfogható dolgokat egy-egy kép vagy hasonlat egyszeriben érthetővé teheti. Izrael országában ősrégi tanítási módszer volt a képek, példázatok alkalmazása. Jóformán nem tudtak 10 szót kimondani úgy, hogy mindjárt egy képet, vagy példabeszédet

ne fűztek volna hozzá. Az Ótestamentum könyvei is tele vannak ilyenekkel, főleg a Példabeszédek könyve. A Jézus korabeli tanítómesterek is szívesen használták a hasonlatokat. Az elvont, szellemi dolgokról csak úgy lehet beszélni, ha a hallgatók valamiképpen meg tudják ragadni azokat. Az újszövetségi könyveket lapozgatva, mindjárt az evangéliumokban kiderül, hogy Keresztelő János és Jézus egyaránt milyen szívesen és nagy számban használtak példabeszédeket, ké-peket, hasonlatokat.

Keresztelő János, amikor a Messiás eljöveteléről beszélt és érzékeltetni akarta, hogy milyen lesz, miért jön, mit fog tenni, akkor azt mondta: fejsze lesz a kezében és azzal fákat fog kivágni és tűzre tenni. A fejsze a fák gyöke-rénél van. Nagyon hamar eljön tehát az ítélete, amelynek nem állhat ellene senki, ahogy a fák gyökerei sem képesek ellenállni, ha a favágó fejszével támad rájuk. Egy másik kép volt a szórólapát, amellyel a tiszta búzát és a szemetet, a polyvát választották el egymástól.

A Hegyi Beszéd is tele van képekkel: só, gyertya, hegyen épített város, szálka és gerenda az emberek szemében, szoros kapu, keskeny út, széles út, kősziklára, homokra épített ház stb. Jézus a legritkább esetben érvelt logikai eszközökkel, mindig képekkel bizonyította állítása igazságát. Amikor arról beszélt, hogy a régi farizeusi igazság nem értheti meg az evangélium élettel teljes új igazságát, akkor azt mondta, hogy az új bort nem lehet régi tömlőkbe tölteni. Jóformán minden tanítása tele volt képekkel és hasonlatokkal (tékoz-ló fiú, elveszett bárány, drakma, irgalmas samaritánus stb.).

Ezek a példázatok mindig rövidek és rendszerint az értelmük is tömören megfogalmazható, s ami nem kevésbé fontos, olyan egyszerűek, hogy mindenki azonnal megértheti.

Már most mindezektől a képektől, hasonlatoktól, példabeszédektől, illusztrációktól meg kell különböztetnünk a példázatokat, mert azok főleg két szempontból mások, mint amazok:

a) Homályosabbak: első hallásra nem mindjárt érthetőek. Olykor talá-nyosak, rejtélyes az értelmük. Értelmük igen mélyen rejtőzik, s arra nem lehet egy szempillantás alatt rátalálni.

b) Egy titokzatos világ, Isten országa titkait ismertetik meg velünk. Egy más világba vezetnek be bennünket, ahol még sohasem jártunk és ezért minden ismeretlen és idegen, szokatlan és nem emberi.

Természetesen mi más helyzetben értékeljük a példázatokat, mint a Jézus-korabeli zsidók; mi már mindegyik példázatot ismerjük s a mi számunkra már korántsem olyan rejtélyesek, mint annak idején a zsidók számára, arról nem is beszélve, hogy ők Isten országa alatt olyan országra gondoltak, amelyik ezen a földön valósul meg, a meglevő földi országokhoz hasonló, csak nem közönséges földi halandó, hanem az égi Messiás uralma alatt.

Azért is volt számukra nehezen érthető, amikor Jézus az Isten országáról szóló példázatokat mondta nekik.

Honnan vette Jézus ezeket a példázatokat? A természetből, az egyszerű emberek mindennapi életéből, az ipari és kereskedelmi életből.

Jézus példázatainak az alapgondolata az, hogy mindaz, amit Isten a természetben és az emberek földi életében tesz, mindaz valójában lelki dolgok kiábrázolása. Ugyanaz az Isten, aki a természet dolgait teremtette, egy lelki világot is teremtett. Aki kicsíráztatja a vetőmagot a földben, az emberek szívében is kicsíráztat lelki magvakat. Ahogy a törvények uralkodnak a természet világában, ugyanúgy törvények uralkodnak a lélek világában is.

Még két szempontból kell különbséget tennünk a példázatok között:

a) Vannak egyszerű példázatok: ezekben egy dologról van szó, azaz egyetlen olyan dolog van, amit lelki dolgokra szabad átvinni a többi részt azonban nem szabad minden áron csak

lelki jelentés szerint értelmezni. Pl. az irgalmas samaritánus példázatában egyetlen lelki vonatkozás aknázható ki, az irgalmasság.

b) Az allegóriák esetében már más a helyzet, mert az allegóriáknak minden része lelki mondanivalót tartalmaz. Ilyen allegóriákat főleg János evangéliumában lehet találni.

A PÉLDÁZATOK HÁROM CSOPORTJA

Azokat a példázatokat, amelyeket Jézus másfél év alatt Isten országáról elmondott, három csoportba lehet osztani:

a) Az elsőbe sorolhatók azok a példázatok, amelyek Isten országa története-téről, növekedéséről és fejlődéséről szólnak, főleg Máté és Márk evangéliumában. Képeiket főként a természetből, a mezőgazdasági és halászéletből merítette Jézus.

b) A második csoportba azok a rövid elbeszélések tartoznak, amelyeket Isten országa Királyának és alattvalóinak a kapcsolatáról mondott Jézus. Ezekben a Király az irgalmas, szeretetteljes Úr, aki keresi az elveszettet, a szegényt pedig vendégségbe hívja. Ezeket a példázatokat főleg Lukács evangéliumában találjuk meg.

c) A harmadik csoport példázatait az utolsó időszakban mondta el Jézus: ezek is többnyire rövid történetek, amelyekben Jézus az embereknek Isten elleni gyűlöletét leplezi le és rámutat az eljövendő ítéletre. A Fiút a gonosz szőlőmunkások megölik, majd utoléri őket az ítélet. Ilyen példázatokat Máté és János evangéliumában lehet olvasni.

A PÉLDÁZATOK CÉLJA

(Mt 13,10-17; Mk 4,10-12; Lk8,9-10)

Jézus maga mondta meg a tanítványoknak, hogy mi a céljuk a példázatoknak: az, hogy világossá tegyék, megértessék, mintegy leleplezzék Isten orszá-ga titokzatosságát, azok pedig, akik nem tartoznak Isten országához, be-lássák, mennyire érthetetlen misztérium számukra Isten országa. Idézte Ezsaiás könyvéből a 6. rész 9–10 verseit: „Menj és mondd ezt a népnek: Hallván halljatok és ne értsetek, látván lássatok és ne ismerjetek. Kövérítsd meg e nép szívét és füleit dugd be és szemeit kend be: ne lásson szemeivel és ne halljon füleivel, ne értsen szívével.”

Ebből már kitűnik, hogy a példázatokkal Jézusnak két célja volt:

a) Azok, akik Isten országához tartoznak, Jézushoz őszintén vonzódnak, ragaszkodnak, a példázatok révén jobban, mélyebben értsék meg Isten országa mély értelmét, lényegét.

b) Azok pedig, akik nem tartoznak Isten országához, ne értsenek abból semmit. Hiába hallották a példázatokat, nem értették meg azt, amiért Jézus elmondta azokat.

A példázatok tehát valójában határt húztak Jézus követői és azok között, akik legfeljebb kíváncsiságból mentek utána. A példázatokban való beszéd lassanként elszoktatta Jézus közeléből a pusztán kíváncsiskodókat. Azok viszont, akik valóban megtértek, még jobban ragaszkodtak Hozzá.

A MAGVETŐ

(Mt 13,1-9; és 18-23; Mk 4,1-8; Lk 8,4-8 és 11-15)

Első alkalommal Kapernaumban mondott Jézus példázatot. Mivel nagy sokaság kereste fel, elment hazulról, kiment a tenger partjára, ahol beült az egyik halászhajóba, közel a parthoz,

úgy hogy a sokaság a parti homokon kényelmesen letelepedhetett s mindenki jól láthatta és hallhatta őt.

Egy magvetőről kezdett beszélni, aki kiment a földjére vetni; Nem vélet-lenül beszélt magvetőről, mert abban az időben, novemberben éppen vetési idő volt, mindenfelé látni lehetett magvető embereket, akik tempós léptekkel haladva szórták a vetőmagot a földeken.

Jézus elmondta, hogy a vetőmagok négyféle talajba hullottak. Némelyik az út szélén letaposott földre esett, ahol vagy eltaposták az arra járó emberek, vagy felkapkodták a madarak. Abból tehát nem lett termés. Némelyik mag sziklás talajba hullott, ahol csak nagyon sekély termőréteg volt a sziklákon. Az odaesett mag ott gyorsan kikelt, mert a vékony földréteget a nap hamarabb felmelegítette, de mivel nem tudott kellőképpen meggyökerezni, kiszáradt. Némelyik mag olyan helyre esett, amelyik tövises, gazos volt: ki-kelt ugyan, de mivel a tövises gaz gyorsabban nőtt, elsatnyult és kipusztult.

Végül az a mag, amelyik jó talajba hullott, az szépen kifejlődött és bőven ter-mett, az egyik harmincszor annyit, a másik hatvanszor, a harmadik százszor annyit. A magvetőről szóló példázat egyúttal allegória is volt, mert nemcsak egyetlen főgondolata volt, hanem minden részlete jelentőségteljes gondolatot tartalmazott. Az egész példázat arról szólt, hogyan keletkezik és hogyan fejlődik Isten országa az embervilágban?

A Magvető: Jézus és az ő szolgái, a jó mag: az evangéliumhirdetés, a prédikáció, a letaposott út: az érzéketlen lélek, a madarak: az ördögök.

A köves hely: a pillanatnyilag lelkesedő ember lelke, aki később nem törődik azzal, amit hallott, a tövises hely: az az igehallgató lélek, aki beveszi ugyan amit hall, de nem tér meg, nem tisztítja meg életét a lelki gyomoktól, a jó föld: az a lélek, aki hálásan fogadja és ápolja a hallott igét.

Ennek a példázatnak az a rendkívüli jellemzője, hogy az egész világon mindenütt érthető. Az igehirdetés sorsa az egész világon pontosan az, amit Jézus ebben a példázatban leírt. Szerte a világon mindenütt vannak közömbös emberek, akiknek semmit sem számít az igehirdetés. Mindenütt akadnak olyan emberek, akik meghallgatják ugyan, de semmi sem marad meg bennük abból, amit hallottak.

Ha megpróbáltatást kellene szenvedniük, egy pillanatig sem ragaszkodnának az igéhez.

Mindenütt vannak olyan igehallgatók, akik meghallgatják a prédikációt, de az életükön semmit sem hajlandók változtatni: nem vonják le az ige következményeit, így aztán a jó és a rossz együtt nő a szívükben.

Isten országa létrejőve teléhez két dolog szükséges: jó mag és jó föld. Ahol az igehirdetés hívő szívre talál, ott kicsírázik és gyümölcsöt hoz.

A vetőmag egymagában nem elég, a talaj sem. Csak ha a vetőmag a jó talajba bejut, akkor jön létre Isten országa s csak azután kezd növekedni.

A tanítványok ebből a példázatból megértették, ami körülöttük történt, és egyszerre megértették, hogy Isten országa nem földi ország, hanem olyasmi, ami a lelkekben valósul meg. Megtanulhatták, hogy Isten országa lassú terjedésének nem Jézus az oka, nem is az evangélium, hanem az, hogy a talaj, az emberek szíve nem alkalmas rá.

HOGYAN NŐ A MAG?

(Mk 426-29)

A magvető semmit sem tehet a mag növekedéséért. Elvetette, elszórta, de tovább nem tehet semmit. Ha egyszer az bejutott a földbe, türelmesen várnia kell, amíg magától kikel és kihajt.

Nem sürgetheti, nem húzhatja, nem bontogathatja ki a csírát. A növekedést Isten adja. Isten pedig adja is. Isten áldására türelmesen kell várni.

TANULSÁGOK:

1. Jézus tanításainak a megértéséhez türelem kell. Nemcsak hit, buzgóság, hanem türelem is. A példázatok nem egy szempillantás alatt megérthető igazságot tartalmaznak: el kell azokban mélyülni, el kell rajtuk gondol-kozni. Aki türelmetlen, az nem jut el a megismerésig.
2. Isten azt akarja, hogy mi értsük az ő országát, mert bennünk akarja létrehozni azt. Nem a földrajzi világban, a hegyeken és völgyeken, hanem a lélek világában, a mi lelki világunkban akar úrrá lenni. Isten országa azt a tényt jelenti, hogy Isten uralkodik bennünk.
3. Isten országa Isten munkája. Ő hozza létre, mi legfeljebb eszközei lehetünk ebben a munkában. De az ige az övé, és a növekedést is egyedül ő adja. Isten nem úgy hozza létre az uralmát, hogy nekitámad azoknak, akik e világban uralkodnak, nem irtja ki az ellenségeit, nem vesz el senkitől semmit. Mindössze annyit tesz, hogy veti a magot, hirdeti az evangéliumot, az igét, amelyben benne van egy jobb, tisztább, békés, boldog emberi élet ígérete.
4. Isten vetőmagja különös vetőmag: nincs előre kiszámított tény észideje. Néha évtizedek múlva kel ki.
5. Jézus Krisztus is különös Magvető: hallatlan türelemmel képes kivárni, míg vetőmagja egyszer itt is, ott is kikel egy-egy ember szívben. Türelmesen vár arra, hogy egyszer valaki meghallja szavát és megtér hozzá. Jézus Krisztus nem siet. Senkit sem erőszakol. A végén úgyis az övé az utolsó szó: ő fog ítélni élőket és feltámadott halottakat.
6. Az embernek az a szerepe Isten országa létrehozásában és növekedé-sében, hogy legyen jó talaj. Ne tűrjön magában közönyösséget, ne féljen áldozatokat hozni Isten ügyéért, ne engedje, hogy a bűnök zavartalanul tenyésszenek a szívében: fogadjuk szívünkbe az igét és tegyük meg, amire az kötelez.
7. Mindegyik emberben megvan mindegyik talaj. Hol ilyen a szívünk, hol olyan. A lelki életben nincs állandóság. Néha olyan a szívünk, mint a tapló, nincs benne az életnek semmi jele, nincs benne éhség, szomjúság a lelki táplálék után, néha elfognak a gondok, az irigység és meghal bennünk az ige. Vigyáznunk kell, mert a lelki életben is megtörténik, ami a mű-vészetben: csúcspont után hanyatlás következhet s primitív próbál-kozásokba, zavaros formák keresésébe tévedhet. Imádkoznunk kell azért, hogy sohase legyünk rossz talaj, hanem örömmel fogadjuk az igét és megvalósuljon bennünk, sőt növekedjék Isten uralma.
8. Isten áldásaira türelmesen kell várni. Nem lehet siettetni. A felesleges türelmetlenséggel legfeljebb azt érhetjük el, hogy a hitünket rongáljuk.
9. Minden igehirdetés- és hallgatás magvetés, amelynek a nyomában éle-tünk-ben valaminek történnie kell. Ha semmi sem történik, akkor meghalt a mag.

KÉRDÉSEK:

1. Ha mi példát mondunk, azt szeretnénk, hogy általa a másik ember jobban értsen minket. Jézus példázatai is hasonló célúak. Isten országának titkaiba vezetnek. Hogyan lesz az ember életében valósággá Isten uralma? Ki adja, ki fogadja, milyen gyorsan lesz teljessé ez az ország? (Isten országa = Isten uralkodása. Az ember szíve, lelke = a táptalaj. A különböző földek = az ember szívének állapota, megosztottsága. Az ország

„keletkezése” = a magvetés által. A mag = Isten Igéje. A magvető = Jézus és elhívottai, akik róla bizonyságot tesznek.)

2. Isten nagyon békésen „szervezi” országát, nem fegyverrel, hanem „élet-adással” győz. Magot vet. Mire tanít ez a tény minket?
3. Nemcsak úgy érthetjük ezt a példázatot, hogy négyféle ember van, hanem úgy is, hogy egy ember szívében van a négyféle talaj: a jó föld, az útszél, a köves és a tövises talaj. „Miben” igazít el ez minket?
4. A mi mezőgazdasági kultúránkban különösnek hangzik a szántás nélküli vetés. De az idő tájt Izraelben kétszer is vetettek és arattak egy évben, s a föld szántására a magvetés után is sor kerülhetett. A talaj igen köves mindenhol, még szántás után is. Sokszor nem vezettek utak a földek között, így aki arra járt, „letaposta” a legrövidebbnek látszó ösvényt. Ilyen sokrétű „talaj” az ember szíve. Mit érthetünk mindezek alapján Isten reménységéről, az ember újjászületéséről?
5. „Letaposott út” = nem érti az igét, s a „madarak” = a gonosz. Azono-sít-hatjuk-e ezeket a tényeket a magunk szíve állapotának elemeivel?
6. „Köves talaj” = nincs mély gyökér, „kiégeti a nap” = nyomorúság és üldözés támad az ige miatt. Ő mégis örömmel fogadja, bár múló ez az öröm. Vajon hány ember megtérésére igaz ez a kép? Mit lehetne tenni a kövekkel, s mik lehetnek egyáltalán a kövek?
7. „Tövisek” = a világ gondja, s a gazdagság csábítása, mely megfojtja az igét. Hány hívő ember eltántorodásának okává lett az aggodalmaskodás, a sok kívánság? Hogyan kapcsolódhat ide a 10. parancsolat? És az 1Tim 6,6-10?
8. Alapvetően háromféle szívben is növekedésnek indul a vetés (köves, tövises, jó föld)! De csak egyféle szívben érik meg termése! Mire kell hát nagyon figyelnünk az evangélizációval kapcsolatosan?
9. A jó földben is különbségek vannak. A „százannyi” terméshez igen jó föld és igen jó mag szükséges, de ez az ideális állapot nagyon ritka. Nemigen jegyeztek fel ilyen termésarányt gabonafélékkel kapcsolatban. A mező-gazdaságban már a „harmincannyi”is nagyszerű eredménynek számít, a „hatvanannyi” pedig különleges kivételnek. Isten országának más a „ter-mésátlaga”. Ott lehetséges ez a csoda. Hogyan vonatkozhat a példá-zatnak e része a tanítványi kör kiszélesedésére? Mit jelent a misszió-ra gondolva? Beszélgessünk erről!
10. Jézus példázatai nemcsak ajtót nyitnak a csodára, hanem ki is zárnak némelyeket. Hogyan érthetjük szavait, melyeket Ézsaiástól idéz (Mt 13,10-15)? Melyik „földre” emlékeztethet ez minket?
11. A példázatból arra is következtethetünk, hogy Isten nemcsak a „néhánynak” adja a lehetőséget, hanem mindenkinek. Ez a határtalan „nyitott-ság” figyelmeztethet saját szűkkeblűségünk akadályaira. Vajon, mi nem csupán „a biztosra” szeretünk menni? Ő hajlandó magot szórni a letaposott talajra is!
12. Gondolunk-e arra, hogy református gyülekezetünkben mások életében is van bő termés? Vagy csak magunkkal vagyunk eltelve?

A KONKOLY

(Mt 13,24-30, 36-43)

A föld és a vetőmag példázata olyan gazdag, annyira szemléletes képet ad, hogy az Úr Jézus sok tanulságot tudott adni benne tanítványainak.

Arra az alávaló, eléggé el nem ítélhető szokásra emlékeztetett Jézus, ami Izraelben bizony elég gyakran előfordult, hogy a vetés utáni éjszakán a haragosok úgy álltak bosszút ellenségeiken, hogy konkolyt szórtak szét a friss vetésen. Olyasféle gaz volt ez, amelynek a magját szemmel nem lehetett észrevenni, sőt, amikor kikelt akkor sem lehetett megkülönböztetni a nemes gabonától, olyan volt, mint az. Ennek az a következménye, hogy együtt nö-vekedhet a búzával és olyan termést hoz, amelynek az elfogyasztása mérgező hatású. Ha tehát a konkolynak nevezett gaz megérik és összeőrlik a búzával, könnyen veszedelmet okoz.

Jézus ilyen konkolyhintőhöz hasonlítja az ördögöt. Titokban lopakodik arra a földre, amelyet Isten bevetett igéjével és beleveti a maga mérgező, pusztító magját. Kezdetben nem lehet gyanítani a veszedelmet, minden olyan, amilyennek lennie kell, a vetés zöldell és szépen növekedik. Csak jóval később csodálkozik mindenki azon, hogy a szép vetés helyén mennyi kár és mennyi rossz is termett. Az Úr érti, honnan került a konkoly a földbe. Kiszaggatni már nem engedi, mert akkor a gazzal együtt a tiszta, nemes növény is kiszakadna. Várni kell tehát az aratásig, de akkor gondosan különválasztják a búzát és a konkolyt és mindegyik elnyeri a maga méltó jutalmát, sorsát.

Ezt a példázatot Jézus így magyarázta el:

a magvető: Jézus Krisztus, az ember Fia;

a szántóföld: a világ, amelyben Krisztus hinti az ő élő igéjét;

a jó mag: az evangélium, illetve azok, akik azt befogadják;

a konkoly: azok, akikben az ördög lakik;

az ellenség: az ördög;

az aratás: a világ vége, az utolsó ítélet;

az aratók: az angyalok, akik az Isten Fiával együtt jönnek és közre-mű-ködnek az ítélet megtartásában.

A MUSTÁRMAG, A KOVÁSZ

(Mt 13,1–33; Mk 4,30–32)

Ez a két példázat mint két ikertestvér, annyira szorosan összetartozik. Ugyan-akkor, amikor nagy hasonlóság van mindkettőben, lényeges különbség is van köztük.

A mustármag kicsi, kisebb, mint általában más hasonló magvak. Ebből a kicsiny magból viszonylag igen nagy növény fejlődik. Palesztinában 3 méter magasra is megnő. Lukács kifejezetten nagy fának nevezi, természetesen nem más fákkal, hanem más növényekkel összehasonlításban (Lk 13,19). Mindenesetre a madarak fészket rakhatnak az ágai között s jól el tudnak rejtőzni az árnyékában. A madarak egyébként is szeretik a mustármagot, mint táplálékot. A galambokat pl. Izraelben mustármaggal etetik.

A nagyra nőtt fa, ami árnyékot borít a földre és amin madarak fészkelnek, Izraelben a nagy, erős, birodalmak, országok szimbóluma volt. Asszíriát (Ez 31,3–9), Babilont (Dán 4,10–12) és a Messiás eljövendő országát is szívesen hasonlították nagy fához, amelynek az árnyékában madarak fészkelnek (Ez 17,22–23). A kovászról szól a másik, hasonló példázat. Kicsi, kevés, de ha a nagy tömegű tésztába teszik, az egészet megkeleszti. A kovász hatására az egész tészta alkalmassá válik arra, hogy kenyeret süssenek belőle. A kovász úgy elkeveredik, felbomlik a tésztában, hogy nem lehet megtalálni, de hatása az egészben megtapasztalható.

A kovász általában a bűn szimbóluma a Szentírásban, a bűnös vágyak, kívánságok jelképe (Mt 16,6; lKor 5,6–8). Azért is kellett a zsidóknak Hús-vétkor kovásztalan kenyeret

enniük; kovásszal készített kenyeret olyankor egyáltalán nem volt szabad enniük. Jézus mégis Isten országát példázta a kovász lassú, mindent átható munkájával, hatásával. Isten országa ennek a világnak adatott úgy, mint a kovász a kenyértésztának. Miben is közös ez a két példázat? Abban, hogy mindkettő úgy ábrázolja Isten országát, mint ami kicsiny, de naggyá fejlődik.

A mustármagról szóló példázat ezt a fejlődést külsőképpen, lemérhetően szemlélteti, a kovászról szóló pedig azt a hatást érzékelteti, amit Isten országa belsőképpen, lelki módon vált ki az embervilágban, észrevétlenül, láthatatlanul.

A SZÁNTÓFÖLDBEN ELREJTETT KINCS ÉS A DRÁGAGYÖNGY PÉLDÁZATA

(Mt 13,44–46)

Ez a két példázat megint ikertestvérnek mondható. Abban közösek, hogy mindkettőben a megtaláló mindenét feláldozza azért, hogy övé lehessen a kívánt kincs. Isten országa is olyan értékes, hogy minden egyébről inkább érdemes lemondani érte. De van különbség is a két példázat között: a kincs megtalálója sohasem gondolt arra, hogy kincset keressen, egyszerűen ásott valakinek a földjén.

Emberileg szólva puszta véletlenség volt, hogy ráakadt a földben rejtőző kincsre.

A gyöngykereső azonban élete főcéljának tartotta szebbnél-szebb gyön-gyök feltalálását: nem csoda tehát, ha egyszer egy igazán páratlanul szép pél-dányra akadt. Vannak emberek, akik egész életüket leélik úgy, hogy mindig csak a hétköznapi, egyszerű, megszokott dolgok érdeklik, sohasem érdek-lőd-nek a magasabb rendű, lelki dolgok iránt, mások pedig gyermekkoruk óta gyönyörködnek a lelki dolgokban.

Isten mindkét fajta embernek meg tudja mutatni azt, ami minden egyébnél többet ér: az ő országát. Akkor azonban mindenüket fel kell áldozniuk, mindenüknél értékesebbnek kell tartaniuk Isten országát.

A GYALOM

(Mt 13,47–50)

Az utolsó példázat témáját Jézus a halászéletből vette. A gyalom nagy kerí-tőháló, amelynek a két vége két hajóra van erősítve: a két hajó félkörívben halad, majd összezárja a kört, amiből a halak többé nem menekülhetnek. Ezt a körhálót, vagy húzóhálót azután kivontatják a partra, miközben a háló, mint egy fal, függőlegesen lóg a vízben s amikor a parthoz közeledik, súrolni kezdi a tenger fenekét és nemcsak a halakat, hanem mindazt magával viszi, ami a fenéken van, szemetet, összetört, tengerbe dobott vagy esett tárgyakat, rendesen csupa értéktelen, haszontalan holmit. A háló nehéz, azt gondolná az ember, hogy csak nagy halakkal van tele, azért olyan súlyos, holott értéktelen szemét is van benne, nem is kevés, azonkívül az értékes halak mellett igen sok értéktelen, eladhatatlan halfajta. Azt jelképezi, példázza ezzel, hogy Isten országába is belekerülhetnek olyan emberek, akik legfeljebb látszólagosan tartoznak bele, valójában nem belevaló, nem használható, nem értékes keresztyének. Isten országa nem tökéletesen tiszta, belevegyül a világ fiai közül is nem kevés.

Majd az ítélet napján Isten angyalai szétválogatják az értékeseket a ha-szon-talanoktól, addig azonban mindkét féle ember benne van, mint a gya-lomban az érték és a szemét.

A halászoknak nem az a dolguk, hogy a halak minőségét vizsgálgassák, amelyek a hálóban vannak, hanem az, hogy partra húzzák a hálót. A válogatás munkája majd azután következik.

TANULSÁGOK:

1. A jó Magvető mögött, mindig ott jár a Gonosz is. Ahol igehirdetés folyik, ott a Sátán is munkálkodik. Az ördögi lelket mindig Jézus környezetében kell keresni, mert ott érheti súlyos vereség. Egyetlen célja Jézus mun-káját elrontani. A Sátánt nem arról lehet felismerni, hogy ördögi külsőben jelenik meg, vagy hogy cégéres bűn elkövetésére akar rábírni, annál sokkal okosabb. Egyetlen dologgal is beéri: ne higgyünk Jézus Krisztusban. Még jó emberek is lehetünk, csak ne higgyünk, Jézust ne kövessük és az üdvösséget ne kívánjuk, a bűnöket ne vegyük túl komolyan.
2. Isten országa nem mérhető úgy, ahogy a földi országok, mert nem látható, de hatásaiban lemérhető. Isten országa jelenlétét ebben a világban nem az egyháztagok létszáma, a keresztyének tábora jelzi, hanem azok a hatások, amelyek az emberiség gondolkozásában, erkölcsében érvényesülnek. Pl. Isten országának a hatása az emberek benső világának az átalakulása: minden részvét, együttérzés, egymás sajnálása, a segítőkészség, irgalmasság, a törvénytisztelet, a szeretet, a másik emberben a felebarát látása, mindenféle emberiesség, megbocsátás, alázat, gonoszért jóval fizetés stb. Azonkívül, hogy mint fa is elég nagyra nőtt már a keresztyénség, a keresztyén kovász észrevehetően, csendben végzi a maga munkáját ebben a világban. A humanizmus, a közösségi gondolat is keresztyén kovász a világban.
3. A kicsiben és kevésben benne van a nagy és sok ígérete, lehetősége. A 12 tanítványban benne volt a későbbi hatalmas keresztyén anyaszentegy-ház ígérete. Isten megbecsüli a kicsit és a keveset: a századik bárányt, a tizedik drakmát éppen úgy, mint a kilencvenkilencet vagy a kilencet. Jézus az öt kenyérért és 2 halért éppen úgy hálát tudott adni, mintha elegendő lett volna 5000 ember megvendégelésére. Jézus 2-3 hívő együtt-létét éppen úgy megbecsüli, mintha ezrek gyűlnének össze az ő nevében.
4. Egy példázatból nem szabad mindenféle következtetéseket levonni: azért, mert a konkolyt nem engedi kiszaggatni az Úr, még nem szabad azt mondani, hogy meg kell tűrni a gyülekezetben mindenféle bűnt és együtt nőhet a hit meg a hitetlenség ugyanabban a szívben. Jézus különben sem azt mondja, hogy a szántóföld az emberszív vagy a gyülekezet, hanem a szántóföld a világ, amelyben vannak búzaemberek és konkolyemberek. A konkolyembereket nem szabad egyszer s mindenkorra elítélni, meg-vetni, erőszakkal eltávolítani a világból. Isten Szentlelke még újjá teremt-heti őket, megtérésre indíthatja úgy, hogy kicserélődnek és búza---emberekké válnak.
5. Vigyázzunk, nehogy ítélkezőkké váljunk! A búza és a konkoly példázatának a szolgái meg tudták különböztetni a búzát és a konkolyt, de ebből még nem következik az, hogy mi is éppen olyan pontosan meg tudjuk különböztetni az Isten országába való és abba bele nem való embereket. Természetesen alkothatunk magunknak véleményt, de sohase felejtsük el, hogy tévedhetünk is, megcsalhat az ítéletünk, Isten azért is nem bízta ránk az ítéletet. Azt majd Ő maga végzi el a maga idejében.

KÉRDÉSEK:

1. A konkoly alattomos növény – sokáig hasonló a jó vetéshez, de közben gyökere körbefonja a gabona gyökerét, s abból táplálkozik. Ha kihúznák, vele kiszakadna a jó

növény is. Megdöbbentő, hogy Jézus itt kifejezetten emberekről szól, akik a gonosz szolgái a mennyek országának fiai között a világban. Mire figyelmeztet ez minket? Lehet-e a gyülekezetben is a gonosznak magvetése?

2. Ha a gonosz emberek valóban gonoszak, úgy mindenki előtt lelep-le-ződ-nek, de a Sátán főként azáltal csap be bennünket, hogy a gonoszok nem látszanak gonoszoknak. S még csak el sem lehet őket „távolítani", a „vé-gén" kerülhetnek ítéletre. Mi vagyok én a közösségben? A jót munkálom, vagy a gonoszt szaporítom? Mindenki vizsgálja meg magát!
3. A kicsiből hatalmas lesz. Nem az számít, hogy csak kevés ember jár a gyülekezetbe, hanem az, hogy aki jár, az „mustármag – hitű"- e! Van-e ilyen élő reménységünk Isten országának növekedéséről?
4. A kevés igen nagy hatással van az egészre! Kovász nélkül ehetetlen a kenyér. A keresztyének nélkül elviselhetetlenné válna a világ. Emlékezzünk csak Ábrahám imádságára a 10 ember miatt (1Móz 18,16-33)! Van-e ennyi református keresztyén ember a községben? Ha van, akkor ne legyünk reménytelenek, hanem imádkozzunk!
5. Isten országára úgy is rá lehet találni, hogy az ember valami mást keres, vagy csak egyszerűen éli a maga hétköznapi életét! Milyen csoda ez! Vannak-e közöttünk olyan emberek, akik így leltek rá az örömhírre?
6. De azok is rátalálnak, akik a legértékesebbet keresik. Ne ítélkezzünk azok felett, akik azt hiszik, hogy valamire való igazgyöngyük van. Majd rátalálnak az igazira! S higgyük el, hogy akkor hajlandók lesznek odaadni az addig összegyűjtötteket! Vannak-e közöttünk olyanok, akik így találták meg a hit ajándékát?
7. A keresztyénség nagy kerítőháló (Lásd Péter példáját!), melybe mindenféle ember bekerül. Engedjük azonban, hogy az ítéletet az Úr mondja ki. Mit tehetünk a keresőkkel, mit a bátortalanokkal, mit a mindig hallgatókkal? Hogyan nézzünk a fölöslegesen vitatkozókra, az árulkodókra, a pletykásokra? Mit kezdünk a nyilvánvaló bűnökkel a közösségben?
8. „Írástudó, aki tanítvánnyá lett." – micsoda zárás Jézus részéről! Mert lehetséges. S az írástudók tudása gazdagítja a frissen megtért, ám kevés alappal rendelkezők hitét! Érdemes-e tanítani azokat is, akik még nem tértek meg? Hiszen egész hitoktatásunk jelmondata lehetne ez a két vers (Mt 13,51-52)! Nem kell várni a tanítással addig, míg az alapvető döntést nem hozta meg valaki. Még a lelkészek is – minden tanulmányaik befejezése után – megtérhetnek (A keskeny úton c. könyv).

31. A SÁTÁNNAL VÍVOTT KÜZDELEM

VIHAR A TENGEREN

(Mt 8,23-27; Mk 4,35-41; Lk 8,22-25)

A példázatokat Jézus októberben vagy november elején mondta, amikor aratási idő volt Izraelben. A nyár, a szárat, esőtlen időszak már véget ért és kezdődött az esős időszak. Abban az időszakban gyakran támadnak hirtelen viharok, erős keleti széllel: a száraz sivatagok lehelete olyankor végigseper Izrael földjén. Amikor pedig ezek a száraz, keleti

szelek erős nyugati széllel találkoznak, akkor rendszerint nagy esők keletkeznek. November közepén beáll az esős évszak.

Ebben az időszakban mondta el Jézus a példázatokról szóló tanításait Kapernaumban. Márk evangélista szerint az egyik este szólt Jézus a tanítványainak, hogy menjenek át a túlsó partra. A tanítványok elkészítették a kis halászhajót az útra és röviddel utána már el is indultak, hogy átkeljenek a Genezáreti-tó délkeleti partjára. Márknak az a megjegyzése, hogy Jézust úgy vitték magukkal, ahogy a hajóban volt, arra utal, hogy Jézus egész nap a hajóban ülve tanította a parton letelepedett sokaságot, azután anélkül, hogy vacsorázott volna, nyomban a sokaság elbocsátása után indult is a hajó.

Alig távolodtak el a parttól, Jézus lefeküdt a hajó egyik végében. Nyom-ban el is aludt. Elfáradt az egész napi munkájában. Képeken megfigyelhető, hogy a Genezáret-tó hajóin a régi időkben, amikor még vitorlák segítségével közlekedtek a hajók, nem nagy, négyszögletű, hanem kisebb, háromszögletű vitorlákkal hajóztak: ennek az volt az oka, hogy a hegyek felől időnként olyan hatalmas erejű szelek csaptak le a tó vizére, hogy egy nagy vitorlával ellátott hajót akár fel is boríthattak volna. S mivel ezek a szelek egészen váratlanul, hirtelen támadtak a tengeren, nem lett volna idő a nagy vitorlákat bevonni. Maguk a hajók is kicsik voltak, különösen a mai tengeri hajókhoz mérten. A hajók hátsó végében sátorral borított védett hely volt, ahol esőtől, széltől védelmet találhattak a halászok. Jézus ott pihent le és aludt.

Amikor Kapernaumból elindultak, még csendes, nyugodt volt a víz, de hamarosan hirtelen hatalmas vihar tört ki. Egyre magasabb hullámok dobálták a kis halászhajót, metsző szél tépte a vitorlát. A tanítványok között nem egy gyakorlott halász volt. Szokva voltak a viharokhoz, nyugodtan megtettek most is mindnet, mait ilyenkor lehetett. Bevonták a kis vitorlát és az evezőkhöz nyúltak, hogy azokkal tartsák a hajót a hullámoknak megfelelő helyzetben s közben igyekeztek mielőbb elérni a túlsó partot, ami bizony még nagyon messze volt.

A helyzet félelmetes volt s egyre inkább azzá vált: az ég teljesen sötét, vastag viharfelhők tették átláthatatlanná az éjszakát, a vihar bömbölt s a hullámok egyre magasabbak lettek, úgyhogy a hajó játékszernek tűnt a felkorbácsolt elemek hatalmában. Mintha a Sátán mozgatta volna a halált hozó erőket levegőben és vízben, hogy elveszítse Jézust és a tanítványokat. A hullámok egyre gyakrabban csaptak a hajóba, annyira, hogy számolni kellett a hajó elmerülésével.

A tanítványok félelme annál inkább nőtt, minél inkább csüggedni és kétségbeesni látták a hozzáértő halászokat. Közben érthetetlenül nézték, hogy Jézus semmivel sem törődve nyugodtan alszik, mintha semmi veszély nem fenyegetné őt is, mintha az egyre tornyosuló halálveszedelem őt nem érintené. Jézus nyugodt alvása elviselhetetlenül idegesítette a tanítványokat, annyira, hogy nem voltak képesek tovább elnézni, hogy alszik, odarohantak hozzá és felrázták: „Mester, ments meg minket, mert elveszünk!” Elviselhetetlenné vált bennük az az érzés, hogy miközben Jézusnak biztos nem lesz semmi baja, mert Isten Fia és van hatalma minden erő felett, aközben nem számít neki hogy a tanítványai, akik hozzá képest közönséges földi halandók, nyomorultul elpusztulnak ebben a viharban.

Tele voltak szemrehányással; felelősségre vonták Jézust, miért nem törődik velük s miért nem tesz meg mind tőle telhetőt a megmentésükre? Egyszeriben nem gondoltak arra, hogy Jézus sohasem tenné meg, hogy magát megmenti, őket pedig veszni hagyja s bárhogy igyekezzék is a Sátán elpusztítani őket, Jézus nem engedi, hogy annyi munkája semmivé váljék a tanítványok halálával. Neki szüksége volt a tizenkettőre.

Jézus felállt a hajóban és megálljt parancsolt az elemeknek. Azok elcsendesültek s elhallgattak. Vereséget szenvedtek azok az ördögi erők, démoni seregek, amelyek meg akarták akadályozni, hogy Jézus és tanítványai átkeljenek a túlsó partra, ahol pogányok laktak. Eszközül a szelet és vizet használták fel s azok engedelmesen készítették a tömeges halált, azért dorgálta meg őket Jézus. Nem a szelet és a hullámokat, hanem a démonokat.

Jézus megvárta, amíg a tenger felszíne tükörsima lett. Akkor odafordult a halálsápadt, ámuló tanítványokhoz: Hol van a ti hitetek? Miért féltek? Egyáltalán nem bíztok Istenben? Elfelejtettétek, hogy Isten a természet Királya és minden erő ura? A tanítványokat lassanként szent félelem foga el, reszketve néztek egymásra és Jézusra: „Ki ez, hogy mind a szelek, mind a tenger engedelmeskednek neki?"

A Genezáret-tó mintegy 10km széles azon a helyen, ahol a tanítványok hajóútja vezetett. Még azon az éjszakán elérték a partot, a Gadarénusok földjét.

TANULSÁGOK:

1. A pihenésre mindenkinek szüksége van. Az erősnek, a fiatalnak is, még inkább a gyengének, öregnek. Jézusnak is szüksége volt rá, mert az a test, amelyben igazi emberré lett, igazi emberi test volt, fáradékony, mint más közönséges emberé. Jézus nem egy esetben elfáradt és pihent. Olyankor két dolgot tett: megpihentette a testét, lefeküdt, vagy leült, esetleg aludt, azonkívül megpihentette a lelkét, elvonult a többiektől távol és csendben, olykor az egész éjszakán ár imádkozott. Testét és lelkét egyaránt pihentette. A kettő együtt ad igazi nyugalmat. Csak a testet megpihentetni kevés: hat napon át dolgozni és a hetediken „kikapcsolódni" még nem ad nyugalmat. Az igazi nyugalom abból származik, ha a megfáradt ember Krisztusnál pihen meg. A lélek belső nyugalmát nemcsak a tétlenség, a félrehúzódás adja meg, hanem a Jézussal együttélés, együttszolgálás, amiről azt mondta Jézus: Vegyétek fel az én igámat, az én igám gyönyörűséges és az én terhem könnyű. Jézus minden megfáradtat hív magához. (Mt. 11,28-29)
2. Mindenki sorsában vannak időszakok, amikor elkerüli a szemét az álom. Vannak helyzetek, esetek, amelyekben nem lehet elaludni és aludni. Megtelik az éjszaka lelkiismeretfurdalással, nyugtalanító gondolatokkal, félelmetes elképzelésekkel, gyötrelmes emlékekkel. Rossz lelkiállapotra vallanak s vádolnak az ilyen időszakok: vagy elrendezetlen bűnökre, vagy a hit megkevesbedésére vezethetők vissza. Jézus a háborgó tengeren is nyugodtan aludt. Nem volt ami nyugtalanítsa: tiszta volt az élete, a rábízott munkát jól végezte, testét-lelkét az Atya oltalmába helyezte és elaludt. Milyen áldott dolog, amiről a zsoltáros így énekel: „Én lefekszem és elalszom; felébredek, mert az Úr támogat engem. Nem félek sokezernyi néptől, amely köröskörül felállott ellenem", Isten ezt az áldást kínálja mindnyájunknak: „Hívj segítségül engem..." „Ne félj férgecske Jákób, maroknyi Izrael, én megsegítelek..." (Zsolt 50,15; Ézs 41,14)
3. Balga dolog kioktatni Istent. Ki nem tette már ugyanazt, legfeljebb más helyzetben, mint a tanítványok: kioktatták Jézust, amiért nem számít neki, hogy ők elvesznek s ahelyett, hogy mindent megtenne értük, tétlenül pihen. Hányszor gondoljuk azt, hogy nekünk kell felserkentenünk álmából az Urat s emlékeztetnünk arra, amivel követőinek tartozik. Isten mindig tudja, hogy mikor, mit tegyen és soha nem felejt, nem mulaszt el semmit, legfőképpen olyasmit, amivel nekünk használhat: „Én terólad el nem felejtkezem. Vajon elfelejtkezhetik-e anya a gyermekéről?" (Ézs 49,15)
4. A legtöbb szenvedést a kishitűség s az annak nyomában támadó félelem okozza. A kishitűség a hívők betegsége. Az az állapot, amelybe a hívő olyankor kerül, amikor

csaknem egészen elfogy a hite: csak a bajt látja, de a hite kicsi ahhoz, hogy megnyílt eget, isteni hatalmat, Megváltót higgyen és lásson. Gyakorlatilag olyan, mint a hitetlenség. A nyomában félelem, kétségeskedés, bizonytalanság támad. Isten gyermekinek naponként kell imádkozniuk azért, hogy az Úr növelje a hitüket. A hit vagy nő, vagy elfogy. Vagy kap táplálékot, vagy nem kap. Vagy kap gondozást vagy nem kap. A hit a legnagyobb kincsünk, megéri, hogy törődjünk vele. Ha mégsem tesszük, akkor annak jutalma a kicsinyhitűség és nyomában a megmérhetetlen szenvedés.

5. A félelemnek egyetlen formája jó és építő: az, amelyet az Isten szentségének az átélése, megtapasztalása kelt. Ez a kegyesség egyik motorja: Féljed az Urat! Ez a bölcsesség kezdete.
6. Nemcsak a leírt példázatokból kell tanulnunk, hanem az élet példázataiból is: a tanítványoknak a tenger közepén kellett megtanulniuk, hogy a tenger az a világ, amelyben nekik élniük és Jézussal együttjárniuk kell s amelyben Sátán is kifejti, gyakorolja a maga hatalmát, hogy eltántorítsa Istentől a gyermekeit. Jézus azonban mindig ott van Isten gyermekeinek a hajójában, akkor is, ha a látszat arra vall, hogy nincs jelen s nem törődik velük. Ő megőrzi az övéit. Meg kell tanulnunk,hogy a viharok, a félelmek nem maguktól dúlják fel az életünket: a Gonosztól vannak, hogy összetörjék hitünket. Mindenkor tudnunk kell, hogy Isten kezében a legjobb helyen vagyunk s csak az történhet meg velünk, amit az Atya megenged, mert javunkra válik.

KÉRDÉSEK:

1. Jézus egy vánkoson alszik – milyen gondolatokat ébreszthet az a kép? Mindig készenlétben van-e Isten oltalma, gondviselése? Mit gondolsz?
2. Miért várják a hívők, hogy életük problémamentes legyen, honnan veszik erre a bátorítást? Mi mit válaszolhatunk erre a vélekedésre? (Zsolt 34)
3. Sokan fordultak már el Istentől egy meg nem hallgatott imádság miatt. Szemrehányásuk, vádjuk hasonló lehetett a tanítványokéhoz. Vajon igazuk van-e? Mit hihetünk ezzel kapcsolatban?
4. Volt-e már életedben olyan rossz, amiből Isten jót hozott ki? Mit tanultál ebből?
5. Mit jelent számodra az „istenfélelem” szó? Helyettesítsd ezt egy másik szóval!
6. Miként lehetséges, hogy a szelek és a tenger „hallották” Jézus parancsát, hiszen nincs fülük?! Mit hihetünk a természet erőiről? (Jób 38-40. rész)
7. „Hol van a ti hitetek?” – kérdezhette volna már ezt Jézus esetleg tőlünk is?
8. Mit fejezhet ki számunkra általánosságban ez a „lecsendesítés”?

A MEGSZÁLLOTT

(Mt 8,28-34; Mk 5,1-20; Lk 8,26-39)

Amikor Jézus a tanítványokkal partot ért, két emberrel találkozott. Mind-ket-tőről az írja a Biblia, hogy megszállottak voltak. ördöngősök. Máté evangélista két megszállottról ír, Márk és Lukács viszont csak egyről. Valószínűleg ketten voltak, de csak egyikük ment a tanítványok közelébe és Jézus azzal az eggyel beszélgetett. Valami különös erő hajtotta, űzte, kénysze-rítette Jézushoz. Nem magától ment hozzá. Ebben az esetben csak az ismétlődött, ami történni szokott olyankor, amikor Jézus megszállottakkal találkozott: féltek Jézustól, mégis odamentek hozzá. Reszkettek tőle és mégis keresték. Mintha két ellentétes hatalom uralkodott volna bennük: egy démonikus hatalom, ami menekült Jézus elől és egy isteni erő, ami Jézushoz hajtotta őket, hogy megoldást, szabadulást találjanak maguknak.

Ez a megszállott különösen súlyos állapotban volt. Sírboltban lakott, onnan jött most is. Ezek a sírboltok nem halottakkal betemetett kripták voltak, hanem a parti sziklák hasadékaiban található barlangok, amelyek hasonlítottak azokhoz a sziklából kivájt üregekhez, kriptákhoz, amelyekbe halottakat szoktak temetni. Ilyen volt Jézus sírja is: sziklából kivájt kripta.

Ez a megszállott kegyetlen, dühöngő volt s nem ritkán megtámadta azokat, akik arra jártak. A környékbeli lakosok nemegyszer megkötözték, megbilincselték, hogy mozgásában akadályozzák, de mindannyiszor kiszabadította magát a béklyóiból. Senki sem tudta megfékezni, ártalmatlanná tenni. Ott ődöngött a partvidéken, félelmetesen ordítozott úgy, hogy aki meghallotta, menekült a közeléből, ahogy csak tudott. Előfordult, hogy éles kövekkel összesebezte magát, mintha önmagát akarná megölni. Nem csoda, ha az egész környék réme lett. Ez az ember észrevette a tanítványok hajóját, amely a nagy vihar után a parthoz közeledett. Alig léptek a partra, már odament Jézushoz. Tekintete félelmetesen vad volt, a mozdulatai, testtartása támadást sejttettek. Azután váratlan dolog történt, Jézus lábai előtt leborult és így kiáltott: „Mi közöm nekem hozzád Jézus, Magasságos Istennek Fia, minek kínzol engem idő előtt?”Az „idő előtt” kifejezés az utolsó ítéletre értendő, amikor majd lejár a démonok ideje és megkapják örök büntetésüket.

A körülállókat remegés fogta el. Mindnyájuk előtt nyilvánvaló volt, hogy nem ez a nyomorult ember beszél így, nem a saját gondolatát fejezi ki, hanem maga a Sátán használja eszközül és szól benne Jézushoz. Ez az ember a Magasságos Isten Fiának nevezte Jézust, ugyan honnan tudta volna róla ezt? Az a partvidék pogány volt, Jézus általában nem volt ismeretes arrafelé s ha valaki hallott is róla, nem ismerte volna fel első látásra, amikor Jézus még semmi olyat nem tett, amitől isteni mivoltára lehetett volna következtetni.

De mi vitte oda a démonokat, a sátáni erőket Jézus lábai elé és miért könyörögtek hozzá? Azért, mert tudták, hogy Jézus meg akarja szabadítani a megszállott embert; nem akarták kiengedni kezükből a zsákmányukat.

A démonok könyörgésére Jézus nem adott választ, hanem mást kérdezett: Mi a neved? A megszállott így válaszolt: Az én nevem Légió, mert sokan vagyunk. A légió a római hadsereg egyik egységét jelentette, amelyben 6000 katona szolgált. Természetesen ez nem azt jelenti, hogy a megszállott emberben ugyanannyi démon lakott, mindössze annyit jelent, hogy nagyon sok démon tartotta megszállva.

A démonok azt szerették volna elérni, hogy Jézus ne űzze el őket arról a pogány vidékről, ahol korlátlanul hatalmukban tarthatták az embereket. Cselfogáshoz folyamodtak tehát és azt kérték Jézustól engedné meg nekik, hogy átköltözzenek abba a disznónyájba, amelyik a vízparton legelészett. Jézus megengedte, mire a disznók megvadulva belerohantak a tenger mély vizébe és odavesztek. Hasztalan volt a pásztorok igyekezete, hogy visszatartsák állataikat. Dermedten nézték nyájuk pusztulását, majd rémülten rohantak gazdáikhoz, hogy elújságolják a történteket. Gadara lakói mind kimentek a partra, hogy saját szemükkel győződjenek meg a hihetetlennek tűnő eseményről. Elképedve látták, hogy a két megszállott, aki a környék réme volt s akihez senki sem mert közeledni, most békésen üldögél Jézus lábainál, ruha van rajtuk és olyan nyugodtan viselkednek, mint a többiek. Szomjas szívvel itták ezek az éveken át agyonkínzott, üldözött vadak, gonosz erők megszállott eszközei, itták a békesség és a nyugalom szavait, amelyeket Jézus ajkáról hallottak.

A gadaraiak egyáltalán nem hatódtak meg az idilli látvány felett. Őket egy dolog érdekelte: az, hogy Jézus mérhetetlen anyagi veszteséget okozott nekik s egy pillanatig sem voltak hajlandók megtűrni őt a vidékükön. Rátámadni ugyan nem mertek, mert tisztában voltak

azzal, hogy Jézusban földöntúli erő működik, de határozottan megkérték, hogy távozzék Gadara földjéről. Nem érdekelte őket semmi, kizárólag anyagi veszteségük. Jézus elmegy onnan, ahonnan elküldik. Senkit sem kényszerít arra, hogy fogadja be őt. Szelíden kopogtat, de ha nem nyitnak ajtót, továbbmegy.

A két megszállott arra kérte Jézust, hogy vigye magával őket, mert vele szeretnének maradni. Jézus azonban azt mondta nekik, maradjanak azon a földön, térjenek vissza családjukhoz, mondják el nekik mi történt velük, beszéljenek nekik Isten hatalmas dolgairól, mondják el, hogyan könyörült rajtuk. Jézus a hálaadás szolgáló útját jelölte ki számukra: saját környezetükben, saját otthonukban hirdessék azt, amit Istentől kaptak s Jézustól hallottak. Meg is tették hálából és szeretetből.

Így kezdődött el Dekapolis missziója, a Jordánon túl fekvő 10 városban az evangélium hirdetése.

TANULSÁGOK:

1. Vannak erők, amelyekkel számolnunk kell annak ellenére, hogy láthatatlanok. Ilyen erők azok, amelyek Istenből származnak. Jézusból erők áradtak. Amikor a vérfolyásos asszony megérintette, Jézus maga is megérezte, hogy erő ment ki belőle. Pál ebből az erőből élt: Mindenre volt ereje a Krisztusban, aki őt megerősítette. De nem csak isteni erők áradnak a világban, hanem ellentétes erők is, sátáni, démoni erők, amelyek mindig az isteni erőkkel szemben hatnak az emberekre s arra igyekeznek rábírni őket, hogy isten akarata és kedve ellenére cselekedjenek. Mindenki tapasztalhatja saját magában, hogy vannak ilyen erők.
2. A sátáni erők megkötözik az embert. Uralkodnak az emberen s olyan magatartásra kényszerítik, amellyel maga sem ért egyet. A megszállott ember a saját akarata ellen cselekszik. Fogoly. Fogságban él.
3. A sátáni erők kegyetlenné teszik az embert: embertelenné, önzővé.
4. A sátáni erők magányossá teszik az embert. Embergyűlölővé, iriggyé; Jézus ezzel szemben a felebaráti szeretet szálaival köt össze bennünket, embert emberrel.
5. Aki sátáni erők foglya, az szenved, boldogtalan ember.
6. Aki sátáni erők megszállottja, az csak az anyagiakat nézi s nem akar egyebet. Jézus többet ad, mint amennyit az anyagiak nyújtanak.
7. Jézusnak többet ér egyetlen ember, mint bármi anyagi érték.
8. Nem kell feltétlenül megszállottnak lenni ahhoz, hogy ki-ki megtapasztalja magában, a saját életében a Sátán erejét. Sose felejtsük, hogy Jézus erősebb a Sátánnál. Bátran álljunk ellene az ördögnek és elfut előlünk.

KÉRDÉSEK:

1. Sokan mondják, hogy a gonosz csak bennünk lakik, nem önálló „személy”. Mások azt állítják, hogy csak a jó hiánya. Mi mit hiszünk a Sátán létezésével, „munkájával” kapcsolatban? Miért engedi Isten a Sátánt garázdálkodni? (Jób 1-2)
2. Jézus a Miatyánk egyik kérésében komolyan veszi a gonosz által való megkötözöttséget – ennek világos példája az olvasott történet. Vajon ma milyen módon kötöz meg egy-egy embert?
3. Mit kezdünk a láthatatlan világgal ebben a látástól befolyásolt világban? Vigyázzunk, mert a hit helyén (ha nincs) könnyen burjánzanak hiedelmek, babonák, tévhitek. Hogyan lehet különbséget tenni a világosság és a sötétség erői között? (Ef 5,1-13)

4. Vannak-e ma megszállottak? Találkoztunk-e már ilyen emberekkel? Mit tehetünk velük, értük? A tanítványokat Jézus felhatalmazza a szabadításra (Máté 10 és Márk 16). Van-e ma az egyházban élőknek is felhatalmazásuk erre? Ismerünk félelmes példát is Szkéva fiairól (ApCsel 19,13-20). Mire kell vigyáznunk ezzel kapcsolatban?
5. Gondoljuk végig az Ef 6,11-18 verseit ebben a történeti összefüggésben. Mit jelent a lelki fegyverzet viselése, s ki(k) ellen szól?

32. ÚJ CSODÁK KAPERNAUMBAN

A VÉRFOLYÁSOS ASSZONY

(Mt 9,18-22; Mk 5,21-34; Lk 8,40-48)

Amikor Jézus a gadarénusok földjéről visszatért Kapernaumba, nagy tömeg várta a parton. Visszatérésének híre rövid idő alatt elterjedt.

A zsinagóga vezetője, Jairus kereste fel Jézust. Régóta ismerte már a Mestert, nagy tisztelője is volt, ő maga kérte fel nem egyszer, hogy beszéljen a zsinagógában a gyülekezet előtt. Jézusnak nem egy csodájáról tudott, sőt szemtanúja is volt némelyiknek. Amikor megtalálta Jézust, leborult előtte a nyílt utcán és úgy kezdte kérlelni, ahogy Istent szokták abban az időben. Jairus nem kis dolgot cselekedett ezzel, elvégre ő az egész város és a gyülekezet első emberének számított. Az is köztudomású volt, hogy a farizeusok mennyire másképpen ítélték meg Jézus egész működését, mint személy szerint Jairus. Rendkívül kockázatos dolog volt ez a nyilvános tiszteletadás, leborulás és esdeklés. Mert Jairus esdekelve könyörgött Jézushoz, semmi egyébbel nem törődve, ugyanis a kislánya halálos betegen feküdt. Máté evangélista, aki mindig mindent röviden összefoglalva írt le, mindjárt egybefogta a későbbi hírrel Jairus könyörgését és azt írja, hogy a kislány már meg is halt. Márk és Lukács azonban igen pontosan rögzítette az eseményeket: a kislány Jairus könyörgése idejében még életben volt, csak az alatt halt meg, amíg Jézus odaért a házhoz.

Amikor Jézus végighallgatta Jairus esdeklését, nyomban elindult vele. Nem szólt egy szót sem, mert nem a szavak, hanem a tettek embere volt. Ahol szükség van, ő odamegy.

A rengeteg ember, aki a jelenetnek tanúja volt, ment vele. Kíváncsian lesték, vajon mi fog történni?

A keskeny, szűk utcákban kényelmetlenül szorongva tolongtak, Jézus alig tudott haladni.

Jairus, akinek minden pillanat drága volt, alig bírt magával, olyan nyugtalan és türelmetlen volt.

Élt Kapernaumban egy asszony, aki pontosan annyi idő óta, amennyit Jairus lánya élt, 12 éve vérfolyásban szenvedett. Az akkori felfogás, orvosi megítélés szerint ez a betegség gyógyíthatatlan volt. Használtak ugyan különböző gyógyszereket, ezek azonban csak a nevükben hordozták a gyógyítást, valójában mindegyik afféle varázsszer volt, ami nem hozott kedvező változást a beteg asszony állapotában. Nem csoda, ha az asszony hasztalan keresett orvoslást és gyógyulást az orvosoknál. Pedig a költségeket sem kímélte. Lukács evangélista, aki egyébként orvos volt, meg is jegyzi: „bár minden vagyonát az orvosokra költötte, senki meg nem tudta gyógyítani” (8,43). Régebben tehát ezek szerint gazdag lehetett, de már elszegényedett s a nyomorúsága nemhogy kisebb, de inkább még terhesebb lett.

Ez az asszony hátulról igyekezett Jézus közelébe férkőzni. Annyit hallott már Jézusról, hogy megerősödött benne az a meggyőződés, hogy segíteni tudna a betegségén. Attól idegenkedett, hogy a bajáról Jézusnak nyíltan, őszintén beszéljen. Azt nem merte megtenni, hogy felkeresse és elmondja a helyzetét és a segítségét kérje. Úgy gondolta elég lesz, ha csak a ruhája szegélyét megérinti. A zsidó törvények értelmében ez meg nem engedett dolog volt, mert a vérfolyásos asszony a törvény értelmében tisztátalannak számított s mint ilyennek nem volt szabad senki máshoz, még a más ruhájához sem érnie, sőt ha valaki mégcsak érintés útján is hozzáért egy ilyen asszonyhoz, vagy ilyen asszony más valakihez, az maga is tisztátalanná vált.

Ez az asszony azonban annyira csak a gyógyulással törődött, hogy nem gondolt a törvény előírásával, remegő kézzel megragadta Jézus köntösének egyik bojtját. Ebből az egyszerű cselekedetből egy nagyszerű hit vált nyilvánvalóvá. Az asszony olyan erősen hitt Jézus csodatevő isteni erejében, hogy a puszta érintését is elegendőnek tartotta a gyógyuláshoz. Úgy vélte, hogy Jézusból gyógyító erők áradnak annyira, hogy még a ruhái is tele vannak erőkkel. Hallott ő már sokat arról, hogy babonás pogány népek szerint a varázslónak még a ruhája is varázshatású. Ez csak még bátrabbá tette az asszonyt, hogy megérintse Jézus ruháját.

Abban a szempillantásban, ahogy hozzáért, elállt a vérzése. Megérezte, hogy meggyógyult. Igaza lett tehát, Jézusnak még a ruháját is elég volt megérinteni? Nem. Jézus sem hagyta meg az asszonyt ebben a téves hitében, ami őt, és másokat is babonás tévhitre vezethette volna. Megkérdezte: „Ki érintette meg az én ruhámat?" Éreztetni akarta az asszonnyal, hogy a gyógyulást nem „lopni" kell. A tanítványok nem értették ezt, meg is kérdezték Jézust, hogyan képzeli, hogy a nagy tolongásban senki se érjen hozzá? Jézust nem zavarta a tanítványok rövidlátása, körülnézett és tekintete megakadt az asszonyon, akit egyszeriben elárult a boldog zavartsága. Az asszony tisztában volt azzal, hogy színt kell vallania. Leborult Jézus előtt és elmondta neki a teljes igazságot. Attól félt, hogy egyébként talán visszaveszi tőle Jézus azt, amit „ellopott" Jézustól. Vagy talán megszégyeníti?

Jézus azonban kedvesebb, irgalmasabb volt, mint képzelte. Bátorítóan szólt hozzá: „Leányom a te hited tartott meg téged, eredj el nyugodtan és élj szabadon a te régi betegségedtől."

Az asszonynak meg kellett értenie, hogy nem az érintés gyógyította meg, hanem Jézus maga, aki mindent tudott és megáldotta az asszony hitét. Nem a ruhaszegély gyógyította meg, hanem Isten akarata. Isten azért akarta őt meggyógyítani, mert látta a nagy hitét. Így tartotta meg őt a nagy hite.

TANULSÁGOK:

1. Vannak esetek, amikor mindenki keresi az Istent. Vannak helyzetek, amelyekben érvénytelenné válik minden szabály, törvény, megkötöttség, csak egy számít: az, hogy az Isten segítsen. Jairus mindent kockáztatott, de semmi sem számított, csak a lánya megmeneküljön a haláltól. Az asszonynak sem számított az ószövetségi előírás, csak Jézus segítsége, ami nélkül menthetetlen marad.
2. Aki nyomorúságában Istenhez fordul, az megtapasztalja, hogy Isten sokkal irgalmasabb és jobb, mint ahogy elképzelte. Meg kell tanulnunk azt, hogy Istent velünk kapcsolatban egyetlen dolog vezérli: az irántunk való szeretete. Mindig azt teszi, mondja, ami javunkra, üdvösségünkre válik.
3. Nem az érintés gyógyít, hanem Isten maga. Az asszony nem azért gyógyult meg, mert sikerült megérintenie Jézus ruháját, hanem azért, mert Isten meg akarta őt gyógyítani.

Nem egy-egy mozdulat, varázsige, varázsszer, nem egy-egy ruhadarab, vagy egyéb szent tárgy megérintése segít, hanem Isten szeretete és hatalma. Nem a gyógyvizek gyógyítanak, hanem Isten könyörül azokon, akikben hitet lát.

4. Isten minden gyógyításnál a beteg hitét nézi. Nem maga a hit tart meg, hanem Isten ereje. De ahhoz, hogy Isten a gyógyító erejét kiárassza az is kell, hogy a betegben hitet lásson. Így válik a hit közvetve megtartó tényezővé. A meggyógyult hívő azonban sohase a hitének tulajdonítsa a gyógyulását, hanem a hatalmas Istennek.
5. A hitnek olykor egészen egyszerű jelei vannak. Egy mozdulat, mint az asszonynál Jézus ruhájának megérintése, egy templomba menetel, egy bibliaórán létel, egy adakozás, egy imádság.
6. Isten áldásait nem megszerezni, hanem kérni kell. Az asszony valósággal ellopta az áldást. Úgy gondolta, neki meg kell tennie valamit, és akkor, miután azt megtette, eléri a célját. Nem vagyunk kénytelenek valamiképpen kieszközölni, kiügyeskedni, valaminek az árán megvenni Isten segítségét. Kérni kell. Aki kér, mind kap.
7. A teljes gyógyuláshoz a teljes igazság is hozzátartozik. Így van ez az orvosoknál is, még inkább így van ez azoknál a gyógyulásoknál, amikor Isten közvetlenül gyógyít. Az asszonynak el kellett mondania mindent. Fel kellett tárnia a teljes igazságot. Aki Istentől kér, annak kel kell mondania neki a teljes igazságot. Jézusnál ne legyen titkod! Ha bezárod előtte a szíved, hogyan tegye abba azt, amit szeretnél megkapni tőle?

KÉRDÉSEK:

1. Csak utolsó lehetőségként fordulunk Jézushoz?
2. Vagy Jézushoz megyünk segítségért, vagy az orvosokhoz. Helyes-e ez a gondolkozás?
3. Az orvosok „Jézus megnyújtott kezei”. Mindig? Milyen esetekben?
4. Mi a különbség a kuruzslás és Jézus gyógyítása között?
5. Mi a hallás és a hit (Jézusról hallott, Mk 5,27) közötti összefüggés?
6. Mit jelent az, hogy megérintjük Jézust? Vagy, hogy Jézus érint meg minket?
7. Van megtartó hit (Lk 8,48). Mi az, ami ezt megelőzi?

JAIRUS LEÁNYÁNAK A FELTÁMASZTÁSA

(Mt 9,23 -26; Mk 5,35-43; Lk 8,49 -56)

Amíg Jézus a vérfolyásos asszonnyal foglalkozott, Jairus a végtelenségig izgatott volt. Türelmetlen volt. Tudta, hogy minden perc végzetes késedelmet okozhat. Nem értette, miért nem siet Jézus? Hát nem tudja, hogy a gyermek bármelyik pillanatban meghalhat? Jairus nem értette a Mestert.

Jézus mindent azonnal intéz, de nem kapkod és nem rohan. Mindig van ideje. Még beszélgetett az asszonnyal, amikor hírnök jött Jairus házától. Szomorú üzenetet hozott: a leányka meghalt. Felesleges a Mestert tovább fárasztani. Ahol a halál vette át a szót, ott az élőknek már nincs mit mondaniuk, még kevésbé van mit tenniük. Minden hiába! Jairus szemét elfutotta a könny. Magában azt gondolta, hogy mindennek az idegen asszony az oka, aki a saját betegségével feltartóztatta Jézust. Ha nem tolakszik közéjük, akkor már odaértek volna a leányka betegágyához és Jézusnak még lett volna alkalma tenni valamit. Most már mindennek vége. A halál kimondta az utolsó szót. Jézus ügyet sem vetett a hírnök szavaira. Rendíthetetlen nyugalommal ment tovább Jairus háza felé, mintha mi sem történt volna. Azért néhány szót odaszólt Jairusnak: Ne félj, maradj meg a hitedben! Látta Jairus

szívében a haláltól való nagy félelmet, azután az elkésés miatti félelmet. Már pedig, aki fél, az elveszíti hitét.

Lassan haladt előre a menet Jairus háza felé. Jézuson nem látszott a nyugtalanságnak semmi nyoma. Jairus gépiesen lépkedett mellette. Nem beszélt, mert gondolkozni sem tudott. Kérni sem tudott, nem is volt már mit kérnie. Végtelen szomorúság uralkodott a lelkén. Hazaérkezve, a házat a nagy gyász fájdalmában elmerülve találta. Hangos jajveszékelés hangzott csak, amit szinte fojtogató csend váltott fel, amint egy-egy kis időre elhallgatott.

Hivatásos siratók gyülekeztek már az udvaron. Amint a halál bekö-vet-kezett, szokás szerint rákezdtek a jajveszékelésre és könnyeiket tömlőbe gyűjtötték, mint egy igazolva azt, hogy becsülettel teljesítették szomorú kötelességüket, amivel a megholtnak és hátramaradott hozzátartozóinak tartoztak. Erre a szokásra utal a Zsolt 56,9 is: „Bujdosásomnak számát jól tudod: szedd tömlődbe könnyeimet! Avagy nem tudod-e azoknak számát?”

Jézus megparancsolta, hogy mindenki maradjon kint az udvaron, tanít-vá-nyait sem engedte belépni, csak hárommal tett kivételt: Péter, János és Jakab mehetett vele. Ez volt az első eset, amikor ezt a három tanítványt megkülönböztette a többitől. Mielőtt azonban belépett volna a lakásba, még odaszólt a siránkozókhoz: „Mit zavarogtok és sírtok? A gyermek nem halt meg, hanem alszik.” Azok azonban nem vették komolyan ezt, mert tudták, hogy a halál már be-állt. Jézus is tudta, de ő mást is tudott: azt, hogy a mennyei Atya már meg-töl-tötte őt azzal a mennyei erővel, amivel vissza tudja venni a leánykát a haláltól.

Ezért nevezte a halál állapotát alvásnak.

Az apával, az anyával és a három tanítvánnyal belépettt a szobába, ahol a leányka feküdt. A szülők úgy mentek Jézussal, mint akik álomban járnak, egy pillanatig sem gondoltak arra, hogy a szobában még történhetik valami. Nem is kértek semmit Jézustól. A gyermek is mozdulatlanul feküdt, mint a holtak. A szoba igazi fájdalommal telt meg, akárcsak az udvar a megfizetett jajveszékeléssel.

Jézus odalépett az ágyhoz, kezébe vette a halott leányka kezét, ami még meleg volt; ránézett a mozdulatlanul fekvő holtra és valami kifejezhetetlen határozottsággal így szólt hozzá: Leányka, kelj fel! Még arra sem volt idő, hogy a körülállók elcsodálkozzanak, a leányka nyomban felült, leszállt az ágyról és elkezdett járkálni. A szülők nem akartak, nem mertek hinni a szemüknek, azt hitték, hogy csak álomlátás játszik velük kegyetlen játékot. Jézus, hogy megnyugtassa és végképpen meggyőzze őket, így szólt: „Adjatok neki enni.”

Amikor az ajtó ismét kinyílt és az udvaron összesereglett siratók meg a kíváncsi emberek meglátták a kislányt, egyszeriben eltűnt arcukról a tettetett sajnálkozás. Az eset híre hamar elterjedt a környéken, sőt az egész országban is, jóllehet Jézus megkérte a jelenlévőket, hogy ne beszéljenek erről a csodáról. Ebben a csodában Jézus többet adott Jairusnak, mint amennyit az kért és remélt tőle. Jairus azt kérte és azt várta Jézustól, hogy gyógyítsa meg beteg leánykáját.

A hite Jézusban eddig terjedt. Azt azonban már nem hitte, hogy Jézus a megholtat is ki tudja hozni a halálból.

TANULSÁGOK:

1. Az utolsó szó mindig Jézusé. A kész helyzetekben is. Még a halál ese-tében is. Veled szemben is. A hitetlennel szemben is. Jézus ellenségeivel szemben is. A történelem végén is. Jézus nem hiába nevezte magát így: Alfa és Omega. Ő a Kezdet és a Vég. Nem a halál a vég. Nem a hitetlenség a vég. Nem a bűn a vég. Jézus a vég. Övé az utolsó szó. Semminek sincs vége addig, amíg Jézus nem mondta ki az utolsó szót. Övé,

egyedül az övé minden hatalom mennyen és földön. Ez akkor is így van, ha még ma nem a mindenhatóságát bizonygatja, hanem szolgál, hogy sokakat megváltson.

2. Jézus szemével nézve a halál csak alvás. Nem azt jelenti ez, hogy aki meghal, az alszik, hanem azt, hogy az életnek a halállal éppúgy nincs vége, mint az alvással. Attól, hogy egy ember elaludt, még nincs vége, legfeljebb életének egy napja, egy darabja, szakasza fejeződött be, de hamarosan folytatódik tovább egy másik nappal, egy következő szakaszban. A halál nem a vég. A test számára sem a vég, mert egy idő múlva a feltámadás következik. A lélek számárapedig a halál egyenesen a Krisztushoz költözés alkalma.
3. A hit legnagyobb ellensége, megrontója a félelem. Semmitől se féltsük annyira hitünket, mint a félelemtől. Ha azt tapasztalod, hogy félelem fogott el, azonnal gondoskodjál a hit megerősítéséről: menj a gyülekezet közösségébe, keress meg egy hívő testvért, a lelkipásztorodat, vagy ha erre nincs gyors lehetőség, akkor vedd elő a Bibliádat, olvasd és kérd Isten Szentlelkét, hogy erősítse meg hitedet.
4. Isten mindig többet tud adni, mint amennyit a hitünk remél és kér tőle. Isten nagyobb, mint a mi hitünk.

KÉRDÉSEK:

1. Miért mondta Jézus, hogy a lány alszik?
2. „Ne félj, csak higgy!” – a hit a reménylett dolgok valósága. Hogyan értjük ezt?
3. A gyógyításokon kívül milyen más csodákat ismerünk az evangéliumokból?
4. Jézust kinevetik (Mt 9,24). De végül kik azok (az evangéliumok tanúsága szerint), akik nevetségessé válnak?
5. Egyesek álmélkodnak, mások megbotránkoznak (Mk 6,2.és 6,3). Hogyan jelentkezik ez a kettéosztott világ az evangéliumokban? És ma?
6. Mi az összefüggés Jairus leányának feltámasztása, Jézus feltámadása és a mi feltámadásunk között?
7. Meg lehet-e róni valakit azért, mert szerettei elvesztése miatt sír?
8. „A halál ellen nincs orvosság.” – halljuk gyakran. Tényleg nincs?

TOVÁBBI CSODÁK

(Mt 9,27–34)

Jairus leányának a feltámasztásán kívül Máté evangélista Jézusnak még több, más csodáját is leírja, amit Jézus ugyanabban az időszakban tett. Ezek közé tartozik a két vak meggyógyítása, akik az út szélén koldulva így kiáltoztak: „Dávid fia, könyörülj rajtunk!” Ebben a gyógyításban az volt a szokatlan, hogy Jézus nem ott nyomban vitte végbe a csodát, hanem hogy elkerülje a nagy feltűnést, magával vitte őket haza és ott megkérdezte az egyiktől: „Hiszed-e , hogy meg tudlak gyógyítani?”

Amikor a vak gondolkozás nélkül, lelkesen így válaszolt: Igen Uram, akkor mondta Jézus: „Legyen a te hited szerint.”

A két vak után egy megszállott meggyógyítására került sor.

Úgy vitték hozzá az emberek. Démonok szállták meg és megnémult. E gyógyítás után a farizeusok megismételték vádjukat, hogy Jézus az ördögök fejedelmének a segítségével gyakorol hatalmat az ördögök felett.

NÁZÁRET

(Mt 13,54-56; Mk 6,1-6)

Mint mindig, Jézus most is, a nagy csodák után más helyre költözött. El akarta kerülni, hogy az emberek, nagy lelkesedésükben politikai célokra akarják felhasználni hatalmát, isteni képességeit. Nem egy esetben meg-történt, hogy Jézust királlyá akarták tenni.

Ez alkalommal Jézus Názáretbe ment. Megérkezése után ismét, akárcsak másfél évvel azelőtt, meghívták és fel-kérték, hogy tartson igemagyarázatot, adjon bibliai tanítást a zsinagó-gában. Beszéde ez alkalommal is csodálatot váltott ki a hallgatókból. Annak ellenére, hogy a názáretiek végül is hitetlenek maradtak, úgyhogy Jézus alig egy-két csodát tett lakóhelyén.

Jézus szívesebben járt-kelt a környező falvakban.

TANULSÁGOK:

1. Isten ajándékaiban a hitünk mértéke szerint részesülünk. Ha nagy a hitünk, Isten többet ad nekünk, ha kevesebb a hitünk, akkor kevesebbet. Istennek vannak olyan ajándékai, amelyeket személyválogatás nélkül, hitre és hitetlenségre tekintet nélkül mindenkinek megad, pl. kenyeret, egészséget, napfényt, esőt, termést. De vannak olyan ajándékai, amelyeket csak a hit révén ad: ilyenek a mennyei ajándékok, a lelki kincsek, a rendkívüli kegyelmi ajándékok. Ezeket már csak annak adja, aki kéri Tőle, méghozzá hittel, semmit sem kételkedve. Ha keveset kapunk Istentől, annak nem Isten az oka, hanem mi magunk, mert vagy nem is kérünk eleget, vagy nem hittel kérjük.
2. Jézust nem csodálni kell, hanem hinni Benne. A názáretiek megcsodálták. de nem hitték, hogy Isten Fia, a megígért Messiás.

KÉRDÉSEK:

1. Jézus a két vaknak azt adja, amit kérnek. Melyiket tartjuk fontosabbnak a mi életünkben: a lelki vagy a testi megsegítést?
2. Mi a „pénztelen” diakónia? (vö. ApCsel 3,6)
3. Miért nem gyógyított meg Jézus minden beteget Izraelben?
4. Bizonyára van „nagy”, és van „kicsi” hit. Lemérhetjük-e másban? És magunkban?
5. Tudjuk-e minden gyógyulásunkat Istennek tulajdonítani?
6. Tegyetek különbséget a dicsekedés („meggyógyultam”) és a bizonyságtétel, az Isten-dicséret („Isten meggyógyított”) között!
7. Milyen ördögi (itt: démoni) hatalmak vannak ma?
8. Csodálkozni… leborulni. Mi van a kettő között?

33. AZ APOSTOLOK UTAZÁSA, JÁNOS HALÁLA

TÉL

Izraelben a tél más, mint nálunk Európában, elsősorban hazánkban. Hideg szelek fújnak, a hegyekben hó is esik, a völgyekben és síkságokon azonban sok hűvös eső helyettesíti a

havazást. A Genezáreti tó szinte sohasem fagy be, a Jordán völgye és a Holt tenger környéke hasonlóan enyhe éghajlatú. Galilea hegyvidékén és Júdea magasabban fekvő részein azonban kemény hideg is lehetséges. A házakban olyankor fűtenek is. Ilyenkor a lakosság sokat szenved a hidegtől.

A tél a betegségek és gondok időszaka. A föld kopasz és halott, a vetések alszanak a földben és nem bújnak elő. Sok fa is lehullatja levelét. Az enyhébb nappalok megrövidülnek, legfeljebb 10 órán át van világos, a hideg, fagyos éjszakák ugyanakkor meghosszabbodnak s 14 órán át is tartanak.

Ez az időszak nem alkalmas az utazásra. Még ma is ismert szólásmondás Palesztinában, hogy bolond, aki decemberben és januárban nem marad ott-hon. A hegyi patakok a sok esőzés következtében megáradnak, nem lehet átkelni egyik partról a másikra, ami meghosszabbítja az utazást, arról nem is beszélve, hogy megnehezíti, sőt veszélyesebbé is teszi.

Egy jó van csak a palesztinai télben, az, hogy rövid ideig tart. Január végén, február elején már kezdődik a tavasz. Megjelennek a virágok, a rügyek, a fehér betlehemcsillagok, az íriszek és a nárciszok, egyes fák virágot hoznak. Február közepén már teljes pompájukban virágzanak a mandulafák, amikor a többiek még alszanak. Jeremiás 1,11–12-ben is ezért van szó mandulavesszőről. Ez az első jele a tavasz eljövetelének, vagyis Isten ígéretei beteljesítésének.

Február végén már átveszi uralmát a tavasz, a nap melegen süt, s a télnek nyoma sem marad.

Ahogy eljött a tavasz Jézus újra nekiindult és járta a Názáret környéki falvakat. Munkája Galileában egyre nehezebbé vált. A farizeusok és az írástudók egyre nyíltabban és leplezetlen gyűlölettel támadtak ellene. Munkája azonban távolról sem volt eredménytelen. Egyre nőtt azoknak a száma, akik igaz szívvel hittek Jézusban és rajongva ragaszkodtak Hozzá. A két csoport között pedig ott volt egy hatalmas tömeg, amely nagy tisztelettel és csodálattal adózott Jézusnak, de semmit sem értett a küldetéséből és sem mellette, sem ellene nem foglalt állást. Közeledett azonban az idő, amikor döntenie kellett mindenkinek Jézus mellett vagy ellen.

TANULSÁG:

1. Amióta Jézus Szentlélekben van e földön, azóta szüntelen munkálkodik: nem egyhelyben tartózkodik s nem egy-egy környéken található, hanem télen és nyáron egyaránt tevékeny. Ahol hívják, ő ott van. Ahol ketten vagy hárman egybegyűlnek az ő nevében, ott jelen van. Nem úgy, mint annak idején, amikor a téli viszontagságok akadályozták, hogy mindenhová eljusson.

AZ APOSTOLOK KIKÜLDÉSE

(Mt 10; Mk 6,7-13; Lk 9,1-6)

Az apostolok kiküldetésének az volt a kiváltó oka, hogy a városokban és a fal-vakban rendkívüli mértékben megnőtt az érdeklődés Jézus Krisztus iránt. Úgy látta Jézus, hogy az aratni való sok, de, ha ő egymaga arat, az kevés. Azért hívta fel 12 tanítványát, hogy menjenek és hirdessék Isten országa evangéliumát.

Jézus szavait, amelyeket a tanítványokhoz intézett, Máté jegyezte fel leg-részletesebben. Mivel azonban a beszédben szerepelnek olyan szavak is, amelyeket Márk és Lukács mint később elhangzottakat jegyeztek fel, lehetséges, hogy Jézusnak nem egyetlen, egyszer

elhangzott beszédét tartalmazza Máté evangéliumának 10. fejezete. Jézus több alkalommal is beszélhetett erről a nagyon lehetséges dologról.

Jézus beszédének egyébként 5 része van:

1. Máté 10,1-15

Jézus megparancsolta, hogy az apostolok mindig kettesével menjenek. A samaritánusok és pogányok földjére egyenlőre ne menjenek, mert ott még nem érett meg a helyzet a misszióra. A beszédeik tartalmát is Jézus szabja meg: azt kell hirdetniük, hogy Isten országa közel jött. Ennek a jele az, hogy csodákat tehetnek, betegeket gyógyíthatnak, ördögöket űzhetnek, ugyanúgy, ahogy azt Jézus teszi. Az apostoli munkát egyszerűen és érdektelenül, hitben kell végezniük: nem vihetnek magukkal pénzt és nem fogadhatnak el senkitől. Nem vihetnek útitáskát. Úgy kell menniük, ahogy vannak, rá kell bízniuk magukat a mennyei Atya gondviselésére. Nem vihetnek magukkal két ruhát, két lábbelit. Úgy kell elindulniuk, ahogy Jézus szokott útra kelni. Ahová mennek, ott előbb tájékozódjanak afelől, hogy ott ki méltó arra, hogy bemenjenek hozzá, vendéglátóikhoz legyenek barátságosak, de legyenek következetesen szigorúak is: ha valaki nem fogadja őket szívesen, azt hagyják ott, még a port is rázzák le a saruikról. Így adják tudtukra azt, hogy az apostoli küldetést megvetni félelmetes bűn.

2. Máté 10,16-23

Ebben a szakaszban olyan eseményekről beszél Jézus, amelyek sokkal később következnek majd be. Az apostoloknak üldözésben lesz részük, királyok, helytartók elé állítják majd őket, de ne aggodalmaskodjanak, és ne töprengjenek azon, hogy mi lesz velük, mit mondjanak majd akkor, mert az Atya Szentlelke megadja nekik, hogy mit mondjanak.

Lesznek, akik majd gyűlölik, bántják őket, de aki mindvégig megáll Krisztus mellett, az megtartatik.

3. Máté 10,24-33

Ebben a szakaszban azt mutatja fel Jézus, hogy az apostoloknak csak azért kell üldözésben és ellenségeskedésben részesülniük, mert Jézushoz tartoznak. Ha a farizeusok Jézust Belzebubnak nevezték, nem fogják kímélni a tanít-ványait sem. Mindent nyíltan hirdessenek, semmit se csináljanak titokban, mert úgyis minden kiderül. Amikor prédikálnak, ne gondoljanak arra, hogy az ellenség mit fog tenni. Nem tehetnek többet, mint hogy a testüket megölik. A lelkük felett nincs hatalma az ellenségnek. Istennek ellenben hatalma van az ellenség teste és lelke felett s megteheti, hogy mind testük, mind lelkük a kárhozatra jusson. A mindenkinél hatalmasabb Isten nem hagyja el a tanítványokat. Ha az értéktelen verebekre is van gondja, mennyivel inkább Jézus tanítványaira. Egy dologra azonban ügyelniük kell: nehogy egyszer is arra szánják magukat, hogy az ellenségeskedéssel járó szenvedéseket Jézus megtagadása árán igyekezzenek majd elkerülni, úgy tévén, mintha nem ismernék Jézust. Ezzel megszakítanák a Jézussal kötött szövetségüket.

4. Máté 10,34-39

Az apostoloknak nemcsak idegenek okoznak majd szenvedéseket, nehéz-ségeket, hanem saját családtagjaik is. Ahol Jézus tanítása elhangzik, ott két párt keletkezik: van, aki mellette van, van, aki ellene foglal állást. Ilyen eset-ben azonban inkább kell lemondani a családi kötelékről, ami úgyis mulandó, mint az Istennel teremtett kötelékről, ami örök.

Így lesz az apostolok élete nehéz, kereszthordozó, küzdelmes életté, amelyben ők elveszítik a saját kényelmes, nyugodt, háborítatlan életüket, de cserébe örök életet találnak maguknak.

5. Máté 10,40-42

Ebben a részben azokról szól Jézus, akik az ő apostolait befogadják. Megdicséri azokat, akik veszik maguknak a bátorságot ehhez, kiteszik ma-gukat ugyanazoknak a zaklatásoknak, amelyeket az apostoloknak okoznak az ellenségeik. Ezeknek méltó jutalmat helyez kilátásba.

A VISSZATÉRÉS

(Márk 6,12-13, 30-31; Lk 9,6-10)

Az apostolok útjairól nem sokat tudunk. Csak annyit, hogy mindenfelé jártak és megtérésre hívták az embereket. Ördögöket is űztek, sok beteget megkentek olajjal és meggyógyították őket. Azt sem tudjuk, vajon miért használtak olajat a gyógyításoknál. Jézus sohasem használt olajat és nem is adott rá utasítást. Valószínűleg a tanítványok hitének volt szüksége legalább valami külső eszközre, hogy gyógyítani merjenek: a puszta igét bizonyosan kevésnek tartották.

Ha abból indulunk ki, hogy Jézus a tanítványokat mindjárt a két téli hó-nap elmúltával kiküldte, akkor mintegy két hónapon át lehettek úton, február elejétől Húsvétig (Jn 6,3-4).

Visszatérésük alakalmával tele voltak áradó örömmel és hálával. Elújságolták Jézusnak, hogy mit tettek, mik történtek velük, beszámoltak tapaszta-la-taikról. Bölcsebbek és bátrabbak lettek és sokkal erősebb szálakkal kötőd-tek Jézushoz.

Jézus örömmel hallgatta beszámolóikat, látta fáradságukat s első dolga volt, hogy pihenést biztosítson számukra, aminek idejében feldolgozhatják magukban élményeiket, benyomásaikat.

Elvitte őket egy csendes, nyugodt helyre, hogy néhány napot ott együtt töltsön velük.

TANULSÁGOK:

1. A tanítványok munkája nem szabad vállalkozás, hanem szolgálat. Azt jelenti ez, hogy a tanítványok számára Jézus szabja meg mit, hogyan tegyenek.
2. A tanítványok kölcsönösen erősítik egymás hitét. Távolról sem volt felesleges Jézusnak az a parancsa, hogy kettesével menjenek: a tanít-ványok hite még gyenge volt. Szükségük volt rá, hogy a nehézségek láttán egymást erősítsék, támogassák. A tanítványoknak mindig keresniük kell a közösséget Urukkal és egymással. Ez a gyülekezet egységének is az alapja.
3. Isten szolgálata nem jelent bántatlanságot. Ellenkezőleg: aki Jézus követségében jár, ugyanolyan elbánásban részesül, amilyenben a világ Jézust magát részesítené. Isten azonban gondoskodik róla, hogy az ő szolgái kapjanak tőle elegendő erőt, képességet, hogy a legnagyobb megpróbáltatások között is megállhassanak.
4. Jézus tanítványain sohasem segít, ha megtagadják Jézust. Ez a test gondolata, ami halál.
5. A legnagyobb szenvedés az, amit Jézusért a család részéről kell elszenvedni. Általában minden szenvedés jobban fáj, amit az okoz, akit sze-retünk, mintha idegen teszi, de

fokozott mértékben igaz ez a hit vonalán, ha ott nem találunk megértésre, ahol a legjobban elvárhatnánk.

6. Jézus Krisztus azonosítja magát azokkal, akik az ő nevében lépnek fel ebben a világban. Akik jól bánnak az apostolokkal, azok Jézussal bánnak jól, s akik üldözik őket, azok Jézus ellen lépnek fel. A legnagyobb kiváltság, ha ez a világ bennünk annyira felismeri Jézust, hogy minket azonosít vele és ránk méri azokat a szenvedéseket, amelyeket Jézusnak szeretne okozni. Ez külön kegyelmi ajándék.

KÉRDÉSEK:

1. Jézus misszióra küldi tanítványait. Ez kétszer is megtörténik (Mt 10 és Mt 28,18-20.) Mi a különbség a két kiküldetés között?
2. Kettesével mennek a tanítványok. Milyen jelentősége van vajon ennek a ténynek?
3. Jézus felkészíti őket a szolgálatra. Milyen részei vannak ennek? Hogyan neveznénk ezeket mai gyülekezeti szolgálatunkban?
4. A Jézus nevében való járással együtt az elutasítás is nyilvánvalóvá lesz! Milyen védelmet ad nekik az Úr az elutasítás eseteivel szemben? aki keresztyénnek tartja magát?
6. Mit jelent a „meg nem gyűlöli” kifejezés Jézus eligazításában, hiszen alapvetően mindenkit szeretnünk kell. Hogyan értelmezhetjük ezt?
7. Jézus Krisztus azonosítja magát azokkal, akik az ő nevében lépnek fel. Ebben a gesztusban „benne van” felhatalmazása, mert szavai, csele-ke-detei Isten erejével teljesek, de „benne van” szenvedése is – keresztre kell mennie. Hogyan érthetjük azt, hogy „be kell töltenünk, ami híja van a Krisztus szenvedésének”? (Kol 1,24)
8. Mi a „tanítványság” lényege? Azzá válik-e automatikusan minden megke-resztelt ember? Ha együtt olvassuk végig az igerészt, több fontos kívánalom is kiderül ezzel kapcsolatosan.

KERESZTELŐ JÁNOS HALÁLA

(Mt 14,1-12; Mk 6,14-29; Lk 9,6-9)

Még egy oka volt annak, hogy Jézus azokban a napokban egyedül akart lenni a tanítványaival. Ugyanazokban a napokban, amikor a tanítványok első missziói útjukon jártak Galileában, messze Galileától, a Jordántól keletre történt valami, ami Jézust a szíve mélyéig megrendítette. Hírek érkeztek ugyanis arról, hogy Heródes kivégeztette börtönében Keresztelő Jánost. János ha-lá-láról sötét, szomorú részleteket közölnek az evangéliumok. Heródes születésnapján Makharusban nagy ünnepséget rendeztek, amelyen a legelőkelőbb emberek vettek részt. Az ünnepség keretében Heródiás lánya, Salomé táncot mutatott be. Salomé nem Heródes lánya volt, hanem Heródiás tulajdonképpeni férjéé, Heródes Fülöpé, amikor azonban magához költöztette Heródes a sógornőjét, vele jött annak lánya, Salomé is. Salomé az anyja lánya volt, mindenben hozzá hasonlított, még abban is, hogy gyűlölte Keresztelő Jánost. Heródiás gondoskodott arról, hogy lánya szívében elültesse és táplálja a próféta elleni gyűlöletét. Fokozta ezt a dühös gyűlöletet az is, hogy Ke-resztelő János még a makharusi börtönben sem hagyta abba vádoló, elítélő beszédeit, amelyekben Heródiást paráznasággal és hűtlenséggel vádolta.

A végzetes születésnap alkalmával Heródes ittas volt, nem tudta mit beszél; akkor sem volt tisztában szavai jelentőségével, amikor Salomé tánca feletti elragadtatásában felkínálta a lánynak, hogy kérhet tőle akármit, meg-adja neki, még ha a fele országát kérné is. Heródes

valami drága ékszerre, női csecsebecsére gondolt, esetleg szép ruhára. Salomé úgy tett, mint aki zavarban van és nagyon szerény. Időt kért, hogy dönthessen. Megkérdezte anyját, aki csak erre a pillanatra várt: végre elérkezettnek látta az alkalmat, hogy Keresztelő Jánost örökre elhallgattassa. Addig ugyanis minden kísérlete zátonyra futott azon, hogy Heródes védte a prófétát, szívesen hallgatta a beszédeit, ha mégannyira ellene szóltak is. Salomé visszament a feldíszített terembe, ahol a vendégek tartózkodtak Heródes körül. Kecsesen meghajolt a trón előtt, majd határozottan közölte a kívánságát: azt kérte, hogy Keresztelő János fejét egy tálcán nyújtsa át neki a király. Most azonnal! Heródiás és Salomé tudták, hogy ha csak egyetlen napig is várnak, Heródes kijózanodik és nem lesz hajlandó ezt a kérést teljesíteni. Azonnal keresztül kell hajszolniuk az ügyet! Heródes ittasságában is megdöbbent. Átlátta a kérés kegyetlenségét és igazságtalanságát. Felmérte Heródiás ravaszságát, amivel behálózta és tőrbe ejtette őt. Tisztában volt azzal, hogy mit jelent ezt a prófétát feláldozni egy asszony szeszélyes gyűlöletének és egy lány kívánságának. Tudta, hogy tettének súlyos következményei lesznek. Mindezeszébejutott. Hogy mégsem ennek megfelelően cselekedett, annak megvolt az oka: a király hiúsága. Kimondott szavát nem merte megmásítani azok előtt, akik fültanúi voltak nagyvonalú ígéretének. Nem merte kitenni magát a gúnyolódásnak, megszólásnak. A becsvágya döntött. A gyávaság csak megerősítette a döntését, az asszonytól való félelem pedig kimondatta vele az utasítást. A szörnyű kívánság teljesült.

Ilyen vége lett annak a férfiúnak, akinél nem volt nagyobb az emberek között (Mt 11,11). Egy részeg uralkodó, egy meggondolatlan kijelentés, a gúnytól való félelem Keresztelő János halálát eredményezte. Egy ostoba, gonosz gyermek ajándékba kapta a halott fejét.

Vajon miért engedte át Isten ennek a hűséges szolgának az életét ilyen gonosz embereknek? Keresztelő Jánosnak az volt a megbízatása, hogy Jézus előfutára, útkészítője legyen. Már Jézus is közel volt ahhoz, hogy a bűnösök kezébe essék és halállal fizessen e világ bűneiért. Jánosnak ebben is az előfutár szerepét kellett betöltenie. Egyébként pedig a halál Keresztelő János számára áldás volt: véget vetett a börtönélet végtelen egyhangúságának, az örök homálynak, a reménytelen fogságnak, a szenvedéseknek és megnyitotta előtte a mennyek országát. Heródes sohasem bocsátotta volna szabadon. A kíméletlen halál is jobb volt a kényszerű börtönéletnél. Isten nem elhagyta a szolgáját, hanem leváltotta nehéz posztjáról és hazahívta a mennyei hajlékba.

Temetéséről János tanítványai méltó módon gondoskodtak. Heródesnek nem sok öröme telt végzetes intézkedésében. Túl későn jutott helyes be-lá-tásra: nem lett volna szabad engednie a gonosz kívánságnak. Attól kezdve élete megtelt félelemmel és rettegéssel.

Nem sokkal a szörnyű eset után Heródes fülébe jutott a hír, hogy Galileában egy bizonyos Jézus jár faluról falura és prédikál. Azt is hallotta felőle, hogy csodákat tesz, még halottakat is feltámaszt. Nem tudott szabadulni attól a gondolattól, hogy ez a Jézus nem más, mint a feltámadott Keresztelő János, akit ő kivégeztetett, azért működnek Jézusban csodatévő erők. Heródes persze tévedett, mert Jézus már Keresztelő János halála előtt is működött. Heródes később maga is rájött erre, mégsem tudott megnyugodni a lelkiismerete. Mindig arra gondolt, hogy a kivégzett Keresztelő János eljön hozzá és megfizet neki.

KÉRDÉSEK:

1. Mit adunk tovább gyermekeinknek? Már a második parancsolatból kiderül, hogy az átok harmad-, negyedíziglen „öröklődik” tovább. Több nemzedéken át hordozzuk szüleink hitetlenségét, rossz szokásait, szavajárását stb. Komolyan vesszük-e ennek felelősségét?

2. Hála Istennek azonban az áldás sokkal tovább tart: ezerízíglen! Így, ha volt valaki ennyi nemzedéken belül, aki szerette az Urat, akkor az ő útja is választható. Mert az örökségek ellenére azért mindenki maga választ átkot vagy áldást. Hogyan segíthetünk, ha elrontottunk valamit gyermekeink nevelésében?
3. A Heródesek három nemzedéke végigkíséri Jézusnak és tanítványainak életét. A gyermekgyilkosságtól kezdve (Mt 2), Jakab kivégzéséig (ApCsel 12). Bűnök sokasága tapad kezükhöz. „Ez" a Heródes is elszomorodik, de véghezviszi tettét. Mi a fontosabb: egy oktalan ígéret beteljesítése, vagy annak bevallása, hogy rosszul beszéltem? (Figyeljünk a befolyásoló tényezőkre: ital mámora, testi kívánságok!)
4. Keresztelő János halála méltatlan. Ám jelentősége, szerepe, értéke nem kisebbedik. Elvégezte, ami rá volt bízva. Miért kell sok prófétának ilyen keserű halált szenvednie?

JÉZUS NYUGALOMRA VÁGYIK

(Mt 14,13)

Amikor Jézus mindezekről tudomást szerzett, elhajózott egy csendes helyre, hogy egyedül lehessen. Nyugalomra vágyott. Keresztelő János halála mélyen megrendítette. Szerette a prófétát és tisztelte a rendíthetetlen bátorságáért, amellyel Isten ügyét szolgálta. Az előfutár halálhíre az ő halálának is előfutára volt. Ezért akart egyedül lenni. Mindent újra át akart gondolni és imádságban erőt gyűjteni, a ráváró feladat elvégzéséhez. Az Atyával akart egyedül lenni.

TANULSÁGOK:

1. A gyermekeken mindig meglátszik a szülők befolyása, különösen, ha rossz példát adnak nekik. Salomé olyan volt belül, mint az anyja. Amit az akart, azt akarta a lány is. A rossz példa ragad, gyűlöletre nevelni ezerszer könnyebb, mint szeretetre és megbecsülésre.
2. Tetteinket idejében kell meggondolnunk és várható következményeikkel együtt kell végiggondolnunk. A késő bánat, utólagos megbánás semmit sem változtat a bekövetkezett tényeken. Heródesen sem segített a kijózanodás. Keresztelő János kivégzése már tény volt. Nem is volt képes arra, hogy lelkiismeretét megtisztítsa halálos bűnétől.
3. A halál nem feltétlenül a legnagyobb rossz. Nekünk szeretnünk kell az életet és örülnünk kell annak, hogy élhetünk, ragaszkodnunk kell tehát az élethez. Meg kell becsülnünk benne Isten ajándékát. Eldobni még akkor sem szabad, ha megnehezedik és nyomorúságossá változik. De a halált a legnagyobb rossznak, a legnagyobb csapásnak tartani, hitetlenség. A halál, ha Isten adja, lehet a legnagyobb jótétemény is: hűséges szolgáira nézve bizonnyal az.
4. Elfáradás, kimerülés esetében nem az egyedüllét, hanem a mennyei Atyával való együttlét segít.

KÉRDÉS:

1. Maga Jézus is egyedül kíván erről gondolkodni. Hiszen egyedül maradt, s közeledik az ő méltatlan halála is. Érdemes komolyan venni, hogy lehet együtt szomorkodnunk a szomorkodókkal. Szabad kérdeznünk Istentől. Szabad néha félrevonulni, megcsendesedni, feltöltődést keresni. Szánunk-e erre alkalmakat, vagy telik még a tartalék energiáinkból? „Nem kiborulni, hanem leborulni kell" – ahogy Bandi bácsi tanította.

34. A KENYEREK MEGSOKASÍTÁSA, AZ ÉLET KENYERE

(Mt 14,13-21 ;Mk 8,30-44 ; Lk 9,10-17; Jn 6,1-13)

Jézus elhajózott Kapernaumból, hogy egyedül lehessen és imádkozhassék. Az út nem tartott sokáig, mert csak Betsaidáig mentek. Ez a Betsaida nem azonos a Galileában fekvő hasonló nevű városkával, amelyik Kapernaumtól délnyugatra található, éppen azért, hogy megkülönböztessék, leginkább Betsaida Julias-nek nevezték. Ez a helység a Jordán keleti partján feküdt, közvetlenül a Genezáret tavi torkolata előtt. Régebben jelentéktelen kis halászfalucska volt, de Fülöp negyedes fejedelem nagyon kiépíttette. Jézus bizonyosan nem ok nélkül igyekezett Fülöp területére, mivel számítani lehetett arra, hogy Keresztelő János kivégzése miatt a Heródes fejedelemsége alá tartozó Galileai területeken lázadások törnek ki, amelyekre Heródes várhatóan szigorú ellenrendszabályokkal fog válaszolni. Jézus az ilyen politikai nyugtalanságok elől húzódott arra az országrészre, ahol Fülöp, Heródes ellenlábasa, vérig sértett és megalázott testvére uralkodott.

Hamar odaértek a kívánt célhoz, partra húzták a hajót, de kiderült, hogy Kapernaumból időközben a szárazföldi úton már nagy tömeg gyülekezett oda, ahova Jézus megérkezett. A tömeg a parton helyezkedett el.

Ennek két oka is volt:

a) a Húsvét közel volt (Jn 6,4). Sokan készülődtek tehát a Jeruzsálemi útra s útközben felkeresték Jézust, hogy találkozzanak vele.

b) Keresztelő Jánost meggyilkolták. Egész Galileában nagy tisztelet vette körül a prófétát és most hitvány asszonyi cselszövésnek esett áldozatul a megbecsült próféta; annál nagyobb elszánással keresték ezek az emberek Jézust, azt várva, hogy most már nem habozik és ledönti a trónról Heródest, beül a királyi székbe véget vet a római megszállásnak is. Elég egy szava és Galilea egy emberként áll mögéje. Soha nem volt olyan alkalmas időpont a szabadságharc megindítására, mint most a Keresztelő János meggyilkolása utáni idő. Most vagy soha! ez élt a lelkekben.

Ilyen gondolatok foglalkoztatták a Jézust kereső tömeget. Hatalmas lelkesedéssel fogadták a partra lépő Jézust. Kijutott a lelkendezésből tanít-ványainak is, akikben máris a nagy hadvezér vezérkarát ünnepelték. Fülöp területén voltak, nem kellett tartaniuk üldözéstől, Heródesnek nem volt hatalma felettük.

A hely is olyan alkalmas volt, mint a gyülekezés ideje. Semmi sem hiányzott tehát a nagy álom gyors megvalósításához.

Jézus bizonyosan nem fog vonakodni, ha azt látja, hogy 5000 férfi várja a parancsát. Jézus azonban nyugodt és magabiztos maradt. Egészen más célja volt ennek a nyugodt helynek a felkeresésével, de amikor meglátta az embereket, akik olyanok voltak, mint a pásztor nélküli nyáj, megesett rajtuk a szíve és beszélni kezdett nekik, majd meggyógyította a betegeiket, de szabadságharcról, gyűlöletről, bosszúállásról, egyszóval olyasmiről, amiről hallani akartak, egy szót sem szólt.

AZ 5000 EMBER MEGVENDÉGELÉSE

Amióta ezek a galileabeliek elveszítették Keresztelő Jánost, valóban olyanok voltak, mint a pásztor nélküli juhok. Jézus meg is tett értük mindent, mert irgalommal és szánakozó szeretettel volt telve.

Amikor már délután 3 óra volt, közeledett az alkony, el kellett bocsátania a tömeget, hogy ki-ki éjszakai szállást keressen magának. Jézus nem akarta őket éhesen útnak engedni; szólt hát a tanítványainak, hogy adjanak enni az embereknek. Abban a pillanatban éppen Fülöp volt az, aki a legközelebb állt Jézus mellett, odafordult tehát Fülöphöz a kérdéssel: Honnan vegyünk kenye-ret, hogy ennyi ember ehessen? Bizonyosan nem volt véletlen, hogy akkor éppen Fülöp állt ott, mert talán neki volt a legkisebb és leggyengébb a hite a tanítványok között, szüksége volt ezért egy próbatételre (Jn 14,8-9). Fülöp nem értette meg, hogy Jézusnak a kérdése mögött mély értelem húzódott. Felelt is őszintén, teljes reménytelenséggel: Kétszáz dénár árú kenyér sem lenne elég, hogy egy-egy ember csak egy keveset is kapjon. Ha 5000 férfi között elosztanának 300 kiló kenyeret, 6 deka jutna egynek.

Valóban nem sok egy éhes embernek.

Ezalatt a többi tanítványok elindultak, hogy utánanézzenek, mit lehetne csinálni? Átkutatták a halászbárkát, amivel jöttek. Az eredmény egy kisfiú kosarában szerénykedett: öt árpakenyér és két hal (Mt 14,17; Mk 6,38).

Igazán nem volt sok. Az árpakenyér olcsó, de tápláló étel volt, főleg a szegények ették. A halak pedig inkább csak halacskák voltak. A szegények az ilyeneket ezrével fogták és kenyérrel fogyasztották. Nem lehet elcsodálkozni azon, hogy András csak ennyit mondott: Mi ez ennyinek? Jézus nem így vélekedett. Megparancsolta a tanítványoknak, hogy ültes-sék le az embereket a fűre csoportokban. Ötvenes és százas csoportokban elhelyezkedett a tömeg, úgyhogy könnyűszerrel meg lehetett számolni őket; mintegy 5000-en lehettek férfiak, asszonyokon és gyermekeken kívül. Rengeteg ember! És mind Jézustól várt mindent…

A tanítványok akkor még nem értették, miért kell nekik leültetniük az embereket s mit akar tenni Jézus? Engedelmeskedtek ugyan, de fogalmuk sem volt, mi fog történni? Jézus pedig kezébe vette a kenyereket, égre emelte tekintetét és hálaimába kezdett. Az imádkozás után elkezdte tördelni a kenyereket és továbbadta a tanítványoknak, azok pedig a földön ülő embereknek, ugyanúgy a halakat is.

Mindenki evett és jóllakott. Utána pedig Jézus összeszedte a morzsákat is, hogy semmi se vesszen el. Tizenkét kosár telt meg a maradékkal.

TANULSÁGOK:

1. Vannak imádságok, amelyeket magányosan, belső kamránkban, négy-szemközt kell elmondanunk Istennek. Vannak dolgok, amelyekről mások előtt nem beszélhetünk, mert nem értenék meg, vagy félreértenék még az imádkozó társak is. De az a tény, hogy a belső kamrában otthon imádkozik valaki, még nem jogosít fel arra, hogy elhanyagolja a gyülekezet imádkozó közösségét, ahol ketten, vagy hárman egybegyűlnek Jézus Krisztus nevében, vagyis a társaságban. Egyikfajta imádkozás nem pótolja a másikat. A kettőt együtt kell gyakorolni.
2. Jézus arra tanít, hogy tegyük félre a magunk életét és álljunk mindenki szolgálatára. Amikor Jézus azt mondta, hogy aki őt követi, tagadja meg magát, nem az aszkézisnek olyan túlzásaira gondol, amilyenekkel a középkorban gyakran lehetett találkozni, hanem az élet megszokott, apró helyzeteiben a magunk érdekének a félre tételét kívánta meg: pihenni akartam, de mások szolgálatot vártak tőlem, hát nem küldöm el őket. Ha magunkat mások kárára megkíméljük, az nem pihentet meg, de még testileg is megújít az az öröm, amit a jócselekedet nyomán érzünk.
3. Istennek hitben kell engedelmeskednünk. Amit mond vagy parancsol, igéjében közöl, akkor is meg kell tennünk, el kell fogadnunk, ha éppen nem értjük, miért azt és úgy

kívánja tőlünk. Hinnünk kell, hogy Isten minket szeret, mindent javunkra tesz s egyszer mindent megértünk, minek, miért kellett úgy történnie, ahogy Isten akarta?

4. Isten a keveset is elegendővé tudja tenni. Miközben a sokkal is lehet elégedetlen, a kevéssel is lehet megelégedett az ember.

KÉRDÉSEK:

1. Keresztelő János halála megrendítette a tömeget. Nem akarták elen-ged-ni Jézust, s együtt akartak maradni. Még az éhség és a kimerültség árán is, mert lelki támaszra volt szükségük. Jézus nagyon jól értette ezt, s könyörült rajtuk. Ahogy tette ezt Isten Illéssel (a Kerit-patak mellett, 1Kir 17) és a Hóreb hegyén, 1Kir 19). Gondoljuk végig mindezek alapján: Mivel segíthetünk egy-egy megrendült emberen (étel, alvás, közösség-vállalás stb.)?
2. Jézus a kevésért is hálát tud adni, s így az elég lesz. Semmit sem tett a szemnek – a kenyér és a hal osztás közben lett elég, s nem előtte „varázsolt" kenyér-hegyeket. Milyen tapasztalataink vannak „hasonló" esetekben? Mertünk-e a kevésért hálát adni?
3. Jézus egyedül akar maradni, s nem engedik. Szolgálnia kell. Hol van vajon a határ a szolgálatban és a pihenésben? Nem két végén égetjük-e a gyertyát?
4. A tanítványok a csoda részesei. Néhány megtört kenyérrel kell odalépniük a csoportok elé. S átélhetik, hogy elég, mert az ő részük „csak" az engedelmesség. Osszuk meg hitbeli megtapasztalásainkat: emlékszünk-e olyan példára, amelynek során engedelmességből részesei lehettünk Isten munkájának!
5. A maradék több, mint a „kiindulási" mennyiség. Mit tanít ez nekünk?

A KRITIKUS PILLANAT

(Mt 14,22; Mk 6,45; Jn 6,14-15)

Az emberek egész nap nyugodtak voltak, jóllehet egészen más gondolatok foglalkoztatták őket, mint amelyekről Jézus beszélt. Ennek ellenére türelmesen hallgatták Jézus szavait. Közben Heródes elleni gyűlöletük változatlan maradt. A kenyerek megsokasításának a csodatétele azonban véget vetett a nyugalmuknak és a szenvedély soha nem sejtett erővel tört ki belőlük: ezt a Jézust követik, ő kell nekik, ez az ő emberük! Végre van vezére az elnyomott népnek, van aki a szolgaság házát a szabadság házává változtatja… Le Heródessel és Heródiással és a megalkuvókkal! Ezre torkából hangzott a bizonyságtétel: ,,Bizony ez az a próféta, akinek e világba kellett jönnie." Amiben Keresztelő János még nem volt biztos,vajon tényleg Jézus-e az, akit a próféták ígértek, vagy valaki mást kell várni (Mt 11,3), azt ez a tömeg most lelkesen hirdette: Ő az, akinek az eljövetelét a próféták jövendölték.

A tömeg tudni sem akart távozásról. Elsöprő lelkesedéssel vették körül a középen álló Jézust és tanítványait. A tanítványok természetesen élvezték a helyzetet. Ilyesmiről álmodoztak már régtől fogva! Így van értelme annak, hogy mindenüket elhagyva követik Jézust!

Jézus tisztán látta, hogy királlyá akarják tenni. Ha ellenkezik a tömeggel, akkor kényszerítik, hogy elfogadja. Megnehezítette a helyzetet a Húsvét közelsége, amikor óriási tömeg gyülekezett Jeruzsálemben s igen alkalmasnak látszott egy általános felkelés kirobbantására. A tömeg tisztában volt ezzel a lehetőséggel: ez lesz az igazi Húsvét, amikor Izrael másodszor támad fel a halálból. Először Egyiptomban, másodszor pedig most a római uralom halálából.

Jézus most is megőrizte nyugalmát. Pontosan tudta, mit kell ebben a helyzetben cselekednie. Először is a tanítványait kellett eltávolítania, mivelhogy tele voltak a földi dicsőség kívánásaival. Kényszerítette tehát őket, hogy szálljanak be a hajóba és hajózzanak el a túlsó partra (Mk 6,45). Amikor ez megtörtént, ellentmondást nem tűtő hangon visszautasította a tömeg szándékát, vele kapcsolatos terveit és felszólította őket, hogy oszoljanak szét. Az emberek engedelmeskedtek neki. Jézus pedig elvonult a hegyre, ahol végre egyedül lehetett és elmerült az imádkozásban.

KÉRDÉSEK:

1. Óriási a kísértés: hiszen aki kenyeret tud adni akkora tömegnek, annak királynak kell lennie! Mi itt a különbség – a megkísértés történetében tapasztaltakkal összevetve (Mt 4)?
2. A tömeg úgy reagál, mint a samáriai asszony hasonló helyzetben: „Add né-kem azt a vizet!" (Jn 4) – azaz biztonságra (inkább: bizonyosságra) vágyik. Jó lenne mindig valaki, aki leveszi rólunk a mindennapi gondokat. Jé-zus valami egészen mást akar: megtanítani arra a bizalomra, mellyel érdemes dolgozni a mindennapi kenyérért. Hogyan lehet bizalmat tanulni?
3. Jézus királlyá választása más fórumon és más események kapcsán valósult meg. Vegyük sorra, mi mindennek kell még megtörténnie ahhoz, hogy királlyá legyen?
4. Sokszor vagyunk úgy, hogy csak dolgaink megáldását kérjük Istenünktől. Mi a hiba ebben az elgondolásban? Miért nem jó ez a gyakorlatban?

AZ IMÁDSÁG

(Mt 14,23; Mk 6,46)

Jézus mindig leborulva imádkozott, amikor egyedül volt. Előtte ott hullámzott a tenger, rajta valahol a messzeségben látszott a tanítványok hajója. Az este ráborult a vidékre.

Jézus imádsága órákon át tartott. Már hajnalodott, 3 óra felé járt az idő, amikor befejezte az Atyával folytatott lelki beszélgetést. Minden benne volt abban a beszélgetésben: hálát adott a tanítványok útjáért, annak eredményeiért, feltárta lelke szomorúságát Keresztelő János halálával kapcsolatban, elmondta az örömét a kenyerek csodájáért és a gondját is, a galileai ezrek miatt, akik mindenáron királyt keresnek maguknak.

Azon az éjszakán az Atyától minden kérdésére választ kapott Jézus. Tisztán állt előtte az út s annak végén a Kereszt. Attól kezdve többször is szóvá tette a tanítványok előtt a sorsát és a végén rá váró keresztet, sőt azt is, hogy egy közülük majd elárulja őt.

Jézus elutasította a csillogó aranykoronát, amit az emberek akartak a fejére tenni, Isten pedig egy másik koronát szánt a fejére: a töviskoronát. Jézus alázatosan és engedelmesen elfogadta.

TANULSÁGOK:

1. Lehet valaki mintakeresztény helyett ,,mintha-keresztény" is. Azok, akik Jézust türelmesen hallgatták, csak látszólag érdeklődtek Isten országa dolgai iránt. Igazi céljaik egészen mások voltak. Látszólag az igére éhező és szomjazó emberek voltak, a valóságban mást akartak. A látszat sokszor csal. Isten azonban a szíveket vizsgálja, és azt mondja: ,, Tudom a te dolgaidat."
2. Jézus mindig tudja, mikor, mit kell cselekednie. Ha a tanítványokra hallgatott volna, akkor azonnal királlyá kiálttatta volna ki magát. Jézus azonban nem kapkodott, nem

bizonytalankodott, nem is hibázott. Tudta mit kell tennie és meg is tette, annak ellenére is, hogy azzal csalódást okozott mindenkinek. Minden tekintetben helyesen cselekedett. Mert, ha engedett volna a mindenki vágyának és élére állt volna a szabadságharcnak, az nem végződött volna másképpen, mint ahogy 40 évvel később végződött: a felkelőket megölték, Jeruzsálemet elpusztították, úgyhogy kő kövön nem maradt. Abból a tömegből nem maradt volna senki. Azok az emberek, akiket a Heródes elleni gyűlölet elvakított, nem is sejtették, hogy amikor Jézust királlyá akarták tenni, voltaképpen a saját halálos ítéletüket írták volna alá. Ugyanakkor azt sem tudták, hogy amikor Jézus nemet mondott nekik, aláírva a saját halálos ítéletét ott a hegyen, imádkozás közben, és az ő halála révén azok az emberek mind üdvösséget találhatnak, örök életet nyerhetnek.

3. Sohase felejtsük el, hogy Isten a mi Urunk, mi pedig szolgái vagyunk. Általában mindig azt tesszük, hogy vannak ügyeink, elképzeléseink, kezdeményezünk valamit és abba belekalkuláljuk Isten segítségét, azaz szolgálatát. Mi jelöljük meg Neki, hogy mikor, mit kell tennie. Nem csoda, ha az Úr olykor magunkra hagy a kezdeményezéseinkkel. Ő nem feladatot vár tőlünk, hanem gyermeki engedelmességet.

KÉRDÉS:

1. Jézus végre egyedül van, az emberek csodálatától távol, a tanítványok dicsőségkívánásától messze; imádkozva. A dicsőség egyedül Istené. Mózes elvett Isten dicsőségéből, ezért nem mehetett be a Kánaán földjére (4Móz 20,12). Megadjuk-e minden helyzetben Istennek, ami Istené?

A VIHAR

(Mt 14,24-43; Mk 6,47-53; Jn 6,16-21)

A kenyerekkel jóllakatott galileai férfiak lelke tele volt viharos érzésekkel, belső háborgással s mintha csak visszhang jelentkezett volna rá a természet világában, vihar támadt a tengeren is.

Amikor a tanítványok hajója már jókora utat megtett, hajnal felé szél támadt és egyre magasabb hullámokat korbácsolt. Áprilisban meglehetősen gyakori az éjszakai vihar a Galileai tavon. A tanítványok valószínűleg ellenszéllel küszködtek egész éjjel, mert amikor a vihar kitört, már nagyon kimerültek voltak, mégis csak 6-7 kilométernyi utat hagytak maguk mögött. Ha nem akadályozta volna őket az ellenszél, akkor már megérkeztek volna a kitűzött célba. Helyzetük egyre aggasztóbbá vált, a hullámok egyre nagyobbak lettek, a szél ereje fokozódott, az ő erejük ezzel szemben egyre fogyott, a veszély kezdett kétségbeejtővé válni. Félő volt, hogy a hajó felborul. nem ok nélkül fogta el őket a halálfélelem. Miért kellett Jézusnak erre az útra kényszeríteni őket? Ha a parton maradnak vele, akkor most semmi bajuk sem volna. Amikor már-már feladtak minden reményt, váratlanul ismeretlen alak jelent meg a hajó közelében: a reszkető tanítványok kísértetnek vélték s úgy látták, hogy elmegy a hajójuk mellett, de a tanítványok hangos kiáltásaira a hajó felé vette az irányt s megszólalt Jézus jól ismert hangja: ,,Bízzatok, én vagyok, ne féljetek!” Először úgy tett, mintha észre sem venné a küszködő tanítványokat, de amikor segítségért kiáltoztak, egyenesen hozzájuk ment: a vízen járva!

A tanítványok helyzete egyszeriben megváltozott: már nem gondoltak a viharra, a veszedelemre. Meg voltak győződve róla, hogy nem érheti baj őket.

Péter, a lelkes, tüzes tanítvány nem volt képes továbbra is nyugodtan a helyén maradni. Felkiáltott: ,,Uram, ha te vagy, parancsolj, hogy hozzád mehessek a vizeken!” Amikor Jézus

hívta, Péter kilépett a hajóból és elindult Jézus felé, a vízen járva. Amíg Jézusra nézett, nem is történt semmi baj, de amikor a hullámokra irányította a figyelmét, egyszeriben süllyedni kezdett, úgyannyira, hogy segítségért kiáltott Jézushoz: Uram, ments meg! Akkor már Jézus mellett volt, megragadhatta Jézus kinyújtott kezét s megmenekült. Jézus csendesen dorgálta: ,,Kicsinyhitű, miért kételkedel?"

Pár pillanattal később már a hajóban voltak, és nyomban elült a vihar. A tanítványok elcsodálkoztak, majd leborultak előtte s úgy imádták, mint Isten Fiát.

Hamarosan a túlsó parton találták magukat s olyan biztonságban voltak, mint akárhány más alkalommal, amikor izgalmak nélkül tették meg az átkeléssel járó utat. Biztonságosan kikötöttek Genezáret földjén (Mk 6,53).

TANULSÁGOK:

1. Nem az a legfontosabb, hogy az életünkben soha ne forduljanak elő félelmetes helyzetek, veszélyek, hanem az a legfontosabb, hogy Istent mindig közel tudjuk magunkhoz. Az a tudat, az a hit, hogy közel van, és hatalmas erejével tud és akar segíteni, átsegít minden nehéz helyzeten. A magárahagyatottság, az egyedüllét viszont mindennél gyötrelmesebb. Nekünk ígéretünk van rá, hogy Isten nem hagy minket árvákul, eljön hozzánk (Jn 14,18).
2. Jézus sohasem felejtkezik el a tanítványairól. Még imádságban elmerülve is látta őket, amint a tengeren hajóznak és küszködnek. Bár erről nekik nem volt tudomásuk, mégis ez volt a valóság. Jézus látja a küzdelmeinket és félelmeinket. Tudja a dolgainkat.
3. Ugyanaz a hullámverés, amelyik a tanítványokat halálfélelemmel töltötte el, ugyanaz Jézus számára a tanítványokhoz vezető út volt. Sokszor a gondjainkon keresztül könnyebben eljut hozzánk, mint olyankor, amikor nagyon jól megy a dolgunk. Azért próbál meg, hogy legyen útja hozzánk.
4. Vannak esetek, amikor Jézus vár arra, hogy kérjünk segítséget. Vannak dolgok, amiket olykor kérés nélkül is ad, de egy-egy esetben zökkenőt okoz a ,,természetes ellátásban", hogy elgondolkoztasson, ráébresszen arra, hogy rászorulunk s mindent Tőle kapunk.
5. Amikor Jézus bent van a hajónkban, olyankor csend van körülöttünk. A lármás viharok, a nagy nyugtalanságok az elfelejtkezés, eltávolodás, a kételkedés jelei.

KÉRDÉSEK:

1. „Nem az a fontos, hogy ne történjen velünk baj, hanem, hogy Isten velünk legyen a bajban!" – vajon igaz-e ránk vonatkoztatva ez a mondat?
2. A tanítványok végignézték a kenyér-csodát, s most a vízen járást. Nem véletlen, hogy leborultak Jézus előtt. Mit akart Jézus megtanítani ezekkel a csodákkal?
3. Péter azonnal meg akarja kapni a választ: hogy is van ez… Miért sikerül először, s később miért süllyed el? Vannak-e hasonló tapasztalataink?
4. Jézus számára az út „folytatódott" a vízen – mert oda kellett mennie a tanítványokhoz. Ez a természetesség jellemzi minden csodáját. Hol van imádságaink határa?
5. Mi vihart látunk, Jézus pedig a szívünket. Hogyan lehetne mindig „egy emelettel feljebb" (Gyökössy E.) látni? Hogyan lehet a szívünkben elvehetetlen békesség?

KAPERNAUM ELUTASÍTJA JÉZUST

(Jn 6,22–66)

A nagy tömeg, amelyik evett a kenyerekből, mindenfelé kereste Jézust. Jól megfigyelték, hogy Jézus nem szállt be a hajóba, nem utazott el tanítványaival, ott kellett tehát lennie valahol a környéken. Annál nagyobb volt a meglepetésük, amikor estefelé Jézus a tanítványokkal együtt hajón érkezett Betsaida irányából. Rögtön rájöttek, hogy újabb csodának kellett történnie. Körülvették Jézust és faggatták, hogy mi történt, hogy lehetséges az, hogy nem szállt hajóba és mégis a túlsó part felől érkezett Kapernaumba?

A nagy beszélgetés, ami erre következtetett, a kapernaumi zsinagógában zajlott le a Jézus visszaérkezését közvetlen követő napon. A zsinagóga teljesen megtelt s feszült figyelemmel hallgatták Jézust.

Jézus tisztában volt azzal, hogy ezekkel az emberekkel egyszer s mindenkorra megszakad a jó kapcsolata, mert amit tőle várnak, azt ő nem vállalja és nem adja meg nekik.

Nem volt hajlandó királyuk lenni abban a földi értelemben, ahogy kívánták. Nem volt hajlandó felkelést szítani Heródes ellen és kirobbantani egy véres, pusztító háborút.

Ez a nap döntő volt Jézus és Kapernaum kapcsolatában: ki kellett derülnie, hogy a kapernaumi nép akar-e lelki királyt, vagy elutasítja? Most világosan elmondja nekik a megváltás művét, amelyet ő e világ érdekében véghez visz, s Kapernaum dönt, hogy kell-e ez neki vagy nem?

a) Beszéde első részében (26-33) leleplezte a kapernaumiak téves reménységét: ők ettek a kenyerekből, de nem értették meg a kenyerek megsokasításának mélyebb értelmét. Nekik földi áldások kellettek: politikai értelemben vett szabadság, földi gazdagság és jólét. Ha azonban Jézus hívei akarnak lenni, akkor le kell tenniük a saját elképzeléseikről és Isten dolgait kell cselekedniük. Nem azt kell várniuk Jézustól, hogy előbb-utóbb megteszi nekik, amit várnak tőle, hanem bízzanak Jézusban és bízzák rá magukat. Az emberek azonban összehasonlították Mózest és Jézust és úgy találták, hogy Mózes csodája a mannával nagyobb volt, mint az, hogy Jézus 5000 férfit egyszer jóllakatott kenyérrel. Mózes mindennap kenyeret hullatott az égből. Akkor Jézus az igazi mannára mutatott rá, mire a sokaság azt kérte Jézustól, hogy ő is adjon nekik mindennap igazi mannát (34 v.).

b) A második részben (35-40) kifejtette Jézus, hogy tulajdonképpen ő az igazi manna. Ő nem mannát ad, hanem Ő a manna. Ő szállt alá az égből. S nem azért szállt le az égből hogy a saját akaratát, vagy az emberek akaratát cselekedje, hanem azért, hogy a mennyei Atya akaratát végrehajtsa. Az Atya pedig azt akarja, hogy mindenki, aki Jézusban hisz örök életet nyerjen, és Jézus feltámassza a feltámadás napján.

A tömeg erre zúgolódással válaszolt: hogy mondhat Jézus olyat, hogy ő az égből jött, amikor mindenki tudja, hogy a názáreti ács fia?

c) A harmadik szakaszban arról beszélt Jézus, hogy csak az képes Őt követni, akinek arra az Atya külön képességet ad. Ahhoz, hogy valaki Jézusban hinni tudjon, külön az Ő ajándéka szükséges. De ha valaki már hisz, az érti, hogy Jézus az élet kenyere. Sokkal becsesebb, mint a manna, mert aki mannát evett az attól még később meghalt, vagy egyszer meg fog halni, de aki az élet kenyerét eszi, azt, amit Jézus ad, az örökké él. Azután a saját közeledő halálára célzott, amikor azt mondta, hogy az ő teste, húsa a világ számára olyan, mint az étel. Amikor ezeket mondta, az ellenségeskedés egyre fokozódott vele szemben. Az egész beszéd ellenszenves volt nekik, de a részletek külön is bőszítették a zsidókat.

d) A negyedik szakaszban (53-60) azt hangsúlyozza Jézus, hogy aki elutasítja az ő áldozatát, az az örök életet utasítja el magától, aki viszont hisz az ő áldozatában, az olyan,

mintha enne az ő áldozatából, húsából és inna az ő véréből. Természetesen az úrvacsora közösségére utalt ezzel.

Ekkor már alig bírták továbbhallgatni.

e) A beszéd befejező szakaszában (61-66) újra aláhúzta Jézus életműve lelki jellegét. Ha a Messiás csak földi dolgokat művelne, és földi jókat adna- pél-dául kenyeret – nem sokat használna vele, mert csak a lelki dolgok ele-venítik meg az embereket és teszik Isten országa polgáraivá.

Amit Jézus akart, elérte: szétfoszlottak a megtévesztő ábrándok, a hamis reménykedések, mindenki tisztán látta, hogy Jézus nem az ő emberük. Tudtukra adta Jézus, hogy mit nem akar, és mit akar. Nem akar a politikai váradalmak valóra váltója lenni.

Mást akar: feláldozni magát a világ megváltása érdekében és örök életet, új életet adni az emberiségnek.

Kapernaum szintén világosan válaszolt erre a beszédre: nem akarják többé követni Jézust!

Attól kezdve sokan visszavonultak az ő tanítványai közül és nem jártak többé ővele (66).

KÉRDÉSEK:

1 Az emberek mindig későn döbbennek rá, hogy elhibázták az életüket: először akartak házat, autót, nyaralót, s azután családdal megélt békességet. Miért nem értjük meg azonnal: más sorrend szükséges?
2. Mit jelent ez az ige: „Keressétek először Isten országát...” (Mt 6,33)?
3. A sokaság evett a kenyérből, s tudta: Jézus a názáreti ács fia. A „kettő” számukra együtt volt igaz. Jézus azonban egészen más összefüggésről beszél. Nem tévesztjük-e el mi is sokszor a következtetéseinket? Hogyan lehet megtanulni „Isten szemüvegén keresztül nézni” a történéseket?
4. A hit ajándék, „nem számon kérhető”. Mi kérhető számon?
5. Volt-e már olyan szakasz életünkben, amikor minden megkérdőjeleződött? Mi adott eligazítást ilyen helyzetekben?
6. „Nincsenek megoldások, csak választások” – mondta valaki. A Jézus követése melletti döntés megoldás, vagy csak választás?
7. János evangéliumában az úrvacsora története ebben az összefüggésben szerepel (Jn 6), s nem a nagyheti történet leírásában (ott a lábmosás története olvasható, Jn 13). Mi ennek a különlegessége?
8. Az 5000-ből 12 marad, mert Jézus „nem fér bele” az emberek elképzeléseibe. Szabad-e sikerekben, tömegvonzásokban bizakodnunk? Kellemes dolog népszerűnek lenni, de vállalható-e minden helyzetben? Jézus minden esetben a legfontosabbat adja. Senkinek a kedvéért nem enged igazságából. Mire tanít ez minket?

A 12 TANÍTVÁNY HITE

67-71 V.

Amikor a tömeg zúgolódva, csalódottan elszéledt, csak a 12 tanítvány maradt ott Jézussal, aki számba vette őket és szomorúan megkérdezte: Ti nem akartok elmenni? Mintegy feloldotta őket vállalt kötelezettségük alól: ha akarnak, ha éppen úgy gondolkoznak felőle, ahogy a kapernaumiak, hát menjenek ők is.

Péter előlépett és mindnyájuk nevében azt mondta: Uram, kihez pártoljunk tőled? Te adod nekünk az örök élet beszédét és mi megtanultunk hinni benned és megértettük, hogy te vagy a Krisztus, az élő Istennek Fia.

Nem volt tisztában minden szavának a mély értelmével, de azzal tisztában volt, hogy nem tudnának élni Jézus nélkül. Senkit sem ismertek, akihez szívesebben csatlakoztak volna. Jézus mindent jelentett a számukra.

Jézus szívét őszinte öröm töltötte el, de egy árnyék mégis ráborult az örömére: meglátta Júdást, aki majd el fogja árulni őt. Ki is mondta: ,,Egy közületek ördög."

A napnak vége volt. Az 5000-ből 12 maradt. Előbb királlyá akarták tenni, a végén elhagyták. Előbb mindenkinek kellett, a végén jóformán senkinek sem kellett. Hogy tudta ezt elviselni Jézus? Úgy, hogy az előző éjszakát imádkozással töltötte és ez azt jelentette, hogy erővel töltötte meg magát.

TANULSÁGOK:

1. Nekünk elsősorban nem Isten egy-egy áldására van szükségünk, hanem a Megváltóra. Nem kenyérre, hanem Jézusra, az élet kenyerére. Attól, hogy napfényt, esőt, kenyeret, egészséget, gyógyulást és egyéb segítséget ad Isten, még meghalnánk és bűneink miatt igazságosan elkárhoznánk, tehát elvesznénk. Jézus nem azért jött, hogy kenyeret adjon, hanem azért, hogy megkeresse és megváltsa az elveszetteket, minket, akik bűneik miatt elvesznénk. Jézust kell keresnünk, Őt kell megtalálnunk, benne kell hinnünk, a többi mind megadatik: Keressétek először Isten országát, Krisztus igazságát… (Mt 6,33)
2. A Hit csoda. Nem természetes dolog, nem magától értetődő képesség, hanem Isten csodálatos ajándéka.
3. Az egyház életében, történetében szükségszerűen jönnek kritikus időszakok, amikor azoknak, akik Jézust követik, tisztázniuk kell az Istenhez való viszonyukat: tisztázniuk kell, mit akarnak azzal, hogy Istenben hisznek és az ő egyházához tartoznak. Kapernaum számára az a szombati nap volt a kritikus időpont. Derüljön ki a valóság. Ki-ki színt vall: az is, aki elmegy, az is, aki marad. Boldogok, akik hűségesen és engedelmesen ragaszkodnak a lelki királyhoz, mert övék az élet kenyere.

35. A MOSAKODÁSRÓL, A KÁNAÁNI ASSZONY, BOLYONGÁSBAN, BUJDOSÁSBAN

Keresztelő János halála és az annak nyomában fellángolt forradalmi indulatok megváltoztatták az események menetét.

Heródes teljesen Jézus ellen fordult: igyekezett eltétetni láb alól, nehogy élére álljon a vele szemben szervezkedőknek. Ugyanakkor a galileai nép is elfordult Jézustól, mivelhogy nem volt hajlandó politikai vezetőként fellépni és teljesíteni a nép vágyait. Jézus nyugodt életének vége szakadt, nem tölthetett hosszabb időt egy-egy helyen, nehogy rátaláljanak és elfogják, vagy megöljék: nem volt fejét hová lehajtania. Bujdosnia kellett. Tanítványai vele maradtak. Olykor-olykor még egyik-másik városban is feltűnt, de huzamosabb időt sehol sem töltött. Mintegy hat hónapon át Galilea különböző helyein bujdosott, majd amint közeledett a vég, áttette bujdosásának színhelyét Júdeába.

VITA A KÉZMOSÁSRÓL

(Mt 15,1-20; Mk 7,1–23)

A zsinagógában tartott beszéd befejezése után Jézus nyomban elhagyta Kapernaum városát. Tirus és Sidon vidékei felé vette útját. Mielőtt azonban még elhagyta volna Galilea területét, néhány jeruzsálemi farizeussal és írástudóval találkozott. Hogy pontosan hol zajlott le ez a találkozás, nem tudhatjuk.

Jeruzsálemben már nagy nyugtalanságot okozott az, hogy Jézus hatása rendkívüli mértékben kiterjedt és munkája igen nagyméretűvé vált. Járt már nála egy küldöttség abból a célból, hogy kivizsgálja a működését, az volt a Belzebubbal kapcsolatos vita; az a bizottság megtette a jelentését Jeruzsálemben, ahol úgy határoztak, hogy újabb küldöttség keresse meg Jézust, újabb kérdéseket tisztázzanak vele, hogy eldönthessék helyesen vagy törvényellenesen tanít-e? Ha sikerült volna bebizonyítaniuk a nép előtt, hogy Jézus a törvény ellen tanít, akkor könnyűszerrel eltántoríthatták volna tőle a tömegeket. Bizonyíték kellett tehát arra, hogy Jézus a törvény ellen van, ami azt bizonyítaná, hogy nem lehet Istentől küldött tanító. Ebből a célból kereste fel Jézust az újabb bizottság.

A bizottság tagjai már útközben hallották a hírét annak, hogy Jézus 5000 embert csodálatos módon megvendégelt Betsaida mellett. Ezt akarták felhasználni a kérdés felvetésére: vajon az az 5000 ember, akit Jézus ott a pusztaságban ellátott kenyérrel és hallal, mosott-e kezet a törvény előírásainak megfelelően; biztosra vették, hogy Jézus nem sok ügyet vetett a külsőséges előírásokra, amiket ugyanakkor a farizeusok rendkívül szigorúan vettek.

Még azt is ravaszul úgy rendezték, hogy éppen étkezés közben lepték meg Jézust és a tanítványokat.

Tervük jól sikerült: nyilvánvaló volt hogy a tanítványok mosatlan kézzel láttak étkezéshez. Jézus keze szemmel láthatóan tiszta volt, neki tehát nem vethették szemére azt hogy mosatlan kézzel evett. Jézus a farizeusok aprólékos előírásait nem erőszakolta rá a tanítványaira.

A farizeusok rengeteg előírással terhelték meg az emberek hétköznapi életét: hogyan kell megmosniuk étkezés előtt a kezüket, az edényeiket, a poharaikat. Minden étkezés előtt gondosan meg kellet mosniuk a kezüket, s ha az étkezés több fogásból állt, akkor minden egyes fogás előtt ismételten kezet kellett mosniuk. Ezeket az előírásokat a 3Móz 11,14 és 19,2 alapján követelték meg, ahol a szentséget parancsolta meg Isten népe tagjainak, a tisztaságról pedig mint a szentség jeléről beszélt. A farizeusok azonban a tisztaságot testileg, külsőleg értelmezték: ahhoz, hogy egy ember tiszta legyen, meg kell mosnia magát. Miután ez szokásba ment át, az egymást követő nemzedékek kötelezőnek tartották minden zsidóra nézve, de főképpen a rabbiktól követelték meg nagyon szigorúan, hogy tanítványaikat rendszeresen mossák.

Szemrehányást tettek tehát Jézusnak, mint tanítómesternek, hogy a tanítványai nem tartják meg a régiek rendeléseit, és mosdatlan kézzel esznek.

Jézus belelátott szívükbe. Elhatározta, hogy különválasztja a hagyományok helyes értelmezését és az igazi tisztaságot. Jézus a kezek megmosásával kapcsolatos vitát nem tartotta fontosnak, annál fontosabbnak tartotta a hagyományok helyes értelmének, a törvények lelki jelentőségének a hangsúlyozását.

Jézus szigorú hangon válaszolt a farizeusoknak, akik nem is érdemeltek egyebet, mert a szívük mélyén egy céljuk volt: bizonyító anyagot szerezni Jézus halálra ítéléséhez. Így szólt: „Helyesen jövendölt felőletek, képmutatók felől Ézsaiás próféta: Ez a nép ajkaival tisztel

engem, a szívük pedig távol van tőlem. Pedig hiába tisztelnek engem, ha oly tudományokat tanítanak, amik embereknek parancsolatai."

Jézus Ézsaiás prófétát idézte, mert a saját szavainak nem lett volna tekintélye előttük. Ézsaiás pedig már annak idején pontosan rámutatott Izrael főbűnére: vannak kegyes szabályaik, kegyes szavaik, de a szívük elfordult Istentől. Hogy jobban megvilágosítsa, egy példát mondott. Ugyanaz a hagyomány, ami olyan erősen hangsúlyozza a tisztaságot, az ígéretek és ajándékok kérdésében is többféle rendelkezést tartalmaz. A hívők egy meghatározott tárgyát, ami a saját tulajdonuk volt, Istennek ajándékozhatták. Ez úgy történt, hogy továbbra is nyugodtan használhatták, de azt mondták rá: ez Korbán, vagyis Istennek odaáldozott, odaajándékozott dolog, valójában Isten tulajdona. Ilyen módon Istennek is kedveskedtek, közben semmibe sem került nekik, nem is beszélve arról, hogy az efféle Korbánokkal úgy érezték, hogy mindenféle ajándékozási, segítési kötelezettségüknek is eleget tettek, amire a szeretet, a jótékony segítés kötelezte őket.

Ha például egy megvénhedt, tehetetlen apa kért valamit a fiától, a fiú azt válaszolhatta: nem adhatom neked atyám, mert az Korbán, Istennek szenteltem. Ezt azután lassanként mindenükre kiterjesztették, úgy hogy minden Korbán lett, amit nem szabad embernek adni, mivelhogy már Isten tulajdona. Ez lett tehát az ürügy a zsugori, fukar emberek számára, akik senkinek nem akartak adni semmit. S erre a farizeusok azt mondták, rendben van!

Ez ellen nem volt egy szavuk sem, nem találtak benne semmi gyalázatosat, felháborítót. Jézus szemére vetette a farizeusoknak, hogy ilyen módon kijátsszák Isten törvényét.

Amikor Jézus ezt kifejtette, közelebb hívta magához a közben összegyűlt embereket és kijelentette előttük: Egy ember nem attól lesz tisztátalan, ami a száján bemegy, hanem attól, ami a száján kijön. Ezzel azt fejezte ki, hogy a farizeusok félnek mosdatlan kézzel megenni valamit, mert attól tartanak, hogy tisztátalanná válnak tőle, holott a kézmosásnak az élet szentségéhez semmi köze sincs.

Ugyanakkor nem törődnek azzal, hogy a szívük tiszta legyen. Rengeteg gonoszság jön ki a szájukon: a káromkodás, esküdözések, az irigy és bűnös gondolatok és beszédek, amiket kimondanak, azok teszik tisztátalanná a szívüket.

Amikor az emberek a farizeusokkal együtt elmentek, a tanítványok további magyarázatot kértek Jézustól. Jézus a lelkükre kötötte, hogy a farizeusokkal ne barátkozzanak, majd még egyszer elmondta nekik, hogy a szentség nem azonos a külső tisztasággal.

TANULSÁGOK:

1. A bűn nem az emberen kívül, hanem az emberen belül, a szívben van! Nem azáltal lesz bűnössé az ember, hogy a bűn kívülről belemegy az emberbe és áthatva bűnössé teszi. Sokan úgy képzelik, hogy ha ezt vagy azt megteszik, akkor bűnössé válnak, vagy hogy a körülmények bűnössé tehetik az embert. Van aki úgy képzeli, hogy ha magányba vonul és elzárkózik a világ elől, akkor a bűn elől is elzáródik. jézus világosan tanítja, hogy a bűn nem kívülről, az érzékszerveken keresztül megy be az emberbe, hanem a szívben keletkezik, és a szívből az érzékszerveken keresztül megy kifelé. A kolostori és zárdaélet egymagában ezért nem vezethet igazán szent életre.
2. Isten nem éri be a külső tisztasággal, neki a szív tisztasága kell. Nem éri be az ajkak kegyességével, hanem azt akarja, hogy az emberek egész magatartásukban bizonyuljanak kegyesnek. Lehet, hogy valaki külsőképpen eleget tesz a vallási előírásoknak, de hiába, ha a szíve távol van Istentől. Lehet ennek a fordítottja is igaz, mint a kapernaumi pogány százados esetében.

KÉRDÉSEK:

1. Mi van a farizeusok kérdése mögött? Miről akartak megbizonyosodni? Próbára akarták tenni Jézust? Kísérteni akarták Őt?
2. Mi a különbség az „Isten parancsolatai” és „az emberek rendelései” között? Hiszen mindkettő a „valláshoz” tartozik.
3. Hova vezethet a száj és a szív kettőssége?
4. A gonoszság, a bűn megfertőztethet másokat. Azt is, akinek „kijön” a szájából? Hogyan?
5. Megadtuk Istennek, ami az Övé. Teljesítettük kötelességünket mások irányában. „Rendbe tettük” saját lelkiismeretünket. Mi a baj ezekkel a mondatokkal?
6. Mi a különbség a vallásos ember és a hívő ember között?
7. Elemezzétek Jézusnak ezt a vádbeszédét annak tükrében, hogy „boldogok, akiknek szívük tiszta”! (Mt 5,8)
8. Mire vonatkozik Péter látomása a tisztátalan állatokról? (ApCsel 10.)
9. Mennyire kell törődnünk azzal, hogy mások megbotránkoznak azért (Mt 15,12), mert Jézust követjük?

A KÁNAÁNITA ASSZONY

(Mt 15,21-28; Mk 7,24-30)

A farizeusokkal lefolytatott vita után jézus útra kelt Tirus és Sidon vidéke felé. A tanítványok vele mentek. A távolság nem volt nagy. Vasárnap reggel indultak Kapernaumból és estefelé már el is érték Szír-Fönícia határát. Valószínűleg nem is akartak messzebb menni. Jézus nem Tirusba és Sidonba igyekezett, hanem a határvidéken akart maradni, valamelyik falucskában eltölteni néhány napot.

A kánaánita asszonnyal való találkozás eseményei ott zajlottak le.

Jött egy asszony, szír-föníciai nő. Nem héberül beszélt hanem görögül, tehát nem zsidó, nem is arab, hanem Szír-Föníciában született és görög nő volt. Jött a ház felé, amelyben Jézus tartózkodott, s minden valószínűség szerint fent a teraszon látható is volt és amint meglátta Jézust a háztető teraszán, már messziről elkezdett kiáltozni feléje: Uram, Dávid fia, könyörülj rajtam! Az én lányomat megszállta az ördög!

Jézus is jól hallotta a kiáltásokat, de nem adott rá választ. A tanítványok úgy érezték, hogy Jézust figyelmeztetni kell: Küldd el, mert utánunk kiált! Úgy értették, hogy segítsen rajta Jézus, intézze el a kérését, akkor nyugton hagyja őket. Nem az volt tehát számukra igazán fontos, hogy a beteg lány visszanyerje az egészségét, hanem az, hogy megszabaduljanak valakitől, aki megzavarja nyugalmukat, pihenésüket. Jézus azonban másképp gondolkozott. Így szólt: Engem csak Izrael házának elveszett juhaihoz küldött az Atya. Ezzel arra emlékeztette a tanítványokat, hogy Isten nem adta neki parancsba az evangéliumnak pogányok között való hirdetését: arra majd csak a megfeszítés után kerülhet sor. Annak az ideje még nem jött el.

Míg ez a beszélgetés folyt Jézus és a tanítványok között, az asszony közelebb ért a házhoz, sőt odaérvén, felmenet a tetőre, leborult Jézus előtt megindító alázatossággal és csak ennyit mondott neki: Uram segíts rajtam. Jézus szíve már tele volt részvéttel, együttérzéssel. Mégis így szólt az asszonyhoz: nem illő a gyermekektől elvenni a kenyeret és az ebeknek odavetni. A zsidók gyakran nevezték ebeknek a pogányokat. Jézus szándékosan mondta, amit mondott, hogy azzal próbára tegye az asszonyt.

Az asszony szelíden és alázatosan válaszolt: Úgy van uram, de az ebek is esznek olykor a morzsákból, amik az uraik asztaláról leesnek. Vagyis az asszony elismerte, hogy neki nem

jár az, amit kér, nem méltó rá, semmivel sem érdemelte ki azt, hogy Jézus segítsen rajta, még csak nem is tartozik Izrael népéhez. Csak éppen egy morzsát kér abból, amiből másnak oly sok jut. Ekkora alázatosságra egy ember sem képes. Ha ebben az asszonyban ekkora alázatosság és szelídség van, akkor őt maga Isten küldte Jézushoz és ő maga készítette fel a Jézussal való találkozásra. Nem is késett az asszony megvigasztalásával: Ó asszony nagy a te hited! Történjék hát minden a kívánságod szerint!

Az asszony lánya attól az órától fogva újra egészséges volt. A tanítványok a történet elején rosszallással vették tudomásul az asszony megjelenését és fellépését, tolakodónak, erőszakosnak, közönségesnek tartották azt, ahogy a nyílt utcán végigkiáltozva közeledett a házhoz, ott hívás nélkül belépett és nem hagyta, hogy megakadályozzák abban, hogy Jézussal szemtől szembe találkozzék. Hogy valójában mennyire más lelkület, milyen finom, szelíd lélek volt benne, az a próbatétel során derült ki.

A tanítványok megbuktak emberismeretből.

TANULSÁGOK:

1. Gyakran úgy érezzük, hogy Istent figyelmeztetnünk kell. Imádságainkban felhívjuk a figyelmét erre-arra, mintha Ő anélkül nem tudna mindenről. A tanítványok is úgy figyelmeztették Jézust, mintha nem tudná, hogy adott esetben mit kell tennie. Isten akkor is tudja, mit kell tennie, amikor még vár és nem mozdul.
2. Isten ajándékait, segítségét mindig alázatosan kell kérnünk, mert semmit sem érdemlünk, semmi sem jár nekünk Tőle. Amit ad, azt szeretetből, kegyelemből adja.
3. A bennünk lévő jó mindig Isten Szentlelkének a műve. Az asszonyban a szelídség, alázatosság, a nagy hit, mind Isten ajándéka, műve volt. Bennünk is az. Nem dicsekedhetünk tehát, hanem Istennek kell minden jóért hálát és dicsőséget adnunk.
4. Isten segítségnyújtásának nincsenek fizikai feltételei. Látás, jelenlét, megfigyelés, vizsgálat, gyógyszer, gyógykezelés nélkül is tud gyógyító hatásokat kifejteni. Ez azonban nem azt jelenti, hogy minden esetben eszközök nélkül gyógyít. Sőt, ellenkezőleg: minden orvos, minden gyógyszer, gyógyeszköz, orvosság, kórház, ápoló, egészségügyi intézmény Isten eszköze, személyválogatás nélkül mindenkire árasztja ezekkel gyógyító szeretetét, tekintet nélkül arra, hogy az ő népéhez tartozik valaki, vagy nem.
5. Néha még a tények sem a valóságot tükrözik. Azért nem szabad megítélnünk az embereket, mert miközben néhány dolgot tudunk róluk s ha ismerjük is magatartásuknak némely kiváltó okát, vagy jellemvonását, de sokkal több okot nem ismerünk. Akit ellenszenvesnek találunk és legszívesebben szabadulnánk tőle, jobban megismerve szeretettel és megbecsüléssel vesszük körül.
6. Az igazi hit minden próbatételt kibír. Ha az az asszony csak éppen kipróbálta volna Jézus orvosi tudományát vagy segítőkészségét, akkor nem lett volna képes végigcsinálni mindazt, amire képes volt. Elment volna a kedve, kiábrándult volna Jézusból, megfelelt volna neki a maga pogány módján, és megmondta volna neki, hogy ki az eb. Ehelyett eltűrt sértést, megaláztatást, mindent, mert igazi hite volt. Az igazi hit pedig tele van erővel.
7. Jézus megállt Izrael határán: tovább minket küld. Közéjük nekünk kell mennünk az ő nevében.

KÉRDÉSEK:

1. Milyen kapcsolat van az anya hite és gyermeke meggyógyulása között?
2. Elfogadjuk-e azt, hogy Jézus olyanoknak is gyógyítója, akik szerintünk érdemtelenek? (A kánaánita asszony nem volt zsidó.)
3. Milyen akadályokat győzött le – e történet szerint – a hit?
4. Jézus próbára tette az asszony hitét. Mi minden lehet az én hitemnek a próbája?
5. „Lebontva” egyénekre és egyházakra, meddig terjedhet „el” a mi missziónk?
6. A rászorultság megtanít minket alázatra (lábaihoz borult, Mk 7,25). Mire tanít a beteljesedés, a gyógyulás?

36. DEKAPOLISZBAN, ÉGI JEL, A KOVÁSZ

DEKAPOLISZ FELÉ

(Mt 15.29–30; Mk 7.31)

Nem tudjuk pontosan mennyi időt töltött Jézus Tirus és Szidón vidékén, az azonban bizonyos, hogy onnan Dekapolisz felé indult. Dekapolisz szó szerint 10 várost jelent: 10 görög város szövetsége volt Genezáret-tótól délkeletre. A szíriai helytartó kormányozta, de mivel nagyon távol lakott, Dekapoliszban szabadabban éltek az emberek, mint például Galileában. Dekapolisz lakosai nem zsidók, vagy arabok, hanem görögök voltak, sok istent imádó pogányok, mint a többi görögök abban az időben.

Ezek az emberek nagy számban keresték fel Jézust, odavitték hozzá betegeiket. Ő pedig készséggel segített rajtuk, meggyógyította őket, aminek az lett az eredménye, hogy a pogányok dicsőítették Izrael Istenét. Elismerték ahol az ő saját isteneik tehetetlenek, ott Izrael Istene tud segíteni.

A SÜKETNÉMA MEGGYÓGYÍTÁSA

(Mk 7.32-37)

A sok csoda közül, amit Jézus Dekapoliszban tett, mindössze kettő olvasható részletes leírásban az evangéliumokban.

Az egyik egy süketnéma meggyógyítása. Egy alkalommal beteget vittek Jézushoz, a beteg süket volt és alig tudott beszélni. Betegség következtében veszítettel el a hallását, aminek viszont további súlyos következménye az lett, hogy beszélni sem tanult meg rendesen.

Ez az ember nem maga ment Jézushoz, hanem mások, rokonai vagy barátai vezették, ők kérték Jézust, hogy tegye rá a kezét, gyógyítsa meg.

Jézus kész volt megadni a kért segítséget, de nem azon módon, ahogy a rokonok vagy barátok kívánták. Egyedül akart lenni a beteg emberrel. Elvezette azért messze a sokaságtól, és csak azután fogott hozzá a gyógyításhoz. Megérintette az ember fülét és nyelvét. Az ember lélegzetvisszafojtva figyelte Jézus mozdulatait, mert tudta, hogy rendkívüli

dolgot művel vele. Lehet, hogy arra gondolt, hogy ennek a csodatevő gyógyításnak varázsereje van és a mozdulatain keresztül áradnak őbelé a csodatevő erők.

Amikor azonban Jézus megérintette a beteg fülét és nyelvét, a beteg még nem gyógyult meg, tehát nem a mozdulatokban volt az erő. Jézus az égre emelte a tekintetét és fohászkodott, világosan jelezve azt, hogy a gyógyító erő onnan felülről, Istentől jön. Majd lassan és nyugodtan így szólt Jézus: Nyílj meg! EFFATA! Abban a pillanatban megnyílt a süketnéma füle és nyelve is, úgyhogy tökéletesen hallott és beszélt.

TANULSÁGOK:

1. Vannak emberek, akik sohasem mennek maguktól Jézushoz: vinni kell őket. Az ilyen emberek meggyógyítása esetében használt Jézus külső eszközöket, mozdulatokat, sarat stb. Ezek azt a célt szolgálták, hogy próbára tegyék azokat az embereket, vajon a hitnek legalább egy szikrája megvan-e bennük: megengedik-e, hogy Jézus hozzájuk nyúljon, foglalkozzék velük?
2. Akinek van füle a hallásra, azt igével gyógyítja Jézus. Aki hisz, annak Jézus szava is elég.
3. A segítség módját mindig bízzuk Istenre. Ha kérjük a segítségét, ne írjuk elő, hogy mit és hogyan tegyen.
4. Jézus mindig egyszerre gondol az ember testére és lelkére. Nem választja külön a kettőt, hanem együtt látja, és együtt gondozza az emberben. Mivel pogány volt az, akit gyógyítani akart s az varázslónak vélte őt, varázserőt tulajdonított neki, gondoskodott róla, hogy ne csak a teste kapja meg tőle a szükséges segítséget, hanem lelke is a gyógyító erőt, ami felülről Istentől jön.

KÉRDÉSEK:

1. Minden csoda egyedi, épp annak az embernek szóló, akivel történik. Így szabad rácsodálkoznunk a részletekre. Van, aki maga megy, van, akit vinni kell. Van-e olyan ember, akinek mi vagyunk „vivői”?
2. Egyszer azt mondta valaki: „A menny kapuját nem lehet egyedül átlépni, mindenkinek vinnie kell egy másik embert!” – igaz-e ez a mondat ránk?
3. Jézus megérinti ezt az embert, de csak szava után gyógyul meg. A „módszer” lehet különböző, a lényeg egy. Vajon igazuk van-e azoknak, akik nem viszik orvoshoz gyermeküket, hanem imádkoznak érte? Gondolkodjunk, beszélgessünk erről, ne hirtelen ítéljünk!
4. Vajon mennyire befolyásolja az adott ember hite a gyógyítás módját?

A 4000 EMBER JÓLLAKATÁSA

(Mt 15.,32-39; Mk 8,1-9)

A második csoda, amit Jézus Dekapoliszban tett, a 4000 ember jóllakatása volt. Ez a csoda nagyon hasonlít az 5000 ember megvendégelésének történetéhez, de még mielőtt arra gyanakodnánk, hogy esetleg ugyanannak az esetnek két leírásáról van szó, figyelembe kell vennünk néhány lényeges eltérést a két csoda története között.

Nagy sokaság gyülekezett Jézus körül, valamennyien Dekapolisz lakosai, tehát pogányok. Most már szemmelláthatóan barátságosak voltak Jézushoz, nem úgy, mint félévvel előbb, amikor arra kérték, hogy távozzék a vidékükről (Mk5,17). Elképzelhető, hogy az akkor meggyógyított ördöngős alapos lelki munkát végzett a Jézusról tartott beszédeivel,

annyira, hogy az emberek lelkesedéssel és rajongással vették körül a köztük megjelent és csodálatosan gyógyító Jézust.

Egy alkalommal óriási tömeg időzött Jézus körül. Mintha soha sem akartak volna elszakadni tőle, úgy ragaszkodtak hozzá. Így került sor a vele való együttlét harmadik napján arra, hogy enni kellett adni nekik, mert már semmiféle ennivalójuk sem volt. Jézus attól tartott, hogy ha evés nélkül útnak bocsájtja őket, akkor közülük sokan összeesnek az éhségtől az úton. Magához hívatta a tanítványait és megbeszélte velük, mit kellene tenniük?

A tanítványoknak, mintha teljesen elfelejtették volna az 5000 ember megvendégelésének az esetét, eszükbe sem jutott, hogy hasonló csoda véghezvitelére kérjék Jézust, hanem ismét elfogta őket a kételkedés, vajon egyáltalán lehetséges-e ennyi embernek elegendő kenyeret előteremteni ilyen elhagyott helyen? Vagy talán azt gondolták, hogy amit megtett Jézus Izrael földjén, azt nem teszi meg a pogányok között?

A tanítványok minden esetre tehetetlenül és tanácstalanul álltak az adott helyzetben, mint annak idején is.

Jézus megkérdezte tőlük, hogy mennyi a kenyérkészlet, közölték vele, hogy 7 db. Akkor megparancsolta, hogy ültessék le az embereket. Az 5000 ember esetében tavasz volt, a zsenge fű már nagyra nőtt, úgyhogy a fűben helyezkedhettek el, most csak a földre ülhettek, amelyen rég elszáradt már a nyári hőségtől leperzselt növényzet.

Jézus kezébe vette a kenyeret, hálát adott Istennek, azután elkezdte törni a kenyereket és a tanítványok révén eljuttatta az emberekhez. Azután néhány halat is kezébe vett, újra imádkozott és ugyan csak a tanítványok közbeiktatásával osztotta szét az emberek között. Itt is különbség van tehát a két csoda leírása között. Ezzel azt akarta a pogány emberek előtt nyilvánvalóan láthatóvá tenni, hogy mind a kenyerek, mind a halak megsokasítása egyaránt Isten csodatétele: Isten először a kenyereket, azután a halakat sokasítja meg.

Az emberek ettek, jóllaktak, összeszedték a maradékokat, ami hét kosarat töltött meg. Ezek a kosarak azonban nem voltak azonosak az 5000 ember megvendégelése maradékának összeszedésére használtakkal, ugyanis akkor kézi kosarakat használtak, Dekapoliszban viszont nagy halas kosarakat, amelyeket vállon, rudakon vittek. Ezután Jézus elbocsátotta a sokaságot, ő maga pedig hajóba szállt és áthajózott a tó túlsó, nyugati partjára, Dalmanutába, Magdala vidékére (Mt 15,39).

TANULSÁGOK:

1. Semmi sem könnyebb, mint elfelejtkezni valamiről. Leggyakrabban Isten csodatetteiről feledkezünk el. A bajainkra, szenvedéseinkre, szorult helyzeteinkre egy életen át emlékezünk, a betegség, a nagy fájdalmak emléke egy életen át kísér, de a csodák, amelyekkel Isten esetről esetre kimentett, megszabadított, megtartott, feledésbe mennek. Mindig új csoda kell, hogy Istent Mindenhatónak higgyük és valljuk.
2. Isten a csodatevő hatalmát nem csak a szentek között, hanem a pogányok földjén is megmutatja. Nem csak a galileai zsidókkal, hanem a dekapoliszi görögökkel is megtette ugyanazt a csodát. Isten nem csak a választottakkal törődik, hanem azokra is kiterjeszti megváltó szeretetét, akik látszólag, vagy a mi mértékünk szerint nem tartoznak az ő népéhez. Az, hogy pogány emberek, pogány népek az élet, a tudományok, a munka különböző területein nagyszerű alkotásokra képesek, az onnan van, hogy Isten a csodatevő erejét nekik is kölcsönzi, Szent Lelkével közöttük is jelen van és hozzá nem tétlenül van jelen.
3. Istennek sokkal több csodája megy végbe egy-egy emberéletben, mint amennyit észreveszünk és számon tartunk. A 4000 ember jóllakatása során nem egy, hanem két

csoda is történt. Jézus mindkettő előtt ugyan úgy imádkozott Isten csodatevő hatalmáért, de olyan hittel, hogy az szinte nem is kérő, hanem előre hálaadó imádság volt. Bennünk is van-e ekkora hit? Bízunk-e annyira Istenben, hogy hálát adunk, mielőtt még bármit is tapasztaltunk volna?

4. Jézus mellett az anyagi gondok nem okozhatnak kétségbeesést és aggodalmaskodást. Neki mindenre van hatalma, sőt gondja, még mielőtt feltárnánk előtte a gondjainkat.

KÉRDÉSEK:

1. Milyen különbségeket találunk a két megvendégelés-történet között? Mi a különbségek mondanivalója?
2. Lehetséges-e egy csodát „elfelejteni”? Istennek minden alkalommal a hit kezdeteiről kell velünk beszélnie? Miért van ez így?
3. Érdekes megfigyelni a számok jelentőségét. A 12 általában a „választottság” száma (törzsek, tanítványok, 12 tele kosár stb.), míg a pogányokra, az emberiség egészére vonatkozó szám a 7 (teremtés, 7 diakónus, 7 tele kosár stb.). Miért érdemes erre figyelni?
4. Lehetséges-e előre hálát adni valamiért? Honnan lehet olyan biztos valaki kérésének meghallgatásában, hogy már előtte köszönetet mond? Történt-e már velünk ilyen?
5. Miért csak két evangéliumban szerepel ez a történet? Vajon Lukács, aki kifejezetten a pogányoknak írta evangéliumát, miért nem említi?

MENNYEI JEL

(Mt16,1–4; Mk 8,11–12)

Magdala Galileában van. Jézus tehát újra galileai földön tartózkodott, ahol minden oldalról veszély fenyegette. Nem sokkal megérkezése után már a nyomára bukkantak a farizeusok és felkeresték: még nem volt a kezükben elég bizonyíték, azért újabb vitát provokáltak és főleg azt követelték Jézustól, hogy mutasson nekik mennyei jelt. Korábban már bebizonyította nekik, hogy nem emberi erővel, hanem isteni erővel cselekszi a csodákat, de akkor a farizeusok azt mondták, hogy Jézus az ördögök fejedelmének segítségével, Belzebub révén gyakorol hatalmat a démonok felett. Most azonban újra alkalmat akartak adni neki, hogy bizonyítsa be égi kapcsolatát, mutasson olyan jelt, amilyent a földön senki nem képes, még az ördögök sem. Ha Mózes annak idején tudott mannát varázsolni az égből, csináljon Jézus is valami hasonlót, vagy még különb csodát: szólaltasson meg égi hangot vagy adjon égi jelt és akkor majd elhiszik neki, hogy az égből jött.

Jézus nagyot sóhajtott, amikor végighallgatta a farizeusok ajánlatát. Mérhetetlenül fájt neki a farizeusok hitetlensége. Tudta, hogy akármi féle jelt mutatna is nekik, akkor sem hinnének neki. Nem jel kell nekik, nem hitre vágynak, hanem bizonyítékot akarnak, hogy vádolhassák őt, ha egyébért nem, hát akkor annak a bizonyítására, hogy Jézus is csak olyan közönséges ember, mint a többiek, ő sem képes mennyei jelt mutatni.

Jézus így szólt hozzájuk: „Este azt mondjátok: szép idő lesz, mert piros az ég alja; reggel pedig: ma csúnya idő lesz, mert az ég borús. Az ég ábrázatját meg tudjátok ítélni, de az idők jeleit nem tudjátok megítélni?”

Az égre felnézve a farizeusok valóban meg tudták mondani, hogy lesz-e eső, vagy nem lesz, hogy felhőtlen, vagy felhős volt az égbolt, de azt képtelenek voltak megérteni, hogy

eljött Isten országának az ideje, pedig hány jel mutatott arra, hogy elközelgett, közel jött a mennyek országa! Keresztelő János fellépése, szereplése, beszédei, mind beszédes jele volt annak, hogy az ótestamentumi ígéretek beteljesítése küszöbön állt. Egy másik jel a nép rendkívül elesett állapota: Izrael népe politikai és vallási szempontból egyaránt a legsötétebb mélységben élt. Mindezek mellet Jézus csodáinak a sorozata, Jézus egész életműve világos jel volt arra nézve, hogy az idő elérkezett: Isten országa itt van a földön!

Végül azt mondta: Ez a gonosz és parázna nemzetség jelt kíván: nem kap más jelt, mint a Jónás jelét. A paráznaság ebben a megállapításban lelki értelemben azt jelentette, hogy Izrael népe olyan lett, mint egy hűtlen asszony, aki nem törődik a férjével: Izrael elfordult Istentől, nem törődött a szövetség lényegével,idegen istenek után fut, akárcsak egy parázna asszony más férfiak után. A külső látszat mögött a paráznaság, a gonoszság, a hűtlenség volt a valóság.

TANULSÁGOK:

1. Jézus a Jónás jele. Ahogy Jónás annakidején égi jel volt a niniveiek számára, ugyan úgy jel Jézus is: Jónáshoz hasonlóan három napig volt a halálban, majd ismét visszatért az életbe. Isten Jónást tanúul küldte Ninivébe és a niniveiek hittek Jónásnak. A farizeusok ellenben és az egész Izrael nem hitt Jézusnak. Nekünk Jézus minden csodánál nagyobb égi csoda: a Jel!
2. Nem a vitatkozások építik az egyházat, hanem a szeretetből végzett szolgálatok. Jézus soha sem ajánlotta fegyverül a vitatkozást, sőt az apostolokat is arra tanította, hogy kerüljék a haszontalan vitatkozást. Nincs nagyobb hiba, mint eleve elfogult és a meggyőzetésre egyáltalán nem hajlamos emberrel vitába szállni. Más az, ha valakiből árad az igazság megismerésének a vágya és azért tárja fel az álláspontját, mert érdekli a más meggyőződése.

A KOVÁSZ

(Mt 16,5–12; Mk 8,13–21)

A magdalai találkozás és vita kétségtelenné tette Jézus előtt, hogy Galileában mindenütt üldözés vár rá. Nem akart terméketlen vitákba elegyedni, hajóra szállt tehát és elhagyta a galileai partokat. A hajóban beszélgetett a tanítványokkal és óvta őket a farizeusok és a szadduceusok kovászától és Heródes kovászától. A tanítványok, akik történetesen elfelejtettek kenyeret vinni magukkal, mindössze egy kenyér volt náluk, arra gondoltak először, hogy Jézus őket a hanyagságuk miatt dorgálja s csak azért beszél a kovászról, mert kenyér nélkül nem lehet élni s ők éppen a kenyérről feledkeztek el. Mennyire nem ismerték a tanítványok a Mestert!

Még most sem értették, hogy Jézus mellett nem okoz megoldatlan problémát, ha nincs elegendő élelmiszerük.

Jézus egészen másra gondolt: a farizeusok értelmetlen, makacs gyűlöletére, és arra a hatásra, ami a farizeusok gyűlöletéből a népre áradt: ez volt a kovász, ami később az egész népet Jézus ellen hangolhatta. Ettől féltette a tanítványait is.

A farizeusok kovásza: az önteltség, a magabiztosság, mások lenézése, az, hogy tudni sem akartak Jézus munkájáról.

A szadduceusok kovásza: a külsőség, a tekintély- és pénzvágy, Isten szolgálatának az elhagyása.

Heródes kovásza: az érzékiség, paráznaság, gyávaság és öldöklési vágy.

Ez a három hatalom tört élete ellen. Ez a három kovász működik a világban: a külső kegyesség, mögötte semmi igazi hit, a világ szeretete, Isten szeretete és szolgálata nélkül és a testi szenvedélyek. Ez a három kovász képes az embereket kárhozatra vinni.

KÉRDÉSEK:

1. Előfordult-e már velünk, hogy „előre védekeztünk", még mielőtt a másik támadott volna? Miért tesz ilyet egy ember?
2. Miért vágyik az ember jelekre? Valóban megerősíti hitünket, ha látunk is valamit? Nem éppen azon gondolkodunk, hogy miért nem lehet igaz?
3. Miért feltételezzük, hogy saját gondolataink átfogják az igazságot? Mennyire kicsinyek vagyunk az egészhez képest! Honnan vesszük a bátorságot, hogy megkérdőjelezzük Isten cselekedeteit?
4. Mi a különbség egy szemfényvesztő és egy valódi csodatevő között?
5. Nem a vitatkozások, hanem a szolgálat erősíti egyházunkat. Nem feltétlenül annak lesz igaza, aki egy-egy helyzet győztese lesz. Miért provokáltak vitát a farizeusok?
6. Mi az a „farizeusok kovásza", „szadduceusok kovásza", „Heródes kovásza"?
7. Előfordul, hogy Jézus pozitív értelemben beszél a kovászról, máskor éppen ellenkezőleg. Keressünk bibliai történeteket mindkettőre, hogy jobban érthessük példáját!
8. Mit jelentett valójában a megvendégelés története, mi az, amit nem értettek a tanítványok?

BETSAIDA

(Mk 8,22–26)

A hajó észak-keleti irányban szelte át a Genezáreti tavat és Betsaida Juliasnál kötöttek ki, ahol az 5000 ember megvendégelésének a csodája történt. Itt mindjárt meggyógyított egy vakot, de lelkére kötötte, hogy senkinek ne mondja el, mit tett vele Jézus, egyelőre ne is menjen haza a falujába.

TANULSÁG:

1. Az igazi hit nem látásból, hanem hallásból keletkezik, s nem a jelektől, hanem az ige hatására erősödik. Nekünk nem jel kell az égből, hanem ige: arra van szükségünk, hogy Isten beszédét halljuk, megértsük és megcselekedjük. A hitetlennek az égi jel sem használ. A kételkedő mindenben kételkedhet. A vak semmit sem lát.

37. CÉZÁREA FILIPPI, PÉTER BIZONYSÁGTÉTELE, JÉZUS A SZENVEDÉSEIRŐL BESZÉL

A TANÍTVÁNYOK

Az 5000 ember megvendégelése óta Jézus helyzete rendkívül nehézre fordult. Galileában nem nagyon mutatkozhatott, részint az ellenszenv, részint a még mindig megbúvó reménykedés miatt, hogy mégiscsak hajlandó lesz Jézus a szabadságharc élére állni. A

római hatóságok mindenesetre gyanús szemmel figyelték, nem tesz-e Jézus olyasmit, ami a nyugtalanságot szítaná.

Még nagyobb és veszedelmesebb volt a farizeusok és írástudók ellenszenve Jézussal szemben. Lépésről lépésre követték, megfigyelték minden szavát és tettét, vitákat provokáltak vele abban a reményben, hogy egyszer csak mond olyasmit, ami miatt eredményesen vádolhatják. Ez is megnehezítette Jézus életét. Az utóbbi időben Jézus elkerülte Galileát. Tanítványaival együtt visszavonultan élt.

Különösen ezekben a napokban tűnt fel Jézusnak, hogy a tanítványai milyen keveset értettek meg magatartásából. Kishitűek és értetlenek voltak.

Először az 5000 ember megvendégelése alkalmával nem értették meg Jézust, amikor a tömeg nagy lelkesedéssel királlyá akarta tenni. Jézusnak el kellett onnan távolítania őket, nehogy fokozzák a tömeg szenvedélyét.

Azután a tengeren nem értették meg Jézus megjelenését, amikor a hullámokon közeledett hozzájuk: kísértetnek vélték.

Később Tirusz és Szidón vidékén csak azért akarták rábírni Jézust a kiáltozó, segélytkérő asszony megsegítésére, hogy szabaduljanak tőle.

Dekapoliszban megint rosszul vizsgáztak, amikor nem hitték, hogy Jézus el tudja látni a 4000 főnyi tömeget élelemmel. Majd a hajóban a kovászról szóló szavait értették félre.

Milyen messze voltak még Jézus megértésétől, holott ott voltak a közvetlen közelében! Mennyire nem voltak felkészülve Jézus végső sorsának a fogadására! Mindezek arra késztették Jézust, hogy többet foglalkozzék a tanítványokkal. Most már nem a nagy tömegeknek akart prédikálni, hanem egész figyelmét a tanítványokra fordította. Fel akarta készíteni őket a félelmetes eseményekre, amelyeknek be kell következniük, majd arra a sorsra, ami rájuk, mint tanítványokra várt annak a küldetésnek a betöltése során, amelyre kiválasztotta őket.

CÉZÁREA FILIPPI FELÉ

Mt 16,13; Mk 8,27

Betsaida Juliasból észak felé vezetett egy út a Jordán mentén. Az út fokozatosan emelkedett, úgyhogy egyre szebb kilátás nyílt a Genezáreti-tóra. Tovább észak felé a Jordán mentén nagyon szép tájék fogadja a vándort, csupa virág és dús növényzet. Az egyre sziklásabb hegyvidék völgyeiben szőlő és eperfa díszlik, majd előtűnik a Hermon örökké hóborította csúcsa is. Az út elhalad a Jordán forrása mellett, majd Dánt, Izrael legészakibb városát érinti. Ezen a vidéken fekszik Cézárea Filippi: csupa erdő, madárdal, vízesés, körös-körül magas, erdős hegyek. Régebben jelentéktelen hely volt, de Fülöp nagyon kiépíttette és pezsgő élet központjává tette. A sziklák tetején erődítmény biztosította ezt a határvidéket.

Erre a vidékre, Cézárea Filippi környékére vitte Jézus a tanítványokat. Zsidók alig laktak azon a részen, inkább pogányok lakták, akiktől nyugodtan tölthette idejét a tanítványok társaságában.

PÉTER BIZONYSÁGTÉTELE

(Mt 16,13–20; Mk 8,27–30; Lk 9,18–21)

Megérkezve a kiszemelt helyre, Jézus különvonult, hogy imádkozzék. Visszatérve közéjük, megkérdezte őket: Mit mondanak az emberek, ki vagyok én? A tanítványok különösnek tartották a kérdést. Eddig Jézus sohasem törődött az emberek beszédeivel.

A tanítványok többféle választ is adtak. Elmondták, hogy némelyek szerint Jézus nem más, mint Keresztelő János. Ezzel kapcsolatban elsősorban Heródesre gondoltak (Mt 14,2). Mások szerint Jézus Illés próféta, akinek a visszajövetelét Malakiás próféta megjövendölte. Akadnak, akik azt állítják, hogy Jézusban Jeremiás próféta lelke kelt új életre. Régi zsidó hagyomány szerint, amikor a babilóniaiak bevették Jeruzsálemet, akkor Jeremiás a Nébó hegy egyik barlangjában elrejtette a szentládát és az illatoltárt. Később senki sem bukkant annak a barlangnak a nyomára, de kialakult az a reménység, hogy majd a Messiás idejében előkerülnek az elrejtett dolgok. Ugyancsak közszájon forogtak olyan hiedelmek, hogy Jeremiás a mennyben állandóan Izrael népéért imádkozik. Abban is sokan hittek, hogy a Messiás eljövetelekor Jeremiás is visszajön az égből és személyesen mutatja meg a barlangot, ahová a szent dolgokat elrejtette. Az emberek hittek ezekben a hagyományokban és arra gondoltak nem is kevesen, hogy Jézusban Jeremiás öltött testet, s ő hozza elő a szentládát és az illatoltárt. Végül, voltak olyanok is, akik szerint Jézus valamelyik próféta, aki feltámadt a halálból. (Lk 9,19)

Ekkor Jézus újabb kérdést intézett hozzájuk: „Hát ti kinek mondotok, ki vagyok én?”

Péter, a legszenvedélyesebb tanítvány adta meg a választ: „Te vagy a Krisztus, Isten Messiása, az élő Isten Fia!” Benne volt ebben a vallomásban az a meggyőződés, hogy ha a többi emberek csak Istentől küldött embernek, prófétának, előfutárnak tartják is, ők meg vannak győződve róla, hogy ő maga a Messiás.

Nem ez volt az első alkalom, hogy Péter bizonyságot tett hitéről. Már akkor, amikor András Jézushoz vezette, hitte, hogy Jézus a Krisztus (Jn 1,42-43).

Később is több ízben Üdvözítőnek vallotta, magát pedig hozzá méltatlan, bűnös embernek. De most itt, Cézárea Filippi vidékén, a nagy magányosságban és csendben valahogy mélyebb, ünnepélyesebb és teljesebb értékű volt Péter bizonyságtétele. Benne volt ebben a nyilatkozatban az az elszántság, hogy bármit mondjanak is az emberek és bármit tegyenek is Jézussal, ők, a tanítványok szilárdam hiszik, hogy Jézus a Messiás.

Jézust nagyon meghatotta ez a bizonyságtétel. Lám nem volt hiábavaló a sok imádság, amit a tanítványokért elmondott, az Atya meghallgatta őt. Szent öröm töltötte el: világosan láthatta az Atya munkáját, amit a tanítványok szívében elvégzett.

Így szólt Péterhez: „Boldog vagy Simon, Jóna fia, mert nem test és vér jelentette ki ezt neked, hanem az én mennyei Atyám.” A test és vér ebben az összefüggésben az emberi értelmet, az észt és a gondolatvilágot jelenti. Ha csak emberi átgondolás eredménye lett volna Péter nyilatkozata, akkor ez a hit a nagy megpróbáltatások időszakában eltűnt volna a szívéből. Boldog lehet Péter, mert ez a vallomás a szívében Isten munkája, tehát meg fog maradni.

Ezért folytatta így Jézus: „Én mondom neked, hogy te Kőszikla vagy és ezen a kőszikla építem fel az én egyházamat és a pokol kapui sem vesznek győzelmet felette.”

TANULSÁGOK:

1. A veszélyeket nem szabad, keresni, sőt inkább el kell húzódni a veszedelmek elől, hacsak nem Isten küld veszélyes helyzetekbe. Ha Isten módot ad a visszahúzódásra, akkor élni kell a lehetőséggel, de ha Isten küld veszélyes helyzetbe, akkor nem szabad gyáván meghátrálni, mert Istennek van hatalma és szeretete, hogy megtartson.
2. Időnként meg kell fogalmaznunk és ki kell mondanunk azt, amit Krisztus felől hiszünk. Nem szabad megelégednünk azzal, ami a szívünk mélyén van, ki kell mondanunk a szív titkait. “Mert szívvel hiszünk az igazságra, de szájjal teszünk vallást az üdvösségre” (Róm 10,10).

3. Az egyház nem a mi személyünkre van ráépítve, hanem arra a kősziklára, amit Isten épít meg bennünk, amikor hitet ad. Ez a kőszikla pedig nemcsak Péterben, hanem minden apostolban megvan, akit Isten elválaszt magának és szolgálatába fogad. Aminthogy Péter nem a maga nevében beszélt Cézárea Filippiben, hanem a tanítványok közössége nevében, úgy Jézus kijelentése sem Péter személyére, hanem a tanítványok közösségére vonatkozott. Az egyház közössége és közös hite, közös bizonyságtétele a kőszikla, amire épül Isten egyháza.
4. Az anyaszentegyház Istené. Nem a beletartozó embereké. A beletartozók is Istenéi.
5. Az egyházat Jézus Krisztus építi. Ő maga. Nem Péter apostol és nem Pál apostol, jóllehet, majd ők működnek közre a gyülekezetek megalakításában a többi apostollal együtt, mégis Krisztus lesz az, aki igéjével és Szentlelkével, kiválasztott emberei révén építi az egyházat.
6. Krisztus egyháza erősebb az elmúlásnál és a pokolnál is. Minden más elmúlik, de az egyház az idők végéig megmarad.

JÉZUS ELŐSZÖR BESZÉL A RÁVÁRÓ SZENVEDÉSEKRŐL

(Mt 16,21-23; Mk 8,21-33; Lk 9,22)

Jézus Cézárea Filippi felé haladt a tanítványok kíséretében. Útjukat mindkét oldalon erdő szegélyezte. Menet közben elkezdte magyarázni nekik, hogy mi is az ő tulajdonképpeni célja, feladata: Jeruzsálembe kell mennie, ott sok szenvedést kell elviselnie, amit a vének, a főpapok és az írástudók okoznak majd neki, sőt meg is ölik, de harmadnapra fel fog támadni a halálból.

Korábban sohasem beszélt erről nekik. Még nem lettek volna képesek elhordozni, most azonban, amikor még tele volt a szívük a frissen kimondott bizonyságtétel élményével, amelyben Péter ajkán mindnyájan megvallották, hogy hitük szerint Jézus a megígért Messiás, az Isten Fia, eljött az ideje, hogy megértsék a nagy titkot: hogyan kell a Messiásnak elvégeznie a megváltás művét?

Jézus halkan és nyugodtan beszélt a ráváró szenvedésekről és a kereszthalálról. Említette a feltámadást is, a tanítványok azonban annyira megdöbbentek a hallottakon, hogy egyszerűen fel sem fogták azt, amit Jézus a feltámadással kapcsolatban mondott. Nem tudták elképzelni, mi lesz, ha Jézus valóban elmegy Jeruzsálembe és ott meghal: vége lesz mindannak, amit elkezdett? Minden porcikájuk tiltakozott ennek a gondolata ellen. Ilyesminek nem szabad megtörténnie! Isten nem engedheti!

Ismét Péter lépett előtérbe. Megfogta Jézus kezét és félrehúzta, majd elkezdte Jézust dorgálni: Ugyan, hogyan történhetne, miért is történnék veled ilyesmi? Tulajdonképpen bátorítani akarta Jézust, nehogy kétségbe essék a Mester. Úgy nézett Jézusra, ahogy a megijedt gyermekre szoktak, aki elvesztette a kedvét és most arra van szüksége, hogy valaki határozott jóindulattal ráparancsoljon: fel a fejjel, távolról sem áll olyan rosszul az ügye!

Péter jót akart. Amit mondott, szeretetből mondta. Mégis, amit mondott, az csupa értetlenség és ügyetlenség volt, sőt sokkal több: nagy kísértés volt Jézus számára! Péter szavai csak megnehezítették a szenvedések amúgy is súlyos, félelmetes elképzelését és felvillantották előtte a szenvedések elkerülésének a lehetőségét! Valóban, miért is kellene neki mindezeket átélnie? Miért is ne találhatna az Atya egyéb megoldást?

Jézus azonban erősen állt az engedelmességében s odafordulva Péterhez, így szólt hozzá: „Távozz tőlem Sátán! Akadály vagy nekem mert nem az Isten akaratára gondolsz,

hanem arra, amit az emberek akarnak!” Jézus ugyanúgy beszélt Péterrel ahogy annak idején a pusztában kísértő Sátánnal.

Péter az imént még az Atya szavait mondta, most pedig olyasmit mondott, ami Sátántól került Péter elméjébe, szívébe.

KÉRDÉSEK:

1. Miért kellett egyáltalán a Messiásnak szenvednie? (Ézs 53. rész)
2. Miért kell a tanítványoknak is szenvedniük, ha győzött már a Messiás?
3. „Távozz tőlem Sátán!” – súlyos mondat! Miért kellett Jézusnak ilyen élesen fogalmaznia? Mit képviselt ebben az esetben kedves tanítványa?
4. Tévedhetnek-e a Krisztust királynak valló, őt követő emberek? Akár ilyen nagyot is? Hogyan dönthetjük el akkor, hogy kinek higgyünk? Milyen segítségeink vannak ennek eldöntésére?
5. Az a tény, hogy Isten védelme alatt állunk, nem azt jelenti, hogy bármikor átmehetünk a piros lámpánál. Mi a különbség a hit és a vakhit között?
6. A tanítványok nem jól értették Jézust. Saját elgondolásaikhoz akarták igazítani tanításait, s mindig meglepődtek, hogy nem volt összeegyeztethető a kettő. Előfordult-e már velünk is ez? Mit tanultunk ilyen esetekben?
7. Eljött az idő, hogy megkülönböztetett figyelemmel forduljon tanítványai felé. Hogyan kezdte tanítani őket? Hogyan vezette tovább őket?
8. „Szívvel hiszünk az igazságra, és szájjal teszünk vallást az üdvösségre.” (Róm 10,10) Gondoljuk végig igazán, hogy milyen esetekben hívjuk Istent segítségül? Mindig, néha, csak a szükséghelyzetekben, csak a templomban? Volt-e már olyan eset, hogy beszéltünk Istenről, a hitünkről valaki idegennek?
9. Péter hite: Jézus a megígért Messiás. Erre a kijelentésre lehet építeni. Amit évezredek óta hirdetett Isten a próféták által, most íme, beteljesedett. Ezért kell ismernünk az Ószövetséget is! Jézus nem a semmiből lépett elő, hanem az ott elhangzott üzenetek megerősítésére. Gondolkodjunk együtt Izrael és a keresztyénség kapcsolatáról! (Róma 9-11. fejezetek!)
10. Az anyaszentegyház Krisztus teste, s nem Péteré. Hogyan érthetjük jól Jézus mondatait?
11. Van, aki plántál, van, aki öntöz, de a növekedést Isten adja (1Kor 3,6–8). Hogyan beszélhetünk ez alapján egy-egy ember felelősségéről a gyülekezetek építésében?
12. Kell-e féltenünk egyházunkat a tönkremeneteltől, templomainkat a kiürüléstől? Lesz-e újabb generáció, aki majd megtölti a tereket? Vajon hol vannak a mi gyermekeink, unokáink?

FELVENNI A KERESZTET

Mt 16,24-28; Mk 8,34-38, 92; Lk 9,23-27

Miután Jézus Pétert alaposan megleckéztette, még szükségesnek vélte tovább beszélni a szenvedéseiről. Közben a tanítványok körét más érdeklődők is kiegészítették, Márk evangélista legalábbis megjegyzi, hogy Jézus a sokaságot is magához hívta és azután mondta tovább, amit a tanítványok körében elkezdett.

Világosan előadta, hogy aki őt akarja követni, annak meg kell tagadnia magát. A megtagadni szó azt jelenti, hogy az ember úgy tesz, mintha valamit vagy valakit nem ismerne, legalábbis úgy tesz, mintha nem ismerné. Önmagunkat megtagadni pedig azt

jelenti, hogy úgy teszünk, mintha önmagunkat sem ismernők. Számításon kívül hagyjuk tehát magunkat, figyelmen kívül hagyjuk a saját érdekeinket. Ez az önmegtagadás úgy jelentkezik az életben, mintha keresztet cipelne az ember. Jézus minden követője egy neki szánt keresztet vesz magára, neki abból egyelőre csak a súlya, a nehéz fáradság jut. Sokféle lemondással, megrövidüléssel járhat Krisztus követése. Nem szabad ezt kikerülni, ez alól kibújni, ha egyszer tudjuk, hogy az ő akaratából kell magunkra vennünk.

Krisztus követésére csak olyan emberek alkalmasak, akik vállalják, hogy magukra veszik a keresztet.

Különbséget kell tennünk két dolog között: Krisztus után menni és Krisztust követni nem ugyanaz. A Krisztus követése több az utána menetelnél: aki Krisztust követi, az szüntelenül Krisztus után megy és az élet minden dolgában Krisztushoz alkalmazkodik. Aki pedig csak „megy" Krisztus „után", az attól még azt teheti, amit jónak lát, láthatja Krisztust, de nem feltétlenül alkalmazkodik hozzá minden dolgában.

Krisztusért mindent vállalni, még kereszthordozást is, többet ér az egész világ megnyerésénél. Krisztus szolgálata értékesebb e világ minden gazdagságánál. Mert amikor véget ér az Istennek való szolgálat és Krisztus visszajön a földre, akkor mindazok, akik keresztet hordva követték őt, örök dicsőségben és a mennyek minden gazdagságában részesülni fognak.

Ugyanazon a napon Jézus mégegyszer visszatért erre a kérdésre.

A második beszélgetés keretében Jézus királyi hatalmáról esett szó. Az evangélisták csupán egyetlen mondatot írtak le ebből a második beszédből. „Némelyek, akik itt állnak, nem fogják megízlelni a halált addig, amíg az embernek Fiát meg nem látják úgy eljönni, mint országa királyát." Ez az ige tehát nem tartozik az előző szakaszban leírottakhoz, hanem különálló értelme van.

TANULSÁGOK:

1. Jézus nem képtelenségből, hanem engedelmességből és szeretetéből ment Jeruzsálembe. Neki oda „kellett" mennie: nem azért mert nem tehetett másként, hanem azért, mert szeretett minket és vállalta ezt a gyötrelmes megoldást is. Anélkül nem lehetett volna megmenteni minket a kárhozattól, a bűnök büntetésétől.
2. Minden percben rászorulunk a Szentlélek vezetésére. Nem úgy van, hogy aki új életben jár és Krisztust Isten Fiának hiszi, az mindent helyesen gondol és helyesen cselekszik. Péter a példa rá, hogy amíg az egyik órában Isten kijelentése hangzik a szájából, a másikban már a Sátánnak szolgál azzal, hogy egy dologban a saját gondolatai szerint ítélkezik. Attól, hogy Krisztus követői vagyunk, még tévedhetünk, a magunk feje után mehetünk, ha nem kutatjuk Isten akaratát.
3. Nem elég Krisztus után menni: követni kell Őt. Sokan vannak, akik hisznek Istenben, számolnak Jézus Krisztussal, sokat tudnak róla, igénylik is az áldásait, a segítségét és számítanak üdvözítő jótéteményeire, de nem hajlandók érte keresztet vállalni, nem akarnak rosszul járni, önmagukat nem adják fel, lemondásra nem is gondolnak. Krisztus után mennek, de a saját életüket élik.
4. Krisztus követése mindenkinek a legtöbbet „használ".Többet „hoz" e világ minden nyereségénél.

KÉRDÉSEK:

1. A tanítványok erős reakciójából érezhetjük, hogy a Messiásról szóló győzedelmes tanítás messze megelőzte a Messiás szenvedéséről szóló próféciákat az emberek gondolkodásában. Ők szenvedtek már eleget az ellenségtől; a Messiás uralkodjon végre felettük, és tegyen igazságot. Vajon, ha Isten igazságot tenne, mi melyik „táborba" tartoznánk?
2. Jézus követése igen nehéz választások elé állít minket. Mi vajon követjük-e Őt? A Cézárea Filippinél lejátszódott helyzetből milyen „önmegtagadás" következik?
3. „Felvenni a keresztet" – nekünk milyen keresztet kell felvennünk? Beszéljünk erről egészen konkrét formában!
4. Krisztus királyi uralma még mindig rejtve van jelen a világban. Várjuk-e még eljövetelét, s mit teszünk ennek érdekében?

38. MEGDICSŐÜLÉS A HEGYEN
(Mt 17,1; Mk 9,2)

A HEGYEN

Cézárea Filippi környékén még néhány napig tartózkodott Jézus. Péter bizonyságtétele után körülbelül egy héttel maga mellé vette három tanítványát és elment velük az egyik magas hegyre. Régebben mindenki a Tábor hegyére gondolt. Valószínűbb azonban, hogy a Cézárea Filippi környékén levő hegyek valamelyikén történt a későbbiek szerint lefolyt különös esemény. Ezt a valószínűséget támasztja alá az alábbi néhány meggondolás:

a) Jézus idejében a Tábor hegyén egy erődítmény s egy egész városka állt, úgyhogy nem lett volna alkalmas nyugodt magányosságra;

b) Márk határozottan azt írja, hogy a megdicsőülés hegye magas hegy volt, holott a Tábor hegye a maga 562 méterével egyáltalán nem számított magas hegynek.

c) A megdicsőülés és a holdkóros ifjú meggyógyítása után eltávozva arról a vidékről, előbb Kapernaumba ért Jézus. Ha a hegy a Tábor lett volna, akkor semmiképpen sem Kapernaumot érte volna el elsőként Jézus, miután a Tábor hegye délen fekszik. Jézus három tanítványt vett maga mellé, Pétert, Jakabot és Jánost, tehát ugyanazt a hármat, akit Jairus lányának a feltámasztásának alkalmával is magával vitt. Lehetséges, hogy a többi tanítvány zokon vette ennek a háromnak a kiemelését, Jézus azonban már a kezdet kezdetén érzékeltetni akarta a tanítványokkal, hogy bár egyenlőek az elhivatásban, de nem egyenlőek a kapott kegyelmi ajándékokban és egyéni adottságokban. Krisztus gyülekezetében az egyik csillag fénye erősebb a másikénál, jóllehet mindegyik csillagnak az a feladata, hivatása, hogy Isten dicsőségét ragyogtassa (lKor 15,41). Krisztus nem egyenlősíti az embereket, hanem használja őket, kicsinyeket és nagyokat. A nagyok nagyobb áldást kapnak, de nagyobb felelősséget is hordoznak.

Egyedül Lukács evangélista jegyezte fel, hogy tulajdonképpen miért is ment fel Jézus a hegyre: azért, hogy imádkozzék. Mindig Lukács az, aki különös érzékenységgel figyel fel Jézus imádkozásaira. A tanítványokkal való beszélgetés, a saját szenvedéseire és

kereszthalálára rágondolás után, Jézusnak különösen nagy szüksége volt arra, hogy imádkozásban gyűjtsön magának elégséges erőt.

A MEGDICSŐÜLÉS

(Mt 172-8;Mk 92-8; Lk 929 -36)

Jézus a három tanítvány kíséretében ment fel a hegyoldalon. Szőlőskertek és tölgyerdők közt vitt az útjuk, mígnem elérték az elhagyott csúcsot, ahol az este leszálltával még nagyobb lett a csend és a magány.

Jézus félrevonult és imádságba merült. Istenhez emelte szívét, hogy megteljék erőkkel a rá váró feladat elvégzéséhez. A tanítványok csendben, gondolatban részt vettek Jézus imádkozásában. Ők is Istenre gondoltak, de az álmosság csakhamar elnyomta őket. Egyszerre azonban hangokra riadtak fel. Nem értették, kik lehetnek még rajtuk kívül a hegytetőn?

Az első, amit megpillantottak, Jézus dicsősége volt. Alakja elváltozott, arca fénylett, mint a nap, ruhája fehéren vakított, akár egy fényforrás. Ez az elváltozás Lukács szerint az imádkozás közben ment végbe Jézuson. Olyan közel került Istenhez, hogy Isten dicsősége ráragyogott és Jézus egész lényét ragyogással töltötte el. Ilyesmi történt Mózessel is, amikor a Tízparancsolattal leszállt a hegyről: arcáról ragyogás áradt (2Móz 34,30).

Jézus most felette állt anyagnak, határoknak, törvényeknek, életnek és halálnak: Isten örök fényessége ragyogott benne. A tanítványok felfedezték, hogy honnan jöttek a hangok: két férfiú állt Jézus mellett, Mózes volt az egyik, Illés a másik. Az idő határa is eltűnt, nem volt külön múlt és külön jelen: minden egy lett.

Az evangélisták nem írták le, hogy a két próféta hogy nézett ki. Azt azonban feljegyezték, hogy mindketten alázattal és csodálattal néztek fel Jézusra. Lassanként beszédfoszlányokat is megértett a három tanítvány: Jézusnak Jeruzsálemből történő kimeneteléről volt szó hármójuk között. Mindketten végigcsináltak már egy-egy kimenetelt: Mózes Izraelnek Egyiptomból való csodálatos kimenetelét vezette a Veres-tengeren át Kánaánba, Illés a testi világból Isten mennyei világába ment ki tüzes szekéren (2Kir 2,11). Most pedig Jézus kimenetelének kell elkövetkeznie: ez bizony nehezebb lesz mindkettőnél, mert Mózes és Illés egyaránt sértetlenek maradtak, Jézusnak azonban le kell szállnia a kárhozat mélységeibe. Ezért is lesz az ő kimenetele jelentősebb, de ugyanúgy a mennybemenetele is. Jézus sokakat magával visz majd a mennybe.

Vajon miért éppen Mózes és Illés jelent meg Jézussal együtt a hegyen? Ne kíséreljük meg azt, hogy pontos feleletet adjunk, néhány dologra azonban gondolhatunk:

a) mindketten végigcsináltak egy-egy kimenetelt;

b) Mózes a törvény adója, Illés a törvény megtartója az elesettség időszakában, Jézus pedig a törvény betöltője, a törvény átkának a megszüntetője.

c) Mózes ugyan meghalt, de mégsem úgy, mint a többi közönséges ember, a sírját sem találta meg senki. Illés pedig egyenesen felvitetett a mennybe. Talán éppen ezért engedte meg nekik Isten, hogy egy kevés időre visszatérjenek a földre?

A három tanítvány szóhoz sem tudott jutni az álmélkodástól. Amit láttak, az felülmúlta minden elképzelésüket. Amikor azonban észrevették, hogy a két próféta búcsúzkodni kezd és el akar távozni, azt kívánták volna, hogy tartson még tovább ez a csodálatos együttlét. Péter a szóvivő elő is lépett és megszólította Jézust: Mester, jó nekünk itt lennünk, csináljunk három haj-lékot, hármótoknak egyet-egyet. . .

Péter nem tudta mit beszél. Két szempontból is balga dolgokat mondott:

a) Ha Jézus fennmarad a hegytetőn, akkor a világ elvész. Jézus nem azért jött a földre, hogy a hegytetőn mennyei dicsőségben örvendjen, hanem azért, hogy felvévén a keresztet, életét adja váltságul e világért.

b) Péter nem gondolta meg, hogy a szavaiban a Sátánnak milyen erős kísértése szólalt meg: Jézusnak mégiscsak könnyebb lett volna a dicsőségben sütkéreznie a gyalázatos halál helyett! Péter nagyon megnehezítette Jézus helyzetét. Alig fejezte be a mondatát, felhő takarta el Jézust és a két prófétát. A három tanítvány senkit sem látott, de egyszerre hangot hallott: „Ez az én szeretett Fiam, hallgassatok rá!" Akkor földre borultak. Egyszeriben felfogták, hogy Isten dicsősége van jelen a hegyen, az ő hangját hallják. Feltekintve egy idő múltán, egyedül Jézust látták állni, dicsfény és ragyogás nélkül.

TANULSÁGOK:

1. Vannak helyzetek, amelyekben a léleknek mindennél nagyobb szüksége van a felülről való erőkre. Ezeknek az erőknek az elnyerésére szolgál az imádkozás, ami lényegében nem csupán lelki beszélgetés, hanem a lélek edényének a megüresítése minden egyébtől, és Isten elé tartása azzal a céllal, hogy Isten irgalmasan töltse meg azt azzal, ami a legszükségesebb. Aki ezt elmulasztja, az kimarad a felülről való kegyelem erőiből. Jézus minden esetben ezekhez az erőkhöz, ezekért az erőkért folyamodott.
2. Isten gyermekei nem egyforma emberek. Nem egyforma a természetük, nem egyformák a képességeik, adottságaik, annak ellenére, hogy Isten szeretete és kegyelme egyenlő mértékben árad rájuk. Nem egyforma a megbízatás sem, amivel Isten bízza meg a benne hívőket. Mind Isten dicsőségét szolgálják, de nem egyforma módon és mértékben.
3. Jézus akkor is dicsőséges Úr, amikor nem annak látszik. Szolgai formájában elrejtőzködve is dicsőséges Isten, aki felette áll térnek, időnek és minden erőnek.
4. A meggondolatlan beszéd súlyos bűn lehet. Péter meggondolatlan szavai Jézusnak mérhetetlenül ártottak. Ezen mit sem változtat az, hogy Péter „jót akart". A kimondott szó erő, amivel vigyázva kell bánni.
5. Isten lényének a megértéséhez is közelebb visz ez az eset: Az Isten világosság, fény, ragyogás, olyan ragyogás, amelybe földi szem nem tekinthet. Mózes hasztalan kérte, hogy megpillanthassa, Saul belevakult és csak három nap múlva nyerte vissza a látását. Isten lénye többek között sugárzás is, ellenállhatatlan erő, tökéletes tisztaság, szentség. Azért is nem változik, mert csak az anyag változik.

KÉRDÉSEK:

1. Jézus újra imádkozni megy fel a hegyre. Mi vajon mennyit imádkozunk? Mennyire vesszük komolyan az imádságban rejlő erőt? Vajon nem azért vagyunk erőtlenek, mert erőtlenek az imádságaink? Hogyan kaphatunk erőt az imádkozásra? Milyen ígéretek kapcsolódnak imádságainkhoz?
2. Jézus is megkülönböztetett hármat a 12 tanítvány sorából (nem először). Vajon miért? Jézus előtt nem vagyunk egyenlők?
3. Miért kellett a három tanítványnak ezt a csodát látnia? Miről biztosította őket?
4. Miért éppen Mózes és Illés jelent meg Jézusnak a hegyen? Hogyan függ össze sorsuk, tanításuk Jézus életének további alakulásával? (2Móz 33 és 1Kir 19)
5. Mit jelent Jézus elváltozása? Hol olvashatunk hasonlóról Mózes esetében? (2Móz 34)
6. Ezt a dicsőséget Mózes és Illés csak hátulról láthatta, most pedig három tanítvány láthatja, s Istvánnak is volt benne része (ApCsel 7). Saul belevakult (ApCsel 9), János

láthatta Patmosz szigetén (Jel 1). Mit jelent ez a félelmetes tűz, világosság, dicsőség, tisztaság, szentség nekünk?
7. Mire is vágyakozott Péter valójában?
8. Miért nem volt szabad erről beszélniük másoknak?

LESZÁLLÁS A HEGYRŐL

(Mt 17,14-21 Mk 9,14-29; Lk 9,37-43)

Az éjszaka hátralévő részében mélyen hallgattak a tanítványok: soha nem érezték még magukat ennyire embernek, Jézushoz méltatlannak, Jézust pedig sohasem látták még ilyen nagynak. Gyermekek módjára ültek csendben a hegy hideg, magas tetején.

A hegyről lefelé menet nem beszélgettek egymással. Végül is Jézus törte meg a csendet: „Ne beszéljetek a látottakról addig, amíg az Embernek Fia fel nem támadott a halálból." Megint a halál szó telepedett rájuk. Már másodszor történt, hogy Jézus félreérthetetlenül utalt arra, hogy meg fog halni. De mit akart mondani azzal, hogy a halottak közül feltámad? Most nem mertek vele ellenkezni, úgy, ahogy néhány napja Péter megtette. Csak egymás közt suttogtak a halottak közül való feltámadás rejtelméről. Miközben ezen gondolkoztak, eszükbe jutott, hogy a törvény tudók mindig azt hirdették, hogy mielőtt a Messiás mindent helyreállítana ebben a bűn által megrontott világban, előbb Illésnek kell eljönnie. Előttük volt ismét a látomás, amelyben a hegyen volt részük ezen az éjszakán: ott állt Illés Jézussal. Meg is kérdezték nyomban Jézustól: mit akarnak mondani a törvénytudók azzal, hogy először Illésnek kell eljönnie? Jézus így felelt nekik: „Illés tényleg el fog jönni, mielőtt a Messiás eljön, de mondom nektek, hogy Illés már eljött, de a törvénytudók nem ismerték fel. Azt csináltak vele, amit akartak. Így lesz az Embernek Fia is a szenvedésével." Akkor megértették a tanítványok, hogy Illés alatt Keresztelő Jánost értette Jézus.

Jézus Keresztelő Jánosban látta az előfutárát: János halála Jézus halálának az előjele volt.

A HOLDKÓROS IFJÚ

(Mt 17,14-21; Mk 9,14-29; Lk 9,37-43)

Még le sem értek egészen a hegyről, amikor nagy tömeggel találkoztak szembe. Egy férfi, egy súlyos beteg ifjú atyja kivált a tömegből, odalépett Jézushoz, földre borult előtte, a többiek pedig tisztes távolságban megálltak Jézus körül. A tömegben volt néhány írástudó is, akik Jézus után tudakozódtak, hogy adatokat szerezzenek a működéséről, hátha megtudnak olyasmit, ami miatt vádat emelhetnének ellene. Előbb már heves vitát folytattak a lent maradt kilenc tanítvánnyal. Annál inkább meglepte őket az, hogy Jézus mindjárt kérdést szegezett nekik: „Min vitatkoztatok a tanítványaimmal?" A körülálló emberek elképedtek. Honnan tudhatja ezt? Hiszen messze volt, fenn a hegyen! A 9 tanítvány gyengén állta meg a helyét, miközben a vitatkozásban gyakorlott írástudók felülkerekedtek és győzni látszottak a szellemi párbajban.

S lám elég volt Jézusnak egyetlen szava és megfordult a helyzet: a vesztesnek tűnő ügy ismét győzelmes üggyé változott.

Az apa közölte Jézussal, hogy a fia érdekében kéri a segítségét, akit egy néma démon tart megszállva. Elmondta, hogy kérte a tanítványok segítségét, de azok nem tudták kiűzni a gonosz démont a fiából. Megindító szavakkal ecsetelte fia helyzetét. Olykor rohamokat kap, szenved, egyszer olyan forró, mint a tűz, máskor olyan hideg, mintha jeges vízbe esett volna.

Főleg telihold idején kap rohamokat, olyankor szenved a legjobban. Jézus megindultan hallgatta, azután 9 tanítványának szánva felkiáltott: “Ó hitetlen nemzetség meddig leszek még veletek? Meddig kell még szenvednem tőletek?” Jézus számára iszonyú csalódás volt a tanítványok kudarca, azonkívül nagyszerű bizonyíték az írástudók számára, hogy amit a tanítványok Jézus nyomán csiknálnak az csalás, mert lám tehetetlenek a gonosz lelkekkel szemben.

Maga elé vitette a fiút, akit nyomban előfogott egy kegyetlen roham. Vala-hányszor a démonok Jézus közelébe kerültek, mindig tombolni kezdtek. A fiú a Ibidre zuhant, tépte, szaggatta magát, a szája habzott. Borzalmas látványt nyújtott. Jézus mintha semmit sem vett volna észre, nyugodtan megkérdezte a fiú atyjától: Mióta szenved a fiú ebben a betegségben? Az apa nem értette Jézus nagy nyugalmát, de azért válaszolt: Gyermekkora óta. Majd felkiáltott: Ó Uram, ha tudsz, akkor könyörülj és segíts rajtunk!

Jézus így szólt hozzá: Ha te tudsz hinni, akkor minden lehetséges, mert minden lehetséges annak, aki hisz. Az apa azt kérdezte: Ha tudsz. . . Nem erről volt szó Jézus szerint, hanem arról, hogy van-e hite? Nem Jézuson, hanem az imádkozó hitén múlik minden.

Az atya akkor így szólt: Én hiszek, de nagyon gyenge vagyok, segíts nehogy hitetlen legyek, segíts, hogy erős legyen a hitem. . . Ezután Jézus hangos kiáltással megparancsolta a gonosz démonnak, hogy menjen ki a fiúból. A fiú még néhány fájdalmas mozdulatot tett, majd Jézus kezét megfogva felállt. Egy perce még olyan volt, mint egy halott, most pedig Jézus odavezette az atyához. Visszaadta neki.

Haza is kísérte őket. Az írástudók szégyenkezve és csodálkozva eloldalogtak, a tömeg pedig a látottakat tárgyalva szétoszolt. A kilenc tanítvány nem tudva napirendre térni az események felett, megkérdezte: „Nekünk miért nem sikerült kiűzni a gonoszt?” Egy cseppet sem restellték magukat a kudarcuk miatt, inkább meg voltak sértődve.

Azt remélték, hogy majd Jézus azt feleli, hogy túlságosan erős démonnal akadtak össze. A szívük mélyén úgy érezték, hogy Jézus keveset adott nekik a hatalmából, kevésre tanította meg őket.

Jézus haragra gerjedt. Tökéletesen belelátott a szívükbe, megértette, hogy igazolni szeretnék magukat, azért mondta kertelés nélkül: A hitetlenségetek volt az oka mindennek! A tehetetlenségetek oka a hitetlenségetek. Ha akkora hitetek lett volna, mint egy mustármag, akkor azt mondtátok volna a hegynek, hogy menjen odébb, odébb ment volna és semmi sem lett volna lehetetlen. A démonoknak ez a fajtája nem megy ki, csak egyedül imádkozással és böjtöléssel űzhető ki.

A mustármag példáját azért hozta fel Jézus, mert a mustármag rendkívül kicsi ugyan, de él, magában hordja az életet. Ha a hit valóban él, magában hordja az életet. Ha a hit valóban él, akkor minden lehetséges. És miben mutatkozik meg az, hogy a hit él? Imádkozásban és böjtölésben.

TANULSÁGOK:

1. Jézus megindul a szenvedéseinken. Nem nézi közömbösen földi életünk gondjait, bajait. Olyan Főpap, aki tele van irgalmassággal és segítőkészséggel.
2. Nem hiábavaló a buzgó könyörgés. Legfeljebb a hit nélkül elmondott imádság marad meghallgatás nélkül. Aki hittel kér, mind kap.
3. Jézus számára minden testi szenvedésnél jobban fáj, ha a tanítványaiban kell csalódnia. Óvakodjunk attól, hogy csalódást okozzunk Neki! Csak a hitetlenségünk okozhat Neki

csalódást, azért vigyázzunk a hitünkre, építsük, erősítsük egymás hite és szüntelen imádkozás által: Uram növeld a mi hitünket!
4. Sok minden nem Istenen, hanem rajtunk múlik. Nem az a kérdés, mire képes Isten, hanem az, hogy van-e hitünk?

KÉRDÉSEK:
1. Jézus dicsősége, hatalma nemcsak a hegyen nyilvánvaló, hanem a hegy lábánál is. A tanítványok miért nem tudták meggyógyítani a holdkóros fiút?
2. Ránk is vonatkozik-e Jézus Krisztus „kifakadása" a hitetlen és elfajult nemzetségről? Hogyan kell ezt jól értenünk?
3. Nem lehetett Jézusnak könnyű állandóan „beleütközni" a tanítványok értetlenségébe. Haragja jelzi, hogy bántja ez a tény, a hitetlenségük. De a 12 mégiscsak követte, s megvallotta őt. Mi volt akkor a hiba?
4. „Imádság és böjt"– vajon ha komolyabban vennénk, lehetséges lenne-e ma is ilyenfajta gyógyítás?
5. Hányszor okoljuk Istent vagy másokat bajainkért? Igazunk van-e vajon? Változtatni csak a saját „hozzáállásunkon" tudunk, másokat csak Isten változtathat meg. Tudjuk-e, hogy nekünk miben kellene megváltoznunk?
6. Mi értelme van annak, hogy a hegynek mondjuk: menj innen oda? Mit akart vajon ezzel Jézus mondani?
7. Jézus többször használja ebben e fejezetben az Emberfia kifejezést önmagára értve. Mit jelent ez?
8. Jézus vallomása, hogy szenvedni fog, s a harmadik napon feltámad, „érdekes" módon elszomorítja a tanítványokat. Vajon csak a szenvedés üzenetét hallják? Vagy nem hisznek a feltámadásban? Hogyan lehetséges, hogy mi is sokszor csak a mondatok egyik felét halljuk, s azon megsértődünk, vagy elszomorodunk? Mire utal ez?

39. KAPERNAUMBAN, A TEMPLOMADÓ, KI A NAGYOBB?

VISSZA GALILEÁBA

Cézárea Filippi környékén ismét veszélybe került Jézus: a farizeusok fokozódó mesterkedései miatt, és mivel egyre nagyobb tömegek mozdultak meg Jézus körül, célszerűbbnek látta elhagyni azt a vidéket. Nyugalmat, pihenést nem találhatott volna már magának, pedig a nagy szenvedések előtt arra lett volna szüksége.

Azért, azon az úton, amelyiken jött, elindult délnek, Galilea felé. Hogy mi minden történt az úton, pontosan nem lehet tudni, de az az érzésünk, hogy az úton történt valami Péter és egy másik tanítvány között. Valamin összekülönböztek. Jézus Pétert maga mellé vette, előbbre sietett vele úgy, hogy a többiek jó távolságban haladtak mögöttük.

Mindezt a később Kapernaumban folytatott beszélgetésekből lehet megállapítani.

A HARMADIK SZENVEDÉS-JELENTÉS

(Mt 17,22-23; Mk 9,30-32; Lk 9,44-45)

Az egyetlen, amit ezzel az úttal kapcsolatban még tudhatunk az, hogy Jézus harmadízben beszélt ekkor a tanítványoknak arról, hogy szenvedéseket kell majd kiállnia.

Most még világosabban közölte ezt a tanítványokkal, mint a két előző alkalommal.

Elmondta, hogy majd elfogják, halálra ítélik, kivégzik, de utána a harmadik napon fel fog támadni. A tanítványai ez alkalommal sem értették meg ezt a próféciáját.

Azt gondolták, hogy Jézus csak jelképes halálról és feltámadásról beszél, amelyből azonban semmi sem történik meg valóságosan. Kérdezni nem akarták tovább, de a szívükben nagy szomorúság maradt.

A TEMPLOMADÓ

(Mt 17, 24-27)

Alighogy megérkeztek Kapernaumba, Pétert máris felkeresték a templomi adószedők. Az volt a szokás a 2Móz 30,13 alapján, hogy minden 20. évét betöltött férfi évente egyszer fél sékelt fizetett be a templomi szolgálatok biztosítására. Kötelező adó volt, amelyet leginkább Húsvét körül fizettek be. Miután Péter Húsvét után nyomban elhagyta a várost és Jézussal északra ment, elmaradt ennek az adónak a megfizetésével. Amikor az adószedők felkeresték Pétert, szóltak neki, hogy a mestere nem fizet adót. Ebben a kérdésben az a vélemény fejeződött ki, hogy Jézus bizonyosan nem akar adót fizetni, miután nem sokra értékeli a szigorú előírásokat, amelyeket a farizeusok kapcsoltak a mózesi törvényekhez.

Kitűnik ebből is, hogy az emberek, a hivatalosok milyen ellenségesen néztek Jézusra. Nem vették figyelembe, hogy aki állandóan távol volt Kapernaumtól, az távolléte alatt nem fizethette be az adót.

Péter természetesen azt válaszolta, hogy Jézus is megfizeti a templomadót. Alighogy újra együtt volt Jézussal, elmondta neki mit mondtak az adószedők és mit felelt ő nekik. Jézus erre elmondta, hogy ő, mint Isten Fia, az egyetlen Király Fia, nem köteles senkinek adót fizetni, még a Király házának fenntartására sem, mert a király fia nem fizethet azért, hogy a király házában lakhassék. De, hogy senki meg ne botránkozzék, kész alávetni magát mindazoknak a rendelkezéseknek, amelyek a zsidó nép minden tagjára kötelezőek. Megparancsolta Péternek, hogy menjen el halászni. Amint a legelső hal Péter kezébe került észrevette, hogy annak a szájában van valami: egy egész sékel, más néven státer volt a hal szájában, ami éppen elegendő volt Jézus és Péter számára, hogy kifizethessék vele az adójukat.

KÉRDÉSEK:

1. Az egyházfenntartás kötelezettsége és önkéntes teherviselése egyaránt fontos lehet. Vajon milyen mértéket kell ebben használnunk? Tizedet fizessünk, vagy 1%-ot, erőnkhöz mérten, vagy a „feleslegünkből”?
2. Jézus „látta” a hal szájában a pénzt, Péter kifogta, s befizette. Biztos, hogy minden gyülekezetnek van elég pénze a szükségletei fedezésére? Lehet, hogy egyeseknek meg kellene látniuk a „halakat”, s másoknak pedig meg kellene szólítaniuk őket?
3. Jézus nem akar botránkoztatni. Mit jelent ez ebben az esetben?

KI A LEGNAGYOBB?

(Mt 18,1-15; Mk 9,33-87; Lk 9,46-48)

Közben lassanként megérkeztek az úton elmaradt tanítványok is. Jézus fogadta őket a ház ajtajában. Megkérdezte tőlük, miről vitatkoztak az úton?

Egyikük sem válaszolt, mert restellték a dolgot, Jézus azonban nem engedte, hogy a szívükben maradjon olyasmi, ami éket verhet közéjük, most még melegében tisztázni akarta a vitás kérdést.

Leült és leültette a 12 tanítványt is. S mivel a tanítványok makacsul hallgattak, Jézus maga tette fel a kérdést: ki a legnagyobb a mennyek országában?

Zsidó füleknek megszokott kérdés volt. A farizeusok azt tanították, hogy a Messiás által létesítendő országban, a mennyek országában különböző rangok és állások lesznek. A tanítványok mind ilyen szellemben nevelve nőttek fel, érthető tehát, hogy a farizeusok kovásza bennük is élt. Úgy gondolták, hogy nekik tizenkettőjüknek feltétlenül megkülönböztetett helyük és rangjuk lesz a többi közönséges emberek felett, az azonban tisztázatlan volt közöttük, hogy tizenkettőjük között miféle rangkülönbségek lesznek majd s főként, ki lesz a legnagyobb a tanítványok között? Talán Péter, Jakab vagy János, akik a megdicsőülésnek is szemtanúi voltak a hegyen? S hármójuk közül is Péter lesz a legnagyobb? Ezen vitatkoztak útközben.

Jézus tisztán látta a féltékeny irigységet, ami betöltötte a tanítványok szívét. Akkor magához intett egy kisgyereket és így szólt: Azt mondom nektek, hogyha meg nem változtok és nem lesztek olyanok, mint a kisgyerekek, akkor be sem juttok a mennyek országába. Egy három-négy éves kisgyermek nyugodtan és bizalommal fogadja szülei vezetését, nem foglalkozik azzal a kérdéssel, hogyha majd megnő, milyen nagy ember lesz belőle, mennyivel lesz nagyobb a többi embernél, hánynak parancsolhat majd, hanem gondtalanul él napról napra a szülei kenyerén. Ilyen egyszerűen, gyermeki bizalommal kell rábízniuk magukat Isten atyai vezetésére és mindent az ő atyai kezéből elfogadniuk. Hogy ki nagyobb, ki az első, ilyen kérdésekkel nem szabad foglalkozniuk, hanem mindent Istentől kell várniuk. Nem ők, hanem Isten országa a fontos mindenekelőtt! Nem arról kell beszélgetniük egymással, hogy melyikük lesz az első a mennyek országában, hanem arról beszélgessenek, mit kell tenniük, hogy egyáltalán bejussanak oda!

TANULSÁGOK:

1. Az, hogy valaki Jézus tanítványa, még nem jelenti azt, hogy Isten minden kijelentését jól érti. A tanítványok harmadszorra sem értették meg azt, hogy Jézus mit mondott. Ezért nem tehet elbizakodottá, gőgössé egyikünket sem az a tény, hogy Isten gyermekei, Jézus tanítványai, a gyülekezet igével élő tagjai vagyunk, sőt inkább ez a tény késztet állandó alázatosságra és szüntelen könyörgésre, csak a Szentlélek segítségével érthetjük meg Isten igéjét, akaratát.
2. Az egyházfenntartás egyszerre önkéntes teherhordozás és egyszerre kötelesség. Ettől csak azok szabadok, akik nem vállalnak közösséget Isten ügyével, az anyaszentegyházzal s akiknek nincs is szükségük Isten templomára, a gyülekezet lelki otthonára. De, akik magukat Isten gyermekeinek vallják és részesedni kívánnak azokban a lelki javakban, amelyeket Isten Szentlelke a gyülekezetben, a templomban közöl, az köteles részt venni az anyagi terhek hordozásában is. Ezt a kötelességét ki-ki azzal ismeri el, hogy önként veszi magára anélkül, hogy valaki rákényszerítené.

Az egyházfenntartás Isten akarata: mivel Isten senkit sem kényszerít rá, mindenki maga, önként döntse el, elismeri-e magára nézve Isten parancsát, s kész-e megadni azt, amivel Istennek és az ő egyházának tartozik?

3. Bizonyos esetekben nem elég a kötelességet teljesíteni. Jézus adott erre példát, amikor megfizette a templomadót. Nem lett volna köteles: de megtette, nehogy botránkozást keltsen. Sohasem elég azt nézni, kinek mi, mennyi a kötelessége, hanem mindig azt kell nézni, hogy mivel szolgáljuk jobban mások érdekét?
4. A szívbe került gonosz gondolatnak, érzésnek nem szabad időt hagyni, hogy ott meggyökerezzék. Azonnal ki kell tisztítani onnan. Ne menjen le a nap a ti haragotokon. Nem szabad félretenni a sérelmet: nyomban el kell intézni. Aki pohárba gyűjti a cseppeket, rosszul jár, mert amikor a végén kicsordul, senki sem érti meg a felindultságát s indokolatlan lesz a sérelme: időközben pedig a harag rossz tanácsokat ad.
5. Egyelőre ne abból csináljunk gondot magunknak, hogy ki lesz a másiknál nagyobb a mennyeknek országában, hanem abból, hogy mi is és mások is minél többen bejussanak oda. Akiben leküzdhetetlen a mások feletti uralkodás vágya, az nem való a mennyek országába, kimarad belőle akkor is, ha e földön Isten szolgálatába szegődött.

KÉRDÉSEK:

1. A megdicsőülés hegyének megkülönböztetése mégis nyomot hagyott a tanítványokban, mert arról vitatkoztak, hogy ki lesz „nagyobb” a mennyek országában.
   Az irigység Kain-Ábel óta „nagyfeszültség” emberi kapcsolatainkban. Jézusnak ezért gyökerében kell elvágnia minden tévhitet. Mit is mond tanítványainak? Vajon mi jól értjük-e?
2. Valaki mondta: „A hatalom két éven belül deformál minden embert.” – vajon igaza volt-e? Mi hány éve vagyunk keresztyének? Mennyire tölt el ez bennünket csodálattal Isten kegyelme iránt, s mennyire vesszük természetesnek?
3. Jól „versengünk-e” a hatalomért? A szolgálatokért versengünk, az aláza-tosságban keressük-e életünk gazdagodását, vagy másokat bírálunk, akik szolgálnak közöttünk?
4. Nem a lelkipásztor a „mindenes” egy gyülekezetben – lelki ajándékok másoknak is adatnak. Vajon akik bírálják a lelkész szolgálatának egy-egy pontját, nem azokon a (bírált) helyeken kellene nekik éppen segíteniük?

EGY ÖRDÖGŰZŐ

(Mk 9,38–41; Lk 9,49–50)

Miután Jézus olyan nyíltan válaszolt a kérdésre, a tanítványok mást is el akartak mondani.

János volt az első, aki megszólalt. Elmondta, hogy útközben láttak valakit, aki Jézus nevében ördögöket űzött ki, de ők megtiltották neki, mivelhogy nem követi Jézust, nem tartozik a tanítványok közösségébe. Jánosban kétség támadt, talán helyesebb lett volna, ha azt az embert nem taszítják el maguktól és nem lépnek fel vele szemben parancsoló módon.

Jézus elszomorodott, mikor ezt meghallotta. Az ember, akiről János beszélt, nyilvánvalóan elindult a hitben, megismerte Jézust, de még korántsem értett meg mindent abból, amit Jézus akar. A kérlelhetetlen hanggal és parancsolgatással azt az embert csak elriasztották attól, hogy közelebb kerülhessen Jézushoz. Aztán így szólt: „Ne tiltsátok el az ilyet, mert aki az én nevemben csodát tesz, az nem mond rosszat rólam. Aki nincs ellenünk, az mellettünk van.” Lám, az az ember ugyan sok mindent nem tudott még, de már

bizonyságot tett a hitéről az emberek előtt, azért ahelyett, hogy eltaszították, inkább maguk közé kellett volna hívniuk és tapintatosan a helyes útra vezetniük. Jézus érzékelte és érzékeltette, hogy a tanítványait elbizakodottság kerítette hatalmába. Gőgösek lettek.

KICSINYEKET MEGBOTRÁNKOZTATNI

(Mt 18,6–14; Mk 9,42–50)

Aki még keveset értett meg Jézusból, olyan, mint a kisgyermek: az olyant nem bántani, botránkoztatni, megkísérteni kell, mert annak a következménye a teljes elesés, a bűnös állapotba visszaesés lehet. Annak pedig azok az okai, akik szívtelen, kemény, tapintatlan fellépésükkel elriasztották a kezdő hívőt. Ez a bűn olyan súlyos, hogy aki ilyent elkövet, az jobban tenné, ha megsemmisítené a saját életét, mert Isten ítélete az ilyen bűnök felett a lehető legsúlyosabb.

Miért nem szabad megbotránkoztatni, eltaszítani a kezdő, tudatlan hívőt? Két okból:

a) Mert Isten tekintete mindig rajta van a kezdő hívőkön, gondoskodik róluk;

b) Mert akármennyire tévelyegnek is a kezdő hívők, Isten nem hagyja elveszni őket, akárcsak a jó pásztor nem hagyja elveszni a századik juhát sem. Jézus, a jó Pásztor kifejezetten azért jött, hogy az elveszett, eltévelyedett juhait megkeresse és megtartsa. Jaj azoknak, akik ehelyett elkergetik az eltévelyedett juhot.

Jézus arra emlékeztette tanítványait, amit ezzel kapcsolatban a Hegyi Beszédben már elmondott (Mt 5,29–30).

TESTVÉRI EGYÜTTÉLÉS

(Mt 18,15-20)

A tanítványok nagy hibája az volt, hogy kevés volt bennük a szeretet egymás iránt és más hívő felebarátaik iránt.

Ennek a felebaráti szeretetnek a gyakorlására oktatta őket a továbbiakban, amikor elmondta, hogy még ha vétkezik is közülük egyik a másik ellen, vagy bármiféle bűnt követett is el, fel kell keresni és négyszemközt kell figyelmeztetni a helyes magatartásra. Ha hallgat a jó szóra, akkor meg van mentve. De ha nem hallgat a jó szóra, akkor sem szabad benne hagyni a bűnében, hanem újra figyelmeztetni kell, de most már két-három tanú jelenlétében, ahogy azt már az Ótestamentumban szabályozták (5Móz 19,15). Ha az sem használ, akkor el kell mondani a dolgot a gyülekezetnek és a gyülekezet intse meg. Ha a gyülekezet figyelmeztetése sem használ, akkor a továbbiakban úgy tekinthetnek rá, mint akinek semmi köze sincs Isten népéhez, nem testvér többé a hitben. De még azután sem szabad veszni hagyni: hirdetni kell neki az evangéliumot.

Ez az egyházfegyelem alapja.

Ez volt az első eset, amikor Jézus a gyülekezet együttéléséről beszélt a tanítványoknak. A Máté 16,18-ban már beszélt ugyan arról, hogy az apostolok bizonyságtételének a fundamentumára építi rá az anyaszentegyházat, itt azonban többet mondott: a gyülekezet feladata a tagok nevelése és kormányzása. Presbitériumról ugyan még nincsen szó ezen a helyen, mégis már csírájában a presbitérium későbbi szerepe jelentkezik: az egyházfegyelmet arra alkalmas em-bereknek kell gyakorolniuk a gyülekezet képviseletében.

Jézus biztosította végül a tanítványokat, hogy ahol ketten vagy hárman egybegyűlnek az ő nevében azért, hogy a gyülekezetei építsék, elveszett bűnösöket megtartsanak, jó útra térítsenek, ő mindig ott lesz közöttük.

TANULSÁGOK:

1. A hívő élet legkorábban jelentkező kísértése a gőgösség. Aki hitre jut és kezdi belátni a hit jelentőségét, nagyszerű következményeit, a kegyelem kibeszélhetetlen áldásait, az hamarosan arra a következtetésre jut, hogy ő különb azoknál, akik nincsenek hitben, vagy a hitnek csak kezdő fokán állnak. Magukat azok fölé helyezik, pedig Jézus arra tanít, hogy nekünk mindig meg kell alázkodnunk s egyedül Istennek szabad növekednie a mi szemünkben. A gőg nem Istentől van. Látnunk kell, hogy a hívő nem különb a nem hívőnél. Az egyetlen különbség, hogy a hívő már megmentett bűnös, a nem hívő pedig még nem megmentett bűnös.
2. A kicsinyek hitét, a kezdők hitét nem kevesellni kell, hanem növelni, jobbítani. Senkit sem szabad eltaszítani, akiben a hitnek csak egy parányi mértéke is felfedezhető, inkább arra kell törekedni, hogy mielőbb beletartozzék a gyülekezet családi közösségébe, ahol egészségesen növekedhet a hite.
3. A keresztyén hitélet lényege a szeretet gyakorlása. Ennek elsősorban a bűnösök iránt kell megmutatkoznia, akik vétkeztek: elítélés, eltaszítás helyett mindent meg kell tenni a megjobbulásuk, megtérésük érdekében. A szeretet senkit sem hagy elveszni. Akiben szeretet van, az nem tud belenyugodni abba, hogy valaki kárhozatra jut. Tartozunk tehát a személyes bizonyságtétellel és az evangélium hirdetésével minden embernek, mert Isten nem a bűnösök kárhozatra jutásában gyönyörködik, hanem abban, hogy megtérnek.
4. Aki nincs Jézus ellen, az Jézus mellett van? Ennek sem az a helyes értelmezése, hogy aki közönyös, az minden további nélkül az egyházhoz számítandó. Ennek az igének a helyes értelmét akkor érthetjük meg, ha mellétesszük a másik igét: „Aki velem nincs, ellenem van” (Mt 12,30). Jézus azt akarta kifejezni, hogy látszólag vannak semleges, közömbös emberek, akik sem hozzá, sem az ellene támadókhoz nem tartoznak, ez azonban csak látszat, mert a valóságban minden ember vagy vele, vagy ellene van. Az ördögűző ember nyilvánvalóan nem Jézus ellen volt, tehát feltételezhető, hogy hozzá tartozott.

KÉRDÉSEK:

1. Jézus egyik helyen azt mondja: „Aki nincs velem, az ellenem van.”(Mt 12,30) Itt pedig azt: „Aki nincs ellenünk, az mellettünk van.” (Mk 9,40) Mi a kettő között a különbség, s miért így fogalmaz egyik, illetve a másik esetben?
2. A kicsinyek megbotránkoztatását igen kemény szavakkal ítéli meg Jézus. Vajon miért? Mit tesz az, aki a gyerekekben megkérdőjelezi Isten hatalmát, gondviselését? Mikor, „mivel” teszünk mi hasonlót?
3. Ezek a fejezetek a „gyülekezeti rendet” adják elénk (Mt 18 és Mk 9). Milyen káros hatása van a gyülekezetekben a gőgnek, önigazultságnak? Gondoljunk csak a Bábel tornyának történetére (1Móz 11)!
4. A gyermekeknek vannak őrzőangyalaik (Mt 18,10). Mit jelent ez? Hogyan vonatkozik a felnőttekre a 91. zsoltár ígérete: „Mert megparancsolja angyalainak, hogy vigyázzanak rád minden utadon...” Ez vajon csak a Messiásra vonatkozik? Hogyan gondolhatunk Dániel megtartatására az oroszlánok között (Dán 6), vagy Péter szabadulására a börtönből? (ApCsel 12) Mit hiszünk az angyalokról és munkájukról?
5. Hogy kell értelmeznünk az elveszett juh példázatát? Mit kell tennünk egy „elveszett” gyülekezeti tag esetében?

6. Jézus három lépésben határozza meg az egyházfegyelem gyakorlását. Vegyük sorra felelős módon! Mit tehetünk, ha vétkezik valaki?
7. Mit jelent Jézus mondata: „Amit megköttök a földön, kötve lesz a mennyben is”? Hogyan érthetjük ezt a rá következő példázat (Az adós szolga) fényében?
8. Mit tanít nekünk Jézus az imaközösségről? (Mt 18,19)
9. Mit jelent Jézus nevében összegyűlni? Automatikus legyen-e minden istentisztelet?

PÉTER KÉRDÉSE (PÉLDÁZAT AZ ADÓS SZOLGÁRÓL)

(Mt 18,21-35)

Péternek eszébe jutott, hogy egyik tanítvány társa nemrég nagyon megbántotta. Miután nem először tette, Péter úgy gondolta, elég volt a folytonos „megbocsátásból”, véget kellene vetni az elnézésnek. Sokallta, hogy még hétszer is megbocsásson az ellene vétkezőnek. A zsidó rabbik azt tanították, hogy háromszori megbocsátásra köteles az ember, ha az ellene vétkező mindannyiszor megbánta, amit elkövetett és bocsánatot is kér. Péter tehát hétig lett volna hajlandó elmenni, mindenesetre megkérdezte ezzel kapcsolatban Jézus véleményét.

Jézus beláttatta vele és a többiekkel, hogy minden ilyen számítás balga és nem keresztyén dolog. Az irgalmasság nem olyasmi, amit esetenként ad vagy nem ad, néhányszor tanúsít, azután nem tanúsít az ember, hanem olyasmi, amivel tele van a szív és betölti az ember egész lelkét úgy, hogy minden alkalommal irgalmas lelkülettel fordul a másik emberhez, aki megbánta, amit rosszul tett. Példázatot mondott, amely szerint egy ember mintegy 100 millió forinttal tartozott az urának, aki az egész tartozását elengedte neki, mivelhogy képtelen volt azt megfizetni és irgalomért esedezett; ugyanaz az adós, akinek viszont egy másik felebarátja 1000 forintnyi összeggel tartozott, kegyetlenül elbánt az adósával. Jézus rámutatott arra, hogy az ilyen irgalmatlan ember nem számíthat Isten atyai irgalmasságára. Jézus szándékosan állított szembe két ellentétes összeget, egy hihetetlenül nagy és egy nevetségesen kicsi adósságot, hogy így érzékeltesse, mennyire jelentéktelenek az ellenünk elkövetett vétkek ahhoz képest, amellyel mi vétkezünk a mennyei Atyánk ellen.

Péter elmenne hétig, de tovább már nem, sőt odáig sem szívesen. Hát az Atya meddig menjen el? Mi lenne, ha Ő is megállt volna hétnél? Már mikor meg kellett volna állnia! Az ellenünk elkövetett és bocsánatra váró vétkek száma nincs arányban az általunk Isten ellen elkövetett és bocsánatot igénylő vétkeink számával. Ha viszont elvárjuk, kérjük Isten szüntelen, számtalan megbocsátását, akkor legyünk készek mi is megbocsátani az ellenünk vétkezőknek olyan mértékben, helyesebben olyan mérték nélkül, ahogy azt a mennyei Atya gyakorolja irántunk.

Nehéz volt az a nap a tanítványok életében. Keserű megaláztatások, szé-gyenkezések napja. Mégis hasznos nap, mert nagy szükségük volt arra, amit akkor tanultak meg.

TANULSÁGOK:

1. Ne mérjünk más mértékkel másoknak és magunknak. Ami nekünk százszor is jólesik, azt ne tagadjuk meg egymástól néhány eset után. Különben hogyan kérhetnénk az Atyát szüntelen irgalmasságra, ha mi nem gyakorolnánk hasonló irgalmasságot?
2. Sohasem szabad elfelejtkeznünk arról, hogy mi kegyelemből élünk. Kegyelemből vagyunk hitben. Ez a kegyelem gyakorlatilag azt jelenti, hogy Isten óráról órára megkegyelmez, megbocsát nekünk, felment a bűneink büntetése alól, mert érvényesíti ránk Krisztus érdemét, helyettes elégtételét. Ennek a kegyelemáradásnak az állandó

örömében lehetünk képesek megbocsátani azoknak, akik néha-néha a mi irgalmasságunkra szorulnak.

3. A történet vége azonban nagy fordulatot hoz. A király ahhoz a feltételhez szabja az adósság elengedését, amit a szolga a másiknak szabott. Nem gondoljuk, hogy azonnal szaladnunk kellene haragosainkhoz, adósainkhoz? Ez persze csak „zákeusi lelkülettel" következhet be, ti. ha valaki már rácsodálkozott arra, hogy neki mit bocsátott meg az ő Ura.

KÉRDÉSEK:

1. Péter már „túllép" a farizeusok mércéjén, akik azt hirdették, hogy egy vétket csak háromszor lehet megbocsátani. Azt kérdezi, hogy még hétszer is? Gondoljunk csak bele, hányszor vagyunk képesek megbocsátani a másiknak?
2. Mit jelent az, ha azt mondjuk: „megbocsátok, de nem felejtek"?
3. Vajon a folytonos megbocsátás nem teszi-e „szemtelenné" a másik embert? A megbocsátásnak lehet-e feltétele a másik ember megbánása és bocsánatkérése?
4. Megbocsát-e vég nélkül Isten mindenkinek mindent?
5. Hogyan kell értenünk a Miatyánk kérését: „Bocsásd meg a mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek"? Ezt ugyanis minden istentiszteleten elmondjuk. Nem félünk, hogy ha mi nem bocsátunk meg, akkor – hallgatva a Miatyánkban elmondott imádságunkra – Isten sem bocsát meg nekünk?
6. Megbocsátás nélkül lehetetlen az együttélés. Mindenki vétkezik, így a gyülekezetekben a legfontosabb szeretetkifejezés a megbocsátás. Ráadásul azért lehetünk egyáltalán keresztyének, mert Isten maga is megbocsátott nekünk. Lehetséges, hogy nagyobb úrnak tartjuk magunkat Istennél, aki hajlandó elengedni mindent?
7. A két szolga adóssága között döbbenetes a különbség: 1 talentum arany 49 kg. S ezt be kell szoroznunk 10 000-rel. Kiszámíthatatlan összeg! Ehhez képest a másik szolga 100 dénárral adós; ez 100 napi kereset volt abban az időben. Tehát „belátható" összeg akkor is, ha „meg kellett volna húznia" magát hosszabb időre, ha ki akarja fizetni. Egy kifizethetetlen számla – Isten és ember kapcsolatában, és…egy kifizethető számla ember és ember kapcsolatában. Kegyelem nélkül el lennénk veszve, hiszen sosem tudnánk visszafizetni, amivel tartozunk. Komolyan vesszük-e, hogy kegyelemből élünk?
8. Hogyan lehet megtalálni a határt az intés (Mt 18,15-18) és következményei, valamint a megbocsátás „mérhetetlen" volta (Mt 18,21-35) között?
9. Nem lehetséges, hogy sokan azért maradoznak el a templomból, mert nem tudnak megbocsátani, vagy mert nekik nem bocsát meg valaki? Mit tehetünk ilyenkor?
10. Vegyük végig a megbékélés (kiengesztelődés) lépéseit a 2Kor 5 alapján!

40. UTAZÁS JERUZSÁLEMBE, ESEMÉNYEK SAMÁRIÁBAN

A KÖZELGŐ LOMBSÁTORÜNNEP

(Jn7,1-9)

Az Üdvözítő ez alkalommal csupán rövid időt töltött Kapernaumban. Azok után, hogy néhány hónappal korábban a lakosság nyíltan szakított Jézussal, mivel nem volt hajlandó a vele szemben támasztott kívánságokat kielégíteni, nem volt keresnivalója ebben a városban.

Közeledett az ősz s vele az őszi lombsátor ünnep. A zsidóknak az volt a szokásuk, hogy már hetekkel az ünnep előtt megindultak Jeruzsálem felé, hogy ott ünnepeljenek, áldozatot mutassanak be, mindenfelé lombsátrakat építettek. Egyszóval mindenki már az ünnepre készülődött. Galileában is sokan, köztük Jézus testvérei is.

Jézus testvérei megkérdezték őt, hogy ő is el akar-e menni Jeruzsálembe? Úgy gondolták, hogy ha azt akarja, hogy ismerjék el Istentől küldött Messiásnak, akkor ne vidéki városkákban és falvakban járjon, hanem használja fel a kínálkozó alkalmat, a lombsátor ünnepét és mint igazi Király, vonuljon be az ország fővárosába. Akkor majd megtudják, hogy kicsoda ő és mit akar. Azok a csodák, amelyeket kis falvakban, kevés ember szemeláttára visz véghez, nem sokat jelentenek. Az ország népe így sohasem ismeri el őt Messiásnak.

Jézus azonban nem arra törekedett, hogy úgy legyen király Jeruzsálemben, ahogy előtte már sokan királyok voltak. Majd néhány hónap múlva bevonul Királyként, de olyan királyként, amilyen még nem volt előtte, mert uralkodás helyett azért megy, hogy az életét adja váltságul sokakért.

Jézus megértette a testvérei szándékát és közölte velük, hogy az ő ideje még nem jött el. Különben sem számíthat arra, hogy a világ ünnepli majd, inkább arra kell számítania, hogy a világ gyűlölni fogja, mert leleplezi a világban lévő bűnöket. Amikor királyként bevonul Jeruzsálembe, akkor ez a gyűlölet elborítja őt és keresztre feszítik. Ennek az ideje azonban még nem jött el.

Így azután Jézus testvérei elmentek Jeruzsálembe, Jézus pedig a tanítványaival nem a nagy országúton, hanem másik útvonalon ment a főváros felé.

A SAMARITÁNUSOK ELUTASÍTJÁK JÉZUST

(Lk 9,51-56)

Jézus elhagyva Kapernaumot, szomorúan tekintett vissza a kék tenger partján épült fehér házakra, a városkára, ahol a legtöbb csodát tette és a legtöbb tanítást adta, mégsem tértek meg. Lukács leírja, hogy Jézus Samárián át akart menni. Előreküldött néhány tanítványt, hogy az előttük levő faluban szerezzenek szállást. Azok azonban azzal a hírrel fogadták a faluhoz közeledő Jézust és tanítványait, hogy a falubeliek nem hajlandók szállást adni neki, mivelhogy Jeruzsálembe igyekeznek: olyanoknak nem adnak szállást, akik a zsidó ünnepen akarnak részt venni. Jakab és János az oktalan gyűlölködés láttán megtelt felháborodással, azt ajánlották Jézusnak, hogy szigorúan büntesse meg a gyűlölködő samaritánusokat. Eszükbe jutott, hogyan sújtotta halálra villámmal Isten Akházia király katonáit, amikor azok Illést akarták elfogni (2Kir 1,10-12). Valami hasonló ítéletet javasoltak a samaritánus falu lakosságára is. Keleten minősíthetetlen véteknek tartották a vendégszeretet megtagadását a fáradt utazóval szemben. Az éjszakai elszállásolás a legelemibb emberi, felebaráti

kötelességnek számított. Aki azt megtagadta, nem érdemelte, hogy emberszámba vegyék. Ha a samaritánus falu lakói ilyen embertelenek éppen Jézussal szemben, akkor a legkeményebb megtorlást is megérdemlik.

A tanítványok úgy képzelték, hogyha Jézus Messiás, akkor megvan a hatalma látványos megtorlások alkalmazására. A Messiást elvégre is nem lehet büntetlenül megbántani! Majd a rettenetes haragja megtanítja a vele ellenkezőket arra, hogy kicsoda Ő! Mennyi fáradságába került Jézusnak megértetni a keményfejű és keményszívű tanítványaival, hogy a Messiás feladata nem a bűnösök megbüntetése, hanem a bűnösök megváltása. Határozott hangon szólt a két testvérhez: Nem tudjátok miféle lélek van bennetek! Nem azért jöttem, hogy kárhoztassam a lelkeket, hanem azért, hogy megtartsam. Ezután elmentek egy másik faluba, ahol befogadták őket.

TANULSÁGOK:

1. Az igazi hit lényege a Messiás megértése. A sokféle hittől hivéstől, feltételezéstől, vallásos, Istennel kapcsolatos vélekedéstől az különbözteti meg az igazi hitet, hogy a Megváltót Jézus Krisztusban felismeri és elfogadja. A zsidók mind hittek Istenben, hittek az ígéreteiben, hittek a prófétáknak, csak éppen Jézusban nem fogadták el a Messiást. Nekik földi király kellett volna, akinek főleg a hatalma nagy.
2. A Messiás nem uralkodni jött e földre, hanem szolgálni. Jézusnak nem az volt a célja, hogy az erejét fitogtassa és megbüntesse azokat, akik útjába álltak, ellenkeztek vele és valamiképpen vétkeztek ellene, hanem azért jött, hogy a bűnösöket megtartsa. Az olyan bűnösöket is, mint a barátságtalan samaritánus falu lakói, és mint a gyűlölködő tanítványok. Majd eljön az idő, amikor Jézus uralkodni fog, királyi székben ül, egyelőre azonban más dolga van.
3. Jézus nemcsak meghalni jött, hanem élni is. Nemcsak arra volt szükség, hogy a bűntörlő vérét kiontsa helyettünk, hanem arra is szükség volt, hogy igaz, hibátlan, bűntelen életet éljen és a maga igaz életét is odaadhassa nekünk. Krisztus nemcsak váltságunk, de igazságunk is lett: Krisztusban vagyunk mi igaz emberek. Krisztus szent, igaz élete is a mienk. Ahhoz pedig idő kellett, hogy Jézus a legkülönbözőbb helyzetekben szentül és igaz emberként állja meg a helyét.
4. Jézusnál minden megtérő bűnös számára van megváltás. Minden bűnösre türelemmel tekint és magához hívja. A samáriai falu népét is hívta és időt adott nekik, hogy gondolják meg, amit egyszer rosszul tettek s térjenek meg.

KÉRDÉSEK:

1. A samáriai emberek haragban voltak a zsidókkal, kerülték egymást, ha tehették. Jézus azonban ugyanúgy kért tőlük szállást, mintha saját falvaiban lett volna. A vendégszeretet kötelezettsége Keleten igen általános – valóban csak az ellenséget nem fogadják be. Így a tanítványok következtetése – emberileg – helyes, ám Jézus más nézőpontból lát: neki a samaritánus éppen ugyanolyan elveszett, mint bármelyik zsidó. Tanítványainak nagy változásra van szükségük, hogy majd misszióra is hajlandóak legyenek közöttük! (ApCsel 8) Mi vajon hányszor „átkozzuk meg” azokat, akik velünk nem jól bánnak?
2. Jézus még nem ítélni jött, hanem megmenteni. Majd eljön ítélni is, de még tart a türelmi idő. Tudjuk-e mindannyian, hogyan menekülhetünk meg az ítélet napján?

A TANÍTVÁNYSÁG KÖVETELMÉNYEI

(Mt 8,18-22; Lk 9,57-82)

Ugyanezen az útján Jézus többekkel találkozott és beszélgetett velük a tanítványság követelményeiről. Máté evangélista két ilyen találkozást ír le röviden. Az első találkozás egy írástudóval történt, akire Jézus egyik tanítása mély benyomást gyakorolt úgy, hogy a hatása alá került. Lelkesen mondta Jézusnak: „Mester, én követlek téged, akárhova mégy is." Vagyis csatlakozom Hozzád és a te tanítványaidhoz. Nem Jézus kínálta fel neki ezt a lehetőséget, hanem ő maga ajánlkozott. Akkor Jézus rámutatott valamire, amit ez az ember figyelmen kívül hagyott, amikor lelkesen felajánlotta a szolgálatait: Jézus követése sokféle áldozattal jár. így válaszolt: „A rókáknak van barlangjuk, az égi madaraknak fészkük, de az Ember Fiának nincs hova lehajtania a fejét." Rámutatott, hogy neki nincs állandó, nyugodt otthona, hanem megy faluról falura, embertől emberig, mindenütt üldözik és ha valaki hozzá akarja kötni a sorsát, ilyen sorsot kell vállalnia.

A Szentírás nem szól arról, hogy mit válaszolt erre az írástudó, de annak sincs nyoma, hogy mégis Jézushoz csatlakozott volna. Bizonyosan letett szándékáról.

A másik találkozás egészen más jellegű volt. Jézus hívott valakit arra, hogy kövesse őt. Az az ember bizonyosan gyakran látható volt a Jézus iránt érdeklődő emberek sorában és megragadta mindazt, amit Jézustól hallott. Ez az ember azonban így válaszolt Jézusnak: Engedd meg, hogy előbb elmenjek és eltemessem az apámat. Neki az volt a hibája, hogy nem azonnal állt Jézus rendelkezésére. Úgy gondolta, hogy majd, egyszer, amikor az otthoni viszonyok, a családi körülmények, a helyzet megengedi. Majd, ha már nem kell gondoskodnia az apjáról. Nem értette, hogy Jézus akarata felette áll minden más érdeknek s nem követel tőle olyasmit, ami ártalmas lenne bárkire nézve is. Azért így szólt Jézus: Majd eltemetik a halottakat a halottak, vagyis azok az emberek, akik őt még nem ismerik s Isten országa szempontjából mintha halottak, nem élő emberek volnának; akik azonban Isten országa szempontjából élőnek számítanak, azoknak élniük és Isten országa szolgálatában tevékenykedniük kell. Az engedelmeskedés nem tűr halasztást.

Erről a második férfiről sem tudunk többet. Eltűnt az evangélium szereplői közül.

Egy harmadik férfi azt mondta Jézusnak, hogy vállalja a követését, csak előbb elbúcsúzik a házanépétől. Őt sem vette be Jézus a tanítványai közé. Azt mondta neki, hogy aki az eke szarvára vetette a kezét és hátratekint, nem alkalmas Isten országára. Aki Jézust követi, az legyen nyugodt afelől, hogy Isten a családi dolgait is elrendezi.

Három férfi bizonyult alkalmatlannak arra, hogy Isten országáért munkálkodjék. Az egyik lebecsülte a nehézségeket, a másik halogatni akarta azt, hogy egészen odaszánja magát Jézus követésére, a harmadik pedig nem tudott elszakadni a megszokott környezetétől.

TANULSÁGOK:

1. A legtöbb ember azt várja Jézus követésétől, hogy könnyebb lesz a sorsa. Logikus elképzelés azt remélni, hogy Isten a neki tett szolgálatokért bőségesen fizet: ha vállaljuk a kegyességgel járó áldozatokat, Isten sem takarékoskodik a kivételes jótéteményekkel. Isten valóban nem marad adósa senkinek, de nem kenyérrel, pénzzel, földiekkel, múló értékekkel fizet. A gyógyulás nem Isten jutalma, a meghalás nem Isten büntetése, az egészség nem a kegyesség gyümölcse, a betegség nem a hitetlenség vagy hűtlenség következménye. Isten a végén fizet, amikor lejár a munkaidő és eljön az este. S nekünk akkor sem azért fizet, amit mi „kiérdemeltünk", hanem azért, amit Jézus érdemelt ki a mi számunkra is. Ha teszünk valamit Isten országáért, azt hálából és szeretetből tegyük.

2. Isten nem használhatja azokat, akik csak magukra gondolnak és a saját hasznukat keresik. A haszonlesők, az érdekemberek hamar csalódnak benne és elhagyják őt. Neki azok kellenek, akik a Krisztus által szerzett üdvösséget és örök életet mindennél többre tartják, amiért érdemes minden egyebet akár el is veszíteni. Nem az jár jól, aki Krisztus elhagyása árán igyekszik biztosítani a maga hasznát, hanem az, aki mindenről kész lemondani Krisztusért és az ő országáért.
3. Isten parancsa, akarata nem tűr halasztást. Az engedelmesség csakis idejében érvényes. Amikor Isten szavát halljuk, akkor kell annak engedelmeskedni.
4. Isten szavát hallani nem minden. Külsőképpen az egyházhoz tartozni még nem az üdvösség. Legyen a szívünk jó föld.

KÉRDÉSEK:

1. Jézus találkozik egy „önjelölttel", de nem bátorítja. Közöttünk is vannak könnyen lelkesedők, talán mi magunk is. De vajon valóban azért lelkesedünk-e, amit Jézus akar nekünk kínálni? Vajon valóban azt a szolgálatot szeretnénk-e végezi, amit Jézus ránk bízott? Hogyan lehet őket „kijózanítani" anélkül, hogy elveszítenénk őket? Akik saját vágyaik mentén szeretnék követni Jézust, azokat miként lehet józanságra buzdítani, és Jézus helyes ismeretére?
2. Jézus hív egy másikat, s az más kötelességeire hivatkozik. Vajon igaza volt-e ennek az embernek? Mi hányszor hivatkozunk emberi tényezőkre, amikor Isten hív szolgálatába? Az azonnali engedelmesség adja meg annak értékét.
3. Egy harmadik férfiú vállalná a szolgálatot, de szépen akarja lezárni addigi életét. Jézus keményen szól neki: „Aki az eke szarvára..." – mit jelentenek szavai? Mit jelent ebben az esetben hátratekinteni?

A 72 KIKÜLDÉSE

(Lk 10,1-12,10,16)

Jézus a jeruzsálemi útja során küldte ki 70 követőjét azokba a városokba és falvakba, amelyekbe el kellett jutnia. A Megváltó ezúttal is szimbolikus számot választott. Ennek a következő az eredete: a zsidók akkori felfogása szerint 70 pogány nép volt, miután az 1Móz 10-ben 70 nép van megnevezve. Így a hetvenes szám az egész pogány világot jelképezte. Ezenkívül a 70-es szám mást is jelképezett: egy teljes gyülekezetét. Mózes mellett 70 vén alkotott tanácsot, Jézus idejében a Szanhedrin 70 tagból állott, az Ótestamentumot 70-en fordították le görög nyelvre egy hagyomány szerint . A Jézus által kiküldött 70 tanítvány között nem szerepelt a 12 apostol. A tanítványok nem tisztségszerűen szerepeltek Jézus környezetében, hanem, mint követői álltak a rendelkezésére. A 12 apostol életre szóló hivatást vállalt Jézus mellett: rájuk bízta az evangélium prédikálását, rajtuk kívül azonban minden követőjére rábízott alkalmanként egy-egy szolgálatot, hogy Jézus Krisztus nevében egy-egy üzenetet átadjanak. Minden hívő tartozik mindenkor Jézus Krisztus rendelkezésére állni. A szavak, amelyekkel kiküldte a 70 tanítványt, lényegében sokban hasonlítottak azokhoz, amelyekkel a 12 apostolt bocsátotta el első útjára, mégis néhány tekintetben újat tartalmaztak:

a) A 12 apostolt mindenhová küldte, ahová a Szentlélek vezette őket. A 70 tanítványnak viszont Jézus előtt kellett mennie, Jézus jövetelét kellett tudtul adniuk. Úticéljuk tehát egy-egy alkalomra volt korlátozva, kijelölve.

b) A 12 apostolnak kifejezetten megtiltotta Jézus, hogy pogányok útjára menjenek és samáriai városokba bemenjenek (Mt 10,5). A 70 tanítványt viszont éppen a samáriai városokba és falvakba küldte maga előtt.

GALILEA VÁROSAINAK A MEGÁTKOZÁSA

(Mt 11,20-24; Lk 10,13-15)

A 70 kiküldése alkalmával mondta el félelmetes szavait Kapernaum és más galileai helységek felett, amelyekben számtalan csodát tett, mégsem fogadták el őt Megváltójuknak úgy, ahogy Isten küldte. Elhagyva Galileát, megtelt a szíve szomorúsággal, amiért a vak nép nem akart megtérni. Követték ugyan, de csak a földi királyság reményében: igazi célját végképpen nem értették meg.

Először Betsaidát említette, majd Korazint, végül Kapernaumot, ahol a legtöbb csodát tette. Kapernaum annyi égi csodát láthatott, hogy szinte magába az égbe láthattak bele. De ha ez céltalan volt, akkor most a pokol mélységébe fog belezuhanni.

Aki ma Galileába utazik, már nem találja meg Betsaidát és Korazint: eltűntek a föld színéről; beteljesedett rajtuk Isten ítélete. Ahol pedig Kapernaum állt valamikor, ott most romokkal és kőhalmazzal borított pusztaság van. Jézus jövendölése irtózatos valósággá vált.

TANULSÁGOK:

1. Hitben élni, Isten szolgálatában állni csak lelki társsal együtt lehet. Mindegyik apostol és tanítvány beletartozott az egyház közösségébe, a Jézus által kiválasztottak közösségébe, de valahányszor feladat végrehajtására került sor, kettesével indultak útnak.
2. Ahol Isten magvetést végez, ott aratni is akar. Aki hiábavalóvá teszi Isten munkáját, az felel érte a maga idejében. Akinek hiába mutatja Isten az eget, annak megmutatja majd a poklot. A pogányoknak azért lesz könnyebb dolguk az ítélet napján, mert bennük nem történt magvetés, nem elutasították, hanem meg sem ismerték Isten szeretetét.

KÉRDÉSEK:

1. Vegyük sorra, mi a különbség a 12 kiküldése (Mt 10) s a 72 szolgálatba állítása (Lk 10) között! Mi vonatkozhat ránk az összehasonlítás tanulságaiból?
2. A pogány városokban épp a hívőknek kellett volna bizonyságot tenniük – így az ítélet napján könnyebb lesz a dolguk, mint azoknak, akik mindent láttak és hallottak, s mégsem hittek. Vajon egy város megtartatása mennyiben múlik az ott lakókon? Mit tehetünk mi városunk békességéért? (Jer 29,7)
3. Ahol Isten „hozzálát” a munkához, ott mindig a Sátán is megpróbál akadályokat állítani. Ezért vannak olyanok is, akik külön hálát adnak a nehézségekért, mert ezekből tudják, hogy jó úton járnak. Igazuk van-e? Mi hogy viseljük el a nehézségeket és a könnyen végbemenő dolgokat?
4. Látványos lehet az ördögűzés, ha nyilvánvalóvá lesz Isten hatalma. Jézus mégis azt mondja, hogy ne ilyen sikerekre vágyjunk, hanem annak örvendezzünk, hogy nevünk fel van írva a mennyekben. Milyen veszélye van annak, ha csak a látványos sikereknek tudunk örülni?

A 72 VISSZATÉRÉSE

(Lk 10,14-20)

A 72 tanítvány azt a feladatot kapta, hogy hírnökei legyenek Jézus érkezésének s bizonyságot tegyenek arról, hogy kicsoda ő és mit akar. Feladatuk elvégzése után újra összetalálkoztak Jézussal és az apostolokkal. Hogy hol történt ez a találkozás, azt legfeljebb sejteni lehet. Valószínűleg Jeruzsálem közelében, mert oda vezetett Jézus útja.

Nagy volt az örömük, amikor újra együtt lehettek Jézussal s lelkendezve újságolták, hogy még a gonosz lelkek is alárendelt szerepet játszottak ott, ahol ők Jézus nevében léptek fel.

A Mester örömmel hallgatta a beszámolóikat. Amikor még távol volt a 72 tanítvány, Jézus látomásban látta a Sátánt leszállni a magasságból, mintegy villámlást, hogy fellépjen ott, ahol Jézus nevében ennyi tanítvány kezdett bizonyságot tenni Jézusról. Ahol hit támad s bizonyságtétel hangzik, ott a Sátán is jelen van és munkához lát, hogy Jézus munkáit lerontsa. Természetesen Jézus sem marad tétlen: hatalmat ad a tanítványainak a gonosz lelkek feletti győzelemre. A győzelem azonban csak jelkép: az örvendezés alapjául szolgáló igazi ok nem a gonosz lelkek feletti győzelem, hanem az a tény, hogy a neveik fel vannak írva az élet könyvében.

TANULSÁG:

1. „Láttam a Sátánt villámként leesni az égből...” – mondja Jézus válaszként a 72 tanítvány örömére. Vajon ez azt jelenti, hogy a Sátán egészen addig „bejáratos” volt az Atyához, mint Jób idejében?

A BÖLCSEK ÉS A GYERMEKEK

(Mt 11,25-30; Lk 10,21-22)

Amikor Jézus erről beszélt, egyszeriben kimondhatatlan öröm töltötte el, mert világosan kitűnt az eseményekből, hogy az Atyának milyen hatalmas munkája folyik a világban s milyen nagyszerű, hogy őrá bízta annak a vezetését. Akkor mondta el ujjongó szívvel ezt az imádságot: Köszönöm Atyám, ég és föld Ura (tehát, aki mindent kormányoz ebben a világban), hogy elrejtetted ezeket a dolgokat a bölcsek és okosak elől (tehát a farizeusok és írástudók elől), de az egyszerű, gyermeki lelkű hívőknek kijelentetted. Igen Atyám, mert így tetszett Neked. Az Atya adott nekem mindent, és senki sem tudja, ki a Fiú, csak az Atya maga; vagy azt, hogy ki az Atya, csak a Fiú tudja és akinek a Fiú kijelenti.

Akkor odafordult a tanítványokhoz és kiterjesztett karokkal így szólt hozzájuk: Jöjjetek én hozzám mindnyájan, akik fáradtak és megterheltek vagytok, én nyugalmat adok nektek. Vegyétek fel magatokra az én igámat! A zsidó tanítók gyakran mondták, hogy minden izraelita magától, önként veszi magára a törvényt, mint egy igát, azonkívül a hagyományos rendelkezéseket, mint az igavonók a szántóföldeken. Jézus pedig a maga igáját ajánlja a követőinek a farizeusok törvényeskedésének az állandó terhe helyett. A farizeusok gőgje és kegyetlensége helyett a maga szelídségét és alázatosságát ajánlja, hogy aki nyugtalan és fáradt, az nyugalmat találhasson magának. Krisztus igája gyönyörűséges és könnyű.

TANULSÁG:

1. Jézus ujjong a Szentlélek által, s magasztalja az Atyát. Milyen csodálatos a Szentháromságnak ez a közössége! Induljon szívünk dicséretre, magasztalásra,

hálaadásra, mert mi ismerhetjük azokat a titkokat is, melyeket ez a nemzedék még csak sejtett! Tudunk-e még gyermeki módon örülni?

A PRÓFÉTÁK ÉS A TANÍTVÁNYOK

(Mt 13,16-17; Lk 10,23-24)

Majd így folytatta: „Boldogok azok a szemek, amelyek látják azt, amit ti láttok. Mondom nektek, hogy sok próféta és az Ótestamentum sok királya szerette volna látni, de nem láthatták, és hallani, amit ti hallotok, de nem hallhatták." Az Ószövetség kegyesei állandó várakozásban és reménységben éltek, az Újszövetség tanítványai pedig mindent világosan láthatnak és érthetnek, akárcsak az a vak, akit Jézus kétszer is megérintett Betsaidában (Mk 8,22-26). A 10. fejezetben Lukács leírja, mennyire megilletődött Jézus, amikor 72 tanítványa örömmel tért vissza hozzá. Sok szomorúsága és gondja, üldözött élete megpróbáltatásai között bizony ritka boldog percek voltak ezek!

TANULSÁGOK:

1. Ahol lelki munka folyik, ott a Sátán is tevékeny. Megjelenik és munkához lát mindenütt, ahol bizonyságtétel folyik és hit támad az emberek szívében. Számolni kell tehát a gonosz lelkek erejével és igyekezetével, hogy elterelje a figyelmet Jézusról, kételkedést támasszanak, zavart keltsenek, s ha lehet ellenszenvessé tegyék a bizonyságtevőt.
2. A magasságbeli gonosz erők legyőzhetők. Jézus nem hagyja magukra a tanítványokat, hatalmat ad nekik arra, hogy győzzenek a gonosz lelkek felett. A halál, a rontás, a bűn erői ellen sikerrel lehet felvenni a küzdelmet.
3. A mi állandó örömünk alapja az a tény, hogy a nevünk fel van írva az élet könyvében. Életünkben és halálunkban Isten tulajdonai vagyunk.
4. A legnagyobb megpróbáltatások között is észre kell venni az öröm alkalmait. Jézus észrevette és fel is használta, hogy örömét lelheti a tanítványaiban.
5. Jézus ugyanolyan örömmel néz ránk is, amilyennel a tanítványokra nézett, valahányszor látja, hogy az ő követségében járva öröm tölt el bennünket.

41. A LOMBSÁTORÜNNEPEN, AZ ÉLŐ VÍZ

A LOMBSÁTOR ÜNNEPE

Az ősi zsidó ünnepek egyike volt. Régebben betakarítási ünnepnek is nevezték (2Móz 23,16; 34,22). Célja és jelentősége a 3Móz 23,34-43 versekben van leírva. Izraelnek megparancsolta az Úr, hogy minden év hetedik hónapjában, a nagy engesztelő nap után hamarosan, 7 napon át ünnepet szenteljenek. Különösen az ünnep első és utolsó napja számított szent napnak. Az első napon szép virágokat és pálmaágakat szedtek. Egész héten vidáman töltötték a napokat. E hét nap alatt lombsátrakban kellett lakni, nehogy elfelejtsék Izrael nemzedékei, hogy Isten lombsátrakban adott lakást Izrael fiainak, amikor Egyiptomból kiszabadította őket. A lombsátorünnep az idők folyamán sokat veszített jelentőségéből: volt idő, amikor teljesen elhanyagolták. Salamon király hozta újra szokásba a megünneplését

(2Krón 8,13), de később megint elhanyagolták. Közvetlenül azután, hogy a nép hazatért a babiloni fogságból, ismét felújították. Zorobábel idejében megtartották (Ezsd 3,4), Nehémiás idejében hasonlóképpen (Neh 8,15-19). Ettől kezdve minden évben pontosan megtartották ezt az ősi ünnepet. Az idők folyamán sok új szokás is gyakorlatba került, amelyet a törvény eredetileg nem tartalmazott.

A lombsátorünnep fő célja tehát a pusztai vándorlásra emlékezés volt, amikor Izrael népe Egyiptomból Kánaán felé tartott. A 40 esztendő folyamán Izrael fiai nem házakban laktak, hanem sátrakban, amelyeket állati bőrből vagy egyszerűen ágakból készítettek. A Húsvét a rabszolgaságból való kiszabadulás, a kivonulás ünnepe volt, a lombsátorünnep pedig a pusztai vándorlásra való visszaemlékezésé volt. A Húsvét, a Páska a gonosznak való szolgálat megszűnését szimbolizálta, a lombsátorünnep pedig azt, hogy Isten népe a földi világból a mennyei Kánaán felé halad: s ez úton Isten népe Isten különleges oltalma alatt áll. Mindenféle nehézségeket, megpróbáltatásokat, nélkülözéseket kell kiállniuk, de Isten megtartja őket.

A lombsátorünnep hálaadási ünnep is volt. Októberben ünnepelték a termés betakarítását. Véget ért a gabonafélék learatása és betakarítása, a szüret is. A mezőgazdasági év befejeződött. Ez adta az ünnep örvendező jellegét. A nép felmérte az elvett áldásokat és örvendezve hálát adott érte Istennek. Az ünnepléshez a vidámságot a kellő mennyiségű új bor biztosította, amelyet bőségesen fogyasztottak. Ez bizony nem ritkán megrontotta az ünnep zavartalanságát és tisztaságát: az ittasság és a paráznaság együtt járt. Nem véletlen, hogy a házasságtörő asszonyt is a lombsátorünnep hetében érték tetten.

A lombsátorünnep az esőért való imádkozás ünnepe is volt. A hosszú, száraz nyár véget ért, a föld szomjazta az esőket. Ez ünnepen kitartóan könyörögtek elegendő esőért.

Ez volt az az ünnep, amelyre Jézus tanítványaival együtt Jeruzsálembe igyekezett.

TANULSÁGOK:

1. Az ünnepnapok Isten egy-egy áldásáról való megemlékezés alkalmai. Arra valók, hogy akkor megálljon a hétköznapok megszokott lendülete, a mindennapok igyekezete s az emberek több időt fordítsanak az Isten dolgaira való emlékezésre.
2. Minden ünneplést veszélyeztet, sőt meg is ronthat a megszokás és a hozzátapadó sokféle szokás. Ezek a szokások, szórakozások, örvendezések eltakarják, kiszorítják az ünnep lényegét. A karácsonyi ajándékozás háttérbe szorítja Isten szeretetének az ünneplését, a húsvéti locsolás a Krisztus feltámadásának a dicsőítését.
3. Egyes ünnepek vagy ünnepi időszakok egészen elveszíthetik a jelentőségüket s megünneplésük el is marad. Elmondható ez az adventi időszakról, a böjti hetekről, a Húsvét Nagyhetéről, az ünnepek második napjáról, az újkenyérért és újborért való hálaadásról. Számolnunk kell az idők változásaival együtt járó hullámzással, de arra ügyeljünk, hogy az üdvtörténeti ünnepeink akkor se menjenek feledésbe, ha a megünneplésük hanyagul történik. Az apálykorszakok után Isten olyan időket szokott hozni, amelyekben újra lélekkel telnek meg a megüresedett formák, a megszáradt tetemek megelevenednek.
4. Mindenekfelett való ünnepnek a vasárnapot tekintsük, mert ez a hetenként ismétlődő alkalom az Istennel kötött szövetség megújítására, a gyülekezet együttes építésére, a Krisztus lelki testének látható megmutatására van.

JÉZUS AZ ÜNNEPEN

(Jn 7,10–36)

Abban az évben a nép között nyugtalanság volt tapasztalható. Ez látszott abban a tömegben is, amelyik ezrével vonult Jeruzsálem felé. Az evangélium csak éppen említi e nyugtalanság okát (Lk 13,1–5). Felkelés volt készülőben a római megszállók hatalmának a megdöntésére. Ebben a készülődésben elsősorban a szegény Galilea lakosai vettek részt. A nyugtalanságot csak fokozta az, amit Pilátus megengedett magának, általános felháborodást váltva ki ezzel, nevezetesen a templomi pénzből világi célokra pénzt vétetett ki. Közelebbről az volt a célja, hogy Siloám régi vízvezetékét helyreállítsa. Mivel nem volt rá elegendő fedezete, a templom pénzéből pótolta a hiányt. Ennek a hírére csak nőtt a gyűlölet s az elhatározás, hogy erőszakkal vetnek véget a rómaiak megalázó uralmának.

A felkelést gondosan megszervezték. A felkelők három csoportra oszlottak. Az egyik csoport az Antónia erőd felé igyekezett azzal a céllal, hogy ott panaszt tegyenek és lekössék az ott állomásozó római katonaságot. Egy másik csoportnak az volt a feladata, hogy elfoglalja a templomteret és ott nyilvánosan kibontsa a szabadság zászlaját és onnan kezében tartsa a várost. Egy harmadik csoport pedig a Siloám tavához ment, hogy ott kirobbantsa az általános felkelést. Az egészet egyetlen ember fogta össze, aki értett a felkelések szervezéséhez.

Pilátus azonban megtudta, hogy felkelők mit terveznek, úgyhogy amikor az első csoport az Antónia erődhöz ért, még mielőtt bármit is kezdhettek volna, katonáival szétverette a felkelőket. Gondoskodott arról is, hogy a templomtéren elegendő számú katonaság tartózkodjék, hogy elejét vehessék a felkelésnek. A templomban felsorakozó katonák egy percig sem haboztak s amint a felkelők azonnal nem engedelmeskedtek, hanem áldozathoz készülődést utánoztak, rájuk támadtak és az oltáron emberi vér csordult ki. A Siloám tavánál akcióba lépő csoport sem végzett eredményes munkát, mert a római katonák könnyűszerrel elintézték őket. Teljes kudarcba fulladt tehát a felkelés.

Ez az esemény az ünnep első napján ment végbe. Nem csoda, hogy ennek a rettenetes hatása rányomta a bélyegét az egész heti ünneplésre. Elveszett minden remény. Kiderült, hogy a római kolosszus erősebb, mint gondolták. Izrael elvesztette a reményt, hogy saját erejéből lerázhatja magáról az idegen igát. Volt ugyan valaki, aki képes lett volna győzelemre vinni a nép ügyét. Jézus, az, aki Galileában a csodák sorozatát vitte végbe. Ő azonban nem volt látható sehol, háttérbe húzódott, mert távol akarta tartani magát a felkelés ügyétől.

A nép természetesen nem tett le róla, hogy Jézust megnyerje az ügynek. Nyugtalanul, izgatottan keresték mindenfelé. Némelyek ismerték Jézus álláspontját, de úgy állították be, hogy Jézus felbiztatja a népet a csodáival, amikor azután tenni is kellene valamit, akkor visszavonul és semmit sem tesz.

Azt mindenki tudta, hogy Jézus nem marad távol az ünnepről, mert egyszer egy évben mindenkinek meg kell jelennie Jeruzsálemben. S ha Jézus nem volt a Páska ünnepen, akkor feltétlenül részt vesz a lombsátor ünnepén.

Meg is érkezett. De nem az első napon, hanem csak a felkelés leverése után. Az Atya megőrizte attól, hogy belekeveredjék a felkelésbe. Jézus már csak a csalódottságra és az elkeseredésre érkezett. Jézus nem nyilvánosan jött, hanem rangrejtve, szinte titokban. Az apostolok és a tanítványok külön-külön mentek be a szent városba.

Nem akart feltűnést kelteni.

Az ünnep egyébként külsőleg úgy folyt, mintha mi sem történt volna. Az utak tele voltak lombsátrakkal, minden csupa zöld ág és virág volt.

Jézus a templomba sietett, ahol elkerülhetetlen volt, hogy szóljon az embe-rekhez, akik felismerték. Elmondta nekik, hogy nem magától mondja, amit mond, hanem Isten üzenetét továbbítja, aki őt küldte. Azért nem keresi a maga dicsőségét, hanem Isten dicsőségét. Közben azonban azt is tudta, hogy lesnek rá, mert nem felejtették el, hogy másfél évvel azelőtt az ünnep során gyógyította meg a bénát. Emlékeztette hát a hallgatóit, hogy a körülmetélkedés is szombatnapokon szokott történni, miért nem lehetne egy embert szombatnapon meggyógyítani?

Jézus szavainak a hatása meglehetősen vegyes volt, némelyek igazat adtak neki. Ha a hatalmasok meg akarják őt ölni, akkor miért nem teszik? Vagy ők is megértették, hogy Jézus a megígért Messiás? Mások azt mondták, hogy Jézus nem lehet a Messiás, mert a Messiásról nem lehet tudni, honnan jön, de Jézusról mindenki tudja. Malakiás próféta ugyanis úgy jövendölt a Messiásról, hogy hirtelen és váratlanul fog megjelenni (3,1). Jézus belement ebbe a vitába, és elmondta, hogy valóban tudják honnan jött, csakhogy ő nem magától jött, hanem az Atya küldte, Istent viszont már nem ismerik, aki őt küldte, csak ő ismeri. Az emberek elgondolkoztak a szavain. Hát nem József fia ő Názáretből?

A farizeusokat módfelett ingerelte, amiket Jézus mondott. Nyugtalanította őket az, ahogy az emberek figyeltek rá és a hatása alá kerültek. Szolgákat küldtek végül is, hogy fogják el Jézust. Amikor azok odamentek Jézushoz, ő a közeledő végre célozva így szólt: Én elmegyek ahhoz, aki engem ideküldött. Ahonnan jöttem. Az én végem ugyanaz, mint a kezdetem. Istenhez térek vissza.

Ezt sem értették meg a főpapok és az írástudók. Gúnyolódva azt kérdezték tőle, hogy talán azokhoz a zsidókhoz akar elmenni, akik görög területeken laknak, hogy miután itt nem volt sikere, ott talán majd hisznek neki? Nem is gondolták mennyi igazság volt a szavaikban, mert az apostolok később tényleg elmentek a görög vidékekre és ott sokan megtértek. S bizony sok görög előbb bemegy a mennyek országába, mint sok zsidó. Nem sejtették, hogy majd eljön az idő, amikor Jeruzsálemet ostromolják a rómaiak, mindenütt Jézust fogják kerestetni a zsidó hatalmasok, de sehol sem találják meg.

Tanulságok:

1. Jézus nem azért jött, hogy az emberi történelem egyik vagy néhány részletét megváltoztassa, hanem azért jött, hogy a mennyek országát minden ember előtt megnyissa. A zsidók igénye hiú elképzelés, meddő ábránd volt: majd Jézus a felkelés élére áll. Ő azért jött, hogy szolgáljon és az életét adja váltságul sokakért, de nem azért jött, hogy minden emberi igényt kielégítsen.
2. A római megszállás Isten akaratából nehezedett Izrael népére, hogy megismerje a bűneit, megalázkodjék Isten hatalmas keze alatt és megtérjen. Ehelyett arról álmodoztak, hogy majd levetik nyakukról a római igát. Nem is értették, miért nem vállalta Jézus vállakózásuk vezetését. Minden történelmi megpróbáltatás Isten nevelő eszköze, amellyel nagy lelki változásokat sürget a megpróbált nép körében. Csak a nép nem mindig ismeri fel a meglátogatás idejét. És ez a nemzedék? Te?
3. Szentlélek nélkül nem lehet megérteni Jézust. Jézus tökéletesen érthetően, világosan, egyszerűen mondta el, amit akart, mégsem értették meg, mert Szentlélek nélkül hallgatták. Az Atya mindenkinek ad Szentlelket, aki kéri tőle. Ha kérjük Jézus megismerését, akkor biztosan nem marad néma, meghallgatja kérésünket.
4. Csak az az egy érdekelte őket, hogy amire ők gondolnak, amit ők terveznek, arra nézve ugyan mit mond? így mentek el Jézus mondanivalójának a lényege mellett. Pedig

megismerhették volna Istent, aki Jézust küldte és megtalálhatták volna az Istenhez vezető utat. Ugyanis Jézus volt az Út.

5. Jézust idejében kell keresni. 70-ben, az ostrom idejében már késő volt. Ma még lehet! Jaj annak, aki ma megkeményíti a szívét.

KÉRDÉSEK:

1. Jézus megünnepelte népe ünnepeit. Komolyan vette a felnőtt férfiak kötelességét, hogy meghatározott napokon Jeruzsálembe menjen. Melyik ünnepnek milyen jelentősége van számunkra? Milyen szokások kapcsolódnak hozzájuk, melyek nem erősítik a bibliai üzeneteket? Mely ünnepeink „ürültek ki", s vajon miért?
2. Az ünnep attól válik teljessé, ha az ember ki tud emelkedni a hétköznapok szürkeségéből, s lelke megtelik élettel, melegséggel. Vajon függ-e az ünnep teljessége attól, ahogyan készülünk rá?
3. Minek az ünnepe az advent, azaz a karácsony előtti 4 hét? S a húsvét előtti 6 hét, a böjt ideje?
4. Jézus teljesebb tartalommal tölti meg az ünnepet, mert a szokások helyébe az életet adja. Most rangrejtve érkezik, de tanítása választás elé állítja hallgatóit. Vagy elhiszik tanítását, s Istentől valónak tartják, vagy elutasítják, de akkor Istent sem ismerik igazán. Vannak-e olyan igék, amelyeket nem értünk? Hogyan keressük rá a válaszokat? Taníthatók maradtunk-e?

AZ ÉLŐ VÍZ

(Jn 7,37–39)

Eljött az ünnep utolsó napja, az egész heti ünnepség legjelentősebb időszaka. A nagy templomtéren három csoportra oszoltak az emberek. Az egyik csoport, az öregeké, bent maradt a templomban, ők részt vettek a reggeli istentiszteleten, amely az áldozat bemutatásából állt. Egy másik csoport papok vezetésével kiment a városon kívül, hogy fűzfaágakat keressenek. Visszatérésük után azzal díszítették fel az oltárt. Egy harmadik csoport ugyancsak papok vezetésével a Siloám tavához ment. Ez a tó élő forrásból kapta a vizét, a Gihon kútból. Ennek a vizét vezettette vízvezetéken át a városba Ezékiás király, hogy Jeruzsálem lakossága ostrom esetében is bővében legyen víznek (2Krón 20,20; 32,30). Eleinte, amikor még csak költeni kellett a megépítésre, a jeruzsálemiek bosszankodtak miatta; feleslegesnek tartották, leszólták a víz minőségét, azt mondták, hogy áporodott, állott víz (Ézs 8,6). A vízvezeték végén álló, az egész városi vízvezetékrendszert tápláló tó neve Siloám, küldöttet jelent, azért, mert Isten küldte a tó vizét a város lakosaihoz. A király tavának is nevezték Nehémiás korában, mivel Ezékiás király építtette (Neh 2,14).

Ehhez a tóhoz vonult ezen a reggelen az ünneplők egyik nagy csoportja papok kíséretében, akik kürtjeleiket fújták. Amikor odaértek a tóhoz, az egyik pap megmerített benne egy arany korsót, majd visszamentek a templomba, ahol három erős kürtszóval fogadták a visszaérkező menet élén aranykorsóval a kezében érkező papot. Közvetlenül ezután az Ézs 12,3-at olvasták fel: „Örömmel merítetek vizet az üdvösség kútfejéből", majd miközben a pap a vizet az oltárra öntötte Istent dicsőítő zsoltárokat énekeltek, többek közt a 118. zsoltár 25. versét. Mialatt a léviták énekeltek, a nép időnként többször felujjongott, hangosan Halleluját kiáltozott. A nép lelkét olyan öröm töltötte be, amilyenre nem volt példa egy-egy egész esztendőben.

Ezt a szertartást a vízzel az ünnep minden napján megtartották, de nem olyan ünnepélyességgel, mint ezen az utolsó napon, mert ez a víz-szertartás a pusztai vándorlásra

emlékeztette őket, amelynek során a kősziklából víz fakadt. Egyúttal az esőt is jelképezte az a mozzanat, amikor a pap a vizet az oltárra öntötte: vége volt már a hosszú szárazságnak, következett az esőben, vízben gazdag időszak.

Ilyen hangulatban állt elő Jézus a templomtér közepén. Amikor egy pillanatnyi szünet állt be az állandó üdvrivalgásban, éneklésben, meg kürtölésben, felhangzott Jézus hangja: Aki szomjas, jöjjön énhozzám és igyék! Aki énbennem hisz, annak a belsejéből, mint az írás megmondta, élő víz áradata fog feltörni. Jézus az Ezs 12,3-ra emlékeztetett ezzel. Aki tehát Őbenne hisz, az nemcsak a saját szomjúságát olthatja el, hanem másoknak is tud adni vizet. Jézus meg tudja adni azt, amiért a nép áhítozva imádkozott, mert ő az igazi Kőszikla. Arra a vízre van igazán szükség, amelyet Jézus ad, mert az nemcsak szomjat olt, hanem életet, örökéletet ad.

S aki kér abból a vízből, az kap is. A zsidók nem értették Jézus szavait. A tanítványai is csak később értették meg, hogy Jézus a Szentlélekről beszélt. De akkor még messze volt a Pünkösd, amikor a tanítványok megtapasztalták, hogy a Szentlélek vétele élő vizek forrásává teszi őket.

KÉRDÉSEK:

1. Jézus felment az ünnepre, de megint nem akkor, amikor ezt mások szerették volna. Ő nem a többiek terveihez igazodott, hanem Isten akaratát kívánta betölteni. E kettő néha teljesen szemben áll egymással. Hogyan lehet eldönteni egy-egy helyzetben, hogy mi az Isten akarata?
2. Az ünnep csúcsa volt a víztelen városban az aranykorsóból kapott víz. Izraelben egyébként is minden csepp víz kincsnek számított, még a reggeli harmat is. Nem véletlen, hogy Jézus épp ekkor szól a szomjazókhoz. Jézus mindig aktuális üzenetet „készít” – csak az a kérdés, hogy mi készen / készek vagyunk-e rá?
3. Egyik oldalon a pap a korsóval, másik oldalon Jézus az élő víz folyamainak ígéretével. Micsoda kontraszt! A világ tele van szomjúságoltó kínálattal – s az ember egyre szomjasabb lesz ezektől. Jézus olyan forrást kínál, mely után soha többé nem szomjúhozik a lélek, mert maga is mások táplálójává lesz. Vannak-e közöttünk, akik másokat is tudnak már táplálni, vagy még mindig csak a szomjazókhoz tartozunk?
4. Az élő víznek folyamairól Ezékiel próféta is beszél hatalmas erejű látomásában, ahol forrás fakad a templom küszöbe alól (Ez 47). Az új Jeruzsálemben nem vízvezetékek, hanem az élő forrás táplálja majd a szomjazókat. Jézus maga akar hozzám jönni, ő elérhető forrás mindenki számára, ahogyan azt a samáriai asszonynak is mondta a Jákób kútjánál (Jn 4). A Szentlélek által „testünk templomában” is felfakadhat a forrás. Kérjük-e mi is a Szentlélek ajándékát?

ÜLDÖZÉS

(Jn 7,40–53)

A tömegben nyugtalanság támadt. Egyesek azt mondták, hogy Jézus próféta, mások azt tartották, hogy Jézus a Messiás. Ismét mások gúnyolódva azt kérdezték, hogy talán már nem is Betlehemből, hanem a megvetett, lenézett galileai Názáretből jön a Messiás? Akkoriban még nagyon kevesen tudták, hogy Jézus Betlehemben született.

A Szanhedrin azonnal intézkedett, hogy Jézust fogják el. A kiküldött szolgák azonban egyszerűen képtelenek voltak kezet emelni Jézusra, annyira lenyűgözte őket a Jézusból áradó fenség és nyugalom, azonfelül Jézus szavai rendkívüli hatást gyakoroltak rájuk. Így

dolguk végezetlenül mentek vissza uraikhoz, akik megdorgálták őket: Vajon titeket is elámított? Vajon a főemberek vagy a farizeusok közül is hitt neki valaki? Csak ez a tudatlan sokaság hihet neki, amelyik nem ismeri a Szentírást! (7,47–49). Ezek az emberek képtelenek voltak elfogadni, hogy rajtuk kívül is lehet valakire hallgatni.

Mégis akadt a tanács tagjai között egy ember, egy főember, Nikodémusnak hívták, aki korábban egy éjszaka titokban felkereste Jézust, ő meg merte kockáztatni a megjegyzést: Vajon a törvény elítél-e olyan embert, akit meg sem hallgattak és nem derült még ki, hogy mit cselekszik? Nikodémus lelkében már derengett a világosság. Természetesen Nikodémus is megkapta a magáét: Talán te is galileai vagy? Galileából nem jött még egy próféta sem! Persze nem volt igazuk, mert Elizeus, Jónás, Hóseás, Náhum is Galileában született. Az írástudókról tehát kiderült, hogy nem is nagyon tudják az írásokat. Vak gyűlöletükben nem láttak egyebet, csak azt, amit gondoltak és akartak.

TANULSÁGOK:

1. A Szentírásban leírt események nem kitalált történetek, hanem történelmi tények.Egy zsidó történetíró, akit semmiféle elfogultsággal nem lehet vádolni, leírta, hogy abban az időben, az őszi Lombsátorünnepen felkelés tört ki Jeruzsálemben, mivel Pilátus a templomi kincsekből igényelt hozzájárulást a vízvezeték felújításához (Josephus Flavius). Ebből a szempontból érthető, miért erőltették Jézus testvérei, hogy Jézus feltétlenül menjen fel az ünnepre (Jn 7,3–8), a testvérek is tudtak a készülődő felkelésről és részt akartak venni benne. Ennek fényében jobban érthető, miért volt olyan nagy az izgalom és miért keresték annyira Jézust az ünneplők között (Jn 7,10–12).
2. Az az igazi öröm, amelyben minden ember részt vehet. Az örömnek az a tulajdonsága, hogy egyedül elviselhetetlen. El kell mondani, találni kell legalább egy embert, de, ha lehet minél több embert, aki kész velünk együtt örülni. Ezért van az, ha egy családban örömünnep van, akkor nem szűk körben ünneplik meg, hanem nagy társaságot hívnak egybe, olyan sok embert, ahánynak az elhelyezéséről és ellátásáról csak képesek gondoskodni.
3. Az élő víz a Szentlélek. Aki Szentleiket vesz, az nemcsak az egyéni lelki problémáira talál megoldást, hanem másokat is részesíthet a Szentlélek áldásaiban.

42. A HÁZASSÁGTÖRŐ ASSZONY, KRISZTUS A VILÁG VILÁGOSSÁGA

A HÁZASSÁGTÖRŐ ASSZONY

(Jn 8,1–11)

Az ünnep utolsó, legjelentősebb napja is elmúlóban volt, a nap már csaknem lement, de az ünneppel együttjáró örvendezések az éjszaka beálltával sem értek véget. A templomban a teret hatalmas fáklyák fénye világította be, az emberek örvendező zsoltárokat énekeltek s az egész Jeruzsálem ujjongott. Másnap úgyis újra kezdődik – gondolták – a hétköznapok egyforma, szürke élete, amit néhány napra otthagytak.

Ezen az éjszakán Jézus már nem volt Jeruzsálemben: az Olajfák hegyén tartózkodott; messziről odalátszottak a templom fényei és odahallatszottak a városban éneklő emberek

hangjai, egyébként minden nyugodt volt. Korán reggel Jézus újra a templomba igyekezett. Leült a templom egyik sarkánál és szokás szerint, ahogy más tanítók is tették, tanítani kezdte az érdeklődőket. Azon a reggelen történt, hogy néhány farizeus egy asszonyt kényszerített Jézushoz. Nagy valószínűséggel a bíróságra akarták vinni. Mégis ahogy meglátták Jézust, elképzelhető, hogy úgy vélték, hogy ez alkalmas pillanat Jézust tőrbe csalni. Tudták, hogy Jézus a bűnösök és vámszedők barátja, kíváncsiak voltak, hogy vajon védelmébe mer-e venni egy asszonyt, akit házasságtörésen tetten értek? Mit mond majd, mi lesz a véleménye? Merészel-e szembeszegülni a zsidó törvénnyel?

Úgy érezték, hogy most Jézus olyasmit fog tenni, mondani, amiért joggal vádat emelhetnek ellene.

Előadták, hogy az asszonyt rajtakapták a házasságtörésen, Mózes törvénye szerint meg kell kövezni, mi hát erről az ő véleménye?

Teljesen hidegen hagyta őket az, hogy az asszony egyetlen vétke miatt, amelybe ki tudja, hogyan keveredett bele, meghal. Irgalomra vagy kegyelmezésre távolról sem gondoltak. Az asszony csak egy eset volt, amellyel Jézust meg lehet fogni. Oly nagy volt a Jézus elleni gyűlöletük, hogy másra gondolni sem tudtak. Eszükbe sem jutott, hogy az asszonnyal folytatott kegyetlen játékuk nagyobb bűn lehet, mint az, amelyet az asszony valójában elkövetett.

Jézus hallgatott, lehajolt és az ujjával írt a földre. Nem tudjuk mit írt, egyáltalán olyasmit-e, aminek értelme, jelentősége volt? Csak amikor ismételten kérdezték, akkor szólalt meg és ezt mondta a farizeusoknak: Aki közületek nem bűnös, az vesse rá az első követ!

Amit Jézus mondott, az tökéletesen megfelelt a törvény előírásainak: elismerte, hogy az asszony halálra ítélése a törvény alapján jogos, de aki tanúskodik egy halálra ítélt ellen, annak kell elkezdenie az ítélet végrehajtását. A farizeusok ekkor elhallgattak: Jézus szavai szíven találták őket.

Nem voltak hibátlanok, ki tudja miféle vétkek jutottak eszükbe, mindenesetre nem mozdultak. Jézus ismét lehajolt és tovább írogatott ujjával a földre. A farizeusok ezalatt egyenként, egymás után elosontak s elmentek mások is. Amikor Jézus feltekintett, csak az asszony állt előtte. Megkérdezte: Hol vannak a vádlóid? Senki sem ítélt el téged? – Senki, Uram, felelte az asszony. – Én sem ítéllek el, eredj el és ne vétkezzél többet! – mondta Jézus.

Nem volt akkor Jézus túlságosan szelíd ezzel az asszonnyal szemben? Nem szolgált rá az asszony a bűn megbüntetésére? — kérdezhetné valaki. Vagy azt is kérdezhetnők: mondhat-e ítéletet mások felett olyan ember, aki maga sem bűntelen? Van-e létjoga a bíróságnak?

TANULSÁGOK:

1. Ez a történet nem bíráskodásról, hanem néhány vádaskodóról szól. A farizeusok nem bírák voltak, hanem feljelentők. Bíróságokra szükség van e világban, a bűn megfékezésére, az emberek visszatartására, s a bíráknak Istentől kapott joguk, hogy ítéletet mondjanak egy-egy bűn elkövetője felett, még akkor is, ha ők maguk is elítélhetők bizonyos bűnök miatt.
2. Az embertelenség istentelenség, különösen akkor, amikor istenfélő ember követi el. Aki a felebaráti szeretet ellen vét, az Isten ellen vét: aki úgy cselekszik, hogy közben ügyet sem vet Isten parancsolatára, az Isten nélkül cselekszik, tehát istentelen ember. Isten akarata az irgalmasság, az együttérzés: a szeretet.

3. A titkok az Úréi, a mi Istenünkéi, a kinyilatkoztatott dolgok pedig a mieink és a mi fáinké (5Móz 29,29). Hogy mit írt Jézus a földre, titok maradt, amelyet soha senki nem fejthet meg. Hiába igyekeztek már sokan a nyitjára jönni. Meddő minden ilyen igyekezet. Különben sem a titkoknak van jelentőségük, hanem a kijelentett dolgoknak. Nem azt kell megtudnunk, mit írt Jézus a földre, miközben hallgatott, hanem azt kell megértenünk, mennyivel bűnösebbek voltak a farizeusok a bűnös asszonynál. Nem a bűn megbüntetése a lényeges dolog, hanem a bűnök elhagyása. Isten a bűnösök megtérésében gyönyörködik.

KÉRDÉSEK:

1. Az ünnep Jézus számára az Olajfák hegyén végződött, újra imádságban. Kora reggel azonban a templomban találjuk. A farizeusok és írástudók, akik előző nap már meggyőződtek arról, hogy Jézus nem a hagyomány szerint tanítja a törvényt, ki akarják próbálni: vajon Jézus átlépi-e ősei hitét vagy nem. Valójában, mire való a törvény? Mit őriz, s mitől őriz minket?
2. A parázna asszonynak – a törvény szerint – a párját is meg kellett volna kövezni (5Móz 22, 22–24). Ebből is kitűnik a farizeusok képmutatása: bár a törvényre hivatkoznak, azt a saját kedvük szerint értelmezik, és nem hűek valójában hozzá. De Jézus nem vitatkozik a törvény betűjén. Emlékezzünk csak: hányszor estünk óhatatlanul is a felesleges és értelmetlen viták csapdájába. Hogyan tudjuk megóvni magunkat és egymást is ezektől?
3. Jézus hallgat és a földre ír. Talán várja, hogy a farizeusok és az írástudók saját szívében visszhangozzon hamis vádjuk. De cselekedete emlékeztethette őket Jeremiás szavára is: „A tőled elpártolók nevét porba írják, mert elhagyták az Urat.” (Jer 17,13).
   Érdemes elgondolkodnunk egy percre minden vád esetén. Mi is a valódi indítóoka a másik vádjának? Találjuk ki az igazi motivációt: mit akar a másik. Akkor könnyebb a helyes választ megtalálni.
4. Jézus válasza végül szintén törvénytisztelő (5Móz 17,7). Csak elmélyíti annak értelmét: az ítélhet, aki maga nem bűnös. Így csak Jézusnak van erre joga. Nem is marad ott más. Van-e joga az egyik embernek a másikat halálra ítélni? Szabad-e a gyülekezetben kiközösíteni valakit? Mit kezdjünk a nyilvánvalóan bűnösökkel? Hogyan lehet őket megfékezni?
5. Az asszony marad. Várja ítéletét, hiszen átadták őt bíráskodásra. Ő maga tudja, hogy vétkezett. De Jézus nem ítélni jött, hanem kegyelmezni. Nem a bűnösök büntetését, hanem a megtérésüket akarja látni. Vajon mi nem fordítva szeretnénk? Miért akarja az ember a bűnös szenvedését látni?

A VILÁG VILÁGOSSÁGA

(Jn 8,12–59)

Ezeknek a napoknak az egyikén Jézus sok ember előtt beszélt, minden valószínűség szerint azokról a nagy lámpákról, fáklyákról, amelyek az ünnepnapok alkalmával bevilágították az egész templomteret. Ezeknek a világítóeszközöknek az volt a rendeltetésük, hogy emlékeztessenek arra a fényre, amelyik Izrael népét vezette a pusztai vándorlás idejében (2Móz 13,21).

Ezzel kapcsolatban mondta Jézus azt, hogy Ő a világ számára a világosság, s aki őt követi, az nem fog sötétségben járni, hanem övé lesz az élethez szükséges fény. A fényes felhőhöz hasonlította magát, amelyik annak idejében Izraelt vezette, Ő azonban nemcsak

Izrael, hanem az egész világ számára ilyen vezető. Akit Ő vezet, az eljut az Isten világosságához. Ennek kapcsán több beszélgetés alakult ki Jézus és a farizeusok között.

Az első beszélgetésben (13–20) azt vetették Jézus szemére, hogy Ő maga magáról tesz bizonyságot, márpedig önmagáról ki-ki azt állíthat, amit akar. Jézus azonban azt válaszolta, hogy róla az Atya tesz bizonyságot, de mivel a zsidók nem ismerik az Atyát és nem ismerik az Atya kijelentését, Őt sem értik meg s nem fogadják el.

A második beszélgetésben (21–29. v.) Jézus a közeledő végről beszélt, amikor elmegy erről a földről és többé nem követhetik őt úgy, ahogy addig még lehet. Jézus odamegy, ahová őt nem lehet követni. Ő az Atyához, egy másik világba, ahonnan lejött. A zsidók előbb még keresztre feszítik, de az a kereszt lesz az ő megdicsőülésének, felemeltetésének a kezdete, s akik nem hisznek benne, azok megmaradva bűneikben, elvesznek. Jézus szándékosan nem nevezte magát Messiásnak, nehogy fennakadjanak rajta a zsidók, inkább felülről jöttnek, a felülről küldöttnek mondta magát. Ennek a beszélgetésnek a végén néhány zsidó hitre jutott.

A harmadik beszélgetés (30–47. v.) Jézus és a benne hitre jutott zsidók között folyt. Arról a szabadságról beszélt nekik, amelyik a rossz természettől, a bűn kívánásától, a bűn szolgaságából való szabadulást jelenti. Anélkül, bármenynyire is Ábrahám fiainak mondják magukat, valójában az ördög fiai. Az ördög biztatja az embert, hogy Jézus nélkül is, úgy ahogy van, igazán szabad és nem szorul rá semmiféle megszabadításra. Aki az ördögnek ilyen szolgálatában, fogságában van, nem értheti meg Jézust.

A negyedik beszélgetésben (48–59. v.) az imént megtérni látszó zsidók keserűen ellene fordultak Jézusnak: samaritánusnak nevezték, széthúzást szítónak, aki elfelejti, hogy Izrael úgy, ahogy van, Istennek a népe s nem ők vannak az ördög fogságában, hanem Jézus az, akit hatalmában tart az ördög. Szemére vetették Jézusnak, hogy beképzelt, fölébe helyezi magát Ábrahámnak, amikor azt ígéri, hogy aki benne hisz, annak örök életet ad, holott Ábrahám is természetes halállal meghalt. Akkor Jézus elmondta nekik, hogy Ábrahám vágyakozott a Messiás látására, és meg is látta. Erre a zsidók rátámadtak Jézusra, hogy hogyan láthatta ő Ábrahámot, holott még 50 éves sincs? Jézus nyugodtan felelt nekik: amikor Ábrahám még nem volt, én már voltam! Isten Fia örökkévaló.

A beszélgetésnek vége szakadt, mert néhány zsidó meg akarta kövezni, Jézus azonban elment onnan, de úgy, hogy senki nem tudta megmagyarázni, hogyan tűnt el közülük. Így oltalmazta meg őt az Atya Názáretben is (Lk 4,30). Jézus órája még nem érkezett el.

TANULSÁGOK:

1. Jézus minden ember számára olyan nélkülözhetetlen, mint a sötétben járók számára a világosság. Aki úgy jár, hogy nem lát, az rosszul jár: eltéved, elesik, beleütközik más emberekbe vagy tárgyakba, bajt okoz magának és másnak, tilosba téved, odajut, ahová nem is gondolná, ott jár, ahol nem is akar: s nem jut el oda, ahová pedig szeretne eljutni. Jézus világosságot ad, még a vakot is elvezeti az élet útvesztői között biztonságosan, helyes úton s aki az ő fénye mellett halad, az célhoz ér: meglátja Isten világosságát, Isten dicsőségének fényét.
2. Jézussal nem elég alkalmi kapcsolatot tartani: Őt követni kell. Mindig rá kell hallgatni s minden jelzését figyelembe kell venni. Kevés az, hogy valaki csak néha-néha lát, közben pedig mindig megy. Az ünnepi kegyesség helyett a hétköznapokban is tartó állandó kapcsolat szükséges Isten és az ember között.

3. Igaz hitre csak a Jézussal való beszélgetés során lehet eljutni. A hit hallásból van, Jézus beszédének a meghallásából. A hit mindig elfogadása és megcselekvése annak, amit Jézus az Atyáról, önmagáról és rólunk mond.
4. A hit elveszíthető. Kiderülhet róla, hogy csak egy ideig tart, mint a Jézussal beszélgető néhány izraelitáé is. Ha nem párosul hűséggel és bizalommal, akkor el is múlhat, úgy járhatunk vele, mint a magvető magjával, amelyik nem jó talajba hullott.

KÉRDÉSEK:

1. „ÉN vagyok" – Jézus önkijelentése azonos Isten bemutatkozásával: „Vagyok, aki vagyok." (2Móz 3,14). Isten nem szorul bizonyításra, tanúkra, bizonyságtételre, Ő akkor is van, ha nem hiszünk benne. Jézus közelebb hozza az isteni létet; képekkel teszi érthetőbbé. Kicsoda számunkra az élő Isten: élet kenyere (Jn 6), élő víz (Jn 7), világ világossága (Jn 8), jó pásztor (Jn 10), ajtó (Jn 10), feltámadás és az élet (Jn 11), út, igazság, élet (Jn 14), az igazi szőlőtő (Jn 15). Hogyan foglalhatjuk össze ezeknek a képeknek a jelentését?
2. Milyen világosságról beszél itt Jézus?
3. A beszélgetés során hol megerősödnek, hol elbizonytalanodnak a kérdezők. Mi távolítja el őket végleg?
4. Milyen „pontokon" képtelenek hinni?
5. A „hit hallásból" van, de a kezdeti bizalmat az engedelmességnek is követnie kell. S az a jó az életünkben, ha az ismeret is folytonosan gyarapodik. Mi hol bizonytalanodunk el, ha hitünkről van szó?
6. Elveszíthető-e a hit?

43. A VAKON SZÜLETETT MEGGYÓGYÍTÁSA

A MEGGYÓGYÍTÁS

(Jn 9,1–7)

A Lombsátor ünnep alkalmával Jézus még egy csodát tett, amellyel felbőszítette a farizeusokat. Ugyanis a csodát szombatnapon vitte végbe.

A templom egyik kapuja előtt hevert egy vak koldus. Szombatnapon nem volt szabad koldulnia, csendben kellett heverésznie a földre terített szőnyegecskéjén. Természetesen azt várta, hogy kéregetés nélkül is kerül majd néhány pénzdarab a szőnyegére. Ez az ember vakon született. Abban az időben teljesen munkaképtelennek számított s a koldulás volt az egyetlen lehetősége arra, hogy megéljen. Főleg a templom kapuit lepték el a hozzá hasonlók.

Jézus a tanítványaival éppen ott ment el a koldus mellett s az egyik tanítványa azt kérdezte Jézustól: Mester, ki vétkezett, ez az ember, vagy a szülei, hogy vakon született?

A zsidók meg voltak győződve arról, hogy minden szomorú eset, például nyomorékság, vakság, testi hiba, általában szerencsétlenség az emberen: Isten átka, amellyel a bűnt sújtja. Dehát ez az ember már vakon született: vétkezhetett- e a születése előtt? Vagy a szülei bűnét büntette meg rajta az Isten?

Úgy gondolkoztak, mint a Jób barátai, akik azt gondolták, hogy Isten igazságos kormányzását ki lehet számítani és meg lehet érteni. Eszerint Isten megbünteti a bűnt. A kis bűnt kis büntetéssel, a nagyot naggyal. A bűnre így következik Isten kezéből a büntetés, a szenvedés.

Jézus azt felelte, hogy az a vakság nem valamilyen bűn büntetése rajta, hanem más céllal mérte rá az Isten. Isten ennek a meggyógyításával a maga munkáját akarja bemutatni. Jézus a továbbiakban azt mondta el, hogy Ő azért jött, hogy Istennek ilyen munkáit elvégezze. Amíg Jézusnak ideje van, addig ezeket az isteni munkákat végzi a földön. Amíg nappal van; ha majd el kell távoznia, akkor abba kell ezeket hagynia. Ő a világ világossága.

Itt ugyanazok a szavak mást jelentenek, mint az előző fejezetben: ott azt jelentette Jézusnak ez a kijelentése, hogy Ő az a fény, aki a világot megvilágosítja. Itt pedig azt mondta ezzel Jézus, hogy ő az, aki megnyitja a vakok szemeit, hogy aki addig sötétségben ült és semmit sem látott, az is lásson, értse Isten dolgait. A vak is hallotta ezeket a szavakat, de nem értette. Várta, vajon történik-e valami? Jézus akkor lehajolt hozzá, sarat tett a vak szemére és elküldte a Siloám tavához, hogy ott mossa le, azzal továbbment a maga útján.

A vak hogyan is érthette volna mindezt, amikor azt sem tudta, hogy Jézus kicsoda? Hogy is érthette volna, miért kell neki a tóhoz mennie, amikor hamarabb is lemoshatta volna szeméről a sarat? A tó messze volt s egy vak számára sokszorosan nehéz feladat volt odatalálni. De nem sokat gondolkozott, hanem azt tette, amit Jézus mondott neki.

Nem is bánta meg: amikor lemosta a szeméről a rákent, rászáradt sarat, a szeme megnyílt és látott vele. Látta Isten csodálatos világát.

TANULSÁGOK:

1. Isten gondolatai „magasabbak”, mint a mi gondolataink. Nem számíthatjuk ki Isten minden cselekedetét. Világkormányzása, a bűnökért való megfizetés vagy kegyelmezés nem olyan egyszerű dolog, mint azt a korabeli zsidók és velük együtt ma is sokan gondolják; a szenvedés nem Isten büntetése, hanem sokkal inkább Isten eszköze, amellyel a kiválasztottak sorsát igazgatja. Azt bünteti, kit szeret, a választottakat neveli, a hitüket próbálja. Egyszóval olyasmi, amit örömmel kell fogadni (Jak 1,2). Nem is beszélve a Krisztus szenvedéseiben való részesedésről, ami a legnagyobb isteni kiváltság, amelyben ember részesülhet.
2. Isten megváltó szeretete mindig megelőzi az ember kezdeményezéseit. Ez a vak még semmit sem akart, semmit sem tudott, amikor Jézus terve már készen volt vele. Amikor mi felfedezzük Isten megváltó szeretetét, akkor a váltság már régen készen van: Elvégeztetett.
3. Jézus az egész világgal akarja azt, amit a vak emberrel tett: megtisztítani, megmosni, meggyógyítani és új életre elvezetni: teljes, boldog, értékes, tiszta életre.

KÉRDÉSEK:

1. Izraelben minden fogyatékosságot a bűn következményének tartottak. Ma is így van ez? Mi mindent tanultunk ezzel kapcsolatosan Jézustól e történet által?
2. „Isten nem ver bottal.” – mit jelent ez a mára már szállóigévé vált mondat a számunkra?
3. A vak még semmit sem tud, semmit sem ért, csak koldul. Jézus pedig „hozzálát”, hogy kívül-belül megvilágosítsa. Felfedeztük-e már Isten „keze nyomát” életünk hit nélkül telt idejében?

4 Jézus parancsol, az ember pedig engedelmeskedik. „Ilyen egyszerű”. Miért nem így történik általában? Mi miért nem engedelmeskedünk olyan könnyen?

A FARIZEUSOK ELŐTT

(Jn 9,8-34)

A vakon született meggyógyítása érthető elképedést váltott ki azok között, akik értesültek róla és saját szemükkel győződhettek meg arról, hogy a csoda igaz. Mások eleinte nem akarták elhinni, hogy a kitűnően látó koldus ugyanaz az ember, aki vakon koldult azelőtt. Mindenki azt kérdezte tőle, hogy ki gyógyította meg? A meggyógyított ember csak annyit tudott, hogy Jézus a neve. Többet nem tudott róla. Számára egy ember volt, akinek Jézus a neve.

Az ismerősök és szomszédok zavarban voltak, mert féltek dicsérni azt a Jézust, akiről köztudomású volt, hogy a farizeusok, tehát a hatalmasok nem szenvedhetik. Éppen ezért nem beszéltek többet a dologról. Azt mondták neki, hogy menjen el a farizeusokhoz és mondja el nekik, mi történt. Azt gondolták magukban: foglalkozzanak az esettel ők maguk, derítsék ki, mi történt és milyen jelentőséget kell tulajdonítani neki. Vizsgálják meg a dolgot az illetékesek!

Így is történt. A farizeusok nyomban összeültek és tárgyalni kezdték a dolgot. Kihallgatták a meggyógyított vakot, aki gyermeki egyszerűséggel és őszinteséggel elmondta, ami történt. A farizeusok között nem volt teljes egyértelműség a kérdés megítélésében. Némelyek azt az álláspontot képvi-sel-ték, hogy Jézus nem lehet Isten embere, mivelhogy nem tartja be a szombat előírásait. Mások, valószínűleg Nikodémus is, abból indultak ki, hogy közönséges ember, aki nem kapott Istentől különleges hatalmat, nem képes ilyen gyógyítást véghezvinni. A vakon született ember azt állította Jézusról, hogy próféta. Eleinte csak annyit mondott róla, hogy „egy ember”, most már a farizeusok előtt prófétának mondta Jézust; ezt a változást az a vita érlelte meg benne, amelyet a farizeusok a füle hallatára folytattak annak a megítélésében, vajon Isten embere-e Jézus, vagy nem? A meggyógyított ember egy pillanatig sem habozott kimondani: ha csak erről van szó, akkor ezen nincs sok gondolkozni való, Jézus feltétlenül Isten embere, tehát próféta!

A farizeusok dühösen fordultak a jámbor ember ellen: úgy tettek, mintha egy szavát sem lehetne elhinni s az egész, amiről beszélt, kitalált mese lenne. Éppen ezért nem is foglalkoztak vele magával, hanem intézkedtek, hogy jöjjenek el a szülei. Őket kérdezték meg, hogy valóban az ő fiúk-e a meggyógyított ember, tényleg vakon született-e? Ezekre a kérdésekre határozott igennel feleltek, arra nézve azonban, ami a fiúkkal történt, már semmit sem voltak hajlandók tudni. Féltek a farizeusok véleményével szemben beszélni. Egész Jeruzsálem a farizeusoktól való félelemben élt.

Ismét a vakon született embert hívatták.

Kemény szavakkal és fenyegetésekkel igyekeztek őt Jézus ellen fordítani. Elmondták neki, hogy Jézus bűnös ember, s amit csinált, az Isten ellen való vétek, a szombat meggyalázása! De minél dühösebben beszéltek a farizeusok, annál nyugodtabb lett az ember és annál világosabban tudta, hogy Jézus nem az az ember, akinek a farizeusok állítják. Lélekben maga előtt látta a szelíd, kedves, csendes, megnyerő Mestert és mellé állította az acsarkodó, gyűlölködő, ordítozó farizeusokat és nem volt kétséges előtte, hogy ki van Istentől és kik nem az Isten emberei. Jézus nem lehet bűnös ember!

Nem késlekedett kimondani, ami a szívében volt: Sohasem lehet hallani arról, hogy valaki a vakokat meg tudja gyógyítani. Ha ez a Jézus nem Istentől jött volna, ő sem tudna ilyet tenni. Jézus Istentől jött!

Erre már nem következhetett más, minthogy a farizeusok elkergették, ne is lássák többé! Ez a zsinagógából való kitiltást, a gyülekezetből való kirekesztést jelentette, a legsúlyosabb büntetés volt, mivel teljes jogfosztottságot jelentett. Úgy kellett ránézni, mint egy átkozottra.

TANULSÁG:

1. Sok vita nem a vitatkozóknak, hanem a kívülállóknak használ. A farizeusok vitatkozása nélkül ez az ember sohasem jutott volna el a világos felismerésekre Jézussal kapcsolatban.

KÉRDÉSEK:

1. Különös dolog, hogy ez az ember, aki élete nagyobb részét vakságban töltötte, épp azok által lesz látóvá, akik vakok az igazságra. Hogyan szolgálhatja Isten dicsőségét a körülöttünk lévő világ? Hisszük-e, hogy az Őt szeretőknek valóban minden javukra van?
2. A tanítók számonkérése sokkal súlyosabb, mint a vezetetteké (Jak 3,1). Miben vétenek a farizeusok ezzel az emberrel kapcsolatban?
3. Egyik oldalon könyörület, a másikon kételkedés. Egyik oldalon gyógyítás, a másik oldalon hatalomféltés. Egyik oldalon bizonyosság, a másikon bizonytalanság. Mi melyik oldalon állunk? Miért fordulunk mégis emberekhez?
4. Az emberek kiközösítik, Jézus befogadja a meggyógyult vakot. „Strucc-politikát” folytatunk, vagy szembesülünk a magunk kicsinyességével? Mit kezdünk mi Isten munkájával, amelyet nem értünk?
5. A hívők körül kettéválik az emberek serege. Nem lehet közömbösen szemlélni egy komoly keresztyént. Vagy mellette, vagy ellene. Hogy viseljük az ellenünk fordulást? Próbálunk mindenkivel jóban lenni, vagy természetesnek tartjuk, hogy lesznek ellenségeink?

TALÁLKOZÁS JÉZUSSAL

(Jn 9,35–38)

Amikor Jézus meghallotta a meggyógyított ember ellen hozott súlyos ítélet hírét, megszánta, nyomban felkereste és elmondta neki, hogy ő valóban Isten Fia. Az ember boldogan hallgatta a kinyilatkoztatást és leborulva imádta Jézust. Ekkor nyíltak meg igazán a lelki szemei is: látta Isten dicsőségét, amely Jézusban megjelent e világban.

TANULSÁGOK:

1. Az emberek megítélésének egyetlen mértéke: Jézus. A farizeusok ott buktak meg ennek az embernek a szemében, hogy a Jézussal való összehasonlítást nem bírták ki. Az Igazhoz hasonlítva kitűnt egész valójuk, magatartásuk, indulatuk fonáksága. A cselekedetek, szavak, indulatok akkor igazak, Istennek tetszők, helyesek, ha az adott helyzetben Jézus ugyanúgy viselkednék. Ha elképzelhetetlen, hogy Jézus egy-egy adott helyzetben nem úgy tenne, szólna vagy érezne, akkor óvatosan kell megítélnünk mindazt, amit látunk, hallunk, tapasztalunk.
2. A hitnek nemcsak gyümölcse, hanem ára is van. A hittel nemcsak üdvösség jár, de esetleg üldöztetés, hátratétel, megaláztatás is. A hit miatt támadó szenvedést azonban kiváltságnak kell tekinteni.

44. A FELEBARÁTI SZERETET LECKÉJE
(Lk 10,25–42)

Amikor a Lombsátor ünnep befejeződött, Jézus nem ment azonnal tovább, egy ideig még Jeruzsálemben maradt, onnan kereste fel tanítványaival a környéken fekvő városokat és falvakat. Ebből az időszakból való az a két feljegyzés, amelyet Lukács örökített meg: mindkettő a felebaráti szeretettel kapcsolatos. Az egyik az elméletet tartalmazza, a másik a gyakorlati megvalósításra ad példát.

AZ ELMÉLET
(Lk 10,25–29)

Egy bizonyos napon egy írástudó kereste fel Jézust és a következő kérdést intézte hozzá: „Mester, mit kell tennem, hogy az örök életet elnyerjem?” A kérdés feltevésének egyetlen igazi célja volt: tőrbe csalni Jézust.

A kérdés egyébként rendkívül lényeges volt. Nem szívből jött ugyan, de mégis válaszra érdemes, mert nem mindegy, mit válaszolnak erre az emberek, mit válaszol majd másoknak ez az írástudó? A kérdés kizárólag elméleti jellegű volt. Az írástudó maga felől, az örök élete felől tökéletesen meg volt győződve: csupán azt akarta tudni, mit válaszol erre Jézus, helyesen tanít-e, mond-e olyasmit, ami miatt vádat lehetne emelni ellene?

Figyeljük csak meg jól: ez az ember azt kérdezi: mit kell neki cselekednie? Tehát abból indul ki, hogy az örök élet elnyerése annak a következménye, hogy az ember valamit cselekszik. Nem csoda, ha ez az írástudó így gondolkozott: gyermekkora óta egyebet sem hallott, mint azt, hogy aki üdvözölni akar, annak Isten törvényét kell megtartania, a törvény előírásait kell cselekednie. Eszébe sem jutott, hogy az örök élet nem az érdemek jutalma, hanem Isten ajándéka, amelyet kegyelemből ad a gyermekeinek. Bűnösnek, méltatlannak sem érezte magát, eszébe sem jutott, hogy esetleg meg sem érdemli az örök életet. Ő csupán vitatkozni akart magáról a kérdésről és arról, hogy aki el akarja nyerni az örök életet, annak voltaképpen mit is kell megtennie?

Az egyetlen, amit Jézus megtehetett, az volt, hogy utalt a törvény követelményeire, a Tízparancsolat parancsaira: arra gondolhatott Jézus, hogy majd a parancsolatok árnyékában rájön ez az írástudó, hogy mennyire képtelen azoknak a maradéktalan megcselekvésére. Azért kérdezte az írástudótól: „A Törvényben mi van megírva? Hogyan olvasod?”

Az írástudó azonnal kész volt a válasszal: kiválasztott a Tórából két idézetet, amelyet általában úgy fogadott el mindenki, mint a Törvény összefoglalását. Az egyik az 5Móz 6,5 volt: „Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szíveddel, minden erőddel és egész értelmeddel.” Minden kisgyermek is kívülről tudta ezt, mert minden szombatnapon felolvasták a zsinagógákban. A másik igét pedig a 3Móz 19,18-ból idézte: „Szeresd felebarátodat, mint magadat.” Ez is általánosan ismert volt s azt tartották a legnevesebb tanítómesterek (rabbik) is, hogy ez a Törvény sarokköve.

A híres rabbi, Hillél mondta: „Ami neked magadnak kellemetlen, azt ne tedd másnak sem. Ebből áll az egész Törvény, a többi csak magyarázat.”

Jézus teljes mértékben egyetértett az írástudóval. Ő maga is így felelt, amikor egy másik írástudó hozzá intézte ugyanezt a kérdést (Mt 22,37–39). Így felelt tehát: „Helyesen feleltél. Tedd ezt és élni fogsz.”

Jézus teljes mértékben egyetértett az írástudóval, s válaszával mindjárt a gyakorlat síkjára terelte a vitát: a Törvényt ugyanis nem elég ismerni: a Törvény szerint kell élni! Isten akaratát nem elég tudni: engedelmeskedni kell Isten akaratának! Aki ismeri Isten törvényét, az távolról sem elégedhet meg azzal, hogy tudja: a tudás után kezdődik a cselekvés. Az írástudó azonban igyekezett kibújni a törvény következetes cselekvése alól s azt kérdezte: Ki az én felebarátom? Ti. kit tartozom úgy szeretni, mint magamat?

E kérdés megválaszolása tekintetében abban az időben bonyolult volt a helyzet Izraelben. A legtöbben azt tartották, hogy felebarát csakis egy másik zsidó lehet; pogány vagy samaritánus semmiképpen sem. Ellenük minden eszközzel harcolni kell s gyűlölni kell őket. Mások úgy vélték: a zsidók között is csak azok a felebarátok, akik kedvesek, rokonszenvesek, szeretetreméltók, a többiekre közömbösen tekinthetnek. Ismét mások úgy vélték, hogy kizárólag a család legszűkebb körén belül kell felebarátnak tekinteni egymást.

Ez az írástudó úgy beszélt, mint aki önmagát ártatlannak tartja a törvény mérlegén, tehát nyilvánvalóan a legutóbbi felfogást vallotta: a gyermekeit, a feleségét, a szüleit és esetleg a testvéreit szerette úgy, mint magát.

Nem nehéz dolog a törvény betűit úgy csűrni-csavarni, hogy a magunk javára billentsük a mérleg nyelvét és bebizonyítsuk, hogy bűntelenek vagyunk. Ez az ügyvédek művészete is. Jézus azonban nem a törvény betűit veszi alapul, hanem a törvény lényegét. S hogy ezt megértesse az írástudóval, elmondott neki egy történetet, egy hasonlatot, egy példát, egy illusztrációt az irgalmas samaritánusról szólót.

AZ IRGALMAS SAMARITÁNUS

(Lk 10,30–37)

Egy ember ment Jeruzsálemből Jerikóba. Sziklás hegyi úton kellett mennie, barátságtalan, zord vidéken. Az út mintegy öt óra hosszat tartott. A sziklák közt barlangok, mélyedések kiváló rejtekhelyei kínáltak a rablóknak. Nem ok nélkül nevezték ezt az utat abban az időben „vérút”-nak: sok rablótámadás történt rajta. Azért az utasok, zarándokok csoportosan tették meg ezt az utat.

A Jézus által említett ember egyedül ment, megtámadták, félholtra verték, kifosztották és otthagyták. Nemsokára arra ment egy pap. Elkerülte. Azután arra ment egy lévita is. Ő is elkerülte. Hogy miért, félelemből, a tisztátalanság, halott vagy vér érintésének az elkerülése végett, esetleg segítőeszközök hiánya miatt-e, Jézus nem tartotta érdemesnek elmondani. De egyet leszögezett: a tényt, a közömbösség tényét. Mindkettő magatartásának a lényege az volt, hogy egy segítségre szoruló embert elkerültek. A közömbösség tényének bármiféle magyarázása, indoklása érvénytelen. Jézus nem veszi figyelembe, nem méltányolja. Megmarad a tény mellett: otthagyták félholtan, éppen úgy, mint a rablók. E tekintetben a gonosz rablók és a finom, kegyes, óvatos templomi emberek egyformán gyilkosaivá váltak a félholt embernek. Nem rajtuk múlt, hogy mégsem halt meg. Egy idő múlva arra ment egy samaritánus. Ő segített rajta. Úgy segített, ahogy Isten akart segíteni: gyakorlati módon, kézzelfogható segítséget nyújtott. Nem nézett semmi egyebet, csak azt, hogy egy ember segítségre szorul. Úgy segített, hogy mindent megtett.

S amikor befejezte a történetet, most már Jézus tette fel az írástudó kérdését, de úgy, hogy megfordította: „A három közül mit gondolsz, melyik volt a felebarátja annak, aki a rablók kezébe került?”

Jézus szándékosan hangsúlyozta, hogy az, aki segítséget nyújtott, samaritánus volt: azt mondta ezzel, hogy nem számít, ki melyik néphez tartozik, a segítő melyik

vallásfelekezethez és melyikhez a bajba jutott ember. Isten mindenütt irgalmasságot akar. És mindenütt elítéli az irgalmatlanságot, a közömbösséget, ami egyenlő a gyilkolással. Az a szív, amelyben nincs irgalom, halott szív. Nem él benne Isten irgalmassága.

TANULSÁGOK:

1. Jézus nem vallási kérdésekről való vitatkozást akar velünk, hanem tanítani Isten akaratának helyes megértésére. Meddő gondolatváltások helyett a gyakorlati magatartásra biztat, azt mondja meg, hogy mit kell cselekednünk!
2. Jézus megfordítja a kérdést: „Ki az én felebarátom?" — és így teszi fel azt: Kinek vagyok én a felebarátja? Ki számíthat az én segítségemre? Kinek tartozom szeretettel? S rámutat „egy emberre".
3. A felebarát a másik ember. Bármelyik ember. Egy ember. Jelzők nélkül: egy ember. Az, aki éppen rászorul a szeretetünkre, tekintet nélkül arra, hogy kicsoda. Az, aki éppen az utamban hever, hozzám fordult, tőlem kér valamit, bennem reménykedik, rám szorul. Felebarátom minden ember, akin Isten éppen rajtam keresztül akar segíteni.
4. A közönyösség a legelterjedtebb bűn. Rosszabb, mint a harag vagy a gyűlölet. 'Többet árt a világon, mint bármelyik másik bűn. Ártatlanságban, tétlenségben rejtőzik s úgy megbújik, hogy alig lehet észrevenni. Csak az tapasztalja, aki éppen szenved tőle, a többieknek nem tűnik fel semmi. A passzivitás, a „nem az én asztalom", vagy éppen a sokféle magyarázat a más elkerülésére, mind közömbösség: bűn. Sokan nem szégyellik, mert nem is tartják bűnnek. Elkövetni valamit, az bűn, de nem csinálni semmit, mi bűn lehet abban, vélik sokan. Jézus itt világosan rámutat arra, hogy a közömbösség gyilkosság. Annyi, mint mai szóval élve: az áldozat cserbenhagyása, amit az állami törvény szigorúan büntet. Ha nem időben érkezik a samaritánus és az az ember meghal, akkor a gyilkosok sorában egyforma bűnösként álltak volna meg Isten előtt a rablók, a pap, a lévita.
5. Segíteni minden esetben kötelesség. A segítség mindig teljes legyen. Ne valamit tegyünk, adjunk, hanem azt, amire szükség van.

KÉRDÉSEK:

1. Milyen értelemben mondja Jézus: „… mint magadat"? Van önszeretet? Kell önszeretet?
2. Van felebaráti szeretet anélkül, hogy Istent szeretnők?
3. Ki az én ellenségem?
4. Ártott-e a pap és a lévita a félholtnak?
5. Tégy különbséget e kettő között:
   – a szeretet érzése nélkül jót cselekedni
   – szeretni („megkönyörült") és jót cselekedni!
6. „Az idő pénz". Mennyi időt szánunk a bajba jutottak megsegítésére?
7. Van kizáró szeretet? Korlátja-e a „felebarát" a szeretetnek?
8. Egyformán kell-e szeretni mindenkit?
9. A félholt visszanyerte életét. A samaritánus elvette az örök élet jutalmát (10,25). Melyik a fontosabb?
10. Nekem van felebarátom. Én felebarátja vagyok másnak. (vö. 29. és 36!!) Hogyan történhet ez meg?

GYAKORLAT

(Lk 10,38–42)

Közvetlenül azután, hogy Jézus elmondta az irgalmas samaritánus példázatát, történt egy esemény, amelyik kitűnően illusztrálta az elmondott példázat igazságát.

A Jeruzsálemből tett kisebb útjainak egyikén Jézus Betániába érkezett; az Olajfák hegyének keleti oldalán fekvő kicsi faluban lakott három testvér: Lázár, Mária és Márta. Mindhárman hittek Jézusban és nagyon szerették. Nagyon valószínű, hogy nem az első alkalom volt ez a mostani, amikor Jézus a három testvér házába ment.

Lázár valószínűleg nem volt otthon, mert csak a két nővérről esik említés az evangéliumban. Ők nagy örömmel fogadták Jézust. Mária, a fiatalabbik mindjárt le is telepedett a Megváltó lábainál és figyelmesen hallgatta a szavait. Márta eközben kiment a konyhába és munkához látott, hogy készítsen valamit, amivel majd megkínálhatja a kedves vendéget. Nem sajnálta a hozzávalót és a fáradságot. Hozzálátott a sütés-főzéshez, jött-ment, nem volt egy percnyi megállása sem. S miközben hajtotta magát, igaz lélekkel irigykedett a húgára, aki ezalatt nagy csendben hallgatta Jézust. Amit Márta csinált, azt szeretetből, figyelmességből tette, hogy a kedves vendég ne lásson hiányt semmiben. Olyan asztalt akart teríteni az Üdvözítőnek, amilyent csak az képes, aki annyira szereti és annyira hisz Benne, mint ő! Azért volt a nagy igyekezet!

Közben azonban nem fért el benne annak a rosszallása, hogy amíg ő agyon dolgozza magát, a húga semmit sem csinál, csak ül és beszélget, ahelyett, hogy segítene neki. Meg is jegyezte, hogy lám, ő milyen sokat vállal magára, miközben a húga semmit sem csinál. – Biztosra vette, hogy Jézus megdicséri őt, Máriát pedig majd kiküldi hozzá a konyhába, hogy segítsen a szorgalmas nővérnek.

De más történt: Jézus nem küldte ki Máriát és nem dicsérte meg Mártát, jóllehet elismerte, hogy Márta szorgalmas és sokat vállal magára. Dicséret helyett Jézus azt állapította meg, hogy Márta olyasmit csinál, amire Jézusnak nincs szüksége, közben pedig elmulasztja azt, amire neki lenne szüksége, ti. azt, hogy hallgassa Jézust.

Márta ott követte el az első hibát, hogy meg sem kérdezte Jézust, hogy miért jött, azonnal nekiállt annak, amit ő gondolt ki. Nem bízta Jézusra, hogy döntse el mit tegyenek, hanem ő maga döntötte el: a legfontosabb az, hogy legyen mit ennie és innia a kedves vendégnek.

A második hibát azzal követte el Márta, hogy még Jézusnak is szemrehányást tett, amiért nem adott neki igazat abban, hogy a húgának is a konyhában lenne a helye és amiért egyáltalán nem méltányolta azt a sok munkát, amit ő éppen Jézusra tekintettel magára vállalt. Nem is annyira a testvérére haragudott, mint Jézusra. Az esett volna jól neki, ha Jézus megdorgálta volna a húgát, Máriát, és megszégyenítette volna ott a nővére jelenlétében.

Jézus szelíden, csendesen tudtára adta, hogy nem ért vele egyet: Márta, Márta szorgalmas vagy és sokra igyekezel. De egy a szükséges dolog. Azt mondta ezzel Jézus, hogy abban az adott helyzetben nem a konyhai igyekezet volt a szükséges dolog, hanem annak a meghallgatása, aminek az elmondásáért Jézus a házba lépett. Ha Jézus enni és inni ment volna oda, akkor megmondta volna. Jézus azonban azért ment oda, hogy olyasvalamit adjon, ami mindennél többet ér és amit soha senki nem vehet el attól, aki megkapta.

TANULSÁGOK:

1. A szorgalom és a munka nem önmagában érték, hanem abban, hogy a maga helyén és idejében történik. A túlbuzgóság éppen úgy nem érték, mint a felesleges munka. Dolgozni akkor, amikor az egészség a pihenést írja elő, nem erény, hanem vétek. Dolgozni azon az áron, hogy a lélek legalapvetőbb igényeit tesszük félre, lemondunk Isten áldásairól, a Krisztus váltságáról, mindennél károsabb. Dolgozni akkor kell, amikor szükséges a munka s amikor nincs annál fontosabb dolog. De eljátszani az egy szükséges dolgot azért, hogy azalatt is valami munkát végezzünk, olyasmi, amiért Jézus megdorgál bennünket.
2. A felebaráti szeretet a családban a legnehezebb feladat: nehéz őszintén tisztelniük egymást azoknak, akik mindig közel vannak egymáshoz. A jól ismert különbözőségek, adottságok, más-más természet ellenére is szeretni és tisztelni egymást nem könnyű dolog. Mégis úgy kell egy családban élni, hogy egymásnak segítségére, hasznára legyünk, mindenekfelett pedig az Úrnak szolgáljunk.
3. Semmi sem olyan fontos, mint szeretni az Urat, a mi Istenünket és egymást, mint magunkat. Ha Márta igazán szerette volna az Urat, akkor nem arra gondolt volna, hogy kitegyen magáért, mint háziasszony, megmutassa, hogy rövid idő alatt is mit tud, hanem megkérdezte volna Jézustól: miért jött és mit tegyen kedvére, mivel szolgáljon neki? Ha Márta igazán helyesen szerette volna a húgát, akkor megpróbálta volna megérteni, miért telepedett le Jézus lábainál s utánanézett volna, hogy mi kötötte le annyira Mária figyelmét, hogy ki se néz a konyhába. Ehelyett konokul meg volt győződve arról, hogy csakis az a helyes, amibe belefogott s elítélte a húgát, amiért nem ugyanazt csinálta, amit ő.
3. Jézus nem állítja szembe a munkát és az igehallgatást. Nem egy sokgyermekes anyának mondta, hogy figyelmen kívül kellene hagynia gyermekeit, azt, hogy múlhatatlan szükségük van valamire és inkább Jézus lábainál kellene letelepednie. Nem azt kívánja, hogy a hívő asszony inkább hanyagolja el minden dolgát, de ne mulasszon el egyetlen alkalmat sem, amikor Jézus lábainál letelepedhet. Jézus csak azt szögezte le, hogy ott, akkor mindkét testvérnek Jézus mellett lett volna a helye.

KÉRDÉSEK:

1. Hasonlítsd össze a a két nagy parancsolatot (szeresd az Urat és szeresd felebarátodat) ezzel a két történettel.
2. Márta itteni magatartását hasonlítsd össze azzal, ahogyan testvére halálakor viszonyult Jézushoz (Jn 11.)!
3. Mit mondhatunk Márta mentségére? Mentség-e a szorgalom?
4. A két nő a kellő időben cselekedett különbözőképpen. Mit jelent a „kellő” idő?
5. Nagyon fontosnak tartjuk-e az elcsendesedést? (Mária)
6. Az én beszédeim soha el nem múlnak (Mk 13,31). Elemezd ennek a tükrében ezt a történetet!

45. A PÁSZTOR ÉS A JUHOK

A JUHOK

(Jn 10,1–6)

Azokban a napokban, amelyeket Jézus Jeruzsálemben töltött, adott egy tanítást példázat formájában.

Ez a példázat azonban más volt, mint azok, amelyeket a Mt 13 tartalmaz. Tanítása éle nem az Isten országára irányult, hanem Krisztus és követői viszonyára.

Izraelben régtől fogva az volt a szokás, hogy a juhokat nagy nyájakban pásztorokra bízták. Ezek a pásztorok nyájaikkal egyik helyről a másikra vándoroltak. Télvíz idején a mélyebb völgyekbe húzódtak le, a nagy nyári melegben inkább a dombokat és hegyeket keresték fel. Hosszabb időt is eltöltöttek egy-egy helyen. Esténként karámba terelték nyájaikat. Egyszerűen építették meg ezeket a karámokat: raktak kövekből és ágakból négy falat, alul szélesebb, felül keskenyebb falakat, egy-egy keskeny bejáró nyílással. A fal tetejét tövises, tüskés növényekkel rakták meg, vagy kihegyezett karókat állítottak a falak tetejére. Egyébként a karámnak nem volt fedele. Ellenben a karám hátsó felében fedett részt is képeztek ki, vagy ha olyan helyen tartózkodtak, ahol barlangok voltak, akkor a barlang szolgált védett hely gyanánt. A karám nyílása olyan szűk volt, hogy azon egyszerre csak egy állat mehetett be. Oda-állt a pásztor reggel, amikor kiengedte, este, amikor beengedte a jószágokat. Valahányszor átment egy-egy juh a karám nyílásán, a pásztor gyengéden ráütött az állat hátára, így számlálta meg a nyáját, azonkívül egyenként rájuk pillantott, megfigyelte a mozgásukat, nem sérült-e meg valamelyik, hogy azt elkülönítse és kezelésben részesítse. Ha valamelyikbe tüske akadt, vagy sebet kapott, azt mindjárt megszabadította bajától, kínjától. A sebeket olajjal szokták bekenni. Ha több pásztor összefogott és együtt legeltették a nyájaikat, este és reggel mindegyik juh a saját pásztora hangjára hallgatott. Megtörtént, hogy egyik pásztor megpróbálta a másik pásztor hangját utánozni, hogy megtévessze és a maga nyájába térítse a bárányt. A juhokat azonban nem lehetett megtéveszteni. Mindegyik juh a maga pásztorát követte, csak annak a hangjára hallgatott. A kötelék tehát a pásztor és a juhok között igen szoros volt.

Annyira, hogy a pásztorok rendesen mindegyik juhnak, vagy legalábbis a legtöbbnek nevet adtak s névről szólítgatták őket.

Előfordult, hogy a pásztoroknak veszedelmes helyzetekben kellett helyt állniuk, amikor rablók, tolvajok, vagy éjszakai ragadozók támadtak a nyájra. Különösen sok volt azon a vidéken a sakál, de voltak másfajta vadállatok is, amelyek mindent elkövettek, hogy egy-egy juhot kiragadjanak a nyájból. Ilyen esetekre felfegyverezték magukat a pásztorok: erős szíj végére kemény, nehéz tárgyat erősítettek s azzal ütötték a támadó állatot; A bunkó megtette a magáét, akárcsak a többi eszköz, a pásztorbot és a parittya. A parittya inkább a juhok terelésére, visszatartására szolgált. A megdobott állat nyomban tudta, hogy hol a helye s kódorgás helyett visszatért a nyájhoz. Sok pásztor olyan ügyesen bánt a parittyával, hogy sohasem hibázta el a célját. Dávid jut eszünkbe, aki tökéletes pontossággal halántékon találta a hatalmas Góliátot. Egy másik bibliai leírás a Bírák korából származik, amikor egy időben volt 700 olyan válogatott férfi, akik akár egy hajszálat is el tudtak találni a parittyájukkal és sohasem hibáztak (Bír 20,16).

Jézus szándéka ezzel a példázattal nyilvánvaló volt: a pásztor az ajtónyíláson át megy be az akolba, a karámba, a tolvaj és a rabló ellenben a falon át kísérletezik. A pásztor hangját

ismerik a juhok és engedelmeskednek neki, követik őt s ő védelmezi őket minden veszély ellen.

TANULSÁGOK:
1. Jézus a Pásztor, mi vagyunk az ő juhai.
2. Akiket ő magának választott, azok alkotják együtt az Ő nyáját, Isten egyházát.
3. Jézus Krisztus mindegyikünket személyesen, név szerint ismer.
4. A Pásztor elvárhatja, hogy a hangjára figyeljünk és engedelmeskedjünk neki.
5. Csak az igazi, juhok", Isten saját juhai, a kiválasztottak képesek követni a Pásztort.

AZ AJTÓ

(Jn 10,7–10)

Jézus magát nevezte a juhok ajtajának. A karámban voltaképpen nem volt ajtó: a pásztor állt abban a nyílásban, amelyet a fal egyik szögletében hagytak meg, hogy ott ki- és bemehessenek a juhok. Sem be, sem ki nem mehettek, ha a pásztor nem állt ott a nyílásban. Azt jelenti ez, hogy senki sem mehet be Isten juhainak, Isten választottainak a közösségébe, csak Jézus által, mert Ö áll az ajtóban. Aki ott megy be, ahol Jézus áll, az mindent megtalál magának: oltalmat, biztonságot, üdvösséget. Aki viszont nem Jézus által megy be a juhok közé, az olyan, mint a tolvaj, aki nem a pásztor mellett megy be, hanem a falon át. A hamis tanítók, akik csak élni akarnak a nyájból, nem pedig szolgálni a nyáj érdekében, nem Jézus hívására kerültek a juhok közé, hanem saját számításuk következtében. Ilyenek voltak Jézus idejében a farizeusok és az írástudók: nem pásztorai, hanem tolvajai voltak Isten népének. Nem a juhok hasznát keresték, hanem a saját egyéni érdeküket szolgálták. A tolvaj mindig azt nézi, mit lophatna, mit szerezhetne magának; a pásztor azt nézi, mire van szüksége a nyájnak.

A JÓ PÁSZTOR

(Jn 10,11–21)

A pásztor nemcsak ajtó, hanem vezető is. Jézus a jó Pásztor, tulajdonképpen az egyetlen Pásztor, minden juhnak, Isten minden gyermekének a pásztora. Hogy ő az egyedüli, az igazi Pásztor, annak az a jele, hogy életét adta a juhokért. Csak az igazi pásztor képes mindent megtenni, minden kockázatot vállalni a nyájért, ha támadás vagy bármi veszély fenyegeti. A hamis pásztorok a maguk bőrét mentik s a nyájat sorsára hagyják. Jézus nyája nemcsak Izrael, hanem az egész világ.

A TEMPLOMSZENTELÉS ÜNNEPE

(Jn 10,22–39)

Elkövetkezett a templomszentelés ünnepe. December végén ünnepelték annak az emlékére, hogy Makkabeus Júdás Kr. e. 165-ben megtisztította a templomot. Azon az emlékünnepen gyújtották meg mindig a Chanuka lámpát: az első napon egy lámpa égett, a második napon kettő és így tovább. Mivel az ünnep napjai téli időszakra estek, nem tartottak külön összejöveteleket, rendezvényeket a szabad ég alatt. Jézus is a Salamon tornáca alá húzódott, ott vették körül az emberek, és kérdéseket intéztek hozzá.

Válaszában a juhokról és a pásztorról beszélt nekik Jézus, de egészen nyíltan. Világosan megmondta, hogy a zsidók nem minden további nélkül Isten nyájának a juhai. Közölte velük, hogy csak azok az igazi juhok, akik elfogadják Őt pásztornak: azoknak ő megtartást és örök életet biztosít. Megteheti, mert ő, Jézus és az Atya egyek. Ezekért a szavaiért istenkáromlónak nevezték Jézust. Meg akarták kövezni, mert Istennek tette meg magát. Mindenféle jogszerű, törvényes eljárás nélkül, ott helyben akartak végezni vele. Jézus azonban elébük vágott olyan ótestamentumi utalásokkal, amelyekben embereket nevezett Istennek az ige. 2Móz 4,16 (Mózes Áron számára istenné lett), 2Móz 7,1 (Mózes a fáraó istenévé lett Isten által); a bírákat is istennek nevezték a maguk idejében, mivel Isten nevében és Isten tekintélyével léptek fel a nép előtt. Bizonyos értelemben tehát mindenki, aki Isten nevében, Isten megbízásából cselekszik, Istennel egynek mondhatja magát. Jézusban is benne volt az Atya s Jézus az Atyában volt, mert az Atya akaratát cselekedte. Senki más nem mondhatta el magáról úgy, ahogyan Ő, hogy Isten. Hiszen Ő valóban egy volt az Atyával. Ez azonban nem változtatott a jelenlévők elhatározásán, hogy megkövezik Jézust, Ő azonban kiment közülük. Attól a naptól fogva nem jelent meg többé nyilvánosan Jeruzsálemben.

TANULSÁGOK:

1. Olyan pásztorunk van, aki az életét adta értünk. Az a Jézus, aki velünk van a világ végezetéig minden napon, ilyen indulattal, ekkora szeretettel van velünk. Ilyen indulattal jár közben érettünk az Atyánál és ilyen indulattal fog ítélni felettünk az utolsó napon. Bennünk is olyan indulat legyen, amilyen Jézusban volt és van.
2. A régi ünnepek új tartalommal megtöltve tovább élnek. Az ótestamentumi Chanuka ünnep helyébe a Karácsony lépett: a régi lámpagyújtást a karácsonyfák gyertyái helyettesítik, annak a jeléül, hogy az igazi világosság a sötétségben is fénylik. A sötét, hideg télben is kigyulladnak Isten jelenlétének és szeretetének a fényei. A zsidók a Chanuka ünnepen a templomra gondoltak, mi a megszületett Megváltóra, az igazi Templomra gondolunk, akit Isten maga szentelt fel és küldött ebbe a világba.

KÉRDÉSEK:

1. Már az Ószövetségből is ismert kép: mi vagyunk Isten báránykái, juhai. Ha meggondoljuk, hogy miért épp ez az állat lett az ember „mintája”, igen érdekes következtetésekre juthatunk. A juhok rászorulnak a pásztorra: könnyen eltévednek, rövidlátók, szakadékba esnek, vadállatok áldozataivá lesznek. Akkor is előfordulhatnak a tragédiák, ha van közöttük vezérkos. Ijedősek, szaglásuk is csak közelre tájékoztatja őket, s – más állatokkal ellentétben - megeszik az ártalmas füveket is. Vajon miért nem a lovak, vagy más nemesebb állatokhoz hasonlít minket Jézus a példázatban? Vegyük sorra a lehetőségeket!
2. A juhok csak nyájban tudnak létezni (ehhez legalább két állat kell), mindig együtt mozognak. A fülük viszont kiváló, a hangok megkülönböztetésére képesek. Megismerik saját pásztoruk hangját, s hívására hozzá szaladnak önállóan is. Vajon hasonlítható-e hozzájuk az ember ebben is?
3. A pásztor minden bárányát ismeri és számon tartja, megtisztogatja – s ha kell, fegyelmezi is – naponta. A Jó Pásztor velünk is így tesz. Hol és hogyan tapasztaltuk meg eddig a tisztogató, fegyelmező munkáját?
4. A karám csak oldalt védelmezi a nyájat, s falán könnyen át lehet mászni. Teteje, ajtaja sincs, maga a pásztor fekszik keresztbe a nyílás előtt, hogy a nyáj ne tudjon kimenni, ha

megriadna valamitől. Így lesz Jézus maga az ajtó is, akin keresztül védelembe mehetünk. Hogyan „fordíthatjuk le” ezt a példázatrészt különböző élethelyzeteinkre?

5. A tolvaj lopni jön, a béreseknek nem számítanak a juhok. Végig lehet gondolni, hogy ki minek számít a nyáj körül egyházunkban, lakóhelyünkön. Lélekrablók, fizetésért dolgozók sokan lehetnek minden helyen. De hogyan lesz béresből valaki pásztorrá?
6. A mi pásztorunk maga lett helyettes áldozattá; életét adta értünk. Mit is jelentett az Ószövetségben a bárány-áldozat? Milyen fajtái voltak? Hogyan lépett ezen áldozatok helyébe Jézus Krisztus? (Zsid 9-10 fejezetek)
7. A templomszentelés ünnepén (Chanukka) Jézus ismét Jeruzsálemben volt. A 9 ágú gyertyatartó erre emlékeztet minket – naponta eggyel több kis fény égett rajta. (Ez más, mint a hétkarú gyertyatartó, mely mindig világított a szentélyben!) December végén tartják, kicsit kapcsolódhat a karácsony ünnepéhez, a nálunk szokásos gyertyagyújtáshoz is.

46. AZ ELSŐ TALÁLKOZÁSOK PEREÁBAN

ÁTTEKINTÉS

Ezután az Üdvözítő életében olyan szakasz következik, amelyről egyedül Lukács evangélista készített feljegyzéseket. Sok tanítás és kevés csoda jellemzi ezt az időszakot. Jézus az utolsó erőfeszítéseket tette arra, hogy megértesse az emberekkel, elsősorban a tanítványaival az Isten országa lényegét. Ennek érdekében sok hasonlatot, példázatot mondott. A Lk 9,51-gyel kezdődik és a 18. fejezet végéig tart a beszámoló Jézusnak ezekről az utazásairól.

TANÍTS MINKET IMÁDKOZNI!

(Lk 11,1–13)

A templomszentelési ünnep után Jézus Bétabarába ment, ahol annak idején Keresztelő János keresztelt. A Jordán keleti partján a Holt-tengerhez közel feküdt Bétabara. Odament tehát vissza Jézus, ahol annak idején elkezdte fáradságos munkáját. Ott is maradt, írja János.

Január hónap Palesztinában hideg hónap, sok esővel s a magasabb hegyekben hóeséssel, ami az utazást felettébb nehézzé teszi. Emiatt maradt Jézus hosszabb ideig Bétabarában.

Lukács jegyzett fel egy számunkra is rendkívül érdekes esetet Jézus imádko-zásával kapcsolatban. Egy napon a tanítványok közvetlenül az után mentek oda Jézushoz, hogy befejezte az imádkozását. Feltámadt bennük a kívánság, hogy ők is úgy tudjanak imádkozni, mint Jézus. Megkérték tehát, hogy tanítsa meg őket imádkozni úgy, ahogy Keresztelő János is tanította tanítványait.

Két dolog vált nyilvánvalóvá ebből a kérésből:

a) A tanítványok Keresztelő Jánosra gondoltak. Azon a helyen minden Keresztelő Jánosra emlékeztette őket. András, János és még mások korábban Keresztelő János tanítványai voltak és ott találkoztak Jézussal. A Jánosra való visszaemlékezés indította tehát őket arra, hogy Jézust megkérjék, tanítsa őket imádkozni.

A tanítványok egyre alázatosabbak lettek. Érezték, hogy tanulniuk kell az imádkozást. Gyermekkorukban megtanultak már egyet s mást az imádkozással kapcsolatban a szülői házban. A Jézussal eltöltött három év során is nagyon sokat imádkoztak. Mégis, a három év végén is arra a meggyőződésre jutottak, hogy még sok tanulni valójuk van az imádkozás terén. Hogy az az imádkozás valóban lelki imádkozás legyen Istennel és valóságos haszna legyen az imádkozóra nézve, ahhoz még sokat kell Jézustól tanulniuk. Jézus nyilvánvalóan erőket kapott az imádkozásban.

Nemcsak szavakat mondott Istennek, hanem erőket nyert. Amikor Jézus arcát, lényét látták, akkor jöttek rá, hogy az ő imádkozásuk korántsem az, ami Jézusé.

Amikor Jézus ezt a kérést hallotta, megtanította nekik a Miatyánkot, mondván: Ti így imádkozzatok. Nem azt mondta ezzel, hogy állandóan ugyanazokat a szavakat használják, hanem azt, hogy mindig gyermeki alázattal, mint gyermekek imádkozzanak az Atyához, gyermeki bizalommal és olyan természetességgel, ahogy azt Jézus tette, úgy imádkozzanak.

Ezután egy rövid példázatban azt érzékeltette Jézus, hogy az Atya szívesen hallgatja az imádságainkat.

Beszélt egy emberről akit éjszakának idején, már jóval a lefekvés után, felzörget egy barátja és segítséget kér tőle. Feltétlenül segít rajta, egyrészt, mert barátja, másrészt, mert nagyon kéri.

Ebben a példázatban az az ember, akitől kérnek, Istent jelenti s azt világítja meg a példázat, hogy milyen kapcsolat van Isten és a hozzá forduló, imádkozó ember között.

A hangsúly azon van, hogy, ha egyik ember képes a másik ember kérését meghallgatni, mennyivel inkább megteszi azt Isten, ha segítséget kérünk Tőle. Isten több, mint a barátunk, több, mint az atyánk s ha mégannyira úgy látszik is sokszor, hogy nem hallgat ránk, mégis kész megadni mindent, amire igazán szükségünk van.

A példázathoz még hozzáfűzte a már ismert biztatást: Kérjetek és adatik néktek, keressetek és találtok, zörgessetek és megnyittatik nektek. Kérni, keresni, zörgetni.

Végül még utalt Jézus arra, hogy a földi apák, a gyarló, fogyatékos, bűnös emberek is, ha gyermekük kér tőlük, készek mindent megadni nekik. Mennyivel inkább a mennyei Atya, a tökéletes, mindenható, csupa szeretet Isten, aki ráadásul nemcsak azt tudja és kész megadni, amit a gyermekei kérnek tőle, hanem még Szentlelket is ad nekik, akik Hozzá fordulnak imádságban.

TANULSÁGOK:

1. Meglátszik egy-egy emberen, ha imádságos lelkület van benne. Rajtunk ugyan mit láthatnak az emberek?
2. Az imádkozás tanulható dolog is. A Szentlélek indít ugyan rá, de ahogy elmondjuk imádságainkat, az tanulható és gyakorolható. A gyakorlott imádkozó könnyebben imádkozik, mint a kezdő. Tanítják az imádkozás szabályait, a mondanivaló sorrendjét (megszólítás, dicsőítés, hálaadás, bűnvallás, könyörgés, Jézus közbenjárásának említése, befejezés).
4. Az imádkozás 4 alapszabálya: a rövidség, egyszerűség, alázatosság és a bizalom. Törekedjünk a lehető legegyszerűbb kifejezésekre, gyermeki alázattal és azzal a bizalommal imádkozzunk, hogy Isten sokkal inkább kész megadni nekünk mindent, amit kérünk Tőle, ha ugyan jót kérünk.

KÉRDÉSEK:

1. Úgy tűnik, hogy a tanítványok lassan alázatosabbak lesznek. Kérik Jézust, hogy tanítsa őket imádkozni. Érzékelik, hogy Jézus a nagy csodák előtt mindig imádkozik, s hogy éjszakákat „átimádkozik". Vajon mi hajlandók vagyunk-e imádkozni tanulni? Beszélgessünk arról, ki hogyan imádkozik, s mit tapasztalt meg imádsága meghallgatása kapcsán!
2. Miért mondjuk minden istentiszteletünkön a Miatyánkot?
3. A szó szerint megtanult vagy a saját szavakkal elmondott imádság a „hatásosabb"?
4. Hogyan taníthatjuk gyermekeinket imádkozni, s mikor kell elkezdeni?
5. Jézus hasonlatai elsősorban a kérő imádságokra vonatkoznak, mintha abban az időben ez nem lett volna szokás Izraelben. Ma viszont úgy tűnik, hogy csak ilyen imádságok hangzanak el gyülekezeteinkben. Milyen imádságoknak vagyunk híjával?
6. A zsoltárok között átok-mondások is vannak. Ez arra „hatalmaz fel" néhány közösséget, hogy átokimákat mondjon másokra. Miért írattak le vajon ezek az imádságok a zsoltárokban? (például a 94. és a 139.)

ÉTKEZÉS A FARIZEUSNÁL

(Lk 11,37–54)

Lukács még egy történetet jegyzett fel ebből az időszakból. Egy farizeus meghívta Jézust vacsorára. Tekintélyes emberek tiszteletére szoktak annak idején ilyen vacsorákat rendezni. A farizeusnak már az feltűnt, hogy Jézus nem tartotta meg pontosan azokat az előírásokat, amelyeket a farizeusok írtak elő az ilyen vacsorák előtt. Szóvá is tette, amire Jézus határozottan és meglehetősen keményen válaszolt. Kimutatta, hogy azok a tisztasággal kapcsolatos rendelkezések feleslegesek. Különben sem az a legfontosabb, hogy az ember külsőleg mennyire tiszta, hanem az, hogy a bensője tiszta legyen. Ha a szíve gonosz, semmit sem használ, hogy a kezét kétszer vagy háromszor is megmossa. Példák sokaságával bizonyította, mennyire romlott a farizeusok vallási élete.

A TANÍTVÁNYOKHOZ INTÉZETT BESZÉD

(Lk 12,1–12; Mt 10,26–33)

A farizeusok mindent elkövettek, hogy Jézust félretegyék az útból, az emberek viszont nagy tömegben keresték az Üdvözítőt, mert örömmel hallgatták a tanításait és bátor ítéleteit. A sokaság előtt tanítványait barátainak nevezte s a képmutatástól óvta őket, amit így nevezett: a farizeusok kovásza. Nem először tette ezt (Mt 16,6), most azonban a teljes nyilvánosság előtt. Rámutatott arra, hogy hiábavaló dolog a képmutatás, mert ami a szív mélyén van, az egyszer úgyis kiderül. Hiába takarja el valaki szíve hitetlenségét a kegyesség látszatával, nem segít rajta. Arra is biztatta a tanítványokat, hogy ne féljenek a farizeusoktól, bármilyen veszélyes is a gyűlöletük: nem tehetnek többet, legfeljebb a testet ölhetik meg. Jézus nevében vallják csak meg hitüket, Jézus közli a nevüket az ég angyalaival, Isten országa ajtónállóival, a farizeusok pedig elkerülhetetlenül ítélet alá kerülnek. Ha bevádolják őket, akkor se féljenek, mert a Szentlélek majd megtanítja nekik, hogy mit mondjanak.

A BOLOND GAZDAG

(Lk 12,13–21)

Rövid idő alatt Jézus neve egész Bétabara környékén ismertté vált. Mindenféle problémájukkal hozzáfordultak az emberek. Egy alkalommal egy örökségi vitával is megkeresték őt.

Egyébként az öröklés kérdését Izraelben apró részletességgel szabályozták a törvények. Az egyik örökös felkérte, hogy legyen döntőbíró az ügyében. „Mondd a testvéremnek, hogy ossza meg velem az örökséget."

Jézus válaszából kiderül, hogy ezt az embert a kapzsiság hajtotta. Már gazdag volt, de egyre több pénzre vágyott s ennek az érdekében Jézust is fel akarta használni. Nyilvánvalóan nem volt igaza, mert egyébként a szokásos módon érvényesítette volna a jogát a bíró előtt, ő azonban úgy vélte, ha sikerül megnyernie Jézust, annak tekintélye előtt majd a testvére is meghajol. Jézus erőteljesen elutasította a felkérést. Beláttatta az emberrel, hogy a pénzsóvárság csak rosszra visz s elmondott egy esetet egy emberrel kapcsolatban, aki nagyon gazdag volt. Mindent megszerzett már magának s akkor Isten váratlanul véget vetett az életének. „Így jár mindenki, aki kincseket gyűjt és nem Istennél akar gazdag lenni."

KÉRDÉSEK:

1. Mi testvéreknek hívjuk egymást, Jézus a barátainak nevez bennünket. Mi a kettő között a különbség, s miért így tanítja nekünk ezt a mi Urunk?
2. Miben áll a képmutatás? Milyen szavakkal tudnánk még jellemezni?
3. Mi volt a bolond gazdag vétke valójában?
4. Mit jelent lelki kincseket gyűjteni? Mit jelent Isten szerint, Istenben gazdagnak lenni?

AZ ÉLET GONDJAI

(Lk 12,22–34; Mt 6,19–34)

Az előző példához csatlakozva beszélt tovább Jézus a szent gondtalanságról, amelyben az övéi élhetnek.

Aki keresi Isten országát és ragaszkodik hozzá, az nyugodtan élhet, mert számíthat Isten áldásaira.

TANULSÁGOK:

1. Nincs annál nagyobb dolog, minthogy Jézus a barátjának nevez valakit. Sokak előtt nevezte így a tanítványait s annak nevez ma is mindenkit, aki hit által van kapcsolatban vele, szereti Őt és ragaszkodik Hozzá. Hit, szeretet és hűség jellemzi Jézus barátait.
2. Óvakodnunk kell a képmutatás kísértésétől. A legrosszabb megoldás látszattal takargatni a valóságot, holott éppen Jézus az, aki a valóságot meg tudja változtatni: holtakat tud feltámasztani, betegeket meggyógyítani, semmiket felmagasztalni, távollevőket közelvalókká tenni, kőszívűeknek hússzívet adni, tudatlanokat bölccsé tud tenni.

   A képmutatás legfeljebb ideig-óráig segít és csak néhány embert téveszthet meg: Istent nem lehet megtéveszteni és az ítéletet sem lehet elhárítani vele. A helyes út: az alázatosság és a megtérés.
3. Lelki kincseket kell gyűjteni. Ne az bántson, ha a földi kincsekből nem jut elég, inkább az nyugtalanítson, hogy van-e már kincsünk Istennél?

A GALILEABELIEKKEL KAPCSOLATOS KÉRDÉS

(Lk 13,1–5)

Lukács evangélista leírta azt az esetet is, amelyiknek a során közölték Jézussal, hogy Pilátus parancsára néhány galileabelit legyilkoltak a templomban. Éppen akkor történt, amikor azok az áldozat bemutatásával foglalatoskodtak, úgy, hogy a vérük együtt hullott az oltárra az áldozat vérével. Bizonyosan a Lombsátor ünnep alkalmával történt. Jézus nagyon jól tudta mi ezt. Azt is tudta, miért közölték vele az eseményt: jusson eszébe, hogyan járnak azok, akik kihívják maguk ellen a hatalmasság haragját. Ha továbbra is olyan szabadon beszél, számoljon vele, hogy előbb-utóbb ráfizet az igazmondásra és a bátorságra. Hiszen Jézus is galileabeli volt.

A hírközlők azonban nemcsak Jézust akarták figyelmeztetni, hogy vigyázzon magára, ne sodorja bajba magát. Azt is gondolták, hogy azok a galileabeliek bizonyosan nagyon bűnös emberek is voltak, különben nem jártak volna az elmondottak szerint.

Erre a gondolkozási módra Jézus nemet mondott. Példaként a Siloám tavával összefüggő vízvezeték építésével kapcsolatos felkelés áldozataira hivatkozott. Pilátus a templom pénztárából is igénybevett pénzt az építés költségeire, a zsidók ezen megbotránkoztak, fellázadtak, majd a római csapatok elől a Siloám tornyába zárkóztak. A rómaiak rájuk döntötték a tornyot s 18 felkelő ott pusztult.

Velük kapcsolatban ugyanúgy felmerült a kérdés: vajon ezek bűnösebbek voltak másoknál, akik nem jártak így? Jézus azt mondta: Nem! A rendkívüli szerencsétlenségek mögött nem feltétlenül kell rendkívüli bűnöket is sejteni. Inkább magunkban kell megkeresnünk azokat a bűnöket, amelyekből meg kell térnünk, semmint mások életében feltételezni.

A TERMÉKETLEN FÜGEFA PÉLDÁZATA

(Lk 13,6–9)

Hogy még jobban aláhúzza az elmondottak értelmét, Jézus elmondta a terméketlen fügefa példázatát. Izraelben úgy tekintettek a fügefára, mint a legértékesebb gyümölcsfára. Éppen ezért a legnagyobb véteknek tartották kivágni egyet közülük. Valósággal bálványozták a fügefákat: már júniusban meghozták az első termést, augusztusban a másodikat s még azután is állandóan lehetett találni rajtuk újabb gyümölcsöket - legfeljebb nem voltak olyan nagyok, mint az első két termés gyümölcsei.

Akiről a példázat szól, annak a szőlőskertje középen állt egy fügefa. A szőlőnek természetesen nem használt, mert az árnyékában gyengébb volt a szőlő. Sok napfényt felfogott s a gyökerei kemény harcban álltak a szőlő gyökereivel. Ez a fügefa éveken át nem termett semmit. Így támadt a gazdának az a gondolata, hogy kivágja a fát. Természetesen ehhez megvolt a joga és senki nem vonta azt kétségbe. Legfeljebb azt várták el, hogy legalább 3 évig várjon, aki egy fügefát ki akar vágni terméketlenség miatt.

A gazda kertésze azonban más véleményen volt: úgy gondolta, vár még egy esztendőt, azalatt pedig mindent elkövet, hogy a fát termésre serkentse. S ha az sem használ, akkor valóban nem marad más hátra, mint kivágni azt a fát.

Ez a rövid történet példázat. A fügefa Izrael népét jelenti, akárcsak Jóél próféciájában (Jóél 1,7). A tulajdonos Istent jelképezi, akinek Izrael saját népe. Ő ültette, mintha fa lett volna a népek erdejében, Isten kertjében. A kertész Jézus Krisztus. Ő jár közben Izraelért és

vállalja, hogy még megpróbál valamit, csakhogy el ne vesszen a nép. A 3 év azt a három esztendőt jelenti, amelyet Jézus az Izraelért való fáradozással töltött el. Ha azonban Izrael nem hoz gyümölcsöt s olyan terméketlen marad, mint azelőtt, akkor el kell tűnnie a történelem színpadáról s helyet kell adnia az új egyháznak, a keresztyén gyülekezetnek, amelyik majd elterjed az egész világon.

Egyszerű formában érzékeltette Jézus a hallgatóival, hogy Izrael fiainak meg kell térniük. Csak az egész népnek a megtérése mentheti meg az országot. Tehát nem a galileusokról vagy a Siloám tornyának áldozatairól kell gondolkozni, hanem Izrael népének egészéről: megmarad vagy eltűnik?

TANULSÁGOK:

1. Rendkívüli megpróbáltatások mögött nem szükséges rendkívüli vétkeket keresni. Különösen nem a mások életében. Inkább minden szerencsétlenség esetében magunkba kell néznünk s azt kell meggondolnunk: mi magunk sem vagyunk különbek azoknál, akik szerencsétlenül jártak, mégis megvagyunk, sértetlenül, épen élhetünk. S ezért a kegyelemért kell hálát adnunk s ezen a kegyelmen kell elcsodálkoznunk.
2. Nem elég keresztyénnek lenni, keresztyénnek is kell bizonyulni. Nem elég hinni: a hit gyümölcseit is kell teremni. Nem elég egyháznak lenni, Jézus Krisztust ki kell ábrázolni a szeretetben és a szolgálatban. A hit és a kiválasztás csak annyi, mint a munkaképesség és a munkábaállítás: a lényeges az elvégzett munka. Ami Izraelre vonatkozott a terméketlen fügefa példázatában, az a mai keresztyén egyházra és gyülekezetre is vonatkozik. Megmarad vagy eltűnik? Ez attól függ, hogy megtér-e bűnéből és mi, az egyház tagjai valóban Jézus követőinek bizonyulunk-e?

KÉRDÉSEK:

1. Mit sejthetünk a nagy szerencsétlenségek, tömeges áldozatokat követelő katasztrófák mögött? Hogyan engedheti meg ezeket Isten? Gondolkodjunk együtt Jézus példázatával, s így keressük a válaszokat!
2. Nem a tragédiákon kell csodálkoznunk, hanem a kegyelmen, mely bennünket még mindig oltalmaz! Isten haragja van a világon a bűn miatt; az a csoda, ha nem történik rossz körülöttünk. Növelje ez hálaadásunkat megtartatásunkért, s buzdítson könyörületességre azok iránt, akiket bántalom ért. Hogyan tudunk másoknak segíteni ilyen helyzetekben?
3. A fügefa gondozás nélkül is termi a maga gyümölcseit, megfelelő éghajlaton akár háromszor is évente (azaz fél éven át találhatunk rajta gyümölcsöt). A szőlő ezzel szemben állandó gondozást igényel, s csak egyszer terem. Mindkettő szimbolikusan a termékenységet, gazdagságot, Izrael jólétét jelképezte már a prófétáknál is. Vajon mit akar Jézus a példázattal mondani?
4. A három esztendeig tartó várakozás általános szokás volt, az egy év már Jézus „ráadása”. Mit jelent ez a tény a mi lelki életünk gyümölcstermésére gondolva?
5. A kivágás végleges. Vajon lehetséges-e ilyen módon semmivé tenni valakinek a hitét?

47. A CSODÁK ÉS PÉLDÁZATOK

EGY BÉNA ASSZONY MEGGYÓGYÍTÁSA

(Lk 13,10–21)

Egy zsinagógában történt a címben megnevezett csoda. Szombatnap volt, Jézus a zsinagógában tanított. Többek között egy asszony is jelen volt ott, aki 18 év óta betegségben szenvedett. Ennek azonban fizikai következményei is voltak: görbén járt, nem tudott kiegyenesedni. Abban az időben úgy mondták, hogy gonosz lélek, démon szállta meg, az kényszeríti rá, hogy meghajoljon, arcát mindig a föld felé fordítsa. Jézus magához hívta az asszonyt és néhány szót intézett hozzá: Asszony, meg vagy szabadítva a betegségedből! Az asszony úgy maradt, ahogy addig volt, földre hajolva.

Akkor Jézus odalépett hozzá, megérintette, mire az asszony felemelte az arcát, majd felegyenesedett. Alig merte elhinni, hogy erre képes. Amikor meggyőződött róla, hogy Jézus szavai teljes gyógyulást,és szabadítást hoztak neki, elkezdte dicsérni az Istent.

A gyógyítást óriási felzúdulás követte. A zsinagóga vezetője azt nehezményezte, hogy Jézus nem kért engedélyt tőle arra, hogy gyógyíthasson a zsinagógában. A dühösködése teljesen indokolatlan és alaptalan volt, legfeljebb annyi volt az alapja, hogy szombatnapon történt a gyógyítás. A zsinagóga vezetője nemcsak Jézust támadta meg, hanem az összes jelenlévőket, amiért éppen szombatnapon keresnek gyógyulást.

Jézus azonban kemény szavakkal rendre utasította a zsinagóga vezetőjét. Képmutatónak bélyegezte, felemlegetve azt a gyakorlatot, miszerint a szombatnapon szomjas és éhező állat körül elvégezhetik a szükséges munkát, nehogy szenvedjen a jószág. Akkor hogyan lehetséges, hogy némelyek megbotránkoznak azon, ha bajban lévő ember szenvedésén enyhít valaki? Rámutatott arra, hogy mennyi kegyetlenség van a törvényeskedő vallásosságban. Abban, hogy a törvény betűjét veszik figyelembe, amelyik tiltja a szombatnapi munkavégzést, ahelyett, hogy a törvény szellemét tartanák meg.

Az emberek örültek, hogy a zsinagóga kegyetlen és embertelen vezetőjét végre megleckéztette valaki.

KÉRDÉSEK:

1. Jézus most is ott van a zsinagógában. Hiába fordultak ellene, hiába üldözik, fáradhatatlanul tanít, sőt gyógyít is. Jézus nem fél az emberektől. Tudja, élete Isten kezében van. Vajon mi nem féltjük az életünket? Hol van a határ a jogos biztonsági intézkedések és a félelem eluralkodása között?
2. Jézus meglátja ezt az asszonyt, s megszánja. Nem készül rá, nem szándékosan hívja ki maga ellen a tiltakozást, csak épp ekkor találkozott a szenvedővel. Az pedig nem Jézust, hanem Istent dicsőíti. Honnan tudta ez az asszony, hogy nem ember cselekedte ezt a csodát vele? Miért van az, hogy a mai gyógyítók mind maguk „aratják le” a dicsőséget?
3. Hasonlítsuk össze a Jézus gyógyításait a mai sikeres gyógyítókkal! Honnan lehet tudni, melyikük van Istentől?
4. Szabályok, szokások megtartása mindenáron, vagy életek megtartása a határok átlépése által? Ennek a dilemmának kellene jellemeznie egyházi életünk formálódását. Hogyan tarthatjuk meg hagyományainkat úgy, hogy közben befogadjuk azokat, akiknek mindez idegen? Kell-e változtatnunk éneklésünkön, liturgiánkon, hogy örömmel jöjjenek a mai fiatalok is templomainkba?
5. Mit jelent ez a különös mondat: „Vannak utolsók, akik elsők lesznek...”?

A SZOROS KAPU

(Lk 13,22-30)

A most következő esemény a Betánia felé vivő útja során történt Jézussal. Egy férfi fordult Jézushoz azzal a kérdéssel, hogy vajon csak nagyon kevesen üdvözölnek-e? Arra célzott ezzel a kérdéssel, hogy az üdvözülésnek azok a feltételei, amelyeket Jézus felállít a beszédeiben, olyan nehezek, hogy csak nagyon kevesen képesek azoknak megfelelni.

Egyszóval ez az ember túl nehéznek tartotta az Isten országába való bejutást. Bizonyosan nem tartozott Jézus követői közé, csak kívülről figyelte működését. Nem az érdekelte, hogy ő ugyan bemegy-e majd, hanem azon töprengett, hogy ugyan hányan lesznek képesek bejutni oda?

Jézus éppen ezért nem ment bele a kérdés részletes megválaszolásába, de nem hagyta válasz nélkül a töprengőt: "Igyekezzetek bemenni a szoros kapun, mert sokan lesznek, akik szeretnének bemenni és nem mehetnek be." Arra figyelmeztette ezt az embert, hogy ahelyett, hogy mások sorsán töprengene, igyekezzék ő maga bejutni Isten országába. Nem könnyű bemenni a szoros kapun, de meg kell tenni mindent annak érdekében, hogy bejussunk rajta. El kell hagyni sok mindent, a beképzeltséget, önhittséget, az önmagunkkal megelégedést, minden bűnt és addig kell kérni Istent arra, hogy beengedjen, amíg nem késő.

Eljön az óra, amikor már minden késő lesz. Aki bent van egy égő házban, ne azon törje a fejét, hogy ugyan hányan menekülhetnek meg, hanem tegyen meg mindent a saját és mások megmentése érdekében.

A Hegyi Beszédben így fogalmazott Jézus: "Menjetek be a szoros kapun." Itt azt mondja Jézus: "Igyekezzetek bemenni." Érzékelteti, hogy sok akadályt áll az előtt, aki be akar jutni Isten országába.

Minden átmenet nélkül kezdett Jézus egy vendégségről beszélni, ahol a ház ura egy adott pillanatban egészen váratlanul bezárta az ajtót. Veszélyes dolog várni a megtéréssel. Egyszer bezáratik az ajtó és nem lehet bemenni.

TANULSÁGOK:

1. Bárki tesz is jót velünk, mindig Istent kell dicsérnünk. Isten az, aki a jócselekedet gondolatát ébreszti egy-egy emberben. Isten az, aki a jócselekedet véghezvitelére a kellő erőt is megadja. Az az ember, aki a jót akarja és megvalósítja, csupán kiválasztott eszköze Istennek. Jézus Isten küldöttje volt.

JÉZUS ÜZEN HERÓDESNEK

(Lk 13,31–35)

Ugyanazon a napon farizeusok mentek Jézushoz azzal a nyugtalanító hírrel, hogy Heródes meg akarja öletni. Természetesen nem azért közölték ezt vele, mintha az életét féltették volna, hanem azért, hogy megfélemlítsék és rávegyék, hogy hagyja el Perea területét.

Jézus azonban nem rémült meg. Ellenkezőleg: azt üzente Heródesnek, „annak a rókának", hogy nyugodtan továbbfolytatja megkezdett munkáját, ördögöket fog űzni és betegeket fog gyógyítani, azután majd Jeruzsálemben lehet szó arról, hogy egy próféta az életét áldozza Istenért. Jeruzsálemen kívül azonban nem veszhet el egy igazi próféta.

Jézus szavai telve voltak önérzetességgel, öntudatossággal és haraggal. Haraggal elsősorban a farizeusok ellen, akik színleg jóakarói voltak, valójában pedig Heródes besúgói,

de haragudott Heródesre is, aki folyton lesben állt, akár egy róka. Jeruzsálemnek is jutott Jézus haragjából, ahol kezdettől fogva annyi prófétát öltek már meg, hogy így fejezte ki magát: mégis csak furcsa lenne, ha egy prófétát nem Jeruzsálemben ölnének meg! Nem mulasztotta el hangsúlyozni azt, hogy ártatlan: nem tett egyebet, minthogy szertejárt, gyógyított és minden lehetséges módon jót tett az emberekkel.

EBÉD A FARIZEUS HÁZÁBAN

(Lk 14,1-24)

Valószínűleg másnap, szombatnapon egy farizeus meghívta Jézust ebédre. Ez szombatnapon általában szokásos dolog volt.

Ez alatt az étkezés alatt négy dolog történt:

a) Amikor a tisztasági szertartás véget ért, Jézus közelébe furakodott egy vízi beteg ember, felpüffedt testtel. A farizeus rendelte így, hogy lássa, mit tesz Jézus ekkora nyilvánosság előtt?

A beteg maga egy szót sem szólt, őt csak „kísérleti nyúlnak" szánták. A jelenlévő vendégek, többségükben farizeusok, árgus szemekkel lesték Jézust, vajot mit tesz? Jézus tisztában volt ezzel. Nyugodtan elkezdett beszélni egy bárányról, amelyik szombatnapon beleesett egy száraz kútba, de a gazdája kimentette onnan. Ha egy jószágot szabad szombatnapon megmenteni, egy embert nem volna szabad? A szeretet logikája ellen a farizeusoknak nem volt fegyverük. Hallgattak. A tőrvetés megint hasztalannak bizonyult.

b) Elégedetlenség támadt az ültetési rend miatt. Némelyek úgy találták, hogy a házigazda őket nem ültette elég előkelő helyre. Ez a kérdés mindmáig igen jelentős. Abban az időben is, ma is, a legelőkelőbb vendéget a házigazda jobbján lévő első hely illette meg, esetleg magának a házigazdának a helye az asztalfőn.

Jézus egészen halkan a Péld 25,6 –7-et idézte: „A nagyok helyére ne állj. Mert jobb, ha azt mondják neked: jer ide fel, hogy nem levettetned neked a tisztességes előtt."

c) Jézus észrevételezte, hogy csupa olyan vendéget vendégelt meg a házigazda, aki őt is meghívta már. Még ebből is üzletet csináltak a farizeusok. Mennyivel szebb lenne ennél a szegényeket meghívni és jóllakatni egyszer ilyen gazdag asztal mellett! A szeretet kizárja az üzletet! Aki azért segít a másikon, hogy segítsen, az szeretetből cselekszik.

d) A negyedik esemény a nagy vacsora példázatának az elmondása volt.

Az egyik vendég, hosszú hallgatás után megszólalt és azt mondta, hogy boldogok azok, akik majd Isten országában ehetnek kenyeret. Erre felelt Jézus annak a példázatnak az elmondásával, amelyik egy emberről (Istenről) szólt, aki sok embert hívott meg vacsorára, de a meghívottak (Izrael) nem akartak elmenni. Mindenféle kifogásokat hoztak fel és távol maradtak a vacsorától. Akkor azt parancsolta a meghívó házigazda, hogy a szolgái hívják össze a város szegényeit, lenézett embereit, a nyomorékokat, azokat az embereket, akik sohasem lettek volna képesek viszonozni a házigazda bőkezűségét. Amikor azok már együtt voltak, a házigazda a városon kívülre is elküldte a szolgáit, hogy az ott lakó pogányokat és az utak mentén éjszakázó utasokat is hívják meg a vendégségbe. Mindenki elment, csak a tulajdonképpeni meghívottak utasították el a meghívást.

KÉRDÉSEK:

1. Jézus üzen Heródesnek, aki Galilea uralkodója. Világossá teszi, hogy neki Jeruzsálemben kell megáldoztatnia, s így nem fél tőle, akármire készül is. Jézus egész

életét valami különös tudatosság övezi. Vajon tudhatjuk-e mi is, hogy mi miért történik velünk? Tudhatjuk-e előre a dolgokat?

2. Vannak emberek által készített helyzetek, s van Isten által készített alkalom is. Mi vajon melyiket vesszük észre? Talán könnyebb kitalálni, ha emberek csapdába akarnak csalni, mint Isten tervét kutatni. Mégis ez utóbbi az egyetlen, ami a megoldáshoz közelebb visz! Volt-e már ebben tapasztalatunk? Jézus azt ígérte, hogy ilyen helyzetekben eszünkbe juttatja, mit mondjunk!
3. Ó, hányszor bántódtunk már meg látszólagos „hátratételek” miatt! Ha valaki készített már lakodalmas ünnepet, az tudja, mennyi fejtörést okoz az ültetés rendje. Jézus egy egészen új szempontot ajánl. Mi is az?
4. Általában azokat hívjuk meg, akik minket már meghívtak. Furcsa dolog lenne-e, ha egymást hívnák meg a gyülekezeti tagok? S ha az új tagokat hívná meg valaki? S ha a szegényebbeket vendégelnénk meg? Egyáltalán szívesen vagyunk-e vendégfogadók?
5. A példázat már ítélet is egyúttal. Hogyan értelmezhetjük ezt mai egyházi helyzetünkre? Kiket kell nekünk meghívnunk Isten országába, ha a hivatalos egyháztagok nem jönnek? Mi szolgák vagyunk, vagy meghívottak?
6. Vegyük sorra a három példát: melyik miben akar megfontoltságra tanítani? Mi a toronyépítés, mi a hadba vonulás, mi a megízetlenült só példájának értelme?

A MEGFONTOLTSÁGRÓL

(Lk 14,25–35)

Az ebéd után, amikor elhagyta a farizeus házát, nagy tömeg csoportosult Jézus köré. Arról beszélt nekik, hogy az embernek nagyon meg kell fontolnia a dolgait: végig kell gondolnia cselekedeteinek összes lehetséges következményeit. Nem elég ábrándozni Isten országáról, Jézust kell követni, ami már sokkal nehezebb. Ehhez fel kell venni a keresztet és meg kell gyűlölni a saját addigi életét, azaz fel kell adni, meg kell változtatni azt. Ha egy király háborúba fog, előbb számba veszi, van-e elég katonája és pénze. Annak is számvetést kell tartania, alaposan meg kell fontolnia a döntését, aki Jézus követésére akarja elszánni magát.

Ezekkel a szavakkal vett búcsút Jézus Pereától s elindult Jeruzsálem felé.

TANULSÁGOK:

1. Az alázatosság nem jelent gyávaságot és minden áron meghunyászkodást. Jézus magatartása, jóllehet szelíd és alázatos volt, nem nélkülözte a férfias bátorságot és a jogos felháborodás szenvedélyességét sem. Amikor az ügy szolgálata azt megengedte, keményen is tudott fellépni. Jézusban voltak indulatok, de nem az indulatok irányították. S amikor nem hajtott fejet a gonosz király előtt, akkor fejet hajtott Isten előtt, aki küldte őt.
2. Minden dolgunkban a szeretet legyen a legfőbb szabály. A farizeusoknál az üzlet volt a legmagasabb érdek: adtak annak, aki nekik is adott. A szeretet azzal kezdődik, hogy valaki másnak az érdekében magunkat megfosztjuk. A szeretet mindig ráfizetéssel kezdődik.
3. Jobb a szerénynek, mint annak, aki minden áron mások elébe törekszik. Mert aki érdemein, képességein felül igyekszik helyezkedni, azt előbb-utóbb leteszik, akit pedig több illett meg, azt feljebb szólítják.
4. Sohasem lennénk képesek viszonozni Isten szeretetét. Ezért maradunk mindvégig hálaadásra és engedelmességre kötelezett emberei az Úrnak.

5. Nem elég szép szavakat, egyáltalán szavakat mondani Isten országáról: Jézust kell követni minden áron.
6. Mi mind meghívottak és egyúttal szerte küldött szolgák vagyunk Isten országában. Tudnunk kell, hogy készen van a helyünk, de nem mehetünk oda csak magunk: azokért is felelősek vagyunk, akiknek rajtunk kívül még ott kell lenniük.

48. AZ ELVESZETT JUH, AZ ELVESZETT DRAHMA, A TÉKOZLÓ FIÚ, FARIZEUSOK ÉS VÁMSZEDŐK (Lk 15,1–2)

Valahol Bétabara és Betánia között kellett történnie annak, amit Lukács evangélista az evangélium 15. fejezetében leírt. Vámszedők és egyéb bűnösök mentek Jézushoz.

Jézus barátságosan beszélt velük. Ahogy ez történni szokott, a farizeusok felháborodtak ezen.

Nem tudták, nem is akarták megérteni, miért nem kerüli az ilyen embereket, miért nem tartja magára nézve kötelezőnek az írástudók előírásait, amelyek szerint a súlyos bűnben élőket kerülni kell? Erre az értetlenségre válaszolt Jézus a 15. fejezetben leírt három példázattal. Olyan ez a három példázat, mintha hármasikrek volnának. Mindegyiknek közös a főgondolata: örülni kell annak, ha valaki elveszett és újra megtaláltatott. Okulhattak belőle mind a farizeusok, mind a bűnösök.

A farizeusok azt tanulhatták meg e példázatokból, hogy Isten örül annak, ha egy bűnös megtér hozzá. A bűnösök pedig azt tanulhatták meg, hogy meg kell térniük.

AZ ELVESZETT JUH

(Lk 15,2-7)

Az első példázat juhokról szól. Egy pásztornak száz juha volt; egy elveszett és nem talált vissza a nyájhoz. A sötét éjszaka halálos veszedelmet tartogatott a számára. Magát menteni, ragadozókkal szemben megvédeni nem volt képes. A pásztor azonban, amikor észrevette, hogy nincs a helyén, otthagyta a nyáját és elindult a keresésére. Minden fáradságot vállalt, még veszélyt is. Addig kereste, amíg meg nem találta. Amikor megtalálta, megörült, a vállára vette, úgy vitte haza a nyájhoz. Így örül Isten is annak, ha egy bűnös belátja a bűnét és visszatér hozzá. Az égben nagyobb öröm van azon, ha egy bűnös megtér, mint 99 olyan emberen, aki magát igaznak tartja s úgy véli, hogy nincs szüksége megtérésre.

AZ ELVESZETT DRAHMA

(Lk 15,8-10)

Izraelben régtől fogva szokás volt, hogy a menyasszony szüleitől egy zsinórt vagy egy láncot kapott, amelyre 10 drahma volt ráerősítve. Részben emléknek szánták, részben a jókívánságok jelképének. A példázatban arról van szó, hogy egy asszony észrevette, hogy

egy pénze hiányzik esetleg erről az emlékről. Tudta, hogy csak a házban, a lakásban lehet, mert nem vitte ki onnan soha. Az akkori házakban azonban nem volt egyszerű dolog megtalálni valamit, mivel a legtöbb házban egyetlen helyiség volt, s azt nemcsak emberi lakásnak, hanem istállónak is használták.

Egy pénzdarab megkeresése nem volt tehát csekély feladat. Ez az asszony seprőt vett a kezébe, lámpát is gyújtott, azaz mécsest vagy gyertyát, mert ablaktalan volt, mint a legtöbb ház. A keresést addig folytatta, amíg meg nem találta a pénzdarabot. S amikor megtalálta, valóságos örömünnepet rendezett a szomszédasszonyokkal együtt.

El tudott felejtkezni a kilencről s minden gondolatával az egyetlen elveszettre gondolt. Isten is örül, amikor egy elveszett embert ismét megtalál, de azért a kilencről sem felejtkezik el.

TANULSÁGOK:

1. Isten egyetlen emberről sem mond le. Mindent elkövet annak érdekében, hogy a Tőle elfordult, bűnében élő embert visszanyerje. Igét hirdettet, üzeneteket küld, olykor történelmi megrázkódtatásokat is okoz, csakhogy megtérésre bírja az elveszetteket.
2. A megtérés sem egyéb, mint megtalálás: a megtérő ember rájön, hogy Isten megkereste és megtalálta. Nem a juh keresi a pásztort, hanem a jó Pásztor keresi az elveszett juhot.
3. Isten szeretetére a méltatlan emberek is számíthatnak. A bűnös, ha megtér, nem azt kapja Istentől, amit érdemel, hanem szeretetet, megbocsátást, kegyelmet.
4. Mindig örülni kell más megtérésének. Ez volt a farizeusok számára feladott lecke. Ezt kell nekünk is megtanulnunk.

A TÉKOZLÓ FIÚ

(Lk 15,11–24)

Ebben a példázatban Jézus már nem juhhoz vagy pénzhez hasonlítja az embert, hanem nyíltan az emberről beszél. A farizeusok magatartását ebben szemléltette a legélesebben. Maga a példázat 3 részre osztható fel:

a) Az elfordulás

A tékozló fiú eredetileg az atyai házban lakott. Ott megvolt mindene, amit csak kívánt, de neki olyan örömök kellettek volna, amilyeneket a szülői környezetben nem szerezhet meg senki, csak messze onnan, a bűn tanyáin érhetőek el. A bűn ígéretei ezerszer különbnek tűntek, mint mind-az, amit az otthon látott és megszokott élet nyújtott neki. Az elfordulás azzal kezdődött, hogy az ifjú nem érezte magát jól otthon. Az Istentől való elfordulás is azzal kezdődik, hogy az ember nem érzi megelégedettnek magát azzal, amit Istentől kap, olyasmi után vágyik, amit csak Istentől távol szerezhet meg.

Az ifjú elkérte atyjától a jussát. Kisebbik fiú lévén, az örökségnek csupán egyharmada illette meg, de az is csak az atya halála után. Az ember általában Istennel szemben éppoly türelmetlen, amilyen a tékozló fiú volt: nem tud várni addig, amíg eljön az öröklés ideje: már most, itt, ebben a földi életben akar megszerezni magának mindent. Isten csak arra kell, hogy hozzájuttassa az embert mindenhez, ami e földön megszerezhető. A mennyei örökség helyett sokkal inkább kellenek a földi dolgok. Így az apa megosztotta köztük a vagyont, és kiadta a kisebbik fiú részét. Vajon miért tette, amikor a fiúnak még nem volt hozzá joga? Azért, mert nem akarta rákényszeríteni az akaratát. Isten senkit sem kényszerít arra, hogy Nála maradjon, ha nem akar maradni.

Tele zsebbel ment ki az ifjú az életbe, s azt tehette, amit csak akart. Messze vidékre költözött. A bűnös mindig nagyon messze akar lenni Istentől.

b) A megtérés

A bűnben először kielégült, azután kiábrándult. Jött az ínség, mindenféle gond, baj, nyomorúság, minden segítség, támasz nélkül.

Mindenki elhagyta, így magányos ember lett a tékozló fiúból. Senki sem sajnálta. Az emberek kegyetlenek: akitől semmit sem remélhetnek, azzal nem törődnek. Nem talált megoldást a munkában sem. Még a moslékból sem ehetett eleget, amin a disznókat tartották, amelyeknek az őrzését elvállalta. Már az is jó lett volna, ha úgy táplálkozhatott volna, mint az állatok, de még azt sem kapta meg. Emberi méltóságában tökéletesen megalázva látta be, hogy el van veszve. Rádöbbent arra, hogy milyen is ő valójában: szánandó, veszendő, bűnös ember, aki halálosan rossz cserét csinált, amikor a szülői ház bőségét a világ gazdagságára cserélte fel. Nem könnyen, de elhatározta, hogy hazamegy, és atyjától fog kérni munkát. Nem visszafogadtatást, csak munkát. Azt talán még remélhetett.

c) Hazatérés

Ez a legnehezebb. Nem a bűnbánat, hanem a bűnök megvallása. Belátni, hogy vétkeztünk, még nem haladja meg az erőnket; de odaállni az elé, aki ellen vétettünk és előtte elítélni magunkat és kiszolgáltatni magunkat neki, az a megtérés legnehezebb része.

Ez a fiú vállalta és megtette. Csak azt nem tudta, milyen fogadtatásban lesz része?

A találkozás úgy folyt le, hogy felülmúlta a fiú minden reménységét, sőt ál-mát. Az apa elébe ment, megölelte, és fiává fogadta vissza. Úgy örült neki, hogy azt akarta, hogy mindenki örüljön vele együtt.

AZ IDŐSEBB FIÚ

(Lk 15,25–32)

Mindenki örült, csak az idősebb testvér nem. Távol maradt az örömünneptől, s vádolta az atyját azért, hogy visszafogadta a tékozló testvért. Sőt, egyéb vád is csordult ki a szívéből az atya ellen. Szemére vetette, hogy soha sem kapott annyit, mint a béresek, szolgák. Azt nyilván semmibe sem vette, hogy miközben valóban nem fizetést kapott, mint azok, aközben mindent úgy élvezett, mint a gazda fia, akié minden. Kiderült, hogy irigyelte öccse bűnös élményeit, amelyekhez otthon nem juthatott hozzá, mert atyja nem tette lehetővé, hogy úgy szórakozzék paráznákkal, mint öccse a távolban tette. Amiért elítélte öccsét, azt ő maga csak azért nem követte el, mert nem állt módjában elkövetni.

Úgy ítélte meg a dolgokat, hogy atyja általában nem helyesen cselekszik. Az apa csak ennyit mondott neki: fiam, te mindig velem vagy s mindenem a tied.

Ezzel a példázattal két célja volt Jézusnak. Először is bátorítani akarta a vámszedőket és a többi megvetett bűnösöket, akiknek valóban szégyellni való bűneik voltak, hogyha elhagyják bűnös életüket és megtérnek Istenhez őszinte bűnbánattal, akkor éppúgy fogadja őket Isten, mint az atya a tékozló fiát. Nem kell egyebet tenni, csak megbánással térjenek meg. Különben a halál, a kárhozat vár rájuk. Miért ne térnének hát meg?

Másodszor: le akarta leplezni a farizeusok valódi lelkületét, azt, hogy milyen szolgalélekkel szolgálnak Istennek és mennyire vágynak a jutalom után: nem szeretetből és örömmel, hanem a megjutalmazásért, a haszonért teszik, amit tesznek. Felebarátaikkal

szemben pedig tele vannak megvetéssel és kegyetlenséggel. Pedig belül semmivel sem jobbak másoknál.

TANULSÁGOK:

1. Csaknem minden vallásos ember azt szeretné, ha Isten már itt, ebben a földi életben adna meg mindent; inkább, mint majd a mennyei örökséget. A tékozló fiú türelmetlensége általános.
2. Isten senkire nem kényszeríti rá az akaratát. Aki el akarja őt hagyni, azt elengedi. Senkinek sem áll az útjába. Jézus is elengedte azokat a tanítványokat, akik kiábrándultak belőle, amikor kiderült, hogy nem akar király lenni. Ezért felelős is mindenki, aki elhagyta az Istent.
3. Isten közelében csak a tiszták érzik magukat jól. Ahogy a bűnbeesett első emberpár a bokrok mögé, úgy rejtőzik el minden bűnös ember Isten elől, legtöbbször a messzeség, a távolság mögé. Könnyebb Istentől messze vétkezni, mint közel Hozzá.
4. A bűn áldozatait senki sem sajnálja, egyedül Isten. Amíg haza nem ment a tékozló fiú, addig nem talált senkit, aki segített volna rajta. Atyja volt az első s az egyetlen ember, akinek megesett rajta a szíve és teljes értékű segítséget, megoldást biztosított számára.
5. Egy bűnös megtérésének örülni a legszentebb érzés ezen a földön. Isten szívéhez illő érzés. Csak az képes erre, akiben Isten Szentlelke van.
6. A lappangó bűn éppoly utálatos, mint a nyilvánvaló. Úgyhogy a titkos bűnös semmivel sem jobb a leleplezett bűnösnél. A farizeus nem különb a nyilvánvaló bűnösnél, de különbnek tartja magát, ezért nehezebb megtérésre jutnia.
7. A megtérés mindenki számára a legteljesebb megoldást jelenti s mindenki előtt álló lehetőség: nyitott kapu, csak be kell lépni rajta. A halálból az életbe vezet.

KÉRDÉSEK:

1. A történet vagy a példázat kategóriájába tartoznak-e az itt leírt események? Mi a különbség közöttük?
2. A mai ember „százalékban” (viszonylagos számok szerint) gondolkozik, Isten abszolút értékben! Mi a különbség a kétfajta szemléletmód között?
3. Amikor a tékozló fiú élete mélypontjára kerül, milyen más út (utak) közül választhatott volna?
4. Miért érzi magát hátrányosabb helyzetűnek az otthon maradt, idősebb testvér a hazatért fiúhoz képest, és miért nem tud örülni?
5. Isten nem különbözteti meg a mellette szolgáló és a később mellé szegődő embert! Befolyásolja-e ez a szempont az én értékítéletemet?
6. Tudok-e igazán örülni egy számomra nehezen elfogadható ember megtérésének (zsidó, cigány, esetleg más politikai felfogású stb.)?
7. Igényt tarthatott-e még egyszer a tékozló fiú a „ráeső részre”?

49. LÁZÁR FELTÁMASZTÁSA

AZ ÜZENET

(Jn 11,1-6)

Amikor Jézus még Bétabarában időzött, hírt kapott Betániából: Lázár beteg. Lázár, Mária és Márta testvére volt. Jézus nemrégiben fordult meg náluk látogatóban és Lázárt különösen kedvelte. Azért üzente a két nőtestvér Jézusnak ilyen szavakkal: az, akit nagyon szeret, beteg.

János evangélista külön feljegyezte, hogy Jézus barátainak tekintette a három testvért, és teljes szívével szerette őket.

Amikor Jézus elgondolkozott a kapott híren, a körülötte lévő tanítványoknak azt mondta, hogy Lázár betegsége nem a halállal függ össze, hanem alkalom arra, hogy Isten dicsősége növekedjék, és egyúttal Isten fiának a dicsősége is nyilvánvalóbb legyen.

Azután, mintha mi sem történt volna, Jézus még két napon át Bétabarában maradt és végezte tovább dolgait. A tanítványok semmit sem értettek meg Jézus magatartásából.

Két nap elmúltával Jézus közölte a tanítványokkal, hogy elmennek Júdeába. Jézus tudta, de a tanítványok semmit sem tudtak arról, hogy Lázár meghalt. Éppen ezért ellenvetéseket tettek: Júdeába menni veszélyes dolog, Jézust ott rendkívüli veszélyek fenyegetik. Nem Lázárra gondoltak akkor, hanem csak Jézusra. Majd rendbe jön valahogy Lázár dolga is, Jézus ne rohanjon vesztébe! Jézus azonban tudta, hogy még nem jött el elfogásának az ideje.

Kezdte magyarázni, miért is akar ő Júdeába utazni: „Lázár, a mi barátunk elaludt és én elmegyek, hogy felköltsem őt.” Jézus gyakran emlegette barátainak a halált úgy, mint elalvást. Egyébként is gyakran fejezte ki magát másképpen, mint általában az emberek. Ha valaki távol élt Istentől, megmaradt a bűnben, azt halottnak mondta. A tékozló fiú halott volt, amikor az atyai hajléktól messze járt.

De ha Istennek egy-egy kedves gyermeke meghalt, azt sohasem mondta halottnak, csak azt mondta róla, hogy elaludt, álomba merült. Jézusnál az ilyen szavaknak mélyebb értelmük volt. Nem is értették meg a tanítványai, hogy mit akar kifejezni ezzel.

Éppen ezért Jézus világosan és röviden közölte velük, hogy Lázár már nem él s hozzátette, hogy ő személy szerint még örül is annak, hogy nem volt ott akkor, amikor Lázár halála beállt. Így a tanítványok megláthatják mekkora hatalma van Mesterüknek. Ők azonban még mindig haboztak. Nem tudtak nem gondolni arra, hogy mekkora gyűlölet fűti a főembereket Jeruzsálemben Jézus ellen! Miért menne hát oda? Bizonyosra vették, hogy Jézust elfogják és kivégzik. Végül, amikor látták, hogy hajthatatlan, megszólalt Tamás: “Akkor menjünk, haljunk meg mi is ővele együtt!” Ez volt az első alkalom, amikor Tamás olyasmit mondott, amit az evangélisták egyike feljegyzett. Benne volt ebben a megszólalásban az a teljes meggyőződés, hogy Jézusra a biztos halál vár, vége lesz neki magának, és az egész ügynek is. Ha Jézus Júdeába megy, a halálba megy. De benne volt ebben a megnyilatkozásban a végtelen szeretet és ragaszkodás is: ha Jézus meghal, ő sem akar élni. Ha Jézus meghal, akkor nincs mit várni Isten országának az eljövetelére.

MÁRIA ÉS MÁRTA

(Jn 11,17-32)

Az út Bétabarából Betániáig nem volt nagyon hosszú. Először át kellett kelni a Jordánon, onnan két óra alatt gyalog el lehetett jutni Jerikóba. Tovább már nehezebb út vezetett, egy rövidebb szakasz sík vidéken, azután elhagyott, sziklás hegyvidéken, nehéz kapaszkodókon lehetett csak előrehaladni, úgyhogy abban az időben másfél napot rá kellett szánni egy ilyen utazásra. Ha valaki nagyon sietett, esetleg egy nap alatt is célba érhetett. Jézus azonban nem sietett, tempósan, kényelmesen haladt Betánia felé.

Lázár már negyedik napja el volt temetve, amikor végre megérkezett a tanítványokkal.

Jézus nem volt ismeretlen Betániában. Alighogy feltűnt a falucska szélén, már vitték is a hírt Mártának, hogy megérkezett. Mária fel sem tudta fogni, amit a hírvivők mondtak, Márta azonban elébe sietett s amint összetalálkoztak, kitört belőle a szemrehányás: „Uram, ha itt lettél volna, nem halt volna meg a testvé-rem!" Mégis felcsillant előtte a remény: „De azt is tudom, hogy Isten mindent megad Neked, amit csak kérsz Tőle." Vajon mit gondolt magában, amikor ezt mondta? Miben reménykedett? Valószínűleg nem volt előtte határozott elképzelés arról, mit lehetne ilyen esetben még tenni, de tisztán látta maga előtt Jézus végtelen hatalmát. Jézus nyomban így szólt hozzá: „A testvéred fel fog támadni." Ez azonban Márta számára túl sok volt: akkora hite nem volt, hogy ezt a kijelentést fel tudta volna dolgozni magában. Ki is derült abból, amit mondott: „Tudom, fel fog támadni az utolsó napon."

Jézus azonban türelmesen kezdte magyarázni neki: „Én vagyok a feltámadás és az élet; aki hisz bennem, az élni fog akkor is, ha meghalt. És aki él és hisz bennem, sohasem fog meghalni. Hiszed-e ezt?" Jézus ez alatt azt értette, hogy aki őbenne hisz, annak a teste ugyan elaludhat egy rövid időre, mint Lázárnak is, de igazában nem lesz halott. Jézus az Élet Fejedelme, az örök élet az ő ügye, ez a dolog rá tartozik. Mártának mindenekfelett ezt kellett megértenie és egyedül Jézust kellett látnia abban a szomorú helyzetben. Nemcsak abban kell hinnie, hogy majd általában lesz feltámadás, hanem abban is, hogy Jézus az, aki a feltámadást intézi.

Márta nem értette egészen, de egyre inkább megtelt reménykedéssel hogy Jézus végül is nem állhat olyan tehetetlenül a halállal szemben, mint más közönséges emberek.

Kiderült az abból is, amit mondott: „Igen, Uram, én hiszem, hogy Te vagy a Krisztus, Isten Fia, akinek el kell jönnie e világba."

Mária még otthon volt, a ház tele volt vendégekkel, akik részvétlátogatást tettek. Márta mondta el neki suttogva, miket mondott Jézus és hogyan zajlott le a találkozásuk.

TANULSÁGOK:

1. Nagy dolog a megértés, mert nincs nehezebb, mint megértenünk egymást. Nemcsak a különböző nyelvű emberek érintkezése bonyolult, nemcsak egyik nyelv lefordítása egy másik nyelvre okoz félreértéseket vagy meg nem értést, de az egy nyelvet beszélő emberek számára is rendkívül nehéz feladat világosan megérteniük egymást. Különböző életkorú, műveltségű, érdeklődésű emberek, akik hasonló szavakat vagy azonos szavakat használnak, gyakran egészen mást, többet vagy kevesebbet értenek abból, amit mások mondanak. Mennyivel inkább bonyolult Isten megértése, aki lényegében is egészen más, mint mi. Jézusban a Szentlélek teljessége lakozott: azért tudta magát úgy kifejezni, hogy a legegyszerűbb emberek is megértették. Egy lélek, Szentlélek kell

ahhoz, hogy a sok tekintetben különböző emberek között megértés legyen, s hogy az egyszerű, bűnös ember is megértse a Szent, Tökéletes Istent.

2. Az események megértése semmivel sem könnyebb: hogy lehet beteg az, akit Isten szeret? Hogy juthat Lázár olyan sorsra, mint azok, akiknek Jézushoz, Istenhez semmi közük nincs? Sok olyan esemény történik az életünkben, amelynek a megértése nagyon nehéz és csak hit által lehetséges: egy-egy esemény nem önmagában hordja az értelmét, hanem egy összefüggésben, amelynek a célja Isten dicsőségének a felragyogtatása, és az emberek hitének a gyarapítása.
3. Isten mindent a maga idejében cselekszik. Jézus nem sietett. Pedig mindenki úgy vélte, hogyha sietett volna, megelőzhette volna Lázár halálát. Ő mégsem sietett. Maga is engedelmeskedett Istennek, aki Lázár esetét fel akarta használni egyfelől a maga dicsőségének a felmutatására, másfelől a Jézus Krisztusba vetett hit megerősítésére. Legyünk meggyőződve arról, hogy Isten mindent a javunkra, igazi javunkra cselekszik és nagyobb jó származik abból, ha egy-egy jó elmulasztása árán később cselekszik jót velünk. Lázár feltámasztása nagyobb jó volt, mint Lázár előzetes meggyógyítása, amiből semmiféle dicsőség nem származott volna. Az emberek azt mondhatták volna, hogy magától gyógyult meg, a két nőtestvér pedig legfeljebb némi hálát érzett volna. Isten tudja és elvégzi a maga dolgát, méghozzá úgy, hogy közben mindig tekintettel van a mi javunkra és üdvösségünkre.

A SÍRHOZ

(Jn 11,23-46)

Márta és Mária szomorúsága mélyen meghatotta Jézust. Megkérdezte: Hová temettétek őt? A válasz így hangzott: Uram, jöjj és lásd meg! Elindultak a temetőbe hárman, mögöttük a tanítványok, a család barátai és egyéb érdeklődők. A számuk útközben egyre nőtt.

Jézus könnyezett. A halál rettenetessége, ami nem is olyan nagy messzeségből már őt is rettentette, mély együttérzésre indította a gyászolók és a résztvevők iránt.

Jézust rendkívül érzékenyen érintette e világ minden nyomorúsága, különösen a halál korlátlan uralma.

Lázár egy kriptában, sziklából vájt üregben feküdt a temetőkert egyik csendes pontján. Hatalmas kerek kő fedte be a sír száját. Jézus elvétette onnan a követ. Márta azonban figyelmeztette: “Mester, már szaga van, elvégre már negyednapos!” Még nem is régen, néhány perce vallotta meg a hitét abban, hogy az Atya Isten Jézusnak minden kérését meghallgatja, de a halál közvetlen közelében egyszeriben elfogyott a hite. Ugyan hogyan győzhetné le Jézus a halál hatalmát? Akkor szelíd hangon emlékeztette őt Jézus: Nem megmondtam neked, ha hiszel, meglátod az Isten dicsőségét? Azután erőt vett a saját megindultságán s imádkozni kezdett: „Atyám hálát adok neked, hogy meghallgattál engem. Tudtam, hogy Te mindig meghallgatsz.” Ezt a körülállók hitének az erősítése érdekében mondta hangosan.

Jézus tudta, hogy az Atya meg fogja hallgatni az imádságát. Nem könyörgött, hanem hálát adott.

Ezután a sír szája felé fordult és bekiáltott: „Lázár jöjj ki!” A sír mélyén mozgás támadt. A gyolcsba becsavart Lázár nehezen bontakozott ki fehér öltözetéből, de nemsokára előtűnt az arca, majd az alakja is. A tekintete tele volt csodálkozással.

Jézus odaszólt a hozzátartozóknak: “Oldjátok meg a rajta levő holmikat és segítsetek neki, hadd járjon!” Milyen gyakorlati volt Jézus első megnyilatkozása a csoda után! Akárcsak

Jairus leányának a meggyógyítása alkalmával, amikor azt mondta, hogy adjanak enni a lánykának.

TANULSÁGOK:
1. Jézus Mindenható Úr. Minden csoda elvégzésére képes. Előtte nincs lehetetlen.
2. A halál a hit legnagyobb próbatétele. Koporsó mellett, vagy halálos ágyon derül ki leginkább kinek, mekkora hite van. Márta hite elfogyott a sír szélénél. A tanítványok egyszerű imádságát mi gyakran elmondhatjuk: „Uram növeld a mi hitünket!"
3. A kérő imádság is a hit egyik próbatétele: hogyan kérünk? Bizonytalankodva, találgatva vagy előre hálát adva?
4. A lelki feltámadás is pontosan úgy megy végbe, ahogy Lázár feltámasztása. Az első mozzanat Jézus szava, az ige. A második mozzanat az újjászületés. Éppoly titkon megy végbe a szív rejtekében, ahogy Jézus imádsága Jézus szíve mélyén. A harmadik mozzanat az engedelmesség, a megtérés. A negyedik mozzanat a megkötöttségektől megszabadulás, a rossz szokások, hibák, bűnök levetkőzése, a jellemvonások átalakítása a természet megváltozása: az új életben járás.

KÉRDÉSEK:
1. Esett-e szó a családban a halálról, vagy tabu téma volt, amelyet mindenki kerül?
2. Van-e valaki /idősebb/ családtag, aki nyíltan beszél az egyszer bekövetkezendő halálról, esetleg hitben készül is rá?
3. A Lázár feltámasztásáról szóló történetben (Jn 11,16) olvasunk először Tamásról, a tanítványról. Milyennek ítélhetjük meg első „benyomásképpen"? Hol bontakozik ki jobban az egyénisége?
4. Az elhunyt Lázár két nőtestvérét általában „beskatulyázzuk". Márta az agilis, gyakorlati ember, Mária az elmélkedő, figyelő típus. Olvashatunk-e arról, hogy Márta hitre jut, és erről bizonyságot tesz?
5. Egy modern teológus szerint a keresztyén ember mögött van a halál és nem előtte! Hogy érti ezt?
6. Mit jelent az örök halál?

50. KÉT PÉLDÁZAT A FÖLDI JAVAKRÓL

A HAMIS SÁFÁR
(Lk 16,1-15)

Ebben a példázatban egy sáfárról beszélt Jézus, egy gazdag ember vagyonkezelőjéről. Ez a vagyonkezelő nem volt becsületes, úgy bánt ura javaival, mintha az mind az ő saját vagyona lett volna. Csak a saját érdekét nézte s azt sem bánta, ha csak tisztátalan eszközökkel, csalással, sikkasztással hajthatott hasznot magának, természetesen az ura kárára. A bérlőkkel túlságosan sokat fizettetett, többet, mint amennyit megkövetelhetett volna tőlük, a különbözetet pedig magának tartotta meg. Igen jól élt mindaddig, amíg egy szép napon megszólította a gazdája: „Mit hallok felőled? Adj számot a rádbízottakról, mert nem

maradhatsz tovább sáfár!” A gazda alaposnak tarthatta a sáfár ellen felhozott vádakat, mert a végső ítéletet már előre kimondta; mindenesetre kíváncsi volt a sáfár elszámolására.

A sáfár bement a hivatalába, ott elgondolkozott a helyzetén, végül is kitalálta, mit tegyen. Egyenként elhívatta azokat, akik az ő urának tartoztak.

Az első egy olajfaültetvény bérlője volt. Megkérdezte: mennyi jár tőled az én uramnak? 2500 liter olaj – felelte. Egy bátus 25 liternek felel meg, így a 100 bátus 25 hektolitert tett ki. A hamis sáfár elővette a tartozásáról szóló kötelezvényt, kihúzta a százas számot és odatette a bérlő elé: “ülj le és írj ötvenet!” Az akkoriban használatos viasztáblácskán nem volt nehéz ezt a változtatást megtenni. Néhány pillanattal később a bérlő már boldogan távozott azzal a gondolattal, hogy milyen jó ember is ez a sáfár! A jóságát nem fogja elfelejteni neki! A másik bérlő 100 kórus búzával tartozott. Egy kórus 10 bátus, tehát 250 litert jelentett: A 100 kórus 25 000 litert tett ki. Azzal a bérlővel 100 helyett 80-at íratott. És így tett mindenkivel, aki valamivel is tartozott a gazdának. Ezzel telt el a délelőtt, majd amikor készen volt, fogta az adósleveleket és a gazda elé tette. A gazda megtudta, mi zajlott le a sáfár irodájában, valószínűleg abból sejtette meg, hogy a bérlők mind hangosan dicsérték, áradozva magasztalták a sáfárt. A gazda nem tudta bebizonyítani a csalást, mert nem voltak tanúi, a viasztáblák pedig nem árulták el a változtatásokat, így csak magában állapította meg, hogy a hamis sáfár ügyesen kivágta magát a bajból: biztosította magát arra az időre, amikor már a régi állása már nem fog neki megélhetést biztosítani. Lám a hátralévő néhány órát, ami még rendelkezésére állott, milyen eszesen és előrelátóan használta ki: egy sereg jómódú barátot szerzett magának, akik majd tesznek róla, hogy ne legyen kénytelen koldulni, ha fizikai munkákra képtelen.

Mit is tett tulajdonképpen ez az ember? Amíg sáfár volt, teljes szabadsága volt a gazdálkodásra. Ő kezelte az adósleveleket, ura követeléseit, ő adott kölcsönöket is ura javaiból, pénzéből, terméséből. Korábban keményen bánt az adósokkal, kérlelhetetlenül szigorú volt velük szemben, valósággal nyúzta őket, csak hogy nagyobb hasznot vegyen be révükön. Ezért ellenszenveztek vele az adósok.

De nem volt becsületes ember. Arra, amit tett, semmiféle üzleti meggondolás nem kényszerítette: egyszerűen becsapta a gazdáját, hogy magának barátokat szerezzen. Mindenesetre ügyesen elérte azt, hogy az ellenségeiből barátokat csinált.

Jézus egyetlen szempontból tette példaképpé ezt a hamis sáfárt: abból a szempontból, hogy előre nézett és a jövőre nézve, a nyugodt jövő érdekében cselekedett.

TANULSÁGOK:

1. Mindennek Isten az egyetlen tulajdonosa. Mi csak sáfárok vagyunk. Amink van, az is az övé, csak ránk bízta, hogy kezeljük, használjuk, forgassuk, mutassuk meg rajta ügyességünket, szorgalmunkat, tehetségünket, hűségünket és hálánkat.
2. A pénzben bűnre csábító erő van. Nem ok nélkül képzelték azt a pogányok, hogy a pénznek istene van: a Mammon. Akármennyi van belőle, annál több kellene. Senkit sem tesz megelégedetté, aki élete céljává teszi a pénzt.
3. A pénzt használni kell és nem szolgálni. Aki szolgája lesz Mammonnak, az a szabadságát adja el és vele a nyugalmát is. A gazdagság senkit sem tesz boldoggá, sőt inkább elveszi a boldogságát. „A pénz az ördög ostyája: aki nagyon szereti és nagyon örül a pénznek, az ördöggel úrvacsorázik” (Papini).

A GAZDAG ÉS A SZEGÉNY LÁZÁR

(Lk 16,19–31)

Két emberről szól ez a példázat. Az egyik nagyon gazdag volt: palotában lakott, pompás öltözékekben járt, a legköltségesebb életmódot is megengedhette magának, naponta rendezhetett vendégséget. Fölös bőségben megvolt mindene.

A másik ember koldus volt, aki ennek a gazdagnak a palotája előtt, a kapun kívül üldögélt a földön. Beteg volt, nemhogy dolgozni, de egyáltalán járni sem tudott. Csúnya sebek borították a testét. A gazdag ember, valahányszor kiment a palotájából és bement oda, mindannyiszor látta, de igyekezett minél messzebb elkerülni őt a látvány és a szag miatt. A koldust Lázárnak hívták. Héberül azt jelenti ez a név: Isten megsegíti őt. Abból élt, amit a palota kapuján ki-bejárók odavetettek neki: Morzsákat a gazdag asztaláról. Az emberek elkerülték, undorodtak tőle, csak a kóbor ebek hevertek melléje és nyalták a sebeit. Iszonyatos látvány lehetett.

Nem volt ereje elűzni a kutyákat.

Azután egy szép napon eljött a „megváltó” halál. Befejeződött számára minden, amit ez a földi élet jelentett. A szenvedésen kívül aligha jutott neki egyéb. Még arról sincs szó a példázatban, hogy valahogyan eltemették volna, inkább valószínű, hogy elhúzták a testét egy félreeső szemétdombhoz. A lelkét ellenben angyalok vitték az égbe, Ábrahámhoz, a hívők atyjához.

A gazdag is meghalt, meglehet ugyanazon a napon. Őt nagy pompával temették el. Bizonyosan a legszebb temető legszebb helyén, a legszebb sírboltban helyezték el a testét. A lelke azonban továbbélt a „holtak birodalmában”, ahol sírás és gyötrődés volt a sorsa. Egy nagy szakadék túlsó oldalán látni lehetett a holtak birodalmának azt a részét is, ahol Lázár tartózkodott, Ábrahám kebelén. A gazdag már nem volt gazdag, csak olyan ember, amilyen a földi életében igazában volt: Istentől távol élő, önző, zsugori, szívtelen és embertelen.

Amikor megpillantotta Ábrahámot és Lázárt, átkiáltott: „Atyám, Ábrahám, könyörülj rajtam és küldd át Lázárt, hogy ujja hegyét vízbe mártva lehűsítse a nyelvemet, mert gyötrődöm e lángok között.” Úgy vélte, hogy még a másvilágon is rendelkezhet Lázárral, Lázárnak ott is szolgálnia kell őt! Nem értette még, hogy az egy más világ, ahol a pénz, a vagyon, a ruha, a rang már senkit sem helyez a másik fölé.

Ábrahám közölte vele, hogy a kívánsága teljesíthetetlen. Egyébként is, túl azon, hogy a szakadékon át nem lehet közlekedni egyik irányba sem, ő már elvette földi életében mindazt, amit jónak tartott: a gazdagságot, a nagy tekintélyt, az uralkodást és a testi élvezeteket. Ugyanakkor Lázárnak csak a rosszból jutott ki a földi életben.

A gazdag belátta, hogy életét elrontotta s eszébe jutott, hogy öt testvére van, akik pontosan úgy élnek, ahogy ő élt. Megpróbálta hát elintézni, hogy ne jussanak az övéhez hasonló örök sorsra. Megkérte Ábrahámot, hogy küldje el Lázárt a földre a testvéreihez, figyelmeztesse őket, hogy térjenek meg, különben kárhozatra jutnak. Ábrahám azonban ezt a kérését is visszautasította azzal, hogy van nekik Bibliájuk, ismerik Mózes könyveinek és a próféták könyveinek a tartalmát, ha az sem elég nekik, akkor hiába beszélne nekik akárki, még ha a halottak közül jelenne meg előttük valaki, annak sem hinnének. Egyébként pedig, ha Isten egyszer kivételt tenne és valakihez tényleg földöntúli követet küldene, akkor a többi bűnös, aki semmibe veszi a Bibliát, arra hivatkozhatna, hogy ha őhozzájuk is ilyen hírnököt küldött volna Isten, akkor ők is megtértek volna. Isten igéje mindenki számára elegendő tájékoztatást ad. A megtérés mindenki személyes felelősségének a dolga.

TANULSÁGOK:

1. A testi halál minden ember közös sorsa. Elvégzett dolog, hogy az emberek egyszer meghaljanak. Nincs kivétel. Gazdag és szegény egyformán befejezi a földi életet. Azután következik az ítélet (Zsid 9,27).
2. Az élet azonban nem fejeződik be a test halálával.
3. A földöntúli élet nem egyenes folytatása a földinek. Gyakran éppen az ellentéte: a gazdag és Lázár mintha szerepet cseréltek volna odaát.
4. Odaát mindenki megtérne, de már későn. A gazdag atyjának nevezte Ábrahámot és alázatosan kérlelte, igyekezett mindent megtenni testvéreinek a megtérítésért, de már későn. Egymás üdvössége érdekében itt, a földi életben kell megtenni mindent. Odaátról már senkin nem lehet segíteni. Azokon sem, akik már odaát vannak. Ezekre figyelmeztet ez a példázat.
5. Odaát már semmin sem lehet változtatni. Egyik helyről a másikra átmenni, átküldeni valamit, nem lehet. A mennyei és a pokoli rész bejárata itt lent a földön van. A pokol bejárata az „Én”, a mennyé: „Ő”, Jézus Krisztus.
6. A Szentírás mindenkit tökéletesen tájékoztat arra nézve, hogyan kell élni, mit kell tenni ezen a földön, hogy a túlvilági folytatás boldog legyen. Nincs szükség a holtak visszajárására.

KÉRDÉSEK:

1. Manapság ritka kifejezés a sáfárság! Mit értünk ezen?
2. Jézus tévedett, amikor a hamis sáfár „manipulációját” példaképpen emelte a tanítványok elé?
3. Mi volt a hamis sáfár mesterkedésének a lényege?
4. Jézus A gazdag és Lázár példázatában dicsőíti a szegénységet, és elítéli a gazdagságot?
5. Mi volt a gazdag bűne?
6. Valaki azt állította, hogy a halál a világon a legdemokratikusabb dolog. Igaz ez?
7. Van-e a gazdagnak valamilyen megnyerő vonása, amely mégis megemlíthető?
9. Mit jelent, hogy van Mózesük és prófétájuk?

51. AZ UTOLSÓ TANÍTÁS, EFRAIM FÖLDJÉN

TESTVÉRSZERETET

(Lk 17,1–10)

Amikor Jézus Efraim földjére érkezett, a tavasz már jelezte érkezését, de Észak-Júdea hegyvidékén még fogós, hideg idő járta.

Azokból a napokból való néhány rövid tanítás, amelyet Jézus elmondása nyomán Lukács evangélista feljegyzett.

Először a testvéri szeretetről beszélt. A hatás igen nagy volt: a tanítványok rájöttek, hogy nagyon kicsi hitük van! Belátták, hogyha több hitük volna, akkor könnyebben tudnának megbocsátani egymásnak, nem akarnának mindenben elsők lenni, hanem nyugodtan

rábíznák magukat Isten kezére. Ennek a belátásnak is lett a gyümölcse ez az imádság: „Uram, növeld a mi hitünket!” Mégis, ez az imádság nem volt egészen helyes: ők ugyanis azt képzelték, hogy a hit olyasmi, amit egyszerűen meg lehet növelni. Ha ugyanis úgy volna, akkor Jézus lenne mindennek az oka, miért nem adott vagy ad több hitet annak, akinek ad? Adjon, vagy adott volna többet! Jézus arra mutatott rá, hogy a dolog nem így áll. A mustármaghoz hasonlította a hitet, amelyet nem lehet megnagyobbítani, hanem el kell vetni, majd megnő, miután a saját gyökereit belebocsátotta a földbe és a szárát kidugta a föld fölé.

Akkor következik el a növekedés, amelyet már Isten ad. De ha az a mustármag a föld felszínén marad, nem kerül elvetésre, bele a föld mélyébe, akkor nem lesz belőle semmi.

Ahhoz, hogy a hit növekedjék, az kell, hogy használjuk, gyakoroljuk, másoknak bizonyságot tegyünk vele. De ha elrejtjük, mélyen a szívünk titkaként őrizzük, akkor nem fog növekedni. Ehhez fűzte Jézus a tanítványsággal kapcsolatos tanítását. Abban az időben a tanítvány azt jelentette, hogy egyúttal szolgája is volt tanítómesterének. A tanítványok szolgálataikért a mester a tanítás elvégzésén túl nem tartozott a tanítványoknak még külön köszönettel, vagy jutalommal. Jézus tanítványai viszont túl sokat gondoltak jutalomra, kitüntető elismerésre, amelyet reménységük szerint majd megkapnak. Jézus e tekintetben kijózanította őket.

ISTEN ORSZÁGÁNAK AZ ELJÖVETELE

(Lk 17,20–37)

A továbbiakban néhány farizeus jelenlétében tárgyalta Jézus Isten országa eljö-vetelének a kérdését. A farizeusok és a hozzájuk hasonló tanítómesterek mind azt tanították, hogy a Messiás eljövetele nagy pompával, lenyűgöző külsőségek keretében megy majd végbe. Jézus rámutatott, hogy Isten országa olyasmi, ami az igazán hívőknek a szívében máris itt van. Krisztus második eljövetele, visszajövetele alkalmával pedig a maga teljességében, egész hatalmában lesz nyilvánvalóvá.

A HAMIS BIRÓ

(Lk 18,1–8)

A visszajöveteléről szóló tanítást Jézus összekötötte az imádkozásról szóló példázattal, annak illusztrálására, hogy az ő visszajöveteléért imádkozni kell, nem is egyszer, hanem újból és újból. Erről szól a hamis bíróról szóló példázat. Volt ennél a bizonyos hamis bírónál egy ügy, egy szegény asszony ügye. A bíró azonban mindig elhárította magától az ügy elbírálását, mert úgy látta, hogy az asszonynak csak nagy nehézségek árán adhat igazat, jóllehet feltétlenül igazat kellene neki adni. Hiába kérte őt az asszony, hogy intézze el az ügyét, a bíró nem hallgatott rá. Az asszony azonban nem tágított. Nap, mint nap járt a bíró nyakára, valósággal ostromolta annyira, hogy a bíró hamarosan félni kezdett tőle. Arra gondolt, hogy egyszer még valami kárt okoz neki. Elhatározta, hogy inkább elintézi az asszony ügyét, csakhogy lerázza és megszabaduljon az állandó ostromától. így történt, hogy az a bíró, aki egyébként is istentelen ember volt, Istent nem félt és az igazságot sem tisztelte túlságosan, mégis segített egy szegény özvegyasszonyon, csak azért, hogy a maga helyzetét ezzel nyugalmasabbá tegye.

Nos, ha egy hamis bíró így cselekszik, az igazságos mennyei Bíró mennyivel inkább segít azokon, akik kitartóan kérnek tőle valamit. Egy ideig Isten is úgy tűnik, mintha igazságtalan lenne, mintha nem akarná meghallgatni a hozzá küldött imádságokat, mintha nem is

hallgatná a hozzá imádkozókat. De aki kitartóan kéri, azt meghallgatja. így vet véget egyszer Jézus minden igazságtalanságnak és az ördög hatalmának ezen a földön.

Ez a példázat is a „mennyivel inkább” példázatok közé sorolható. Az elmondás után Jézus megfordította a példázat igazságát: ugyanis, ha az ember kitartóan imádkozik, a mennyei Atya előbb-utóbb feltétlenül meghallgatja, de ha Jézus kitartóan sürgeti az embereket a megtérésre, vajon előbb-utóbb mind megtérnek-e? S amikor majd Jézus visszajön e földre, vajon talál-e hitet a földön? Isten hallgat a mi szavunkra, de mi emberek, hallgatunk-e az ő szavára?

TANULSÁGOK:

1. A hit növekedését kétségtelenül Isten adja, mégsem egyedül Istentől függ, hogy mekkora a hitünk. Nem egyedül Isten tehető felelőssé a hitünk mértékéért: felelősek vagyunk mi magunk is. A hit pedig nemcsak az imádkozás nyomán nő, hanem a gyakorlás, a bizonyosságtételek nyomán is.
2. Isten országa rejtve máris itt van e világban: Minden emberszívben, amely tele van Isten félelmével, igazi hittel és engedelmességgel, máris megvalósult Isten uralma. De majd egyszer, Krisztus visszajövetele napján nyilvánvalóvá válik, hogy mekkora erőt, hatalmat képvisel Isten országa.
3. Még egy igazságtalan ember sem képes ellenállni a kitartó kérésnek, mennyivel inkább meghallgatja Isten azokat, akik kitartóan kérik Őt! Természetesen csak abban az esetben, ha az, amit Tőle kérnek, éppúgy igaz dolog, mint az özvegy igaz ügye az volt.
4. Az, hogy Isten hallgasson a szavunkra, csak akkor várható el tőle, ha mi is hallgatunk az Ő szavára. Aki Isten megtérésére hívó szavának ellenáll, mi módon várja el Istentől, hogy ne álljon ellene a hozzá intézett kéréseknek?

A FARIZEUS ÉS A VÁMSZEDŐ

(Lk 18,9–14)

Az imádkozásról másik példázatot is mondott Jézus ugyanabban az időben. Az előző, a hamis bíró és az özvegyasszonyról szóló példázatban a kitartó imádkozásra tette a hangsúlyt, a most következő példázatban pedig arra, hogy alázatosan kell imádkozni.

Két ember egyszerre ment fel a templomba imádkozni, egy farizeus és egy vámszedő. A templom bejáratáig ugyanazon az úton mentek, de amint átlépték a szent hely küszöbét, azonnal különbség támadt közöttük: a farizeus otthon érezte magát a templomban, otthonosan mozgott, előre ment, ameddig csak mehetett és megállt elöl, ahol máskor is szokott. Ahogy reggeli imádkozás alakmával szokásos volt, abban az időben, felemelte a két karját, tenyerét felfelé fordította, szemét az égre emelte, hogy Isten áldását onnan felülről elvehesse. Egyenesen állt, imádsága szavait hangosan, nyugodtan, magabiztosan mondta, úgyhogy mások is jól hallhatták: „Isten hálát adok neked, hogy nem olyan vagyok, mint más emberek, tolvajok, csalók, paráznák, vagy mint ez a vámszedő is.”

Tovább is mondta az imádságát, de mi álljunk meg az eddig elmondott rész mellett. Voltaképpen nem volt rossz, amit eddig mondott ez a farizeus. Elvégre szabad nekünk megköszönnünk Istennek, ha megóvott a különböző bűnök elkövetésétől, mint amilyen a lopás, rablás, csalás és egyéb bűnök. De ebben a hangsúlyt az Istennek járó hálára kell, és nem a más emberek és mi közöttünk meglévő különbségekre. Nem a farizeus szavaiban volt a hiba, hanem a farizeus lelkületében: magát dölyfösen, kevélyen különbnek ítélte másoknál, holott Istennek kellett volna megköszönnie a bűnök elkövetésétől megőrző kegyelmét. Az

imádság következő része azonban már a szavaiban is rossz volt: „Kétszer egy héten böjtölök, tizedet adok mindenből, amim csak van”. Dicsekedett. Magát dicsérte. Imádságában csak magáról tudott jót mondani, Isten jóságát meg sem említette. Hogy mi mindent tett érte Isten, arról egy szót sem szólt. Nem tudott egyébről beszélni, mint saját érdemeiről. Nem is kért semmit Istentől. Tulajdonképpen nem is volt ima az, amit elmondott, mert semmit sem kért és semmit sem vallott meg benne. Arról pedig fogalma sem volt, milyen visszataszítóan balga dolog így beszélni Istenhez, aki a szív legelrejtettebb titkát is ismeri.

Majd a vámszedőre fordította a történetet Jézus. A vámszedő is bement a templomba, de amint belépett, mindjárt a bejárat mellett, hátul megállt. Úgy érezte, méltatlan arra, hogy beljebb, előbbre menjen abban a szent templomban. Ott leghátul állva kezdte el az imádságát. Égre emelte a két kezét, majd mellét verve ezt mondta: „Isten, légy irgalmas nekem, bűnösnek!” Többet nem is mondott, de ez a néhány szó úgy tele volt alázatossággal, bűnbánattal, Istenbe vetett bizalommal, hogy több szóra nem is volt szüksége.

Hazatérve ki-ki azt vitte magával, amit kért: a farizeus semmit, mert ő semmit sem kért, a vámszedő pedig bűnbocsánatot, Isten irgalmas megbocsátását. Jézus így fejezte be a példázatot: „Aki megát felmagasztalja, meg fog aláztatni, és aki megalázza magát, azt Isten felmagasztalja majd.”

TANULSÁGOK:

1. Istenhez mindenütt lehet imádkozni, mégis szükség van arra, hogy a templomi gyülekezetben is imádkozzunk. Abban az időben a templom egész nap nyitva volt s az imádkozás órájában ki-ki maga, külön mondhatta el az imádságát. Még inkább más a mi istentiszteleteink keretében végzett imádkozásunk, mert abban minden gyülekezeti tag hite, bűnbánata, könyörgése együtt nyer kifejezést.
2. A bűnökért ki-ki maga felelős, de a tisztaság nem a mi dicsőségünk. Ha nem követtünk el bizonyos bűnöket, az nem a mi érdemünk, hanem Isten megőrző kegyelmének a gyümölcse. Egyedül Istené a dicsőség, a mienk pedig orcánk pirulása, ha egyszer nem kérünk abból a megőrző kegyelemből, hanem inkább engedünk egy-egy kísértésnek.
3. Senki sem bírája önmagának. Senki sem ismeri önmagát. Senki sem látja tökéletesen önmagát. Másokat, sokszor úgy gondoljuk, jól ismerünk. De a szívét csak Isten ismeri valójában. Ezért nem dicsekedhetünk, s nem tarthatjuk magunkat jobbnak másoknál.
4. Az imádkozásban nem tájékoztatni kell Istent, hanem a szív bűnbánatát, örömét vagy szomorúságát, bizalmát, reménységét kell kifejezni lehetőleg kevés szóval. Isten a mi tájékoztatásunk nélkül is tud mindent. A sok beszéd nem tetszik Istennek. A kitárt szív Neki tökéletesen elég.
5. Istennek az a legkedvesebb, ha megalázzuk magunkat Előtte és elismerjük egy-egy vétkünket. Aki megalázza magát, bizton számíthat arra, hogy Isten felemeli magához és megbocsát neki.

KÉRDÉSEK:

1. Mit jelentett és mit jelent ma Jézus tanítványának lenni?
2. Ugyanaz-e az egyháztag vagy a Jézus tanítványa fogalom?
3. Tanítványból lett-e apostol?
4. Mire döbbennek rá a tanítványok, amikor Jézus megbocsátani tanít?
5. Hogyan növekedhet a mi hitünk?

6. A hamis bíróról szóló példázatban Jézus a kitartó imádságról, a „lerázhatatlan imádkozóról” beszél. Szoktam-e valakiért imádkozni, vagy elég az istentiszteleten a lelkész által elmondott imádság?

A TÍZ LEPRÁS

(Lk 17,11–19)

Galilea és Samária határvidékén történt, hogy az egyik falu szélén, de még a falu bejáratán kívül tíz leprás férfi ment Jézus felé. Abba a faluba valók voltak, vagy legalábbis túlnyomó részben odavalósiak lehettek. A törvény előírásának megfelelően, egy bizonyos távolságban megálltak és onnan szóltak Jézushoz: „Jézus, Mester, könyörülj rajtunk!” Jézus válaszolt nekik: „Menjetek el a paphoz és mutassátok meg magatokat nekik!” Eszerint Jézus úgy beszélt róluk, mint akik már meg is gyógyultak, jóllehet a gyógyulásnak semmiféle jelét nem lehetett tapasztalni rajtuk. Ugyanis azt, hogy a leprás meggyógyult, kizárólag a papok állapíthatták meg (3Móz 14). A 10 férfi akkora bizalommal volt Jézus iránt, hogy minden kétkedés és habozás nélkül elindult a legközelebbi faluba, amelyikben a pap lakott. Útközben megtisztultak.

Ez a történet az illusztrálja, hogy mi a hit: akkora bizalom Istenben, hogyha mond valamit Isten, azt úgy fogadja az ember, mintha már meg is valósult volna, jóllehet a megvalósulás még nem kezdődött el, tehát semmi jele sincs annak hogy végbe megy. A hitnek ez a jellegzetessége minden tekintetben, anyagi és lelki dolgok vonatkozásában egyaránt érvényes.

A 10 leprás férfi a biztos halálból menetelt az új élet felé. Amíg Jézussal nem találkoztak, addig biztos és korai halál várt rájuk. Elképzelhető, mekkora volt az örömük, amikor a pap kiállította róluk a hivatalos igazolást, amelynek a birtokában ki-ki visszatérhetett a családjához, a lakóhelyére és folytathatta a régi életét, ill. kezdhetett egy egészen újat. A történet azonban ezzel nem ért véget, ugyanis a 10 között volt egy, akit a zsidó pap nem fogadott, mert samaritánus volt. Fogta tehát magát és visszament Jézushoz, a Főpaphoz és előtte leborulva mondott köszönetet mindazért, amit Jézus révén kapott. A háláját hangos szóval mondta el, már messziről kiáltozta, mit tett vele Jézus.

A Megváltó elfogadta ezt a hálaadást és természetesen tartotta. Egy szóval sem igyekezett fékezni a hálás ember lelkesedését és rajongását: ha úgy jött a szívéből, akkor cselekedjék aszerint. Azon elcsodálkozott Jézus, hogy 10 közül csak ez az egy tért vissza hozzá, ez a samaritánus, ez az idegen, a kilenc izraelita között pedig egyetlen egy sem akadt, aki érdemesnek tartott volna megköszönni, amit Isten Fia tett vele. Meg is dicsérte a hálás samaritánust: „Kelj fel, menj el, a te hited megtartott téged.” Ezzel azt monda neki, hogy az a hit, amelyik a gyógyuláshoz vezette, még sok más lelki áldáshoz is hozzájuttatja majd. Mi is volt tulajdonképpen az a hiba, amit a kilenc izraelita elkövetett? Az, hogy elfelejtettek visszatekinteni arra, hogy az egészségük révén mi mindenre nyílik most lehetőségük. Elfelejtették Isten Fiát, az ajándékozót, a hálát. A jót elvették, de elmulasztották megköszönni.

A Húsvét közeledett már, az emberek készülődtek a jeruzsálemi útra, hogy ott töltsék el a Húsvét ünnepnapjait. Jézus is irányt változtatott és elindult, most már utoljára Júdea felé, ahol kimondhatatlan szenvedések várták.

TANULSÁGOK:

1. Isten olyannak lát minket, amilyenek majd leszünk. Ha mi ránézünk valakire, azt olyannak látjuk, amilyen most, vagy olyannak, amilyen volt. Isten nem a bűneinket látja, a régieket vagy a mostaniakat, hanem olyannak lát, ahogy majd fehér ruhába öltözve állunk az üdvözültek seregében, akiket megmosott, megtisztított a Bárány vére.
2. A hála nem érzés, hanem cselekvés. Érzés is van a hálában, de ez csak az elindító erő, ami a hálaadásra indít. Maga a hálaadás szó is arra utal, hogy a hála nem puszta érzés, hanem olyasmi, amit adni lehet. Hála akkor valósul meg, amikor egy megsegített, megajándékozott ember, miután megkapta a segítséget, az ajándékot, visszamegy ahhoz, akitől a segítséget kapta és megköszöni neki. Nem viszonozza, csak megköszöni. Ezzel már megvalósult a hála, de természetesen nem szűnik meg, hanem tovább hat az emberben és további jócselekedetekre, hasonló segítségnyújtásra, ajándékozásra serkenti.
3. A gyógyulásban jelentős szerepe van a beteg hitének. A 10 leprás nem úgy gyógyul meg, hogy Jézus közvetlen beavatkozása nyomán azonnal megtisztulnak. Ezt ők maguk ott azon nyomban láthatták és elismerhették volna. Hanem úgy gyógyultak meg, hogy kaptak egy felszólítást, hogy menjenek el és mutassák meg magukat a papnak, aki majd gyógyultnak nyilvánítja őket, tehát majd út közben kiderül róluk, hogy már meggyógyultak. A hit abban mutatkozott meg, hogy a 10 beteg már abban a pillanatban tényként fogadta el a gyógyulást, amikor annak még semmi jele sem volt látható. Aki hisz, annak elég Isten szava.
4. A hívő ember nem feltétlenül hálás is. Előfordul, hogy elfelejtkezik arról, amivel Istennek az elvett jókért tartozik. Jézus azonban pontosan számon tartja, ki hálás azért, amit hit által kapott és ki marad adós a hálaadással?

KÉRDÉSEK:

1. Léteznek-e ma is leprások? Mi a meglepő a leprások magatartásában?
2. Meggyógyultak-e valamennyien a leprából? Mit hiányol Jézus?
3. Miért mondja Jézus, hogy „mutassátok meg magatokat” a papnak?
4. Vajon a csoda minden esetben eredményez-e hitet és valóságos elköteleződést Isten iránt?

52. ÚTON JERUZSÁLEM FELÉ…

A VÁLÓLEVÉLRŐL

(Mt 19,3–12; MK 10,2–12)

Jézus tanítványaival együtt úton volt Jeruzsálem felé. Ez volt az utolsó útja a nagy testi szenvedések előtt. Galileából nagy sokaság lepte már el az utat a főváros irányában. Mind az ünnepre készülődve mentek. Minden zarándok tele volt azzal a reménységgel, hogy Jézus majd most, ezen a Húsvéton, mint az igazi Messiás, teljes isteni dicsőségében és isteni hatalmában végre előáll. Akik Galileában végül is elfordultak Tőle, most az utolsó alkalomban bíztak: amit eddig nem akart megtenni Jézus, majd most megteszi, királyi

igénnyel lép fel. Ha ezt megteszi, nyomban megbocsátják Neki azt, hogy eddig erre nem volt hajlandó, csak végre megvalósuljanak az évszázados álmok és véget érjen Izrael megaláztatása! Senki sem tudott semmi biztosat, de mindenkinek szárnyakat adott a reménység. Jézus hallgatott.

Farizeusok is meneteltek a sokaság soraiban. Az útba eső falvakból újabb zarándok csoportok csatlakoztak hozzájuk, köztük újabb farizeusok is. Egyikük egyszer csak odalépett Jézushoz és minden bevezetés nélkül neki szegezte a következő kérdést: „Szabad-e elválnia egy férfinak a feleségétől egy vagy más okból?" Természetesen azért kérdezte Tőle, hogy ezzel próbára tegye, és ha lehet vádolhassák, feljelenthessék.

A kérdés abban az időben napirenden volt, mindenkit érdekelt. A vitákban mindig az 5Móz 24,1-ből indultak ki: „Ha valaki asszonyt vesz magához és feleségévé teszi azt, és ha azután nem találja azt kedvére valónak, mivel valami illetlenséget talál benne, ír neki váló levelet és elküldi őt a házától…" Ezekről a szavakról Sammai írástudó iskolája azt tanította, hogy ilyen elbocsátó váló levelet csakis abban az esetben szabad kiállítani, ha az asszony vétett a házassági hűség ellen. Az „illetlenség" tehát házasságtörést jelentett. Hillél iskolája ezzel szemben azt tanította, hogy sokkal kisebb okok is elégséges alapot szolgáltattak a férjnek, hogy elbocsáthassa a feleségét, ha pl. odasütötte a húst, ha a férj megunta stb. Mivel maguk a farizeusi iskolák sem voltak egységesek a magyarázatban, kíváncsiak voltak, mint mond Jézus. Ő vajon melyik farizeusi iskolával azonosítja magát? Ha bármelyik felfogás mellé odaáll, abban a pillanatban már belekerül egy megoldatlan vitába. De még ennél is több rejtőzött a kérdés mögött. Abban az időben nagyon szabadon házasodtak és váltak. Volt rá eset, hogy egy-egy házasság csak néhány hétig vagy napig tartott s a férjek felelőtlenül bántak feleségükkel. Ha Jézus szigorú álláspontot foglal el a váláskérdésben, akkor keményszívűséggel, túlságos szigorúsággal lehet vádolni, akit nagyon nehéz megérteni és követni. Ha pedig engedékenynek mutatkozik, akkor amiatt lehet majd lejáratni a nép előtt.

Jézus ezúttal is túljárt a farizeusok szén. Mélyebbre ment a kérdés megítélésében. Azzal kezdte, hogy Isten a férfiút és az asszonyt egyetlen élő egységbe kötötte, amikor őket egymásnak adta. Testileg és lelkileg egymáshoz tartozik tehát a férj és a feleség. Minden házasság olyan egyesülés, olyan egység, amelyet Isten szerkesztett össze, s amelynek a gyermek csak bizonyítéka. A válás az Isten által szerkesztett egységnek mesterséges széttörése.

A farizeusok természetesen elégedetlenek voltak ezzel a válasszal. Ők azt kérdezték, hogy miért parancsolta meg Mózes azt, hogy a férj írjon elbocsátó levelet és az adja oda az elbocsátott feleségnek?

Jézus válaszában megfoghatóan érzékeltette, hogy „illetlenség" alatt nem paráznaságot kell érteni. Ha ugyanis egy asszonyra házasságtörést bizonyíthattak, akkor Mózes idejében nem válólevéllel kellett elbocsátani, hanem kivégezték a férfivel együtt. Az idézett bibliai helyen tehát egyébről van szó. Ott arról van szó, hogy Mózes nem megparancsolta, hanem megengedte, hogy a férjek elbocsátó levéllel elbocsáthassák feleségüket. Nem azért engedte meg, mert helyesnek tartotta, hanem azért, mert Izrael fiai bűnösek voltak, és a házaséletük sem volt mentes a bűnöktől. Kikötötte tehát, hogy ha már egyszer olyan kegyetlen tud lenni egy férj, hogy eltaszítja magától a feleségét, akkor legalább annyit köteles megtenni, hogy elbocsátó levelet írjon neki. Ez az asszonyok védelmében történt. Ezzel igazolhatta az asszony, hogy nem hűtlenül hagyta ott urát, nem szökött meg tőle, és főleg, hogy nem követett el házasságtörést, ami főbenjáró vételnek számított.

A farizeusok tehát ne hivatkozzanak az 5Móz 24,1-re, mert az nem kötelező érvényű parancs, hanem engedély. Isten akaratához kell visszamenniük, amelyet a teremtésben

jelentett ki. Isten akarata pedig az, hogy férj és feleség egy legyen. Ekkor így fejezte be Jézus a tanítását: „Aki egyéb ok, mint a paráznaság miatt elbocsátja a feleségét és másikat vesz el, az követ el házasságtörést, és aki elvesz egy elbocsátott asszonyt, az is házasságtörő.” Mert mindez Isten rendelésének a széttörésével jár.

Ezek a szavak a tanítványokat is szíven találták. A házasság kérdése mindenki számára égető és rendezetlen kérdés volt. Meg is kérdezték: „Ha ez így van, okos dolog-e akkor egyáltalán házasságot kötni?” Úgy képzelték, hogy aki nem lép házasságra, az elkerüli a házassággal járó buktatókat, holott a házasságon kívüli élet sokkal több buktatót rejt. Jézus eligazította őket. Rámutatott arra, hogy ők kizárólag abból a szempontból nézik az egész kérdést, hogy mi a nehéz Isten rendelésében, holott elsősorban nem arról van szó. A házasságban nem súlyos terhet kell látni, hanem Isten nagyszerű szándékát. Akik Isten országához tartoznak, azok könnyen megértik, mi is Isten szándéka a házassággal. Vannak azonban olyan emberek is, akiket Isten nem házasságra rendelt, nem is alkalmasak rá. Az olyanoknak csakis az a jó, ha kívül maradnak a házasságon és úgy élnek Istennek tetsző életet. Jó példa rá Pál apostol élete. De csakis azok maradnak házasság nélkül, akik megkapták Istentől az önmegtartóztatás kegyelmi ajándékát.

JÉZUS MEGÁLDJA A GYERMEKEKET

(Mt 19,13-15; Mk 10,13-16; Lk 18,15-17)

A nehéz beszélgetést valósággal feloldotta egy kedves jelenet, amelyik egyszeriben megmutatta a házasság napfényes oldalát s érzékeltette a családi élet szépségeit. Anyák mentek oda Jézushoz azzal a kéréssel, hogy áldja meg a gyermekeiket. Mind hittek abban, hogy Jézusból áldásos erők áradnak. A tanítványok, minden bizonnyal még az előző súlyos elmélkedés hatása alatt, megpróbálták eltávolítani az anyákat, ne zavarják ilyen jelentéktelen dologgal Jézust, akinek a munkája sokkal komolyabb, minthogy gyermekekkel bíbelődjék. Jézus azonban rossz néven vette a tanítványok eljárását, megdorgálta őket s azt mondta: „Engedjétek hozzám jönni a gyermekeket és ne akadályozzátok meg őket ebben, mert Isten országa az olyanoké, mint ők.” Azután a gyermekekhez fordult és megáldotta őket. Isten bölcs rendelése volt, hogy erre a feszült vita után került sor.

TANULSÁGOK:

1. A házasság Isten gondolata. Nem lehet Nélküle gondolkozni róla és cselekedni benne. Amint két szabad ember szabad ügyének tekintjük, nyomban problematikussá válik és válságba kerül.
2. A házasság a legnagyobb lehetőség arra, hogy két ember között teljes egység valósuljon meg. A rokonságnak semmiféle foka, változata, se a barátság nem teremthet olyan teljes közösséget ember és ember között, amely két egymást szerető, egymást jóban-rosszban gyámolító, hűséges hitves között egy egész életen át tarthat.
3. A házasság Isten szerint is felbontható, de nem olyan okok miatt, amelyeket egyik vagy másik házastárs felbontó oknak minősít, hanem kizárólag olyan ok miatt, amelyet Isten jelölt meg, s ez a házasságtörés. A házasságtörés sem azt jelenti, hogy amiatt a házasságot feltétlenül fel kell bontani, hanem csupán szabaddá teszi a férjet a hűtlen feleség elbocsátására, illetve a feleséget a házasság felbontására. De még ilyen esetben is van, lehet helye a megbánásnak és a megbocsátásnak. Egészen másként minősül egy egyszeri eset, amelyet megbánás követ, mint egy tartós kapcsolat, amelyet a bűnös fél nem is óhajt megbánni és felszámolni.

4. A házasság akkor is Isten rendelése, ha nem születnek benne gyermekek. Mindenesetre a házasság Isten olyan rendelése, amelynek keretében tette lehetővé azt, hogy az emberiség szaporodjék, sokasodjék, és betöltse a földet. De gyermektelen házasságot sem szabad felbontani a gyermekáldás elmaradása miatt. A házasság céljára elsőrenden két ember testi és lelki egysége.

A GAZDAG IFJÚ

(Mt 19,16-30; Mk 10,17-31; Lk 18,18-30)

Jeruzsálem felé haladtában egy fiatalember állt Jézus elé az úton. Az öltözéke és a fellépése egyaránt jómódú emberre vallott, Izrael legmagasabb társadalmi köréhez tartozott. Mint kiderült, nagyon fiatalon a helybéli zsinagóga feje lett. Az életkora 30–40 év között lehetett. Jézushoz egész közel érve egyszerre letérdelt előtte és ebben a rendkívül alázatos helyzetben intézte hozzá a kérdését: „Jó Mester, mit tegyek, hogy elnyerjem az örök életet?”

Ez a kérdés ebben a helyzetben szokatlan volt. Előfordult már nem egyszer hogy előkelő zsidók megszólították Jézust, de mindig magabiztosan, kevélyen, egyenes tartással álltak eléje, nem beszélve arról, hogy rendszerint beugró kérdésekkel igyekeztek olyan választ kapni Jézustól, ami miatt fel lehetett volna jelenteni. Ez a gazdag és előkelő férfi viszont a legalázatosabb tiszteletet tanúsította, s így fordult hozzá a kérdésével. A nyílt utcán nevezte meg Jézust jó Mesternek. A rabbik, a tanítómesterek mindig Mózest emlegették így: jó Mester, mert nekik köszönhették a Törvényt, a legnagyobb jót. S most ez az ifjú Jézust egy sorba állítja Mózessel.

Jézus válasza váratlanul hatott: „Miért mondasz engem jónak? Senki sem jó, egyedül csak Isten!” Jézusnak ez a kijelentése egyébként már sokakat elgondolkoztatott: vajon azt ismerte el ezzel a Megváltó, hogy ő maga sem mentes a bűnöktől? Mire értette, azt hogy ő nem jó? Nézzük csak! A gazdag ifjú azt mondta: „Jó Mester…” Jézus ezt mondja erre: „Gondold csak meg, ne felejtsd el, hogy egyedül Istent lehet tökéletesnek nevezni. Ha tehát engem jónak mondasz, akkor talán azt ismered el, hogy én Istentől jöttem, Isten vagyok? Udvariasságból mondtad, vagy tudod, hogy mit mondtál ezzel? Mert ha Te elismered azt, hogy én Isten vagyok, akkor add át magad nekem egészen, és köteles vagy mindent parancsnak venni, amit mondok neked! Megteszed? Vállalod?

Nyilvánvaló, hogy Jézus nem a maga bűnösségét vallotta meg, amikor azt mondta, hogy egyedül Isten nevezhető jónak, hanem próbára tette a gazdag ifjút, elismeri-e Őt Istennek, vagy csupán túlzott figyelmességből, üres udvariasságból használta a „jó Mester” megszólítást.

Ezután Jézus nyomban Isten törvényére utalt. A parancsolatok mind jók. Ha valaki az örök életet szeretné elnyerni, meg kell tartania azokat. Az ifjú akkor megkérdezte, hogy pontosabban mely törvényeket, mely parancsolatokat kell megtartani. Jézus felsorolt néhányat a második tábláról, amelyik a felebarát iránti kötelességeket szabályozó parancsolatokat tartalmazza (3Móz 19,18).

A gazdag ifjú nyugodtan közölte Jézussal, hogy ő ezen már túl van, ezeket a parancsolatokat kisgyermek korától fogva mindig megtartotta. Nem érzett tehát semmiféle bűntudatot vagy lelkiismeret-furdalást. Mégsem volt egészen nyugodt, különben nem fordult volna Jézushoz a kérdésével. Érezte, hogy valami még hiányzik, csak azt nem tudta, mi lehet az. Megkérdezte tehát: Van-e valami fogyatékosságom, amit pótolnom kellene?

Jézus előtt nyilvánvaló volt, hogy ez az ifjú mindent nagyon komolyan gondolt, a kérdés valóban szorongatta. Így válaszolt hát neki: „Ha valóban tökéletes akarsz lenni, eredj, add el

mindazt, amid van, add a szegényeknek és majd lesz kincsed a mennyben. Most pedig jöjj és kövess engem!”

Akkor elborult az ifjú tekintete: túlságosan nagy árat jelölt meg Jézus azért, hogy a tanítványa lehessen, mert nagyon gazdag volt, és előkelő élethez szokott. Túlságosan sokról kellene lemondania. Így megszomorodva elment.

Akkor Jézus arról kezdett beszélni a tanítványainak, hogy milyen nehéz egy gazdagnak bejutnia a mennyországba. Őket mindenki tiszteli ezen a földön, mindenki engedelmeskedik nekik, úgy, hogy akaratlanul is nagyobbnak, különbnek érzik magukat. Már pedig a mennyek országába csak a kicsik mehetnek be, akik magukat nagyon érdemtelennek, keveset érőnek tartják. Milyen nehezen megy át a teve a Tű Fokán, a jeruzsálemi falba vájt alacsony, keskeny résen! De Istennek megvan a hatalma ahhoz, hogy a nagy emberekből kicsinyeket formáljon. Neki minden lehetséges.

A tanítványok mintegy hangosan elgondolkoztak azon, hogy ők tulajdonképpen mit is hagytak veszni Jézusért. Messze vannak a házuktól, otthonuktól, családjuktól. Vajon mit kapna ők ezért? Jézus elmondta nekik, hogy már e földi életben sok áldást kapnak érte, olyan áldásokat, amelyek százszor többet érnek, mint azok az értékek, amelyekről lemondtak. Nem is beszélve arról, hogy a végén az örök üdvösséget is elnyerik. De figyelmeztette a tanítványokat, nehogy elbízzák magukat. S ne felejtsék el: „Sok első lesz majd utolsó és sok utolsó első.”

TANULSÁGOK:

1. A gazdagság komoly akadálya annak, hogy egy ember Jézus követője lehessen. Nem zárja ki annak a lehetőségét, hogy egy gazdag bejusson a mennyek országába, de Jézus örökre világossá tette, hogy amíg valaki számára az anyagi javak jelentik a legfontosabbat, addig nem lehet az ő követője.
2. Isten törvényét senki nem tudja tökéletesen megtartani. Nem a törvény tehát az üdvösség útja, hanem az a kegyelem, amelyet Jézus adott ki a hozzá térők, a megtérők számára.
3. Aki mindennek elébe helyezi Jézus követését, az minden tekintetben jobban jár, mint azok, akik a földi kincseikhez ragaszkodnak. A földi kincsek veszendők, mulandók, ellophatók, értéküket veszíthetik, de azok a kincsek, amelyeket Jézus követői gyűjtenek, örökre megmaradnak.

KÉRDÉSEK:

1. Miért kérdezik meg Jézust, szabad-e elválni?
2. Egyforma-e minden kérdés? „Ez” jó szándékú, informatív, esetleg provokatív volt?
3. Ugyanaz-e: házasságban élni, vagy élettársi kapcsolatban lenni?
4. Miért akarják távol tartani a tanítványok Jézustól a gyermekeket? Miért fogadja Ő mégis szívesen őket?
5. A gazdag ifjú jó Mesternek szólította Jézust! „Kegyes” bevezetésképpen, vagy szívből?
6. „Komolyan” érdekelte az örök élet?
7. Miért ment el megszomorodva?

PÉLDÁZAT A SZŐLŐMUNKÁSOKRÓL

(Mt 20,1-16)

Hogy az előzőleg mondott szavait Jézus mélyebben kifejtse: „Sok első lesz utolsó és sok utolsóból első”, elmondta a szőlőmunkásokról szóló példázatát. Ez apéldázat egy emberről szól, aki korán reggel, 6 órakor megfogadott néhány munkást, hogy dolgozzanak a szőlőjében. Megegyezett velük napi 10 pénzben. Később, 9-kor is, 12-kor is, sőt még délután 3 és 5 órakor is kiment a piacra, ahol a munkára váró férfiak álldogáltak, és azokat is megfogadta, akiket akkor ott talált. A napi munka este 6 órakor véget ért. A gazda megbízottja, a vincellér megkezdte a munkások kifizetését. A gazda parancsára először azokat fizette ki, akik délután 5 órakor álltak munkába, és tíz pénzt fizetett nekik. Ez volt a gazda utasítása. Ezt látva megörültek azok, akik kora reggeltől kezdve dolgoztak, mert biztosra vették, hogy ők sokszorosát kapják majd annak, amit azok kaptak, akik mindössze egy órahosszát dolgoztak. Annál nagyobb volt később a csalódásuk, sőt a dühösségük, amikor ők is ugyanannyit kaptak, mint amazok. Panasszal fordultak hát a gazdához, és kifogásolták, hogy ki mennyit kapott. Azt követelték, hogy ők, akik a forró napsütésben egész nap dolgoztak, kapjanak többet, mint azok, akik alig csináltak valamit. A gazda azonban megkérdezte tőlük: mennyiben egyeztem meg veletek? S közölte velük, hogy a közösen megállapított bért megadta nekik, ahhoz viszont semmi közük, hogy a többi munkásnak mennyit fizet a saját pénzéből. Kinek-kinek annyit fizet, amennyit akar. Ezzel senkinek nem okozott kárt, azoknak sem, akik kora reggeltől kezdve dolgoztak.

Így magyarázza meg Jézus, hogyan lehetnek az elsőkből az utolsók, és az utolsókból az elsők. A példázat ugyanis azt tette világossá, hogy azok a munkások, akik reggel 6 órakor munkába álltak, elsők voltak. Ők akkor már abban az örömben és nyugalomban élhettek, hogy arra a napra van munkájuk és lesz keresetük is. Ugyanakkor a többiek még üres kézzel néztek a nap elé. Azok, akik Isten szőlőskertjében dolgoznak, örülhetnek annak, hogy Isten ügyét szolgálhatják. S minél hosszabb időt tölt el valaki Isten szolgálatában, annál inkább örülhet annak, hogy tisztán és helyesen él. Ha így fogták volna fel a dolgot, akkor az elsők elsők maradtak volna, az utolsók pedig utolsók, mert emezek megkapták ugyan a bérüket, de legfeljebb egyetlen szép, munkában töltött órának az emléke és öröme jutott nekik. Az elsők azonban elkezdtek irigykedni az utolsókra, és sajnálták, hogy ők ugyanazért a jutalomért sokkal többet fáradoztak Isten ügyéért.

Az elsők kelletlenül csinálták, amit csináltak, úgy fogták fel a munkát, mint kényszerűséget. Csak a nekik járó bér érdekelte őket.

A tanítványokat is gyakran foglalkoztatta a kérdés: mit kapnak ők azért, amit Jézus követésével vállaltak? Félő volt, hogy inkább érdekli őket a jutalom, mint annak öröme, hogy részt vehetnek Jézus munkájában, Isten országa eljövetelének az előkészítésében.

TANULSÁGOK:

1. Isten minden munkása gazdag jutalmat kap. Isten senkit sem zsákmányol ki. Megfizet kinek-kinek azért, amit az Ő ügyéért vállal és teljesít. Sőt azon felül részesedik minden szolga ugyanakkora örökrészben, mint amekkorát Jézus Krisztus kap (Róm 8,17).
2. Nem szabad irigyelni azokat, akik csak életük végén állnak be Isten szolgálatába.

KÉRDÉSEK:

1. Miért háborodtak fel a szőlőmunkások? Miben különbözik a mi emberi számadásunk az Istenétől?

2. Érthető-e emberileg Jézus tanítványai anyjának a kérése?
3. Mi a Jézus életének példája és a tanítványainak szóló legfőbb parancs?

SALOMÉ KÉRÉSE

(Mt 20,20-28; Mk 10,35-45)

Hogy mennyire nem értették meg a tanítványok Jézust, az Zebedeus feleségének, Salomének és fiainak kéréséből derült ki. Salomé két fiával, Jánossal és Jakabbal együtt azt kérte Jézustól, hogy majd János ülhessen Jézus trónja mellett az egyik oldalon, Jakab pedig a másik oldalon. Ebből a kérdésből az derült ki, hogy semmit sem értettek meg Jézus küldetéséből, abból, aminek Jeruzsálemben történnie kell majd vele. Egyszerűen nem tudtak egyébre gondolni, mint arra, hogy Jézus a trónra kerül, belőlük pedig magas állások betöltői lesznek, s abban az esetben a maguk számára kérték a két főhelyet.

Jézus végtelen türelemmel válaszolt nekik: „Nem tudjátok mit kértek. Megihatjátok-e ti azt a pohárt, amelyet én megiszom, és megkeresztelkedhettek-e azzal a keresztséggel, amellyel én kereszteltetem meg?” Ha ti mellettem akartok majd lenni a dicsőségben, akkor velem kell lennetek most a szenvedéseimben is. Aki a fájdalmak Királya mellett akar állni, annak magának is nagy fájdalmat kell kiállnia! Meg tudjátok ti ezt tenni?

A két tanítvány gondolkozás nélkül válaszolta: Meg! Tisztában voltak azzal, hogy Jézus követése különböző lemondásokkal, áldozatokkal jár s ők azt szívesen vállalták a jutalom reményében.

Jézus rájuk nézett. Nézte Jakabot s látta, amint a távoli jövőben mártírhalált hal majd őérette, s látta Jánost, mint száműzöttet Patmosz szigetén. Bizony szenvednek majd az ő neve miatt! Azután hangosan csak ennyit mondott nekik: Azt, hogy ki ül majd az én jobbomon és balkezem felől, nem én döntöm el, hanem az én mennyei Atyám készíti el azokat a helyeket.

A többi tanítvány érhetően mérgesen nézett Jakabra és Jánosra, jóllehet semmivel sem voltak különbek náluk, mert az ő gondolataik is szüntelenül a jutalom körül forogtak. Nem véletlenül mondta nekik Jézus azt, hogy aki nagy akar lenni közöttük, annak szolgává kell válnia. Aki Jézus Krisztust akarja követni, annak nem azt kell néznie, mi jut neki, hanem azt, hogy hogyan adja Jézus az életét is másokért.

Végeredményben Salomé és a két tanítvány helytelen kérésének köszönhető az, hogy Jézus olyan csodálatosan, tisztán, világosan megfogalmazta, miért is jött ő erre a világra: azért, hogy szolgáljon és az életét adja váltságul sokakért.

TANULSÁGOK:

1. Aki Jézus halálát nem érti, az semmit sem érthet meg Isten dolgaiból és a saját sorsából. Jézus követőinek ugyanis ugyanúgy kijut a szenvedésekből, amint Jézusnak kijutott. A halálára pedig elkerülhetetlenül szükség volt, hogy az egész világ el ne vesszen. Jézus elsősorban a világ sorsát nézte, nem a maga hasznát. A tanítványoknak, nekünk is az egész emberiség sorsára nézve kell élnünk és gondolkoznunk.
2. Akinek Jézus csak arra kell, hogy általa maga is külön kis céljait elérje, az hamarosan csalódni fog Benne. Ne nekünk legyenek céljaink Istennel, hanem mi szolgáljuk Isten céljait ebben a világban.
3. Isten végtelenül türelmes. Jézusnak nagyon nehéz lehetett elviselni a tanítványok önzését és a rossz kéréseiket, de elviselte, mert szerette őket. Más régen elbocsátotta volna őket, mert belefáradt volna. Jézus nem unt rájuk, hanem Szentlelkével később mindent

megértetett velük és nagyszerű szolgálatra tette késszé és képessé őket. Minket is azért hordoz türelemmel.

4. Saját hibáinkat leginkább csak másokban fedezzük fel. A 9 tanítvány haragudott Jakabra és Jánosra, pedig ők sem voltak különbek. Mi is hamarabb meglátjuk más szemében a szálkát, miközben a magunkében gerenda van, csak nem vesszük észre.
5. Minden szülőben megvan a vágy, hogy a gyermeke sokra vigye a világban. Nem volna helytelen ez a vágy, ha párosulna vele az a kívánság is, hogy Isten országában, az örökkévaló világban is helyük legyen.

53. JERIKÓ

A Jeruzsálemi ünnepre vonuló zarándokok egyik serege már átkelt a Jordánon és a nagy városhoz, Jerikóhoz közeledett. Jerikó Palesztina gyöngyszeme volt: gazdag forrásai egész éven át ontották a vizet, hatalmas pálmaerdők, pompás virágkertek tették lenyűgözően széppé. A fekvése is szerencsés volt, mert beleesett a Kelet-Nyugat közlekedési fővonalába, amelynek eredménye a virágzó kereskedelmi élet volt. Sok jeruzsálemi pap is Jerikóban lakott; onnan jártak fel a heti szolgálatokra. Egyszóval Jerikó az ország legismertebb és leggazdagabb városának számított. Oda közeledtek tehát a zarándokok, Jézussal az élen. Elöl ment Jézus, mögötte a tanítványai, nyomukban pedig a várakozással teli tömegek.

A VAKOK

(Mt 20,29-34; Mk 10,46-52; Lk 18,35-43)

Volt Jerikóban két vak, az egyiknek a nevét is tudjuk: Bartimeusnak hívták, ami azt jelenti, Timeus fia. Ott ült mindkettő az út mentén. Koldultak. Az evangéliumok nem egészen azonos formában írják le a velük kapcsolatos eseményt: Máté ugyanis két vakról ír, Márk és Lukács csak egyről. A különbség minden valószínűség szerint abból adódik, hogy bár ketten voltak, de csak egyikük lépett fel cselekvő módon, az, akit Bartimeusnak hívtak. A másik csak vele együtt tartott. A két vakon kívül még rengeteg ember állt az út két szélén, hogy nézzék a zarándokokat. Főleg azért voltak annyian ott, hogy meglássák Jézust. A vakok a többiektől hallották, hogy Dávid Fia, a megígért Messiás jön a város felé. Ez nekik elég volt. Attól kezdve szünet nélkül kiáltozták: Jézus, Dávid Fia könyörülj rajtunk! Az embereket zavarta az állandó kiáltozás és igyekeztek elhallgattatni őket, de nem sikerült. Jézus annyi csodát tett már vakokkal is, miért ne tehetne hát velük is csodát?! Az embereket azért zavarta a vakok kiáltozása, mert meg akarták figyelni a Jézussal kapcsolatos legkisebb részleteket is, hallani akarták Jézus minden szavát, amit majd mond, de ha ezek a vakok így kiáltoznak, akkor semmit sem hallhatnak. A farizeusok azon különösen is megbotránkoztak, hogy a vakok Dávid Fiának mondták Jézust.

A két vak a szó legszorosabb értelmében sem nem látott, sem nem hallott; csak mondták a magukét: kérték Isten irgalmasságát és vallották, hogy ők Jézust Dávid Fiának, azaz Messiásnal tartják.

Jézus meg is hallotta a kiáltozásukat. Megállt mellettük és megkérdezte: “Mit akartok, mit cselekedjek veletek?” Azok teljes bizalommal és hittel válaszolták: “Uram azt, hogy lássunk!”

Erre Jézus megérintette a szemüket, majd így szólt hozzájuk: “Menjetek, a hitetek megtartott titeket!”

A két meggyógyított ember leírhatatlan örömmel nyomába szegődött Jézusnak és hűséges követői lettek a Megváltónak.

TANULSÁGOK:

1. A kíváncsiság egymagában kevés ahhoz, hogy kapjunk valamit Istentől. A tömeg Jerikóban legfeljebb egy élménnyel lett gazdagabb, de semmit sem kapott, amiből bármiféle haszna lett volna. A két vak ezzel szemben visszanyerte a látását.
2. Ahhoz, hogy csoda történjék velünk, hit kell. A két vak tele volt azzal a meggyőződéssel, hogy Jézus, aki már annyi betegen, többek között több vakon is tudott segíteni, rajtuk is fog segíteni. Ez a meggyőződés a hit: biztosra venni azt, ami még meg sem történt, de Isten meg fogja tenni. Aki nem hittel néz a dolgok, események elébe, az vakon néz, semmit sem lát és semmit sem kap. Még ha kér is valamit, nem kapja meg, mert nem hittel kéri.
3. Jézus szívét mindig megnyeri, ha valaki a bűneire kér bocsánatot. Amikor a két vak irgalmasságért esedezett Jézushoz, Isten Fiához, akkor az akkori felfogásnak megfelelően azt ismerték el, hogy a vakság a bűneik büntetése rajtuk. Elismerték, hogy Isten méltán büntette meg őket, éppen ezért csakis az irgalmasság segíthet rajtuk, az ha Isten szíve megesik rajtuk és megbocsájtja azt, amit tudva, nem tudva vétettek. Bűnbánat és bűnvallás nélkül nem lehet megnyerni Isten szívét. Az alázatosnak viszont Isten mindig kegyelmet ad.
4. Aki kitartóan kér, bizonyosan kap. A két vak mindent rátett egyetlen esélyre. Jézus, vagy senki! S mondhattak a körülállók, köztük a hatalom képviselői bármit, ők kitartóan könyörögtek, mindaddig, amíg meg nem hallgatta őket. Sok válasz nélkül maradó imádságnak az az oka, hogy hamarabb abbahagyjuk a könyörgést, mint a teljesítés ideje eljön.

KÉRDÉSEK:

1. Miért voltak olyan sokan Jézus körül Jerikóban?
2. Mi volt Jerikó egy másik elnevezése a bibliai korban? (2 Krón 18:15) Mire emlékszünk a város történetéből?
3. Melyek a vakok kérésének a közös jellemzői a három evangéliumi elbeszélésben?
4. Melyik evangélium helyezi előtérbe a vakok gyógyításáról való beszámolóban Jézus szánakozó magatartását, és melyik a vakok hitét?
5. Lukács evangéliuma a történet zárásában egyfajta „visszatérő” hangsúlyt ad. Mi ez a csak itt szereplő visszatérő elbeszélési forma?
6. Milyen összefüggések vannak a gyógyítási történet, az Ézs 42:7,18, valamint a Lk 4:18 között?
7. Hogyan nyilvánul meg a vakok bűnbánata?
8. Miért vetette le Bartimeus a felső ruháját, amikor Jézus elé ment?
9. Tudnánk-e példát említeni az életünkből arra, hogy a betegség Jézushoz vitt közel bennünket?
10. Gyógyított-e még Jézus ezt követően betegeket kereszthalála előtt?

ZÁKEUS

(Lk 19,1–10)

Ugyancsak Jerikóban történt. Az egyik leggazdagabb vámszedő Zákeus volt. Annyit szerzett magának, amennyit csak akart. Jerikó forgalma óriási volt. A Keletről érkező kereskedők rengeteg árut szállítottak, s minden után fizetniük kellett. Arról, hogy a lakosság milyen ellenszenvvel, sőt megvetéssel nézett a vámszedőkre, már korábban szó volt (22. fejezet). Zákeus is kíváncsi volt Jézusra. Sokat hallott felőle s a csodatételeit, tanításait egyaránt érdeklődéssel kísérte. Szeretett volna Jézussal találkozni, de óvatos volt: túlságosan kockázatosnak tartotta azt, hogy egyenesen benyisson Jézushoz. Attól tartott, hogy szóba sem állna vele, levegőnek nézné, ahogy általában a tekintélyes izraeli emberek és családok tették. Először csak látni akarta, az arcát, a fellépését, a tekintetét, azután majd csak lesz valami. Jerikó utcája mindkét oldalon tele volt emberekkel. Zákeus, részben azért, mert alacsony ember volt, részben, mert félt a tömeg közé vegyülni, ahol esetleg bántalmazhatták is volna, felmászott egy útmenti eperfügefára. Jerikóban nagyon sok vad fügefa volt: levelei nagyra nőttek, hűs árnyat tartottak, ágai is alacsonyan kezdődtek, úgyhogy nem volt nehéz felmászni rá. A levelek még el is rejtették Zákeust. Hogy az alatta álló sokaság mit szólt ehhez, miféle megjegyzésekkel illették, azzal egyszerűen nem törődött. Ő Jézust akarta látni.

Akkor következett a nagy meglepetés: Jézus odaérvén, feltekintett a fára és megszólította Zákeust: Hamar szállj le, mert ma nekem nálad kell megszállnom. Zakeus nyomban lemászott a fáról, de mintegy álomban tette, nem akarván elhinni, hogy amit átél, az valóság. Valóban azt mondta Jézus, hogy nála akar éjszakázni, az ő házában, amelynek küszöbét rendes ember nem lépte át? Lám, Jézus nem veti meg őt úgy, ahogy az emberek megvetik!

Jézus pedig megindult Zákeus háza felé. A vámszedő elől ment, Jézus utána, mögöttük pedig a tömeg figyelte, mi lesz ebből. Tényleg bemegy Jézus a vámszedő házába, vagy csak nyilvánosan megalázza a háza előtt? Mert az ilyen bűnös nem érdemel mást, mint nyilvános megalázást, gondolták a jerikói polgárok. Közben Jézus úgy ment, mint aki semmit sem hall és semmit sem vesz észre, mert ő nem azért jött, hogy az emberek ítéleteit figyelje, hanem azért, hogy megkeresse és megtartsa az elveszettet.

Odaértek a pompás ház elé, amely már kívülről nézve is elárulta, hogy a tulajdonosa igen gazdag ember. Így történhetett: beléptek, majd Jézus leült az egyik padra s onnan nézte szó nélkül a díszes, drága berendezést, a keleti szőnyegeket, kincseket, amelyek felsorolhatatlan bőségben és szépségben sorakoztak. Zákeus nyomon követte Jézus tekintetét, s minden egyes darab története megelevenedett a szívében. Lelkiismerete elkezdte vádolni a bűnök miatt, amelyeknek árán hozzájutott azokhoz. A sok csalás, erőszakoskodás, fenyegetés, zsarolás, megfélemlítés egyszerre égette belül. A tanítványok és a kint rekedt tömeg némán figyelte, mit tesz majd Jézus.

Zákeus azonban nem tudott tovább várni. Odalépett Jézus elé és azt mondta: Uram, mindenemnek a felét mostantól fogva a szegényeknek adom, és ha megcsaltam valakit, négyszer annyit adok neki vissza. S ahogy ezt kimondta, már el is múlt a szégyenkezése és a félelme, s kimondhatatlan öröm töltötte el afelett, hogy szabad neki új életet kezdenie. Isten szeretete rá is árad, s az efelett érzett hála indította új élet kezdésére. Kész volt mindenét Jézusnak adni.

Jézust megindították Zákeus szavai. Meghatottan mondta: “Ma lett üdvössége ennek a háznak, mert ő is Ábrahám fia!” Eddig mindenki úgy nézett rá, mint egy elveszettre, akinek semmi köze sincs Ábrahámhoz és Izrael népéhez, mostantól fogva azonban úgy nézzen rá mindenki, hogy ő is Isten gyermekei közé tartozik: a régi élet befejeződött, új élet kezdődik.

Jézus odafordulva a sokasághoz, magyarázatképpen ezt mondta: „Mert az embernek Fia azért jött, hogy megkeresse és üdvözítse azokat, akik elveszett emberré lettek.”

KÉRDÉSEK:

1. Milyen helyet foglaltak el a vámszedők a kor társadalmában és vallásos rendjében?
2. Milyen események „hívhatják elő” a bűntudatot egy ember életében?
3. Az elbeszélés Jézus tekintetéről is említést tesz (5.v.). Milyen további példákat tudunk említeni arra, hogy Jézus tekintete középpontba került?
4. Honnan tudta Jézus Zákeus nevét?
5. Soroljuk fel: kik örültek Zákeus megtérésének, és kik nem örültek?
6. Hogyan szólította meg Zákeus Jézust étkezés közben, és mire következtethetünk szavaiból?
7. Mit jelent az „Ábrahám fia” elnevezés?
8. Hogyan hozhatja valaki rendbe a kapcsolatát Istennel? Mit mondanánk erről másoknak?
9. Tudunk-e említeni a környezetünkből olyanokat, akik keresik Jézust?
10. Hogyan magyaráznánk meg a mai embereknek ezt a szót: „üdvösség”?

PÉLDÁZAT A MINÁKRÓL

(Lk 19,11–27)

Ugyanazon a napon mondott el Jézus a tanítványainak egy példázatot. A beszélgetés, amelynek keretében elmondta, a Jeruzsálembe utazásával függött össze. A tanítványok még mindig azt hitték, hogy Jézus a királyi trónra való igényét fogja bejelenteni a fővárosban, és ők majd együtt uralkodnak Vele. Jézus viszont azt igyekezett megértetni velük, hogy egyelőre elmegy ebből a világból, és majd később tér vissza. Addig pedig a tanítványainak nem az lesz a feladatuk, hogy uralkodjanak, hanem, hogy szolgáljanak.

Egy gazdag ember, a példázat szerint messze földre utazott. Magához hívta tíz szolgáját, és mindegyiknek adott egy tekintélyes összeget, tehát minát, hogy azzal kereskedjen, gazdálkodjanak a visszajöveteléig. A szolgái azonban megüzenték neki, hogy ne jöjjön vissza, mert ők nem kérnek az uralkodásából. Később visszatért az úr, maga elé rendelte a szolgáit és számonkérte rajtuk, mit csináltak a minákkal. Az egyik előadta, hogy megduplázta a rábízott összeget, a másik 5 gírát nyert rajta. Akadt azonban egy, aki elmondta, hogy ő nem csinált semmit a rábízott pénzzel, hanem beletette egy kendőbe, nehogy elveszítse és ezért szenvednie kelljen.

Erre a gazda elvette tőle a girát és annak adta, aki megduplázta a magáét. Majd megjutalmazta azokat, akik eleget tettek a parancsának, mondván: Akinek van, annak adatik.

Ebben a példázatban Jézus előre megmondta mi fog történni vele. Elmegy a földről, sokan elutasítják, mint királyt, de ő majd visszatér királyi hatalommal és elszámoltat mindenkit arról, amit a parancsával tett.

TANULSÁGOK:

1. Aki igazán hisz, az igyekszik Jézust látni. Ennek érdekében legyőz minden akadályt: mások véleményét, a megjegyzéseket, az anyagi érdekeket stb. Zákeusnak sokba került a Jézussal való találkozás. Nekünk vajon mennyibe kerül és mennyit ér?
2. Aki igazán hisz, az az otthonába is beengedi Jézust. Mindenki életének két része van: egy a küszöbön kívül, egy a küszöbön belül. Ami otthon megengedett, azt rendszerint

mások előtt már kiigazítjuk. Mindenki olyan, amilyen otthon. Legtöbben szívesen elmennek Jézushoz, de kevesen hívják el Őt a házukhoz, hogy mindent meglásson, mindenbe belebeszéljen.

3. Aki igazán hisz, az megtisztítja életét. A hit nem elméleti dolog. A Jézus Krisztusba vetett hit Jézus által megtisztít. Zákeus élete egészen megtisztult attól, hogy megnőtt a hite.
4. Aki igazán hisz, az nem csak magáért él, hanem másokra is gondol. Zákeus a szegényekre és azokra gondolt, akik ellen korábban vétkezett, vagy akiket észre sem vett. Kiket is kellene nekünk észrevennünk, és mit is kellene jóvátennünk?
5. A mi küldetésünk ebben a földi életben a szolgálat. Az a szolgálatunk, hogy lelkeket nyerjünk Krisztusnak. Nem elég az, hogy a mi lelkünket megváltotta Krisztus: arra kell törekednünk, hogy mások is részesülhessenek Krisztus váltságában. A tétlenek megszégyenülnek az elszámoltatás napján, amikor Krisztus visszajön, és ítéletet tart. A szolgálatban buzgók pedig gazdag jutalomban részesülnek.

54. BETÁNIA FELÉ, BEVONULÁS JERUZSÁLEMBE

BETÁNIA FELÉ

(Jn 12)

Jézus hároméves földi munkálkodásának utolsó időszakát rendkívül pontosan és részletesen írták le az evangélisták: az utolsó hétnek minden napjáról feljegyezték a legfontosabb eseményeket.

Csütörtök volt, amikor Jézus egy csapat galileai zarándok élén Jerikóba érkezett. Az éjszakát Zákeus vámszedő házában töltötte. Péntek reggel folytatta útját Jeruzsálem felé, vele együtt ismét nagy sokaság haladt. Az emberek tele voltak örömmel, zsoltárokat énekeltek. Énekük betöltötte a szűk hegyi szorosokat. Már a Húsvét, a Páska hangulatában éltek. Az öröm mellett a kíváncsiság is hajtotta őket: vajon mi történik majd Jeruzsálemben? Mindenki bizonyosra vette, hogy a rájuk következő ünnep más lesz, mint az előzőek voltak, mert Jézus bizonyosan kinyilvánítja igényét Dávid trónjára s akkor új korszak virrad Izraelre!

Pénteken déltájban érkeztek Betániába, Jeruzsálemhez közel, az Olajfák hegyének keleti oldalán fekvő kicsi falucskába. Ott akarta tölteni Jézus az éjszakát és a következő napot, amelyik egyébként szombatnap volt. A sokaságnak azt a parancsot adta, hogy menjenek tovább és Jeruzsálemben biztosítsanak maguknak szállást.

Ő maga fel akart készülni a ráváró szenvedésekre, s legjobbnak találta a hátralévő kevés időt olyan emberek között tölteni, akik neki különösen kedvesek voltak.

BEVONULÁS JERUZSÁLEMBE

(Mt 21,1–11; Mk 11,1–11; Lk 19,29–44; Jn 12,12–19)

Vasárnap reggel, a hét első napján felkészült Jézus, hogy Jeruzsálembe menjen. Betániából több út is vezet Jeruzsálembe. A nagy karavánút az olajfák hegyének déli lankáin visz, és

később kanyarodik északi irányba. Egy másik az Olajfák hegyén át vezet és a Gecsemáné kertje mellett visz a Kidron völgyéhez. Ez a rövidebb út. Jézus ezt választotta. Betániából elindulva először felfelé kellett kapaszkodni mindaddig, amíg el nem érték Bétfagét. Mielőtt odaértek volna, Jézus két tanítványt előreküldött azzal a feladattal, hogy ott majd találnak egy nőstényszamarat, amelyhez hozzá lesz kötve a csikaja, oldják el és hozzák magukkal. Megmondta, ha kérdezi valaki, mit csinálnak, akkor csak annyit feleljenek, hogy az Úrnak van szüksége rá, s akkor mindjárt elengedi.

A két tanítvány előresietett, s minden úgy történt, ahogy Jézus megmondta: megtalálták a szamarakat, a gazdájuk megkérdezte, mit csinálnak, de arra a válaszra, hogy az Úrnak szüksége van rá, nyomban odaadta. Odavitték tehát a szamárcsikót Jézushoz, felsőruhájukat ráterítették és Jézus felült a fiatal állatra, amelyiknek a hátán még nem ült senki. Szent célra, az ószövetségi törvények értelmében, csak olyan állatot volt szabad felhasználni, amelyet még nem vettek igénybe közönséges munkára.

Jézus még ilyen apró részleteke is gondosan ügyelt, amikor bevonult Jeruzsálembe.

A szamárral kapcsolatban tudni kell, hogy Izraelben a legrégibb idők óta kedvelt állat volt. Palesztina hegyvidékein sokkal jobban ki lehetett használni, mint a lovakat. A palesztinai szamarak sokkal erősebbek és ügyesebbek, mint azok, amelyeket a mi hazánkban lehet látni. Salamon király volt az első, aki lovakat szerzett be Egyiptomból (1Kir 4,26). Az általános közfelfogás azonban mindig is úgy tekintette a lovakat, mint a pogányok állatait (Zsolt 33,17). A lovat büszke, kevély állatnak tartották, a szamarat pedig a nyugalom, szerénység és megbízhatóság példaképének.

Azzal, hogy Jézus szamárháton vonult be Jeruzsálembe Zakariás próféta jövendölése teljesedett be: „Imhol jő a te királyod: igaz és szabadító ő, szegény és szamárháton ülő, nőstényszamárnak vemhén” (9,9). Ezzel is az alázatosságát akarta hangsúlyozni, szemben azzal a váradalommal, hogy szent háborút hirdet a pogányok ellen. Azonkívül még azt is érzékeltetni akarta, hogy az ő országa más, mint amire Izrael számít.

Bétfagéban volt egyébként egy fürdőhely is, ahol a zarándokok lemosták magukról az útiport, és megtisztálkodtak, hogy Jeruzsálembe, az ünnepre tisztán érkezhessenek meg. Azzal, hogy Jézus szamárháton vonult be, a tökéletes külső tisztaságot ábrázolta ki: miután ő is megtisztálkodott, még a lába sem érintette a föld szennyét.

Amint Jézus felült a szamár hátára, kitört a lelkesedés körülötte. Minél közelebb értek Jeruzsálemhez, annál inkább nőtt azoknak a száma, akik Jézus mögött ujjongva vonultak. A később csatlakozók is mind értesültek róla, hogy ki az, aki a menet élén szamárháton ülve vonul. A hír megelőzte Jézust, úgyannyira, hogy mire Jeruzsálembe ért, már talpon volt az egész város, mindenki az út mentén szorongott, látni akarták a bevonuló királyt. Amint megpillantották, a lelkesedés a tetőfokára hágott: sokan levetették a felsőruhájukat és az útra terítették, hogy Jézus mintegy szőnyegen haladhasson, mások virágokat, meg pálmaágakat szórtak az útra s hangosan kiáltozták: “Hozsánna a Dávid fiának. Áldott, aki jön az Úr nevében.”

Egyedül Jézus volt nyugodt. A farizeusok megteltek nyugtalansággal. Nekik egészen más számításuk volt Jézussal: el akarták veszíteni őt. De ilyen tömeghangulat mellett lehetetlen lett volna. Megkérték hát Jézust, hogy hallgattassa el tanítványait, akik természetesen élen jártak a kiáltozásban. Jézus azonban azt válaszolta a farizeusoknak, hogy ha ő elnémítaná a tanítványait, akkor a kövek kezdenének kiáltozni. Jézus tehát nem utasította el a királynak szóló üdvözlést. Amikor felérkezett az Olajfák hegyének a tetejére, kitárult előtte a főváros csodás látványa: a templom és a paloták márványa szikrázott a napfényben. Jézus szeme pedig megtelt könnyel, mert arra gondolt, hogy néhány évtized múlva mindez eltűnik a föld

színéről, mert ez a nép nem fogadja el őt. Jézus tisztában volt azzal, hogy mit várnak tőle és, hogy ő nem azt hozta magával a földre.

Tisztában volt azzal, hogy mekkora csalódást vált majd ki, ha megtudják, miféle váltságot szerez ő e világnak.

A római katonák megvetéssel néztek a bevonuló királyra. Ilyen királytól nem volt félnivalójuk.

A farizeusok és a főemberek tehetetlenül nézték, hogy mindenki Jézust éltette s egymástól kérdezgették: Tulajdonképpen ki is ez? A tömeg kész volt a válasszal: Ez Jézus, a Názáretből való próféta. Ezt sem értették: „Származhat egyáltalán valami jó Názáretből?”

Azután jött a nagy kiábrándulás: Jézus felment a templomba, de ahelyett, hogy ott mondott vagy tett volna valamit, szótlanul, szomorúan körülnézett, majd megfordult, kiment és elment vissza Betániába a 12 tanítvánnyal együtt. A csalódott tömeg némán oszlott széjjel. Úgy látszott, hiábavaló minden reménykedés.

TANULSÁGOK:

1. Isten tervének pontos menetrendje van. Az egyes események és azok időpontjai nem véletlenül következnek be. Amit Isten megmondott, az nemcsak beteljesedik, hanem úgy teljesedik be, ahogy Isten előre megmondta és akkor, amikorra előre megjövendölte. Jézusnak be kellett mennie Jeruzsálembe, mint egy királynak s el kellett menni a templomba, hogy ott, mint király jelenjék meg.
2. Jézus király. Nem azért jött, hogy minket kövessen, hanem azért, hogy mi kövessük őt. Nem azért jött, hogy álmainkat megvalósítsa és kiszolgáljon bennünket, hanem azért, hogy szolgáljon annak a megváltó tervnek, amelyet az Atya alkotott a mi megváltásunkra. Semmibe sem került volna teljesítenie a nép vágyát és szabadjára engednie az indulatokat, de annak a vége az lett volna, ami 70-ben bekövetkezett. Jézus nem lehetett egy értelmetlen vérontás okozója. Az ő rendeltetése az volt, hogy adja az életét váltságul sokakért.
3. Vannak Istennek olyan parancsai, amelyeket szívesen teljesítünk. Amikor Betániába érve azt parancsolta Jézus a tömegnek, hogy menjenek tovább Jeruzsálembe, az emberek boldogan engedelmeskedtek a parancsnak. A felnőttek, mint Isten gyermekei, pontosan olyanok, mint a kisgyermekek: ami kedvükre való, jónak mondják, ami nem tetszik nekik, azt viszont rossznak tartják. Istennek nem azért kell engedelmeskedni, mert nekünk tetszik amit parancsol, hanem, mert Ő jónak mondja és jót hoz ki abból, amit mond.
4. Ahhoz, hogy valakitől ingyen kérhessünk, vagy valakinek ingyen adni tudjunk, szeretet kell. Akit szeretünk, attól kérhetünk. Akit szeretünk, annak ingyen is adunk. Egyébként mindennek ára van ebben az életben. A két bétfagéi szamár gazdája szerette Jézust, azért adta oda egyetlen szóra a két állatot. Mielőtt pedig Jézus ellenszolgáltatás nélkül elkérte volna a két jószágot, a szeretetnek sokféle jelét mutatta annak az ismeretlen embernek.
5. Istent a javainkkal is szolgálnunk kell. Akit szeretünk, annak mindennel szolgálunk, amink van. Ha Istent szeretjük, akkor mindenünk az övé: amire szüksége van, azt adjuk neki. Arról nem is beszélve, hogy mindenünk Isten ajándéka. „Mid van, amit nem úgy kaptál volna Istentől?”
6. A legmegrázóbb dolog az, amikor Isten sirat meg valakit. Jézus egész Jeruzsálemet megsiratta: nem az épületeket, hanem azokat az embereket, akikért mindent megtett, mégsem értették meg őt. Nem kellett nekik az, amit Jézus akart adni. Jézus mindent

megtesz minden ember boldog életéért, de ha valaki végképp nem érti és nem is akarja megérteni őt, azt megsiratja.

7. Jézusban sok ember csalódik. Egész Jeruzsálemet iszonyú csalódás ülte meg. Minden ember csalódni fog, aki azt várja, hogy Isten mindig azt teszi, amit gondol, vagy remél. Isten nem a mi reménységeinkhez alkalmazkodik, hanem a saját tervéhez. Nem a mi elképzeléseinknek kell valóra válniuk, hanem annak, hogy Jézus meghaljon a mi bűneinkért és feltámadjon, hogy örök életünk legyen.
8. Virágvasárnap Jézus nem ujjongott a tömeggel. Pedig mind őt ünnepelték! Jézus számára a nagy szenvedések nyitánya volt ez a nap. Ő tudta, hogy útja hová visz: A Golgotához. A tömeg pedig 5 nap múlva feszítsd meg-et kiáltoz majd. Aminek te örülsz, annak Isten is örül?

KÉRDÉSEK:

1. Hogyan függ össze az isteni időzítés és az emberi készség a szamár elhozatalának eseményében?
2. Mi mivel szolgálhatjuk Jézus Krisztus munkáját és ügyét?
3. Mi a jelentése annak, hogy Jézus szamárcsikó hátán vonult be Jeruzsálembe?
4. Hogyan jelenik meg az áldás és az átok Jézus jeruzsálemi bevonulásának napján? Vizsgáljuk meg az eseményeket az 5 Móz 11:26-28 összefüggésében!
5. Miért mentek tömegek Jézussal együtt, és miért jött elé tömeg Jeruzsálemből? Jn 12:12-18 alapján
6. Mit jelent a „hozsanna” kifejezés?
7. Mit jelent a „Dávid Fia” megszólítás?
8. Melyik zsoltár-szöveget idézi kiáltozva a tömeg Jézus bevonulásakor?
9. Milyen reális alapja volt annak, hogy Jézust királyként köszöntötte a tömeg?
10. Jézusnak milyen tulajdonságai ismerhetők meg ebben a bevonulási eseménysorozatban?

55. VITÁK, ELLENÁLLÁS

A MEGSZÁRADT FÜGEFA

(Mt 21,19–22; Mk 11,12–14 és 20–26)

Virágvasárnap délután Jézus a tanítványokkal együtt visszatért Betániába. Az utolsó napokban szívesebben időzött a csendes kis falucskában, a szerető szívek körében, mint a túlzsúfolt Jeruzsálemben, ahol ráadásul ellenségeskedés is lesett rá. Hétfőn korán reggel, Jézus ismét Jeruzsálembe indult, együtt a tanítványaival. Egy dús lombú fügefa mellett vitt el az útjuk. Tudni kell, hogy a fügefa évente többször terem Palesztinában, legkésőbb októberben, novemberben. Ezekből a késői gyümölcsökből mindig lehet találni rajta tavasszal is, úgyhogy amikor Jézus megpillantotta a fügefát, amelyik egyébként már dús leveleket hajtott a tavasz hatására, joggal keresett rajta termést, de hiába: csak nagy levelei voltak, gyümölcsöt nem termett.

Akkor Jézus így szólt: „Sose egyék rólad senki többé gyümölcsöt!”

Jézus természetesen nem egy fához intézte a szavait, hanem a tanítványokhoz, s nem egy terméketlen fára haragudott meg, hanem Izrael népére gondolt, amelyik látszólag Isten népe, de nem termi azokat a gyümölcsöket, amelyeket a világ népei joggal elvárnának tőle, de amelyeket főképpen Isten várna el tőle. Levelei vannak, de gyümölcse nincs! Csak színlelt a kegyessége, minden csak külsőség, üres forma, valódi kegyesség és istenfélelem nélkül. Látszólag féli Izrael az Urat és tiszteli a törvényét, de eszébe sem jut megismerni a saját bűneit, és megtérni.

A fügefa megátkozása éppen ezért jelképes cselekedet volt Jézus részéről: azt ábrázolta ki, ami később Izraellel történni fog.

Az evangélium elmondja, hogy ez az átok megfogant, mert a fügefa a következő reggelen már kiszáradva állt a helyén. Amikor Péter ezen elcsodálkozott, Jézus a hit hatalmáról beszélt: „ha kértek valamit imádságotokban, higgyétek, hogy megkapjátok; és meg is fogjátok kapni”.

KÉRDÉSEK:

1. A történetet „a fügefa megátkozása”-ként is szokták emlegetni. Szerepel-e a történetben az, hogy Jézus „megátkozta a fügefát”?
2. Ha éhes volt Jézus, akkor csodatettével mért nem gyümölcsöt teremtett az út menti fügefára?
3. A fügefa a Szentírásban a gazdagság és a béke jelképe. Mit jelképez ebben a történetben?
4. Milyen gyümölcsöt keres a mi életünkben Jézus?
5. Hogyan vonható párhuzamba Izrael sorsa ezzel a történettel?
6. Mi az olvasottak tanulsága a képmutatással kapcsolatban?
7. Milyen összefüggésben áll ez a történet az Ezékiel 17:24-gyel?
8. Hogyan kapcsolódik össze a hit és az imádság Jézus tanítása szerint?
9. Melyek a hit akadályai? (a Mk 11:22-26-ban megírtak alapján)
10. A Jelenések 3:1 párhuzamának felidézésével értékeljük: mi a gyümölcs és mi a levél a mai gyülekezeti, egyházi életünkben?

A TEMPLOM MEGTISZTÍTÁSA

(Mt 21,12–17; Mk 11–15-19; Lk 19,45–48)

Jeruzsálembe érkezve, Jézus újra a templomba ment. A hatalmas templom udvarán rengeteg pénzváltó és állatárus tartózkodott, ott rendezkedtek be üzleteik lebonyolítására. Az állatárusok odahajtották barmaikat, a pénzváltók ott állították fel asztalaikat. Jézust ez mélységesen felháborította: az állatárusokat állataikkal együtt kikergette a templomudvarból, a pénzváltók asztalait pedig feldöntögette, majd Ézsaiás próféciáját idézte: „Az én házamat minden nép számára imádság házának fogják nevezni”, és még egy igét idézett: „Rablók barlangjává lett az a ház, amelyet az én nevemről neveztek el?” (Jer 7,11).

A templomtisztítás óriási hatást tett a tömegekre. Tízezrek várták, hogy Jézus most jelt ad a rómaiak elleni szent háborúra, de mindössze ennyit tett, többet semmit. Lám, nem a rómaiaknak esett neki, hanem Izrael bűneinek. Nem az ország szabadságát akarja helyreállítani, hanem a templom tisztaságát és szentségét.

Jézus e második alkalommal szigorúbb volt, mint az első esetben, amikor ugyancsak megtisztította a templomot: akkor azt mondta, „ne tegyétek kalmárházzá az én Atyám

hajlékát!"; e mostani alkalommal pedig már azt kiáltozta: „Rablók barlangjává tettétek..." A három évvel korábbi figyelmeztetés helyét most már a vád foglalta el.

Utána azonban lecsillapodott Jézus haragja és ismét az irgalmas Megváltó lett: vakokat és bénákat gyógyított. S amikor az őt magasztaló tömegben gyermekek is dicsőítették Jézust, és a főpapok emiatt kifogást emeltek, így szólt hozzájuk: „Nem olvastátok-e, hogy gyermekek és csecsemők szája által szerez magának dicsőséget a Megváltó?" (Zsolt 8,3). Jézus tehát magára vonatkoztatta a Messiásra vonatkozó jövendöléseket. Ezután otthagyta őket és ismét visszatért Betániába. Ez volt a hétfő története.

TANULSÁGOK:

1. Isten nem tűri soká a látszólagos kegyességet. Elvárja tőlünk, hogy azok legyünk, aminek látszunk. Ha külsőképpen Isten népe vagyunk, legyünk valóságosan is az. Ha Isten fügefája vagyunk, akkor annak megfelelő gyümölcsöket teremjünk, különben Isten ítélete egy nap megjelenik felettünk.
2. Isten mindenekfelett azt bízta ránk, hogy az ő templomát tartsuk meg szentnek és tisztának. Az egyház legyen egyház. Isten népének ez a legelső feladata.
3. Isten sokféle figyelmeztetése után egyszer a vádja is el fog hangzani azok ellen, akik arra rászolgálnak. Meg kell tehát szívlelni Isten intéseit, nehogy sor kerüljön az ítéletre.

KÉRDÉSEK:

1. Jézus szolgálatának kezdetén már egyszer megtisztította a templomot. Hasonlítsuk össze a Jn 2:12-23-ban leírtakat a halála előtti templomtisztítással! Milyen különbségeket találunk?
2. Kiket űzött ki Jézus a templomból? Soroljuk fel pontosan!
3. Miben volt ellentétes Jézus templomi cselekedete az Izrael népe által elvártakkal?
4. Melyik két prófétától idéz Jézus a templom megtisztításakor?
5. Mi volt a főpapok és írástudók feladata a jeruzsálemi templomban?
6. Féltek-e a főpapok és az írástudók Jézustól?
7. Kik mentek a templomban Jézushoz (Mt 21:14), és milyen jelentősége volt annak, amit Jézus tett velük?
8. Milyen – a zsoltárokban szereplő – prófécia teljesedett be, amikor Jézus a templomban tartózkodott?
9. Jézusnak milyen jellemvonásai figyelhetők meg ebben a történetben? Mi a véleményünk Jézus indulatairól?
10. Milyen istentiszteletet vár tőlünk ma Isten?

A JÁNOS KERESZTSÉGE

(Mt 21,23–27; Mk 11,27–33; Lk 20,1–8)

Kedden reggel Jézus ismét Jeruzsálembe ment. Ez alkalommal észlelték a tanítványok, hogy az előző napon megátkozott fügefa teljesen elszáradva áll az út mentén.

A templomba érve Jézus nyomban tanítani kezdte az ott egybegyűlt sokaságot. A vének és a főpapok bármennyire is szerették volna Jézust félretenni az útból, nem akartak hozzányúlni, hogy elkerüljék a botrányt és a nép hangulatát maguk ellen fordítsák. Éppen ezért arra törekedtek, hogy találjanak valamit, ami miatt vád alá lehetne helyezni Jézust. Meg is szólították: Milyen jogon cselekedtél tegnap? Vagyis honnan vette a bátorságot, a hatalmat, hogy megtisztítsa a templomot? Jézus el akarta kerülni a vitatkozást, s főleg azt,

hogy elferdítsék a szavait, azért válasz helyett két kérdéssel fordult hozzájuk: „Én kérdezek inkább tőletek valamit: János keresztsége honnan volt, az égből-e vagy emberi dolog volt?” Ezzel emlékeztette őket arra, hogy 3 évvel azelőtt ugyanazt a kérdést intézték Keresztelő Jánoshoz, mint amit most hozzá intéztek (Jn 1,25). Jánosnak egyetlen jogcíme volt arra, hogy kereszteljen: az Istentől való elhivatása. Jézus ugyanazon az alapon tett mindent: nem az emberektől szerzett rá valamiféle jogot vagy megbízatást, hanem egyenesen Istentől. Arról viszont nem tehet, hogy a farizeusok ugyanúgy nem hisznek az ő elhivatásában, mint ahogy nem hittek abban sem, hogy Keresztelő Jánost Isten küldte Izraelbe.

Jézus kérdése komoly gondot okozott a farizeusoknak. Ők ugyanis Keresztelő Jánost kezdettől fogva csalónak tartották, de a tömeg előtt nem mertek volna ilyen kijelentést tenni, mert a nép szemében János csodálatos próféta és mártír volt. Ezért inkább így válaszoltak neki: „Nem tudjuk.” Ugyanis ha azt felelik, hogy János keresztsége mennyei dolog volt, Istentől való, akkor Jézus számon kérhetné rajtuk, hogy miért nem hittek neki?

Ha pedig azt mondják, hogy János keresztsége csak emberi hitetés volt, akkor a tömeg haragja ellenük fordul. Jézus akkor azt mondta nekik: „Ha ti nem tudjátok, milyen jogon keresztelt János, én sem mondom meg nektek, milyen jogon cselekedtem, amit cselekedtem”.

KÉRDÉSEK:

1. Mit tett akkor Jézus a jeruzsálemi templomban, amikor kérdőre vonták őt megbízatásának jogcímét illetően?
2. A zsidóknak mely csoportjai vonták kérdőre Jézust?
3. Mi indította őket a kérdés feltevésére?
4. Jézus ellenkérdésével egy üdvtörténeti fordulópontra utal. Melyikre és miért?
5. Milyen ószövetségi próféciák teljesedtek be Keresztelő János munkájában? (Soroljunk fel többet is!)
6. A Zsolt. 110:4 alapján vizsgáljuk meg Keresztelő János Jézusról szóló bizonyságtételét! Mivel támasztanánk alá azt, hogy a pusztában Jézusról elmondott bizonyságtétel Isten törvényei szerinti bizonyságtétel volt?
7. Milyen következményekkel járt volna, ha a zsidó vezetők elismerik Jézus hatalmát?
8. Miért nem ismerik el ma sokan Jézus hatalmát?
9. Hogyan függnek össze az evangéliumokban az ezek után következő példázatok Jézusnak azzal a válaszával, amelyet a vezetőknek adott?

A KÉT FIÚ PÉLDÁZATA

(Mt 21,28–32)

Végül, hogy a farizeusok bűnét a napnál világosabbá tegye, Jézus elmondta egy példázatát arról az apáról, akinek két fia volt. Amikor az apa azt mondta az egyik fiának, hogy menjen és végezzen el egy bizonyos munkát, a fiú azt mondta: Nem végzem el. Később azonban megbánta, hogy így válaszolt az apjának s fogta magát, elment és elvégezte azt a munkát. Közben az apa a másik fiát is megszólította, menjen végezzen el egy bizonyos munkát; a fiú készségesen válaszolta, megyek és elvégzem. De nem ment és nem végezte el.

Jézus ebben a példázatban a farizeusokat és a vámszedőket állította egymással szembe: a vámszedők kétségtelenül nagyon bűnös emberek voltak, akik bűnös életükkel sok tekintetben nemet mondtak Isten akaratának, de amikor Keresztelő János megtérésre hívta őket, akkor bűnbánattal Istenhez tértek. A farizeusok ellenben Isten parancsaira szép

szavakat mondtak, de a szavaiknak nem volt valóságos tartalmuk, mert nem követték a tettek.

Egész kegyességük csak látszat: olyanok, mint a fügefa, tele levéllel, de gyümölcstelenek.

A GONOSZ SZŐLŐMUNKÁSOK PÉLDÁZATA

(Mt 21,33–46; Mk 12,1–12; Lk 20,9–19)

Még egy másik példázatot is mondott akkor Jézus, amellyel a nép bűnét tette akkor nyilvánvalóvá. A példázat egy emberről szólt, aki szőlőt telepített, és nagy gonddal, sok áldozattal felszerelte. Majd több bérlőnek bérbe adta. Amikor eljött a bér megfizetésének ideje, küldött egy megbízottat, hogy szedje be a bért a bérlőktől. De azok ahelyett, hogy fizettek volna, megverték a küldött szolgát és üres kézzel visszaküldték. Ugyanazt tették a másikkal is, akit a tulajdonos elküldött hozzájuk. Végül a fiát küldte el, abban a reményben, hogy vele kíméletesen bánnak és megadják, amivel tartoznak. A bérlők azonban megölték a fiát, mert azt remélték, hogy akkor a tulajdonos lemond a szőlőről, ők pedig szépen elosztják egymás között.

Amikor Jézus eddig ért a példázat elmondásával, váratlanul abbahagyta és a többit a hallgatóival mondatta ki a következményt. Feltette nekik a kérdést: „Mit gondoltok, mit csinál ezekkel a munkásokkal a szőlő ura, ha eljön?” Határtalan felháborodással válaszolt a sokaság: „Mint gonoszokat gonoszul elveszti, a szőlőt pedig kiadja más bérlőknek, akik megadják idejében a neki járó gyümölcsöt.”

Ezt az ítéletet ők maguk mondták ki Izrael népe felett, de nem akadt közöttük egyetlen egy sem, aki rájött volna erre. A farizeusok azonban azonnal rájöttek, hogy Jézus a szőlőn Isten országát értette, a bérlőkön pedig a népet, amelyik megölte a hozzájuk küldött prófétákat és már készülte arra, hogy megöljék Isten Fiát is. A farizeusok megértették, hogy Jézus a saját közeledő halálára célzott, amelyet a Szanhedrin tagjai már voltaképpen ki is mondtak felette. S most meg kellett hallaniuk Jézus szájából, hogy ő az ő majdani kivégzését galád gyilkosságnak tartja.

Majd a 118. zsoltárból idézett még Jézus, abból a zsoltárból, amelyet Húsvétkor, a Páska ünnepén szoktak énekelni. Egy kőről van szó benne, amelyet az építők megvetettek. Jézusról szóló prófécia, Jézust Izrael vezetői, az építők megvetik, félreteszik, nem kell nekik, pedig Isten Jézust teszi meg szegletkővé. Ő lesz az anyaszentegyház lelki templomának a szegletköve, aki egybentartja a lelki templom falait és egész épületét.

Befejezésül nyíltan kimondta Jézus: Isten elveszi tőletek az ő szőlőskertjét és azoknak a pogányoknak adja, akik megtermik annak gyümölcsét, megtermelik és megadják.

TANULSÁGOK:

1. Minden Istené. Az egész szőlőskertet Ő alkotta, Ő telepítette, nekünk csak bérbe adta. Minden, ami a mienk, voltaképpen Istené. Amit Isten kér tőlünk azzal igazában tartozunk Neki. Sohasem szívességet teszünk Istennek, amivel lekötelezhetnénk, hanem adjuk, amivel tartozunk Neki.
2. Egy ideig mindent lehet tenni Isten ellen. Isten sohasem az első, vagy a második bűnt torolja meg. Hosszan tűr, nem akarván, hogy elkárhozzék az, aki vétett Ellene. De eljön a nap, amikor minden bűnös, aki közben nem tért meg a bűneiből, elnyeri méltó büntetését. Sose tartsuk Isten türelmét tehetetlenségnek, vagy közömbösségnek.
3. Isten sohasem mond le arról, ami az övé: a világról. Ha mégoly bűnössé vált is, az Övé, mert Ő teremtette és Ő váltotta meg a Krisztusban. Ha a világ százszor nemet mond is

Istennek, Isten egyszer sem mond nemet a világra és mindent elkövet, hogy az emberiség Neki szolgáljon és ebben a szolgálatban boldog és üdvözült legyen.

A KIRÁLYI MENYEGZŐ PÉLDÁZATA

(Mt 22,1–14; Lk 14,16–24)

Ezt a példázatot már egy korábbi alkalommal, egy farizeusnál elmondta Jézus, úgyhogy, most nem szükséges részletesen elismételnünk. Néhány gondolatban azonban változtatásokat eszközölt a Megváltó:

a) A Lukács evangélista által leírt első elmondás szerint nagy vacsoráról beszélt Jézus; a Máté által feljegyzett második példázat szerint pedig a király fiának a menyegzője ment végbe. Ezáltal azt hangsúlyozta, hogy milyen központi helyet foglal el Ő a mennyek országában.

b) Az első példázat szerint a házigazda „valaki”, a második szerint „király”.

c) Az elsőben a meghívás általánosságban történt, a második példázatban sokkal erőteljesebben, úgyhogy a visszautasítás sokkal jelentősebb, nem egyszerűen ellenkezés, hanem olyan lázadás, amelyet a király helyesnek tartott halálbüntetéssel megtorolni. Kevésnek találta azt, hogy méltatlannak bélyegezze őket a meghívásra, szigorú büntetést kellett alkalmaznia.

d) A második példázatban még szerepel egy vendég, aki elment ugyan a meghívásra, de menyegzői ruha nélkül ült be a vendégek közé. Jóllehet a király, a meghívottak számára, akik között sok koldus, szegény volt, gondoskodott menyegzői ruháról, de nem akarta elfogadni, úgy gondolván, hogy a saját ruhája is megfelel. A sorsa az lett, hogy eltávolították a menyegzőből.

Ez a második példázat nyilvánvalóan erőteljesebb, mint az első volt. Jézus halála már közel volt: az elsősorban meghívottak, Izrael fiainak bűneit élénkebb színekkel kellett ábrázolni.

AZ ADÓ KÉRDÉSE

(Mt 22,15–22; Mk 12,13–17; Lk 20,20–26)

Azon a napon a nép vezetői mindent elkövettek, hogy végre találjanak már valamit Jézusban, ami miatt vádolhatnák. Gondosan kieszelt csapdát állítottak Jézusnak. A tanítványaikat küldték maguk helyett, s azok úgy tüntették fel magukat, mint tanulni vágyó, jószándékú ifjakat, akik el vannak ragadtatva Jézus bölcsességétől. Miután agyondicsérték az Üdvözítőt, feladták neki a ravasz kérdést: Szabad-e a császárnak adót fizetni, vagy nem? A nemzeti érzésű zsidók legfájóbb kérdése volt ez. Az adót ugyanis úgy tartották, mint egy uralkodó törvényes elismerését: adót annak fizettek, akit a törvényes urukként elismertek. Már most, aki a római császárnak adót fizet és ezzel törvényes uralkodónak ismeri el, nem megtagadja-e Jahvét, Izrael tulajdonképpeni királyát? Ha Jézus erre a kérdésre azt válaszolja: „szabad”, akkor azzal lehet vádolni, hogy megtagadja Isten egyedüli uralmát Izrael felett. Ha „nemet” mond, akkor maga bizonyítja be, hogy lázad és lázít a római császár ellen.

Jézus az alkalommal is átlátott a szitán. Kért egy pénzérmét. Egy dénárt adtak neki, amelyen a császár arcképe volt látható. Majd így szólt: „Adjátok a császárnak, ami a császáré és Istennek, ami Istené”. Vagyis: ha valaki Istent örökkévaló királyának elismerte, elismerheti egy-egy földi uralkodó jogát az uralkodáshoz. A kettő nem zárja ki egymást. A

mennyek országa nem kényszerít ránk olyan politikai programot, amelyik kizár minden egyéb királyságot, mert lényegében más, mint a földi királyságok. A mennyek országa nem e világból való. Egyház és állam két külön terület. A földi király nem intézheti a mennyei király dolgait, de a mennyei király gyülekezete sem a földi királyok ellenzékének a társasága. Ellenkezőleg: az igazán istenfélő állampolgárok imádkoznak az állami felsőségért. Jézusnak ez a válasza olyan ellenállhatatlanul meggyőzően hatott, hogy a kérdezők megszégyenülve távoztak.

TANULSÁGOK:

1. Isten meghívásának a visszautasítása beláthatatlan következményekkel jár. Nemcsak egyszer kínálja szeretetét, Krisztus áldozatának, engedelmességének a gyümölcseit, de sohasem lehet tudni, hogy melyik az utolsó hívása, amelyik után már az igazságos megfizetés következik.
2. Nem elég igényelni Isten áldásait: vállalni kell Isten feltételeit is. Ezek a bűnbánat, megtérés, új élet, megszentelt engedelmesség stb. Aki ezeket nem vállalja, az végül is kimarad Isten országából, akárcsak az a meghívott, aki nem volt hajlandó átöltözni a menyegzői ruhába.
3. Az isteni és emberi kötelességek nem feltétlenül állnak szemben egymással. Sőt, mindkét fajta kötelesség területén ugyanazzal a lelkülettel, szeretettel, becsületességgel, ugyanazzal a felelősséggel kell helytállnunk. Az Isten és az embertársak iránti szeretet is egy dolognak a két oldala. A hívő ember feltétlenül jó állampolgár is, azaz népe hazájának érdekeit is úgy szolgálja, mintha arra közvetlenül Isten kötelezné. Mindkét irányú kötelességeinket egyaránt hitből, szeretetből, egyszóval nem kényszerűségből vagy képmutatással kell teljesítenünk.

A FELTÁMADÁS KÉRDÉSE

(Mt 22,23–33; Mk 12,18–27; Lk 20,27–40)

A farizeusok kudarca után a szadduceusok tettek kísérletet Jézus tőrbecsalására. Róluk azt kell tudni, hogy nem hittek a test feltámadásában, és a testi feltámadás gondolatát igyekeztek nevetségesnek beállítani. Jézusnál azzal kezdték, hogy idézték az 5Móz 25,5-6 verseit, ahol Mózes az ún. sógorházasság törvényét fogalmazta meg:

„Ha testvérek laknak együtt, és meghal egy közülük, és nincs annak fia: a megholt felesége ne menjen ki a háztól idegen férfihoz, hanem a sógora... vegye el őt magának feleségül és éljen vele sógorsági házasságban.” Majd azzal folytatták, hogy kitaláltak egy történetet egy asszonyról, aki ennek a törvénynek értelmében hétszer egymásután ment férjhez az első férje testvéreihez, miután mindegyik férje meghalt. Végül cinikus gúnnyal feltették a kérdést: a feltámadás napján vajon melyiké lesz ez az asszony?

A célzat világos volt: a feltámadás tanát, hitét akarták nevetségessé tenni. Jézus válaszában rámutatott arra, hogy a szadduceusok nem ismerik kellőképpen a Szentírást, amely világosan tanítja a feltámadást (pl. Dán 12,13: „Te pedig menj a vég felé, és majd nyugszol, és felkelsz a te sorsodra a napoknak végén”). Továbbá elfeledkeznek Isten mindenható hatalmáról: Isten ugyanis nemcsak feltámasztani képes a megholtakat, hanem újjáteremteni, dicsőséges testbe öltöztetni is. A feltámadás után egyébként minden másképpen lesz: nem a földi kapcsolatok folytatódnak változatlanul, hanem új kapcsolatok lesznek, a mostani, földi kapcsolatoknál minőségileg különbek, magasabbrendűek, szebbek, jobbak, örökkévalók.

Azután így folytatta Jézus: „ami pedig a feltámadást illeti, nem olvastátok, hogy Isten ezt mondta: Én vagyok az Ábrahám, Izsák és Jákób Istene? Isten nem a megholtaknak, hanem az élőknek az Istene!” Más szavakkal: Isten Ábrahámot, Izsákot és Jákóbot nem tekinti halottaknak, mivelhogy haláluk után is élnek. Miért nevezné magát így Isten? Isten nem a holtak, hanem az élők Istenének nevezi magát.

Jézus szándékosan vette a példát, a bizonyítékot az Ótestamentumból, sőt éppen Mózes könyvéből, mivel a szadduceusok különösképpen szerettek Mózesre hivatkozni. Jézus válaszával még a szadduceusok is elismerően egyetértettek.

A NAGY PARANCSLAT

(Mt 22,34–40; Mk 12,28–34)

Egy törvénytudó tett még egy kísérletet arra, hogy Jézusból kifogásolható választ kényszerítsen ki. Nagyon udvariasan elismerte tanítómesteri érdemeit s megkérdezte, véleménye szerint melyik a Tízparancsolatban a legfontosabb parancsolat? A farizeusok ugyanis abban az időben különbséget tettek Isten Törvényének egyik és másik parancsolata között úgy, hogy ezt nagynak, azt kicsinek minősítették, vagyis beszéltek fontos és jelentéktelen parancsolatokról.

A kérdés lényege tehát az volt: a jelentéktelen parancsolatok vajon kötelezőek-e, mint a fontosabbak?

Jézus azzal az összefoglalással válaszolt, amelyet maga Isten törvénye fogalmazott meg az 5Móz 6,4-5-ben, majd a 3Móz 19,18-ban, ahol az olvasható: „Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes elmédből és minden erődből. Ez az első és nagy parancsolat. A második pedig hasonló ehhez: Szeresd felebarátodat, mint te magadat.” S hozzátette: “E kettőtől függ az egész Törvény és a próféták.”

A törvénytudó olyan örömmel fogadta Jézus válaszát, annyira egyetértett vele, mintha lelkes tanítványa lett volna. Jézus maga is elcsodálkozott a szívből jövő lelkendezésén és megjegyezte: „Te nem vagy messze Isten országától.” Egyike volt ez a kevés eseteknek, amikor egy-egy törvénytudó lelkileg közelebb került Jézushoz.

TANULSÁGOK:

1. A feltámadás gondolata csak addig nehéz, amíg Isten nélkül gondolkozunk rajta. Isten hatalmának a figyelmen kívül hagyása esetében valóban képtelennek tűnik, de ha figyelembe vesszük azt, hogy Isten teremtő hatalma előtt nincs akadály, s aki egyszer megteremtett minden embert, az másodszor is képes megteremteni a testet, sőt az első testnél különbet is képes alkotni. A feltámadás voltaképpen feltámasztás: Isten műve, a mindenható, Teremtő Istené.
2. Istennek voltaképpen egyetlen parancsolata van: a szeretet. Minden parancs ennek a teljesítésére kötelez és segít.

DÁVID FIA

(Mt 22,41–46; Mk 12,35–37; Lk 20,41–44)

Miután a tőrbeejtési kísérletek sorra meghiúsultak, Jézus átvette a szót. A Messiásról kezdett beszélni. Kinek is a fia a Messiás? A farizeusok gyakran megállapították, hogy Jézus nem lehet a Messiás, mert ő József és Mária fia volt. Ezt a nehéz kérdést bolygatta meg Jézus most ismét.

A farizeusok azt mondták: a Messiás Dávid fia. Ez a válasz egyébként tökéletesen megegyezett a Szentírás kijelentésével (pl. Ézs 11,1-2). A Zsolt 110-ből is idézett Jézus, amely idézet szerint Dávid az Urának nevezte. Hogyan nevezheti valaki urának a saját fiát?

A farizeusok nem tagadhatták meg, hogy Jézus kérdése komoly nehézségeket támaszt az ő álláspontjukkal szemben, de nem értettek meg belőle semmit. Nem értették meg, hogy Jézus emberi természete szerint Dávid leszármazottja, fia volt, de mint Isten Fia, Dávidnak feltétlenül Ura lett. Itt volt a farizeusok teológiájának a határa, ahol véget ért mindaz, amit Isten dolgaiból megértettek. Ezzel azonban azt is elárulták, hogy nincs joguk ítélkezni Jézus felett, vajon Ő-e a Messiás vagy sem. Ha az Ótestamentumnak a Messiásra vonatkozó kijelentéséből oly keveset értettek meg, akkor hogyan merészelik biztosan állítani azt, hogy Jézus semmiképpen nem lehet a megígért Messiás?

A NAGY LELEPLEZÉS

(Mt 23; Mk 12,38–40; Lk 20,45–47)

Ezeket a beszélgetéseket és tanításokat Jézus egy olyan beszéddel zárta be, amelyben teljes nyíltsággal és szigorúsággal feltárta a farizeusok bűneit. Azok után tette ezt, hogy három éven át szüntelenül megtérésre hívta a farizeusokat, de azok megtérés helyett következetesen támadásokkal és gyalázkodással válaszoltak. Üldözték Jézust, mindent elkövettek, hogy tőrbe csalják, hogy azután vádolhassák. Gyűlöletük végigkísérte Jézust egész Palesztinán, s igyekeztek ellene hangolni a tömegeket. Ez a szembenállásuk Jézussal már nem is emberi, hanem egyenesen sátáni volt. Az ítéletük megérett, amelyet Jézus az egész nép füle hallatára mondott ki.

Azzal kezdte a beszédét, hogy mindenekelőtt elismerte a farizeusok tekintélyét, tekintélyes helyzetét, de mélységesen elítélte az életüket és a példamutatásukat. Elkezdte sorolni a bűneiket.

1. Látszatkegyesség. Szép szavak mögött nem volt komoly cselekedet.
2. Dicsőségvágy. Mindent azért tettek, hogy az emberek lássák és dicsérjék őket.
3. Pénzsóvárság. Képesek voltak pénzért özvegyek házát is felemészteni.
4. Tanításaik szörnyű következményei: a tanítványaik még rosszabbak voltak, mint ők.
5. Határtalan felületesség. A kicsiny dolgokban ezerféle szabályt készítettek, de Isten törvényének a lényegével nem törődtek.
6. Álszentség. Olyanok voltak, mint a meszelt sírok.
7. Makacs szembenállás Isten igéjével. Ugyanúgy üldözték a prófétákat, mint elődeik tették. Sok ártatlan vért ontottak ki Isten nevében, amikor megölték azokat, akiket Isten követ gyanánt küldött Izraelhez. Csakhogy az ártatlan vér az égre kiált és Isten megfizetése nem marad el. Isten haragja megsemmisíti az ellenségeit.

Beszéde befejeztével Jézus kiterjesztette karjait a tömeg felett, és így folytatta: “Jeruzsálem, Jeruzsálem, ki megölöd a prófétákat, hányszor akartam a te fiaidat egybegyűjteni és te nem akartad. Íme a te házad emlékmű lesz. Mert mondom nektek, mostantól fogva nem láttok engem, míg azt nem mondjátok: Áldott, aki jött az Úrnak nevében!”

Néhány nappal előtte, Virágvasárnapon már énekelték ezt, de akkor öntudatlanul tették, nem tudva, hogy voltaképpen mit is tesznek. Amikor majd igazán megtérnek, s Jézust, az Üdvözítőt valóban úgy üdvözlik, mint Isten Küldöttjét, akkor lesz majd időszerű így dicsőíteni Jézust.

De ha nem ismerik fel idejében, akkor csak azon a napon ismerik fel, amikor már késő lesz. Akkor minden szem látni fogja őt, de az a nap rettenetes lesz azok számára, akik elkéstek.

TANULSÁGOK:

1. Jézus igazán a Krisztus. Emberi természete nem téveszthet meg bennünket, mert az a lélek, aki Benne, az ő emberi testében élt és megnyilatkozott ezer beszédben és csodában, kétségtelenül Isten Lelke volt. Ember nem tudott volna úgy élni, úgy szenvedni, és úgy feltámadni, majd mennybe menni, mint ahogy azt Jézus tette. Emberben nem lehet akkora bölcsesség, mint a 12 éves Jézusban is volt, s a későbbiek során csak kiteljesedett.
2. A hit és a hitetlenség egyaránt következményekkel jár. A tanítványok hite az üdvösséggel, a farizeusok hitetlensége pedig Isten haragjával járt együtt. Isten ítélete nem marad el akkor sem, ha Isten türelme az ítélet napját még visszatartja. A hitetlenség addig sem teszi boldoggá azokat, akik nem hisznek, de akik hisznek, azok már most is boldogok.

56. TANÍTÁSOK ÉS JÖVENDÖLÉSEK

A GÖRÖGÖK

(Jn 12,20–50)

Ugyanannak a keddi napnak a délutánján még sokszor beszélt Jézus, hol a sokasághoz, hol a tanítványaihoz intézve a szót. János evangélista leírja azt a beszélgetést, amelyet néhány göröggel folytatott.

Már késő délután volt, amikor néhány görög közelebbről szeretett volna megismerkedni Jézussal. Pogány eredetük ellenére is Izrael Istenében hittek, azért is tartózkodtak a jeruzsálemi templomban, pontosabban a pogányok udvarának nevezett templomrészben. Annak a pogány világnak a képviselői voltak, amelyik a Földközi-tenger partvidékén élt és görögül beszélt, és a görög isteneket imádta.

Jeruzsálembe a Páska megünneplése céljából érkeztek, s mivel gyakran hallották emlegetni Jézust, csodatetteit és tanításait, ellenállhatatlan vágy támadt bennük az iránt, hogy személyesen is megismerjék azt a nevezetes, csodálatos embert. Tartottak tőle, hogy nem lesz könnyű elérni, hogy személyesen fogadja őket, megkérték tehát Jézus egyik tanítványát, Fülöpöt, hogy járjon közben az érdekükben. Fülöp vállalta a közbenjárást, de látva Jézus rendkívüli elfoglaltságát, nem mert odamenni hozzá, hanem elmondta Andrásnak, Péter öccsének, miről is lenne szó. András neve nem hiába jelenti azt, hogy ,,Bátor", bátrabbnak is bizonyult, belekarolt Fülöpbe, és együtt mentek az Üdvözítőhöz.

Úgy lehet elképzelni az egész jelenetet, hogy a görögök szorosan András és Fülöp mögött közeledtek Jézushoz, mert amint Jézus végighallgatta a tanítványok közvetítő szavait, azok már ott is álltak Jézus előtt. A szavak tehát, amelyeket Jézus mondott, részben a tanítványoknak, részben a görögöknek szóltak. A továbbiakra nézve tudni kell, hogy az evangéliumok nem szóról szóra tartalmazzák Jézus beszédeit. Szó szerinti feljegyzésre egyszerűen nem volt lehetőség. Egyikük sem úgy állt Jézus mellett, mint egy íródeák, aki

gyorsírással vagy egyéb módon minden szót feljegyzett volna. A későbbi feljegyzésre Jézus gondolatai kerültek, a beszédek lényege; természetesen a leglényegesebb részek minden bizonnyal szó szerinti leírásban. Ezt igazolják az evangélisták néha egymástól eltérő, néha szó szerint megegyező feljegyzései. Minden bizonnyal sokkal többet mondott Jézus a görögökkel folytatott beszéde során, mint amennyit az evangélista feljegyzett. Annál inkább meg kell becsülnünk, és meg kell vizsgálnunk minden szót, ami ránk maradt az evangélista jóvoltából és Isten akaratából.

Amikor Jézus a görögökre tekintett, megtelt örömmel. Talán már maga előtt látta a pogányok beláthatatlan tömegeinek első képviselőit, akik Hozzá jöttek és azokat, akik majd jönni fognak. Ha Izrael elveti a Messiást, megdicsőítik majd a pogányok és mostantól fogva övék is lesz az Isten országa.

De abban a pillanatban, ahogy ezt átgondolta, tudatára ébredt annak; hogy mindez csak azon az áron következhetik el, hogy ő odaáldozza magát a Kereszten, engesztelést szerezve a világ bűneire. El is mondta a görögöknek, hogy olyan lesz az ő áldozata, mint a vetőmagé, amelynek előbb önmagát kell halálba adnia, csak utána hozhat sok új gyümölcsöt, gazdag termést. Ahhoz, hogy az egész világ áldásokat nyerhessen, Neki, vetőmagként meg kell halnia. A tanítványainak szánva beszélt még az önmegtagadásról, amely nélkül senki sem lehet Jézus követője, Isten szolgája. De megmondta azt is, hogy ahol Ő lesz, ott lesznek az ő szolgái is, tehát az a közösség, amelyet az engedelmes hit teremt az Úr és szolgái között, az örökkévalóságban is megmarad.

Jézus lelke mélyéig megrendült, amikor a halálára gondolt, de mert tudta, hogy azért jött e világra, így imádkozott: ,,Atyám, dicsőitsd meg a Te nevedet". Nem azt kérte Istentől, hogy mentse meg őt a haláltól, hanem azt, hogy az ő, Jézus szenvedéseit és halálát fordítsa a maga dicsőségére.

Abban a pillanatban hang hallatszott az égből: ,,Megdicsőítettem és meg is fogom dicsőíteni." A tömeg nem értette az égi hangot: találgatták: az egyik angyal hangját vélte hallani, a hitetlenkedők pedig mennydörgésre gyanakodtak. Jézus értette az égi szózat jelentőségét, ami abban rejlett, hogy elkezdődött az ítélet Sátán és a halál felett, s jóllehet még hosszú időn át rettegésben tartja az embereket, mindenki tudhatja, hogy bukása elkezdődött, és egy napon tökéletesen beteljesedik.

TANULSÁGOK:

1. A közvetítés, közbenjárás Isten és az emberek között, minden keresztyén számára feladat. Amit Fülöp és András tett, az azóta is tanítványi kötelesség. Akik a hit gyakorlásában járatlanok, rászorulnak a jártasabbak támogatására. Mindent tanulni, gyakorolni kell, az Istenhez való közeledést, a Jézussal való személyes, lelki találkozást is. A hitben járatlanokat nem szabad megszólni, lenézni, lekicsinyelni, sőt tapintatosan vezetgetni, bátorítani kell őket. Külön és velük együtt mondott imádságokban kell készítenünk a Jézushoz vezető útjukat. Természetesen ez a fajta közbenjárás nem azonos azzal a közbenjárással, amelyet, mint egyetlen Közbenjáró, Jézus, mint Főpap végez értünk emberekért, mint Istennek ama Báránya, aki életét adta a világ bűneiért. A mi szolgálatunk ahhoz képest csupán előkészítő jellegű.
2. Isten igéje mindenkinek szól. Zsidóknak és nem zsidóknak, görögöknek, rómaiaknak, mindenféle pogányoknak, akik bárhol a világon élnek. Jézus mindenhová elküldte a tanítványait, apostolait, hogy hirdessék az evangéliumot minden teremtménynek, mert ,,Istennek az az akarata, hogy minden ember üdvözüljön és az igazság ismeretére

eljusson" (1Tim 2,4). Nincs olyan ember, aki ne haszonnal hallgathatná azt, amit Jézus mond, tanácsol, kínál.

3. Isten országa is mindenkié. Mindenki bemehet abba, ha megtalálja az Ajtót, Jézus Krisztust. Aki Őbenne hisz és Általa közeledik az Atyához, az Isten országának a polgára lehet. Amit Izrael bezárt, leszűkített, kisajátított a maga népi, nemzeti, faji körére, azt Jézus kinyitotta és mindenkit meghívott abba.
4. Akiben engedelmes hit van, az Jézussal egy test és egy lélek, olyan élő közösségben van Vele, mint a test tagjai a fejjel. Annak a közösségnek nincsenek korlátai, határai, sem a térben, sem az időben. Amíg itt a földön gyakoroljuk az engedelmes, szolgáló hitünket, addig Jézus van velünk minden napon, ha pedig elvégeztük küldetésünket, akkor mi leszünk ott, ahol Jézus van: ,,Ahol én vagyok, ott lesz én szolgám is".

KÉRDÉSEK:

1. Kik voltak a görögök? Hogy kerültek Jeruzsálembe?
2. Miért akartak beszélni Jézussal?
3. Csak a kíváncsiság ösztönözte őket, vagy valami más is?
4. Miért kellett ehhez a találkozáshoz közbenjárókat kérni?
5. Ma is kell-e közbenjáró, ha valaki Jézussal akar találkozni?
6. Hogy fogadta Jézus a görögök közeledését? Mi volt az első szava?
7. Mit válaszol Jézus a görögök kérdésére? Csak a görögöknek szólnak-e a szavai?

A SZEGÉNY ÖZVEGY KÉT FILLÉRJE

(Mk 12,41–44; Lk 21,1–4)

Márk és Lukács egyaránt leírta azt az esetet, amelyik ugyanannak a napnak a folyamán történt, közvetlenül azután, hogy Jézus keményen megbírálta a farizeusokat és az írástudókat, mert felemésztik az özvegyek házát, vagyis megvesztegethetők, uzsorások és csalók. Tehát közvetlenül ezután történt, hogy egy olyan szegény özvegy, a templomban adakozott.

Ez az özvegy nem úgy tett: úgy vélte, hogy a kegyes emberek kegyetlenül bántak vele, de Isten nem tett vele rosszat, Isten szeretete a történtek ellenére is megmaradt benne.

Csendes, minden feltűnés és hivalkodás nélkül helyezte adományát a perselybe. Nem sokat, két olyan pénzdarabot, amelyiknél kisebb értékű pénz nem volt abban az időben. Viszont az volt mindene. Mindenét odaadta. Hogy másnap mit eszik, azt még nem tudta, de hitt benne, hogy Isten majd gondoskodik róla.

Jézus ezt látta meg. És ezzel együtt azt is meglátta, hogy a gazdagok nagyobb összegeket adnak, de még többet tartottak meg maguknak. Nem az adományok hatották meg, hanem az a lelkület, amellyel az özvegyasszony adakozott.

KÉRDÉSEK:

1. Milyen sorsa volt Jézus korában egy özvegynek?
2. Hogy bántak az özvegyekkel a farizeusok?
3. Mit ért Jézus korában két fillér? Sokat vagy keveset?
4. Mi az igazi adakozás?

A VISSZAJÖVETELRŐL SZÓLÓ BESZÉD

(Mt 24; Mk 13; Lk 21,5–36)

A hosszú, fárasztó nap estéjén mindenki hazaindult a templomból. Jézus is kiment az egyik kapun, s az Olajfák hegye felé vette az útját, együtt a tanítványokkal. Amikor a csodálatos mívű kapun áthaladtak, nem állhatta meg szó nélkül az egyik tanítvány, hogy ki ne fejezze csodálatát a remek épület láttán. Jézus gondolatai azonban éppen akkor egészen máshol jártak: arra gondolt, hogy ez a város, ez a nép nem kerülheti el Isten ítéletét. Utolsónak lépett ki a templomból, amely éppúgy nem kerüli majd el az ítéletet, mint a város többi épülete. A Főpap kiment a templomból...

Lassan, hallgatagon mentek át a Kidron völgyén, majd felkapaszkodtak az Olajfák hegyének oldalán, amikor felérve visszatekintettek: ott látták a Sion hegyén épült Jeruzsálemet, a templomot, a fehér palotákat. Minden olyan szép volt, mint a mesében. Az egyik tanítvány megkérdezte: Mikor következik be a templom pusztulása? Milyen előjele lesz Jézus visszajövetelének? Milyen előjele lesz a világ végének? Ez a három esemény a tanítványok gondolatvilágában egybeesett. Nem sejtették, hogy azok között évszázadok, évezredek fognak eltelni.

Jézus adós maradt válaszában az időpont megjelölésével. Az időpontról egyedül az Atya tudott, s nem bízta Jézusra, hogy arról beszéljen. De az előjelekről annál többet mondott. S bár időben messze esik egymástól Jeruzsálem pusztulása és a világ vége, mégis egybefogta a kettőt abban az értelemben, hogy a lényege mindkettőnek ugyanaz. Jeruzsálem pusztulása a világ elmúlásának kezdete.

Jézus beszéde két főrészre osztható: az elsőben az előjelekről beszélt, amelyek megelőzik a pusztulást, a második részben pedig a felkészülés fontosságáról szólt.

1. Az előjelek között

a) Elsőnek az üldözéseket említette. Hamis messiások, világmegváltók lépnek majd fel, akik szörnyű háborúkat okoznak a földön.

b) A gyülekezetek sorsáról beszélt azután. Lesznek üldözések, hitehagyások, mégis terjedni fog az egyház hite, és eljut minden nép közé.

c) Nagy szerencsétlenségek lesznek, Jeruzsálemben és a nagyvilágban egyaránt, amelyet hamis megváltók igyekeznek majd kihasználni, de igazi megváltást nem tudnak adni.

d) Végül a visszajövetelt közvetlenül megelőző eseményeket mondta el: a nap elsötétül, a csillagok lehullanak, szétrobbannak, s az emberek meglátják az Ember Fiának jelét az égen. S azok, kik üldözték Jézust, kétségbeesetten jajveszékelnek.

2. A visszajövetelt éberen kell várni

Ez volt Jézus beszéde második részének tartalma. Jézus úgy jön majd vissza, mint egy nagy úr, aki távoli utazásáról jön meg. Számba veszi, hogyan állták meg helyüket azok a szolgái, akikre időközönként mindenét rábízta.

Mindezzel Jézus nem elégítette ki a tanítványok kíváncsiságát, de adott nekik egy parancsot, amelyik minden válasznál hasznosabb volt akkor és azóta is: éberen, feszülten kell várni Krisztus visszajövetelét, mert ítélni jön élőket és holtakat.

TANULSÁGOK:

1. Az adakozásnak két feltétele van: az egyik az Isten iránti hála, a másik az Istenbe vetett bizalom. Adni Istennek tetsző módon és mértékben csak azok tudnak, akikben megvan az Isten áldásainak a meglátása, és az Isten gondviselő szeretetének a hite.
2. Isten nem az adomány nagyságát, hanem az adakozó lelkületét nézi. Nem a mennyit, hanem a hogyant vizsgálja. Az adomány nagysága az adakozó lelkületének tükörképe.
3. Krisztus visszajövetelét mindennap várni kell! Az időpont vizsgálata haszontalan, az előjelek túlértékelése, sorba állítása hasonlóképpen. Tudni kell, hogy Krisztus visszajövetele naponként esedékes. Nem beszélve arról, hogy a mi halálunk is bármelyik pillanatban bekövetkezhet s mi megelőzve Krisztus visszajövetelét elébe állunk, hogy megítélje, hűek voltunk-e a kevésen.

KÉRDÉSEK:

1. Mi a sorsa annak a templomnak, amelyből Jézus végleg kivonul?
2. Milyen jelei lesznek az Úr visszajövetelének?
3. Mi a hívő ember dolga az Úr jövetelének várásában?

57. HÁROM PÉLDÁZAT A VÉGRŐL

A TÍZ SZŰZ

(Mt 25,1–13)

Jézus három példázatot mondott el a visszajövetelével kapcsolatban.

Az első példázatban ahhoz hasonlította a visszajövetelét, ahogy egy vőlegény érkezik menyasszonya házához. Júdeában késő este szokott megérkezni a vőlegény, barátainak és ismerőseinek a kíséretében. Fejedelmi módon kiöltözve, lehetőleg lovon ment. Ilyen vőlegényhez hasonlította magát az Üdvözítő.

A menyasszony feladata pedig az volt, hogy tíz leánybarátja kíséretében illő módon fogadja az érkező vőlegényt. A lányok lámpást is vettek magukhoz, amelyet bot végére akasztottak. A menyasszony tehát a tíz leány kíséretében kiment a házból, és előrement azon az úton, amelyen a vőlegényes menet érkezését várták. Valahol, alkalmas helyen, leültek az út mentén, és vártak. Jézus példázata szerint is kiment egy ilyen menyasszonyi menet az útra, és letelepedtek. Mivel késett a vőlegény és csoportja, telt-múlt az idő, az éberség egyre alábbhagyott bennük, majd egészen elfogyott. Elaludtak.

Éjfél tájban járt már az idő, amikor felhangzott a vőlegény kíséretének a hangja. Jön a vőlegény! A tíz lány felriadt és gyorsan igyekeztek meggyújtani a lámpásukat. Kiderült azonban hogy ötnek nagyon kevés olaj volt a lámpásában s az időközben elfogyott. Tartalékolajat pedig nem vittek magukkal. Bizony nagy gondatlanság, nagy hanyagság volt tőlük. Megpróbáltak kölcsönkérni azoktól a lányoktól, akiknek vígan égett a lámpásuk, de azok nem adhattak, mert akkor az ő lámpájuk aludt volna ki. A nagy napon már senki sem segíthet a másik emberen.

Ha valakit felkészületlenül talál Krisztus visszajövetele, azon akkor már nem fog segíteni senki.

Eközben megérkezett a vőlegény, a lányok elébe mentek az égő lámpásokkal, és üdvözölték a vőlegényt. A másik öt lány pedig mindenfelé járkált, hogy valahol olajat szerezzenek maguknak, de sehol sem kaptak. Végül is sötét lámpással tértek vissza a menyasszonyos házhoz, ott azonban akkor már zárva találták az ajtót, amelyet a vőlegény menete után becsuktak. Megpróbált az öt lány mindent, zörgettek, kiáltoztak, de csak egy hangot hallottak belülről: ”Nem ismerlek Titeket!"

TANULSÁGOK:

1. Jézus Krisztus visszajövetele nem azonnal következik be, hanem hosszabb idő eltelte után. Nem az a fontos, hogy az időpontját kiszámítsuk, hanem az, hogy készen legyünk, bármikor érkeznék is meg. Egy bizonyos: visszajön, egyszer megérkezik. Nem szabad tehát meglankadni a várásban.
2. Krisztus várásának legfontosabb feltétele az, hogy legyen hit a szívünkben. Krisztus, amikor beül az ítélőbírói, királyi székébe, egy dolgot fog számonkérni, a hitet: ”Az embernek Fia amikor visszajön, talál-e hitet a földön?" A hitről addig kell gondoskodni. Akkor már késő lesz minden, azon a napon már senki sem tud segíteni rajtunk. Addig azonban egymás hitéből mindenkinek a hite épülhet. S aki kér, annak Isten késedelem és szemrehányás nélkül ad hitet.
3. Isten egyházát a Krisztus visszavárása tartja feszültségben. Ez a legfőbb reménység és vigasz forrása. Az erről elfeledkező egyház megüresedik.

KÉRDÉSEK:

1. Hány példázatot mondott Jézus az Ő visszajöveteléről?
2. Melyek ezek a példázatok?
3. Milyen volt egy lakodalmi előkészület Jézus korában?
4. Hogy várta a menyasszony a vőlegényt?
5. Előfordult-e, hogy késett a vőlegény?
6. Mi volt a bűne az öt szűznek?
7. Hogy kell várni ma is az Urat?

A TALENTUMOK

(Mt 25,14–30)

A második példázatban, amelyik egyébként hasonlít a minákról szóló példázatra (Lk 19,11-27), de alapgondolatában is és részleteiben is jelentősen különbözik attól. Egy emberről van szó, aki külföldre utazott. Mielőtt útra kelt volna, pénzt adott az alkalmazottainak, hogy távolléte alatt kereskedjenek a rájuk bízott pénzzel. Az egyiknek 5 talentumot adott, a másiknak kettőt, a harmadiknak egyet.

A talentumokot súlymértékként használták, amellyel az ezüstöt is mérték. Néhány gramm eltéréssel egy talentum 59 kiló ezüstöt jelentett. Tehát az, aki mindössze egy talentumot kapott, az is rendkívül jelentős tőkével indulhatott a kereskedelmi életben. Amikor a gazda visszatért hosszú útjáról, kiderült, hogy az, aki 5 talentumot kapott tőle, megduplázta a rábízott értéket, másik öt talentumot szerzett. Érthetően dicséretet kapott: „Kevésen hű voltál, sokra bízlak ezután, menj be a te uradnak örömébe”. Ugyanazt a dicséretet kapta az is, akire két talentumot bízott az ura, mert másik két talentum hasznot szerzett vele.

Egészen más volt a helyzet a harmadik szolgával, aki a rábízott talentumot elrejtette biztos helyen, szándékosan nem használta fel semmire, nem is kísérelte meg, hogy hasznot hajtson vele. Miért nem követte a másik kettő példáját?

Amikor el kellett számolnia, elővette az egy talentumot, elébe rakta az urának és szemébe mondta, hogy nem is akart hasznot hajtani neki a rábízott pénzzel. Ez a szemrehányás azért hangzik különösnek, mert a példázat addigi részében a gazda rokonszenves, rendes embernek tűnt, aki barátságos és jószándékú. Minden bizonnyal az is volt, csupán ez harmadik szolga akarta vádaskodásával leplezni a maga lustaságát és tétlenségét.

KÉRDÉSEK:

1. Mi volt a talentum?
2. Mennyit ért egy talentum?
3. Mi a különbség az „egytalentumos” szolga és a másik kettő között?
4. Miért mondja a Gazda gonosznak az „egytalentumost”?
5. Lopott, vagy „csak” lusta volt? Esetleg a „számlájára írható” még más is?
6. Mikor lesz a mi „végelszámolásunk”?

AZ UTOLSÓ ÍTÉLET

(Mt 25,31–46)

Ebben a példázatban azt mutatta be Jézus, hogy miben is áll a tálentumok hasznosítása: nem szó szerinti kereskedést kell folytatniuk Jézus követőinek, Isten szolgáinak. Hanem könyörületes szívvel segíteniük kell mindenkin, akin csak lehet, bármiféle segítségre szoruljon is a másik ember. Előre megmondta Jézus, mit fog mondani a végső nagy ítélet napján azoknak, akik embertársaikkal jót tettek, s mit mond majd azoknak, akik életük folyamán bebizonyították, hogy nem volt valóságos kapcsolatuk, igazi közösségük Jézussal. A jóknak azt mondja, hogy amit a rászoruló emberekkel tettek, azt vele, Jézussal cselekedték meg, akik pedig nem tettek jót, azok vele, Jézussal szemben voltak irgalmatlanok, részvétlenek.

TANULSÁGOK:

1. Az Istentől kapott képességeket használni és hasznosítani kell. A henyeség, lustaság, dologkerülés bűn Isten ellen, s nem egyeztethető össze a kegyességgel.
2. Nem azt kell nézni, hogy másoknak mit adott Isten, hanem azt kell megbecsülnünk, amit nekünk adott. Más arról számol majd el, amit kapott, mi majd arról adunk számot Istennek, amit ránk bízott. Úgy sáfárkodjunk a ránkbízottakkal, hogy dicséretet kapjunk az igazságos Bírótól.
3. Istentisztelet és emberszeretet ugyanannak az egy dolognak a két oldala. Azért van az, hogy aki egy rászoruló emberrel jót tesz, az Istennel magával tesz jót. Ebből következik, hogy Istent csakis az emberek között és nem a világtól elvonulva lehet szolgálni.
4. Isten a végső ítéletben minden emberen a szeretet gyakorlását kéri számon. A minden ember iránti szeretet alapja, forrása az a hit, hogy akik egy Atyának a gyermekei, azok bármilyen magatartást tanúsítanak is egymás iránt, egymásnak testvérei. A szeretet gyakorlására Isten minden embert képessé tett: az egyiket nagyobb mértékben, a másikat kisebb mértékben, de a szeretet képessége minden ember szívébe oltott tálentum. A szeretetet kell sokasítani a világban. Ebből van Isten haszna, ebből van az

emberiségnek is a legnagyobb haszna. Ebből lesz Istennek dicsőség, az emberek közt pedig békesség és közösség.

KÉRDÉSEK:
1. Az utolsó ítéletkor mi az Úr panasza?
2. Mi alapján küldi el a bal keze felől állókat?
3. Mi a szerepe a jótettnek az életünkben?

58. EBÉDEN SIMON FARIZEUS HÁZÁBAN

A SZANHEDRIN HATÁROZATA

(Mt 26, 1-5; Mk 14, 1-2; Lk 22, 1-2)

A keddi nap elmúlt, szerda következett. Ezen a szerdán említette Jézus első ízben a tanítványainak, hogy melyik napon fog meghalni.

Ugyanazon a napon ülésezett a Szanhedrin Jeruzsálemben, Kajafás palotájában. Kajafás Kr. u. 18-tól 36-ig volt főpap. Nem megszokott ülés volt az, mert rendesen a templomban tartották az üléseket. Nyilvánvalóan kerülni akarták a feltűnést. Titokban gyűltek tehát egybe, és elhatározták, hogy Jézusnak meg kell halnia. Azt is megtárgyalták, milyen módon lehetne legbiztosabban tőrbe csalni, és megölni. Ezek a tekintélyes, hatalmas zsidók, akiknek az egész államapparátus rendelkezésükre állt, a szívük mélyén féltek Jézustól.

KÉRDÉSEK:
1. Milyen nagy dolgok történtek két nappal a húsvét előtt?
2. Milyen határozatot hozott a nagytanács?

BETÁNIÁBAN

(Mt 26, 6-13; Mk 14, 3-9; Jn 12, 1-8)

Jézus a szerdai napot Betániában töltötte. Barátai ebédet készítettek az egyik Simon nevű farizeus házánál, aki leprás volt. A házigazdáról nem tudunk közelebbit. Részéről tehát a hála bizonysága volt a nagyszabású, lakomának is beillő ebéd.

Simon farizeus házánál Jézus baráti köre gyűlt egybe. János külön kiemeli, hogy Lázár ott volt a vendégek között. Megemlíti még továbbá Mártát, aki bizonyosan a farizeus házában is segédkezett a konyhában, mint közismerten szorgalmas, ügyes nő.

Akik ott voltak, mind nagyon sokat kaptak Jézustól. Nem szorul hát magyarázatra, miért volt mindenki vidám és jókedvű. Mária akkor érkezett, amikor a többiek már együtt voltak. Ez a Mária Lázár testvére volt. Hozott magával egy drága alabástromtartót, amely hosszúkás alakban készült, szűk nyakkal. Olajat, drága illatos kenetet tartottak benne, s a szűk nyakán át cseppenként használták el belőle a drága kenetet. Mária szelencéjében nárdusolaj volt, a legdrágább, ami Palesztinában kapható volt: Észak-Indiából szállították, mert a Himalája

lejtőin termelték egy növény gyökeréből. Mária nárdusolaja csaknem 10 deka súlyú, tehát igen nagy mennyiség volt, az értéke rendkívül nagy.

Máriának nem az volt a szándéka, hogy néhány cseppet elhasználjon belőle a maga illatosítására, hanem egészen mást gondolt. S amit gondolt, meg is tette: Általános elrökönyödésre letérdelt Jézus mellett, egy ütéssel letörte az alabástromedény nyakát és az összes olajat Jézus fejére csorgatta, majd ami még benne maradt, Jézus lábára kente, majd kibontotta a haját s azzal törölte meg Jézus lábát. Amikor elvégezte, amibe belekezdett, csendesen ülve maradt Jézus lábainál, mint egy gyermek: nyugodt volt, mert kimutatta, mennyire szerette az Üdvözítőt.

Az olaj illata betöltötte az egész házat. Sajnos Mária lelkülete már nem töltötte be a vendégek szívét, mert alighogy a meglepetés nyomán támadt dermedtség felengedett, elkezdtek suttogni, morogni: „Mire jó az ilyesmi? Micsoda pazarlás! Nem lett volna értelmesebb dolog eladni és az árát a szegényeknek adni?" Júdás gyorsan kiszámította, hogy egy munkás évi keresetével is felért volna.

A tanítványok sajnos mind egyöntetűen ellene nyilatkoztak, vagy ellene éreztek annak, amit Mária tett. Nem volt érzékük a iránt, hogy amikor valakiben nagy a szeretet, akkor mindenét kész odaadni annak, akit szeret. A szívét akarja odaadni.

Azt sem értették meg, mi ment végbe ennek az asszonynak a szívében. Nem értették meg, hogy Jézus ennyi kincsnél sokkal, sokkal többet érdemel tőlük is.

Júdás kritikája érthető, mert János leleplezése nyomán tudjuk, hogy tolvaj volt, gyakran ellopott a közös kasszából, amelyet rábíztak. Milyen kár, hogy a tanítványok a dolog megítélésében nem Mária, hanem Júdás oldalára álltak. Jézus volt az egyetlen, aki nyomban védelmébe vette Máriát. Elmondta, hogy Máriát nem szabad bántani amiatt, hogy Jézussal így tett. Azután így folytatta: „A szegények mindig veletek lesznek, de én nem leszek mindig veletek. Ő előre bebalzsamozta a testemet, már a temetésem előtt." Arra utalt Jézus, hogy a temetések után szokásos volt drága kenőcsökkel, olajokkal bebalzsamozni a holttesteket, s olyankor senki sem sajnálta, amit felhasználtak. Pedig az, akire rákenték, már semmit sem kapott, semminek sem örülhetett, amit rááldoztak.

Végül azt mondta Jézus: „Mindenütt, ahol majd az evangélium prédikáltatni fog, az egész világon meg fognak emlékezni arról, amit ez az asszony tett velem". Amikor a Szanhedrin ülésezett, amikor még tízezrek ábrándoztak a Messiásról, amikor a tanítványok még semmit sem értettek Jézus szenvedéséből és halálából, ez az asszony a szívében érezte, mi fog történni, és még életében megmutatta Jézusnak, mennyire hálás neki. Ő volt az egyetlen, ki megkenhette Jézus testét illatos olajjal: a húsvéti asszonyok, akik fűszerekkel és olajokkal mentek a temetőbe, már nem találták Jézus testét.

TANULSÁGOK:

1. Akiben igazi szeretet van, az nyugtalan addig, amíg újra meg újra ki nem mutatja a szeretetét. Mária csak akkor nyugodott meg, amikor az olajat Jézusra önthette. A szeretet mindig tettekre serkentő erő. Ahol ez az erő nem működik, ott a szeretet vagy meghidegült, vagy egészen kihűlt. Isten iránti szeretetünket is újra meg újra tettekkel kell megmutatnunk.
2. Akiben az igazi szeretet van, mindenét szeretné odaadni annak, akit szeret. Mária nem néhány cseppjét, hanem az egész olaját áldozta oda Jézusnak. Neki nem volt drágább kincse, a nárdusolajat adta tehát. Isten is mindenét adta, amikor a világot szerette, Fiát adta.

3. A szeretet Isten gyermekei számára is állandó és nehéz feladat. Nemcsak Júdás, de a többi tanítványok is ellenezték a szeretet nagy áldozatát. Rosszul vizsgáztak. Vigyázni kell, nehogy rosszul vizsgázzunk a szeretetből, az áldozatkészségből és mások szeretetből fakadó tetteinek megítéléséből.

KÉRDÉSEK:
1. Ki volt a leprás Simon? Milyen kapcsolata lehetett Jézussal?
2. Kik jöttek össze házában? Kik voltak ott – a szűkebb családon kívül?
3. Milyen rendkívüli esemény zavarta meg az ünnepi lakomát?
4. Mit tudunk Máriáról? Ki volt? Milyen volt a viszonya Jézussal?
5. Mi az alabástrom, és mi volt a nárdusolaj?
6. Mennyit érhetett Mária adománya?
7. Kik háborogtak e látványon?
8. Hogy fogadta Jézus Mária áldozatát?
9. Mi a mértéke a szeretetből hozott áldozatnak?

JÚDÁS ÁRULÁSA

(Mt 26, 14-16; Mk 14, 10-11; Lk 22, 3-6)

A betániai eset megérlelte Júdás szívében az árulás gondolatát, amely régóta ott lappangott benne. Azon a napon végleg elhatározta, hogy Jézust a főpapok kezére adja. Egy csendes estén felkereste őket és közölte velük, hogy ismeri Jézus tartózkodási helyét, ahol biztosan kézre keríthetik. De mielőtt bármi közelebbit mondott volna erről, feltette a kérdést: „Mit adtok ezért nekem?” A főpapok nagyon megörültek az ajánlatnak, illetve a bejelentésnek. Közölték Júdással, hogy a szent templomi pénzből 30 ezüstöt hajlandók adni neki. Nem volt valami magas ár, ennyit adtak a piacon egy felnőtt férfi rabszolgáért. Sem Júdás, sem a főpapok nem gondoltak arra, hogy Zakariás próféta annak idején már megjövendölte, hogy ennyi lesz a Messiás elárulójának a jutalma (Zak 11,12). A pénzt természetesen nem adták át Júdásnak. A főpapok kapzsik és óvatosak voltak, csak a biztos zsákmányért voltak hajlandók fizetni. Az alku azonban megköttetett.

Nehéz megérteni, miért is szánta rá magát, egyáltalán, hogyan jutott el Júdás oda, hogy elárulja Jézust. Amikor Jézus a tanítványok közé őt is elhívta, senki sem talált volna rajta kifogásolni valót. A későbbi magatartása, viselkedése sem volt gyanús. Ki gondolta volna, hogy a szíve mélyén semmi köze nincs a Mesterhez?

Minden bizonnyal nagy álmai, reményei voltak Jézussal kapcsolatban: hatalmat és gazdagságot remélt elérni Jézus révén, nem Isten országának a dolga érdekelte. Karrierista volt a maga módján. Mindaddig kitartott Jézus mellett, míg Jézus meg nem győzte arról, hogy a szenvedéseket nem jelképesen, hanem valóságosan akarja vállalni, és hogy valóban meg akar halni.

Amikor a betániai Máriával kapcsolatban a saját temetését emlegette, akkor jutott el a tetőpontjára az ellenkezése és a csalódása. Látta, meggyőződött róla, hogy Jézus elhatározása halálosan komoly. Nincs többé remélnivaló, nincs keresnivaló Jézus mellett!

Már az első alkalommal is nehezére esett hallgatni Jézus szavait a szenvedésről és a haláláról (Jn 6,70) de még Jézus mellett maradt, bár a szeretet már kihalt a szívében. Most azonban már számára sem maradt más, mint vagy vállalni a Mester sorsát, vagy menekülni a süllyedő hajóról, menteni a maga életét és keresni rajta, amennyit még lehet. Amennyit

tudott, még ellopott a közös kasszából, azután megindult a főpapokhoz. Az ördög egészen hatalmába kerítette a szívét: a pénz szerelme győzött minden más érzése felett!

TANULSÁGOK:

1. Nincs tiszta, tökéletes az egyház. Aki az egyháztagokkal akarja megmérni az egyház értékét, az téves eredményre jut, mert esetleg Júdást is ott találhatja. Az egyházról nem az egyes emberek szerint kell ítélni. Jézus Krisztus a mérce. Az egyház értékét Krisztus adja meg. Az egyház tagjai pedig elhívott, kiválasztott emberek, akiknek naponta bűnbánatra és megtérésre van szükségük.
2. Akit csak a számítás köt Isten ügyéhez, az feltétlenül csalódni fog Istenben is és Isten ügyében is. Ne azért legyünk egyháztagok, hogy a számításaink biztosabban beváljanak, Isten kegyeibe jobban beférkőzzünk, hanem azért, hogy megértsük Isten akaratát, azt, hogy miben kell nekünk Őt szolgálnunk.
3. A pénz túlzott szeretete minden rossznak a gyökere. Előbb-utóbb mindenkit sokféle rosszra visz.

KÉRDÉSEK:

1. Mi váltotta ki Júdás árulását?
2. Mennyit ért a 30 ezüst?
3. Az egyházhoz való tartozás lehet „ugródeszka” a világi előhaladásban, esetleg „belépőjegy” a mennyországba?

59. AZ UTOLSÓ VACSORA

AZ ELŐKÉSZÜLET

(Mt 26, 17–19; Mk 14, 12–16; Lk 22, 7–13)

Felvirradt Nagycsütörtök, a kovásztalan kenyerek első napja. A Páska ünnep után hét napon keresztül, a mózesi törvényeknek megfelelően, egész Izraelben mindenki kovásztalan kenyeret evett. A kovásztól való tartózkodásnak nem csupán az emlékezés volt az oka, amellyel visszaemlékeztek arra, milyen sietve vonultak ki Egyiptomból atyáik, úgyhogy az asszonyok nem értek rá a kovásszal bajlódni, hanem mélyebb értelme is volt: a kovász a bűn jelképe volt Izraelben, amely a szívben sokféle bűnt erjeszt: a bűn kovászát kell eltávolítani, távol tartani a szívtől (1Kor 5,7)

A kovásztalan kenyerek első napján azt kérdezték Jézustól a tanítványok: hol fogyasszák el a Páska vacsorát? Vagyis hol egyék meg a Páskabárányt az Egyiptomból való kiszabadulás emlékére, az ősi szokásnak megfelelően?

Jézus idejében az volt a szokás, hogy minden család külön, saját körében ülte meg ezt az ünnepet. Mindegyik család gondoskodott idejében megfelelő bárányról, négy nappal az ünnep előtt elkülönítették, majd felvitték az ünnep első napján a templomba, s annak előudvarán vágták le. Végeláthatatlan hosszú sorban vitték akkor a bárányokat a templomba. Az egyik zsidó történetíró leírja, hogy Kr. u. 66-ban 250 000 bárányt vágtak le egyetlen napon a templomban. Jézus idejében sem lehetett másként.

A levágott bárányt ki-ki hazavitte, otthon megsütötték, de faggyúját a templomi oltáron égették el, mint égőáldozatot. Az elkészítésnél nagyon kellett ügyelni arra, hogy a báránynak egyetlen csontját se törjék el. A húshoz lepényeket is sütöttek, 30 cm átmérőjű, lapos, kerek tésztákat. Keményre sütötték úgy, hogy törni lehetett. Végül keserű zöldségfélét is főztek, Izraelnek Egyiptomban elszenvedett sok keserűségének az emlékére, végül gyümölcskompóttal zárták a Páska vacsorát. A bor sem hiányozhatott: a Palesztinában szokásos vörös bort itták, vízzel vegyítve.

Amikor a tanítványok megkérdezték Jézustól, hogy hol fogják elfogyasztani a Páska vacsorát, Jézus megbízta Pétert és Jánost, hogy menjenek be a városba a kapun át. Ott találkoznak egy emberrle, aki egy korsóban vizet visz. Menjenek utána, amíg csak be nem megy egy házba. Annak a háznak az urával közöljék, hogy nála költi el Jézus, tanítványaival együtt, a páska vacsorát.

A vacsora az ő utolsó vacsorája volt, azt zavartalanul akarta elkölteni a tanítványaival.

Péter és János a Mester utasításainak megfelelően cselekedett. A megtalált ház gazdája házának legszebb szobáját jelölte ki Jézus és társasága számára. A nevét nem tudjuk, de Jézus egyik követője lehetett.

Nem tudták, hogy másnap Jézus megholt teste lesz a kezük között, Isten Bárányáé.

TANULSÁGOK:

1. Vannak dolgok, amelyeket nem szabad elfelejtenünk. Ilyenek Isten nagy tettei, amelyeket népével kezdettől fogva tett. Izrael népe nem felejtette el azt, amit Isten atyáikkal tett, amikor kihozta őket Egyiptomból, a rabszolgaság négy évszázados állapotából. A páska elköltése évente ébren tartotta Izrael családjaiban az emléket. De általában nem szabad elfelejtenünk azt, amit Isten személy szerint velünk rendkívüli helyzetekben cselekedett. Nem szabad elfelejtenünk azt, amit értünk, helyettünk Jézus tett.
2. Vannak dolgok, kötelességek, amelyek az emlékezésből következnek. Ezek az emlékezésből folyó kötelességek az Isten nagy tetteiből eredő kötelességeink. Ha Isten nagy jót tett velünk, az jobban kötelez bennünket a Neki tetsző szent életre, az engedelmességre, mintha sok paranccsal parancsolta volna meg. Ne felejtkezzünk el arról, amivel Istennek tartozunk. Enélkül minden emlékezés meddő és formális marad, üres külsőség.
3. Jézus az otthonunkat is igényli. Arra kér, hogy otthonunk is legyen nyitott arra, hogy vele az Úr ügyét szolgáljuk.

KÉRDÉSEK:

1. Mi volt a páska? Minek az emlékére ünnepelték?
2. Hogy folyt le egy páska ünnep? Milyen előkészületek előzték meg?
3. Kiket bízott meg az Úr a páska előkészítésével?
4. Ki volt az az ember, aki a háza nagy, berendezett szobáját átadta az Úrnak?
5. Hogyan válhat otthonunk is a szolgálat eszközévé?

A MEGNYITÁS

(Mt 26,20; Mt 14,17; Lk 22,14–18; Jn 13,1)

Közben este lett. Amint az első három csillag látható lett az égbolton, a templomban felhangzott az ezüst trombiták három jele annak a jelzésére, hogy a napnak vége, új, Páska-

nap kezdődött. Abban az órában indult el Jézus tíz tanítványával ahhoz a házhoz, amelyben Péter és János időközben minden elkészített. Útközben Jézus így szólt: „Kívántam, hogy ezt a húsvéti bárányt még szenvedésem előtt megegyem veletek együtt, mert mondom nektek: többé nem eszem azt veletek együtt, csak amikor az Isten országában ünnepeljük a Húsvétot.” Úgy ült Jézus, mint egy családfő a gyermekei között. Ezen a földön már nem fog többször a tanítványokkal enni, de az eljövendő országban, Isten országában minden népből összegyűjti majd a benne hívőket egy új Húsvét megünneplésére, ahol Ő lesz a házigazda és a Bárány egy személyben. Azon a napon teljesedik be majd minden.

Most kezébe vette a borospoharat, elmondta a szokásos áldást („Áldott vagy te, Istenünk, aki a szőlő termését adtad”), majd így szólt: „Vegyétek ezt a poharat és részesüljetek benne, mert mostantól fogva többé nem iszom a szőlőtőke terméséből, csak amikor az Isten országa elérkezik.”

KÉRDÉSEK:

1. Tudta-e Jézus, hogy ez lesz az utolsó vacsorája? Mit mondott ezzel kapcsolatban?
2. Ki a mi igazi húsvéti bárányunk?

A LÁBMOSÁS

(Lk 22,24–27; Jn 13,2–20)

A Páska vacsora szabályainak megfelelően az első pohár után felállt a házigazda és megmosta a kezét. Jézus is felállt, de észrevette, hogy a tanítványok között vita alakult ki, méghozzá heves vita arról, hogy ki közöttük a legnagyobb, vagyis ki melyik helyre méltó az asztal körüli ülésrendben. Nem a korban legidősebbet illeti meg az első hely? Vagy nem a legerősebb méltó rá? Az ülésrend nemritkán vált ki vitát, egyenetlenséget a legjobb baráti társaságokban is.

A tanítványok körében is felvetődött már, nem is egyszer az elsőség kérdése, de sohasem okozott Jézusnak fájdalmat, mint most, az utolsó vacsora alkalmával. Máskor egyszerűen figyelmeztette őket, most azonban a Páska vacsora ünnepélyes megkezdése alkalmával felejthetetlen leckét akart adni a tanítványainak. Levetette a ruháját, olyan kötényt kötött maga elé, amilyent a rabszolgák viseltek, majd egy edénybe vizet öntött és hozzáfogott megmosni a tanítványok lábát.

Letérdelve az edény mellett, mintha ő lenne a házi rabszolga, akinek az a dolga, hogy megmossa az érkező vendégek lábát. Vagy, ha nem volt rabszolga a háznál, akkor ez a vacsora résztvevői között a legkisebbnek volt a kötelessége. Ha azonban egy különleges vendég érkezett a házba, akkor olykor maga a házigazda mosta meg a vendég lábát.

Péter vonakodott megengedni, hogy Jézus mossa meg az ő lábát, egyáltalán az ellen is tiltakozott, hogy Jézus ilyesmire vállalkozzék, amikor vitán felül Ő a legnagyobb közöttük. Megalázó szolgamunkát nem végezhet az, ki mindenkinél nagyobb! Jézus mégis megtette, elvégezte a rabszolgamunkát, pedig Ő volt az ég és föld királya, akinek adatott minden hatalom.

Szégyenkezve, csodálkozva hagyták a tanítványok, hogy Jézus megmossa a lábukat, mert Jézus egyszerűen nem tűrt ellenkezést: aki nem hagyja, hogy megmossa a lábát, annak nincs köze Hozzá! Egymásután megmossa mindegyikét, Júdás lábát is.

Végül Péterhez érkezett. Péter ellenkezett a leghevesebben, de Jézus az ő ellenkezését is elhárította a már említett módon, hozzátéve, hogy amit most még nem ért, azt majd később megérti. S amikor azt mondta neki Jézus, ha nem engedi, hogy megmossa a lábát,

akkor nincs köze Hozzá, akkor Péter így kiáltott fel: „Ne csak a lábamat, hanem a kezemet és a fejemet is!” Erre Jézus így válaszolt neki: „Aki már megfürdött, annak csak a lábát kell lemosni, egyébként egészen tiszta. Ti már tiszták vagytok, de nem mindnyájan!”

Ezt Jézus szó szerint értette, mert a vacsora előtt mind megfürödtek, csak a lábukról kellett lemosni az út porát. De lelki értelemben is jelentése volt a szavainak, mert a tanítványok azáltal is tiszták lettek, hogy bevették Jézus beszédeit, s azok belülről megtisztították őket (Jn 15,3), miután bűnbocsánatot nyertek. Az a megtisztulás azonban nem tette feleslegessé azt, hogy naponta megtisztítsák magukat a napi bűnöktől.

Az a célzás pedig, hogy nem mindnyájan tiszták, Júdásra vonatkozott: ő lelki módon távolról sem volt tiszta.

A leckét egyébként mind megértették: a Mester megmosta a tanítványok lábát, mennyivel inkább meg kell alázkodniuk egymás előtt nekik, akik – meglehet – semmivel sem különbek egymásnál. Abban kell felülmúlniuk egymást, hogy nagyobb alázatosságra és több szolgálatra törekedjenek. Aki nagy akar lenni, az legyen mindenkinek a szolgája.

KÉRDÉSEK:

1. Milyen vita indult meg a tanítványok között az ülésrendről?
2. Milyen leckét adott Jézus a vitázóknak?
3. Kinek a kötelessége volt a vendégek lábainak megmosása?
4. Megmosta-e Júdás lábát is az Úr? Mit jelent ez?
5. Ki tiltakozott a lábmosás ellen, és miért?
6. Mire adott példát ezzel a cselekedetével az Úr?

A PÁSKA VACSORA

Ezek után megkezdődött a tulajdonképpeni vacsora, amelynek a sorrendje a következő volt:

1. Az első pohár után keserű zöldségfélét ettek mártással elkészítve.
2. Utána kovásztalan kenyeret és bárányhúst tettek az asztalra.
3. Ismét kesernyés fűszerek kerültek a terítékre, majd
4. ismét körbe ment a pohár, immár másodszor. Ilyenkor a társaság legfiatalabb tagjának el kellett mondania az ünnep valódi mondanivalóját.
5. A családfő, itt Jézus, elmondta az atyák Egyiptomból való kiszabadításának csodálatos történetét, majd énekeltek.
6. A családfő kezet mosott, megtörte a kenyeret ezekkel a szavakkal: „Ez a nyomorúság kenyere, amelyet a mi atyáink Egyiptomba ettek.” Majd hálát adott és evett a kenyérből is, meg a bárányból is. Mindebben követték a többiek.
7. A végén a családfő kivette az utolsó bárányhúst, amely a vacsora végét jelentette. A családfő ismét kezet mosott és harmadízben is körbe adta a poharat, és ismét énekeltek. Az ének után negyedszer is ittak a boros pohárból.

TANULSÁGOK:

1. Jézus arra adott örökre példát, hogy őt a szolgálatban kell követnünk. Nem Jézust követi az, aki mások fölébe akar kerekedni, és hagyja, hogy mások mindig kiszolgálják őt. Amióta Jézus megmosta a tanítványok lábát, senki sem vonakodhat a megalázkodástól: az alázat vállalása Jézus követéséhez tartozik.
2. Keresztyén családoknak úgy kell megünnepelniük a nagy egyházi ünnepeket, ahogy Izraelben a Páskát: megemlékezve Isten nagy tetteiről. Abban nincs hiány, hogy

ünnepek alkalmával dús asztalt terítünk, de hiányzik az asztalnál a megemlékezés arról, amit Isten tett.

AZ ÁRULÓ LELEPLEZÉSE

(Mt 26,21-25; Mk 14,18-21; Lk 22,21-23; Jn 13,21-30)

A Páska vacsora már a vége felé közeledett, amikor Jézus szemmel láthatóan izgatottá, nyugtalanná vált. Mélységes fájdalom és nyugtalanság járta át a szívét és egész lényét arra a gondolatra, hogy aki azon az éjszakán elárulja Őt, ott ül vele az asztalnál. Ki is mondta hangosan, amit magában gondolt: „Bizony mondom nektek, közületek egy, aki itt eszik velem, el fog árulni engem."

Nem ez volt az első alkalom, amikor Jézus Júdás árulására célzott (Jn 6,70), de a tanítványok még egyszer sem tulajdonítottak komoly jelentőséget Jézus célzásainak. Most azonban mindegyiküket megdöbbentette az a nyíltság, amellyel félreérthetetlenül kimondta az iszonyú próféciát. Mindegyikük érezte, hogy szörnyű dolog van készülőben, s áruló ül már most köztük! Egymás után fordultak Jézushoz és rémült kiáltással kérdezték: „Én vagyok az Uram?!" Az utóbbi napok megrázó élményei után mintha már saját magukban sem akartak vagy mertek volna bízni, félelemmel és aggodalommal könyörögtek, mondja meg Jézus, melyikük az.

Jézus körültekintett, majd így szólt: „Aki a kezét velem együtt mártja a tábla, az árul el engem. Az Embernek Fia ugyan meg fog halni, amint az el van végezve felőle, de jaj annak az embernek, aki Őt elárulja. Jobb lett volna, ha soha meg sem született volna."

Ekkor még mindig nem mondta ki Jézus Júdás nevét. A tanítványok azért még inkább sürgették, hogy beszéljen Jézus nyíltabban. Jánosnak is szólt Péter, hogy bírja rá ő, a szeretett tanítvány, hogy mondja ki Jézus az áruló nevét. János erre odahajolt Jézushoz és halk hangon kérlelte: „Uram melyikőnk az?" Jézus erre azt mondta: „Az, akinek én a falatot be fogom mártani ebbe a tálba és oda fogom adni". „És bemártván a falatot, odaadta Júdásnak, a Kerijjótból való Simon fiának." Majd így szólt hozzá: „Amit tenni akarsz, tedd meg azonnal." „Júdás pedig, amint elvette a falatot, azonnal kiment; éjszaka volt." A tanítványok még mindig azt gondolták, hogy Jézus arra adott neki megbízást, hogy vegyen meg még valamit, ami az ünnepek alatt szükséges lesz, vagy hogy adjon valamit a szegényeknek. Az éj sötétje elnyelte Júdást. Ő akkor még nem tudta, hogy nemcsak az éjszaka sötétje vette hatalmába, hanem a kárhozaté is, Isten ítéletének örök éjszakája.

KÉRDÉSEK:

1. Mi árnyékolta be a vacsora ünnepi hangulatát?
2. Milyen jelképes cselekedettel leplezte le Jézus Júdást? Mit jelentett ez?

AZ ÚRVACSORA SZEREZTETÉSE

(Mt 26,26-29; Mk 14,22-25; Lk 22,19-20; 1 Kor 11,23-25)

Amikor Júdás alakja eltűnt, Jézus érezte, hogy a vég nagy lépéssel jött közelebb hozzá. A vacsorának már vége volt, utoljára még kezébe vett egy darab kenyeret, s amikor mind ráfigyeltek, megtörte és azt mondta: „Vegyétek, egyétek, ez az én testem, amely tiérettetek megtöretik. Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre." Ezzel már elszakadt Jézus az ősi ószövetségi történettől, az Egyiptomból való kiszabadítás történetétől, mert nem azt mondta, hogy ez az a kenyér, amelyet atyáink ettek Egyiptomban. Ezt a szimbólumot új tartalommal

és valósággal töltötte fel: hogy Ő a Páska bárány, Istennek ama Báránya, aki elveszi a világ bűneit. Az ő teste töretik majd meg úgy, ahogy most ő töri meg a kezében levő kenyeret. De ezzel már nem a páska bárányra, hanem reá, Jézus Krisztusra kell emlékezni.

Egy pillanatig csend lett, azután a pohárt vette kezébe Jézus és azt mondta: „E pohár az újszövetség az én vérem által. Mindig, amikor e pohárból isztok, az én emlékezetemre cselekedjétek!”

TANULSÁGOK:

1. Minden áruló vége megvetés és gyalázatos halál. Aki pedig Istent árulja el, annak vége a gyalázatos örök halál. Júdást senki sem sajnálta, nem becsülte, nem mentegette. Nem lehetett. Azóta sem lehet. Aki megpróbálja Júdást menteni, az nincs tisztában azzal, amit Júdás elkövetett. Nevéhez örök szégyen tapad. Menthetetlenül bűnös, aki a Legszentebbet árulta el s a legszörnyűbb vétket követte el, miután a legtöbbre hivatott el. Nála soha nem lehet a földön hálátlanabb és gonoszabb, embertelenebb ember.
2. Az úrvacsora a legszentebb szertartás: új szövetség kötése, erősítése Jézus vére által és árán. Nem az a rendeltetése, hogy haldokló betegeket gyógyítsunk vele, hanem az, hogy azokat, akik Isten szövetségéhez, az új szövetséghez hozzátartoznak, de hitükben meggyengültek, megerősítsük abban a hitben, hogy Jézus értük meghalt. Isten a saját egyszülött Fiánál is jobban szereti, mert – íme – nekik adja a Fia testét és a vérét. Bűnbocsánatot és örök életet nyertek! Ennek a látható jele a kenyér és a bor!

KÉRDÉSEK:

1. Miben különbözik az úrvacsora, és a zsidók páskája?
2. Az úrvacsora nem csupán emlékvacsora, hanem kötelez is valamire. Mire?

A BÚCSÚBESZÉLGETÉS

(Jn 13,31-35; 14,15-16)

Az utolsó vacsora ünnepélyes megtartása és szent szertartásként való elrendelése után együtt maradt az asztal mellett a Mester és a tanítványok közössége. Jézus még szükségét érezte annak, hogy elmondjon egyet s mást mindarról, ami történni fog vele és általában a világban. A tanítványok lélegzetvisszafojtva hallgatták a Mestert.

János még évekkel később is szinte szóról szóra emlékezett mindarra, amit akkor Jézus elmondott nekik.

Azzal kezdte, hogy ami most következik, az az ő megdicsőítése less, és hogy Őbenne tulajdonképpen az Atya dicsőíti meg önmagát. A szenvedéseken túl Jézus előre látta a biztos győzelmet, a maga győzelmét a halál felett. A tanítványok azonban nélküle maradnak majd a földön. Nekik szeretniük kell egymást.

Az egymás iránti szeretet lesz az ismertetőjele annak, hogy Jézus tanítványai. Ez volt az első, amit Jézus a tanítványok lelkére kötött, mint egy új parancsolatot.

Ezenkívül még néhány témát érintett, amelyik nagy jelentőségűek a keresztyén élet szempontjából.

a) Az elválás haszna

Azt magyarázta Jézus, hogy ő ugyan elhagyja most a tanítványokat, de csak azért, hogy ahová most megy, ott helyet készítsen a követőinek, s ott örökre együtt legyenek. Nem pusztán magáért megy el, a maga dicsőségéért, hanem a követőiért. Elmondta, hogy Ő az

Atya hajlékába vezető út. S amikor Filep megszólalt, és arra kérte Jézust, hogy mutassa meg nekik az Atyát, Jézus így felelt: „Aki engem látott, az Atyát látta."

b) A Szentlélek megígérése

Ezután kifejtette, hogy nem hagyja egészen magukra őket, árván, hanem megkéri az Atyát, hogy küldje el hozzájuk a Vigasztalót, akiben Jézus lelki formában jön majd vissza közéjük. A Szentlélek Isten bennük fog majd lakni, és lépésről lépésre vezeti őket (Jn 14,15-31).

c) Egység Jézussal

Már felkeltek az asztaltól, de Jézus még mindig beszélt. Arról beszélt, hogy milyen szoros egység van közötte és a tanítványok között, akár egy szőlőtő és a szőlővesszők között. Mintha az Atya lenne a szőlőműves, aki lemetszi azokat a vesszőket, amelyek nem hoznak termést. A felesleges vesszőket is eltávolítja (Júdás). Ha majd a Szentlélek bennük lakozik, folytatta Jézus, akkor teremnek majd sok gyümölcsöt (15,1-11).

d) Egység egymással

A szőlővesszők összetartoznak, és össze is tartanak. Jézus valósággal megparancsolta, hogy tartsanak össze, szeressék egymást (15,12-17).

e) Üldözés, gyűlölet

Annál is inkább szükségük lesz egymásra, egymás szeretetére és az összetartásra, mert gyűlölik majd, és üldözni fogják őket. Az a világ, amelyik Jézust üldözte, mert gyűlölte, a követőit és üldözni és gyűlölni fogja. Nekik azonban annak ellenére is Jézus bizonyságtevőinek kell maradniuk (15,18-16,4/a).

f) A nagy tanácsadó

A Szentlélek mindenkor velük lesz és tanáccsal látja el őket, úgyhogy megállják majd a helyüket, tudni fogják mikor, mit kell tenniük. Azért nem kell kétségbe esniük, bármilyen helyzetbe kerüljenek is (16,4b-15).

g) A szomorúság örömre fordul

Ne féljenek, a bűn hatalma megtört, a győzelem Jézusé. Isten Atyjukká lett.

A FŐPAPI IMA

(Jn 17)

Az úrvacsora végén mondta el Jézus az ún. főpapi imáját. Imádkozott munkájának a sikeréért, azért, hogy sokan megismerjék Istent és az örök életet elnyerjék. Imádkozott tanítványaiért, hogy a kísértések között is megállhassanak. Majd a milliókért könyörgött, akik majd a tanítványok, az apostolok igehirdetésére hisznek majd, hogy mindnyájan egyek legyenek, és az ő dicsőségét láthassák.

AZ UTOLSÓ VACSORA VÉGE

(Mt 26,30; Mk 14,26; Jn 18,1)

Az imádkozás után énekeltek. Negyedszer is körbeadták a boros kelyheket, majd lementek az utcára, s a csöndes estében kisétáltak a városból, végig a Kidron patak völgyén, a Gecsemáné kertje felé.

Jézus elindult a szenvedések útján.

TANULSÁGOK:

1. A golgotai Keresztet csak az érti, aki a megfeszített Jézusban a megdicsőített Megváltót látja. Félreérti Nagypénteket az, aki Jézus szenvedéseit külön választja a nyomában járó dicsőségtől, és önmagában szemléli, sajnálva Jézust, csak sajnálva. Jézus nem a vereség felé indult az utolsó vacsoráról, hanem a bűn és halál feletti győzelem felé.
2. A halált is csak az érti, aki az örök élettel, a boldog folytatással együtt látja, s nem tartja egyébnek, mint kapunak, amelyik ebből a világból az örök világba nyílik.
3. A mi helyünk készen van a mennyek országában. Jézus készítette el. Majd eljön, és egyszer odaköltöztet minket is, hogy ahol ő van, mi is ott legyünk vele örökre.
4. Akit Isten eltávolít a egyházból, azt sohasem annak akarata ellenére távolítja el, ugyanakkor senki sem hagyhatja el az egyházat, akit nem Isten távolít el belőle. Egy-egy árulás, hűtlenség csak emberi vetülete, emberi oldala Isten intézkedésének: a szőlővesszőt, amelyik gyümölcsöt nem terem, lemetszi.
5. A Szentlélek vezetése Isten egyik legfontosabb áldása. Sok bizonytalanságtól, melléfogástól, tévedéstől kímélheti meg magát az, aki Isten vezetését rendszeresen igénybe veszi. A naponkénti igeolvasás ennek egyik legbiztosabb eszköze.

KÉRDÉSEK:

1. Ki jegyezte le az úrvacsorán elhangzott beszélgetéseket? Melyik evangéliumban olvasható egész terjedelmében?
2. Mire készítette fel az Úr ezzel a beszélgetéssel a tanítványait?
3. Mi az, amit különösen is a lelkükre köt?
4. Mivel fejezi be az Úr az úrvacsorát?
5. Hová mentek a vacsora után?
6. Igénybe vesszük-e a Szentlélek vezetését? Miként kereshetjük Isten akaratát a hétköznapkban?

60. A GECSEMÁNÉ-KERTBEN, AZ ELFOGATÁS

ÚTON A GECSEMÁNÉ-KERT FELÉ

(Mt 26,31-35; Mk 14,27-31; Lk 22,31-38; Jn 13,36-38)

Ahol a Betánia felé vivő főút és a Bétfagé mellett haladó keskenyebb út kettéválik, ott volt a Gecsemáné-kertje. Maga az elnevezés nem tulajdonosra utal, hanem olajprést jelent. Oda igyekezett Jézus, szótlanul, csendben, a tanítványok pedig követték.

A szívük tele volt szomorúsággal. Azután megszólalt Jézus és mégegyszer elmagyarázta a tanítványoknak, mi fog történni azon az éjszakán.

Lukács és János leírásából arra lehetne következtetni, hogy még a páskavacsora végén, mielőtt a házat elhagyták volna, mondta el Jézus az utolsó előkészítő szavait. Máté és Márk viszont azt a benyomást kelti, hogy a dicsőítő ének eléneklése után kerített rá sort Jézus.

A beszélgetés Péternek egy kérdésével kezdődött (Jn 13,36): Uram, hová is mégy Te? Péter még mindig nem értette, hogy Jézus előzőleg az úrvacsorában arra utalt, hogy a halálba megy el. Így felelt neki: „Ahová én elmegyek, Te most nem követhetsz engem, de majd később utánam jössz."

Ezután elmondta Jézus a tanítványoknak, hogy azon az éjszakán mindnyájan hűtlenné válnak, ahogy meg is van írva: „Megverem a pásztort, a nyáj juhai el fognak széledni" (Zak 13,7). De mindjárt ezt az ígéretet fűzte hozzá: „A feltámadásom után előttetek megyek majd Galileába." Jézus gyakran beszélt nekik a feléje közeledő végről és a feltámadásról, de sohasem tette ilyen nyiltan és félreérthetetlenül.

Péter magabiztossága, büszkesége most sem tudta eltűrni Jézus szavait, akárcsak Cézárea Filippinél, mikor Jézus első ízben említette azt, hogy szenvednie kell.

Hatalmas lendülettel fordult Jézushoz az újabb kérdéssel: „Uram, hová nem követhetlek én Téged? Én az életemet adom érted! Ha mindnyájan hűtlenül elhagynának is, én olyat sosem tennék, én Hozzád mindhalálig hű maradok!"

Amikor Jézus hallotta ezeket a szavakat, nagyon elszomorodott: milyen keveset tanult ez a Péter az évek során! Hogy bízik még saját magában! Mennyire nincs fogalma a saját lelkének a mélységeiről, ahol annyi gyengeség, bűn és gyarlóság rejtőzik! Jézus nagyon halkan csak ennyit mondott: „Péter, Péter a Sátán most kikért magának Titeket Mindnyájótokat, hogy megrostáljon, ahogy a búzát szokták, de én személy szerint érted imádkoztam, hogy meg ne rendüljön a hited. S amikor majd magadhoz térsz, erősítsd a testvéreidet."

A továbbiak során a többiek is mind azt emlegették, hogy mindenre elszánták magukat, börtönnel, sőt a halálbüntetéssel is szembe néznek. Természetesen Péter volt a hangadó, így megint hozzá intézte Jézus a szót: „Hogy az életedet is odaadod értem Péter? Csak annyit mondok neked, hogy ezen az éjszakán mielőtt a kakas kétszer kukorékol, Te engem háromszor meg fogsz tagadni." Erre Péter nem tudott mit válaszolni.

Az út későbbi szakaszán Jézus még egyszer beszélgetést kezdeményezett. Azt mondta: mindegyikük gondoskodjék a maga számára kardról, ha kell, adják el a köntösüket is, mert beteljesedik az Írás, hogy őt a gonoszok közé számlálják (Ézs 53,12), mert az élethivatása eléri a célját. Amit a karddal kapcsolatban mondott Jézus, azt természetesen jelképesnek szánta, mert semmi sem állt távolabb tőle, mint az, hogy karddal, fegyverrel vegyék fel a harcot az ellenségeikkel. Az ő kardjuk Isten igéje lesz (Ef 6,17). Most is, mint annyiszor, képes beszédben fejezte ki magát.

A tanítványok most is félreértették. A galileai férfiaknál gyakran használatos hosszú tőrökre gondoltak, arra, hogy olyanokkal kell felszerelniük magukat, s gondosan a felsőruha alatt rejtve kell viselniük. Jézus túl fáradt volt ahhoz, hogy tovább vitatkozzék az oktalanokkal, így csak ennyit mondott: „Elég…"

TANULSÁGOK:

1. Jézus szenvedéseiben a céltudatosság igen figyelemreméltó elem. Mindent tudott, ami rá várt. Amit tudott, azzal egyetértett, ebben állt a fiúi engedelmessége. S mivel egyetértett, azt maga is akarta. Ennek a megértése nélkül Jézus szenvedése a mártírok

színvonalára esnék, s nem érne többet, mint azoknak a szenvedése, akik életüket áldozzák egy-egy ügyért.

2. Senki sem lehet biztos maga felől, abban az értelemben, hogy magában feltétlenül bízzék. Feltétlenül bízni csak Istenben lehet, aki felette áll minden kísértésnek és minden változásnak. Mi csak Istenben bízhatunk s abban, hogy Ő megtartja ígéreteit és megtart minket.

KÉRDÉSEK:

1. Hol volt a Gecsemáné - kert? Mit jelent a neve?
2. Miről beszélgetnek menet közben?
3. Milyen ószövetségi képpel készíti fel Jézus a tanítványait a következő órákra?
4. Mit jósol meg a tanítványok magatartásával kapcsolatban?
5. Mit válaszol Péter hősködésére?

GYÖTRŐDÉS A GECSEMÁNÉ-KERTBEN

(Mt 26,36–46; Mk 14,32–43; Lk 22,39–46)

A tanítványok szomorú menete, Jézussal az élén, megérkezett a Gecsemánéhoz. A Gecsemáné-kert bejáratánál leültette a tanítványokat, hármat közülük magához hívott, Pétert, Jánost és Jakabot, s elindult velük messzebb, a kert mélye felé. Lassan, szótlanul mentek, majd egy tisztás szélén, a fák között leültek.

Akkor kezdődött Jézus igazi gyötrődése. Emberi természete minden erejével ellene mondott annak, ami rá várt, megriadt az elkövetkező eseményektől. Elképzelte, milyen lesz majd, amikor rátámadnak ellenségei, elhurcolják, kínozzák, vallatják, megalázzák és a keresztre szegezik. Belerendült az egész lénye, beleremegett a teste. Csendesen, csak úgy maga elé mondva a szavakat, megszólalt: „Halálosan szomorú a lelkem …” Majd a tanítványokhoz fordult s úgy mondta, hogy megértsék: „Maradjatok velem és virrasszatok velem itt.”

Néhány pillanat múlva felállt és távolabb ment, hogy ott imádkozzék. Tisztában volt azzal, hogy a tanítványoknak fogalmuk sincs arról, ami Jézus lelkébe végbe megy. Egy kőhajításnyira lehetett az a hely, ahol arccal a földre borult és így imádkozott: „Atyám, ha lehet, kerüljön el engem ez a pohár! Mindazonáltal ne úgy legyen, ahogy én akarom, hanem, ahogy Te akarod.”

A pohár arra az izraeli szokásra utal, hogy étkezéseknél a családfő minden családtag poharába kiadagolta a neki járó részt. Mindenki azt itta tehát, amit az atya adott neki, és annyit, amennyit az atya szánt neki. Jézus tudta, hogy az Atya most egy szenvedéssel és kínos halállal telt poharat ad át neki, de megkéri, hátha megengedi az Atya, hogy ne igya ki a pohár tartalmát. Mégis rábízta magát az akaratára. Miután egy ideig imádkozott, felkelt és odament a három tanítványhoz. Soha ennyire nem volt rászorulva a barátságukra és testvéri együttérzésükre. Ők mégis aludtak. Jézus felébresztette Pétert: „Hát egy órán át sem vagytok képesek virrasztani velem? Ébredjetek fel és imádkozzatok, nehogy kísértésbe essetek. A lélek lehet kész, de a test erőtelen.” Lám, az erős Péter milyen nagy szavakat tudott használni, hogy felbuzdult a lelke, amikor arról volt szó, hogy meg kell védelmezni Jézust, de milyen erőtelen a teste: egy óra hosszat sem tudott fennmaradni a szenvedő Jézussal. Elnyomta az álom. Abban a pillanatban Jézus nem magát sajnálta, hanem a tanítványokat.

Jézus ismét elvonult az előbbi helyre, ahol imádkozott, a három tanítvány pedig éberen figyelte, amit Jézus tett. A Mester folytatta az Atyával való társalkodást: „Atyám, ha nem

kerülhet el engem ez a pohár, ha ki kell innom, történjék az, amit Te akarsz!" Jézus lelke már nyugodtabb volt, átjárta az Atya iránt érzett teljes bizalom: az Atya csak jót akarhat. Másodszor is felállt és odament a három tanítványhoz, akik mit sem sejtve a küszöbön álló eseményekből, megint csak aludtak. Jézus harmadszor is elment az imádkozás helyére, és megint szólt az Atyához: „Legyen meg a Te akaratod!" Tudta, hogy az Atya vele lesz. Azt is tudta, hogy nem ellenségei kezéből kapja majd a keserű poharat, hanem az Atya kezéből. Nem ellenségeinek fog tehát engedelmeskedni, hanem az Atyának. Miért is ne hajolna meg az Atya akarata előtt?

Nehéz verejtékcseppek gyöngyöztek Jézus arcán, véres verejtékcseppek; mégis elcsendesedett. Utoljára ment oda a tanítványokhoz. Már nem szorult rá a segítségükre, a belső vívódás véget ért, a Főpap átadta magát az Atya kezébe, tegye meg vele, amit akar. Már csak az volt hátra, hogy az Atya átadja őt a bűnösök kezébe. A fák sűrűjében itt-ott áttört már a fáklyák fénye: a Júdás által vezetett csapat közeledett. Jézus felébresztette a tanítványokat: „Ébredjetek fel, keljetek fel, menjünk, közel van már, aki elárul engem."

TANULSÁGOK:

1. A mennyei Atya olykor a legkedvesebb gyermekének a poharába is tölt keserűt. Nem ok nélkül és nem szeretet híján, hanem azért, mert arra vagy neki, akinek tölti, vagy másoknak szüksége van. Van eset, amikor a szenvedésre azért van szükség, hogy nevelje, érlelje azt, akire Isten a szenvedést bocsátja. Van eset, amikor a szenvedésre azért van szükség, hogy megértsünk mást, aki szenved és segítsünk rajta. Volt az életemben egy eset, amikor 4 hónapos szenvedést bocsátott rám Isten, hogy 4 hónapon át különböző kórházakban olyan emberek találkozzanak, lakjanak együtt velem, akik soha nem kerestek volna maguktól lelkészt, s akikhez a szenvedéseim nélkül soha nem jutottam volna olyan közel.
2. A barátra különösen a bajban van szükség. Életünk egyik nagy ajándéka a barát, az az ember, akihez nem a rokonság vagy kötelező kapcsolat, hanem olyan kötelék fűz, amelyet a személyes kiválasztáson alapuló szeretet teremt, és táplál. Az igazi barát jobb lehet a testvérnél, olykor a szülőnél is, biztos támasz és szívesen részes örömben-bánatban. Meg kell hát becsülni és Isten ajándékának kell tekinteni. Sokszor a barát az a „jó", aki megóv attól, hogy egyedül legyünk. Jézus is a barátunknak mondja magát.
3. Az ember ne csak a lelkére számítson, hanem számoljon a testével is. Lehet a lélek telve nagy elszánásokkal, készségekkel, de ne felejtsük, hogy a testünk erőtelen. A legerősebb testet is ledönti a fáradtság, álmosság, kimerültség. Mindig rászorulunk arra, hogy felülről kapjunk segítséget, ha helyt akarunk állni. Akkor is, ha úgy érezzük, hogy elég a magunk ereje.
4. A legjobb, legszebb, legrövidebb és legbiztosabb imádság ez: „Legyen meg a Te akaratod!" Ezt kell megtanulnunk és gyakran elmondanunk mindenféle kérések helyett, vagy kéréseink után. Egy dolog kell a megtanuláshoz és elmondásához: bizalom a mennyei Atyában.
5. Néha azok is elhagynak, akiktől a legtöbbet várhatnánk. Jézust a tanítványai magára hagyták. Aludtak, amíg ő gyötrődött. De az Atya nem hagyta el. Minket sem. Soha.

KÉRDÉSEK:

1. Kiket választ ki a tanítványai közül, és mire kéri őket?
2. A halálra készülő Úrnak milyen arca villan elénk?
3. Mit kér az Atyától? Mi a keserű pohár?

4. Milyen állapotban találja a kiválasztott hármat?
5. Mire figyelmezteti Jézus őket és a mindenkori tanítványaikat?
6. Mit mond Jézus, amikor meglátja az elfogató katonákat?
7. Mit jelent: „keljetek fel, és menjünk”? Menekülést?

JÉZUS ELFOGATÁSA

(Mt 26,47–56; Mk 14,43–50; Lk 22,47–53; Jn 18,1–11)

Mialatt Jézus utolsó óráit töltötte a tanítványaival, Júdás azalatt a főpaphoz igyekezett. A hírek, amelyeket elmondott, nyugtalanítóak voltak. Úgy látszott, hogy meghiúsul az eredeti terv. Eredetileg ugyanis úgy gondolták, hogy Júdás majd alkalmat biztosít arra, hogy a főpap emberei váratlanul lecsapjanak Jézusra, és úgy teszik félre az útból, hogy senki nem tud meg semmit. Azzal azonban, hogy Jézus nyilvánosan, a többiek előtt leleplezte Júdást, ez a terv keresztülvihetetlenné vált. Júdás már nem térhetett vissza a tanítványok körébe. Így az is lehetetlenné vált, hogy Júdás tovább kémkedjék és értesüléseket juttasson el a főpaphoz.

Jézus elfogatásának és félre tételének az ügye nagyon bonyolulttá vált. Azt ugyanis a főpap mindenképpen szerette volna elkerülni, hogy egy nyilvános elfogatás nyomán esetleg általános felkelés törjön ki a fővárosban. Tekintettel kellett lenni arra, hogy Jézus rendkívül népszerű volt a nép szemében. Az is kockázatos vállalkozásnak tűnt, hogy miközben Jézus a Gecsemáné-kertben időzik éjszakájának idején, rátámadjanak, ugyanis a közelben voltak a Galileából való zarándokok sátorai s nem kellett volna egyéb, mint, hogy Jézus segítségért kiáltson, vagy ha ő nem, hát a tanítványok segítséget kérjenek és kész a véres felkelés! Mindezt tetézte az a tény, hogy Jézus mindet tud, és feltehetően felkészül az ellene irányuló támadásra. Biztosra vették, hogy Jézus nem megy olyan elhagyatott, csendes helyre, ahol feltűnés nélkül lehetne támadást indítani ellene és elfoghatnák.

Elejtették hát az eredeti tervet, és kidolgoztak hirtelen egy másikat, amelyik már nehezen megvalósíthatónak látszott, viszont hivatalos úton lehetett végrehajtani. Azt tervezték, hogy kitalálnak majd valami vádat, amivel perbe foghatják és halálos ítéletet hozhatnak Jézus ellen. Abban mindenesetre mindenki megegyezett a főpap környezetében, hogy nem szabad tovább habozni, Jézust azonnal le kell tartóztatni.

Most már csak azt kellett kigondolni, hogy miféle csapattal tartóztassák le Jézust. Számolni kellett ugyanis a tanítványok ellenállásával, éppen ezért nem tartották megfelelőnek a templomőrséget. Inkább Pilátushoz küldtek, hogy nyújtson katonai segítséget egy veszedelmes bűnöző elfogatásához. Az Antónia erődből egy ezredes vezetésével küldtek is egy csapat római katonát. Az a tény, hogy ilyen magas rangú tiszt által vezetett volt a csapat, már jelezte, hogy milyen fontosságot tulajdonítanak az ügynek a rómaiak. Részben arra tekintettel, hogy Jézus személye nagyon veszedelmes, elfogatása nagyon fontos, részben azért, mert komoly ellenállásra számítottak. A galileabeliek közelsége tette veszedelmessé az egész akciót. A katonák állig felfegyverkezve indultak útnak fáklyákkal a kézben. Elöl haladt Júdás, mögötte a katonai egység, leghátul a farizeusok és a főpapok zárták a sort.

A főpapok tele voltak nyugalommal. Egy pillanatig sem kételkedtek az akció sikerében: korábban ugyanis nem mertek ekkora római erőre számítani. Ők jól jártak volna, ha Jézus és társai erős ellenállást fejtenek ki a római csapatokkal szemben, mert akkor egyszerre bizonyítva lenne a lázadás és az, hogy Jézus a lázadás feje. Akkor talán még arra sem kerülne sor, hogy zsidó eljárást folytassanak le, mert a római csapatok mindjárt magukkal vihetnék Jézust a várba, és ott, mint lázítót rövid úton keresztre feszítenék. Akkor a

Szanhedrinnek semmi dolga sem lenne az egész üggyel. Ebben a reménységben haladtak az Olajfák hegye felé. Útközben a katonák megbeszélték Júdással, hogy majd egy csókkal árulja el, melyik Jézus a vele lévők között. A többi már az ő dolguk lesz.

Júdás így is tett.

Júdásnak ez a játéka annyira ördögi volt, hogy Jézus nem állhatta meg, hogy szemébe ne mondja: „Júdás, elárulod az Embernek Fiát egy csókkal?"

Nem sokkal később már ott voltak a katonák s egy pillanatra zavart csend támadt. A katonák ugyanis nem látták az áruló csókot és hirtelenjében nem tudták, kit is kell elfogniuk. Akkor Jézus átvette az események irányítását. Hihetetlen nyugalommal lépett a katonák elé és feltette a kérdést: „Kit kerestek?" „A názáreti Jézust" – hangzott a válasz. Abban a pillanatban már mondta is Jézus: „Én vagyok az". Olyan erő sugárzott belőle, hogy mindenkinek az lehetett az érzése, hogyha akarná, a puszta tekintetével megsemmisíthetné minden ellenségét. S ha később el is fogták, az nem azért történt, mert az erő győzött a gyengeség felett, hanem azért, mert Jézus önként átadta magát.

A katonák még mindig tétován álltak, amikor Jézus megismételte a kérdést: „Kit kerestek hát?" Megint ezt válaszolták: „A názáreti Jézust". Akkor így felelt: „Megmondtam nektek, hogy én vagyok az. Ha engem kerestek, akkor ezeket engedjétek elmenni innen."

Azután már gyorsan ment minden, elfogták Jézust. Péter megkísérelte az ellenállást, rátámadt a főpap egyik szolgájára, de Jézus nyugalomra intette. Eltétette vele a kardját, megintve a tanítványt, hogy aki fegyvert fog, annak fegyverrel kell vesznie. S hogy a többiek is okuljanak, hangosan közölte, hogy angyalok seregeit hívhatná segítségül, de nem teszi, mert mindezeknek meg kell történniük úgy, ahogy a próféták előre megjövendölték. A fájdalmak poharát, amelyet kezébe adott az Atya, ki kell innia. Nem az emberek okozzák neki a fájdalmat, hanem az Atya hajtja végre világot megváltó tervét.

Péter megszégyenülten és csalódottan hátrált, s nézte, ahogy Jézus lehajol az általa megsebzett szolgához és meggyógyítja a sebét. Jézus pedig szemrehányóan szólt elfogóihoz: „Kardokkal és botokkal támadtatok ellenem, mint egy rablóra. Naponta veletek voltam a templomban és egy ujjal sem nyúltatok hozzám. De ez a sötétség órája." Végül megkötözték Jézust, lassan elindultak, a tanítványok pedig látva, hogy nincs mit tenni, egyenként elvonultak az éjszakában. Jézus egyedül maradt, egészen elhagyottan. Csak a bűnösök voltak vele.

TANULSÁGOK:

1. Jézus nem harcol az ellenségei ellen. Nem támad rájuk, még csak nem is védekezik ellenük. Amíg el nem jön az ő ideje, addig azt tehetik vele, amit akarnak. De közben is övé minden hatalom mennyen és földön. Jézusnak akkor is, és azóta is meg lett volna minden lehetősége arra, hogy megfizessen ellenségeinek, az angyalok seregére sem lett volna ráutalva, de nem tesz semmi olyat, ami a bűnösök megváltása elé akadályt gördítene. Nem a bűnösök halálát akarja, hanem azt, hogy megtérjenek és éljenek.
2. Jézus a veszedelemben is velünk törődik. Amikor ő volt bajban, akkor is egy gondolat vezette: vajon, mi lesz velünk? Gondoskodott róla, hogy a tanítványokat ne érje bántalom, amikor őt elfogják. Jézus számára azóta egy kérdés a fontos: Mi lesz veled, mi lesz a világgal? És mindent megtesz, ami a te javadat s a világ megváltását szolgálja.

KÉRDÉSEK:

1. Hívhatott volna-e az Úr segítséget?
2. Mi történik, ha csetepaté támadt volna? Kinek kedvezett volna?

3. Hogy fogadta Jézus Júdást és a csapatot?
4. Mit mond Júdásnak és a nagytanács jelenlévő tagjainak?
5. Mit akart Péter a vagdalkozásával bizonyítani?
6. Kikkel törődik az Úr a veszedelem perceiben?

61. KAJAFÁS HÁZÁBAN, ELÍTÉLÉS, MEGTAGADÁS

ELŐZETES VIZSGÁLAT

(Jn 18,12 és 19,6–24)

A főpapok és az írástudók nehéz helyzetbe kerültek, mert minden másképpen történt, mint ahogy elképzelték. Mindenekelőtt meglepte őket az, amit Júdás közölt velük azzal kapcsolatban, hogy Jézus leleplezte őt. Majd a Gecsemáné-kertben is másképpen zajlottak az események, mint eltervezték. Jézus ugyanis egyáltalán nem védekezett, sőt a tanítványait is megfékezte, visszatartotta attól, hogy védelmére keljenek. Ennek következtében a galileai sátortáborban alvó zarándokok semmit sem vettek észre Jézus elfogatásából, nem sikerült lázadásfélét kikényszeríteni. Minden csendben, észrevétlenül történt. Maga a római ezredes is csak mosolygott a Szanhedrin tagjainak előzetes nyugtalanságán, teljesen feleslegesnek tartotta ekkora katonai erő mozgósítását.

Következésképpen a rómaiak hallani sem akartak arról, hogy Jézust az Antónia erődbe vigyék, mint lázadót, miután semmi olyant nem tett, ami miatt vádolhatták volna. Ha fegyveres ellenállást tanúsított volna, az más lett volna, de így foglalkozzanak csak vele a zsidók, ha vallási és egyéb kifogásuk van ellene. A polgári eljáráshoz megalapozott vád és természetesen hiteles tanúk állítása kellett volna!

Mindezekben nyilvánvaló volt Isten irányítása, vezetése. A nagytanács terve az volt, hogy Jézust csendben félreteszik az útból, ahogy általában a terhes kellemetlen embereket szokták, Isten azonban meghiúsította a tervüket. Júdás váratlan értesítése arról, hogy Jézus leleplezte, habozás nélküli cselekvésre késztette a nagytanács tagjait s hirtelen katonai akció megszervezésére határozták el magukat, abban a reményben, hogy Jézus fegyveres ellenállása elegendő lesz egy katonai eljáráshoz, ami természetesen, mint ilyen esetekben szokásos volt, csakis halálos ítélettel végződhet. Jézus azonban nem védekezett. Ilyenformán elkerülhetetlenné vált, hogy Izrael hivatalos eljárás során, nyíltan meghozott ítélettel ítélje az a Messiást.

Azt mindenki érezte, hogy az adott helyzetben célszerű lenne minél gyorsabban lefolytatni az eljárást, mielőtt híre megy a dolognak. Ha az egész nép értesül a történtekről, esetleg általános felkelés támad miatta. A zsidó vezetők ezért igyekeztek Jézust mielőbb a rómaiak kezébe adni.

A megkötözött Jézust azonban előbb Annás főpap házába vitték. Annás rendkívül tekintélyes ember volt. Nagyon idős, de közismert, mint rendkívül eszes, világos fejű vezető. Fontos ügyeket sohasem intéztek nélküle. Még a római helytartó sem húzott volna vele szívesen ujjat, mert sok tekintélyes római barátja volt.

Tekintélyére jellemző volt, hogy amikor főpapságának az ideje lejárt, egymásután 5 fiát választották meg főpapnak, majd legutóbb az egyik vejét, Kajafást. Kajafás egyébként a

szokottnál hosszabb időn át, 18 éven át volt főpap (18-tól 36-ig). Magától értetődően Kajafás főpapsága idejében Annás nagy befolyást gyakorolt a hivatalos ügyek intézésére, különösen rendkívüli esetekben. Úgy kezelték Annást, mintha még mindig tényleges, aktív főpap volna.

Annás házánál a római őrség átadta Jézust a főpap szolgáinak, tovább nem foglalkoztak az üggyel.

Jézust bevezették egy helyiségbe, ahol Annás már várta. Minden jel szerint őt kérték fel arra, hogy vezesse Jézus kihallgatását, mielőtt a nagytanács elé állítják.

Annás azzal kezdte a kihallgatást, hogy Jézus tanítványai, követői felől érdeklődött. Jézus erre nem válaszolt. Az, akit a tanítványai árultak el és elhagytak, nem árulta el és nem hagyta el a tanítványait. Az öreg bölcs ezután a tanításai, a felfogása felől faggatta Jézust. Arra sem adott választ. Amit Jézus mégis mondott, az nem arra vonatkozott, amit Annás kérdezett, mert ezt mondta: „Naponként nyilvános beszédeket mondtam válogatás nélkül mindenki füle hallatára, a zsinagógában és a templomban. Nem terjesztettem soha titkon semmiféle tanítást, amit bárki ne hallhatott volna. Mindent nyíltan tettem. Azokat kérdezzétek meg, akiket tanítottam.” Annás egyik szolgálja azt gondolván, hogy majd tetszik az urának, arcul ütötte Jézust, majd azt mondta: Rendesen felejt a főpapnak! Jézus odafordult a szolgához, nyugodtan ránézett és így szólt: „Ha helytelenül szóltam, bizonyítsd be, hogy beszédemben mi volt a helytelen. Ha pedig helyesen beszéltem, miért ütsz engemet?” Annás hirtelenjében nem tudott mit mondani. Nem is foglalkozott tovább Jézussal, hanem átküldte Kajafás házába, még mindig megkötözve, mintha gonosztevő lett volna.

TANULSÁG:

1. Jézus igazán a helyünkbe állt, hogy elvegye bűneink büntetését. Igazi ítéletet vállalt s annak igazi végrehajtását.

KÉRDÉSEK:

1. Miért vitték Jézust előbb a zsidók vezetői elé?
2. Milyen szerepe volt ebben az időben a főpapnak?
3. Milyen kapcsolat volt Annás és Kajafás között?
4. Mi iránt érdeklődött a főpap Jézusnál?
5. Jézus nem válaszol a főpap kérdésére, hanem arra hivatkozik, hog mindig nyilvánosan szólt. Vajon miért teszi ezt?
6. Mit értett azon Jézus, hogy a templomban tanított?
7. Miért érezte a poroszló jogosnak, hogy arcul üsse Jézust?
8. Hogyan reagált Jézus az első arculcsapásra?
9. Annás vajon miért nem mond semmi ítéletet Jézus ügyében?
10. Miért kötözték meg Jézust?

A NAGYTANÁCS ELŐTT

(Mt 26,57-68; Mk 14,53-65; Lk 22,63-71)

A nagytanács tagjai lassanként mind egybegyűltek. Szolgák seregét küldték szét az éjszakában, hogy a hetven tag mielőbb együtt legyen, s még az éjszaka folyamán ülést tartsanak. Sorra érkeztek az előkelő főpapok, a vezető farizeusok és szadduceusok. Mind tudni akarták, mi történt.

Általában a templom valamelyik részében tartották az üléseket, most azonban tekintettel a rendkívüli időpontra és a rendkívül sürgős, bizalmas ügyre, jobbnak látták, hogy Kajafás főpap palotájának egyik tágas termében tárgyaljanak Jézus felől.

Félkörben helyezkedtek el, Kajafás ült az elnöki helyre, megkezdődhetett a rendkívüli gyűlés. Először a tanúkat hívatták be.

Amilyen gyorsan csak lehetett összeszedtek néhány embert, akik akár ingyen is, jó pénzért pedig még inkább hajlandók voltak az előkelő befolyásos emberek kedvében járni, és megtenni, amit csak vártak tőlük. A zsidó törvényeknek megfelelően egyenként hívták be a tanúkat s előzőleg meg kellett akadályozni azt, hogy egymással összebeszélhessenek. Hogy ezt mennyire tartották be, azt nem lehet tudni, annyi azonban bizonyos, hogy összevissza beszéltek. Távolról sem volt meg az az egyhangúság, amit hiteles tanúktól el lehet várni. Már pedig halálos ítéletet csak abban az esetben volt szabad kimondani, ha legalább két tanú tökéletesen azonos vallomást tett (5Móz 17.6).

Végül is előállott két olyan ember, akik közül az egyik azt állította: „Jézus azt mondta, hogy le tudja rontani a templomot és három nap alatt fel tudja építeni." A másik így mondta: „Jézus azt mondta: Én ezt a két kézzel épített templomot lerontom és három nap alatt egy másikat építek, kéz nélkül épített templomot." A két vallomás nem volt tökéletesen egyező, mert az egyik tanú szerint Jézus azt mondta, hogy le tudja rombolni, a másik szerint pedig, hogy le fogja rombolni.

Ha Kajafás vette volna a fáradtságot, hogy jobban utánanézzen a két vallomásnak, könnyen megállapíthatta volna, hogy azok hamisak, Jézus ugyanis egyiket sem mondta. Az az igazság, hogy egy alkalommal Jézus a saját testére mutatva azt mondta: „Rontsátok le ezt a templomot és én három nap alatt újra felépítem." Tehát nem azt mondta, hogy le fogom rontani, vagy le tudom rontani, hanem azt mondta: "Rontsátok le!"(Jn 2,19). A saját teste sorsáról mondott próféciát: ugyanis megölhetik őt, a testét, azt a szent templomot leronthatják, mégis fel fog támadni a harmadik napon. Egy szót sem szólt kézzel épített templomról.

Kajafás érezte, hogy a vallomások nem egyeznek, éppen azért jobbnak látta felállva helyéről Jézushoz fordulni és őt kérdezni: „Nem felelsz semmit arra, amit ezek ellened állítanak?"

Jézus csendben állt és hallgatott. Ezen a helyen semmit sem változtatott volna a sorsán, bármit mondott volna is. Valójában nem bírái voltak, akik előtt állt, hanem a gyilkosai, azok előtt pedig miért igazolja magát?

Akkor a főpap azt mondta: „Esküszöm az élő Istenre, hogy te nekünk azt állítottad, hogy te az Isten Fia vagy, a Messiás!" „Esküszöm" azt jelentette ebben az esetben, hogy eskü alatt kell nyilatkoznia, vajon valóban Messiásnak tartja-e magát vagy nem.

Erre a felhívásra már nem hallgathatott: Ő volt a Messiás és ezt nem tagadhatta el a nagytanács előtt. Csak tudják meg a legilletékesebbtől magától, hogy akit Izrael régóta várt, megérkezett e világra. Ha pedig nem fogadják el Messiásnak, akkor ám ölessék meg! De az ítélet oka az lesz, hogy nem hittek Benne s nem fogadták el Őt, akit Isten küldött Megváltóul Izraelnek.

Messze csengett Jézus hangja, amikor megszólalt: „Te mondtad! Én vagyok a Krisztus. De mondom nektek, mostantól fogva meglátjátok majd az Embernek Fiát az erős Isten jobbján ülni és eljönni az ég felhőin." Jézus Dániel próféciáját idézte (7,13), továbbá Dávid jövendölését (Zsolt 110,1). Eljött tehát a kezdete annak a korszaknak, amelyiknek a végén a megdicsőült Krisztus mindenki előtt kinyilvánítja dicsőségét. Amikor Jézus a nagytanács tagjaira nézett, akik azt gondolták, hogy teljhatalmú urai életnek és halálnak, s Jézussal is azt tehetnek, amit akarnak, már úgy látta őket, ahogy majd a trónja előtt hódolnak. Azt tehetnek Jézussal, amit akarnak, de nem akadályozhatják meg Jézus végső diadalát. Hol

lesznek már akkor azok a kötelek, amelyekkel megkötözték, s hol lesz az a kereszt, amelyiken megfeszítik!

Jézus bátor, egyenes, nyílt válasza mély hatást gyakorolt a jelenlévőkre. Némelyek megremegtek, a főpap azonban egyáltalán nem remegett, hanem felháborodva azon, amit Jézus mondott, megszaggatta köntösét és így kiáltott: „Mi szükség van itt még tanúkra? Mindnyájan hallottátok ezt az istenkáromlást. Mi hát a véleményetek?" Egyhangú volt az ítélet: „Halálra méltó!"

Hát Arimátiai József? Hát Nikodémusz? Talán nem voltak ott? Hogy nem szóltak egyetlen szót sem Jézus védelmében? Minden valószínűség szerint Kajafás gondosan ügyelt arra, hogy a nagytanácsnak azokat a tagjait, akik rokonszenveztek Jézussal, és olykor elismerőleg nyilatkoztak róla, ne hívják meg a nagytanács ülésére. (Lk 23,51)

Ezzel Jézus sorsa, legalábbis egyelőre, eldőlt. Még egy színjáték volt hátra, amelyiknek a puszta hallatára is elszégyelli magát az ember. A főpap szolgái, látva a főpap felháborodását, rátámadtak a megkötözött Jézusra, és ütlegelni kezdték, le is köpték. S mivel nem igen láthatott, gúnyosan kérdezgették időnként: "Prófétáld meg, most melyikünk ütött meg?" A túlbuzgó szolgák, külön jutalom reményében bántották Jézust. Mintha a pokol szabadult volna el a földön. Micsoda szenvedést viselt Jézus értünk!

TANULSÁGOK:

1. Ahhoz, hogy Jézust igazságosan halálra ítélhessék, nem volt tanú, de arról, hogy meghalt értünk, a tanúk serege tesz tanúbizonyságot. Nem is lehetett tanú arra, hogy Jézus vétkezett volna, de hogy Ő volt Isten áldozati Báránya, ezer tanú is volt: nemcsak az elfogultsággal gyanúsítható tanítványok között, hanem a kivégző osztag katonái közt is akadt, aki megrendülve tett tanúvallomást: "Bizony, ez Isten Fia volt!"
2. Jézust mindig dicsőségesnek kell látnunk, ellenségeit pedig legyőzötteknek. Jézus alakját mindig együtt kell látnunk azzal az alakjával, amelyikben az ég felhőin tűnik majd fel, amikor visszajön az utolsó ítéletre, és lábai alá veti ellenségeit. Csak idő kérdése, az idő pedig gyorsan múlik. 1000 esztendő oly gyorsan múlik el, mint egyetlen nap. Nem is gondolná senki, milyen közel van Krisztus vissza jövetelének napja! S ha ellenségeit nézzük, gondoljunk arra, hogy bármit tesznek is, nem akadályozhatják meg Krisztus végső diadalát.
3. A legszomorúbb bűnt azok követik el, akik jutalom reményében bántják Istent. Aki valamiféle meggyőződésből cselekszik, bármit cselekedjék is, lehet tiszteletre méltó a meggyőződéséért, de az, aki meggyőződés nélkül, pusztán azért tesz valamit, mert az a hatalmasoknak tetszik, és azért jutalmat, előnyt kaphat, mindenkinél szánandóbb és megvetésre érdemes.

KÉRDÉSEK:

1. Kik alkották azt a nagytanácsot, amely ítélkezett Jézus ügyében?
2. Hol ülésezett a nagytanács?
3. Mi volt a nagytanács terve a tárgyalást illetően?
4. Mire értette azt Jézus, hogy az Isten lerombolt templomát ő három nap alatt felépíti? (2,19–22, vö. Mt 26,61)
5. Hogyan értelmezték a hamis tanúk, illetve a nagytanács Jézusnak ezt a mondását?
6. Miért nem tisztázta Jézus ezt a félreértést?
7. Arra a kérdésre, hogy ő-e a Krisztus, Jézus így felel: te mondtad. Egyértelmű igenlést jelentett-e ez a mondat abban az időben?

8. Mit jelentett a főpap esetében a „ruha megszaggatása”?
9. Mi alapján mondja ki a halálos ítéletet a nagytanács?
10. Mi volt a céljuk azzal, hogy megcsúfolták Jézust?

PÉTER MEGTAGADJA JÉZUST

(Mt 26,69–75; Mk 14,66–72; Lk 22,54–62; Jn 18,15–18 és 25–27)

Péter életének a legsötétebb éjszakája következett el. Amikor Jézust elfogták és megértette, hogy Jézus nem akar védekezni, és megtilt minden védelmet, elmenekült. Nem sokkal utána azonban összeakadt Jánossal. Elhatározták, hogy titokban követik a Jézust elvezető csapatot. Elmentek Annás palotájáig. Amikor Jézust bevezették a palotába, a két tanítvány, arra számítva, hogy Kajafás házában még azon az éjszakán fontos döntést hoznak Jézus sorsát illetőleg, elmentek Kajafás házához. Ott a kapun kívül megálltak és vártak mindaddig, amíg Jézust az Annás házában félbe maradt kihallgatás után átvezették Kajafáshoz. Amikor Jézus kísérőivel együtt bement a kapun, János is bement, mert ő a főpap rokona volt. Amikor János észrevette, hogy Péter nincs mellette, visszament, beszélt a kapuőrrel és engedélyt kért Péter számára is a belépésre. Mindketten bent voltak tehát a palota udvarán. Péter meghúzódott az udvar sötétebb részén, János azonban bátran előrement, és fellépett a folyosóra, ahonnan jól láthatta Jézust, amint a nagytanács tagjai előtt állt.

Péter tele lehetett szorongással és meghatározhatatlan érzésekkel. A nagyon előkelő, hatalmas Kajafás házában a szegény, egyszerű írástudatlan galileai halászember parányinak és védtelennek érezhette magát. Az lehetett az érzése, hogy mindenütt ellenség veszi körül és rálesnek. De függetlenül minden érzéstől, amelyet a pillanatnyi helyzet váltott ki belőle, a szíve roskadásig tele lehetett azzal, a csalódással, amelyet a Gecsemáné-kertjében végbement események okoztak neki. Nem értette, miért nem mutatta meg Jézus az emberfeletti hatalmát? Hogy engedhette meg, hogyan tűrhette el, hogy szennyes kezű katonák, alávaló, hízelgő szolgák kezet emeljenek rá és megkötözzék? Péter minden idegszála lázadt a megtörtént tények ellen. Talán tele is volt gyűlölettel minden ember iránt, aki Jézusnak ellensége volt és tele volt bosszús haraggal Jézus ellen is, aki olyan érthetetlen tétlenséggel fogadta a rátámadó ellenséget.

Kissé beljebb húzódott az udvarban, ahonnan többet láthatott és hallhatott. Még a nagyterembe is bepillantott, de hallani semmit sem tudott. Majd odahúzódott a tűz mellett melegedő katonákhoz, hogy elgémberedett tagjaiba egy kis meleg áradjon. Egyszerre megszólalt mellette egy szolgáló, aki látta, amint Jánossal belépett a kapun: “Ez is vele volt!” Vagyis Jézussal. Péter ijedten vágta rá: “Asszony, én nem ismerem őt!” A körülülő férfiak ügyet sem vetettek rá. Azon az éjszakán Jézus ügye érdekelt mindenkit.

Péter mindenesetre jobbnak látta felállni, és elhúzódni. Abban a pillanatban valahol a közelben, talán a palota gazdasági udvarában, megszólalt egy kakas (Mk 14,68), de Péter nem hallotta, mert egy másik szolgáló azt mondta: „Te is azok közé tartozol, akik azt a foglyot követték!” Péter kurtán elutasította a vádat: „Ugyan ember!” Ez volt Péter második tagadása.

Ezután megsűrűsödtek az események. Odabent, a nagyteremben véget ért a nagytanács ülése, a tanács tagjai már kezdték elhagyni a termet, végül csak Jézus maradt ott és a szolgák, hogy szórakozzanak vele. Kivezették az árkádok alá és ott kínozták. Péter messziről figyelte a borzalmas jelenetet. Eközben hangot hallott: „Nem láttalak én téged is a Gecsemánéban Jézussal együtt?” A körülállók erre már jobban odafigyeltek, és tettek néhány megjegyzést Péterre, de ő akkor rémült meg igazán, amikor többen is kezdték

mondani, hogy nagyon igaz lehet, amivel vádolják, mert a kiejtése jellegzetesen galileai tájszólásra vallott. Péter valósággal elvesztette a fejét és átkozódva, esküdözve állította: „Nem ismerem azt az embert, akiről beszéltek!” Ekkor szólalt meg a kakas másodszorra. Ez juttatta Péter eszébe, amit Jézus mondott neki, hogy mielőtt a kakas kétszer szól, háromszor fogja megtagadni őt. Amikor mindezt felfogta, ami ott az udvarban történt és Jézus jövendölése nyomán beteljesedett, s felmérte, mit tett, keserves zokogásban tört ki. Benne minden összeomlott, besötétedett. Kint a hajnal, Nagypéntek hajnala bontotta első sugarait.

KÉRDÉSEK:
1. Eddigi viselkedése alapján Péter mennyiben volt más, mint a többi tanítvány?
2. Mit tett Péter, amikor Jézust elfogták?
3. Hogyan jutott be Jézus Kajafás udvarába?
4. Miért árulta el Pétert a beszéde?
5. Mi történt volna, ha Péter bevallja, hogy ő is a Jézus tanítványa?
6. Miért jövendölte meg Jézus, hogy Péter őt meg fogja tagadni?
7. Mi lehetett Péter sírásának az igazi oka?
8. Ismerve Péter természetét és a körülményeket, történhetett volna-e másképpen mindez?
9. Volt-e már olyan helyzet az életedben, amikor úgy érezted: nagyon sok függ attól, hogy kiállsz-e Jézus mellett, vagy pedig megtagadod őt?
10. Számon kérte-e később Jézus Péter tagadását? Miért tett így Jézus?

A MÁSODIK ÜLÉS

(Mt 27,1; Mk 15,1; Lk 22,66)

Ennek mindössze az volt a rendeltetése, hogy megerősítse az elő ülésen hozott ítéletet. Ez vita nélkül ment végbe s megfogalmazták az általuk hozott halálos ítéletet.

TANULSÁGOK:
1. Jézus szenvedéstörténetének a szereplői és miközöttünk összefüggés van. A gőgös farizeus, akinek Jézus útjában volt, minden emberszívben bent lakik. Bennünk lakik a szadduceus is, aki szerette a világot, és nem hitt a feltámadásban. Hány mai emberszívben megtalálható a gyáva szolga, aki jutalom reményében képes bántani Jézust! S melyikünk különb Péternél?
2. Az emberek hatalma mind Istentől való hatalom. A nagytanács csak azért ítélhette halálra Jézust, mert előzőleg Isten halálra ítélte. Arra adta, hogy áldozati Bárány legyen, akinek a halála tökéletes kiengesztelést szerez ég és föld, Isten és ember között. Ha Jézus szenvedéstörténetéből kihagynánk Isten megváltó tervét, mindent megelőző akaratát, akkor sohasem érthetnénk meg azt, ami a Nagyhéten Jézussal történt. Péter azért nem értette, mert csak az egyes részleteket látta, az egyes eseményeket, de nem látta a mindeneket elrendelő és mindeneket a megváltás felé vezető Isten akaratán.
3. A legkülönb keresztyén sem egyéb, mint megváltásra szoruló, gyarló ember. Csak megfelelő helyzet kell, hogy kiderüljön és ki-ki lelepleződjék. Különösen az emberektől való félelem alkalmas arra, hogy meggyengítse bennünk a hitet.
4. A kakas örök szimbóluma a keresztyén éberségnek: vigyázzon mindenki, hogy a kísértésben megálljon! Tanuljunk Péter esetéből!
5. Jézus a legmegalázóbb helyzetekben is teljes méltósággal, Isten Fiához méltóan viselte magát.

KÉRDÉSEK:

1. Miért volt szükség erre a második ülésre, hiszen már az elsőn kimondták, hogy Jézus méltó a halálra?
2. Melyik reggelen történt ez pontosan?
3. Az Írás nem beszél róla, de mi megkérdezhetjük: mit csinált Jézus ez idő alatt?
4. Vajon mivel foglalkoztak ugyanekkor a tanítványok?
5. Ha a nagytanács döntött Jézus ügyében, akkor miért nem hajtották végre az általuk meghozott ítéletet?
6. Ki volt Poncius Pilátus?
7. Miért volt Jézus még mindig megkötözve?
8. Jézus többször megjövendölte Jeruzsálembe való felmenetelét és szenvedéseit. Hasonlítsd össze ezeket a jövendöléseket az itteni leírásokkal!
9. Mit akartak elérni a nagytanács tagjai és a főpapok Jézus megölésével?
10. Mindegyik leírás utal az időre. Miért volt ennyire sürgős Jézus ügyének lezárása?

62. PILÁTUS ÍTÉLŐSZÉKE ELŐTT

JÉZUST PILÁTUS ELÉ VEZETIK

(Mt 27,1-14; Mk 15,1-5; Lk 23,1-7; Jn 18,28-38)

Miután a nagytanács meghozta a halálos ítéletet, azt volt a következő sürgős feladat, hogy Jézus mielőbb Pilátus elé kerüljön. Lehetőleg még mielőtt megindul az utcákon az élet, s a nép beleavatkozhatna Jézus ügyébe. Ha egyszer Jézus már Pilátusnál lesz, onnan senki nem szabadíthatja ki!

Korán reggel, minden feltűnés nélkül átvezették Jézust Kajafás házából Pilátus bíróságára, ahol Pilátus már hét év óta gyakorolta a római császár helytartójának a tisztét. Általában Cézáreában lakott, de az ünnepeken, amikor nagyobb néptömegek gyűltek össze a fővárosban, mindig Jeruzsálemben tartózkodott, készen arra, hogy egy esetleges felkelés, vagy lázadás esetében azonnal személyesen intézkedhessék. Ez alkalommal a felesége is elkísérte, és Nagy Heródesnek a város északnyugati részén épült palotájában, vagy az Antónia erőd előkelő vendégek számára fenntartott lakosztályában szállt meg. Ez az utóbbi látszik valószínűbbnek, mert a Páska ünnepe különösen nagy tömegeket vonzott Jeruzsálembe, s a szabadságvágy olyankor mindig könnyebben tüzet foghatott. Ezért a vár mindenképpen biztonságosabb szállást kínált, mint a különálló palota.

Pilátusról egyébként nem sokat közöl a Szentírás. A korabeli könyvek szerint kegyetlen, önfejű ember volt, nem egyszer adott olyan parancsot, amely a zsidók elleni gyűlöletére vallott.

Pilátus már tudott Jézus ügyéről, mielőtt hozzávezették volna az Üdvözítőt: előző este engedélyt adott a letartóztatására, miután a főpapok nagy katonai erőt kértek tőle Jézus elfogatására. Nagyon valószínű, hogy már akkor megkérték a lehető leggyorsabb eljárásra. Annak az eredménye lehetett, hogy Pilátus a kora reggeli idő ellenére is készen állt, hogy Jézussal foglalkozzék. Hat és hét óra között lehetett az idő.

A nagytanács vezetői arra számítottak, hogy Pilátus röviden végez Jézussal és megerősíti a halálos ítéletet. Számításukban azonban csalódniuk kellett. Már az is kényelmetlen volt,

hogy nem léphettek be a tárgyalás színhelyére, mert tisztátalanná tették volna magukat. A szigorú vallási előírások szerint ugyanis, ha a Páska ünnepén egy pogány ember házába, még ha hivatalos helyiség is az, belépnek, tisztátalanokká lesznek. Kénytelenek voltak tehát a palotán kívül maradni. Volt azonban nagyobb nehézség is. Pilátus ugyanis elhatározta, hogy Jézus ügyét alaposan kivizsgálja, ahelyett, hogy néhány formális kérdés feltevése után egyszerűen megerősítette volna a halálos ítéletét. Szigorúan tartotta magát a római jog alaptételéhez, amely szerint senkit sem szabad elítélni, akit nem alaposan, megalapozottan vádolnak. Amikor a zsidó vezetők látták, hogy Pilátus szabályos kihallgatásba kezd, bekiáltottak a terembe: „Ha nem volna bűnös, akkor nem hoztuk volna hozzád!" Pilátus azonban átlátott rajtuk, és tisztában volt azzal, hogy a főpapok és az írástudók féltékenységből és gyűlöletből szeretnék kioltani Jézus életét. Ezért így felelt nekik. „Rendben van, ha ti bűnösnek tartjátok, akkor ítéljétek el a saját törvényeitek alapján." A zsidóknak valóban volt saját törvénykezésük, és joguk volt valakit megkorbácsolásra ítélni, a zsinagógából kiközösíteni vagy más egyéb módon megbüntetni.

De arra nem volt joguk, hogy valakit érvényesen halálra ítéljenek, és a helytartó engedélye nélkül a halálos ítéletet végre is hajtsák. Jézus esetében pedig távolról sem érték volna be kisebb büntetés alkalmazásával: ragaszkodtak a halálos ítélet végrehajtásához, tehát Pilátus ítéletéhez.

A zsidók megértették, hogy az egész dolog távolról sem megy olyan könnyen, mint ahogy számítottak rá. Márpedig semmiképpen sem akartak szabályos vádat emelni Jézus ellen, de Pilátus úgy indította el a tárgyalást, hogy rákényszerültek. Mindenesetre hamar elkészültek három vádpont megfogalmazásával:

a) Jézus félrevezeti a népet;

b) tiltja azt, hogy a zsidók fizessenek a római császárnak;

c) azt állítja, hogy ő maga király.

Mindhárom vád politikai jellegű volt. Éppen azért fogalmazták politikai jelleggel, hogy Pilátus kénytelen legyen halálos ítéletet hozni. Ha vallási természetű vádakkal illették volna Jézust, Pilátus egyszerűen nem foglalkozott volna azokkal. Jézus tehát a vádak szerint veszedelmes lázító!

Mondani sem kell, hogy mindhárom vád légből kapott volt. Jézus sohasem mondta azt, hogy nem szabad adót fizetni a császárnak, sőt éppen az ellenkezőjét tanította, amikor azt mondta, hogy meg kell adni a császárnak, ami a császáré. Királlyá sem nyilvánította magát, sőt elejét vette annak, hogy a nép lelkesedése királlyá tegye.

Napnál világosabban tudtára adta mindenkinek, hogy nem földi király akar lenni.

Pilátus a három vád meghallgatása után figyelmesen szemlélte Jézust, aki ott állt előtte összekötözött kézzel és hallgatott. Ahhoz volt szokva, hogy azok, akiket valamiféle váddal illetnek azonnal, hangosan tiltakoztak a vádak ellen, és az ártatlanságukat hajtogatták. Jézus ezzel szemben némán állt és egyetlen szót sem szólt. Csodálkozva fordult Jézushoz: „Nem hallod mivel vádolnak téged?" Jézus azonban tovább hallgatott, mintha nem is őróla lett volna szó.

Politikai természetű vádakról lévén szó, Pilátus kénytelen volt az ügyet alaposan megvizsgálni. Bevitte hát Jézust a belső szobába, abban a reményben, hogy Jézus négyszemközt őszintén fog beszélni és megkérdezte: „Király van, tényleg király vagy?" Nem azt kérdezte, hogy királynak mondja-e magát, hanem valóban király-e? A kérdése így barátságosan hangzott, szinte benne volt annak a feltételezése, hogy Jézus valóban királyi vér, és valahol valóban uralkodó. Jézus hasonlóan elcsodálkozva válaszolt Pilátusnak: „Honnan veszed azt, hogy én király vagyok? Magadtól gondolod-e, vagy mások beszéltek

neked ilyesmit?" Pilátus kérdéséből az tűnt ki, hogy valaki rokonszenvesen nyilatkozhatott Jézusról, de egyszerre tartózkodóbbá vált és azt mondta: „Nem vagyon én zsidó, a te néped és a te főpapjaid hozattak ide hozzám. Miféle bűnt követtél el?"

Jézus erre így válaszolt Pilátusnak: „Az én országom nem ebből a világból való ország. Ha földi ország volna, akkor az én szolgáim harcoltak volna azért, hogy ne essem a zsidók kezébe. Az én országom nem ebben a világban van."

Pilátus egyik csodálkozásból a másikba esett. Ez az ember – gondolta – egészen más, mint az emberek általában. Határozottan királyi a magatartása, a nyugalma, méltóságteljes minden szava. Meg is kérdezte: Tényleg király vagy? – Igen, király vagyok, mondta Jézus, majd így folytatta: „Azért születtem, azért jöttem e világba, hogy bizonyságot tegyek az igazságról. Aki az igazságból való, az hallgat az én szavamra."

Pilátus erre nem tudott mit mondani. Ifjúkorában, amikor még Rómában tanult, bizonyára foglalkozott filozófiával, de abból csak azt tanulhatta, hogy az igazságot senki sem ismerheti meg, mert minden ismeret bizonytalan, az ember tévedhet. A dolgok igazi lényét egy ember sem ismeri tökéletesen. Ezért csak vállat vont és ennyit mondott: „Micsoda az igazság?"

Ezzel be is fejezte Jézus kihallgatását. Meggyőződött róla, hogy ez az ember távolról sem olyan, amilyennek a vádolói állítják, nem lázadó, még kevésbé veszedelmes politikai ellenfél. Semmi sem áll távolabb ettől a Jézustól, mint a harc és a vérontás. Kiment és intett Jézusnak, hogy menjen vele. A kívül álló zsidókkal pedig közölte: „Nem találok benne semmi bűnt."

A zsidók azonban kiáltozni kezdtek: „Lázítja a népet a tanításaival, az egész országot fellázította Galileától kezdve Júdeáig!"

Az ordítozó tömeggel szemben nem volt kedve Pilátusnak bármit is tenni. Szeretett volna ettől az egész ügytől megszabadulni. Kapva kapott hát a Galilea szón és máris megszületett a terve: ha ez az ember Galileából jött, akkor nem hozzá tartozik a dolga, hanem Heródeshez, aki hozzá hasonlóan éppen Jeruzsálemben időzik, nem messze, a Makkabeusok palotájában. Intézkedett, hogy vigyék Jézust Heródeshez.

KÉRDÉSEK:

1. Mit érthettek azon Jézus vádlói, hogy félrevezeti a népet?
2. Igaz volt-e, hogy Jézus tiltotta a császár adójának megfizetését?
3. Jézust azzal is vádolták, hagy magát királynak mondja. Milyen konkrét esetet tudtak volna erre vádlói bizonyítékként említeni?
4. Miért nem találja bűnösnek Jézust Pilátus a fenti vádak ellenére?
5. Miért nem kerestek Jézus ellen Pilátus előtt vallási jellegű vádakat a vádlói?
6. János evangéliuma szerint Jézus azt mondja Pilátus előtt, hogy ő azért jött, hogy bizonyságot tegyen az igazságról. Milyen Igazságról beszél itt Jézus?
7. Hogyan érthetjük Pilátus nevezetes mondását: „Mi az igazság?"
8. Hogyan értette Jézus azt, hogy az ő országa nem e világból való?
9. Miért nem védekezett Jézus?
10. Milyen szándék vezethette Pilátus magatartását Jézus ügyében?

JÉZUS HERÓDES ELŐTT

(Lk 23,8–12)

Amikor Heródes meglátta Jézust, megörült. Azt, hogy Pilátus átküldte hozzá, úgy tekintette, mint a helytartó rendkívüli figyelmességét. Nem sok idővel azelőtt történt, hogy Pilátus

néhány galileai zsidót kivégeztetett Jeruzsálemben, s ez Heródest a lelke mélyéig felháborította. Úgy látszott, hogy Pilátus később maga is megbánta amit tett, s most a galileai Jézust úgy, ahogy az törvény szerint kötelező és illő volt, Heródeshez küldte át, mint illetékes bíróhoz. Heródes volt ugyanis Galilea negyedes fejedelme.

Heródes azért is megörült Jézus láttán, mert sokat hallott már felőle, és mindig is szerette volna közelebbről megismerni. Az első hírek hallatán még félelem fogta el, mert a közvélemény egy része azt tartotta, hogy Jézusban Keresztelő János támadt fel, és öltött ismét testet (Mt 14,2). S ez a félelem meg is maradt Heródesben. Most azonban, ahogy ránézett Jézusra, egyszerre feloldódott a lelke: Jézus minden jel szerint közönséges földi halandó, aki semmibe sem emlékeztet Keresztelő Jánosra, azonkívül ugyan mi félnivalója lett volna egy olyan embertől, aki megkötözve, fogolyként áll előtte?

Túl azon, hogy Heródes megszabadult a Keresztelő János feltámadása miatti félelemtől, az is hozzájárulhatott az öröméhez, hogy most alkalma lesz a családját és vendégeit elszórakoztatni különböző csodákkal, mutatványokkal, amelyeket ez a Jézus minden bizonnyal sorozatban mutat majd be nekik, csakhogy megszerezze magának Heródes kegyeit. Heródes bizonyára hozzászokott ahhoz, hogy a perbe fogottak mindenre készek, amivel bíráiknak kedvébe járhatnak. Jézus is bizonyosan igyekszik mielőbb megszabadulni. Heródes azonban csalódni volt kénytelen. Amint Jézus felmérte a helyzetet, és látta, hogy Heródes mit vár tőle, csak szenzációs mutatványokat s esze ágában sincs az ügyével komolyan foglalkozni, azonnal tudta mit kell tennie. Végighallgatta Heródes unszolását, majd a főpapok és az írástudók vádaskodásait, de egyetlen szót sem szólt, egyetlen mozdulatot sem tett. Heródest annyira kihozta a sodrából Jézus magatartása, hogy megparancsolta a szolgáinak, űzzenek gúnyt Jézusból, játszadozzanak vele. Azok előkerítettek egy köpenyt, amilyent azok a rómaiak szoktak viselni, akik valamiféle magas közéleti tisztségre pályáztak, és gúnyosan hajlongtak előtte. Miután Heródes társasága jól kiszórakozta magát, Jézust visszavitték Pilátushoz.

KÉRDÉSEK:

1. Miért nevezték Jézust galileainak?
2. A Római Birodalom hierarchiája szerint Pilátusnak vagy Heródesnek volt-e magasabb a rangja?
3. Tudunk-e arról valamit, hogy korábban Pilátus és Heródes miért volt egymással ellenségeskedő viszonyban?
4. Heródes korábban meg volt győződve, hogy Jézusban Keresztelő János támadt fel a halálból. Vajon miért gondolta ezt így? (vö. Mt 14)
5. Miért örült meg Heródes, amikor hallotta, hogy találkozhat Jézussal?
6. Olvasunk-e máshol is arról, hogy Jézus nem tett csodát, pedig azt várták tőle? Mi volt egyébként Jézus csodáinak a célja?
7. Miért nem használta ki Jézus az alkalmat, hogy a király előtt bizonyságot tegyen? Miért öltöztette Heródes fényes ruhába Jézust?
8 Vajon Heródes a magatartásával hallgatólagosan támogatta vagy ellenezte Jézus elítélését?

JÚDÁS

(Mt 27,3–10)

Körülbelül ugyanabban az órában jelent meg Júdás a templomban. Az áruló. Biztosra vette, hogyha kényszerhelyzetbe kerül Jézus az ő á árulása folytán, akkor feltétlenül végbe visz

majd egy csodát, amelyből kétségtelenül kiderül az istensége. Megszabadítja magát, elkerüli az ítéletet s az egész Messiás-ügy kedvező fordulatot vesz. Csakhogy Júdás kénytelen volt belátni, hogy ez a számítása nem vált be. A pénz, amit a főpapoktól kapott, kezdte égetni a markát, a bűntudat pedig a lelkét mardosta. Odament a főpapokhoz, akik éppen akkor a templomban tartózkodtak és reszkető hangon így szólt: „Én vétkeztem, mert ártatlan vért árultam el!"

Senkit sem érdekelt Júdás és a lelkivilága. Egyszerűen elintézték: „Mi közünk hozzá? Ezt neked kellett volna tudnod!" Akkor Júdás végső kétségbeesésében odavágta a pénzt a főpapok elé a földre, talán abban a reményben, hogy a lelke megtisztul a szörnyű vétektől, amelyet elkövetett. Majd elrohant, végig a városon, ki a városból és valahol a városon kívül végzett önmagával: mélységbe vetette vagy felakasztotta magát.

A főpapok nevetve összeszedték a pénzt és tanakodtak, hogy mi legyen vele? A templomi perselybe nem akarták beletenni, mert vér tapadt hozzá. Úgy döntöttek, hogy telket vesznek rajta, egy darab földet, s az lesz majd az idegenek temetője.

TANULSÁGOK:

1. Jézus isteni ereje a megváltásra való, nem az emberi kíváncsiság vagy szenzációéhség kielégítésére. Az Üdvözítő sohasem produkálta magát. Ha csodát tett, nem azért tette, hogy Őt csodálják, hanem a mennyei Atya dicsőségéért, vagy emberek megsegítéséért, megtartásáért cselekedett. Aki csak produkáltatni szeretné Isten Fiát, az úgy találja, hogy Jézus tétlen és néma. De aki igazi nyomorúságban hívja segítségül, az megtapasztalja a szabadítását.
2. Jézus nem arra törekedett, hogy magát mentse, hanem arra, hogy a világot mentse meg. A maga megmentésére semmit sem tett. A szenvedések hosszú útján végig, minden helyzetben Isten igazi Bárányának bizonyult, akinek egyetlen rendeltetése engedelmesen odaadni az életét váltságul sokakért.
3. A bűnbánat csak akkor hatásos, ha idejében jelentkezik, és bocsánatkérésre indít. Júdásban feltámadt a megbánás, de eszébe sem jutott, hogy megbocsátásért folyamodjék az Úrhoz.

KÉRDÉSEK:

1. Miért bánta meg Júdás a tettét, amikor látta, hogy elítélték Jézust?
2. Júdás itt „ártatlan vérnek" nevezi Jézust? Korábban más volt Júdás véleménye?
3. Mennyi lehetett az értéke a harminc ezüstpénznek?
4. Megoldást jelentett-e Júdás öngyilkossága arra, amit tett?
5. Mit tanít a Biblia általában az öngyilkosságról?
6. Miért volt szükség az „idegeneknek" külön temetőre?

JÉZUS ÉS BARABBÁS

(Mt 27,15-26a; Mk 15,6-15a; Lk 23,13-25; Jn 18,30-40)

Pilátust kellemetlenül érintette, hogy Jézust hamarosan visszavezették hozzá. Nem tudta elképzelni sem, mit akarnak a zsidók ettől az embertől, aki minden tekintetben más volt, mint bárki: nem volt benne semmi kifogásolni való, nem hízelgett, nem könyörgött, nem védekezett. Minden tekintetben nagynak és erősnek bizonyult.

Pilátus elhatározta, hogy nem ítéli halálra Jézust. Odalépett a zsidók elé és ezt mondta: „Ti ezt az embert, mint lázadót hoztátok elém, én pedig kihallgattam, az ügyét megvizsgáltam és megállapítottam, hogy ártatlan azokban a bűnökben, amelyekkel vádoljátok. Heródes ugyanúgy ártatlannal találta, mert visszaküldte őt hozzám. Ez az ember nem követett el semmi rosszat, úgyhogy egyszerűen megkorbácsoltatom és szabadon bocsátom."

Pilátusnak erre a szavaira, mintha a pokol szabadult volna el: elengedni Jézust? Soha! Pilátus még sohasem tapasztalt ekkora gyűlöletet senki iránt, mint amekkora dühvel fordultak a zsidók Jézus ellen. A tömeg közben egyre nőtt a palota előtt. A főpapok gondoskodtak róla, hogy mindenki, aki pénzen megvehető, gyülekezzék Pilátus lakosztálya előtt. Tisztában voltak azzal, hogy Pilátussal szemben egyféleképpen nyerhetnek csatát, ha sikerül őt megfélemlíteniük. Azt a látszatot akarták kelteni, hogy, ha elengedi Jézust, akkor lázadás tör ki. Pilátus keresztüllátott a tervükön, éppen azért cselhez folyamadott. Az volt a szokás, hogy Húsvét ünnepe alkalmából a helytartó szabadon szokott bocsátani egy foglyot, akit a nép nagy többsége megnevezett. Éppen kivégzés előtt állt egy súlyos bűnöző, aki gyilkosságokkal tette hírhedtté magát, azonkívül izgatott is a rómaiak ellen a nép között. Minden tekintetben pontosan ellenkezője Jézusnak. Kihozatta hát gyorsan Barabbást a börtönéből, és Jézus mellé állíttatta, majd jó hangosan, hogy mindenki meghallja, megkérdezte: „Melyiket engedjem szabadon, Barabbást, vagy Jézust, akit Krisztusnak neveznek? A zsidók királyát engedjem el? Válasszatok!"

Jézust egyformán halálra méltó bűnösként állítják a nép elé Barabbással, aki gyilkos és rabló is volt. Barabbás bűnössége egy pillanatig sem volt kétséges, ugyanakkor Jézusra még semmiféle bűnt nem sikerült rábizonyítaniuk. Egyetlen bírónak sincs joga addig bűnösként kiállítani egy foglyot, amíg be nem bizonyosodott a bűnössége. Most mégis úgy állította oda Pilátus, mintha ugyanúgy beigazolódtak volna a zsidók vádjai, mint Barabbás esetében.

Pilátus azt sem vette észre, hogy már nagyot lépett Jézus elítélése felé, mert máris úgy kezelte Jézust, mint aki méltó az ítéletre, csak éppen kész lenne őt szabadon bocsátani. Közben pedig rábízta a döntést a népre, helyesebben a csőcselékre, tehát Jézus ügyét, sorsát kiengedte a kezéből. Jót szeretett volna, de nagyon rosszul cselekedett. Ugyanis nagyot tévedett, amikor azt gondolta, hogy a tömeg Jézust választja. Márpedig, ha a tömeg nem Jézust választja, akkor nincs többé visszaút Jézus megmentésére.

Miközben Pilátus egymás mellé állíttatta Jézust és Barabbást, egy hírnök levelet hozott neki. A felesége küldte és azt írta benne, hogy ne foglalkozzék ennek az embernek a dolgával, mert ez az ember ártatlan, semmi bűnt nem követett, s hogy ő egész éjszaka sokat szenvedett álmában Jézus miatt. Pilátus bizonyosan előzőleg mindent elmondott a feleségének Jézussal kapcsolatban, sőt lehet, hogy az asszony egyéb forrásokból is értesült arról, hogy kicsoda Jézus, hogyan élt, miket beszélt és milyen csodákat tett. Pilátusra nagy hatással volt felesége levele s megerősödött benne az elhatározás, hogy megmenti Jézust.

Közben a főpapok sem voltak tétlenek: lázas sietséggel magyarázták a tömegben, hogy feltétlenül Barabbást kell választaniuk. Több olyan érvet is felhozhattak Jézus ellen, amivel a tömeget ellene hangolhatják, például, hogy Jézustól soha nem remélhetik az ország megszabadítását, sőt valójában áruló, a császár híve, arra biztatta a népet, hogy csak fizessenek adót a császárnak! Az pedig merő kitalálás, hogy Jézus lenne a Messiás: ugyan miféle Messiás az, aki olyan tehetetlenül és ellenállás nélkül adja meg magát, ahogy Jézus tette a Gecsemáné kertben? Mit lehet várni egy ilyen Messiástól? Mit várhat tőle Izrael? Barabbás legalább bátor ember, nem habozik, ha fegyvert kell majd ragadnia a rómaiak ellen, amikor kitör a szent háború. Így szórták, hintették a gyűlölet magvát a tömegben a ravasz, ügyes farizeusok. A tömegnek végül is már elég volt Jézus szenvedő, szelíd arcára

nézni s amikor elhangzott Pilátus ismételt kérdése: “Melyiket engedjem nektek szabadon?” – már hangzott is a válasz – Barabbást engedd szabadon!

Pilátus nem akart hinni a fülének. Igaz lenne, hogy annak a halálát kívánják, aki mindenkivel csak jót tett, betegeket gyógyított és különféle áldásos csodákat vitt végbe? Akad nép, amelyik a jótevőjét képes halálra küldeni, cserébe egy rablógyilkosért? Szinte reszketve kérdezte: Mit csináljak Jézussal? A válasz még erősebben harsogott: Meg kell feszíteni! Pilátus még mindig nem adta fel a harcot Jézusért: „Miért, mi rosszat tett?” Hangja azonban elveszett a tömeg ordítozásában: “Meg kell feszíteni őt! Meg kell feszíteni őt!”

Elvetették őt, aki éveket át, nap mint nap egyebet sem tett, mint az emberek érdekét szolgálta, betegségeikből, fájdalmaikból megszabadította s most, íme úgy bánnak vele, mint egy gonosztevővel, mint a legrosszabb gonosztevővel! Lám a sok jótétemény sem volt képes felkelteni a nép szeretetét: követték ugyan, de nem szerették. A szívük zárva maradt előtte. Elfelejtettek mindent, ami jót kaptak tőle, elfelejtették a szeretetét, amellyel minden nap rendelkezésükre állt és mindent ingyen adott nekik. Elfelejtették a számtalan csodát. Elfordultak tőle és durva kegyetlenséggel fizettek meg neki mindezért.

TANULSÁGOK:

1. Kevés az, hogy valaki rokonszenvezik Jézussal: hinni kell Benne! Pilátus rendkívül rokonszenvesnek találta Jézust, imponált neki a fellépése, a mértéktartása, a fegyelmezettsége, a nyugalma, érezte a belőle áradó tisztaságot, ártatlanságot és szívből kívánta, hogy Jézus elkerülje a halálos ítéletet. De, mert nem hitt Benne, mert nem a Megváltót látta benne, csupán a rokonszenves embert, megállt félúton: csak igyekezetre telt a jóakaratából, de áldozatvállalásra, kockázatvállalásra már nem.
2. Jézus minden helyzetben ugyanaz maradt. Azt az igét, amelyik szerint Jézus Krisztus tegnap és ma és mindörökké ugyanaz, mindig úgy értjük, hogy az idő nem fog rajta, Jézus örökkévaló Úr. Pedig ez azt jelenti, hogy Jézus a legkülönbözőbb körülmények között is mindig ugyanaz a fenséges, nyugodt, magabiztos jellem maradt; nem történhetett vele semmi, ami kihozta volna a sodrából. Az elfogatása után a legkülönbözőbb megaláztatások közepette sem változott meg. Ahol nem volt feltétlenül szükséges, ott egyetlen szót sem szólt, nem bírált, nem fenyegetőzött. Mindenben úgy viselte magát, ahogy a prófétai jövendölések előre leírták. Mindebben is példa számunkra Jézus: ne legyünk ingó nádszálak, akiket egy-egy megalázás, szenvedés, sérelem már kibillent a megszokott egyensúlyunkból.
3. A Sátán sohasem tétlen. A legkisebb lehetőséget is felhasználja, csakhogy rontsa a hívők hitét, megrendítse az erősek erejét s ártson Isten országa ügyének.
4. Hívő emberek is válhatnak a Sátán eszközeivé. Jézus korában nem a rómaiak voltak a Sátán elsőrendű eszközei, hanem vallásos emberek: a farizeusok és az írástudók s velük együtt jóformán az egész Jeruzsálem, vagyis csaknem az egész egyház. Sátántól elsősorban az egyháznak van félnivalója.

KÉRDÉSEK:

1. Mi volt Pilátus véleménye Jézus bűnösségéről?
2. Milyen bűncselekménnyel vádolták Barabbást?
3. Miért ajánlotta fel Pilátus, hogy a nép válasszon Barabbás és Jézus között? Mit akart ezzel elérni?
4. Hogyan befolyásolta Pilátust feleségének üzenete?

5. Jézus sorsa látszólag demokratikusan, azaz a népakarat érvényesítésével dőlt el. Lehet-e hitbeli kérdésekben is a demokrácia szabályait alkalmazni?
6. Mit akart kifejezni Pilátus a kézmosással? Milyen értelemben használjuk ma a „mosakodás”, a „mosom kezeimet” kifejezéseket? Ráillik-e ez Pilátus esetére is?
7. Valóban magukra vették és vehették-e a zsidók Jézus vérének, azaz megöletésének terhét?
8. Lehet-e a „zsidó népet” okolni Jézus megöléséért?
9. Milyen mértékben igaz az, hogy Júdás, a zsidók és maga Pilátus is csak eszközök voltak, akik közreműködtek abban, hogy Isten elvégzett tanácsát Jézusban véghezvigye?
10. Hogyan értjük a 340. dicséret 3. versét: „Amit te szenvedsz, Jézus én okoztam, fejedre hoztam”?

A MEGKORBÁCSOLÁS

(Mt 27,26b-30; Mk 15,15-19; Jn 19,1-7)

Pilátus még mindig nem adta fel a harcot Jézus megmentéséért. Azt már megmondta, hogy szerinte Jézus ártatlan, Barabbást szabadon bocsátotta, ahogy a tömeg kívánta, de arra nem volt hajlandó, hogy Jézust megfeszíttesse.

Új elhatározás született benne: meg fogja korbácsoltatni Jézust. Azt még ártatlan gyanúsítottal is meg lehetett tenni, s ha már egyszer ennyi embert maga ellen haragított, annyit meg is érdemel ez a Jézus. Megparancsolta tehát az egyik tisztjének, hogy hajtsa végre a megkorbácsolást, ő maga pedig visszavonult a palotába, jelezvén, hogy tovább nem hajlandó ezzel az üggyel foglalkozni.

Hamarosan megkezdődött a megkorbácsolás. Olyan korbáccsal hajtották végre, amelynek a szíjába kő, vagy ólomdarabokat helyeztek, úgy, hogy az ütés nyomán kiserkent a vér. A korbácsolást mezítelen háton végezték s addig művelték, amíg elegendő vér borította el a szenvedő ember hátát. A katonák megtették, ami a kötelességük volt, majd abbahagyva a véres kínzást, otthagyták Jézust. A Megváló ott állt véresen, a katonák pedig egymás között tovább tárgyalták az iménti korbácsolást és arról beszélgettek, hogy akit ők most megkorbácsoltak, Izrael Messiásának adta ki magát. Kigondoltak hát egy játékot: kerítettek egy ócska bíborköntöst, ráterítették Jézusra, ahogy a főemberek, hadvezérek, parancsnokok szokták azt viselni ünnepélyes alkalmakon, a kezébe hadvezéri jelvényt nyomtak s hogy a fejére is kerüljön valami, jobb híján koronaakácágakból koszorút tettek rá. Azt a jelenetet akarták csúfondárosan ábrázolni, amikor egy győztes hadvezér hazatér a csatából, és fogadja a nép ünneplését. Íme a nagy Messiás, a nagy győzelem után! Ez a Messiás legyőzte a hatalmas római seregeket és minden ellenségét letiporta! Látni lehet, hogy milyen sebeket szerzett a csatákban, de nem törődik vele, fő, hogy győzött!

A katonák természetesen megjátszották a legyőzött ellenséget: úgy tettek, mintha félnének Jézustól és csodálnák a hadvezéri tehetségét és dicsőítették, ahogy a legyőzöttek szokták az őket legyőzőket, uruknak nyilvánították, felajánlották, hogy készséggel szolgálják majd és könyörögtek, hogy ne bántsa őket. A játékra összecsődült katonák és a tömeg remekül szórakozott. Azután egyszerre megváltoztak a szerepek, a katonákat elfogta a düh és úgy tettek Jézussal, ahogy a hadifoglyokkal szoktak a római katonák, amikor a győztes csata után összeterelték őket az első fogolytáborban: állon ütötték, hogy tartsák fel a fejüket s akkor az arcukba vágtak egy ostorral. Így tettek Jézussal is.

Mintha a pokol szabadult volna el. Mintha a katonák is kegyetlenebbek, embertelenebbek lettek volna, mint máskor. Volt valami démoni abban az egész reggeli jelenetben, ördögi lelkület uralkodott az emberekben.

De minden egy szempillantás alatt megváltozott. A katonák összeszedték magukat, a tisztek kihúzták magukat, felvették megszokott komoly arckifejezésüket. A helytartó lépett közéjük. Ellenőrizte, hogy megtörtént-e a korbácsolás. Megparancsolta, hogy Jézust vezessék ki. Meg akarta mutatni a tömegnek, hogy a megkorbácsolás megtörtént, s közölni akarta, hogy a maga részéről befejezettnek tekinti az ügyet. Pilátus ment elől, mögötte Jézust vezették, bíborköntösben, kezében nádszállal, fején töviskoszorúval.

Mit sem sejtve lépett a tömeg elé és emelt hangon közölte velük, hogy ami rátartozott Jézussal kapcsolatban, azt elintézte, megkorbácsoltatta, de halálra méltó bűnt nem talált benne. Bemutatta Jézust a megkorbácsolás után: „Íme, az ember!”

Akkor tört ki a vihar. Ahogy csak telt az erejükből, ordítozni kezdtek: Feszítsd meg! Feszítsd meg őt! Nem kellett nekik olyan Messiás, akit így csúffá lehet tenni. Tele voltak Jézus és Pilátus ellen gyűlölettel és elkeseredéssel. Legszívesebben Pilátust is kivégezték volna.

Pilátus éppen fordítva gondolkozott, és az ellenkező hatásra számított: arra, hogy a nép sajnálni fogja Jézust, ha meglátják a megkorbácsolás után, s a látvány ellensúlyozza majd a főpapok befolyását. Meg sem gondolta, hogy egy nép, amelyik katonakirályról ábrándozik, nem kér egy szenvedő királyból, sőt teljes erejével szembefordul vele. Pilátus nem ismerte a zsidó nép lelkületét.

Még egy utolsó kísérletet tett: közölte a néppel, hogy feszítse meg, aki akarja, de ő nem rendeli el egy ártatlan ember kivégeztetését. Pilátus nagyon jól tudta, hogy a zsidó népnek nem volt joga bárkit is keresztre feszíteni. Pilátusnak ekkor, miután befejezte a vizsgálatot és kihirdette, hogy Jézust nem ítéli halálra, be kellett volna vezettetnie őt, hogy majd később szabadon engedje, a tömeget pedig katonai erővel szét kellett volna oszlatnia. Ehelyett tovább tárgyalt a felizgatott, megsértett és kiábrándult néppel. Habozását a nép vezetői azonnal megérezték és tudták, hogy még távolról sincs minden elveszve. Előálltak hát a vezetők és azt mondták: „Van nekünk törvényünk és aszerint meg kell halnia, mert Isten fiának mondta magát.”

Nem erőltették már a politikai vádakat, amelyekről Pilátus megállapította, hogy légből kapottak, nem vádolták már Jézust lázítással és az adófizetés elleni izgatással, hanem azt az egyet nevezték meg, amelyik miatt az éjszakai ülésen a nagytanács halálra méltónak talált: azt mondta magáról, hogy ő Isten fia. Ezért az istenkáromlásért halált érdemel.

KÉRDÉSEK:

1. Mi lehetett Pilátus célja Jézus megkorbácsoltatásával?
2. Hogyan csúfolták ki a vitézek Jézust? Mi lehetett ezzel a céljuk?
3. Mit várt Pilátus a néptől, amikor újra bemutatta nekik a megkínzott Jézust: „Íme, az ember!”?
4. Hogyan ábrázolja ezt a jelenetet Munkácsy Mihály „ECCE HOMO” című festménye?
5. Pilátus a zsidókkal akarja megfeszíttetni Jézust. Gyakorolták-e a zsidók a keresztre feszítést büntetési módként?
6. Milyen törvényre hivatkoztak a zsidók, hogy Pilátust befolyásolják?

AZ ÍTÉLET

(Jn 19,8-16)

Pilátust váratlanul érték a zsidók szavai, az, hogy újabb vádat hoztak fel Jézus ellen. Sejtette, hogy valami egyéb is van a dühös ellenségeskedés mögött, nemcsak az, hogy az adófizetés ellen lázított ez a szelíd, nyugodt ember. Az ügy egyszeriben új megvilágításba került. Persze mondhatta volna, hogyha vallási kérdésről van szó, azt intézzék el maguk között, ahhoz neki nincs semmi köze, de mivel rendkívüli nyugtalanságot okozott a nép életében Jézus, már csak a közrend és a nyugalom helyreállítása érdekében is foglalkoznia kellett a dologgal. Úgy rendelkezett tehát, hogy Jézust vezessék be ismét a helytartói hivatalba.

Amikor Jézus megállt Pilátus előtt, a helytartó azt kérdezte tőle: „Tulajdonképpen honnan jöttél?” Azután hozzáfűzte, hogy az emberek azt beszélik, hogy Isten fiának nevezte magát, hát voltaképpen hol született Jézus, kik a szülei, egyszóval honnan származik?

Eszébe jutott az, amit a felesége üzent Jézussal kapcsolatban és azok a históriák, amelyek szájról szájra járta az országban. Arra is gondolt, hogy ha ez az ember valóban kapcsolatban van az istenek világával, akkor nagyon veszélyes lenne halálra ítélni: bizonyosan számolnia kellene az istenek bosszújával. Érdeklődéssel tekintett Jézus válasza elé.

Jézus pedig hallgatott.

Pilátus sértőnek találta Jézus hallgatását.

Nyersen, idegesen kiáltott Jézusra: „Nem felelsz nekem? Nem tudod, hogy hatalmam van arra, hogy szabadon engedjelek, vagy keresztre feszíttesselek?” Érzékeltetni akarta, hogy ő nem akárki, s hogy kizárólag tőle függ Jézus sorsa.

Erre már megszólal Jézus: „Van hatalmad felettem, de nem arra, hogy szabadon bocsáss, hanem arra, hogy megfeszíttessél. De semmi hatalmad sem lenne, ha Isten nem adott volna neked onnan fentről. Isten azt akarja, hogy én meghaljak. Erre nézve van neked Tőle hatalmad. Aki engem kiszolgáltatott neked, annak nagyobb a bűne.”

Pilátus egyre erősebben meggyőződött arról, hogy ez az ember egyáltalán nem közönséges halandó, hanem legalábbis király, valamiféle uralkodó. Időt akart nyerni, kiment a teremből. Szilárdan hitte, hogy az újabb vád is merő kitalálás, Jézus nem veszedelmes értelemben királynak a fia, legfeljebb egy veszélytelen álmodó. Amikor a tömeg elé lépett és kijelentette, hogy megmarad az előbbi döntése mellett, és nem hajlandó Jézust kivégeztetni, akkor a zsidó vezetők, a többiek hangos kiabálása közben odakiáltották Pilátusnak: „Ha te ezt az ember szabadon bocsátod, akkor nem vagy barátja a császárnak!” Ennek az volt az értelme, hogy akár veszélyesnek tart a helytartó valakit, akár veszélytelennek, aki egyszer királynak nevezi magát, az a császárra mindenképpen veszélyes. S ha Pilátus elengedi Jézust, akkor alkalmatlan arra, hogy a császár bizalmát élvezze, és a nevében a császár hatalmát gyakorolja!

Egyenesen Pilátust tették felelőssé azért, ami Jézus ügyéből következik. Éles és veszélyes helyzet állott elő. Pilátus gondolni sem mert arra, hogy a zsidók vezetői panaszt emelnek ellene Tiberius császárnál, aki köztudomásúan félénk volt, s a lázadás legkisebb jele is megrémítette. Pilátus képesnek tartotta a császárt arra, hogy őt azonnal visszarendeli Rómába, sőt talán még ki is végezteti hűtlenség miatt. Ő adja az életét Jézusért, csakhogy megmentse, vagy akár csak a saját pozícióját, rangját, tekintélyét és a jó állását adja cserébe Jézus szabadságáért?

Pilátus tisztában volt azzal, hogy a zsidó vezetők mennyire nem szívesen hivatkoznak a császárra, mert az ilyesmi mindig annak a jele volt, hogy mégis csak elismerik a császár politikai uralmát s Izrael függőségét is. De ha egyszer ezt megtették, akkor képesek a legvégsőkig is elmenni, csakhogy kierőszakolják, amit akarnak.

A helytartó belátta, hogy minden hiábavaló. Keserűen fordult oda a mögötte álló szolgáihoz, egy edényben vizet hozatott, s a nép szeme láttára megmosta a kezét. És ezt mondta: „Én ártatlan vagyok ennek az igaz embernek a vérétől, tietek minden felelősség!" Ezzel azt akarta közölni velük, hogy ha Isten, vagy a római hit szerinti istenek bosszút akarnak állni Jézus halála miatt, akkor ne rajta, hanem a zsidókon álljanak bosszút. Erre hangzott el a zsidók válasza: „Csak szálljon ránk az ő vére és a mi gyermekeinkre!" A kézmosással Pilátus minden felelősséget elhárított magáról. A kézmosás ősidők óta a bűntől való tisztulás jelképe volt (5Móz 21,6-7; Zsolt 26,6; 73,13). Amit Pilátus nem vállalt, a Jézus halála miatt való felelősséget, azt Isten választott népe könnyű szívvel magára vállalta. Ez a felelősségvállalás félelmetes és irtózatos következményekkel járt: 70-ben, Jeruzsálem elfoglalása alkalmával legalább 500 zsidó férfit feszítettek keresztre és ezrével vitték Rómába a zsidókat rabszolgának, sokat közülük a cirkuszi játékoknál a vadállatok elé vetettek. A feldobott kő visszaesett.

Pilátus elérkezettnek látta az időt arra, hogy véget vessen az egész eljárásnak. Előállította Jézust, ő maga bírói székbe ült s rámutatott Jézusra. „Nézzétek, a királyotok!" A válasz elsöprő volt: „El vele! El vele! Keresztre vele! Feszíttessék meg!" Megtörten kérdezte a helytartó: „Megfeszíttessem a királyotokat?" A nép válasza ez volt: „Nekünk nem királyunk van, nekünk császárunk van!"

Ekkor Pilátus rászánta magát az ítélet kimondására: Jézust keresztre kell feszíteni. Amit egy pogány felismert, azt Izrael nem értette meg: Jézus Istentől rendelt király, igazán király, még ha az országa nem ebből a világból való is.

János apostol az ítélethirdetésnek még az óráját is feljegyezte: 6 óra volt. János általában a görög időszámítást használta, amelyik megegyezett az európai időszámítással, szemben a zsidókéval. A 6 óra tehát reggeli 6 óra volt. A templomban ilyenkor, 6 órakor szokták bemutatni a reggeli áldozatot.

TANULSÁGOK:

1. Ahol nincs igazi szeretet, ott nincsenek igazi áldozatok sem. Pilátusban sok emberi érzés volt Jézus iránt, tisztelet, megbecsülés, rokonszenv, segítő szándék, de mindez kevés volt Jézus megmentéséhez. Arra gondolni sem akart Pilátus, hogy kockázatot vállaljon, esetleg komoly áldozatot hozzon Jézusért. A maga életét, de még a tekintélyét sem volt hajlandó feláldozni Jézus érdekében.
2. Jézusra mind a pogány helytartó, mind Isten egyházának a főemberei és velük együtt az egyház tagjai voltak veszedelmesek. Pilátus és a nép és vezetőinek bűnei okozták a halálát. A pogányok és a zsidók együttesen.

KÉRDÉSEK:

1. Miért rémült meg Pilátus, amikor hallotta a zsidók kiabálását?
2. Miért érdeklődött Pilátus Jézus származása felől?
3. Miért tudták Pilátus véleményét megváltoztatni azzal, hogy megfenyegették: „Ha ezt szabadon bocsátod, nem vagy a császár barátja"?
4. A zsidók hitet tesznek arról, hogy nekik császáruk van. Mit akartak ezzel elérni Pilátusnál?

5. Miért nem ismerték fel a zsidók azt, amit Pilátus felismert Jézusban?
6. Miért hangsúlyozza János evangélista, hogy Jézus elítélése húsvét péntekjén történt?

63. A KERESZTRE FESZÍTÉS

A GOLGOTÁRA VIVŐ ÚT

(Mt 27,31-32; Mk 15,20-22; Lk 23,26-32; Jn 19,17)

A rómaiaknál az volt a szokás, hogy a halálos ítéletet két nappal az ítélet kimondása után hajtották végre. Jézus esetében azonban eltekintettek ettől s az ítélet végrehajtásához azonnal hozzáláttak. Levették róla a gúnyból ráadott bíborpalástot, és saját ruhájába öltöztették. A töviskoszorút minden bizonnyal a fején hagyták, s Jézus azt az egész úton viselte.

Az is római szokás volt, hogy a kereszthalálra ítélt bűnösnek magának kellett a kivégzőhelyre vinnie a keresztet. Vállára tették az oszlopnyi gerendát, amelynek vége az elítélt mögött a földet szántotta. Így kényszerítették az elítéltet arra, hogy nyilvánosan közreműködjék a saját kivégzésében és, mintha önként tenné, nyilvánosan elismerje a bűnösségét, azt, hogy méltó a halálra.

A Jézust kísérő katonák hamarosan rendbe álltak, elöl egy század ment, mögöttük Jézus egyedül. Őt követte még két halálraítélt. Ugyanis Jézussal egy időben két közönséges bűnözőt is keresztre feszítésre ítéltek. Mindegyik elítélt előtt egy ember haladt, kezében táblát tartva. A táblára felírták az ítélet okát, akkora betűkkel, hogy az út szélén álldogáló kíváncsiak elolvashatták, melyiket miért ítélték halálra. A kereszthordozó halálraítéltek mögött ismét katonák csapata következett, mögöttük pedig beláthatatlan, egyre szaporodó tömeg.

Ma is mutogatják Jeruzsálemben azt az utat, amelyiken Jézus végighaladt, vállán a súlyos kereszttel: via dolorosá-nak, fájdalmas útnak nevezik. Azóta a legendáknak megfelelően különböző megállóhelyeket jelöltek meg az úton, aszerint, hogy hol tették Jézus vállára a keresztet, hol kényszerítették cirénei Simont, hogy segítsen Jézusnak a kereszt emelésében, stb.

Nagyon sok elbeszélés maradt fenn arról a szomorú menetről. Természetesen csak azokat tekintjük hitelesnek, amelyek beleillenek a bibliai leírásokba, illetve benne vannak azokban. A többit a kegyes jószándék bizonytalan, megbízhatatlan hagyományának tekintjük.

Az evangéliumok két eseményről tájékoztatnak, ami a Golgotára vivő úton történt. Az egyik a cirénei Simonnal való találkozás. Már az út elején látszott, hogy az egész éjszakán át gyötört, testileg-lelkileg megkínzott Jézus nem tudja egyedül végigvinni a keresztet a Golgotáig. A katonák menet közben figyelték Jézust, és alkalmas időben kényszerítettek egy szemlélődő férfit, hogy segítsen neki. Az a férfi az észak-afrikai Cirénéből való volt. Meglehet, hogy színesbőrű. A katonáknak ugyan nem volt ehhez joguk, de nem kértek rá felhatalmazást senkitől. A Szentírás egy helyen ad tájékoztatást róla. Márk evangélista, aki evangéliumát a Rómában élő keresztyének számára írta, erről a Simonról azt írja, hogy Alexander és Rufus atyja volt. Pál apostol pedig a Róm 16,13-ban azt írja, hogy egy bizonyos Rufus és annak anyja a gyülekezet kiemelkedő tagjai. Könnyen meglehet, hogy a

Márk által említett személy ugyanaz a Rufus volt. Ebben az esetben feltételezhető, hogy cirénei Simon, aki korábban nem ismerte Jézust és bizonyosan hangosan tiltakozott a kényszerítés ellen, később megtért és Jézus hű tanítványa lett, felesége és fia is részt vett a római keresztyén gyülekezet életében, amikor ő már valószínűleg nem élt.

Lukács számol be egy másik eseményről. Amikor a szomorú menet a szélesebb útra ért, sok jeruzsálemi asszony is ment Jézus mögött. Hangosan siratták, sajnálták. Jézus meghallotta, és feléjük fordult. A gúnyolódás és gyalázkodás hangjaira nem figyelt, pedig, amint az szokás volt, szinte elárasztották a szitkozódó megjegyzések, amelyekkel az út szélén állók kísérték, de a részvét hangjai eljutottak Jézus szívéig. Szólt is hozzájuk: „Jeruzsálem leányai, ne engem sirassatok, hanem magatokat, meg a gyermekeiteket!" Még Jézus fülében csengett a tömeg átkozódása: „az ő vére rajtunk és a mi gyermekeinken!" Jézus azokra az időkre gondolt, amikor a borzalmak elől menekülni vágyók a hegyeknek fognak majd könyörögni, hogy essenek rájuk, borítsák el őket, csak elrejtőzhessenek az üldözők elől.

Jézus nem is a saját fájdalmával, a saját sorsával foglalkozott, hanem Jeruzsálem sorsán kesergett. Mert szerette Jeruzsálemet, a szent várost, amelyiktől a szeretetért keresztet kapott cserébe.

TANULSÁGOK:

1. Jézus a mi keresztünket vitte. Koronájának a tövisei a mi bűneink voltak, azok nyomán serkedt ki a vére. Azért, hogy mi ne szenvedjünk a bűneink miatt.
2. A nyilvánosság gyalázatát is Jézus szenvedte el, miközben mi titkon melengethetjük a bűneinket. Te meghúzódhatsz a bezárt ajtód és ablakod mögött, ő ott megy az úton, mindenki szeme láttára. Miattad, helyetted, éretted.
3. A legendák bizonytalanok, a megváltás bizonyos. Jézus megtette a magáét. Tedd meg te is a magadét: térj meg!
4. Kényszerűségből is lehet jót tenni a szenvedővel. Jézus önként szenvedett helyetted. Szeretetből. Hányszor köszönted már meg Neki?
5. Jézusnak jólesett a segítség. Nem a tanítványai siettek segíteni neki, hanem Simon, egy idegen. Van úgy, hogy egy idegen jót cselekszik, miközben a hívők tétlenek, legfeljebb messziről nézik, mint szenved egy ember.
6. Hányan lesznek majd szülők, akik azokat a gyermekeiket siratják, akik miattuk maradnak ki az üdvösségből? Magukat sirassák azok, akik azzal akarnak jót gyermekeiknek, hogy megvonták tőlük az üdvösség útjának a megismerését. S mint tesznek azok, akik egyszerűen nem vállalják a gyermekáldást, holott Isten kész lenne megáldani őket? És ki siratja meg a mindössze egyetlen „néma sikolyra" ítélt magzatokat? Minden megtérő számára van bocsánat, vigasztalás. Imádkozzunk azokért, akiknek a számára még lehet újrakezdés!

KÉRDÉSEK:

1. Hogyan nevezik ma azt az utat Jeruzsálemben, amelyen a hagyomány szerint Jézus a keresztet vitte a Golgotára?
2. Mi volt annak a szokásnak a célja, hogy az elítélttel vitették a keresztjét?
3. Kit kényszerítettek arra, hogy segítsen vinni a Jézus keresztjét?
4. Mit tudunk még Cirénei Simonról?
5. Kik lehettek azok, akik gyászolva és siratva követték Jézust a Golgotára, hiszen a nép nagyobb része Jézus halálát követelte?

6. Mit mond Jézus az őt siratóknak?
7. Mire utal Jézus, amikor azt mondja, hogy jönnek majd idők, amikor a meddőket fogják boldognak nevezni?
8. Mit jelent Jézus kérdése: „Mert ha a zöldellő fán ezt művelik, mi esik a száraz fán?”
9. Kiket vittek Jézussal együtt megfeszíteni?
10. Mit értünk ma azon, hogy valaki „keresztet hordoz”? Összemérhető-e „ez” Jézus kereszthordozásával?

MEGFESZÍTVE

(Mt 27,33–44; Mk 15,23–32; Lk 23,33–38; Jn 19,18–24)

Délelőtt 9 óra volt, amikor a szomorú menet a Golgota – Koponya – nevű dombra érkezett. A nevét bizonyosan különös formájáról kapta: emberi koponyára emlékeztetett. Az elítélteket levetkőztették, csupán egy vászondarabot hagytak rajtuk, majd előkészítették a keresztet. Először megásták a keresztek helyének megfelelő mély gödröket, amelyekbe beleállíthatták a kereszteket, majd a földre helyezett keresztfára ráfektették az elítélteket, és attól függően, hogy milyen súlyos volt az elítélésük oka, enyhébb esetekben kötelekkel kötözték, súlyos esetekben vasszegekkel szegezték rá a keresztfára. Ezután állították fel és helyezték bele a megásott gödörbe. Az elítélt lába alá kis támaszfát is erősítettek, amelyre támaszkodva akár napokon át is életben maradhattak. Ezáltal biztosították a nép számára az akkoriban ritkaság-számba menő szórakozást. Szokás volt ugyanis a megfeszítetteket megszólítani és velük ingerkedni. Részvét, irtózás abban az időben ismeretlen fogalom volt. Erről még lesz szó.

A keresztre feszítést, mint halálbüntetést a főníciaik alkalmazták, Tirus és Sidon lakosai. A rómaiak hamar átvették, de kizárólag rabszolgákat büntettek így, azonkívül a megszállás alatt tartott területeken alkalmazták. Római polgárt tilos volt kereszthalállal büntetni: annyira megalázónak tartották. A kínok kínját kellett kiállnia annak, akit kereszthalállal végeztek ki: kimondhatatlan fájdalmakat okozott a szögeken függeni órákon, nem ritkán napokon át; ehhez járult még a nap heve, amelyet ruhátlanul alig lehetett elszenvedni. A szögek gyorsan seblázat is okoztak. A halál beálltát nem az elviselhetetlen fájdalom okozta, hanem a fulladás. A kifeszített karokon függés következtében a rekeszizom felmondta a szolgálatot, a megfeszített nem volt képes elegendő levegőt szívni a tüdejébe s egyszerűen megfulladt. Ezt bizonyítja az a szokás is, hogy amikor siettetni akarták a halál bekövetkezését, akkor eltörték a megfeszítettek lábszárát, ami által az egész test súlya a karokra nehezedett s a rekeszizom kimerülése, s azzal együtt a fulladásos halál rendkívül hamar beállt.

Mielőtt Jézust a keresztre szegezték volna, megkínálták mirhával elegyített borral. Szokás volt itallal elbódítani a halálraítéltet, nem irgalomból, hanem inkább azért, hogy az ellenállást a minimálisra csökkentsék, s engedelmesebben alávesse magát a megfeszítéssel járó műveleteknek. Jézus először ajkához emelte a poharat, de amikor megérezte, hogy abban bódító szer van, nem volt hajlandó inni belőle. A halállal tiszta fejjel akart szembe nézni, s a harcot az örök életért teljes öntudattal akarta megvívni.

A keresztre, a megfeszített Jézus feje feletti részen rászegezték azt a táblát, amelyet előtte vitt valaki az úton, amelyre az elítélés oka volt ráírva: A názáreti Jézus, a zsidók királya. Hasztalan igyekeztek a főpapok rábeszélni Pilátust ennek a feliratnak a megváltoztatására, megmakacsolta magát és nem volt hajlandó tárgyalni többet Jézus ügyéről. Így maradt a felirat: lám Izrael megfeszíti a saját királyát!

Amikor a katonák már elvégezték a megfeszítés munkáját, s a kereszt szilárdan állt, rajta a Megváltóval, osztozni kezdtek Jézus holmijain. A halálraítéltek holmija ugyanis a kivégző katonákat illette meg. Négyen voltak, de 5 holmi maradt rájuk: az egyik Jézus fejvédő kendőjét akarta, a másik az övét, a harmadik a szandálját, a saruját, a negyediknek Jézus kabátjellegű felsőruhája jutott, de még mindig hátravolt a legértékesebb holmi: a tulajdonképpeni ruha, igen finom, drága anyagból készült öltözet. Kár lett volna négyfelé vágni, mert varrástalanul egybeszőtt ruha volt, inkább sorsot vetettek rá, melyiküknek jusson egészben. Ebben is az ószövetségi prófécia teljesedett be (Zsolt 22,19).

Jézust két közönséges bűnözővel együtt feszítették meg, egyiket tőle a jobb-, a másikat balkeze felől.

Hatalmas tömeg áramlott a Golgota felé, mindenki látni akarta a kivégzést. A keresztek előtt elhaladva mindenki csinált valamit: vagy enyhe, vagy durva megjegyzést tett, gúnyolódott vagy átkozódott, gyerekesen ingerkedtek, kérdéseket intéztek a megfeszítettekhez, olyasmire biztatták, amire úgysem lettek volna képesek. Nemcsak az egyszerű, vagy éppen durva lelkű emberek tettek úgy, hanem mindenki. A főpapok sem voltak kivételek e tekintetben. Odamentek Jézus elé és jó hangosan, hogy mindenki hallhassa, így kiabáltak: „Másokat megszabadított, saját magát nem képes megszabadítani. Ha valóban Izrael királya, jöjjön le a keresztről, akkor hiszünk majd neki! Istenben bízott, hogy Ő majd megmenti!” Nem a megfeszítetthez intézték szavaikat, annyira nem akarták lealacsonyítani magukat, hogy szóba álljanak egy elítélttel, hanem a tömeget akarták meggyőzni a maguk igazáról. Arról, hogy Jézus nem az, akinek állította magát, s akinek a felirat is állította. A tömegnek természetesen nem sok biztatás kellett. Hálásak voltak minden gyalázkodó jelszóért, felkapták a főpapok szavait is, és Jézus ellen fordultak, hogy gyötörjék, gúnyolják.

Az elítéltek hasonló helyzetben rendszerint igyekeztek megfelelő választ adni a gúnyolódóknak: a gorombaságra gorombasággal, a gúnyra gúnnyal, az átkozódásra átkozódással feleltek. Jézus egyetlen szóra sem méltatta a tömeget. Mégsem maradt egészen néma, de amit mondott azt nem az emberekhez intézte, hanem a mennyei Atyához: „Atyám bocsásd meg nekik, mert nem tudják, mit tesznek.” Ennyi gyalázkodás és kegyetlenség közepette Jézusnak még arra is volt gondja, hogy el ne kárhozzanak, Isten igazságos ítélete alá ne kerüljenek azok, akik alapjában véve azt sem tudják, hogy mit cselekszenek!

Valóban nem tudták mit tesznek. Sem a főpapok, sem az egyszerű emberek, sem a katonák, nem tudták kit feszítenek meg, kit gyaláznak. Ha tudták volna, akkor a rémülettől kétségbe estek volna!

TANULSÁGOK:

1. A megváltás végbement. Úgy ment végbe, ahogy Isten megígérte, megjövendöltette, olyan biztosan és olyan tökéletesen. Azon a kereszten Jézus helyettünk, miattunk, érettünk halt meg. Aki hittel rábízza megát, annak máris eltöröltettek a bűnei. Jézus Krisztus vére megtisztított minket minden bűntől!
2. Istennek soha nem lehet annyi és akkora gondja, hogy a figyelme elterelődjék rólunk. Jézus a legborzalmasabb helyzetben is azért fáradozott, hogy azok a bűnösök, akik nem tudták, hogy milyen iszonyú módon vétkeznek, el ne nyerjék méltó büntetésüket!
3. Ha rólad van szó, a te Közbenjáród soha nem hallgat. Mindig elmondja azt, ami a Te érdekedben áll a mennyei Atyánál.

KÉRDÉSEK:

1. Hol feszítették meg Jézust, mit jelentet a hely neve?
2. Kik esetében alkalmazták a rómaiak a keresztre feszítést kivégzési módként?
3. Miért nem fogadta el Jézus azt az italt, amelyet felkínáltak neki?
4. Miért kellett sorsot vetni a Jézus köntösére?
5. Mi volt Jézus feje fölé felírva?
6. Miért volt három nyelven is felírva Jézus kárhoztatásának oka?
7. Miért akarták a zsidók ezt a feliratot megváltoztatni, és Pilátus miért nem egyezett ebbe bele?
8. Mivel csúfolták Jézust az arra járók?
9. Mivel csúfolták őt a főpapok?
10. Hogyan viselkedtek a vele együtt megfeszített gonosztevők?

A MEGTÉRŐ LATOR

(Lk 23,39-43)

Jézussal együtt két közönséges bűnözőt is megfeszítettek. Az egyik, tehetetlenségében, elkeseredetten csatlakozott a keresztek előtt ácsorgó tömeg biztatásához, hogy mutassa meg Jézus, ki is ő voltaképpen: ha valóban Isten Fia és igazi király, akkor szabadítsa meg magát, szálljon le a keresztről, és akkor hisznek majd neki! Természetesen nem ilyen egyszerűen, és még kevésbé szépen hangzott a biztatás, hanem úgy, ahogy a korabeli érzéketlen, kegyetlen tömeg a maga módján azt kifejezésre juttatta, átkozódva, gúnyolva Jézust. Az akkori idők eseménytelen életét, egyéb híján a kivégzések tették érdekessé: messze földről gyűltek össze az emberek, hogy szemtanúi legyenek egy-egy halálos ítélet végrehajtásának. Szokás volt a keresztekre lábtartó támaszt is helyezni, hogy a kivégzettek tovább éljenek, s az arra haladók, vagy ácsorgók kedvükre szórakozhassanak. Megszólították a szenvedőket, kérdéseket intéztek hozzájuk, tréfálkoztak velük, igyekeztek felbosszantani őket. Könnyen tehették, mert senki sem akadályozta őket ebben, legkevésbé az elítéltek, akik tehetetlenül függtek, rettenetes kínokat állva ki. Bizonyos esetekben nem szegezték a megfeszítésre ítélteket, hanem kötelekkel erősítették a kereszthez, így nemritkán 3-4 napon át is életben maradtak.

Miközben a Jézus bal keze felől megfeszített gonosztevő, utolsó erejét is felhasználva biztatta Jézust, hogy szabadítsa meg magát és kettejüket is, aközben a jobb kéz felől függő lator lelkében egészen más gondolatok fogantak. Ez, akit királynak mondanak, de közben gúnyolják, csakugyan király kell, hogy legyen, különben úgy viselkednék, mint a többi ember hasonló helyzetben. Csak rá kell nézni, és nem kétséges, hogy ez az ember nagyobb Pilátusnál is, de még a római császárnál is! Azt gondolta magában: ha majd jön a halál, ez a Jézus akkor is segíteni tud rajta, nehogy az örök sötétségbe süllyedjen, mint minden nagy bűnös, aki Isten ítélőszéke elé kerül. Biztosra vette, hogy ez a király átviszi majd őt is abba az országba, amelyiknek a királya. Meg is szólalt, először gúnyolódó társához intézve a szót: „Még most sem félsz Istentől? Minket méltán ítéltek el, megkaptuk azt, amit megérdemeltünk a tetteinkért, de ez a Jézus semmi rosszat nem cselekedett!”

Ezután Jézusra emelte alázatos tekintetét, és így szólt: „Uram, gondolj majd rám, amikor eljössz a te országodban!”

Jézus irgalmas együttérzéssel válaszolt neki: „Hidd el, még ma velem leszel a Paradicsomban!”

TANULSÁGOK:

1. A halál mindenkit istenfélelemre int. Az emberek között senki sem tudhatja, mi vár rá, s mi következik vagy mi nem következik a halál után. Az egyszeri barát esete nagyon megszívlelendő. Amikor a prédikáló barátot cáfolni akarván, egy cinikus kétségbe vonta a túlvilág létezését, az élet bármiféle továbbfolytatását, és azt, hogy lesz utolsó ítélet a halál után, meg üdvösség vagy kárhozat, a barát így szólt hozzá: „Tegyük fel, hogy én rosszul hiszek, s a halál után nem lesz semmi, sem üdvösség, sem kárhozat, mert ítélettatás sem lesz: én azzal semmit sem veszítek. De ha te hiszel rosszul, ha te tévedsz, és kiderül, hogy lesz ítélet, lesz üdvösség és elkárhozás, mi lesz akkor veled?” Valóban, aki kétségbe vonja a halál utáni események bekövetkezését, miféle alapon vonja kétségbe?

   Egy bizonyos: gyermekes szűklátókörűségre vall, és minden esetben tudománytalan eljárás azt állítani, hogy valami nincs, és nem is létezhet. Tudományos igénnyel csak annyit lehet mondani, hogy a megismerés jelenlegi fokán, a meglévő eszközök birtokában ezt vagy azt lehet megállapítani, ilyen vagy olyan következtetésekre lehet jutni.
2. Megtérni az utolsó órában sem késő. Viszont az utolsó órára hagyni a megtérést nem tanácsos: ugyanis senki sem tudja, hogy melyik lesz az utolsó órája. Akit repülőgépen, vagy száguldó járműben ér a gyors halál, semmiképpen sem gondolhat arra, hogy élete utolsó óráját éli, amikor gyanútlanul tölti az idejét. Vagy akit álmában ér a halál, úgy lépi át az örökkévalóság küszöbét, hogy semmin sem változtathat, amin pedig – ha tudná, hogy Isten ítélőszéke elé kell állnia – feltétlenül változtatna.
3. Az élet folytatása független a test meghalásától. Amikor a szív utolsót dobban, a lélek, az életerő, a test nélkül is tovább él, annak a végső állapotnak megfelelő feltételek között, amelyeket kinek-kinek Isten az utolsó ítéletben, a feltámasztás nagy napján nyilvánvalóvá tesz. A majd üdvözülők tehát addig is boldogan – mintha a Paradicsomban lennének – élnek, a majd elkárhozók pedig mintha máris a kárhozat szenvedései között gyötrődnének (Lk 16).

KÉRDÉSEK:

1. Az egyik gonosztevő csatlakozott a gúnyolódókhoz. Hogyan szidalmazta Jézust? A másik gonosztevő felismeri Jézusban az ártatlant. Mit mond erről?
2. Mit kér a megtért gonosztevő Jézustól? Mit ígér Jézus a megtért gonosztevőnek? Mire tanít minket a megtérő gonosztevő példája?

ÍME A TE FIAD!

(Jn 19,25-27)

Jézus még a legnagyobb szenvedései között sem csak magával törődött: nézte az anyját, aki ott ájuldozott a kereszt tövében, meg azokat, akik mellette álltak azokban a legnehezebb órákban: ott állt Salomé, Mária nőtestvére, Jakab és János anyja, egy másik Mária, Kleofás felesége, meg Mária Magdaléna, a magdalai Mária. S ott állt János is, az egyetlen a tanítványok közül. Ő az a tanítvány, akiről fel van jegyezve, hogy Jézus különösen kedvelte. Jézus testvérei közül egy sem volt ott. Amikor Jézus Máriára tekintett, János felé intve tekintetével, ezt mondta neki: „Asszony, íme a te Fiad”, Jánosnak pedig Máriára tekintve azt mondta: „Íme a te anyád”. Az egyiknek támaszt adott a másikban, aki majd mellette áll és

erősíti, vigasztalja. Mindketten megértették Jézus szándékát. Fel van jegyezve: „Attól az órától János befogadta Máriát a maga családjába.”

Lám Jézus szavai a kereszten nem a panasz, a kesergés, a vádaskodás, vagy a szemrehányás szavai voltak, hanem a szerető gondoskodásé.

KÉRDÉSEK:

1. Kiket említ az evangélista név szerint, hogy ott voltak a kereszt alatt? Hasonlítsd össze az evangéliumok leírását!
2. Mit tudunk azoknak akár korábbi, akár későbbi életéről, akik ott voltak a kereszt alatt?
3. Miért tartotta fontosnak Jézus, hogy anyját, Máriát rábízza a szeretett tanítványra?
4. Mit tudunk János és Mária későbbi kapcsolatáról?

A SÖTÉTSÉG

(Mt 27,45–46; Mk 15,33–34 Lk 23,44–45a)

A napnak hatodik órájában, mai időszámítás szerint délben 12 órakor, hirtelen sötétedni kezdett. Nem egyszerű napfogyatkozás kezdődött, hanem annál nagyobb sötétedéssel járó jelenségről volt szó. A tudósok is csak találgatják az okokat. Legtöbben vulkánikus eredetű hamufelhőre gondolnak, ami nagy földrengések nyomán gyakran keletkezik. Mindenesetre az elsötétedés megkezdődött, fokozódott, és három teljes órán át tartott. Mintha az egész természet visszatartotta volna a lélegzetét. Mintha az egész természet jelezte volna megdöbbenését és együttérzését Jézus halála felett. Ennél nagyobbat, iszonyúbbat nem láthatott a világ a teremtése óta!

A sötétség bizonyára nagy hatást gyakorolt a Golgotán egybegyűlt tömegre, a főpapokra és a farizeusokra is. A tömeg hangulata egyszeriben megváltozott: az imént még komédiázók, gúnyolódók, szellemeskedők elhallgattak. Olyan lett mindenki, mint a megszeppent gyermek. Mindenki sietve elhagyta a kivégzőhelyet és igyekezett vissza a nagyváros biztonságot ígérő, erős házaiba. A világ titokzatossá és félelmetessé vált. A három kereszt ijesztő árnyként állt egymás mellett. Egy hang sem hallatszott, a katonák is némán figyelték az eseményeket, abbahagyták a játékot, a nevetgélést.

Jézus szenvedésében új fejezet kezdődött. Az utolsó órák érkeztek el. Mintha függöny takarta volna el előle az egész világot, a természetet, az embervilágot, sőt még a mellette gyötrődő két gonosztevőt is. Jézus kettesben lehetett az Atyával. Halálos csend ülte meg a Golgotát. Most már csak magával foglalkozhatott, nem látott, nem hallhatott senkit. A nagy sötétség sötét gondolatokat lopott bele Jézus szívébe, annál nagyobb szomjúsággal kívánta Isten világosságát. Egész földi élete során mindig tudta, érezte, hogy a mennyei Atya vele van. Mondta is egyszer: „Tudtam, hogy te mindig meghallgatsz engem!” (Jn 11,42). Most azonban mintha az Atya is elrejtőzött volna. A Gecsemánéban milyen más volt minden: olyan megfogható volt az Atya közelsége, jelenléte! Most pedig hogy fogná az Atya kezét, hogy kellene a szeretete, de csak a haragja vette körül, miközben a világ bűneit hordozta magán. Az egész világ elhagyta, elvetette Őt, s mintha a mennyei Atya is elhagyta volna. Nem az-e a pokol, hogy megannyi szenvedés kiált egy parányi fény, szeretet, megbocsátás után, és nem találja, amit keres, kíván?! Nem az-e a pokol, hogy a szenvedő könyörög, de nincs, aki meghallgassa?! Jézus lélekben kinyújtja kezét az Atya felé, de üres marad a keze, nem tapint, nem talál senkit. Csak a sötétség körös-körül.

Elviselhetetlen ez az elhagyatottság! A Zsolt 22 gondolatai egészen betöltötték Jézus lelkét. Egyszeriben kiáltania kellett úgy, hogy benne volt egész lénye abban a kiáltásban:

„Éli, Éli, én Istenem, én Istenem miért hagytál el engem?” Hogy az emberek elhagyták, azt megértette; hogy a tanítványai is elhagyták, azt is megértette, de Isten, a tökéletes Atya, miért hagyta el Őt éppen most, amikor az egész világ bűnei alatt roskad? Az iszonyú testi és lelki szenvedés közben azért „én Istenemnek” szólítja az Atyát. Érzi, hogy minden ellenkező jel ellenére is Istenhez tartozik, s Isten az övé, de ebben a pillanatban nem Atyjának nevezi őt.

TANULSÁG:

1. A legrosszabb, ami az emberi szenvedések között elképzelhető, az elhagyatottság. Nem a testi fájdalmak között kell keresni a legnagyobb fájdalmat, hanem a lelkiek között: nincs rosszabb, mint elhagyottnak lenni. A gyászban is tulajdonképpen az elhagyottság fájdalma jajdul. Az ember sokféleképpen válhatik elhagyatottá, de semmi sem olyan gyötrelmes, mint az, amit a kárhozottak élnek át: az Istentől való elhagyottságot. Ami a kárhozatban voltaképpen „pokoli”, az annak az átélése, hogy Isten örökre, visszavonhatatlanul elhagyta az embert, s az az elhagyottság örök. Jaj annak, aki életében nem érzékeli az Istentől való eltávolodást. A halott nem érzékel semmit. Vannak emberek, akiknek az nevük, hogy élnek, de holtak. Látszólag mintha élnének, pedig belül olyan élettelenek, érzéketlenek, mint a holtak. Holtak is. Jézusnak fájt az elhagyottság: kiáltania kellett miatta.

KÉRDÉSEK:

1. Hogyan tudjuk az akkori időpontokat a mai órabeosztás szerint átszámolni?
2. Egyszerű természeti jelenség okozta-e a sötétséget?
3. Lukács szerint a templom kárpitja középen kettéhasadt. Miért tarthatta Lukács fontosnak, hogy ezt feljegyezze?
4. Hogyan magyarázhatták az akkori emberek, Jézus keresztre feszítésének szemtanúi, ezt a természeti csodajelet?
5. Milyen hatással lehetett ez a csodajel Jézusra?
6. Mikor érezhetjük úgy, hogy Isten elhagy bennünket?
7. Hogyan jelenik meg Jézus Krisztus „hármas tiszte” (próféta, főpap és király) a szenvedéstörténetben?
8. Te kiáltottál-e már Istenhez, mert úgy érezted, hogy elhagyott? Mit kiáltottál? Hívtad, vagy átkoztad? Tudod-e, hogy Isten a te Istened, Aki bármilyen messze is vagy Tőle, meghallja amit kiáltasz?

JÉZUS HALÁLA

(Mt 27,40–50; Mk 15,35–37 Lk 23,46; Jn 19,28–30)

Délután 3 óra volt, amikor Jézus iménti kiáltása elhangzott. Utána nyomban világosodni kezdett. Az irtózatos szenvedés, a nagy külső és belső sötétség három óra hosszat tartott. Ahogy kívül, belül is erősödött a fény, Jézus érezte, hogy közeledik a testi vég. Mondani akart még valamit azoknak, akik újra mozgolódni kezdtek a kereszt körül, s egyikük azt mondta: „Illést hívja, figyeljük, jön-e?” Talán arra gondoltak, hogy Illés hogyan bánt el az ellenségeivel, a Baál papjaival, s esetleg most is jön, és hasonló módon bosszút áll Jézus ellenségein, nincs kizárva, hogy a rómaiakon! Jézus mondani akart még valamit, de nem jött ki hang a torkán. Ránézett a katonákra, akik éppen ellenőrizték a kivégzetteket a nagy

sötétség elmúltával és ennyit tudott mondani nekik: „Szomjúhozom.” Valamelyik elsietett és ecetes vízbe mártott szivacsot hozott s felnyújtotta egy bottal s odanyomta Jézus ajkához.

Mintha erőre kapott volna Jézus ettől a parányi nedvességtől. Minden erejét összeszedve kikiáltotta a megváltás győzelmi hírét: „ELVÉGEZTETETT!” a megváltás nagy műve készen van! A kiengesztelés megtörtént! A nagy áldozat kész!

Ekkor már küszöbön állt a halála. Jézus utolsó szava a kereszten ekkor hangzott el: „Atyám, a te kezedre bízom a lelkemet.” Nem új gondolat volt ez: Izraelben mindenki, aki álomra hajtotta a fejét, ezt mondta imádságként. Ezt tanulta Jézus már kisgyermekkorában, s ez a legelső emlék lobbant fel Benne utolsó lángként, majd kialudt a legfényesebb, legszebb, legmelegebb láng, mely valaha is felgyúlt az embervilágban. Benne bűnös életek tisztultak meg, újultak meg, lelkek világosodtak új értelemre, fényénél vak szemek nyíltak új látásokra, melegénél dermedt, kivetett szívek engedtek fel új érzésekre. Most kihunyt ez a láng, a világ világossága. Jézus kiadta lelkét. Átadta az Atyának.

TANULSÁG:

1. A meghalás nem megszűnés, hanem az Atyához költözés. A halálban nem csontkéz nyúl ki felénk, hanem az Atya erős, meleg megtartó keze. Nem magától értetődően van így, hanem annak következtében, hogy Jézus előttünk meghalt, legyőzte a halált, kifizette bűneink árát, elszenvedte büntetésünket: mindent elvégzett, hogy ez így lehessen. Aki hisz a Fiúban, annak örök élete VAN! (Jn 3,36). Akkor is él, ha a teste már meghalt (Jn 11,26).

KÉRDÉSEK:

1. Hogyan kiáltott Jézus az Atyához a kereszten?
2. Miért gondolták azt az ott állók, hogy Illést hívja?
3. Mit jelentett Illés a zsidóság számára?
4. Mik voltak Jézus utolsó szavai a kereszten? Mi jelentett: „Elvégeztetett”?
6. Mit tanít a Heidelbergi Káté Jézus szenvedéséről és haláláról?
7. Milyen értelemben beszélhetünk arról, hogy a keresztyén ember részesedik Krisztus szenvedéseiből? (vö. Róm 8,17. és 1Pt 4,13.)

A JELEK

(Mt 27,51–56; Mk 15,38–41; Lk 23,45b 47–49; Jn 19,31–37)

Abban a szempillantásban, ahogy Jézus átadta lelkét az atyának, megrendült az egész természet: a teremtett mindenség beleremegett abba, ami történt. Jeruzsálemben és a városon kívül számos jele volt a rendkívüli természeti eseményeknek, eseménysornak, amelyik Jézus halálát követte.

Az első jel, amelyikről a Szentírás beszámol, az volt, hogy a templom kárpitja középen végig kettéhasadt. A templomban három hatalmas szőnyeg függött. Egy rendkívül vastag, nagyméretű szőnyeg a szentélyt zárta el a templom udvarától: a gyülekezet tagjai csak a templom udvarában tartózkodhattak, a szentély kárpitján csak a papok, a szolgálatra kijelölt, avatott személyek léphettek be. Két másik, ugyancsak rendkívüli méretű és vastagságú szőnyeg a szentek szentélyét zárta el a szentélyben. A „szentek szentje” elnevezésű belső helyiségbe ugyanis még a papok sem léphettek be, csupán a főpap, ő is csak egyszer egy esztendőben, amikor ott az egész népért mutatott be áldozatot. A három függöny nemcsak jelképesen, de valóságosan is elválasztotta egymástól Isten szent világát és az emberek

világát. A kárpit kettéhasadása megszüntette ezt a kettéválasztást. A kettéhasadt, megnyílt függöny most már azt jelképezte, hogy mindenki előtt szabad a belépés az Isten színe elé, mert megtörtént az az áldozat, amelyik engesztelést szerzett Isten és ember között, ledöntötte a válaszfalat ég és föld között.

Nincs szükség tovább a papok közbenjárására: elegendő az, amit a nagy Főpap megtett a kereszten.

A másik jel a földrengés és a sziklák meghasadozása volt.

A harmadik jelként Máté külön feljegyezte, hogy sírok is megnyíltak, s a benne nyugvók közül többen feltámadtak, s Húsvétkor „sokaknak megjelentek". Nem feltétlenül azt jelenti ez, hogy testben járkáltak, hanem azt, hogy sokak tudomást szerezhettek arról, hogy élnek.

Az evangéliumok negyedik helyen a római katonák parancsnokának a kivégzést vezető századosnak az önkéntelen vallomását jegyezték fel, aki látva Jézus viselkedését, szokatlanul gyors meghalását, majd a rendkívüli természeti jelenségek egész sorát, így kiáltott fel: „Bizony, ez Isten Fia volt!" Izrael elvetette a királyát, egy pogány ugyanakkor felismerte és imádta!

Az ötödik jelt János jegyezte fel: Jézus lábszárcsontját nem törték el. Amikor a meghalás sürgetése céljából odamentek a katonák a megfeszítettekhez, hogy eltörjék lábszárcsontjaikat, Jézust már halva találták. A másik kettő még élt, azoknak eltörték a lábaikat, hogy este 6 óráig befejezhessék az egész műveletet, a halottakat eltakaríthassák, mert a 6 óra a szent Sabbat kezdetét jelentette, s attól kezdve nem volt szabad a testeknek a kereszten lenniük. Két ószövetségi prófécia is szólt arról, hogy a Messiás csontját nem fogják megtörni a keresztfán: Zsolt 34,21 és Zakariás 12,10. A csontok megtöréséhez az a néphit fűződött, hogy aki úgy hal meg, hogy a lábszárcsontjait megtörték, az nem tud majd lábra állni a feltámadás napján, aki viszont ép csontokkal hal meg, az számíthat arra, hogy a feltámadásban ő is részesül.

TANULSÁGOK:

1. Miközben azóta is kevés zsidó ismerte fel Jézusban a Krisztust, a Messiást, aközben pogányok százmilliói, ezermilliói hódoltak meg Előtte. A sor elején egy ismeretlen római százados áll, a sornak pedig nincs vége. Véget vetni sem lehet neki. De egy a kérdés: Te benne vagy-e ebben a sorban? Mióta vagy benne? Ismersz-e olyan embert, aki felől úgy gondolod, hogy még nem állt be? Teszel-e érte valamit? Ne halogasd!
2. Jézus Krisztus miattad, helyetted, éretted halt meg. De nemcsak érted, hanem az egész embervilágért: „Ő engesztelő áldozat nemcsak a mi bűneinkért, hanem az egész világért is" (1Jn 2,2).
3. Jézus testi távolléte nem zárja ki a lelki jelenlétét. Isten nincs Jézus testéhez kötve. Ő a teste nélkül is velünk van minden napon, ugyanolyan valóságban, mint az ószövetségi időkben, Jézus születése előtt, Izraellel Szentlelke által.

KÉRDÉSEK:

1. Mi volt a szerepe a kárpitnak a jeruzsálemi templomban?
2. Milyen értelme és jelentősége van annak, hogy Jézus halálakor a templom kárpitja kettészakadt?
3. Milyen természeti jelek kísérték még Jézus halálát?
4. Mi hatott a római századosra és a katonákra, hogy Isten Fiának ismerték el Jézust?
5. Miért nem törték meg Jézus lábszárcsontjait a katonák?
6. A páskabárány elkészítésének mely szabálya teljesedett be Jézuson? (vö. 2Móz 12,46)

64. JÉZUS TEMETÉSE
(MT 27,57–61; MK 15,42–47; LK 23,50–56; JN 19,38 – 42)

JÓZSEF KERTJÉBEN

Beesteledett. Mária és a vele levő asszonyok azon gondolkoztak, hogy mi legyen Jézus testével. Tanácstalanok voltak. Akkor lépett hozzájuk Arimátiai József, a Szanhedrin egyik tagja, igen gazdag és tekintélyes férfi. Megkérdezte tőlük, hozzájárulnának-e ahhoz, hogy az ő kertjében lévő sírhelyben temessék el az Üdvözítő testét. Arimátiai József hívő ember volt, és Jézus egyik titkos követője: korábban ugyan sohasem mutatkozott nyilvánosan Jézus társaságában, de most, Jézus csodálatos halála után félretett minden óvatosságot, és arra törekedett, hogy Jézus mindent megkapjon, amit egy kivételesen kedves, megbecsült halott megérdemel. Lukács külön is feljegyezte, hogy ennek a Józsefnek semmi része sem volt a Szanhedrin halálosítélet-hozatalában.

Vele együtt lépett a színre nyíltan egy másik tekintélyes közéleti férfiú, aki tele volt Jézus iránti tisztelettel és hittel: Nikodémus. Ő is a Szanhedrin tagja volt, de neki sem volt szégyenkezni valója a gyalázatos határozat miatt, mert ő sem volt akkor jelen a nagytanács ülésén. Mindenesetre most ő is kiállt Jézus mellett, holott korábban csak az éj leple alatt merte felkeresni a Megváltót. Igyekezniük kellett, mert a testet még a hivatalos szombatkezdet előtt, este 6 óráig le kellett venniük a keresztről, mivel a zsidó törvények értelmében szombaton senki sem függhetett a keresztfán. Arimátiai József vállalta, hogy eljár Pilátusnál a temetési engedély ügyében. Pilátus elcsodálkozhatott, amikor ilyen előkelő zsidó vezető ember kérte az engedélyt, és kínált fel Jézus temetése céljára kriptát, a temető legelőkelőbb részében.

A megfeszítettek testét ugyanis nem szokták eltemetni, hanem elégették. Így tettek a két gonosztevő holttestével is.

Nikodémus közben drága fűszerekről gondoskodott: mirháról és aloéról, József pedig magára vállalta a temetési gyolcs beszerzését. Levették Jézus testét a keresztről, óvatosan kihúzták a szegeket a drága testből, azt becsavarták a gyolcsba és elhelyezték abban a kriptában, amelyet József a maga számára készíttetett a temető egyik fás, nagyon szép helyén. Az a rész a temetőben az ő kertje volt. Ideiglenesen, amennyire a sietés megengedte, bekenték Jézus testét. Mindent a két előkelő zsidó férfi csinált, az asszonyok Máriával bénultan nézték mindazt, ami történt.

Amikor mindennel végeztek, egy nagy kerek követ hengerítettek a kriptához, lezárták a nyílását, majd hazamentek. Az asszonyok nyomban hozzáláttak a fűszerek elkészítéséhez, amellyel majd néhány nap múlva bebalzsamozhatják Jézus testét.

KÉRDÉSEK:

1. Mit tudsz Arimáthiai Józsefről?
2. Mi indította Arimáthiai Józsefet arra, hogy eltemesse Jézust?
3. Miért kellett bátorság ahhoz, hogy elkérje Jézus holttestét?
4. Mit tudsz Nikodémusról, Jézussal való korábbi kapcsolatáról?
5. Az ünnep közelsége miatt nem tudták megadni Jézusnak az akkor szokásos teljes végtisztességet. Mi az, amit nem tettek meg?
6. Miért hengerítettek egy nagy követ a sír bejáratára?
7. Kik voltak Jézus eltemetésének a szemtanúi?

A FŐPAPOK FÉLELME

(Mt 27,62–66)

A főpapok és az írástudók aznap este fogyasztották el a páskabárányt. Azt gondolhatnánk, hogy jó étvággyal költötték el a vacsorát és nyugodtan aludtak, holott ennek éppen az ellenkezője történt: eszükbe jutott, hogy Jézus többször is beszélt arról, hogy halála után fel fog támadni a sírból. Másnap reggel nyomban Pilátushoz siettek és elmondták, amit Jézus annak idején a Jónás jelével kapcsolatban mondott nekik (Mt 12,40), s erre való hivatkozással katonai őrség kirendelését kérték Jézus sírjához, nehogy Jézus tanítványai esetleg ellopják Jézus testét, és elhíreszteljék, hogy Jézus feltámadott. Pilátus ugyan megjegyezte, hogy hamarabb is gondolhattak volna erre, de teljesítette a kérésüket. Intézkedett, hogy egy kisebb katonai egység őrizze Jézus sírját. Így kerültek római katonák a temetőbe a sírhoz.

Eljött a Szombat, a nyugalom napja. Már Jézus is nyugodott. Vége volt a gyötrelmeinek. Csak a könnyhullatásnak nem akart vége lenni, amellyel azok siratták Jézust, akik szerették.

TANULSÁGOK:

1. Jézus egészen végigjárta a bűnös ember útját, belement a halálba is. A megváltás minden részletre kiterjedve ment végbe. Nemcsak a lelket, de a testet is megváltotta: vetőmaggá változtatta, amelyre új élet feltámadása vár. A testet ezért kell azóta mindig reménységgel eltemetnünk.
2. Jézusnak sokféleképpen lehet szolgálni. Amit Nikodémus és József tett, az a maga helyén és a maga idejében szükséges, jó szolgálat volt. Olyasmit vállaltak, amit senki más nem tett volna meg. Mindenesetre értékesebb az a jótétemény, amit életében teszünk azzal, aki arra méltó, mint az, amit halálában teszünk vele.
3. Istennek ott is vannak szolgái, ahol senki sem gondolná. Nem lehet tudni, kinek mi van a szívében. Más a mi nyilvántartásunk, a mi névsorunk és más Istené az élet könyvében.

KÉRDÉSEK:

1. Mi alapján jelentették ki azt a főpapok, hogy Jézus megmondta előre a feltámadását?
2. Mit feltételeztek a főpapok Jézus tanítványairól?
3. Miben kérték Pilátus segítségét?
4. Miért segített nekik Pilátus?
5. Hogyan próbálták a főpapok megakadályozni Jézus feltámadását?
6. Tudnánk-e példát mondani akár a történelemből, akár a személyes tapasztalatainkból arra, hogy az emberek emberi erővel próbálták Isten nyilvánvaló akaratának beteljesedését megakadályozni?

65. A HÚSVÉT REGGELÉN

AZ ASSZONYOK

(Mt 28,1–10; Mk 16,1–8; Lk 24,1–11, Jn 20,1)

A tanítványok szomorúan töltötték a szombat napját. Csendben meghúzódva ültek és várták, hogy új hét virrad rájuk. Amikor szombat este 6 órakor megszólalt az ünnep végét jelzőt

trombita, néhány asszony Jézus követői közül abba a boltba sietett, amelyekben a holttestek megkenéséhez szükséges illatos fűszereket árusították.

Nikodémus maga nagy összeget bocsátott a rendelkezésükre erre a célra, de ők maguk sem sajnálták a pénzt, ha Jézus testéről volt szó. Mária, Kleofás felesége, Jakab és János anyja, Salomé, Zebedeus felesége és Mária Magdaléna, akiből Jézus egy alkalommal hét ördögöt űzött ki, s aki attól fogva Jézusnak szolgált (Lk 8,2) igyekezett minden szükségeset beszerezni.

Alighogy elmúlt az éjszaka és virradni kezdett, ezek az asszonyok már felkeltek, hogy a temetőbe menjenek és és megkenjék Jézus testét, hálából mindazért, amit Jézus életében értük tett. Gyorsan lépkedtek a néptelen, csendes utcákon a városon végig. Hozzájuk csatlakozott még útközben Kuza felesége, Johanna is, aki már régtől fogva Jézus követője volt (Lk 8,3). Együtt mentek be a temetőkertbe, mit sem tudva arról, hogy Jézus sírját hivatalosan lepecsételték, s azt csak a helytartó külön engedélyével szabad felbontani. Ha tudták volna, el sem indulnak, elvégre mit is tehetnének a sírt őrző katonákkal szemben? Csupán egy gondjuk volt: hogy hengerítik majd el a sír szájára helyezett hatalmas követ? Annál nagyobb volt a csodálkozásuk, amikor a sír közelébe érve látták, hogy a kő nincs a síron, a sír szája nyitva áll. Megrémültek, s az első pillanatban az a szörnyű gyanú erősödött meg bennük, hogy ellenséges, gonosz emberek feldúlták Jézus sírját és elvitték, hogy kevésbé tisztes helyre tegyék. Mária Magdaléna nyomban megfordult és futva igyekezett vissza a városba, hogy a rettenetes hírt elmondja a tanítványoknak.

A többiek erőt vettek magukon, odamentek a sírhoz, és belenéztek.

Máté részletesen leírta, mi történt, mielőtt az asszonyok a sírhoz értek. Egészen korán hajnalban, rövid, de heves földrengés rázta meg a temető környékét, elsősorban azon a részen, ahol Jézus sírja volt. A római katonák, akik a sírt őrizve beszélgettek, a váratlan esemény hatására rémülten felugrottak, s akkor látták, amint egy fényes angyal a sírhoz közelít, a tekintete és az arca olyan, mint a villám, ruhája fehér, mint a hó. A látványt nem voltak képesek elviselni, hanyatt-homlok rohanva igyekeztek kifelé a temetőből. Maguk sem tudták, hogy jutottak ki onnan, mert olyanok voltak, mint a holtak. Az angyal egyetlen mozdulatával levette a követ, abban a pillanatban megrázkódott a föld, a kő messze gurult, majd az angyal, mint egy győztes vezér, leült a sír szélére. Akkor előjött a sírból a feltámasztott Jézus, minden angyalok királya, a királyok királya. Nem volt erő, ami megakadályozhatta volna ebben. Mit neki egy helytartó parancsa, a katonák fegyvere, vagy akár maga a Halál!? Ahogy előre megmondta, feltámadt a halottak közül.

Ezután egy másik angyal érkezett, mindketten lementek a kriptába és odaültek, ahol Jézus feküdt feltámasztása előtt. Mire az asszonyok odaértek, már mindketten ott ültek.

Odaérve az asszonyok először csak azt látták, hogy Jézus teste nincs a sírban, de nyomban meglátták a két fényes angyalt. Érthető módon megdermedtek a meglepetéstől és a félelemtől, majd amint valamennyire is magukhoz tértek, földre borultak előttük. Abban a pillanatban megszólalt az egyik angyal: „Nem kell félnetek, mert tudom, hogy a megfeszített Jézust keresitek. Nincs itt, feltámadott, ahogy előre megmondta. Ne keressétek hát a holtak között az Élőt! Elfelejtettétek már mit mondott nektek, amikor még Galileában járt : az Ember Fiának szükség a bűnösök kezébe kerülnie, megfeszíttetnie és harmadnapon feltámadnia! (Mt 16,21 ; 17,22 – 23 ; 20,18- 19). Már megtörtént, nézzétek a helyet, ahol a teste feküdt! Majd elmegy Galileába, ott találkozhattok vele. Én azért jöttem, hogy ezt megmondjam nektek.”

Amíg az angyal szavait hallgatták, az asszonyok szívében egymás után támadtak és erősödtek az emlékek. Jézus régen mondott szavai elevenedtek meg bennük. Nem értették,

hogyan is felejthették el azokat a csodálatos próféciákat, amelyek a feltámadásáról szóltak? Mélyen szégyenkezve vettek búcsút az angyaloktól és a szívükben félelemmel vegyes örömmel rohantak vissza a városba. Akkor már beragyogták a vidéket a felkelő nap sugarai s ragyogott az asszonyok arca is.

Kicserélődött bennük is, körülöttük is az egész világ: Jézus él!

Még ki sem értek a temetőből, amikor valaki elébük állt és rájuk köszönt: Üdvözöllek Benneteket! Nem akartak hinni a szemüknek, mert magát a Megváltót látták, de most már dicsőségtől sugárzó arccal és testtel. S hogy ne legyen kétségük, Jézus így szólt: „Ne féljetek tőlem, menjetek és mondjátok el az én atyámfiainak, hogy menjenek Galileába, ott meglátnak majd engem." Ez volt az első eset, hogy a feltámadott Mester megjelent az emberek előtt.

TANULSÁGOK:

1. A legtöbbször olyasmi miatt aggodalmaskodunk, ami be sem következik. Az asszonyok egyetlen gondja a kő elhengerítése volt, arra pedig nem került sor. Jézus nem ok nélkül óv mindenféle aggodalmaskodástól.
2. Istennek senki sem állhat ellene, ha meg akarja tenni azt, amit előre megmondott. Amikor eljött az ideje Jézus feltámasztásának, mit sem ért a katonai hatalom, a gondos szervezés, a jól kieszelt terv, a kő lepecsételése, Isten megtette, amit akart. Minden egyéb erőről pedig kiderült, hogy Istennel szemben semmit sem ér.
3. A Jézussal való személyes találkozásnak ma is van lehetősége: az igében és a gyülekezetben. Aki az ő beszédét olvassa, vagy a gyülekezetben hallgatja, az Jézus társaságában, vele személyes kapcsolatban van.

KÉRDÉSEK:

1. Kik voltak az üres sír első tanúi? Hasonlítsd össze az evangéliumok leírását!
2. Milyen természeti jelek kísérték Jézus feltámadását?
3. Mi történt a főpapok által kirendelt őrökkel?
4. Hogyan hirdette az angyal Jézus feltámadását?
5. Az angyal Jézus egyik ígéretére emlékeztette az asszonyokat. Melyik volt ez az ígéret, és hogyan teljesedett be?
6. Mi volt az asszonyok első reakciója? Miért így reagáltak?
7. Hogyan fogadták a tanítványok Jézus feltámadásának hírét? (Lk 24,11)
8. Jézus temetése péntek este volt, a szombat utáni nap kora reggel már üresen találták a sírt. Miért mondhatjuk mégis, hogy Jézus három napig volt a sírban? Hogyan számolták akkor a napokat?
9. Mi volt Jézus első szava a tanítványokhoz, amikor találkozott velük?
10. Hogyan viselkedtek a tanítványok, amikor találkoztak Jézussal?

PÉTER ÉS JÁNOS

(Lk 24,12 ; Jn 20,2–10)

Mária Magdaléna eközben visszaért a városba, ahol azonnal értesítette Pétert és Jánost a szomorú eseményről: Jézus sírját feldúlták!

A két apostol nyomban a sírhoz sietett, hogy ellenőrizzék az asszony által elmondottakat. János futott elöl, Péter mögötte, kissé lemaradva, úgyhogy amikor János a sírhoz ért, Péter még semmit sem láthatott. János megdöbbenve állapította meg, hogy a sír valóban üres, a

test nincs sehol, csak a gyolcsot látta, amelybe belecsavarták Jézus testét, amikor eltemették. Néhány pillanattal később már Péter is odaért, még lihegett a nagy sietéstől. Habozás nélkül lement a sírba, ott megtalálta a gyolcsot, amiből mindjárt arra következtetett, hogy Jézus sírját nem rablók dúlták fel: azok biztos magukkal vitték volna a drága vásznat. Nem sok töprengés kellett ahhoz, hogy megvilágosodjék bennük a valóságos tény: Jézus feltámadott! Ha a teste nincs a sírban, s ha nem rablók lopták el, akkor csak az történhetett vele, az, amit annyiszor előre megmondott. Egyszeriben eszükbe jutottak Jézus jövendölései, amelyeket annak idején nem vettek figyelembe, mert azt sem vették komolyan, hogy meghalhat.

KÉRDÉSEK:
1. Hogyan fogadta, „értelmezte” Mária először az üres sír látványát?
2. Ki volt az a két tanítvány, aki a Máriától hallottak után nyomban kifutott a sírhoz?
3. Mit láttak a sírban?
4. Mi volt az, ami hitet ébresztett a „másik tanítvány” szívében? (Jn 20,8)
5. Az üres sír másokban, pl. a főpapokban egészen másféle reakciót váltott ki. Tudsz-e arra példát, amikor ugyanazt a dolgot egészen másképpen értelmezik azok, akik hittel nézik, és akik hit nélkül?

MÁRIA MAGDALÉNA

(Mk 16,9–11; Jn 20,11–18)

Amíg Péter és János visszament a városba, az alatt Mária Magdaléna újra kiment a sírhoz. Másik úton ment, úgyhogy nem találkoztak egymással. Odaérve lehajtotta fejét és sírással könnyített lelke fájdalmán. Könnyein keresztül pillantotta meg a két angyalt, akik a többi asszonyt megszólították. Most tőle kérdezték: „Asszony, miért sírsz? Azért, mert elvitték az én Uramat és nem tudom, hová tették” – felelte. Meg sem gondolta, hogy angyalokkal van dolga.

Eközben ösztönösen hátra tekintett, mert úgy érezte, hogy valaki áll mögötte. Valóban úgy volt, egy férfi állt mellette és megkérdezte: „Asszony, miért sírsz? Kit keresel?” Mária Magdaléna azt gondolta, hogy a temető kertésze az, nyugodtan felelte: „Uram, ha te vitted el Őt másik helyre, mondd meg nekem, s én majd gondoskodom róla.”

Akkor megszólalt Jézus, mert ő volt az. „Mária!” úgy mondta ki ezt a nevet, ahogy ő szokta. Az asszony úgy érezte, hogy megsemmisül a nagy felfedezésben. Csak annyit volt képes suttogni: „Mesterem!” Majd mindkét kezével átölelte Jézus lábát.

Jézus azonban így szólt hozzá: „Ne szoríts engem, mert még nem mentem fel az én Atyámhoz. De te menj el az én atyámfiaihoz, és mondd meg nekik, hogy én felmegyek az én Atyámhoz, a ti Atyátokhoz, az én Istenemhez, a ti Istenetekhez.” Mintha azt fejezte volna ki ezzel Jézus, hogy még nincs itt az ideje az állandó együttlétnek, de a szomorkodásnak sincs már helye.

Mária Magdaléna elengedte Jézus lábát, magához tért, a szíve csordultig telt kimondhatatlan örömmel, értelme kezdett megvilágosodni. Mindent megértett: Jézus él!

A halott Jézus testét akarta megkenni a fűszerekkel, s most az élő Jézust kapta vissza, akit soha többé nem veszít el!

KÉRDÉSEK:
1. Miért nem ismerte fel Mária a két angyalt?

2. Mit mond Mária az angyaloknak a szomorúsága okáról?
3. Mária Jézust sem ismerte fel először. Vajon miért?
4. Miről ismerte fel végül is Mária Jézust?
5. Miért nem engedte Jézus, hogy Mária megérintse?
6. Milyen feladatot adott Jézus Máriának?

PÉTER

(Lk 24,34; 1Kor 15,5)

Még ugyanazon a napon megjelent Jézus Péternek is. Erről a találkozásról csak annyit tudunk, hogy megtörtént, de hogy mikor és hol, arra nézve nincs közlés az evangéliumokban. Arról sem tudunk semmit, hogy akkor mit mondott Jézus Péternek. Péter sem beszélt később arról a találkozásról. Mindenesetre egyetlen tanítványnak sem volt olyan nagy szüksége arra, hogy Jézus felkeresse és megszólítsa, mint Péternek.

A kegyelem megnyilatkozása volt ez a találkozás. Péter annyit minden bizonnyal megtudott, hogy Jézus a történtek ellenére sem vetette el.

TANULSÁGOK:

1. Aki Jézust keresi, az mindig többet kap, mint amennyit remél. Mária egy kedves halottat keresett és egy élőt talált.
2. Istennek minden megjelenése (gyülekezeti istentisztelet, bibliaóra stb.) annak a jele, hogy nem vetett el bennünket, sőt keres és akar minket.
3. Isten gyermekei is lehetnek süketek és vakok Isten dolgainak meghallására és meglátására. A tanítványok nem hallották meg Jézusnak azokat a szavait, amelyeket annak idején a feltámadására nézve többször is mondott, Mária Magdaléna pedig egyszerűen nem látott, amikor az angyalok és Jézus megjelentek neki. Szinte érthetetlen, hogy lehetünk mi is annyiszor értetlenek, amikor Isten üzenete pedig világosan szól hozzánk.

KÉRDÉSEK:

1. Hol olvasunk arról, hogy Jézus külön megjelent Simon Péternek, azaz Kéfásnak is?
2. Miért éppen Péternek jelent meg külön is Jézus?

66. TOVÁBBI ESEMÉNYEK JERUZSÁLEMBEN ÉS MÁSUTT

A FŐPAPOK

(Mt 28,11–15)

Húsvét vasárnapján hamarosan elterjedt, és az egész fővárost betöltötte a hír, hogy Jézus feltámadott. Némelyek örömmel, mások félelemmel fogadták a csodálatos eseményről szóló tudósításokat. Némelyek hitték, mások erősen kételkedtek még a lehetőségében is.

Főképpen a főpapok lettek nyugtalanok és bosszúsak a hír hallatán. Már korán reggel értesültek a dologról, méghozzá az őrség tagjaitól, éppen ezért azonnal intézkedtek, hogy a nagytanács üljön össze, és tárgyalja meg az új helyzetben sürgős teendőket. Az ülés hamarosan megkezdte munkáját Kajafás elnöklete alatt, most azonban egészen más hangulatban, mint néhány nappal korábban, amikor Jézus felett kimondták a halálos ítéletet. A nagy többség minden bizonnyal rettegéssel gondolt a különös természeti jelenségekre, amelyek a feltámadást kísérték, és kétségtelenül jelezték, hogy Jézus rendkívüli személy volt, akinek az érdekében Isten maga ily módon is közbelépett.

Megidézték a katonákat, hogy mint szemtanúk adják elő a történteket. Mindenekfelett azonban az volt a céljuk, hogy ezek a szemtanúk legyenek csak együtt, jó kézben, hatósági őrizetben, ahelyett, hogy városszerte újságolnák Jézus feltámadásának a részleteit. A Szanhedrin végül is úgy határozott, hogy pénzt kell adni a katonáknak, de annak a fejében hallgassák el az igazságot. Helyette mindenkinek azt mondják, hogy mialatt ők aludtak, Jézus követői ellopták Jézus testét. A pénzjutalmon felül megígérték, hogy elintézik, a katonáknak nem lesz bántódásuk amiatt, hogy őrségben elaludtak, ami egyébként súlyos mulasztásnak számított, s a helytartó bizonyosan súlyos fenyítésben részesítette volna őket. A nem is kevés pénz természetesen a templom kincsestárából került ki, ahonnan a Júdásnak szánt 30 ezüstöt is kivették.

A Szanhedrin ülése is eredményes volt, a fővárosban hamarosan elterjedt a hír, a katonák szorgalmasan terjesztették, hogy Jézus nem feltámadott, hanem a tanítványai ellopták a testét. A veszélyt így, legalábbis egyelőre, elhárították. De mi vár még a nagytanács tagjaira? És mi minden történhetik még a közeljövőben? Senki, egyikük sem tudta.

KÉRDÉSEK:

1. Miért ijedtek meg annyira a nagytanács tagjai Jézus feltámadásának hírére?
2. Milyen „bajból” kellett a katonákat kimenteni a helytartó előtt?
3. Milyen hírt terjesztettek el a katonák a nagytanács utasítására?
4. Mennyire volt eredményes – a későbbi események ismeretében – a nagytanács félrevezető terve?
5. A főpapok esetét látva, lehet-e általánosságban azt mondani, hogy az ember csak úgy képzeli, hogy pénzzel mindent el lehet intézni?
6. Hogyan jellemezhetnénk a főpapok viselkedését?
7. Hogyan jellemezhetnénk a katonák viselkedését?

AZ EMMAUSI TANÍTVÁNYOK

(Mk 16,12–13; Lk 24,13–35)

A rendkívüli vasárnapon, estefelé, két férfi lépkedett Emmaus felé, amely falucska 60 stádiumra feküdt Jeruzsálemtől (1 stádium 185 méter, a 60 stádium az jelentette, hogy Emmaus 11 km-re volt a fővárostól). Egyikük neve Kleofás volt, valószínűleg Jakab és József atyja (Jn 19,25). Feleségéről fel van jegyezve, hogy ott állt Jézus keresztje alatt és egyike volt azoknak az asszonyoknak, akik Húsvét hajnalán Jézus sírját keresték. Kleofás egyik barátjával ballagott Emmaus irányába.

Mialatt mendegéltek, nem vették észre, hogy egy idegen utolérte őket és csendben hallgatta a beszélgetésüket. Az idegent szemmel láthatóan nagyon érdekelte az, amiről beszélgettek. A két férfit nem zavarta a harmadik jelenléte, annál is kevésbé, mert meglepte őket az, hogy az idegen rendkívül jártas az Írásokban. Ők ugyanis bizonytalankodva

tárgyalták egymás közt Jézus feltámadásának a lehetőségét, azt, hogy lehet-e hinni az asszonyoknak, akik ott voltak a Jézus sírjánál, és hallották az angyalok közlését. Túlságosan is szépnek találták az asszonyok elbeszélését. Ha nem látták volna a saját szemükkel, hogy Jézust keresztre feszítették, akkor mindent hittek volna vele kapcsolatban! Korábban szilárdan hitték, hogy Isten Jézusban szerez megváltást Izraelnek, de a kivégzés megzavarta az addig töretlen hitüket.

Az idegen mindent jobban tudott. Nem tett nekik szemrehányást amiatt, hogy az asszonyok beszámolójának nem adtak hitelt, de azt már rosszallta, hogy az Írásoknak sem hisznek, és oly keveset értettek meg az ószövetségi kijelentésekből. Nem a húsvéti eseményeket ecsetelte előttük, hanem az Írásokban adott kijelentést kezdte magyarázni nekik. Mózesről beszélt, aki azt jövendölte, hogy Isten egyszer olyan prófétát küld majd a földre, mint ő (5Móz 18,15). Mózes élete abban hasonlított Jézuséhoz, hogy egész életében a népért szenvedett. Jézusnak is sok szenvedésen keresztül kellett eljutnia a dicsőségbe. Azután Dávidról, Ézsaiásról beszélt, majd más prófétáktól idézett, és bizonyította, hogy a kijelentés szerint a Messiás Isten szenvedő szolgája lesz, aki egy áldozati bárányhoz hasonló sorsra kell, hogy jusson, mielőtt a dicsőségbe jut.

Kleofás és barátja korábban gyakran olvasgatták az Ótestamentumot, de sohasem állt előttük ilyen világosan a Messiásra vonatkozó kijelentés, mint most, amikor ez az idegen fejtegette előttük. Szinte magától értetődő volt minden! A Messiásnak szenvednie kellett a világ bűnei miatt, de a feltámasztása is szükségszerűen történt (Ézs 53,10). A Jézussal történt eseményekben a kijelentés teljesedett be!

Amikor Emmausba értek, az idegen úgy tett, mintha tovább akarna menni. Útközben próbára tette a két tanítvány hitét, most próbára tette a szeretetüket is. Látni akarta, tovább engedik-e? Ők azonban semmiképpen sem akarták, hogy kitegye magát az éjszakai vándorút veszélyeinek. Kérlelni kezdték, hogy maradjon velük, szálljon náluk, mert a nap már lement. Ezzel elárulták, hogy nagyon szívükhöz nőtt a titokzatos idegen. Engedve a hívásuknak, bement hozzájuk.

A házban már minden másképpen történt, mint útközben, ahol az alkonyat könnyen lehetővé tette Jézus elrejtőzködését s ahol Jézus egy hozzájuk csatlakozó idegennek számított. A házban már a vendég volt a központi személy, mintha ő lett volna a házigazda. A főhelyre ültették, mert érezték, hogy ez a nagytudású, minden bizonnyal rendkívül előkelő idegen nem közönséges ember. Kezébe adták a kenyeret, hogy ő törje meg. Jézus hálát adott, imádkozott, majd törni kezdte, és kinek-kinek a kezébe adta. A két tanítvány csak akkor döbbent rá, hogy a idegen: Jézus maga.

A szegek helye kétségtelenné tette, hogy Ő az. Csak azt nem értették, hogy nem ismerték fel már útközben.

Alig várták, hogy visszamehessenek Jeruzsálembe és elújságolják a többieknek, hogy együtt voltak Jézussal!

TANULSÁGOK:

1. Nem az eseményekből kell megértenünk a bibliai kijelentést, hanem a bibliai kijelentés segítségével kell megértenünk az eseményeket. Emberi dolog, hogy hívő emberek is abból indulnak ki, amit látnak és tapasztalnak. Pedig a bibliai kijelentés mindig megelőzi a történelem, vagy embersors eseményeit. Azoknak sohasem az események elképzelt összefüggése, hanem a kijelentés összefüggése ad értelmet. Így volt ez Jézus feltámadásának az eseményével is. Aki magából az eseményből indult ki, feltétlenül zavarba jutott, azon töprenghetett, vajon lehetséges-e, megtörténhetett-e? Aki pedig jól

ismerte és jól értette az ószövetségi kijelentést, az egyenesen várhatta, előre biztosra vehette.

2. A Biblia kijelentésének kulcsa: Jézus. Aki az ő személyét érti, az a kijelentés lényegét érti. Aki Jézus személyét és szerepét nem érti, az előtt az egész kijelentés homályos és legfeljebb bölcselkedésre jó.
3. Jézust a kenyér megtöréséből és szétosztásából lehet felismerni. A kenyeret mindig Ő osztja. Áldott, aki ebben eszköze és munkatársa, de jaj annak, aki a helyébe ül, és igazságtalanul osztja a kenyeret, vagy a másét magának tartja meg. Ez a gazdagok bűne. A kenyeret – a földi javakat – igazságosan osztó, hit nélküli emberek közelebb vannak Jézushoz, inkább kiábrázolják Őt, mint azok a gazdagok, akik maguknak tartják meg kenyerét, közben azt mondják, hogy Jézus követői, holott a valóságban nem azok.

KÉRDÉSEK:

1. Hányan voltak az emmausi tanítványok?
2. Hol található Emmaus?
3. Hogyan találkozik Jézus a tanítványokkal?
4. Miről beszélgetnek útközben?
5. Hogyan mondják el a tanítványok a húsvéti eseményeket?
6. Mire értette azt Jézus, hogy ezeket kellett a Krisztusnak elszenvednie?
7. Miről ismerte fel a két tanítvány Krisztust?
8. Hogyan emlékeztek vissza az útközben történtekre?
9. Mit tesz a két tanítvány, amikor Jézus elmegy tőlük?
10. Önmagunkban megérthetjük-e Isten Igéjét, az Ő dolgait?
    Mi teszi lehetővé a megértést?

AZ APOSTOLOK

(Mk 16,14; Lk 24,36; Jn 20,19–31)

Amikor a két emmausi tanítvány megérkezett abba a házba, ahol a tanítványok összegyülekeztek, az ajtót zárva találták. Csak akkor nyitottak nekik ajtót, amikor a bent ülők megtudták, hogy kik ők. A tanítványok tele voltak félelemmel. Egyáltalán nem tartották lehetetlennek, hogy Jézus feltámadása után a dühöngő főpapok letartóztatási parancsot adnak ki Jézus tanítványai ellen. Őket egyébként is azzal vádoltak, hogy ellopták Jézus estét, s ezzel nagy kavarodást idéztek elő a fővárosban. Jobbnak látták ezért elbújni, és bezárt ajtók mögött rejtőzködni, amíg a feltámadás okozta vihar lecsendesedik.

A tanítványok hangulatára egyébként a félelem volt jellemző. Amit az asszonyok beszéltek, még nem talált előttük teljes hitelre – üres asszonyi fecsegésnek vélték, de Péter és János is meggyőződtek arról, hogy a sír üres. A nap folyamán pedig az a hír járt, hogy Simon személyesen is beszélt az Úrral, egészen meggyőzte őket arról, hogy amit az üres sír nyomán hittek, az a valóság. Jézus valóban feltámadott! Ilyen hangulatban a két emmausi tanítvány elbeszélése tovább erősítette bennük a hitet és a hit örömét. Csak ketten hiányoztak közülük: Júdás, aki akkor már nem élt és Tamás, aki egyetlen szót sem hitt el Jézus feltámadásából.

Valahol magában bujdosott és szomorkodott.

Tízen voltak tehát együtt, amikor megjelent köztük Jézus. Bár az ajtó be volt zárva, Jézus még is ott állt előttük és így üdvözölte őket: „Békesség néktek!” Azután, miközben ők magukban zavarodottan küszködtek a képzelődés és valóság tisztázásával, Jézus szelíd

hangon korholni kezdte őket, amiért olyan kevés hitük van. Miért nem hittek az asszonyoknak, akiket ő küldött hozzájuk, miét vannak most is megriadva, miért kételkednek abban, vajon tényleg Ő áll-e előttük? Azután megmutatta nekik a kezét, a lábát és az oldalát, győződjenek meg róla, hogy nem látomás van előttük, hanem Ő a valóságos Jézus. Nem szellem, mert a szellemeknek nincs csontja és húsa, neki pedig van! Hogy végképp meggyőzze őket, ennivalót kért tőlük és a szemük láttára evett.

Azután elkezdte magyarázni nekik, miért kellett neki szenvednie és meghalnia. Kifejtette, hogy Mózes könyve és a Zsoltárok könyve, meg a próféták állandóan jövendölték az ő halálát. A szentírásra emlékeztette őket. Mostantól fogva arra kell mindig figyelniük. Abban megtalálják, miért kellett neki, mint Megváltónak meghalnia: a mi bűneinkért.

Végezetül bejelentette, hogy miután Ő már elvégezte azt a küldetést, amivel az Atya elküldte a földre, visszamegy az Atyához, de a tanítványokra még sok munka és küzdelem vár, utána viszont újra egyesülnek majd Vele.

Hogy pedig alkalmassá tegye őket apostoli küldetésükre, így szólt hozzájuk: „Vegyetek Szentlelket.” Rájuk lehelt s ez a szent lehelet jelképezte a Szentlelket magát, aki majd bennük lakik és vezeti őket, azonfelül alkalmassá teszi őket apostoli munkájukra. Befejezésül felhatalmazta őket az evangélium hirdetésére: „Akinek bűneit megbocsájtjátok, azoknak meg lesz bocsátva, akikét meghagyjátok, azokéi meghagyatnak.” Akik az evangélium hirdetésére megtérnek és Jézusban hisznek, azoknak megbocsáthatják a bűneiket, akik azonban nem térnek meg, azoké megmarad az utolsó ítéletre.

KÉRDÉSEK:

1. Miért hitték azt a tanítványok, hogy valami lelket látnak, amikor Jézus megjelent nekik?
2. Mivel „bizonyította” Jézus, hogy ő nem kísértet, hanem ő maga az?
3. Mit tanít a Heidelbergi Káté a test feltámadásáról?
4. Jézus az Írás három fő részére hivatkozott: Mózes törvényére, a prófétákra és a zsoltárokra. Azonos-e mindez a teljes Ószövetség könyveivel?
5. Milyen feladatokat bízott Jézus a tanítványokra?
6. Milyen felhatalmazást adott Jézus a bűnbocsánattal kapcsolatosan a tanítványoknak?

TAMÁS

Amikor Jézus Húsvét vasárnapján megjelent a tanítványok között, Tamás máshol tartózkodott.

Amikor Lázár súlyos beteg volt, és két nővére üzent Jézusért, Jézust útközben érte a hír, hogy Lázár meg is halt már. Akkor közölte a tanítványaival, hogy a halálhír ellenére is folytatják útjukat. Akkor azt mondta Tamás: „Mennyünk el mi is, hogy meghaljunk vele.” Első volt, aki számolt Jézus halálának a lehetőségével, és utolsó volt, aki elhitte Jézus feltámadását (Jn.11, 16). Péternek azt a hírét, hogy találkozott Jézussal, megmosolyogta: nem tartotta egyébnek, mint szép álomnak. A tanítványok közös bizonygatását is elutasította: a halálból nincs feltámadás!

Hétfő reggel volt, a tanítványok végre megtalálták Tamást, és elmondhatták neki, hogy mi történt vasárnap. Sajnálták, hogy Tamás nem lehetett részese annak a csodálatos együttlétnek, amikor megjelent közöttük a feltámadott Jézus. Már csak ő volt az egyetlen, aki a tanítványok közül még nem látta a feltámadott Urat. De bármit mondtak is felőle, a történetekből Tamás semmit sem hitt el. Őt csak az győzné meg, ha a kezével megtapinthatná Jézus sebeit és a szögek nyomát megvizsgálhatná, sőt még az sem lenne

elég, hogy lássa. Őt az nyugtatná meg, ha az ujját beledughatná Jézus egyik sebébe. Különben maga sem hinné el, hogy nem látomás, vagy egyéb megtévesztés áldozata. Ebből nem is engedett. Ha a tanítványok ilyen könnyen elhisznek ilyen képtelenségeket, és hagyják, hogy valaki megtévessze őket, hát ő nem hagyja magát. Ha a többiek képzelődnek, ő bizony nem képzelődik. Ő nem téveszti össze a látomást a valósággal.

Ebben a meggyőződésben a következő vasárnapig megmaradt. Elképzelhető, hány újabb kísérletet tettek a tanítványok, hogy hitetlenkedéséből, kételkedéséből kisegítsék, de Tamás hajtatatlanul makacs volt.

A feltámadás után második vasárnapon történt, amikor Tamás is együtt volt a többi tanítvánnyal: Jézus ismét megjelent közöttük. Ugyanúgy köszöntötte őket, ahogy az előző alkalommal, majd nyomban Tamáshoz fordult: „Hozd ide az ujjadat és nézd meg az én kezeimet; és hozd ide a kezedet és bocsássad az én oldalamba: és ne légy hitetlen, ha nem hívő."

Dehogy tudta volna megtenni ezek után, amit korábban mondogatott, s amit most Jézus idézett neki. Látott ő mindent, tisztán, valóságosan: nem volt szüksége bizonyítékra, leroskadt Jézus előtt, és a legnagyobb tisztelettel így szólt hozzá: „Én Uram és én Istenem." Jézus ekkor így felelt: „Azért hiszel ugye, mert láttál engem? Azok boldogok, akik nem látnak és mégis hisznek majd bennem."

TANULSÁGOK:

1. Jézus előtt nincs bezárt ajtó. Előttünk sokféle ajtó van zárva, de csak kevés ajtóhoz van kulcsunk. Amit nem nyitnak meg előttünk, azon nem mehetünk be. Életünk tele van akadályokkal, nehézségekkel, megoldhatatlan feladatokkal, amelyek felülmúlják képességeinket, reménységeinket, erőnket. Jézus előtt nincs lehetetlen. Neki nem lehet ellenállni. Ő Mindenható Isten. Még a bezárt emberszívek sem jelentenek neki akadályt. Szentlelkével még a hitetlen és kétkedő szíveket is megnyitja.
2. A feltámadás a test feltámadása. Azt jelenti, hogy az eltemetett test egy napon kikel a sírjából, és újra élni fog, amint az elvetett gabona mag is előbb elhal a földben, de annak a halálából új élet kel ki. Jézus maga is testileg támadott fel, amit azzal bizonyított be, hogy megmutatta a testét, lehetővé tette, hogy a tanítványok megtapinthassák, továbbá evett előttük. Jézus feltámadása azt jelenti, hogy a mi testünk is feltámad, s a feltámadás napjától kezdve testben és lélekben fogunk élni. Az üdvösség testi és lelki állapot lesz, nem csupán szellemi, lelki létezés.
3. Jobban kell ügyelnünk a Szentírásra. A tanítványok elfelejtkeztek arról, hogy mit írattak meg a Messiás felől. Ha emlékezetükbe idézték volna mindazt, ami Mózestől kezdve a prófétákig számtalan helyen a Messiás felől megíratott, akkor nem estek volna kétségbe, és értették volna mindazt, aminek meg kellett történnie. Mi is olyankor állunk értetlenül az eseményekkel, a világgal, az egyházzal, önmagunk sorsával szemben, amikor elfelejtkezünk azokról, amik meg vannak írva.
4. A keresztény embernek Isten nem a magányt, hanem a gyülekezetet rendelte. Tamás jobban érezte magát egyedül. Zavarta a többiek magatartása, pedig neki éppen arra volt szüksége, aminek neki a legkevésbé esett jól: a többiek hitére, lelkesedésére, örömére. Elvonult a saját keserűségével és hitetlenkedésével. Az embernek nem jó egyedül lenni. Mi emberek a közösségben, a gyülekezetben egészítjük ki egymást, egymás természetét, hitét, meggyőződését, tudását. A gyülekezetben hamarabb gyógyulnak a sebek, fájdalmak, hamarabb enyhül a gyász, mert olyanok vannak körülöttünk, akik vígasztalnak és erőt kínálnak. Kérdéseink is hamarabb megoldódnak, mert a keresztyén

közösség keresi rájuk az ige megoldását. Imádságaink is erősebbek, mert mások együttmondják azokat velünk. Tamás a tanítványok közösségében gyógyult ki kételkedéséből. Nem véletlen, hogy Jézus a közösségben jelent meg neki, és nem a magányában kereste fel. A tanítványok egységes fellépése, egységes magatartása Tamásnak használt, Tamás megtérése pedig a tanítványok közösségét erősítette.

5. A hit élő dolog: növekedhet, fogyhat. Lehet a hívő hitetlenkedő, és a nagyon megfogyatkozott hit újra megelevenedhet. Tamás kétségtelenül hitt Jézusban, de nem volt teljes a hite: a feltámadás pontján zátonyra futott. Ezen a ponton hitetlen volt. Jézussal kell személyesen találkoznunk, hogy hitünk elmozduljon a holtpontról. Aki pedig a feltámadásban nem hisz, annak a hite hiábavaló. Jézus azt akarja, hogy ne hiába higgyünk.
6. Hitünk alapja nem a látás, hanem Isten kijelentése, az írott és hirdetett ige. Aki Isten igéjében hisz, az egyszer látni is fogja Istent. Becsesebb az ige, mint bármiféle látomás vagy álombeli jelenés.

KÉRDÉSEK:

1. Miért nevezték Tamást „kettősnek”?
2. Hogyan válaszolt Tamás a tanítványok beszámolójára, hogy látták az Urat?
3. Hogyan tudott Jézus a zárt ajtón keresztül is megjelenni a tanítványok között?
4. Mit mondott Jézus Tamásnak?
5. Hogyan válaszolt Tamás Jézus hívására?
6. Miért nevezte Jézus boldogoknak azokat, akik nem látnak és hisznek?
7. Jogos-e, hogy Tamást „hitetlen Tamás” néven szokták emlegetni?
8. Mit jelent számunkra az a tény, hogy a „hit hallásból van”?

67. JÉZUS MEGJELENÉSE GALILEÁBAN

A TIBÉRIÁS TENGERNÉL

(Jn21,1–14)

Még mielőtt meghalt volna, Jézus előre megmondta a tanítványoknak, hogy feltámadása után Galileában meg fog jelenni előttük (Mt 26,32). Ezt az ígéretét feltámadása után két ízben is megismételte: egy alkalommal az angyal révén, második alkalommal pedig személyesen, amikor megbízta az asszonyokat, hogy ezt közöljék a tanítványaival (Mt 28,10). Ezért szinte érthetetlen, hogy a tanítványok nem indultak el nyomban Galilea felé. A halogatásnak az is oka lehetett hitetlenségük mellett, hogy Tamás ismeretlen helyen tartózkodott, vagy bolyongott: csak a Húsvét utáni vasárnapon kereste fel a tanítványok közösségét s azt követően indulhattak el. Nélküle nem akartak útra kerekedni.

A galileai úttal kapcsolatban két biztos pont van. Az egyik az, hogy Jézus egy meghatározott helyet nevezett meg, ahol majd megjelenik (Mt28,16). A másik az, hogy a jelzett helyen nem csak a 11 tanítvánnyal óhajtott találkozni, hanem mindazokkal, akik Galileában és Júdeában követői lettek, és tanítványaivá váltak. Nem tudni, hányan lehettek, minden esetre a sok faluban és városkában szétszórva élő tanítványok értesítése és összehívása egy adott helyre a 11 tanítvány feladata volt. Nyilvánvalóan meghatároztak egy

bizonyos napot, amelyen mindnyájuknak együtt kellett lenniük a galileai helyen. Hét tanítvány már ott volt, négyen még úton voltak. A hét megérkezett tanítvány között volt Péter, Tamás, Nátánael, akit Bertalannak is hívtak Jakab és János. A hatodik és hetedik tanítvány neve nincs megemlítve.

Egy este Péter közölte a többiekkel, hogy elmegy halászni. A régi halásztermészet úrrá lett raja: nem volt képes tétlenül nézni a tengerkék vizét, a zsákmányt ígérő víztükröt és alkalmas esti időt. De mindezen túl egészen bizonyosan a nyugtalanság is szerepet játszott abban, hogy nem akarta tétlenségben töltei várakozási idejét. Számára Jézus megjelenése, a vele való találkozás nem annyit jelentett, mint a többieknek. Egyikük sem tett akkora ígéreteket Jézusnak, mint ő, s egyikük sem tagadta meg olyan nyilvánosan, mint ahogy azt ő háromszor egymás után tette.

A többiek vele mentek, de az igyekezetük hiábavaló volt, nem fogtak semmit. Úgy telt el az az éjszaka is, mint az a bizonyos éjszaka, amelyre a csodálatos halfogás napja következett (Lk 5,5). Így virradt rájuk a reggel.

A part felé közeledve a hajnali derengésben emberi alakot láttak a parton, majd hangot is hallottak: ,,Fiaim, van-e néhány halatok?" A kedvetlen halászok kurtán kiáltották vissza: ,,Nincsen." Erre újra kiáltott a parton álló férfi: ,,Vessétek ki a hálót a hajótól jobbra, akkor majd lesz." Kivetették, és a háló úgy megtelt halakkal, hogy nem voltak képesek kiemelni a vízből. János szívében abban a pillanatban kész volt a felismerés: ,,Ez az Úr!" Oda is súgta Péternek: ,,Ez az Úr!" Erre Péter, aki az előző pillanatban még teljes figyelmét a hálónak szentelte, felegyenesedett, egyetlen mozdulattal ledobta magáról a felsőruháját és belevetette magát a vízbe, hogy úszva, elsőként érjen partot.

Péter nem sokkal előzte meg a többieket, mert a hajó már nagyon közel volt a parthoz. Mind kiugráltak a hajóból, egyikük sem a halakkal teli hálóval törődött, mind Jézust akarták látni. Majd messziről megszólalt Jézus: ,,Hozzatok a halakból, amelyeket ti fogtatok." Egy szóval sem utalt arra, hogy a halfogás kizárólag neki volt köszönhető, mert ha ő nem ad tanácsot, akkor egyetlen hal nélkül kötöttek volna ki. Megint csak Péter ugrott elsőnek, s már a hajón is volt, megragadta a hálót, közben a többiek is segítettek neki. Amikor partra vonták, l53 nagy halat számoltak meg a hálóban.

Elkészítettek néhányat, tűzön megsütötték és fogyasztották. Némán ettek. Egyikük sem szólt, senki nem tett fel kérdést, mint korábban, az évek során minden étkezésnél. Hányszor még ellenkeztek is Jézussal! A bizalmas szeretet helyét a megilletődött imádat foglalta el. Nem a tanítómestert látták már Jézusban, hanem Isten testet öltött Fiát, aki dicsőségesen feltámadott a halálból. Erre gondoltak és hallgattak.

Jézus pedig fogta a halakat, mint házigazda, letört egy-egy darabot és osztogatta közöttük. Ez volt a harmadik eset, hogy feltámadása után megjelent a tanítványok előtt.

TANULSÁGOK:

1. Jézus magától is megteszi azokat a csodákat, amelyekre a követőinek szükségük van. Ne féljünk attól, hogy amit nem kérünk, azt nem adja meg. És ne gondoljuk, hogy feltétlenül szükségünk van mindarra, amit olykor erőszakosan kérünk Istentől. Bízzuk Istenre, mikor, milyen csodával avatkozzék be az életünkbe, a javunkra. Jól tudja Ő, mi kell nekünk - mondja egyik énekünk.
2. A csoda attól még csoda marad, hogy emberek közreműködésével jön létre. A csodálatos halfogásra azt mondta Jézus, hogy azokat a halakat a tanítványok fogták. Valóban. De sohasem fogták volna, ha Jézus nem biztatja őket, és nem jelöli meg pontosan a helyet, ahol érdemes kivetni a hálójukat. A legtöbb csoda úgy jön létre, hogy

Isten embereket használ eszközül. Csak egy a kérdés: az, hogy azok az emberek, akiket Isten eszközül használt, vajon maguknak tulajdonítják-e a dicsőséget, vagy Isten előtt hódolnak meg?

KÉRDÉSEK:

1. Mi a Tibériás-tenger másik elnevezése, és melyik vidéken volt?
2. Miért mentek a tanítványok erre a vidékre?
3. Miért mentek el halászni a tanítványok?
4. Honnan ismerték fel a tanítványok, hogy Jézus van ott a parton?
5. Több alkalommal is Simon Péter a kezdeményező, a tanítványi csoport vezetője. Van-e itt ennek a ténynek valami külön jelentősége?
6. Milyen messze voltak a parttól, amikor felismerték Jézust?
7. Hogyan fogadta Jézus a parton a tanítványokat?
8. Miért nem merték megkérdezni a tanítványok Jézustól, hogy kicsoda?

PÉTER VISSZAHELYEZÉSE TISZTSÉGÉBE

(Jn 21,15-23)

A reggeli elfogyasztása után Jézus ezzel a kérdéssel fordult Péterhez: ,,Simon, Jóna fia, jobban szeretsz-e engem ezeknél?" Az összehasonlítás a többi tanítványokra vonatkozott: vajon jobban szereti-e Jézust, mint a többi tanítvány? Az a Péter, aki elsőnek számított a tanítványok között, és magát is elsőnek tartotta, a többinél feltétlenül különbnek, odaadóbbnak, áldozatkészebbnek, többre késznek és többre képesnek, hogy is áll a Jézus iránti szeretettel?

Nem véletlenül szólította meg így: Simon, Jóna fia. Azt fejezte ki ezzel, hogy mielőtt Jézust megismerte, Simonnak hívták és a Jóna fiaként ismerték. Azután pedig, hogy Jézus követője lett, új nevet kapott, új emberré lett, de kiderült, hogy a nehéz helyzetben semmi sem látszott meg az új emberből: úgy viselkedett, mintha még mindig a Jóna fia lett volna, aki semmit sem tudott Jézusról, és semmi köze sem volt hozzá.

Péter méltatlanná vált arra, hogy új nevén nevezze. Péter érthető módon szégyenkezett, majd így válaszolt: ,,Igen, Uram, Te tudod, hogy én szeretlek Téged." Már nem merte összehasonlítani magát a többiekkel, még kevésbé merte a többiek fölé és elé helyezni magát, de azt határozottan állította, hogy mélyen Jézussal érez. Feleletében nem ugyanazt a szót használta, amit Jézus, hanem a szeretetnél, az agapénál kevesebbet mondó, kevésbé értékes és tartalmas szót: a filiát. Ezzel azt fejezte ki, hogy nagyon vonzódik Jézushoz, rokonszenvez vele és feltétlenül óhajtja a kapcsolat fenntartását. Az agapé szeretet Isten szava és Isten tulajdonsága.

Egyedül Istenhez illő fogalom az agapé: Ő szerette igazán a világot, amikor önmagánál is többet, egyszülött Fiát adta érte.

Péter válaszára Jézus így folytatta: ,,Legeltesd az én bárányaimat." Arra feltétlenül alkalmasnak ítélte Pétert, hogy a nyáj kicsinyeivel foglalkozhassék, ha van benne annyi alázatosság, szerénység és belátás, hogy már nem hasonlítja magát a többiekhez, s nem helyezi magát azok elébe.

Jézus másodszor is kérdést intézett Péterhez: ,,Simon, Jóna fia, szeretsz-e engem?" Azt a szeretetet kérte rajta számon, amelyikkel Jézus szerette őt. Péter megint csak úgy válaszolt, ahogy első ízben: ,,Igen Uram, Te tudod, hogy én ragaszkodom hozzád." Ebben a válaszban megismétlődött Péter megalázkodása, amelyre Jézus így felelt: ,,Légy pásztora

az én juhaimnak." Most már nemcsak a bárányokat, hanem a nyáj érett korú tagjait is rábízta.

Harmadszor is kérdés hangzott Péterhez: ,,Simon, Jóna fia, igazán vonzódol hozzám? Igazán rokonszenvezel velem?" Most már Jézus is a könnyebb, az emberi szót használta, a filiát. Péter könnyekkel a szemében s a bűnbánat gyötrelmeitől szinte megsemmisülten válaszolta: ,,Uram, Te mindent tudsz. Te tudod, hogy én csak így szeretlek Téged." Jézus így felelt: ,,Legeltesd az én juhaimat!" Majd hozzáfűzte: ,,Amikor még fiatal voltál, útra készültél, s odamentél, ahová akartál, de ha idősebb leszel, majd én készítelek útra és odaviszlek, ahová Te nem akarsz menni."

Jézus arra célzott, hogy Péterre a mártírhalál vár az út végén, amelyre Jézus, mint apostolát küldi.

Így helyezte vissza Jézus Pétert apostoli méltóságába. Előzőleg Péter háromszor egymás után tagadta meg Jézust, most a tanítványok közösségében nyilvánosan, háromszor egymás után kellett megvallania a hitét és a bűnbánatát. Ezek után már senki sem tehetett szemrehányást neki amiatt, hogy korábban megtagadta Jézust.

Péternek nagyon fájt, hogy Jézus háromszor tette fel neki ugyanazt a kérdést. Nem lett volna elég egyszer megkérdezni? Bizony, nem. Péternek nagyon kellett az, hogy tisztázódjék a helyzete. És legfőképpen az, hogy szembenézzen önmagával: belássa, és háromszor is nyilvánosan megvallja azt a változást, amelyen át kellett mennie ahhoz, hogy Jézus apostolaként szolgálhasson. Mindebből nemcsak Péter tanult, hanem a többi tanítvány is. A jelenetet Jézus ezekkel a szavakkal zárta le: ,,Kövess engem!" Péter előtt újra megnyílt az út, adva volt a feladat, a cél: követni Jézust.

TANULSÁGOK:

1. Van alkalom, amikor Jézus csak egy emberrel akar beszélni. A tanítványok mind együtt voltak, mégis csak egyikükhöz intézte Jézus a kérdéseit. Hányszor csak egy emberrel tett csodát. Hány olyan alkalom volt már a templomban, amikor egyedül Veled akart beszélni, személy szerint Neked küldte az üzenetet? Persze, amikor Jézus csak egy emberrel akar beszélni, azt úgy teszi, hogy a többiek is tanulhatnak, kaphatnak abból.
2. Az elkészített alkalmakat ki kell használni. Péter sietett kihasználni, annál is inkább, mert kettőt már elszalasztott. A húsvéti vasárnapon és a rákövetkezőn is néma maradt, de most sietett a rendezéssel. Ki tudja, a sok alkalom között melyik az utolsó, a visszahozhatatlan?
3. Vannak esetek, amikor Jézus csak a bűneinkről akar beszélni velünk. Mi inkább azt szeretnénk, ha csak a helyzetünkről, a kenyerünkről, a gondjainkról, a körülményeinkről beszélgetnénk. Az igazi orvost azonban elsősorban az igazi baj érdekli, azt akarja feltárni és gyógyítani. Ha az a bajunk, hogy vétkeztünk, akkor azt kell elrendeznünk Jézussal.
4. Kevés az, hogy Jézus tanítványainak mondjuk magunkat: annak is kell bizonyulnunk. Péterről ne az derüljön ki, hogy olyan, mintha sohasem találkozott volna Jézussal. Ne legyen kevély és főleg ne hiányozzék belőle az igazi szeretet. Az alázatos, szerény és Isten szeretetét gyakorló ember igazán követője Jézusnak. Ennek kell kiderülnie!
5. Jézussal azért érdemes találkozni, együtt lenni, mert a vele való együttlét formálja az embert. Aki fenntartás nélkül feltárja előtte a szívét, és megérti, amit róla Jézus mond, az olyan emberré válhat, amilyen Isten szeretné, hogy legyen.

KÉRDÉSEK:

1. Miért éppen Péternek teszi fel a kérdéseket Jézus?
2. Milyen megbízást, ígéretet adott korábban Jézus Péternek?
3. Miért kérdezi meg háromszor is Jézus, hogy „szeretsz-e engem”?
4. Miért szomorodott meg Péter amiatt, hogy Jézus harmadszor is ugyanazt kérdezte tőle?
5. Mit jelent Péter számára Jézus megbízatása: Őrizd az én juhaimat!
   Összhangban áll-e ez a Péternek korábban ígértekkel?
6. Mire vonatkozott Jézus jövendölése, hogy Pétert öregkorában más fogja felövezni, és oda fogja vinni, ahova nem akarja?
7. Ki lehetett az a tanítvány, aki az utolsó vacsorán Jézus kebelén nyugodott?
8. Miért szerették volna azt hallani, hogy ez a tanítvány nem hal meg?
9. Jóvá tudott-e tenni Péter valamit „abból”, hogy háromszor is megtagadta Jézust?
10. Milyen tanulságot összegezhetünk a magunk számára Péter történetéből?

A KIRÁLY MEGJELENÉSE

(Mt 28,16-20; Mk 16,15-18; IKor 15,6)

Az emberek, akikhez eljutott az apostolok híradása, megindultak egész Palesztinából a Galileai tenger felé. Mentek mind, akik hittek az Üdvözítőben. Mind, akik engedelmeskedtek a Megváltó parancsának, mentek ahhoz a hegyhez, amelyen Jézus akart találkozni velük. Ezek voltak Jézus testvérei (Mt 28,10). Ez lehetett az a találkozás, amelyről Pál apostol azt írta le, hogy Jézus egyszerre több, mint 500 atyafinak jelent meg. Még akkor is azonosítani lehet a két esetet, ha Máté csak a 11 tanítványt említi. Az ugyanis egyáltalán nem zárja ki mások jelenlétét.

Jézus szándékosan Galileába hívta össze a követőit. Ott töltötte a legtöbb, leghosszabb időt, ott vitte véghez a legtöbb csodát: minden helység, minden út, az egész partvidék ismerős volt neki. Ahhoz az országrészhez fűzte a legtöbb emlék. Hogy pontosan melyik volt az a bizonyos hely, nem tudjuk.

Amikor már mind együtt voltak, megjelent közöttük Jézus. Nem úgy, mint korábban annyiszor, jól ismert fehér ruhájában, valóságos ember benyomását keltve, hanem leírhatatlan dicsőségben és fenségben. Kifejezhetetlen ragyogás áradt belőle, annyira, hogy mind az ötszázan térdre borultak előtte és imádták, úgy, ahogy alattvalóknak a felséges királyt, teremtményeknek a Teremtőt kell imádniuk.

Ha valamelyikükben volt még bizonytalanság, vajon igazán Isten-e Jézus, most egyszeriben semmivé kellett annak válnia. Nem akadt senki, aki akár egy szót is akart vagy tudott volna szólni, kérdezni, vagy valamiféle meggyőző jelt kérni. Nem volt rá szükség.

Jézus ekkor közelebb lépett hozzájuk és megszólalt: ,,Nekem adatott minden hatalom mennyen és földön.” Azt fejezte ki ezzel, hogy minden földi esemény az Ő kezétől függ. Nem kell félniük hatalmasságoktól és királyoktól: Ő a királyok Királya és az uraknak Ura. Majd ezt mondta: ,,Elmenvén tegyetek tanítványokká minden népeket. Mindenki, aki hisz és megkeresztelkedik üdvözülni fog, de aki nem hisz, az el fog kárhozni. Mindenkit, aki hisz, kereszteljetek majd meg az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek nevében. Tanítsátok őket, hogy tartsák meg mindazt, amit én parancsoltam nektek. Akik hisznek bennem, csodálatos jeleket látnak majd: az én nevem által démonokat űznek ki, új nyelveken szólnak, betegeket gyógyítanak.” – Majd folytatta: ,,Ímé én tiveletek vagyok a világ végéig minden napon.”

Amikor ezeket elmondta, eltűnt előlük. Mindenki megértette, hogy Jézus ennyit akart közölni velük. Megértették és elindultak hazafelé. Mindnyájan érezték, hogy életük legnagyobb élményét élték át, olyasmit, amit soha nem lehet elfelejteniük.

KÉRDÉSEK:
1. Hogyan fogadják Jézust a tanítványai, amikor megjelenik előttük?
2. Mit jelent az, hogy Övé minden hatalom mennyen és földön? Honnan „adatott” ez a hatalom?
3. Hogyan kapcsolódik össze a tanítvánnyá tétel és a keresztség?
4. Milyen feladatot és milyen ígéretet kapcsol Jézus a missziói parancshoz?

JAKAB
(1Kor 15,7)

Pál apostol megemlíti azt, hogy Jézus külön megjelent Jakabnak. Minden valószínűség szerint nem az apostol Jakab, hanem Jézus egyik testvére volt az, akinek külön is megjelent. Nem valószínű, hogy Pál apostol személyesen ismerte az apostol Jakabot, annál inkább ismerhette Jézus testvérét (Gal 1,19). Ez a Jakab eleinte nem hitt Jézusban, ugyanúgy, ahogy Jézus többi testvérei sem hittek Benne (Jn 7,5). De Jakabnak, egyik testvérének külön is megjelent a feltámadás után.

Hogy azon a találkozáson mit mondott neki, nem tudjuk, de az a találkozás Jakab megtérését eredményezte. Ez abból derül ki, hogy a Pünkösd utáni gyülekezetben Jakab is és Jézus többi testvére is ott volt (ApCsel 1,14).

TANULSÁGOK:
1. Jézus olyan sok alkalommal megjelent a feltámadása után, hogy a feltámadás tényét kétségbe vonni egyszerűen képtelenség. Ha annyi tanú bizonyságtétele sem lenne elég, akkor a múltnak alig maradna olyan eseménye, amelynek a hitelességét biztosra lehetne venni. Semmi kétség: Jézus bebizonyította, hogy halála ellenére is él. Ez a bizonyosság az egész keresztyén hit és minden keresztyén reménység alapja.
2. Azokra a csodákra, amelyeket az első időkben az apostolok tudtak véghez vinni, később már nem volt szükség, ma sincs. Ma már nem a csodák láttán kell hinni, hanem az ige hallása nyomán, amelyben Isten élő beszéde jut el hozzánk. Ami csodára mégis szükségünk van, azt a velünk jelenlévő Jézus mindig végbe viszi.

KÉRDÉS:
1. Mit tudunk Jakabról, az Úr testvéréről?

68. A MENNYBEMENETEL
(Mk 16,19; Lk 24,48–52; APCSEL 1,4–12)

A Húsvét után eltelt 40 nap a tanítványok számára csodálatos időszak volt. Jézus királyi nyilatkozása után visszatértek Galileából Jeruzsálembe, amelyek között az első a mennybemenetel volt.

Maga a mennybemenetel ténye meglehetősen szűkszavúan került megörökítésre az evangéliumokban. Amilyen részletesen leírták a tanítványok Jézus szenvedéseit, éppen olyan kevés részletet írtak le a mennybemenetellel kapcsolatban. Egyedül Lukács szentelt nagyobb teret ennek a rendkívüli csodának. A tanítványok egy jeruzsálemi házban tartózkodtak, amikor Jézus megjelent köztük. Az utcák néptelenek voltak, kora reggel lehetett az idő. Többek között azt mondta el nekik, hogy ők lesznek a tanúi mindazoknak a dolgoknak, amelyeket az Atya kijelentett, s ők kapják majd meg az Atya által megígért Szentlelket. Addig, amíg a Szentlélekkel be nem telnek, a városban kell maradniuk. Amikor Jézus mindent elmondott, amit szükségesnek tartott, együtt kimentek a városból Betánia irányába, majd ott a Kidron völgyében folytatták útjukat, úgy jutottak el az Olajfák hegyére. Útközben is beszélt még nekik a Szentlélek eljöveteléről, arról, hogy ők ugyanúgy megkereszteltetnek a Szentlélekkel, ahogy Keresztelő János vízzel keresztelte meg azokat, akik új életre szánták el magukat.

A tanítványok úgy képzelték, hogy a Szentlélek kitöltetése Izrael országának a helyreállításával jár majd együtt, úgyhogy Izrael ismét hatalmas ország lesz, a rómaiaktól is szabad. Jézus röviden, de határozottan leintette őket: nem szabad beleavatkozniuk olyan dolgokba, amelyek egyedül a mennyei Atyára tartoznak. Rájuk más tartozik: az, hogy megteljenek a Szentlélek erőivel és a rendkívüli erők birtokában tanúi, hiteles tolmácsolói legyenek Jézus váltságának mindenütt, ahová csak eljutnak Júdeában, Samáriában és az egész földkerekségen. Nem álmodozniuk kell, hanem csendben várni a megbízatáshoz szükséges erők elnyerését, azután szolgálni azok birtokában. Ilyen beszélgetés közben értek fel az Olajfák hegyére, ahonnan az egész Jeruzsálemet pompásan lehetett látni. Középen állt a Megváltó, aki egyszerre csak felemelte két karját, megáldotta őket, majd felemelkedett a földről: felvitetett a magasba, egészen felhőkig, végül egy sűrű felhő elfogta őt a szemek elől. Miközben a tanítványok szótlanul szegezték még tekintetüket az ég felé, két angyal szólította meg őket: „Galileabeli férfiak, mit álltok az eget nézve? Ez a Jézus, aki az égbe szállt fel közületek, ugyanilyen módon jön majd egyszer vissza közétek, ahogy láttátok felmenni.” Addig pedig a tanítványoknak az a dolguk, hogy Isten országának az evangéliumát hirdessék a földön minden embernek.

Egyszeriben mindent megértettek: azt, hogy Jézus ezt is a jövendöléseknek megfelelően tette, de az egészből csak a nagy szomorúság maradt a szívükben: Jézus elment közülük. Emberi alakjában nem látják többé, legalábbis addig, amíg az idők végén visszajön közéjük, az emberek közé. A szomorúságot csak lassan váltotta fel annak öröme, hogy Jézus hamarosan beváltja a Szentlélek kitöltésére nézve tett ígéretét. Visszatértek tehát a városba, de mire visszatértek az elhagyott házhoz, ahol újra összegyülekeztek, már csak az öröm élt bennük. Attól kezdve mindennap együtt voltak a templomban nagy örömmel dicsérvén és áldván az Istent. Ezekkel a szavakkal végződik az evangélium (Lk 24,52-53).

TANULSÁGOK:

1. A mennybemenetelnek nem a részletei lényegesek, hanem a ténye: az, hogy Jézus miután mindent elvégzett, amivel megbízta az Atya, visszament mennyei országába, ott újra elfoglalhatta elhagyott királyi székét. A szenvedés után a dicsőség várt rá. Rá és mindazokra, akik Őt hittel, engedelmesen követik a földi életben. A mennybemenetel leglényegesebb eleme az, hogy nem Jézus ment fel a mennybe, hanem az Atya vitte fel Őt. A mennybe vivő erő nem Jézus egyéniségében rejlett, hanem az Atyában, aki azt az erőt nekünk is éppen úgy meg tudja és meg fogja adni, ahogy Jézusnak adta. Ezen az alapon bizonyos a mi mennybejutásunk is.

2. Jézus visszajön. (Jel 1,8; Mt 25,31; Fil 2,10-11)
3. Ellenségeit megítéli, híveit felviszi magához. (Jn 14,2-5, 12,32).

KÉRDÉSEK:
1. Húsvét után mennyi idővel történt a mennybemenetel?
2. Mit ígért és milyen parancsot adott Jézus a tanítványainak?
3. Miért nem engedte Jézus, hogy Izrael országának helyreállításáról kérdezzék a tanítványok?
4. Milyen parancsot kapcsol Jézus a Szentlélek kitöltésének ígéretéhez?
5. Hogyan történt Jézus mennybemenetele? Hogyan magyarázzák a megjelenő mennyei követek Jézus mennybemenetelét és visszajövetelét?
7. Mi volt jellemző ebben az időben a tanítványi közösségre?
8. Mit hiszünk a hitvallásunk szerint a mennybement Krisztusról?

69. JÉZUS A KRISZTUS

JÉZUS ÉLETÉNEK ÁTTEKINTÉSE

Jézus földi életének és munkájának a feltárása során bejárata Palesztina városait és falvait, mindenütt és mindenkivel csak jót tett. Most visszatekintve néhány fordulópontot ajánlatos kiemelni.

Az egyik jelentős fordulópont a Páska ünnepe volt, amikor az 5 ezer galileai férfit megvendégelte, s az elragadtatott galileaiak királlyá akarták tenni, hogy megbosszultassák Keresztelő János kivégzését és előzessék Jézussal Heródest. Amikor Jézus ezeknek a váradalmaknak ellene mondott, akkor ugyanazok a rajongók a következő napon már csalódottan elfordultak tőle a kapernaumi zsinagógában. Attól fogva már Galileában nem munkálkodhatott nyugodtan nyilvánosan: visszavonultan, szinte rejtőzve ment egyik helyről a másikra, emberektől emberekig.

A másik fordulópont Jeruzsálemben történt néhány hónappal később. A Szanherdrin kimondta, hogy Jézusnak vesznie kell s minden erővel arra törekedtek, hogy halálos ítélethez elegendő vádat gyűjthessenek össze ellene.

Lázár feltámasztását egymagában elegendő oknak tartották arra, hogy minden vád és bizonyítás nélkül megölhessék. (Jn 11,50). Ezáltal Júdeában vált lehetetlenné Jézus további nyilvános tevékenykedése.

A harmadik fordulópont a virágvasárnapi bevonulás Jeruzsálembe. Akkor még jónéhány ezer galileai sereglett körülötte, mert nem adták fel a reményt, hogy Jézus mégis csak királyi igényt támaszt a trónra, és Izraelt megszabadítja megalázott helyzetéből.

A kiábrándulás, amely Jézus virágvasárnapi szereplése nyomán támadt, végzetesen szembefordította vele a tömegeket. Elkerülhetetlenül következett a keresztre feszítés. Felületesen ítélve a kereszt Jézus számára elbukás volt, munkájának és megváltó igyekezetének csődje.

A valóságban ez a megváltó munka volt maga: a megaláztatás útja a Golgotánál indult el és haladt a feltámadás mennybementetel: a teljes dicsőség felé.

KÉRDÉSEK:

1. Miért volt fordulópont Jézus életében az ötezrek megvendégelése Galileában?
2. Mi volt a szanhedrin eltervezett szándéka Jézussal kapcsolatosan?
3. Miért jelentett a virágvasárnapi bevonulás újabb fordulópontot Jézus életében?

JÉZUS A KRISZTUS

Jézus számára a legnagyobb nehézséget az okozta, hogy Izrael népének egészen téves elképzelése volt a Messiás felől: ellenállhatatlan királynak képzelték, aki elsöprő erővel elűzi a gyűlölt római megszállókat, és szabaddá teszi az országot és a népet. Eleinte azt gondolták, hogy Jézus a Krisztus, a megígért Messiás. A csodái csak megerősítették a vele kapcsolatban táplált váradalmakat. A tanítványok is hasonló reménységet tápláltak magukban: Jézus lesz Izrael megváltója, megszabadítója. Jézus kezdettől átlátott a hamis váradalmakon. Azért nem akarta, hogy őt királlyá tegyék, és hogy róla sokat beszéljenek azok, akikkel jót tett, nehogy azzal is a hamis illúziók erősödjenek. Tisztában volt azzal, hogy olyan dolgokat várnak tőle, amelyeket ő nem fog megadni, mert nem is akar, nem vezetne jóra.

Nem azért jött e földre. Isten országa nem olyan ország, amelyet vérrel és vassal kell létrehozni: Isten országa lelki jellegű.

A tanítványok sem értették ezt, legalábbis eleinte nem. Hasztalan hallgatták Jézus tanításait, ők mindent a maguk módján értettek. Továbbra is álmokat szőttek, ábrándoztak a dicsőséges jövendőről, egy nagy, dicsőséges Izraelről, benne a maguk nagyszerű jövőjéről. Amikor később jöttek a csalódások, mégis hűek maradtak Jézushoz. Ez az egy vigasztalta Jézust. Csak amikor nagy szenvedések következtek, akkor hagyták el: Jézusnak egyedül kellett megvívnia súlyos harcát a hatalom birtokosaival és a halállal. Senkire nem támaszkodhatott. A tanítványok csak jóval a mennybemenetele után értették meg, mit tartalmaz a Krisztus felől való bizonyságtétel.

KÉRDÉSEK:

1. Milyen elképzelése volt Izrael népének abban az időben a Messiásról?
2. Miért nem engedte Jézus, hogy őt királlyá tegyék?
3. Mikor értették meg a tanítványok Krisztus küldetésének a lényegét?

AZ EMBER JÉZUS

Amikor az evangéliumokat olvassuk, mindig erőteljes figyelmet kell fordítanunk Jézus emberi természetére. Ember volt, mint mi, kivéve a bűnt. Mélyen emberien érzett, igényelte a szeretetet, örült minden baráti szónak, barátságos megnyilatkozásnak, tudott sírni egy temetésen, éppúgy gyötörte az éhség, a szomjúság, mint más embert, s fájt neki, amikor a barátai cserbenhagyták. Mindenben ember volt, emberi. Minél inkább figyelünk ezekre az emberi vonásaira, annál közelebb jutunk az evangéliumok megértéséhez. Amikor az Atya egy-egy csodára képessé tette, gyermeki örömmel tudott hálát adni érte. Mindig előrelátta az elkövetkező eseményeket, valahányszor az Atya előre megjelentette neki. Emberként élt, megkísérthetően, mint mi.

De nem vétkezett. Soha, semmiben. Távol állt tőle minden önzés, egyéni érvényesülési vágy, féltékenység, irigység, becsvágy, pénzéhség vagy bármiféle szerzési vágy. Tele volt

szeretettel és irgalommal. Tiszta volt, tökéletesen tiszta. Még a keresztre feszítve is embertársaival törődött, a bűnösökkel, akik vétkeztek ellene. A bűntelenség volt Jézus koronája.

KÉRDÉSEK:
1. Miben mutatkozott meg Jézus lényének emberi „egyénisége”?
2. Miben mutatkozott meg Jézus istensége?

ISTEN FIA

Ember volt, mégis messze magasan felette állott minden embernek. Mert Isten Fia volt: Istentől jött a földre. Közöttünk volt, de nem közülünk való. Olyan volt, mint mi, hozzánk hasonló, mégis egészen más.

Más vallások tanításaiban is előfordul az a gondolat, hogy az istenek a földre szállnak, és az emberek közt megjelennek. A hinduizmus azt tanítja, hogy valahányszor Visnu bajban látja a világot, emberi alakban jelenik meg és nyújt segítséget. Jézus minden ilyen elképzelt alaktól különbözik. Mindig végtelenül nagy, és Istent ábrázolja ki. Haragja Isten haragja, szeretete Isten szeretete. Amit mond, az Isten szava. Istent tökéletesen ismerteti meg. Ő és az Atya egy.

Imádni és szeretni való.

TANULSÁGOK:
1. Az, hogy Jézus a Krisztus, elsősorban azt jelenti, hogy Ő a nagy Próféta, akiről Mózes jövendölt (5Móz 18,15). Jézus ugyanis nem töredékesen, hanem tökéletesen kijelentette, és megtanította mindazt, amit a mennyei Atya az Isten országáról tudtunkra akar adni. A prófétai elem Jézus tanításaiban mindig hangsúlyos.
2. Az, hogy Jézus a Krisztus, azt is jelenti, hogy Jézus a tökéletes Főpap. Róla jövendölt Ézsaiás próféta (Ézs 35). Megesett a szíve a népe nyomorúsága láttán, és végtelen irgalmassággal telt meg. Mint Főpap, nap mint nap megáldotta a szegényeket, a rászorultakon könyörült, s mindenkiért mindent megtett. Mindenkiért imádkozott, mint tökéletes közbenjáró. Amikor eljött az ideje, önmagát adta áldozatul az egész népért, sőt az egész világért. Azóta pedig, hogy visszament a mennybe, szünet nélkül közbenjár érettünk.
3. Jézus a Krisztus a királyok Királya is. Az a nagy Király, akiről az Ótestamentum prófétái jövendöltek. Természetesen nem úgy király, ahogy a földi királyok általában: nem alkalmaz erőszakot, nem lakik palotában, nem szervez hadsereget, nincs pazarló udvartartása, nem tart szolgákat, hanem Ő maga szolgál, közben szelíd és alázatos. Hatalma arra való, hogy mindent megcselekedhessék, ami embereknek lehetetlen. Szeretetével győzi le ellenfeleit, és békességben kormányoz békességre. Izraelnek nem kellett, mint király, mert inkább várt olyan földi uralkodót, aki háborút szervez, és a gyűlölt rómaiak felett is diadalmaskodó hadvezér.
4. Akinek számításai vannak Jézussal, könnyen csalódhat benne. Jézus környezetében ez elég gyakran előfordul. Legfeltűnőbben Virágvasárnap vált ez nyilvánvalóvá, amikor mindenki azt várta, hogy bejelenti igényét Izrael trónjára és meghirdeti a nagy szabadságharcot. Nem arra van szükség, hogy az emberek számítása váljék be Jézussal, hanem az a fontos, hogy a mennyei Atya számításai váljanak be velünk, emberekkel, köztük Veled, e sorok olvasójával. A te számításaid nem feltétlenül helyesek, de az Atya számításai mindig jók.

5. A Jézusban csalódó ember könnyen ellenségévé válik Jézusnak, és ellene támad. Jézusnak a legtöbb gondot azok okozták, akik csalódtak benne, mert nem felelt meg az elvárásaiknak. Különösen megfigyelhető volt ez a főpapok és az írástudók magatartásában.
6. Hitünk alaptétele Péter bizonyságtétele: Jézus a Krisztus, az élő Isten Fia. Boldog az az ember, aki ebben a hitben él és hitében állhatatosan megmarad. Mert aki így hisz, az üdvözül.
7. Jézus embersége örök példa. Egyúttal mindenkor érvényes lehetőség is. Isten Szentlelke minden hívőt képessé tud tenni olyan magatartásra, amelyikben Jézus embersége mutatkozik meg. Erre maga Jézus is ígéretet tett, amikor azt ígérte, hogy bennünk fog lakozni (Jn 15,4). Ennek a valóságát tapasztalta meg Pál apostol, azért írta ezt: „Élek többé nem én, hanem él bennem a Krisztus” (Gal 2,20)
8. Jézus emberségét mindig együtt kell hinnünk és gondolnunk Jézus Istenségével. Mennybemenetele és Szentlelke kitöltetése óta ez a kettő elválaszthatatlanul igaz, és együtt érvényesül a hívő ember életében. A te hitedben és életedben is együtt érvényesüljön, Kedves Olvasó, Jézus Kedves Tanítványa!

KÉRDÉSEK:

1. Miben különbözik Jézus a más vallások földre szálló isteneitől?
2. Mit jelent számunkra az, hogy Jézus az Isten Fia?